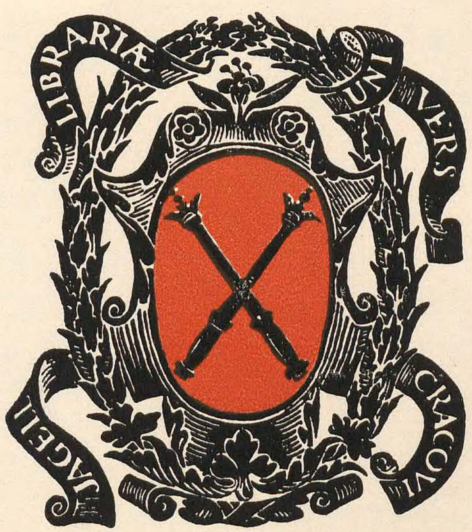
CIMELIA
Qu 4060

Wyrestaurował introligator Jan Wyżga w r. 1936.
Przednia deska jest nadstawiona. Dano nowy grzbiet,
nowe wyklejki i karty ochronne; dawne wyklejki
wlepiono na falcach. Wycisk na przedniej okładce
świadczy, że mamy tu do czynienia z fragmentem
(drugą częścią) klocka, w którym na pierwszem
miejscu było oprawione jakieś „Exercicium".x) Skut=
kiem tego dawny grzbiet był mniej więcej dwa razy
tak gruby, jak dzisiejszy. Podczas restauracji
dawną skórę grzbietową podzielono wobec tego na
dwie połowy, dodając jedną z nich do pokrycia
przedniej, a drugą do pokrycia tylnej okładki.

Dawna sygnatura: Cim. X. 6. 37.

4060

CIMELIA

X. 6. 37.

Minoris donati de octo ptibus orōnis cōpēdiosa interptatio p magistruz Johannē Glogouiēsem p iuniorum institutiōe in Florigera Cracouiē. vniuēsitate breuiter in vnuz recollecta

Impressum Cracouie.

Minoris Donati de Octo Partibus Orationis à Joanne Glogowiense

Gram. 832

Cim 4060

In minorem magistri donati de octo ꝑtibus oratiōis librum maiori volumini Prisciani correspondentem argumētum incipit feliciter.

Riscianus omnium grammaticorum precipuus ī maiori volumine octo partium orationis naturas describit: accidentiaqꝫ vnicuiqꝫ parti ꝓpria ostendit. Partium em̄ orationis cognitio omnium scientiaꝝ fundam̄tum existit. Nō pōt em̄ logicus veritatem ꝛ falsitatē enuntiationum agnoscere: nisi ꝑus enuntiationis ꝑtes componat. Rhetor non ornate loqui poterit nisi naturā et scientiam partium oraitonis intelligat. Sicqꝫ in scientijs alijs hoc idē facillime ꝓbari poterit. ¶ Cum ꝟo prisciani doctrinam nedum iunioribus difficilis: q̄nimmo ad intelligendum in primis inusitata tediosaqꝫ appareat: recte ethimologie studia a minori donati editōne in ethimologie studio edoceri volentibus incipienda erūt. A minoribus em̄ ad maiora in studijs humanis ꝓcedendū esse verus ordo ꝑsuadet. Donatus em̄ compendiosius leuiusqꝫ omnia exemplari manuductione edocuit que iunioribus in ethimologie studio necessaria oportunaqꝫ existunt. Ut itaqꝫ iuniorū animi et nouorum studentū ingenia a minoribus ad maiora studia felici excrescant studio. Ego magister Johannes Glogouiensis alme florētissimeqꝫ vniuersitatis studij Cracouiensis maioris collegij artistarū Collegiatus pro laude dei gloria famaqꝫ vniuersitatis nostre in cōmunem nouitiorum studentum ꝓfectum Questiones compendiosas in libellū magistri Donati de octo partibus orationis recolligere īstitui: vt sic iuniorum ingenia artis grammatice ꝑncipijs valeant edoceri. ¶ Impressum est autem hoc opus. Anno. 1503. currente. Ad impensas humanissimi optimiqꝫ viri domini Johannis Haller Ciuis Cracouiensis doctorum viroꝝ fautoris excellentissimi. Nuncqꝫ operis intentio Cristi Jesu nomine inuocato eiusqꝫ genitricis marie virginis auxilio et gratia implorata feliciter in hūc modū incipit: vtqꝫ felicius vsqꝫ in finem procedat deus faueat immortalis.

Diuisio maioris voluminis Prisciani in libros partiales sedecim grāmaticorum principis.

¶ Primus liber p̄sciani pertactat ꝺ voce ⁊ eius speciebus: de littera quid sit littera de generibus eius et speciebus: de singularū potestate que et in quas transeunt per declinationes et compositiões partium orationis.
¶ Scōs de sillaba q̄d sit sillaba: quot litteris ꝯstare potest et quo ordine et quo sono: de accidentibus singulis sillabarum: ꝺ dictiōe: quid sit dictio: q̄ eius differentia ad sillabam. ꝺ orōne quid sit orō quot sunt ptes eius ⁊ ꝺ eaꝝ ꝓprietate. De nomine q̄d sit nomē: de accidentibus eius. Quot sunt species proprioꝝ nominū: quot appellatiuoꝝ: quot adiectiuoꝝ: quot deriuatiuoꝝ. De patronominicis et quot eorum forme: quomodo deriuant̄ ex quibus p̄mitiuis ꝺ diuersis possessiuorum terminationibus et eorum regulis.
¶ Tercius est ꝺ cōpatiuis ⁊ suplatiuis et eoꝝ diuersis terminationibus: ex quibus positiuis et qua ratōe formant̄. De diminutiuis quot eoꝝ species: ex quibus declinationibus nominū: quō formāt̄
¶ Quartus ꝺ denominatis ⁊ verbalibus ⁊ pticipialibus quot eorum species: ex quibus p̄mitiuis: quomodo nascuntur.
¶ Quintus est de generibus dinoscendis per singulas terminatōnes de numeris: de figuris et de casu.
¶ Sextus de ntō casu p singulas terminatiões omnium nominū tam in vocales q̄ȝ in consonantes desinentium per ordinem: de genitiuorum tam vltimis q̄ȝ penultimis sillabis.
¶ Septimus ꝺ ceteris obliq̄s casibus tā singularib⁹ q̄ȝ pluralib⁹
¶ Octauus de verbo et eius accidentibus.
¶ Nonus de regulis generalibus omnium coniugationū ⁊ preterito perfecto prime et secunde coniugationis.
¶ Decimus de preterito perfecto tercie coniugationis et quarte.
¶ Undecimus de participio.
¶ Duodecimus et tredecimus de pronomine:
¶ Quartusdecimus de prepositione.
¶ Quindecimus de aduerbio ⁊ interiectione.
¶ Sedecim⁹ de coniunctione Et in hoc terminat̄ maius volumē prisciani.

Arestotiles omnium recte philosophantium p̄nceps modū ꝓcedendi scientificū ondēs a cōionibus ad specialia magis p̄mo phicoꝝ ꝑsuadet ꝓcedē. Dicit em̄. Innata est nob via ꝓcedendi a cōiorib⁹ ad specialia magis. Oēs em̄ pueri oēs viros p̄mo appellāt patres: ⁊ oēs feminas matres: postea āt vnū qdq; determināt cū .s. i crescēdo discretionē ⁊ annos suscipiunt: vt ꝺt Albert⁹ p̄mo phicoꝝ. Cū itaq; nr̄a p̄ns intētio ꝟsat̄ circa grāmaticā: iō in p̄mis dōm ē q̄d sit grāmatica diffinitie ⁊ diuisiue. Cū āt grāmatica sit vna ars de septē artib⁹ liberalib⁹: ⁊ ars cōior est q̄ȝ grāmatica: recto ordie p̄us dōȝ erit q̄d sit ars diffinitie ⁊ ex ꝯ̄ńti quō diuidi hēat in septē artes libales. Et q: ars existit vna ꝺ habitib⁹ intellectualib⁹ q̄nq;. ⁊ hitus ē cōior q̄ȝ ars: ⁊ iō i p̄mis dōm erit q̄d sit hit⁹ diffinitie ⁊ diuisiue: ⁊ ex ꝯ̄ńti q̄t sunt hitus intellectuales: vt sic cōiora spāliora ꝟo ordine p̄cedunt

Circa initium scientie donati queritur p̄mo. Utꝝ tm̄ q̄nq; sunt hitus intellectuales. Et vtꝝ diffinio artis videlȝ ista Ars est hitus intellectual' aie recta rōne factiu⁹ sit bn̄ assignata. Pro intellectōe q̄stiōis mote. Notādū q̄ h̄ q̄stio duo q̄rit. Primo q̄rit: vtꝝ tm̄ q̄nq; sint hit⁹ intellectuales: scōo q̄rit: vtꝝ diffō arti q̄m cōit' ponim⁹ sit bn̄ assigta

Notāduȝ ē p̄mo: p intellectōe p̄me ptis q̄ōnis q̄ arist. i p̄dicamtis duas assigt ꝺrias int' hitū ⁊ dispōnē. Prima ꝺr̄ia sumit̄ ex pte gn̄atōis: dispō em̄ acq̄rit̄ ex vno actu: q̄ȝ pȝ ꝺ rubedine cāta ex verecūdia. Sȝ hitus acq̄rit̄ ex multis actib⁹ freq̄nt' reiteratis vt pȝ de scia q̄ acq̄rit̄ ex multis studijs. Juxta em̄ aristo. p⁹ ethicorū: vna irundo nō facit ver: nec vna dies calidā estatē: nec vna ꝟt⁹ fac̄ hoiem felicē. Sic nec vn⁹ actus studendi facit hoiem scientificū ⁊ doctū. Scōo differt hitus ⁊ dispō ex pte corruptōis: q: dispō facilit' ꝛmouet̄ a sbiecto: sȝ habit⁹ difficult': ꝺr em̄ in p̄dicamtis: scia em̄ q̄ ē habit⁹ nō facilit' remouet̄ a subiecto: nisi grandis fiat pmutatō
¶ Habitus āt p̄ma sui diuisiōe est duplex. s. infusus ⁊ acq̄situs. Habitus infusus est habit⁹ lumine supnaturali adueniēs. Per lum̄ āt supnaturale intelligit̄ grā diuia: ⁊ tales hitus infusi sunt tres. s. fides: spes: ⁊ charitas: de q̄b⁹ deťminare nō ptinet ad grāmaticū sed ad theologū. Fides ē sba sperādaꝝ reꝝ argumētū nō apparētium. In q̄ diffōne tangunt̄ tria. Primo q̄ fides ē sba sperandaꝝ reꝝ nō q̄dē entitatiue: q: fid̄s ē accn̄s: sȝ fides ē sba silitudinarie sic̄ em̄ sba est fundamētū omniū accn̄tiū ⁊ sbiectū: sic fides ē fundamētū oīm ꝟtutū: sine em̄ fide nullus deo placē pōt. Scōo in diffōne fidei tangit̄ q̄ fides ē de spandis reb⁹: vt de vita p⁹ hāc vitā. Tercio tangi

Ars

Duplex differentia inter habitum et dispositionem

Habitus infusus

fides

tur in diffinitione fidei ꝙ fides est ꝺ immanifestis: ⁊ de his q̃ nõ ap
parẽt: q͠a si fides eẽt de manifestis: ⁊ de his que apparent nõ habe-
rem⁹ de fide meritũ. dic̃ em̃ Greg. in omel. Fides nõ hꝫ meritum
vbi rõ hũana p̄bet expimentũ. Spes ãt est expectatio future btitu
dinis ex gr͠a dei ⁊ meritis nr̃is ꝓprijs p̄cedẽtib⁹ ꝓueniẽs. Charitas
aũt est dilectio qua de⁹ diligit̃ ꝓpter se ⁊ prim⁹ ꝓpter deũ. Dicit̃
em̃ charitas q̃si chara vnitas: q꞉ hõ ꝑ charitatẽ fit vnũ cũ deo. Di-
lectio aũt dr̃ quasi duorꝫ ligatio: videlicet dei et hominis. Et de
istis hitibus nihil est ad ꝓpositũ: ideo breuit̃ de ipis dicta sufficiũt

Notãdum scd̃o ꝙ habitus acq̃situs de quo ad

ꝓpositũ ꝭm aristo. in p̄dicamẽtis diffinit̃ sic. Habit⁹ ẽ q̃litas acq̃si-
ta ex actib⁹ freq̃nt̃ reiteratis difficult̃ mobilis a subiecto: vt scia. Et
hitus ẽ duplex. s. corpis ⁊ aie. Hitus corpis ẽ q̃litas acq̃sita corpo
rea ex actib⁹ freq̃nt̃ reiteratis difficulter mobil̃ a subiecto ĩ corpe ⁊
mẽbris corpalib⁹ radicata: vt ars cursoria pugillatoria: ⁊ ꝺ isto ni-
hil ẽ ad ꝓpositũ. Sꝫ habit⁹ aie ẽ q̃litas acq̃sita ipi⁹ aie ex actib⁹ fre
quent̃ reiteratis acq̃sita difficulter mobil̃ a subiecto: ⁊ est duplex. s.
moralis ⁊ intellectual̃. Moralis est habit⁹ aie q̃ ꝯtingit aliq̃d fie-
ri bñ vl̃ male moralr̃ fieri ꝑmptificans ⁊ abilitãs ipm subiectũ: vt
animã: vt bono adhereat ⁊ malũ fugiat: ⁊ tales sunt decẽ: vt tpan-
tia: fortitudo: mãsuetudo: magnanimitas: magnificẽtia: affabilitas
veritas: eutropolia: liberalitas ⁊ amatiua honoris: ⁊ de istis habi
tibus moralib⁹ nihil est ad ꝓpositũ: sꝫ aresto. ij. ethic. de ipis deter
minat. Sꝫ habit⁹ intellectual̃ ẽ habit⁹ ipi⁹ aie ꝑmtificãs ipm sbie
ctũ ad assentiẽdũ ꝟo ⁊ dissentiẽdũ falso: vt pꝫ de scia qua mediãte
assentim⁹ ꝟo. Dr̃ em̃. j. poster. Sciẽtia est veroꝝ eternoꝝ ⁊ impos
sibilit̃ alit̃ se hñtiũ. Et habit⁹ intellectual̃ est duplex. s. veredic⁹ et
falsidicus. Falsidic⁹ est q̃ ꝯtingit falsũ dicẽ: vt heresis. Veridic⁹ ẽ
q̃ ꝯtingit veꝝ dicẽ. Et est duplex: q̃dã est veridic⁹ aliq̃n: q̃dã ẽ ha-
bitus veridic⁹ sp. Habit⁹ veridic⁹ aliq̃n ẽ q̃ aliq̃n ꝯtingit veꝝ dicẽ
⁊ tales sũt q̃nqꝫ. s. opinio: suspitio: p̄sumptio: ꝓbatio: ⁊ verisilis cõ
iecuratio. ¶ Opinio ẽ assensus alicui⁹ ꝓpõnis q̃ appaꝫ eẽ ꝟa ꝓpt̃
aliq̃m rõnẽ ꝓbabilẽ cũ formidine ⁊ timore tñ ꝺ opposito: vt assens⁹
hui⁹ ꝓpõnis mũd⁹ ẽ etern⁹. ¶ Suspitio vl̃ suspectio in eadẽ ꝑca-
tiõe: vt ꝺt iohes Ja. Est assẽsus alicui⁹ ꝓpõnis ꝓpt̃ debile motiũ
q̃ stãte stat eq̃ bñ talẽ ꝓpõnẽ eẽ falsaꝫ: vt iste practicat cries: g̃ ẽ ho
uisator. ¶ Verisilis ꝯiecturatio ẽ assẽsus alicui⁹ ꝓpõnis gñat⁹ ꝓpt̃
aliq̃ motiua: ad q̃m cõit̃ solet seq̃ ꝟitas: vt cuꝫ viderẽ aliquẽ extra
here gladiũ in furore: ⁊ ira tẽ assentio huic ꝓpõni iste vult ꝑcutẽ: as
sensus: g̃ h⁹ ꝓpõnis ꝺr verisilis ꝯiecturatio. ¶ Probatio ẽ minus

noti ꝑ mai⁹ notũ declaratio. ¶ Presumptio ẽ alicui⁹ facti verisilis
existima° ꝭm tull. ⁊ de istis habitib⁹ nihil ẽ ad ꝓpositũ. Habit⁹ aũt
veridic⁹ sp ẽ q̃ sp ꝯtingit veꝝ dicẽ: vt sciẽtia: ⁊ ẽ dup̃: q̃dã ẽ specl̃ati-
uus: ⁊ q̃dã p̄cticus. Habit⁹ speculatiu⁹ ẽ: q̃ ẽ de reb⁹ nõ libẽ opabi-
lib⁹ a nob̃ ꝑ liberã nr̃aꝫ volũtatẽ: sꝫ ẽ ꝺ reb⁹ q̃ꝝ de⁹ vl̃ nã ẽ p̄ncipiũ
vt ẽ sciẽtia libri ꝺ celo q̃ ẽ de celo ⁊ stell̃: mõ celũ ⁊ stelle nõ sũt opa
intellect⁹ nr̃i: sꝫ dei: dr̃ em̃. xij. meth. a deo depẽdet celũ: ⁊ tota nã.

Notãdum tercio: ꝙ habitus speculatiu⁹ ẽ du-

plex: quidã est de p̄ncipijs: q̃dã de p̄ncipiatis. Iste habitus specula
tiuus q̃ est de p̄ncipijs est duplex ꝭm ꝙ duplex est p̄ncipiũ. Quod
dã em̃ est p̄ncipiũ essendi. s. ꝙ causat eẽ aliq̃d: vt de⁹ ⁊ intelligentie
dr̃ em̃ p̄mo meth. De⁹ videt̃ omib⁹ causare ee. Et p̄mo celi dr̃. Ab
h̃ q̃dẽ ente cũctis deriuatũ ẽ eẽ ⁊ viuẽ: his q̃dẽ clari⁹ his ꝟo obscu
rius. Intelligentie em̃ sũt p̄ncipia eẽndi reb⁹ inferiorib⁹: pꝫ q꞉ intel
ligentie mouẽt orbes ⁊ speras: mõ corpa celestia cãnt esse ⁊ vitã in
reb⁹ inferiorib⁹: dr̃ em̃. viij. phicoꝝ: ꝙ mot⁹ celi ẽ cã in omnib⁹ en-
tibus existẽtib⁹ ꝭm nãm: habit⁹ g̃ iste q̃ est de p̄mis p̄ncipijs eẽndi
vocat̃ sapia. Vñ sapia ẽ hitus specl̃atiuus p̄moꝝ p̄ncipioꝝ eẽndi:
p̄ncipiũ aũt cognoscẽdi est in cui⁹ ꝟtute alia cognoscunt̃: vt sunt ꝓ
põnes ꝑ se note q̃s p̄ma p̄ncipia vocam⁹ vt dr̃. iiij. meth. vt iste: oẽ
ens est vel nõ ẽ: de q̃libet esse vl̃ nõ esse ⁊ nll̃o ambo sil̃: oẽ totũ ẽ ma
ius sua pte: hee ꝓpõnes dicũt̃ ꝓpõnes ꝑ se note ⁊ indemõstrabiles
nõ em̃ optet ꝙ ꝓbent̃: sꝫ statim intellectis terminis q̃libet sane mẽ
tis veritatib⁹ eaꝝ assentit. Dr̃r aũt p̄ncipia cognoscẽdi: q꞉ vt dr̃ p̄
mo poster. Veritas cuiuslibꝫ ꝯcl̃onis scite est ex veritate p̄moꝝ p̄n
cipioꝝ cognoscendi: sicut em̃ ꝑ lumẽ solis omnia vident̃: q͠a dr̃. ij. ꝺ
anima: nihil videt̃ sine lumine. Sic nihil cognoscat̃ sine p̄mis p̄nci-
pijs cognoscendi: vt h̃ declarat̃ p̄mo poster. Habit⁹ g̃ iste q̃ est de p̄
mis p̄ncipijs cog̃scẽdi vocat̃ intellect⁹. vñ intellectus ẽ habitus spe
culatiuus p̄moꝝ p̄ncipioꝝ cognoscẽdi. Quidã em̃ est habit⁹ spe-
culatiuus q̃ est de p̄ncipiatis: vt ꝺ ꝯcl̃onib⁹ scibilib⁹. ꝯcl̃o em̃ p̄nci
piat̃ ⁊ ꝓbat̃ ꝑ p̄missas: vt dr̃. j. poster. ⁊ talis habit⁹ speculatiuus q̃
est de p̄ncipiatis vocat̃ sciẽtia: vñ sciẽtia est habit⁹ speculatiu⁹ ꝯcl̃o
nis vl̃ ꝯcl̃onũ ꝑ demõstratõꝫ vl̃ ꝑ demr̃atiões acq̃sit⁹. Dr̃. j. poste.
Demõstratio ẽ sillogism⁹ faciẽs scire: ꝯcl̃onis aũt est demr̃atio. Ha
bitus ãt practicus est q̃ est de reb⁹ libere opabilibus a nob̃ ꝑ liberã
nr̃am volũtatẽ: ⁊ q̃ꝝ p̄ncipiũ est voluntas: ⁊ talis est duplex q̃daꝫ
ẽ factiu⁹ ⁊ q̃dã actiu⁹. Actiu⁹ vt prudẽtia. vñ Prudẽtia est habit⁹
practicus recta rõne actiu⁹. Vl̃ Prudẽtia est recta rõ reꝝ agibiliũ.
mediante em̃ prudẽtia: vt ꝺt Señ. Recte agim⁹: ꝺt em̃ seneca in li

bello de q̄ttuor v̄tutib⁹ cardinalib⁹. Si prudēs ēē cupis animus tuus trib⁹ dispēsect tpib⁹. P̄ntia ordina: p̄terita mēorare: ꝛ in futuris ꝓspectū intende. Factiu⁹ aūt vt ars. Ars em̄ est habit⁹ intellectual' anime recta rōne factiu⁹. Uel ars est rō recta rer̄ factibilium Cui⁹ diffōnis declaratio patebit in notabili seq̄nti: mediāte em̄ arte artifex recte fac̄ f̄m p̄ncipia ꝛ r'las sue artis: vt mēsator vl' sartor

¶ Dr̄n̄t āt habit⁹ speculatiu⁹ ꝛ p̄ctic⁹ tripl'r. Primo ex p̄te obiecti obiectū em̄ habitus speculatiui nō est libere opabile a nob̄. Obiectum autem habitus practici est libere operabile a nobis Secūdo dr̄n̄t ex p̄te finis: q̄a finis habit⁹ speculatiui ē scire: p̄ctici v̄o opus. Dr̄ em̄. ij. methice: theorice q̄dē veritas: p̄ctice v̄o op⁹ Tercio dr̄n̄t ex p̄te s̄biecti: q̄a subcm̄ habit⁹ speculatiui est intellectus speculatiuus: practici v̄o subcm̄ est intellect⁹ p̄cticus. Dicunt̄ āt habit⁹ intellectuales nō iō ꝙ sunt in anima: q̄a habit⁹ morales sic eēnt intellectuales: q̄a etiā sunt in anima: dr̄ em̄. ij. ethi. Tria sunt in anima habitus potētie ꝛ passiōes: mō habit⁹ morales sunt habitus. Sz dicunt̄ iō intellectuales: q̄a ip̄is mediātibus intellectus assentit v̄o ꝛ dissentit falso. Sz habitus morales: iō dn̄r: q̄a ip̄is mediātibus volūtas eligit bonū ꝛ refutat malū. Seq̄t̄ corrollarie ꝙ habitus intellectuales s̄t ipsius intellectus assentiue: s̄z morales electiue: p̄z corrollarium ex dictis

Notandum quarto: ꝓ diffinitiōe

artis intelligenda. Ars diffinit̄: sic est habitus intellectualis anime recta rōne factiuus. ꝓ q̄ diffōne. Sciendū ꝙ diffinitū p̄n̄t̄ diffōis: est ars hūana: ꝓpt' excludē artē diuinā q̄ h̄ nō diffinit̄ Rō: q̄a ars ē actus anime. Ars aūt diuina est s̄ba: q̄a deus met: omnia em̄ q̄ sūt in deo sunt deus met. Silr̄ h̄ diffinit̄ ars intellectualis et nō actualis: ars em̄ actual' nō est habitus ꝯclōnis: sed est actus assentiēdi alicui ꝯclōni nō firmit̄ radicate. vn̄ notandū Ars est duplex q̄dā actualis: ꝛ est noticia acq̄sita: q̄ q̄s actual'r alicui ꝯclōni assentit: vt si aliq̄s nouit̄ applicatus ad logicā assentiret huic ꝯclōni: arguēdo ab inferiori ad sup̄ius: est ꝯn̄tia bona affirmatiua ꝛ sine distributiōe: tūc assensus huius ꝯclōnis dr̄ ars actual'. Sed ars habitual' est noticia acquisita alicuius ꝯclōnis ꝑ demōstratōnē: ꝓut illa noticia iam est firmit̄ radicata in anima vt est in anima sub q̄ete: vt noticia huius ꝯclōnis: arguēdo ab inferiori ad sup̄ius affirmatiue ꝛ distributiue vt est firmit̄ radicata i aīa d̄r ars hītual': eo ꝙ ē q̄litas acq̄sita ext̄ns in aīa ꝛ firmit̄ in an̄ia radicata. Dr̄ aūt in fine diffinitōis ꝙ ars est habitus recta rōne factiuus: ꝛ optet h̄ intelligi d̄ recta rōne artificiali ꝛ nō morali. Un̄ duplex est rectitudo Quedā est rectitudo moralis siue mor̄ f̄m quā aliq̄d fit moral'r bn̄ vt facē elemosinā ex charitate: facē vnicuiq̄z iusticiā: ꝛ sic illud q̄ꝺ iuste fit recte debet fieri.

Alia aūt est rectitudo artis vl' artificial' f̄m quā aliq̄d fit bn̄ in gn̄e sue artis f̄m p̄cepta: ꝛ regulas artis: vt sartor faciens pulchrā tunicam: Dr̄ recte facē rōne artificiali: q̄a f̄m regulas sue artis. ¶ Seq̄uit̄ corollarie p̄mo ꝙ ars decollandi hominē fit recta rōne artificiali licet nō morali ¶ Sequit̄ corrolarie s̄cd̄o ꝙ aliq̄s pōt facere aliquid recta rōne artificiali: qui tn̄ nō operat̄ recta rōne morali: p̄z de artifice qui est doctus in sua arte: et est malus in vita.

Ars ē habit⁹ intellectual' aīe recta rōne factiu⁹

¶ Istis notabilibus sic stātibus ē ꝯclō rn̄sal'. Tm̄ q̄nq̄z sunt habitus intellectuales ip̄ius aīe: intellectuales veridici sp̄ ad se inuicē irreducibiles specifice distincti in q̊s habitus intellectual' diuidit̄ f̄m diuisionē mediatā ꝛ cōit̄ ꝯsuetā fieri. s. sapia: intellectus: scia: ars: et prudētia. Silr̄ diffō ip̄i⁹ artis est bn̄ posita. P̄z veritas h⁹ ꝯclōnis ꝓ p̄ma p̄te. s. ꝙ habitus intellectuales sunt q̄nq̄z ex sufficiētia ip̄or̄ q̄ est talis. Omnis habitus intellectual' vel ē speculatiuus vl' p̄cticus. Si speculatiuus hoc est dupl'r vel de p̄ncipijs vel de p̄ncipiatis Si de p̄ncipijs hoc est dupl'r vel em̄ est de p̄ncipijs essendi sic est sapientia: vel de p̄ncipijs cognoscēdi sic est intellectus: vel est de p̄ncipiatis: sic ē sciētia. Si āt est practicus h̄ est dupl'r vl' est actiuus sic est prudētia vl' factiu⁹: sic est ars. Dico p̄mo in intellectu ꝙ tm̄ q̄nq̄z sunt habitus acq̄siti ad innuendū: ꝙ h̄ nihil determinat̄ de habitibus infusis. Dico s̄cd̄o intellectuales ad denotādū ꝙ hic nō fit mētio de habitibus moralibus: q̄ sunt decē. vt p̄z. ij. ethic̄. Dico t̄cio ip̄ius anime ꝓpt' excludē habitus corp̄is: d̄ q̄bus etiā nihil ad ꝓpositū. Dico q̄rto veridici ad innuendū ꝙ d̄ falsidicis habitibus h̄ nō determinat̄. Dico q̄nto veridici sp̄: ad innuēdū ꝙ h̄ nō determinat̄ de habitibus veridicis aliq̄n̄ q̄ sunt opinio suspicio ꝛc̄. Dico sexto ad seinuicē irr̄ducibiles: q̄ꝛ plures sunt q̄ reducunt̄ ad istos: sed isti q̄nq̄z h̄ enūerati: ita se hn̄t ꝙ vnus nō reducit̄ ad aliū ex q̊ dr̄n̄t specifice. Metaphisica em̄ reducit̄ ad sapiētiā: habitus pollitici et iconomici reducunt̄ ad prudētiā. Grāmatica logica rhetorica ad artē Dico septimo specifice distincti. q̄ꝛ nūeral'r distincti sūt pl'es: q̄ꝛ tot sunt q̊t sciūt eos ex q̊ accn̄a multiplicat̄ multiplicatōe s̄biector̄: vt̄z .j. thopic̄. Dico vltimo f̄m diuisionē mediatā: q̄ꝛ f̄m diuisionē immediatā eēnt tātū duo: om̄is diuisio dz eē immediata vl' reducibil' ad mediatā: vt d̄t Boeti. in lib. diuisionū: ꝛ l̄z ista diuisio habituū nō est immediata: q̄ꝛ h̄z q̄nq̄z mēbra tn̄ r̄ducit̄ ad immediatā: vt sic om̄is habitus intellectual' vel est speculatius vel p̄cticus: vt dcm̄ ē

¶ Sz ꝙ s̄cd̄a ps ꝯclusiōis sit v̄a. s. ꝙ diffō artis sit bn̄ posita: ꝓbat̄ sic. Omnis diffō ē bōa q̄ dat̄ ꝑ genus ꝛ dr̄iam: ꝛ que fac̄ diffinitum differre a quolibet nō contento s̄b diffinito. Sed ista diffō artis est

hmōi:facit eñ artē differre ab oībus alijs quattuor habitib⁹ intel-
lectualibus:igiꝛ diffinitio artis est bñ posita. Maioꝛ est vna ꝯditō
bone diffinionis:vt ostēdit boeti⁹ in lib. diffinitionū Minor qꝛ cū
dr̄ habitus intellectual' hoc poniꝛ ꝓ gñe:sed cū dr̄ recta rōne facti
uus hoc poniꝛ loco drīe. Et ꝑ istā ꝑticulā ars distingiꝛ ab alijs qt
tuor hitib⁹:nll'us eñ habit⁹ intellectualis fit recta rōne factiu⁹ nisi
ars:vt pꝫ ex p̄dictis q̄ declarata sunt supius quare ꝯclusio vera
☞ Arꝛ pmo ꝯ pmā ꝑtē ꝯclusiōis:nō sunt qnqꝫ habitus intellectua-
les igiꝛ ꝓbaꝛ añs:qꝛ prudētia ⁊ ars nō sunt hitus distincti:igr̄ hit⁹
intellectuales nō sūt qnqꝫ ꝓbaꝛ añs:qꝛ seqꝛ bñ artista ē prudēs:ğ
ars ē prudētia:tꝫ ꝯña a ꝯiugat' .ij. thopic. Dico veꝝ argumētū cō
cludit ꝙꝯñtia a ꝯiugat' bñ vꝫ in p̄dicatōe eēntiali:vt hō ē aial:ğ hu
manitas ē aialitas:ſꝫ hic arguiꝛ in p̄dicatōe accñtali ⁊ in termis ac
cidentalibus:ista eñ est p̄dicatio accñtalis artista est prudens.
☞ Arꝛ scdo ꝯ dionem artis. Diffō artis nō valet:igr̄ ꝓbaꝛ añs:qa
aliq̄ ars nō ē hit⁹:igr̄ ars nō est hit⁹:tꝫ ꝯñtia:qꝛ ē ꝑticular' negatia
ad indefinitā negatiuā:añs ꝓbaꝛ:qꝛ ars dei ñ est hit⁹:ꝓbaꝛ:oīs hi
tus est accñs ſꝫ in deū nullū cadit accñs:ğ ars dei nō est hitus Ma
ior ē nō qꝛ hitus ē q̄litas mō q̄litas ē accñs minoꝛ ē arist. xij. meth.
vbi oñdit ꝙ ds̄ ē act⁹ pur⁹ mō si aliqd accñs eēt ī deo:tc̄ ds̄ nō eēt
act⁹ pur⁹. Dico ꝙ diffō art' itelligiꝛ d̄ arte hūana q̄ acqriꝛ ꝑ demō
strationē aut expientiā ⁊ tal' ē accñs:⁊ nō intelligiꝛ de arte dina:qꝛ
tal' ē sba:⁊ ds̄ met:dt eñ dionisi⁹. Quicqd ē in deo est deus met.
☞ Arꝛ tercio. Ars hūana nō est habitus:igiꝛ sol'o nō vꝫ:ꝓbaꝛ añs
habit⁹ est adiacētia corꝑis:ſꝫ ars nō est adiacentia corꝑis igr̄ Ma
ior est aristo. in postp̄dicam̄. Minor. qꝛ ars ē in aīa:⁊ aīa nō ē corp⁹
vt pꝫ. ij. de anima. Sꝫ ꝙ ars sit in aīa:qꝛ est in intellectu artific' Di
co veꝝ argumētū ꝯcludit ꝙ ars nō est habitus capiendo habitū ꝓ
adiacentia corꝑis:sed ars bñ est habitus capiendo habitū ꝓ q̄lita
te acq̄sita ex multis oꝑatiōib⁹. Vñ habitus capiꝛ dupl'r. Vno mō
ꝓ adiacentia corꝑis vl' eoꝝ q̄ circa corpus sunt:vt vestes dicunꝛ hi
tus:⁊ sic nō capiꝛ h̄ habit⁹:sed ē spāle p̄dicamētū. Alio mō capitur
habit⁹ ꝓ qualitate ex multis acq̄sita actibus:et sic ars dr̄ habitus
☞ Arꝛ quarto. Ars humana nō est habitus:igiꝛ ꝓbaꝛ omnis habi
tus est qualitas acquisita:sed aliq̄ ars est innata igiꝛ. Maior pꝫ ex
dione habitus. Minor:qa ars cursoria:ars pugillatoria sūt artes
vt notū est:⁊ tñ sunt innate:sunt eñ naturales poñe:vt oñdiꝛ in p̄-
dicamentis:mō naturalis poña est qualitas innata vt declaraꝛ cir
ca scdam spēm qualitatis. Dico ꝙ ars cursoria ⁊ pugillatoria beñ
sunt innate:⁊ dicūt naturales poñas:sed sic nō sunt artes:ſꝫ vt ars
cursoria et pugillatoria dicūt qualitates acquisitas per studiū ⁊ ex
ercitiū:sic bene sunt artes:⁊ sic diffinitio artis eis conuenit.

☞ Arguiꝛ qnto. Dio art' nō vꝫ:qꝛ ex ea seqꝛ ꝙ scia libri elēcoꝝ nō
eēt ars qd tñ ē falsum:ꝓbaꝛ seq̄la:qꝛ scia libri elencoꝝ docet aliqd
facē qd nō fit recta rōne ꝓbaꝛ:qꝛ docet argumēta sophistica facere
et illa nō fiūt recta rōne:ꝓbaꝛ:qꝛ argumēta sophistica non sunt re-
cte argumētatiōis igiꝛ nō sunt recte rōnis:tenet ꝯñtia ab eodēꝫ ad
idē:qꝛ idem est rō et argumentatio. Sed añs:quia argumēta q̄ do-
cet scientia elencoꝝ sunt argumenta sophistica. Dico ꝙ recta ratio
nō capiꝛ hic ꝓ argumentatione. sed capiꝛ h̄ ratio ꝓ recta rōne arti-
ficiali:⁊ sic argumēta sophistica fiūt recta rōne ⁊ recto mō sue artis.
☞ Arꝛ sexto. Dio artis ꝯuenit alteri a diffinito:igr̄ ꝓbaꝛ:qꝛ ꝯueit
hitib⁹ moralib⁹ vt tꝑantie veritati ⁊c̄. Silr̄ ꝯuenit habitib⁹ theo
logicalib⁹:vt fidei:spei:⁊ charitati:ꝓbaꝛ:qꝛ mediantib⁹ hitib⁹ mo
ralib⁹ aliquid fit recta rōne. Silr̄ mediāte fide aliqd fit recta rōne:
qꝛ ſm fidē aliqs agit ſm rectā rōnē. Dico ꝙ habit⁹ morales ⁊ the-
ologicales in dione artis excludūꝛ ꝑ gen⁹. s. habitus intellectuales
Vel dico ꝙ habitus morales ⁊ theologicales:fiunt recta rōne mo-
rali et nō artificiali:mō ꝯclusio intelligiꝛ de recta ratione artificiali
☞ Arguitur septimo. Ars est habitus actiuus igiꝛ:qa sequiꝛ beñ
ars est babitus factiuus:ergo actiuus:tenet ꝯñtia a specie ad gen⁹
quia facere est agere. Dico ꝙ actiuum tñ est genus ad factiuum si
capitur communiter:sed hic capitur proprie.
☞ Arguitur octauo. Diffinitio artis cōuenit opinioni igiꝛ nō va-
let:ꝓbaꝛ añs:quia aliqua opinio fit recta rōne. Dico ꝙ ad diffini-
tionē artis debet addi firmus:modo opinio est habitus infirmus.
☞ Arguiꝛ ꝯtra solutionē. Opinio etiam est habitus firmus:ꝓba-
tur:quia stat aliquē firmiter assentire alicui opinioni:et sic talis opi
nio est habitus firmns. Dico verum argumentum concludit ꝙ opi
nio potest esse habitus firmus ratione subiecti sui in quo est:sed nō
ratione obiecti:⁊ sic ars dicitur habitus firmus ratione obiecti.

Utrum tantum septē sint artes liberales. Pro

intellectione questionis mote. Notandū est pmo q̄uis in q̄stiōe p̄-
cedenti posita est dio artis ⁊ satis sufficient' declarata:accipiebatur
tñ in p̄dicta dione ars ꝓpe. Ars tñ cōiter sūpta ſm Tull'. diffiniꝛ sic
Ars est collectio multoꝝ preceptoꝝ in vnum finem tendentiū. Per
p̄cepta autem in ꝓposito intelliguntur regl'e alicuius artis sic eñ
ꝑ p̄ceptū domini artaꝛ et ordinaꝛ seruus ad faciendū illud qd dñs
p̄cipit:sic artifex ꝑ regulas sue artis dirigitur in oꝑando:vt in gra-
matica sunt multe regule que oēs ordinanꝛ in vnum finē scꝫ in orō
nis ꝯgrue ꝯstitutionē:ſꝫ aūt ars varijs ⁊ diuersis modis diuidatur
tñ hic ad ꝓpositum est solum de artibus liberalibus que dicuntur
amminiculatiue:respectu artium principalium:vt dicetur inferius

Notandum ergo primo: ꝙ ars liberalis diffi
nitur. Ars liberalis est habitus speculatiuus vel practicus qui ac-
quirit̃ sine fatigatione ꝛ maculatione corporis quo non contingit fal
sum dicere. In qua diffinitione artis libalis tangũtur tria. Primo
dr̃ ars libalis aliq̃ ẽ habitus ꝑcticus vt ẽmini vt grãmatica logica
rhetorica: he em̃ artes sũt de ẽmone. grãmatica ꝺ ẽmone ꝯgruo vel
incõgruo: logica de ẽmõe vꝺo vel falso. rhetorica de ẽmone ornato
vel inornato: mõ ẽmo ẽ libẽ opabilis a nobis. Tãgit̃ etiã in diffõe
ꝙ aliq̃ ars liberalis est habitus speculatiuus: vt totũ quadruuiuꝫ
vt arithmetica: musica: geometria: ꝛ astronomia: vt dicet̃ inferius.
Scꝺo tangit̃ in diffõne ꝙ ars libalis fit sine fatigatõe ꝛ maculatõ
ne corporis. Et p h̃ hr̃ dr̃ia int̃ artes libales ꝛ mechanicas: artes em̃
mechanice fiunt cũ maculatiõe corporis ꝛ fatigatione: vtꝫ de arte fa
brili: liberales aũt nõ. Tercio in diffõne tãgit̃ ꝙ artes liberales or-
dinantur: ꝛ sunt de vero cũ dr̃ quibus contingit verum dicere: om
nis em̃ artifex recte ꝛ vere opatur cum ꝑcepta sue artis obseruat.

Notandum scꝺo ꝙ ars liberalis est duplex: q̃-
dã est ꝓhibita ꝛ q̃dã nõ ꝓhibita. Prohibita q̃ hꝫ aliqꝺ malũ anne
xum ꝓpter qꝺ eius praxis ꝓhibet̃ vt est nigromantia q̃ hꝫ h̃ malũ
annexũ. s. inuocationẽ demonũ qꝺ est ꝯ ꝑcepta diuina. Sed nõ ꝓ-
hibita est q̃ nõ hꝫ aliqꝺ malũ annexũ quare eius praxis ꝓhibet̃ vt
sunt artes liberales septẽ. Et talis ars nõ ꝓhibita est duplex q̃dã
ꝑncipalis ꝛ quedã minus principalis. Principales sunt que nõ or
dinant̃ in alias: sed alie artes in eas: vt minus principales ordinã-
tur in ipam metaphisicã. Dicitur em̃ ꝑmo metaphisice Necessario
res quidem alie dignior vero nulla. Et ars principalis est duplex
quedã est speculatiua ꝛ quedã practica. Speculatiua est q̃ est ꝺ ob
iecto quod nõ est libere opabile a nob̃ p liberã nr̃am volũtatẽ. Et
sunt tres: metaphica q̃ est de sb̃stãtijs sepatis: mathematica q̃ est ꝺ
magnitudinib9 ꝛ q̃titatib9 rex̃: ꝛ phica q̃ est de natura ꝯstantibus
ꝛ q̃rũ ꝑncipiũ est nã. Practica aũt est q̃ est de his reb9 q̃ sunt libere
opabiles a nob̃ p liberã nostrã volũtatẽ: vt ẽ phia tal' q̃ est de vꝺtu
tibus moralib9 q̃rũ ꝑncipiũ est volũtas: mõ volũtas est poña liba
Dr̃ em̃. ij. ethic̃. Nos sumus dñi et rectores nr̃ax̃ opationũ a ꝑnci
pio vsq; in finẽ. Et phia ꝑctica est triplex. s. ethica: pollitica: ꝛ yco
nomica. Ethica est de regimine suipius: pollitica est de regie ꝓtãtũ
yconomica ẽ de regimine dom9 ꝛ familie. Alia aũt est ars liberalis
min9 ꝑncipal' q̃ aminiculatiua ꝛ ẽuilis dr̃ q; ẽuit et famulat̃ ad stu
diũ et acq̃sitionẽ phie ꝑncipalis. Et talis est duplex q̃dã triuialis
et q̃dã q̃driuialis. Triuiales sunt que tendunt in vnũ finẽ ꝛ termi
nũ: vt grãmatica logica et rhetorica: q̃ oẽs ꝯsiderant de ẽmone licꝫ

diuersimode: grãmatica em̃ ꝯsiderat ꝺ ẽmõe ꝯgruo: logica ꝺ ẽmo
ne vꝺo. rhetorica ꝺ ẽmõe ornato. Quadruuiales ãt sũt q̃tuor arith
metica: musica: geometria: ꝛ astronomia: oẽs em̃ iste q̃tuor artes ꝯ
siderãt de q̃titate lꝫ nõ eodẽ mõ arithmetica ꝛ musica de q̃ntitate
discreta. s. de nũero: arithmetica absolute musica vꝺo ꝯtracto mõ: q;
in ordine ad sonũ: est em̃ musica ꝺ nũero sonox̃. Geometria aũt et
astronomia ꝯsiderãt ꝺ q̃ntitate ꝯtiũa: geometria ꝺ q̃ntitate ꝯtiũa
absolute: sꝫ astronomia ꝺ q̃ntitate ꝯtinua ꝯtracto mõ q; i ordie ad
motũ: astronomia em̃ ẽ ꝺ corpib9 celestib9 i ordie ad motũ ꝛ vt mo
uent̃. ¶ Seq̃t̃ corrollarie ꝙ ꝓpe loq̃ndo q̃druuiũ nõ ẽ ars: ois em̃
ars ẽ habit9 practicus q̃druuiũ ãt est habit9 speculatiuus: q̃druui
um em̃ ẽ de his reb9 q̃ nõ sunt libere opabiles a nob̃ p liberã nostrã
voluntatẽ: vt spãl'r pꝫ de astronomia q̃ est de corpib9 celestib9 q̃ nõ
ꝯstãt ab ope nr̃i intellect9: sꝫ a deo: dr̃ em̃. xij. metaphe ꝙ a deo de-
pendet celũ ꝛ tota nã. Dr̃ ãt q̃druuiũ ars siĺitudinarie: sicut em̃ tri
uium deseruit ad phie ꝑncipalis acq̃sitionẽ sic ꝛ quadruuium.

Notandum tercio ꝙ artes dicuntur liberales
quatuor de causis. Prima q; hñs eas libẽ põt opus eax̃ q̃cũq; im
pedimẽto extrinseco supueniẽte. Si em̃ logico ligarent̃ man9 ꝛ pe
des adhuc ꝑt arguẽ sylogisare ꝛ disputare: ꝛ ad min9 argumẽtatio
nẽ mẽtalẽ ꝯcipe q̃ est vꝺa argumentatio: vt dicet̃ inferi9. Sꝫ sic nõ ẽ
de artib9 mechanicis. Si em̃ sartori ligarent̃ man9 et pedes vl' su-
tori nõ põt in op9 sue artis: vt lati9 deducet̃ in vno argumẽto. Se
cũda cã dicũt̃ artes libales: q; oli hoies liberi ꝛ nobiles solũ ill' ar-
tibus instruebãt̃. Tercia cã q; liberãt homines a curis terrenis ani
mũ ei9 ad celestia eleuãdo Aresto. em̃ ꝛ phisici ceteri p studiũ artiũ
liberaliũ deuenerũt in cognitionẽ vni9 ꝑme cause q̃ est ꝺs. Dr̃ eniꝫ
xij. metaph. Entia nolũt male disponi: mala ẽ plr̃itas ꝑncipiũ sit g̃
vnus ꝑnceps. Quarta cã dicunt̃ artes libales: q; studẽtes illas ar
tes ẽm leges impiales liberi sunt in omnibus tributis ꝛ vectigalib9
ꝑncipũ ꝛ impatox̃. Põt etiã addi q̃nta rõ: q; liberãt hominẽ ab ig-
norãtia q̃ scꝺm Boetiũ. ij. de ꝯsolatiõe ꝓsa q̃nta aĩalib9 brutis cõ
uenit a nã: hominib9 ãt ex vitio. Inuẽte g̃ sunt artes libales ꝓpter
tollẽdũ defectus anime hoc est ignorantiã. Anima em̃ nostra in ꝑn
cipio sue creationis est vacua in omnibus virtutib9 ꝛ scientijs: p stu
diũ aũt pficit̃ ꝛ ad actũ deducit̃. vnde dr̃. iij. de anima. Intellect9
noster in principio sue creationis est tanq; tabula rasa in qua nihil
est depictum aptus natus tamen depingi.

Notandum quarto ꝙ ars mechanica diffini-
tur sic. Ars mechanica est habit9 ꝑctic9 ꝑncipal'r ordinat9 ad opus
qꝺ fit cũ fatigatiõe ꝛ maculatiõe corporis vt ars fabrilis. Et sunt se-

pte. x°. Lana nemus miles nauigatio rus mediciña (his ars fabri lis iungat) he mechanice sunt. Et sb istis septē ptinent oēs alie artes mechanice. Pro quo sciendū pma ars mechanica est lanificiū vł pānificiū: ꝛ sb illis cōphēdūt oēs artes q̄ sᵗ ō pparatōe vestimētoꝝ vt sartoria sutoria ars pellificum: siłr ars radendi pannū. ꝛ gñalit sb pannificio comphendunt oēs artes et omnis labor q̄ fit cū filis: vt est ars textoꝝ et artes siles. Scđa ars mechanica est nemus vt ē ars venandi bestias: posset etiā hic cōpꝛehendi ars piscatoria: qꝛ pisces etiam venant: licet melius cōpꝛehendit sub nauigatō: sub ista etiam comphendunt oēs artes de ppatione ciboꝝ vt est quoquinaria ars cocoꝝ ꝛ ars tarnificū: sic b cōphēdit carpentaria: ars molendinaria q̄ pſupponūt ligna de neorib°. Tercia ars mechanica est ars bellica q̄ milicia dr vł armatura: et sb illa cōtinent oēs artes de mō pugnandi: vt dimicatoria pugillatoria ꝛ siles. Quarta ars mechanica dꝛ nauigatio siue nautatio ꝛ sb illa cōphēdunt oēs artes q̄ sunt p nauigia maris ꝛ aq̄s: vt piscatoria: ars emendi ꝛ vendendi: ꝛ gñalit oēs artes mercatoꝝ. Quinta ars mechanica vocat agricultura que ē de seminatōe ꝛ ppatiōe terre: vt fructifera fiat queadmodū docuit Uirgił. in georgicis. Et sb illa ꝯphendunt omnes artes q̄ versant circa agrū vt ē ars arandi: ars plantandi arbores: et ars metendi frumēta: ꝛ ars de vineis ꝛ siles. Sexta ars mechanica est medicina pctica vł manualꝭ et ars barbitonsoria ꝛ sanandi vulnera dꝛ. Et sb illa ꝯphēdunt oēs artes sanādi vulnera: vt cyrurgia: ars oculistaꝝ: ars medendi vulnera: ars frangēdi lapidē vel calculū et artes siles. Ultima ars mechanica est ars fabrilis: et sb illa ptinentur oēs artes ō ppatiōe armoꝝ: vt est ars faciēdi hastas: galeas frameas: gladios: cultellos: ars ferrifactoria: ars aurifabroꝝ: ars se pandi metalla: ꝛ gñalit oēs artes q̄ vsant circa ignē ꝛ mineruas ꝛ siles. ¶ Sunt aūt artes mechanice inuente ppter tollere defectus corpis. Uñ dixit Catho. Si tibi sunt nati nec opes tūc artib° illos instrue. Ut possint inopem defendere vitā. Eaꝝ aūt sufficientia artiū mechanicaꝝ sic sumit. Ois ars mechanica aut ordinat in custodiam vite: aut in sustentationē vite. Si in custodiā vite ꝛ sic dupłr vel vite publice vł cōmuniꝭ sic est militia vel vite ppꝛie ꝛ singularis: et sic est medicina. Si aūt ars mechanica ordinat in sustentationē vite: ꝛ b dupłr vł in amictū: ꝛ sic ē lanificiū: vel i victū: ꝛ b dupłr vł vsat circa aiata: ꝛ sic ē ars venādi bestias. Si āt circa inaiata ꝛ b dupłr vł circa aquā: ꝛ sic ē nauigatio: vł circa terrā ꝛ cultū t̄re: et b dupłr: vł circa t̄rā i se: ꝛ sic est agricultura: vł circa generata ex terra ꝛ sic est ars fabrilis q̄ est circa ferrū: ferrum aūt fit ex terra: q̄a terra piguis mutat i lapides: ꝛ postea ex lapidib° vꝛtute ignis sepat ferrū: bñ ḡ dixit auicēna in mineralib° terra pura et sicca non fit lapis

sed viscosa ꝛ piguis. Dicunt āt mechanice a verbo mechor aris: ꝛ hoc similitudinarie: sic eñ ille vir mechat q̄ hñs ppꝛiā vxorē q̄rit aliam: sic etiam ille q̄ insistit studio artiū mechanicaꝝ derelinq̄t ppꝛium finē q̄re eius intellect° creatus ē vt cognoscat deū ꝛ creaturas ꝛ diligat. ꝛ hoc hr ex studio artiū liberaliū et nō mechanicaꝝ. Etiam dicunt mechanice a mechus mecha: sicut enim mulier mecha ꝛ adultera vilis reputat respectu mulieꝝ pbaꝝ et virtuosaꝝ: sic etiam studiū artium mechanicaruꝫ est vile et turpe respectu studij qđ est in artibus liberalibus. Istis notabilibus sic stantibus est hec.

Conclusio rñsalis.

Tantum septē sunt artes liberales amminiculatiue specifice distincte: et formałr apud antiq̄s cōiter vsitate sic q̄ nō plures ad illas nō reducibiles fm diuisionē mediatā et cōiter ꝯsuetā fieri. Ueritas h° ꝯclusionis pꝫ p sufficientiam artiū liberalium q̄ est talis: oīs ars liberalis aut est triuialꝭ aut quadruuialꝭ: si triualis hoc est tripłr: vł est ō fmone ꝯgruo sic ē grāmatica: vel ō fmone vō sic est logica: vel de sermone ornato sic est rhetorica: si aūt quadruuialis hoc est dupłr: vel eñ ē de q̄titate cōtinua vel discreta: si discreta hoc est dupłr vł absolute sic est arismetica que est ō nūero absolute: modo nūerus ē q̄ntitas discreta. Uł est ō q̄ntitate discreta ꝯtracto modo: ꝛ sic est musica q̄ est de numero sonoꝝ vel de nūero ꝯcto ad sonū. Si aūt est de q̄ntitate ꝯtinua hoc est dupłr: vel de q̄ntitate ꝯtinua absolute sic est geometria que est de q̄ntitatib° et magnitudinibus reꝝ absolute: modo magnitudo est q̄ntitas ꝯtinua. Si āt est de q̄ntitate ꝯtinua ꝯtracto modo: sic est astronomia que est de magnitudine corpm celestium et ō corporibus celestib° non absolute sꝫ vt mouent. Dico pmo in ꝯclone tātū septē sunt artes liberales amminiculatiue vł min° pncipales: qꝛ pncipales plres eēnt q̄ȝ septē qꝛ methica matematica ꝛ alie plures sꝫ hic fit mētio ō artib° minus pncipalib° q̄ seruiles dicuntur. Dico scđo specifice ꝛ formałr distincte: qꝛ nūeralit artes liberales distinguendo eēnt plres q̄ȝ septē: qꝛ eēnt tot quot sunt sciētes eas: ex quo accidētia mltiplicāt nūero sbiectoꝝ suoꝝ: vt dr pmo thopicoꝝ. Dico tercio apud antiquos cōiter vsitate: qꝛ aliq̄ sunt artes liberales sūt nouiter innēte: vt est ars ō ponderib°: siłr ars pspectiuistaꝝ melius tū dr q̄ ars de ponderib° cōphendit sb geometria: siłr ars pspectiue qꝛ ars pspectiue est de linea visuali: mō linea est de ꝯsideratione geometrie. Dicit vltimo fm diuisionē mediatā: qꝛ fm diuisionē īmediatam ars liberalis tm̄ est duplex: qꝛ oīs ars liberał aut est triuialis aut q̄driuialis: vt dictū est in sufficientia circa pbationē ꝯclonis b. Ar pmo. Ex ꝯclone seq̄t falsū: igit pbat añs: qꝛ seq̄retur q̄ tātū septē eēnt entia qđ ē falsū: pbat sequła: qꝛ sequit bñ oms artes libe.

rales sunt entia: sȝ tm̄ septē sūt artes libales: ğ tm̄ septē sť entia: tȝ
ꝯn̄a i darij: maior ⁊ minor sť note. Dico ħ argumētū nō vȝ ꝑpť du
as causas. Primo qꝛ maior nō est in darij: maior em̄ in darij dȝ esse
vl̄is affirmatiua: mō ista oēs artes libales sunt entia est indiffinita
Est em̄ rľa in logica Om̄is collectiue tentū facit ꝑpōnē indiffinitā
Scđo ñ vȝ qꝛ aŕ a nō distributo a distributū q̄ ꝯn̄a nō vȝ: in maiori
em̄ artes libales nō distribuit̄: ⁊ in ꝯclōne distribuit̄ rōne isti⁹ signi
tm̄: he solutiōes sunt cōes: sed si sunt vere logica diiudicet.

☞ Aŕ scđo: ex ꝯclōne seq̄tur falsū igr̄. an̄s ꝓbat̄: qꝛ ex ꝯclōne seq̄t̄
q tm̄ due eēnt artes libales qđ est falsum ꝓbat̄ seq̄la: qꝛ seq̄t̄ bn̄ he
sunt artes libales: ⁊ he sunt tm̄ due: ğ tm̄ due sunt artes liberales:
tȝ ꝯn̄a ꝑ sylogismū expositoriū in tercia figura maior ⁊ minor sunt
note demōstrādo grāmaticā et logicā. Dico q hoc argumētū ñ vȝ
ꝑpť duas cās. Primo q̄a aŕ a nō distributo ad distributū q̄ ꝯn̄a ñ
vȝ: qꝛ in maiori artes libales nō distribuit̄ ⁊ in ꝯclōne destribuit̄ ra
tione istius signi tm̄ qđ hȝ distribuere ꝑdicatū cōfuse distributiue.
Scđa cā q̄a plus est ꝑdicatū minoris q̄ȝ sbiectū ꝯclōnis qđ nō dȝ eē
in sylogismo expositorio in tercia figura: ꝑdicatū em̄ in minori est
hoc totū: tm̄ due: qꝛ sinkathegreumata posita a ꝑte ꝑdicate sūt par
tes ꝑdicati sȝ nō a ꝑte sbiecti: sȝ in ꝯclōne sbiectū solū due: qꝛ sinka
thegma positū a ꝑte subiecti nō est pars subiecti nec subiectum.

☞ Aŕ tcio: ex ꝯclōne seq̄t̄ fl̄m: igr̄ ꝓbat̄ an̄s: qꝛ seq̄t̄ q tm̄ due eēnt
artes libales: q̄a seq̄t̄ bn̄ tm̄ septē sunt artes libales: ğ tm̄ due sunt
artes liberales: tȝ ꝯn̄a ab inferiori ad supius: omnis em̄ terminus
ꝑcans nūeꝝ maiorē est inferior ad terminū ꝑcantē numerū minorem
Dico q ꝯn̄tia ab inferiori ad supi⁹ bn̄ vȝ qn̄ arguit̄ ab inferiori ad
supius in an̄cedendo ⁊ subijciendo simul: mō hic arguitur ab inferi
ori ad supius in antecedendo tm̄: q̄a terminus ꝑcās numeꝝ maio
rē ē inferius in an̄cedēdo tm̄ ad terminū ꝑcantē numeꝝ minorem.

☞ Aŕ q̄rto. tm̄ sex sunt artes libales igr̄ nō septē: ꝓbat̄ an̄s: qꝛ sex
sūt artes libales ⁊ non plēs igr̄ tm̄ sex: tȝ ꝯn̄tia ab exponētibus ad
expositā. Sȝ an̄s ꝓbat̄: qꝛ seq̄t̄ bn̄: sex sunt artes liberales ⁊ vna: ⁊
vna ñ est plēs igr̄ tm̄ sex sunt artes libales: tȝ ꝯn̄tia ab equalēte ad
equalens: q̄a ħ totū an̄s valet idē cū ꝯn̄te: q̄a idē est dicē tm̄ sex sť
artes liberales et vna: ⁊ vna nō est plēs sicut ē dicē tm̄ sex sunt ar
tes liberales. Pro solutione istius argumēti notandū est q ista ꝓ
positio tm̄ sex sunt artes liberales ⁊ vna: est distinguenda: vel em̄ ē
vna ypothetica ⁊ sic ipa est falsa ⁊ vȝ tm̄. Tm̄ sex sunt artes libales
⁊ nō plēs q̄ȝ sex sť artes libales: mō hec ypothetica est falsa: q̄a ad
min⁹ vna ꝑma ꝑs ē falsa. Si aūt est vna de copulato ꝑdicato: ⁊ sic
ē v̄a: ⁊ vȝ tm̄: tm̄ sex sunt artes libales ⁊ cū hoc aliqđ qđ nō est plēs
etiā est ars libalis: q̄a septima: ⁊ illa septima nō est plures: q̄a vna

tm̄. Dōm est ğ ad argumētū: si tm̄ sex sunt artes liberales ⁊ vna: si
est vna kathegorica de copulato ꝑdicato tunc eam ꝯcedo: sed non
dȝ exponi ꝑ vnā đ copulato extremo sed per vnā ipotecicā. Si au
tem est ypotetica ꝓpositio: tunc est falsa: vt est declaratum.

☞ Aŕ q̄nto: ꝯclō nō ē ꝓpō: ğ nō ē ꝯcedēda: tȝ ꝯn̄a. nihil ē ꝯcedēdū:
nisi ꝓpō: nihil āt ꝯcedit̄ nisi veꝝ. vt pȝ. j. poster̄. mō v̄itas ꝯuenit ꝓ
positioni. an̄s ꝓbat̄. Ois ꝓpō hȝ subiectū: sȝ hec oratio tm̄ septē sť
artes liberales nō hȝ subcm̄ igr̄: ꝓbat̄ sic ꝑmo q ly tm̄ nō est subcm̄
qꝛ ē sinkathegma: mō sinkathegma nō ē sbiectū nec ꝑs sbiecti. Nō
etiā septē ē sbiectū: qꝛ ē adiectm̄ mō adiectm̄ nō ē sbiectū ꝑ se nec ꝑ
dicatū: vt đt vna rľa logice. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit q ħ orō tm̄ se
ptē sť artes liberales nō hȝ sbiectū expsse tn̄ iplicite: qꝛ ħ totū septē
entia ē sbiectū: est em̄ regula in logica q adiectm̄ ⁊ substantm̄ copu
lant̄ ꝑ vno extrēo: ⁊ sic ꝑdcā orō vȝ tm̄: septē entia sūt artes libales

☞ Aŕ sexto. Nulla ē ars liberaľ igit̄. ꝓbat̄ an̄s. Libeꝝ ē qđ ē gr̄a
sui: sȝ nl̄la ars libalis ē gr̄a sui igit̄: maior ē aristo. j. metaph. minor
qꝛ ois ars liberaľ ordinat̄ in theologiā vt in deū. Dico veꝝ argm̄.
ꝯcludit q artes nō sť simplr̄ libē sȝ bn̄ respectie: vt respectu artiū me
chanicaꝝ. Ubi notādū q libeꝝ ē duplex: qđdā est ens libeꝝ simplr̄
⁊ est illud qđ solū est gr̄a sui ⁊ nō ordinat̄ in aliđ: sic sol⁹ de⁹ ē liber.
qꝛ oia alia ordinant̄ in deū. Scđo aliq̄d đr libeꝝ in gn̄e et in respe
ctu qđ scȝ in cōparatione ad aliud dicit̄ liberū: ⁊ sic capitur hic.

☞ Aŕ septimo. Nulla est ars liberaľ igit̄ ꝓbat̄ an̄s: nulla est rō da
bilis quare dicūt̄ libales igit̄: ꝓbat̄ an̄s: qꝛ si aliq̄ rō maxīe illa: q̄a
hn̄s eas libē ꝑt in op⁹ eaꝝ q̄cunq̄ȝ ipedimēto extrinseco supueniē
te. Sȝ ꝯ ħ arguit̄: qꝛ si sic tūc sequeret̄ q logica nō ē ars liberaľ: q̄a
si logico ligarent̄ man⁹ ⁊ pedes ⁊ obstrueret̄ os nō posset in op⁹ lo
gice: qꝛ nō possȝ arguē. Dico veꝝ argumētū ꝯcludit q logic⁹ in tali
casu nō pōt arguere vocalit̄ tn̄ mētalit̄. Cōtra hāc solutionē arguit̄
sic. Si sic tūc seq̄ret̄ q ars sutoria etiā esset ars liberaľ qđ tn̄ est fl̄m
ꝓbat̄ seq̄la: qꝛ si sutori ligarent̄ man⁹ et pedes ⁊ obstrueret̄ os: ad
huc pōt ꝯcipe calceū mentalē: igit̄ q̄ rōne logica diceret̄ ars liberaľ
eadē ⁊ sutoria. Dico nō ē sīle de logico q̄ ꝯcipit argumētationē mē
talē ⁊ de sutore q̄ ꝯcipit calceū mentalē: qꝛ argumētatio mentaľ est
v̄a argumētatio ⁊ attingit finē suū. Primū pȝ q argumētatio mē
taľ sit v̄a argumētatio ⁊ attingit finē suū: finis em̄ argumētatiōis ē
ꝑncipalr̄ ꝑficere intellectū ⁊ aiam: mō cū argumētatio taľ ꝑficit in
tellectū ⁊ aiam exquo est in aia. Scđm patȝ scȝ q calceus mentalis
nō est calceus: qꝛ calce⁹ ordinat̄ ad ornādū corpus sȝ nō calce⁹ mē
talis: mō calceus mētalis hoc nō facit ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō attingit finē suū.

☞ Aŕ. viij. Nulla ē ars liberaľ igit̄. ꝓbat̄ an̄s. Seruile nō ē libale

ſed iſte ſeptē artes liberales ſunt ſuiles: ergo nō liberales: tz ꝯña ẜtu te maioris: maior qꝛ ſuile et liberale ſunt oppoſita nō pñt ꝯuenire vni: minor qꝛ ſeptē artes liberales dicunt aminiculatiue hoc eſt ſer uiles. Dico verū argumētū ꝯcludit ꝙ iſte ſeptē artes dicunt libera les et etiā ſeruiles reſpectu diuerſoꝝ: dicunt eñ ſeruiles reſpctū ar tium principalium: et dicunt liberales reſpectu artiū mechanicarū ☞ Ar. ix. Grāmatica nō diſtinguit a muſica igr ꝓbat añs: qꝛ ꝓſo dia q̄ eſt ps grāmatice etiā docet canere: igr grāmatica nō diſtigui tur a muſica: añs pz ex diffōne ꝓſodie vt patebit. Dico lz grāmati ca docet canē ꝛ etiā muſica tñ nō eodē mō: qꝛ grāmatica docet canē .i. debite ꝓnūciare ſillabas q̄ ad accētū ꝛ quo ad ꝓductionē ꝛ correp tionē. Sz muſica docet debite canē .i. docz ꝓportōes vocū in ordi ☞ Arguit vltimo ſic. Rhetorica nō ē diſtincta a lo (ne ad ſonū gica igit: ꝓbat: qꝛ dr pmo rhetoricoꝝ ꝙ rhetorica eſt ps logice: ſilr h dr. ij. poꝝ. Dico ꝙ rhetorica capit duplr. Uno mō ꝓ ſcia d orna to mō loqndi: ꝛ ſic diſtinguit a logica. Scdo capit ꝓ ſcia ꝑſuaſiua que docet ꝑſuaſiones ꝛ cōſilia: ꝛ ſic capit pmo rhetoricoꝝ ꝛ. ij. poꝝ ꝛ ſic dr eſſe ſpecies logice: mō logica etiā docet ꝑſuadere que ex ꝓ babilibus ſylogiſat: vt logica ſcientie libri thopicorum.

Utrum diffinitio grāmatice et eius diuiſio in qtuor ſpēs ſit bñ aſſignata. Pro intellectiōe q̄ſtionis mote. Notā dū eſt pmo ꝙ grāmatica cōit ſm grāmaticos ſic diffinit. Grāmati ca eſt ſcia docēs recte ſcribē: recte ſcripta: recte intelligē: recte intel lecta: recte cōponere: recte cōpoſita debite ꝓnunciare. Pro cuiꝰ dif finitiōis declaratiōe. Sciēdū ꝙ diffinitū pñtis dionis eſt grāmati ca abſtractiē ſūpta ꝛ doctrinal. Grāmatica ergo capit duplr. vno mō ꝯcretiē: ꝛ ſic ꝯcernit ꝛ ſcat mulierē q̄ ſcit grāmaticā artē: ꝛ ſic nō ca pit hic. Rō qꝛ ſic grāmatica eſt ens ꝑ accñs: ens aūt ꝑ accñs non eſt diffinibile: vt pz. vij. metaph. Ens ꝑ accñs eſt aggregatuz ex ſba et accñte: vt albꝰ hō. Alio mō capit grāmatica abſtractiue ꝛ formalr ꝛ ſic ſolū ſcat vnū: qꝛ artē grāmatice tm: et ſic diffinit hic gramma tica. Grāmatica aūt eſt duplex q̄dā poſitiua q̄. ſ. docet ſcatiōes vo cabuloꝝ intelligē ꝛ q̄d ꝑ nomen ſcat: dič eñ remigiꝰ. Niſi nomen rei ſcieris cognitio reꝝ perit. Et ariſto. j. elenč. Qui virtutes voca bulorū ſunt ignari de facili ꝑalogiſant .i. decipiunt. Et dr a pono is ere: qꝛ ponit fundamētū oīm ſciaꝝ. Dr enim. j. poſter. q̄d nois in omni ſcientia p̄ſupponit. Et tal grāmatica poſitiua h nō diffinitur. Rō q̄a nō ē ſcia ſz ē p̄ſuppoſitū cuiuſlibet ſcie. Scia vero eſt veroꝝ et nccarioꝝ: vt dr. j. poſter. Grāmatica aūt poſitiua eſt eoꝝ q̄ a volū tate pmi impoſitoris dependēt: īpoſitio eni vocabuloꝝ ē ad placi

tū ꝛ volūtatē pmi īponentis. ¶ Alia aūt eſt grāmatica doctrinalis q̄ docet ꝯſtruē orōnes ꝯgruas ex ꝓprijs ſuis regul: oīs enim ſcien tia et ars hz ſua pncipia ꝓpa: ꝯclōnes ꝓpas interrogatōes ꝛ rñſio nes: vt dr. j. poſter. pncipia aūt grāmatice ſunt regule grammati cales qbus docet ꝛ pcipit q̄d ad orōnem ꝯgruā faciendā eſt nccari um. In diffōne āt grāmatice ꝑ gñe ponit ſcia cōit capiendo ſciam: ꝓpe enim loq̄ndo grāmatica nō eſt ſcia: ſcia enim ꝓpe ſumpta ē ha bitus ſpeculatiuus: grāmatica āt ē habitꝰ pcticus: vt prius oñſuz ē Sz grāmatica bñ dr ſciētia capiēdo ſciētiā cōiter: vt nō diſtinguit ꝯ artē quō et totū triuiū dicit ſcientia. Dr vlterius in diffinitiōe ꝙ grammatica docet: quod eſt intelligendum inſtrumentaliter et nō pncipalr: docē enim eſt actus: actus autem ſunt ſuppoſitorum ꝛ ſin gularium: vt dicit primo metaphiſice: grāmatica autem nō eſt ſup poſitum ſed accidens in anima: docet ergo grammatica inſtrumēta liter quemadmodū malleus fabricat inſtrumētalit hō āt ſciēs grā maticam docet principaliter ſicut faber fabricat principaliter.

Notandum ſcdo. Grāmatica docet quatuor. Primo docet recte ſcribē et in hoc tangit pma ſpēs gramatice: ſcz orthogpbia. Scdo docet recte intelligere: et in hoc tangit ſecūda ſpēs grāmatice. ſ. ethimologia. Tertio docet recte ꝯponē ꝛ in h tā git tercia ſpēs grāmatice. ſ. dyaſinthetica. Quarto ꝛ vltimo docz grāmatica recte ꝓnunciare: ꝛ in hoc tangit quarta ꝛ vltima ſpecies grāmatice. ſ. ꝓſodia. ¶ Orthogpbia eſt ſcia docēs recte ſcribere. i. orthogpbia eſt ſcia docēs artificialē ꝯpoſitionē lraꝝ et ſillabaꝝ: et cum hoc ꝓpetates ꝛ paſſiones earundem cognoſcere. Et dr ab or thos grece qꝺ eſt rectū latie ꝛ graphos ſcriptura q̄ſi ſciētia tractās de recta ſcriptura lraꝝ ꝛ ſillabarū. Docet enim orthographia quō vna lra cōmutat in aliā: quō vna lra p̄ponit et ꝯiungit et precedit aliam: vt ꝙ m p̄ponit ante p ꝛ nō n: ꝺōm eſt eni impius et nō inpiꝰ compar ꝛ nō conpar. Et iſta orthogpbia determinat in pmo libro maioris volumis p̄ſciani in pma pte petri helye: ꝛ in pma pte Joh Januenſis: ſilr in tercia pte doctrinal alexan. in pncipio. Docet etiā orthogpbia ꝓpetates ꝛ accñtia lraꝝ cognoſcere. Dr enim. ij. phič. Eiuſdē ſcientie ē ꝯſiderare ſbiectū ꝛ ꝓpetates ſubiecti. Si ergo ortho graphia ꝯſiderat de lris etiā dz determinare de accñtibꝰ ꝛ ꝓpetati bus lraꝝ que ꝓpetates ſunt tres: nomen: figura: ꝛ ptās: dt. n. pe. he lie. Accidit his nomē pit figura ptās. Primū accñs lre eſt nomē: q̄ libet enim lra ſpāli noie nominat: vt pma dr a. ſcda b. ꝛ ceteri. Se cundū accñs lre eſt figura. i. modis ſcribendi: alit eni ſcribit a ꝛ alit b. Terciū accñs eſt ptās: aliqua enim lra eſt vocal aliq̄ ꝯſonās ali

qua muta: aliqua semiuocał. vt dicitur inferius. Lr̃e autem latino-
rũ sunt vigintitres. vñ Petrus helye. Grammata vigintitria sunt
noscenda legenti. Que sibi ꝯsueuit distinguẽ lingua latina. ¶ Se
quitur corrollarie primo ꝙ petrus helye dicẽs. h nullũ cadit ĩ nu
merũ quia littera non est: vult dicere ꝙ h non est littera quo ad ptã
tem: quia nec est vocalis nec ꝯsonans nec muta nec liquida: vt pate
bit inferius: sed bene est littera quo ad nomen et figurã: qꝛ hꝫ speci
le nomen ꝛ specialẽ figurã q̃ scribit. ¶ Sequit corrollarie scd̃o ꝙ ꝛ
con tur nõ sunt lr̃e: sed sunt signa et note abbreuiatiõis. ¶ Secũda
spẽs grãmatice est ethimologia ꝛ diffinit sic. Ethimologia ẽ scĩa
docens recte scripta recte intelligere. i. ethimologia est scĩa docens
modos ꝑcandi tã essentiales q̃ꝫ accñtales ꝑtiũ orationis cognosce
re: et dictiones latinas sub certa ꝑte orationis collocare. Et dr̃ ab
ethimos grece ꝙ est flos latine et logos ꝑmo quasi scĩa de florido
ꝑmone ꝑm quandã silitudinẽ ꝛ methaphorã: sicut em̃ ꝑ florẽ ꝯgno
scitur fructus si erit et qualis erit: sic etiam ꝑ modos ꝑcandi dcõnũ
ꝛ accñtia ꝑtiuꝫ orationis cognoscit sub qua parte dictio latina de-
bet collocari. Et de ista ethimologia determinatur in libris maio-
ris volmuinis prisciani excepto primo in scientia donati nostra ꝓ-
posita in prima parte alexandri.

Notandum tercio ꝙ tercia species grãmatice

ẽ diasinthetica ꝛ ẽ scĩa docẽs recte itellecta recte ꝯponere. i. dyasin-
thetica ẽ scĩa docẽs artificialẽ ꝯpõnẽ dcõnũ ꝛ ꝯgruã ad inuicẽ vt ex
eis fiat orõ ꝯgrua et ꝑfecta. ꝛ dr̃ a dya grece qd̃ ẽ duo latine: qꝛ ꝺo
dya grece duo ꝑcat ꝑm ꝙ duplr̃ scribit. ꝺꝰ. Scribẽ ꝑ y grecũ dya
duo ꝑcabit Scribẽ ꝑ i nostꝝ dia de ꝑcabit: ꝛ iõ dyasinthetica duplr̃
interꝑtat. Primo em̃ dr̃ dyasinthetica a dya qd̃ est duo ꝛ sinthesis
ꝯstrõ q̃si scĩa ꝺ ꝯstructõe duoꝝ. s. suppositi ꝛ appositi: ꝑ̇ncipalis em̃
ꝯstructio in grãmatica est ꝯstructio suppositi cũ apposito. Rõ q̃a sic
est in natura sic etiã est in arte: qꝛ ars imitat naturã. ij. phisic. Sed ĩ
nã principalis constructio est ex materia et forma vel ex actu ꝛ po-
tentia: suppositũ em̃ habet se vt materia vel poĩa: ꝛ appositũ vt ac
tus ꝛ forma: ꝛ g̊ principalis ꝯstructio ĩ grammatica ẽ ex supposito
et apposito. vñꝰ. Queuis ꝑfecta ꝯstructio dat duo membra. Secũ
do diasinthetica dr̃ a dia qd̃ est de et sin qd̃ con et thesis positio q̃-
si scĩa de compõne duoꝝ videlicꝫ suppositi ꝛ appositi ꝑ̇ncipalit. Et
de ista deꝰminat in minori volumine ꝛ libro prisciani: ꝛ silr̃ in scd̃a
ꝑte alexã. ¶ Quarta et vltima spẽs grãmatice est ꝓsodia ꝛ ẽ scĩa
docẽs recte ꝯposita debite ꝓnũciare. i. ꝓsodia ẽ scĩa docẽs dcõnes
ad inuicẽ debite ꝯponere ꝑm se vel ꝑm suas sillabas quo ad corre-
ꝑtionẽ ꝛ ꝓductionẽ debite ꝓferre. Et dr̃ a pros qd̃ ẽ ad ꝛ odos cã
tus q̃si sciẽtia valẽs ad cãtũ. i. ad accẽtuationẽ. Et ꝺ ista deꝰminat
in ꝰcia ꝑte alexãdri. Officia ãt ꝛ spẽs ipiꝰ grãmatice patent in his
metris. Artis grãmatice spẽs dic q̃tuor eẽ. Orthographia ꝑ̇or sit
ethimologia scd̃a. Hinc dyasinthetica sit ꝓsodiaq̃ꝫ q̃rta. Scribẽ
ꝑ̇ma docet dat declinare scd̃a. Tercia ꝯponit ꝓnũciat vltima recte

Notandum quarto ꝙ subiectum in grãmati

ca est sermo ꝑcatiuꝰ ꝛ diffinit sic. Sermo ꝑcatiuus est aggregatuꝫ
ex pluribꝰ vocibꝰ ꝑ qd̃ vnꝰ põt alteri exꝑ̇mere mẽtis ꝯceptũ Dicit
em̃ plato in thimeo. Ad h̊ datꝰ est nob ꝑmo vt mutuo volũtatꝭ fi-
ant inditia. Propria aũt passio huiꝰ sbiecti est ꝯgruũ vł incõgruũ
Demonstrat aũt ista passio de sbiecto mõ cõi faciendo argumentũ
sylogisticũ in barbara. In cuiꝰ ꝯcł̃one ꝓꝑ̇a passio ꝑ̇dicat ꝺ sbiecto.
Modus aũt demonstrandi ꝓꝑ̇am passionẽ de sbiecto est iste: diõ
sbiecti dꝫ poni ꝓ medio: ꝓꝑ̇a passio ꝓ maiori extremitate: ꝛ ip̃m sb
iectũ ꝓ minori extremitate: iuxta h̊ metꝝ. Sit diffi mediũ pass ma
ior sb q̃ꝫ minor. Et format tale argumẽtũ sylogisticũ. Oẽ aggre-
gatũ ex pluribꝰ vocibꝰ ꝑ qd̃ vnꝰ põt alteri exꝑ̇mere mẽtis ꝯceptuꝫ
est ꝯgruũ vel incongruũ. Sꝫ omnis ꝑmo ꝑcatiuꝰ ẽ aggregatiuꝰ ex
pluribꝰ vocibꝰ ꝑ qd̃ vnꝰ p̃t alteri exꝑ̇mere mentis ꝯceptũ: g̊ omnis
ꝑmo ꝑcatiuus est ꝯgruus vł incõgruus: tꝫ ꝯñtia in ꝑ̇mo modo ꝑ̇me
figure. s. in barbara. Maior qꝛ ꝓꝑ̇a passio ꝑ̇dicat de diffinitione sb
iecti. Minor silr̃ ẽ ꝺa: q̃a diffinitio ꝑ̇dicat de diffinito. Si g̊ maior
ꝛ minor sunt ꝺe etiã ꝯcł̃o ex eis illata est vera. Quid tñ sit sbiectuꝫ
ꝛ quot modis accipit: ꝛ q̃d sit demr̃are ꝓꝑ̇iã passionẽ ꝺ sbiecto la
tius patebit in q̃stione seq̃nti. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio rñsalis. Diffinitio grãmatice et eiꝰ

diuisio in q̃tuor spẽs est bñ assignata. Prima ꝑs ꝯcł̃onis. s. ꝙ diffi-
nitio grãmatice sit bñ posita ꝓbat tali ratione. Illa diffinitio ẽ bñ
posita q̃ dat ꝑ genꝰ ꝛ dr̃ias. Sꝫ ista diffinitio grãmatice est hmõi:
igit diffinitio grãmatice ẽ bñ posita. Maior ẽ boetij in lib. diffini-
tionũ. Minor q̃a in diffõne grãmatice sciẽtia ponit ꝓ gñe: q̃a ẽ cõ
munius q̃ꝫ diffinitũ: sciẽtia em̃ ꝑcat oẽs sciẽtias: sꝫ grãmatica soluꝫ
ꝑcat vnã sciẽtiã: alie ãt ꝑticule ponunt loco differẽtie: eo ꝙ ꝑ istas ꝑ
culas grãmatica differt ab alijs scientijs: nll̃a em̃ sciẽtia docet recte
scribẽ recte intelligẽ ꝛc̃. nisi grãmatica. Sꝫ ꝙ scd̃a ꝑs ꝯcł̃onis sit be
ne posita. s. ꝙ diuisio grãmatice in q̃tuor spẽs est bñ assignata: pro
bat tali ratione. Illa diuisio est bñ posita que euacuat totam natu
ram diuisi. Sed ista diuisio est huiusmodi: igit est bona. Maior ẽ
boetij in libro diuisionũ. Minor q̃a nihil est grãmatice qd̃ non ꝯti
netur sub istis mẽbris quatuor: quare ꝯclusio ꝓ scd̃a parte vera.

☞ Arguit̄ p̄mo grãmatica ñ ē scia igr̄ ɔclo falsa. pbat̄ añs: oīs scia ē accñs: grãmatica nõ ē accñs igr̄. maior pbat̄: q2 scia est accñs anīe minor: q2 hñs sciaʒ ē sba: sʒ grãmatica hʒ sciam igit̄ grãmatica ē sba maior qa sba hʒ accñs: minor qa mlier sciēs grãmaticã hʒ sciaʒ grãmatice: et talis mulier est sba: ergo grãmatica est sba. Dico verũ argumentũ ɔcludit q̄ grãmatica ɔcretiue sumpta est suba: modo hic grammatica accipit̄ abstractiue: et formaliter quo mõ est accidens
☞ Ar̄ scđo: grãmatica abstractiue sũpta nõ est scia: g̊ cōclo nõ vʒ: pbat̄ añs ꝺ grãmatica dei q̄ ē sba: qa ꝺs met: ꝺt em̃ dionisi. Oia q̄ sũt in deo sũt ꝺs met: ꝛ arist. xij. metaph. in deũ nullũ cadit accñs. Dico vex argm̃ ɔclr̄. ꝺ grãmatica idepēdēti ꝛ dĩna: qa talis ē sba: q2 ē ꝺs met: sʒ ɔclo intelligit̄ de grãmatica hũana q̄ acq̄rit̄ p studiũ ꝛ exercitiũ: qa talis ē accñs. ☞ Ar̄ t̄cio: grãmatica depēdēs vel hũana ē sba igr̄: qa seq̄t̄ bñ grãmatic9 est sba: g̊ grãmatica ē sba: tʒ ɔña a ɔiugatis vel a ɔcreto ad abstractũ. ij. thopic. Dico vex argumētũ concludit q̄ argm̃ a ɔiugatis vʒ ĩ p̄dicatiõe eētiali ꝛ q̄dditatiua sʒ nõ accñtali: mõ cũ dico grãmatic9 ē sba ē p̄dicatio accñtalis: qa sbiectũ accidit p̄dicato q̄ ē p̄dicatio accñtalis: vt ꝺr̄ p̄mo poster̄. Exem̃ vbi vʒ argumētũ a ɔcreto ad abstractũ in p̄dicatõe eētiali hõ ē aĩal: g̊ hũanitas ē aĩalitas: Itē h. albũ ē quale: igit̄ albedo est qualitas.
☞ Ar̄ q̄rto. g̃mmatica adhuc ē sba: q2 seq̄t̄ bñ grãmatica inest sbe: g̊ grãmatica ē suba: tʒ ɔñtia ab inesse ad eē. ij. topic. Dico q̄ ɔña ab ĩesse ad esse bñ vʒ in p̄dicatiõe eētiali mõ h argr̄ ĩ p̄dicatõe accñtali. vt h bñ vʒ hoĩ iest aĩalitas. g̊ hõ ē aĩal: sʒ h ar̄ ĩ p̄dicatõe accñtali
☞ Ar̄ q̄nto: g̃mmatica ñ ē scia docēs recte scribē. pbat̄: q2 si sic seq̄ret̄ q̄ g̃mmatica eēt ars mechanica qꝺ ē falsũ: pbat̄ seq̄la illa ars ē mechanica q̄ fit cũ fatigatõe ꝛ maclatiõe corpis: igr̄ grãmatica est ars mechauica: maior pʒ ex diffõne artis mechanice: minor qa pulcre recte scribē fit cũ fatigatõe ꝛ maculatõe corpis: h em̃ fit cũ labore: vt q̄s studet pulcre scribē. Dico vex argm̃ ɔclu. si h recte scribē: valēt tm̃ sic̄ pulcre scribē: sʒ vʒ h recte scribere. i. artificialit̄ scribere f̄m regulas orthog̃phie: ꝛ h fit sine fatigatõe ꝛ maculatõe corpis.
☞ Arguit̄ sexto. grãmatica nõ docet: igit̄ nõ docet recte scribē: pbat̄ añs: docē est suppositox: sed g̃mmatica nõ est suppositũ: igitur maior qa docere est act9: sed actus est suppositox: vt ꝺr̄. j. metaph. minor: qa g̃mmatica est accñs anime: mõ accñs nõ est suppositũ et singulare. Dico vex argm̃ ɔcludit q̄ g̃mmatica nõ docet p̄ncipalr̄ sʒ instrumentalit̄: sʒ hõ vel de9 docet p̄ncipalit̄: vñ ꝺt Linconiensis p̄mo poster̄. Nec lr̄a visa nec vox audita docet: sed est ver9 doctor qui intus mentem illũminat et veritatem ostendit.
☞ Arguit̄. vij. grãmatica nõ docet recte intelligē: g̊ pbat̄ añs: qa si sic seq̄ret̄ q̄ grãmatica positiua eēt grãmatica doctrinal̄: qꝺ ē falsum: vt p̄us est pbatũ: pbat̄ sequela: q2 grãmatica positia docet recte intelligē pʒ: q2 grãmatica positiua docet s̄ĉationes vocabulox et dictionũ recte cognoscē ꝛ intelligere: vt dictũ est in p̄mo notabili. Dico vex argumentũ ɔcluderet si recte intelligē in p̄posito valeret tm̃ sicut significationes vocabulox et dictionum cognoscere. Sed recte intelligere in p̄posito valet tm̃ sicut modos s̄cãdi tam essentiales q̄ accidētales ptiũ orationis cognoscere: ꝛ sub qua pte dictio debet collocari: et hoc tm̃ docet grammatica doctrinalis.
☞ Arguit̄ octauo. Dyasinthetica non docet recte componere igitur: pbatur añs: q2 si sic sequeret̄ q̄ orthog̃phia esset dyasinthetica: pbat̄: qa orthog̃phia docet recte componere litteras p sillabis faciendis: ꝛ sillabas p dictionibus ordinandis. Dico vex argumentũ ɔcluderet si recte componere in p̄posito valeret tm̃ sicut lr̄as et sillabas debite combinare: sed valet hic recte componere. i. dcões recte combinare p regimine et ɔstructione g̃mmaticali facienda.
☞ Arguit̄ nono. Prosodia non docet recte p̄nunciare igit̄. pbat̄. qa si sic seq̄ret̄ q̄ musica esset p̄sodia: pbatur: qa musica docet recte p̄nunciare: qa musica docet p̄portiones sonox modo debita proportio sonox ɔsistit ĩ recta ꝛ debita p̄nunciatione. Dico vex argumentũ ɔcluderet si recte et debite p̄nunciare in p̄posito valēt tm̃ sicut p̄portiones sonorũ obseruare: sed valet hic recte p̄nunciare. id est recte accentuare sillabas quo ad correptionem ꝛ p̄ductionē.
☞ Ar̄. x. Diffinitio g̃mmatice nõ vʒ igr̄: pbat̄: oĩs bona diffõ dʒ ɔuenire cuilibʒ ɔtēto sb diffinito: sʒ ista diffinitio nõ ē hmõi igit̄. maior ē Boetij in lib. diffõnũ: minor: qa ista diffinitio nõ ɔuenit g̃matice positiue: qa tal̄ ñ ē sciētia. Dico vex argm̃ ɔcludēt si h diffiniretur g̃matica in tota sui cõitate vt p̄ndr̄ñter se extēdit ad g̃maticã positiuã ꝛ etiã doctrinalē: sed hic diffinit̄ solũ g̃matica doctrinalis.
☞ Arguit̄ vndecimo: Grãmatica ñ ē sciētia igr̄: pbat̄: oĩs sciētia ē nc̄cariox: sʒ g̃matica ē ɔtingētiũ igr̄. maior est aristo. j. poster̄. minor: qa g̃matica est de orõne ɔgrua: mõ orõ ɔgrua põt esse vl̄ nõ eē. Dico vex argumentũ ɔcludit q̄ scientia p̄p̄e ē necessariox nõ aũt sciētia cõiter dctã: mõ g̃mmatica est sciētia cõiter dicta. Vl̄ dico q̄ licet orõ ɔgrua f̄m se ɔsiderata ē ɔtingens tñ relata ad sua principia q̄ oportet obseruare inuiolabiliter sic bñ est necessaria.
☞ Arguit̄ duodecimo. Grãmatica nõ est sciētia igit̄: pbat̄. Grammatica nõ ē vna sciētia: g̊ g̃matica nõ ē sciētia: tʒ ɔña: qa sic idē ē dicere hõ ꝛ vn9 hõ sic idē ē dicē sciētia ꝛ vna sciētia: vt pbat̄. iiij. metaph. Añs pbat̄: qa in g̃matica sunt multe ɔclões: modo ɔclonis est scientia. Videt̄ g̊ q̄ g̃matica nõ est vna scientia. Dico vex argumentuʒ ɔcludit q̄ licet grãmatica non est vna scientia simplr̄: tñ est vna vnitate subiecti: ꝛ hoc sufficit ad eius vnitatem.

Artes orationis quot sunt? Octo. que Nomen. Pronomē. Verbum. Aduerbium. Participium. Coniunctio. Prepositio. Interiectio.

Utrum pars orationis sit subiectū in scīa donati. Pro intellectiōe questionis mote. Notādū p̄mo q̄ sbiectū accipitur duobus modis. Primo vt est termin⁹ prime impositionis. vñ Terminus p̄me iposit̄ois: vt cōiter diffinit. Est termin⁹ q̄ immediate s̄cat rē ad extra: vt hō aīal. Et isto modo accipiendo subiectum. tūc accipitur quatuor modis. Primo subiectum valet tm̄ sicut obiectum: et sic capitur secundo de anima cum dicitur: color est sbiectum visus. id est obiectum: visus em̄ fertur in colorē vt in eius ꝓpriū obiectū. Scd̄o subiectū vꝫ tm̄ sic̄ verna vl' famul⁹: ⁊ sic capit̄. j. politic̄. In oī pollitia bona dꝫ esse p̄ncipans. i. dn̄s: ⁊ sbiectū. i. famul⁹. Tercio subiectū illud dr̄ qd̄ suppōitur alteri ⁊ sic scabellū dr̄ sbcm̄ pedū: sic silr̄ terra est sbiectū oīm elementoꝝ. Quarto capit̄ subiectū cui aliqd̄ inheret vel sbalit̄ vt mā p̄ma q̄ ē sbiectū foraꝝ sbaliū. Dr̄ em̄. j. phico. Materia est p̄mū sbiectū vnius cuiusq̄ fore. Sic paries dr̄ sbiectū albedis: q̄ ē in ea albedo cū actualit̄ inheret pieti: dr̄ em̄ in an̄p̄dicamētis: oē accn̄s ē in sbiecto. Et istis mōis h̄ nō capit̄ subiectū. Scd̄o capit̄ sbiectū vt ē t̄min⁹ scd̄e impōnis. vñ. Termin⁹ scd̄e ipōnis ē q̄ nō imediate s̄cat rē ad extra vt nomē ꝓnomē. Nomē em̄ p̄mo s̄cat oīa noīa: vt sunt illa hō aīal ⁊c̄. q̄ noīa vltra s̄cant rē ad extra. Et isto mō sbiectū etiam accipit̄ q̄tuor mōis. Primo capit̄ ꝓ p̄te p̄ncipali ⁊ māli ꝓpositionis kathegorice: ⁊ sic capit̄ in p̄mo tractatu pe. hys. cū dr̄: Subiectū est d̄ quo dr̄ p̄dicatū: vt hō est aīal. Scd̄o capit̄ sbiectū ꝓ illo qd̄ hꝫ aliqd̄ ꝓpriū: ⁊ sic capit̄. j. poster̄. cū dr̄. In demr̄atiōe dn̄t eē tria p̄cognita. s. sbiectū passio ⁊ dignitas: ⁊ sic hō dr̄ sbiectū risibile aūt ei⁹ ꝓp̄a passio. Tercio capit̄ subiectū ꝓ inferiori ad aliqd̄ vl'e ⁊ supius: ⁊ sic capit̄ in rl'a an̄p̄dicamentali qñ dr̄. Qñ alteꝝ p̄dicat̄ d̄ altero: vt de sbiecto. i. vt supius de inferiori. Et istis trib⁹ mōis nō capit̄ hic subiectū. Quarto mō capit̄ subiectū ꝓ subiecto attributionis qd̄ est p̄mo notū in aliq̄ scīa cōsideratū: et isto mō accipit̄ hic sbiectū: ⁊ isto mō dicim⁹ q̄ argumētatio est subiectū in tota logica. Patent aūt iste acceptiōes in his metris. v̄sus. Obiectū verna positū: sub cui qd̄ inheret. Qd̄ p̄us est copula: ꝓpriū logicaliter infra Quo simul ars heret: bis sunt subiecta quaterna.

Notandum scd̄o q̄ subiectum acceptum pro sbiecto attributionis diffinit̄ sic. Subiectū ē termin⁹ cōmunissim⁹ in aliq̄ sciētia ꝯsiderat⁹: p̄mo not⁹: nō excedēs limites illi⁹ sciētie ad quē omnia in tali scientia ꝯsiderata h̄nt attributionē. In q̄ diffone tāgūt̄ q̄tuor ꝯditōes reqsite ad sbiectū sciētie. Prima ꝯditio q̄ sbiectū dꝫ eē cōissimū in tali sciētia ꝯsideratū: n̄ q̄dē cōissimū in s̄cādo nec p̄dicādo: q̄ sic ens eēt sbiectū in q̄libꝫ sciētia: vt d̄t Auicen. Nihil ē q̄ rationē entꝭ sbterfugit. Sꝫ sbiectū sciētie dꝫ eē communissimū in ꝯsiderādo: sic q̄ in tali sciētia nihil ꝯsideraret̄ cōius Scd̄a cōditio: q̄ sbiectū scie dꝫ eē p̄mo notū: nō simplr̄ sꝫ int̄ incōplexa ⁊ a p̄ori. Dico notant̄ int̄ incōplexa: q̄ diffinitio sbiecti ē notior q̄ sbiectū Dr̄ em̄. vj. topic̄. Omnis diffinitio ē notior suo diffinito: ꝯstāt āt q̄ diffinitio ē ꝯplexa ex gn̄e ⁊ dr̄ia. Dico notant̄ q̄ sbiectū ē p̄mo notū a p̄ori: ꝓpt̄ ꝓp̄aꝫ passionē q̄ bn̄ ē notior sbiecto: sꝫ h̄ ē a posteriori. Ratio āt q̄re ꝓp̄a passio ē notior sbiecto a posteriori: q̄ ꝓp̄a passio ē effec⁹ sꝫ ipm sbiectū ē cā: mō effect⁹ ē notior cā a posteriori Dr̄ em̄. j. d̄ anima. Accn̄tia magnā p̄tē ꝯferūt ad cognoscēdū q̄ qd̄ ē. Intelligēdū ē etiā q̄ sbiectū ē p̄mo notū noticia gn̄ali ⁊ ꝯfusa: q̄ noticia ⁊ sp̄āli determinata est bn̄ vltimo notū. Pro maiori intelligentia hoꝝ q̄ dicta sūt. Notādū q̄ cognitio est duplex q̄dā a p̄ori: q̄dā a posteriori. Cognitio a p̄ori est qñ effectus cognoscit̄ ꝑ causā vt cū risibile cognoscit̄ ꝑ animal rationale: vt pꝫ d̄ hoīe: aīal em̄ rōnale ē cā risibilitatꝭ. Dr̄ a p̄ori q̄a in tali cognitione fit cognitio per cām: modo cā ē p̄or effectu. Alia ē cognitio a posteriori ⁊ ē qñ cā cognoscit̄ ꝑ effectū: vt ignis ꝑ fumū. Et dr̄ a posteriori: q̄ ibi cognoscit̄ cā ꝑ effectū q̄ est posterior sua cā. Tercia ꝯditio reqsita ad sbiectū sciētie ē: q̄ sbiectū sciētie nō dꝫ excedē limites illi⁹ sciētie. Vn̄ excedere limites ē d̄ eodē sbiecto ꝯsiderare in scientijs realr̄ distinctis. Dr̄ em̄. j. poster̄. q̄ scientie distinguūt̄ ꝑ sbiecta: ⁊ ḡ vna scientia non dꝫ ꝯsiderare subiectū alteri⁹. Quarta cōditio est q̄ omnia ꝯsiderata in sciētia dn̄t h̄re attributionē ⁊ ordinē ad tale sbiectum. Ratio q̄a subiectū est p̄mū in scientia: modo ad primū reducuntur omnia posteriora. Dr̄ em̄. x. methaph. q̄ in omni genere reꝝ ē dare vnū p̄mū qd̄ est metrū ⁊ mēsura omniū seq̄ntiū. Omnia aūt ꝯsiderata in sciētia nō h̄nt eq̄lit̄ attributionē ad sbiectū: aliq̄ em̄ h̄nt attributionē ad sbiectū verificatiuā d̄ q̄bus. s. sbiectū vere ⁊ affirmatiue p̄dicat̄: vt in ꝓpositiōne: nomen: ꝓnomen: verbū: ⁊ ꝑticipiū. Et alie ꝑtes habent attributionē verificatiuā: ad ly ꝑs orōnis: q̄a ꝑs orationis p̄dicat̄ vere et affirmatiue de ipis: q̄ h̄ est vera nomen est ꝑs orōnis v̄bū est ꝑs orationis. Alie aūt h̄nt attributionē reductiuā: de q̄bus scilꝫ ipm subiectum non p̄dicat̄ vere ⁊ affirmatiue: sed reducun

C

tur ad ſbiectū ſicͣ ꝓꝓetates ad illō cui⁹ ſunt ꝓꝓetates: vl ſic ꝑuatō ad ſuū hitū Iſto mō accńtia ptiū orōnis hn̄t attributōez reductiuā ad ſbiectū h⁹ ſcie: ſicͣ ꝓꝓetates ad illud cui⁹ ſt ꝓꝓetates: h eñ nō ē ꝟa: q̄litas vl ꝯpatō ē ps orōnis: ſꝫ h ē ꝟa: q̄litas l ꝯpatō ē ptꝭ orōis

Notādum tercio: ꝙ ꝑs orationis diffinitur ſic cōiter. Pars orōnis eſt dictio apta nata integrare orationē latinam Cui⁹ diffōnis declaratio latius tractabiꝭ in q̄ſtiōe ſeq̄nti. Propria aūt paſſio hui⁹ ſbiecti eſt declinabile vel indeclinabile: ōis eñ ꝑs orationis aut eſt declinabilis aut indeclinabilꝭ: vt dicet inferius. Demonſtrat aūt iſta ꝓꝓa paſſio de ſbiecto mō cōi ponēdo diffōnē ſubiecti ꝑ medio. ꝓpriā paſſionē ꝑ maiori extremitate: ⁊ ipꝫ ſubiectū ꝑ minore extremitate: formādo argumētū in barbara vl in darij: ⁊ formatꝭ ſic. Oīs dictio apta nata integrare orōnē latinā eſt declinabilis vl indeclinabilꝭ. Sꝫ oīs ꝑs orōnis eſt dctō apta nata integrare orōnē latinā: ğ oīs ps orōnis eſt declinabilꝭ vl indeclinabilꝭ. Tenet ꝯn̄a in ꝑmo mō ꝑme figure. ſ. barbara. Maior ē nō: q2 ꝓꝓa paſſio ꝑdicatꝭ ð diffōne ſubiecti. Minor ē nō: q2 diffō ꝑdicatꝭ ð diffinito: ⁊ ſic cū maior ⁊ minor ſt ꝟe etiā ꝯclō ex eis illata ē ꝟa. Pro intelligētia h⁹ quō ꝓꝓa paſſio demonſtratꝭ de ſubiecto. Sciendū ꝙ demōſtrare ꝓpriā paſſionē de ſubiecto eſt forāre argumentū ſyllogiſticū ⁊ forāle in cui⁹ ꝯclōne ꝓꝓa paſſio ꝑdicatꝭ de ſubiecto: ⁊ fit tal demōſtratio in aliq̄ modo euidenti: modi aūt euidentiores alijs ſunt q̄tuor: duo qui regulantꝭ per dici de omni vt barbara et darij: ⁊ duo q̄ regulantꝭ ꝑ dici de nullo vt celarent et ferio.

Notandum q̄rto ⁊ vltimo ꝙ ps orōnis cōſideratꝭ duplr. Uno mō in ordine ad aliā orōnē cū q̄ ꝑt integre ⁊ cōponē orōnē ꝯgruā: ⁊ ſic nō ꝯſideratꝭ h: ſꝫ ſic ptinet a dyaſintheticā. ⁊ iſto mō de pte orōnis determinatꝭ ī ſcđa pte alexā. ſilr in minori volumine ꝑſcia. ī dyaſinthetica eñ determinatꝭ ð pte orōnis inq̄ꝫtū vna dictio cū alia ꝯſtituit regimē ⁊ ꝯſtructionē. Scđo ꝯſideratꝭ ps orōnis abſolute ſub rōne modi ſcādi eēntialis vel accńtalis: ⁊ ſic ꝯſiderat h: ⁊ vt ſic ē ethimologie ꝯſiderationis. Seqꝭ corollarie ꝙ ñ ē icōueniēs in diuerſis ptib⁹ grāmatice determinare de pte orōnis ſub diuerſis modis: lꝫ ſub eodē modo ⁊ eadē ratione ñ valꝫ: diuerſi eñ artifices pn̄t ꝯſiderare idē obiectū materiale ſꝫ non formale: vt declaratꝭ. j. poſterꝭ. Iſtis nōbilib⁹ ſic ſtantib⁹ ē. ¶ Concluſio rn̄ſal. Pars orōnis ꝯſiderata in ordine ad accńa ſua grāmaticalr ei ꝯuenientia vt ē ethimologie ꝯſiderationis ē ſubiectū in ſcia donati. Dico notantꝭ ꝙ ps orōnis eſt h ſubiectū vt ꝯſideratꝭ in ordine ad accńa ſua: q2 ꝯſiderādo ptē orōnis in ordine ad ꝯſtructionē ⁊ regimē non ē h

ſubiectū: ſꝫ poti⁹ in ſcđa pte alexā. ꝓbatꝭ ꝟitas ꝯclōnis ſbiectū ſcie dꝫ eē ꝑmo notū ⁊ ad qđ oīa reducūtꝭ ꝯſiderata in tali ſcia: ſꝫ oīa conſiderata in ſcia donati hn̄t ordinē ⁊ reductionē ad ptē orōnis: ğ ps orōnis ē ſubiectū in ſcia donati: maior pꝫ ex diffōne ſubiecti: minor ☞ Arꝭ ꝑmo. ps orōnis nō ē ſubiectū in ſcia dona (pꝫ ex declaratꝭ. ti igr: ꝓbatꝭ añs: q2 ens ē ſubiectū in ſcia donati igitꝭ ñ ps orōnis: tꝫ ꝯn̄a q2 vni⁹ ſcie ē vnū ſbiectū: vt pꝫ. j. poſterꝭ. añs ꝓbatꝭ: q2 ſeq̄tꝭ bñ pars orōnis ē ſubiectū in ſcia donati: ğ ens ē ſbiectū in ſcia donati tꝫ ꝯn̄a ab inferiori ad ſuperi⁹. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ arguēdo ab inferiori ad ſuperi⁹ ꝯn̄a bñ vꝫ qñ arguitꝭ in ſuppōne ꝑſonali: vt iohes currit: ğ homo currit: ſꝫ h arguitꝭ in ſuppoſitione materiali.

☞ Arꝭ ſcđo. pars orōnis non ē ſubiectū in ſcia donati: ꝓbatꝭ: nullū ſubiectū dꝫ excedē limites: ſꝫ pars orōnis excedit limites: maiō pꝫ ex diffinitione ſubiecti: minor pꝫ q2 in dyaſinthetica etiā determinatꝭ ð parte orōnis: vt in ſcđa parte alex. modo dyaſinthetica ē ps grāmatice realr diſtincta ab ethimologia ð q̄ determinatꝭ in ſcia donati dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ in dyaſinthetica vt in minori volumine ꝑſcia. ſilr in ſcđa parte alexā. determinatur ð parte orōnis ⁊ etiam in ſcia donati: ſꝫ ñ eodē modo: q2 in dyaſinthetica determinatur ð parte orōnis ꝯcto modo inq̄ꝫtū vna dictio cū alia ꝯſtituit regimē ⁊ ꝯſtructionē: ſꝫ in ſcia donati determinatur de parte orōnis abſolute ī ordine ad modū ſcandi eſſentialem et accidentalem ⁊ non in ordine ad regimen et conſtructionem: ſic etiā in libris perihermeniaꝝ determinatur ð pte orōnis q̄ ad ꝟitatē ⁊ falſitatē ⁊ ꝓpōnis ꝯſtitutōnem

☞ Arꝭ. iij. pars orōnis non eſt ſubiectū in ſcia donati igr. ꝓbatꝭ: aīa ē ſbiectū in ſcia donati. igr nō ps orōnis: tꝫ ꝯn̄a: q̄a eiuſdē ſcie ñ dn̄t eē plā ſbiecta: vt pꝫ. j. poſterꝭ. añs eſt ariſto. in ꝑdicamtꝭ auctoritas cū dr ꝙ oīs ſcia ē in aīa: ⁊ oīs color in corpe. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ omīs ſciētia ē in anima inheſiue ⁊ anima ē ſbiectū ſciētiaꝝ in heſiōis: mō h dr ꝙ ꝑs orōnis ē ſbiectū ſciētie donati attributionis.

☞ Arguitꝭ. iiij. ps orōnis nō eſt ſubiectū in ſciētia donati: ꝓbatꝭ ſic. nulla ps orōnis ē ſubiectū in ſciētia donati: ğ ps orōnis ñ ē ſbiectū in ſciētia donati: tꝫ ꝯn̄a a ſbalternāte ad ſualternatā: añs ꝓbatꝭ: q̄a nec nomē nō ē ſubiectū in ſciētia donati: nec ꝓnomē nec ꝟbū ⁊c̄tꝭ. ğ nlla ps orōnis ē ſbiectū ī ſciētia donati: tꝫ ꝯn̄a ab inducentib⁹ ad inductā. Dico veꝝ argumentū ꝯcludit ꝙ ꝯn̄a a ſubalternāte ad ſbalternatā bñ valet qñ nō variatꝭ ſuppō in gn̄e: mō in ꝑdicto argumēto variatꝭ ſuppō in gn̄e: q2 ī añcedēte cū dr nlla ps orōnis ē ſbiectū in ſciētia donati: ps orōnis ſupponit ꝑſonalr ratione illius ſigni nulla: ſed in ꝯſequēte cū dr: pars orationis non eſt ſubiectum in ſciētia donati: ps orōnis ſupponit materialiter vel ſimpliciter.

☞ Arguit̄ q̄nto ps orōnis nō ē sbiectū in scia donati: ꝓbat̄ ad sbiectū scie oīa dn̄t hr̄e attributionē ⁊ reductionē: sꝫ nō oīa ꝯsiderata in sciētia donati hn̄t attributōeꝫ ad ps orōnis: ḡ ptiū orōnis n̄ ē sbiectū: maior pꝫ ex diffōne sbiecti: minor: qꝛ in scia donati determinat̄ de accn̄tibꝰ ptiū oratiōis q̄ nō hn̄t attributōeꝫ ad sbiectū: qꝛ h̄ ē falsa ps orationis ē accn̄s: vt q̄litas cōpatio: oē accn̄s distinguit̄ a suo subiecto. Dico vere argumentū cōcludit ꝙ accn̄tia ps orōnis n̄ hn̄t attributionē ad sbiectū verificatiuā: tn̄ hn̄t reductiuaꝫ: q̄a accn̄tia reducunt̄ ad partem orationis: sicut proprietas ad suum subiectum.

☞ Arguit̄ sexto. ps orōnis nō ē sbiectū in scia donati: ꝓbat̄ nec in signo nec in sigto igr̄: tꝫ ꝯn̄a ex sufficiēti diuisiōe. Qꝛ nō in signo ꝓbat̄: oīs scia capit dignitatē a subiecto: sꝫ vnꝰ terminꝰ nō ē dignioꝛ altero: igit̄ ps orōnis nō ē sbiectū in signo: maior ē aristo. j. poster. minor: q̄a oīs terminus ē vox: mō vox vt vox nuda est: imo oēs voces equal̄r pticipāt nām sui gn̄is Nec etiā pōt dici ꝙ ps orōnis i signato eēt h̄ sbiectū: ꝓbat̄ oīs ꝓp̄a passio dꝫ demonstrari d̄ suo subiecto: sꝫ ꝓp̄a passio non p̄dicat̄ d̄ re sꝫ de t̄mino igit̄ ps orationis in signoꝛ non in signato dꝫ assignari ꝓ subiecto. tꝫ ꝯn̄a: qꝛ res real̄ nō ē subiectū nec p̄dicatū: sꝫ terminus s̄cās rē est subiectū vl̄ p̄dicatū. Dico vere argumētū ꝯcludit ꝙ ps orōnis nec in signo tm̄ nec in sigto tm̄ ē sbiectū i scia donati: sꝫ vtrūqꝫ sil̄ In eo em̄ ꝙ ꝓp̄a passio demonstrat̄ de subiecto hic ꝯsiderat̄ subiectū signi in eo āt ꝙ scientia capit dignitatē a subiecto ꝯsiderat̄ subiectū signati: et illa subiecta sunt subordinata et hn̄t se s̄m ordinē: quia vnū dicit̄ ad aliud: ⁊ sic eiusdem sciētie pn̄t esse plura subiecta subordinata.

☞ Arguit̄ septimo: ps orationis n̄ est sbiectū in scia donati igit̄: ꝓbat̄: qꝛ nec in suppōne materiali nec simplici nec ꝑsonali. Nō in simplici: qꝛ terminus supponit simpl̄r ꝓ ꝯceptu rei: modo ꝯceptus n̄ est subiectū in scientia: nec in suppōne ꝑsonali: ꝓbat̄ q̄a in logica ē vna regula: ꝙ oē sbiectū scie supponit material̄r. Nō etiā in suppōne materiali: ꝓbat̄: qꝛ ꝓp̄a passio dꝫ demonstrari de suo subiecto: sed dici de ꝑsupponit eē in vt dic̄ albertus sup veteri arte. Sed ꝯstat ꝙ propria passio non est in termino sed in re s̄cata: ḡ etiā in suppositione ꝑsonali non est subiectū. Dico vere argumētū ꝯcludit: vt dicūt cōmunes logici ⁊ oē subiectū scie supponit material̄r nō ꝓ se sꝫ ꝓ alio termino ꝑsonal̄r supponente: vt hic: ps orationis ē subiectū in sciētia donati: ps orōnis supponit material̄r ꝓ alio termino sibi sil̄i: vt ꝓ isto termino ps orationis: in ista ꝓpositione oīs ps orōnis aut ē declinabilis aut indeclinabil̄: in q̄ supponit ꝑsonalit̄. Petrus aūt hispanus d̄t ꝙ sbiectū scie cuiuslibet supponit simpl̄r nō ꝓ ꝯceptu rei vt dicunt communes logici sed ꝓ natura rei in communi.

☞ Arguit̄ vltio: ps orōnis nō ē sbiectū in scia donati: ꝓbat̄ sic: oē sbiectū sciētie dꝫ esse p̄mo notū: sꝫ ps orōnis ē vltimo notū igr̄: maioꝛ pꝫ ex diffōne sbiecti: minoꝛ pꝫ: qꝛ postq̄ aliq̄s studet ꝑfcte i scia donati: tūc vltimo intelligit nām ptꝭ orōnis. Dico vere argm̄ ꝯcludit ꝙ subiectū dꝫ eē p̄mo notū noticia gn̄ali ⁊ ꝯfusa: sꝫ cognitiōe determinata et ꝑfecta est hn̄ vltimo notum et cognitū.

Utrum tantum octo sint ptes orōnis. s. nomē

ꝓnomen: verbū: aduerbiū ⁊c̄. Pro intellectiōe q̄stionis mote. Notandū ē p̄mo ꝙ ps orōnis diffinit̄ sic cōit̄. Pars orōnis est dictō apta nata integrare orationē latinam. Seq̄t̄ corolarie p̄mo: q̄a lr̄e et sillabe nō sunt ps oratiōis: pꝫ: qꝛ lꝫ lr̄e ⁊ sillabe integrāt orationem latinā: q̄a lr̄e cōponūt sillam: et sill̄e dictionē: dcō aūt orationē: tam̄ excludunt̄ in diffōne in eo ꝙ d̄r dictio: lr̄e em̄ nō sunt dictio. Seq̄t̄ corollarie scd̄o ꝙ nō requirit̄ ad dictionē q̄ dꝫ esse ps oratōis ꝙ actu ponat̄ in oratiōe: sed sufficit ꝙ apta nata sit poni in oratiōe. Sequit̄ corollarie tercio ꝙ ista dictio homo absolute ꝓlata est ps orationis: pꝫ corrollariū ex diffōne ptis oratiōis: pꝫ etiā q̄a cū dico hō actu est nomen ḡ actu est ps orōnis: tꝫ ꝯn̄a ab inferiori ad supius a pte p̄dicati. Et capit̄ h̄ ps orōnis incōplexe ꝓ vna dictōne ꝯposita ex recto ⁊ obliquo: et declinat̄ ex pte recti: ex pte aūt obliq̄ est indeclinabilis Sequit̄ corrollarie q̄rto ꝙ hec ꝯn̄a nō vꝫ. hec dcō hō absolute sumpta nullius orationis ē ps: ḡ nō ē ps orōnis q̄a in ancedente ps orationis capit̄ ꝯplexe: ⁊ in ꝯn̄te capit̄ incōplexe ꝓ vna dictiōe: et sic ꝯmittit̄ fall̄a equocatōis ⁊ si d̄r: tn̄ noīa ⁊ v̄ba trāsposita idē s̄cāt: vere ē si capiūt̄ termini eodē mō: q̄l. t nō est h̄ vt declaratū ē. Alio mō ps orōnis describit̄ sic. Pars orōnis ē dictō s̄cās mētis ꝯceptū vel affectū in se vl̄ in toto. Que diffō sic declarat̄. cū em̄ d̄r mētis affectū: ibi tāgit̄ interiectio q̄ s̄cat mētis affectū vt postea dicet̄. Sed cū d̄r: vel ꝯceptū tangūt̄ alie septē ptes. Un̄ s̄care mentis affectū est s̄care aliq̄d sine deliberatione: ⁊ qd̄ ꝓfert̄ sine deliberatione vt interiectio q̄ ꝓfert̄ incognita voce: ⁊ sic interiectio q̄ ad audientē hn̄ s̄cat ꝯceptū sed q̄ ad ꝓferentē s̄cat affectū: sed s̄care cōceptū ē s̄care aliq̄d qd̄ ē ipositū ad s̄cādū ⁊ qd̄ ꝓfert̄ ex deliberatōne. Cū āt d̄r in se tāgūt̄ ptes declinabiles q̄ ꝑ se et in se s̄cant. Sꝫ cū d̄r in toto tanguntur ptes indeclinabiles que ꝑ se non s̄cant: sed ꝯs̄cāt tm̄ ⁊ s̄cāt dispōnes rere: s̄cāt tn̄ cū adiunctione aliare partiuꝫ sinkathegreuma em̄ d̄r a sin qd̄ est cō: ⁊ kathegreuma s̄catiuum q̄si cū alio s̄catiuū: modo ptes indeclinabiles sunt sinkathegreumata

Notādum scd̄o: ꝙ ptes orōnis ꝯsiderantur dupliciter.

Uno modo in ordine ad suū genus sb̄ q̄ ꝯtinent̄: vt ad ps

orationis: ⁊ sic inter eas non ē ordo. Ratio qꝛ int᷑ spēs eiusdē gn̄is nō ē ordo vt dixit porphiri⁹ Rō qꝛ spēs dn̄t eē coeque sub suo gn̄e et equal'r debēt ꝑticipare naturā sui gn̄is. Scd̄o ꝯsiderāt᷑ ptes oro nis int᷑ se: et sic vna est ꝑfectioꝛ alia. Rō ptes eñ declinabiles com ꝑate ad ptes indeclinabiles ꝑfectiores sūt: declinabiles eñ ꝭcāt rē īdeclinabiles aūt circūstātias rerū mō dignioꝛ est res ꝙ̄ circūstātia rei: vnde ⁊ ptes declinabiles vocāt᷑ kathegmata: indeclinabiles āt sinkathegmata: kathegma āt est dignius ꝙ̄ sinkathegma Diuersū tn̄ ordinē int᷑ ptes oꝛōis pōit donatus: ⁊ aliū sil'r priscian⁹. ¶ Ordo ꝑtium oꝛōis ꝭm priscianū ē iste. Primo posuit nomē qꝛ nomē ꝭcat subam verbū ꝯo accidēs mō suba est ꝓor accidēte nā tpe ⁊ diffōne: vt patet. 7⁹ metaph. Scd̄o ordine posuit verbum: eo ꝙ ex noīe et verbo ꝯstituit᷑ oratio ꝑfecta: quemadmodū in natura ex materia et forma ꝯstituit᷑ compositū. Tercio ordine ponit ꝑticipiū: eo ꝙ tale immediate deriuatur ⁊ nascit᷑ a verbo: modo recte effectus debꝫ sequi suam causam. Quarto loco ponit ꝓnomen: q̄a ip̄m ponit᷑ loco nominis: g̊ etiam non remote debet distare a nomine. Quinto loco ponit ꝑpositionē primam inter partes indeclinabiles: ꝓpter hoc: q̄a ip̄a ꝑpō deseruit ꝑtibus casualibus: ⁊ q̄a nomen est ꝓma ps inter partes declinabiles: g̊ sil'r ꝑpō debet esse ꝓma inter ptes indeclinabiles. Sexto loco ponit aduerbiū: qꝛ aduerbium est determinatiuū ꝯbi: sic̄ g̊ ꝯbū ponit᷑ scd̄o loco int᷑ ptes decl̄iabiles sic aduerbiū dꝫ poni scd̄o loco inter ptes indeclinabiles. Septimo et vltio loco ponit ꝯiunctionē coniunctio eñ vnit ⁊ coniungit alias partes vnibilia aūt ꝓora sūt natural'r ꝙ̄ illud qd̄ ea vnit et coniungit. Interiectionē aūt nō ponit exp̄sse sed cōp̄hendit sb̄ aduerbio. Rō q̄a sic̄ aduerbiū detminat ꝯbū sic: ⁊ ip̄a intiectio vt postea dicet᷑. ¶ Ordo aūt donati est iste. Primo ponit nomen: qꝛ nomē ꝭcat sb̄am: mō substantia est prior ceteris et subiectum omniū alioꝝ. Scd̄o ponit ꝓnomen ideo q̄a ꝓnomen ꝭcat subam sicut nomen licet non eodē mō: vt patebit inferius: g̊ ꝓpter ꝯformitatem ꝭcationis ꝓnomē ponit circa nomen immediate. Etiā iō: qꝛ ꝓnomē est inuentū ꝓpt᷑ nomen ⁊ ꝙ loco ei⁹ poneret᷑: g̊ ꝓnomen ponitur immediate post nom̄ Tercio loco ponit verbū: qꝛ verbū ꝭcat accn̄s: nomen aūt ⁊ ꝓnom̄ sb̄am: modo accn̄s est post subam sicut effectus post suam causam. Quarto ordine ponit aduerbiū: ideo qꝛ aduerbiū est determinatō verbi: modo omnis determinatio recto ordine debet sequi suū determinabile. Quinto ordine ponit participium: quod immediate deriuat᷑ a verbo: et ergo etiam non remote debet distare a ꝯbo Sexto ponit ꝯiunctionē ideo: q̄a ꝯiunctio ꝯiungit ceteras partes ⁊ maxime declinabiles: ergo debet poni post declinabiles: vnibilia eñ debent precedere illud quod ea vnit et coniūgit Septimo ponit ꝑ prepositionē que deseruit partibus casualibus: vnde et merito ip̄sis postponit᷑: fu⁹ eñ sequit᷑ dn̄m suū. Vltio ponit intetiectōez ꝓpter ei⁹ imꝑfectiōem: intiectio eñ ꝭcat mētis affectū alie āt ptes mētis cōceptum: dignius aūt est ꝭcare mentis cōceptū ꝙ̄ affectū recte ergo interiectio vltmo loco ponitur.

Notandum tertio ꝙ pars orōis est duplex scꝫ declinabilis et indeclinabilis. Pars orōnis declnabil' ē dictio que ꝭm sui primariā ꝭcationē apta nata est inflecti ꝑ diuersas proprietates casuales vl' personales: casuales vt nomen ꝓnomen et participium ꝑsonales et verbum. Et partes declinabiles sunt quatuor scꝫ nomen: ꝓnomen verbum et participium. Sed pars indeclinabilis est dictio que scd̄m sui ꝭcationem primariam nō est apta nata inflecti ꝑ diuersas ꝓprietates casuales vl' personales. Et sunt quatuor. s. aduerbiū: coniunctio: ꝑpositio et interiectio. Capit᷑ aūt sufficiētia octo ꝑtiū orōnis sic. Omis ps orōnis aut est declinabil' aut indeclinabilis. Si declinabilis hoc est dupl'r. Aut ꝭcat cū tpe ⁊ casu sic est ꝑticipiū: aut cū tpe ⁊ sine casu sic est verbū. Si aūt ꝭcat sine tpe hoc est dupl'r. Aut cū qualitate ⁊ determinata ap̄p̄hensiōe: ⁊ sic est nomen. Aut sine qualitate ⁊ indeterminata ap̄p̄hensiōe sic est ꝓnomen. Si aūt est indeclinabilis hoc est tripliciter: aut eñ ē determinatiua ꝭcati verbalis: ⁊ sic dupl'r. Aut hꝫ vnū accn̄s tm̄ ⁊ determinat verbū: ⁊ sic est interiectio. Aut hꝫ plura accn̄a: ⁊ sic est aduerbiū: qꝛ habꝫ tria. Si aūt ps indeclinabilis est retorsiua casualis ad actum verbi sic est prepositio. Si ꝯo est coniunctiua vtriusqꝫ: ⁊ sic est coniunctio: quia coniungit ceteras partes vt postea dicetur.

Notandum quarto et vltimo: ꝙ ista quatuoꝛ vox: dictio: pars orationis: et constructibile: sunt idem materialiter: et ꝭm substantiam: differunt tn̄ formaliter: idem eñ potest dici: vox dictio ps oꝛōnis ⁊ ꝯstructibile: lꝫ nō eadē rōne: vt pꝫ d ista dcōne hō q̄ dꝛ vox dcō ps oꝛōnis ⁊ ꝯstructibile. Dicitur primo vox q̄ntum ad pronunciationem et prolationem absolute inquantum scilicet est sonus ab ore animalis prolatus naturalibus instrumentis formatus: et inquantum est absoluta ab omni significatione: vnde et dicit autor modoꝝ ꝭcandi. Vox vt vox nuda. Scd̄o dicitur dictio inq̄ꝝtum significat aliquid ad placitum ⁊ voluntatem primi instituentis: dicit᷑ eñ dictio quasi dicens: ⁊ significans rē: vt illa dictō homo inq̄ꝝtum ꝭcat animal rationale d᷑ dictio. Tercio d᷑ ps oratōnis inq̄ꝝtum vltra ꝭcatum suū qd̄ ex impositione ꝭcat primi impositoris habet modū ꝭcandi essentialē generalē ⁊ spālem rōne cuius

ſub certa pte oꝛonis collocaꝛ: mod⁹ ſcādi eīm pſuponit ſcatum rei vt poſtea diceꝛ. Dꝛ āt q̄rto ꝯſtructibile: inq̄ntū h̄ꝫ modos ſcandi accn̄tales reſpectiuos q̄ ſunt ꝑncipium ꝯgruitatis ⁊ ꝯſtructionis: vt eīm determinaꝛ in dyaſinthetica modi ſcādi accn̄tales ſꝫ ꝑncipiū ꝯſtructōis ⁊ ꝯgruitatꝭ. Que q̄tuor ꝑdcā pulcre tāgit auctor modorū ſcādi cū dixit: Vox vt vox nuda: fit dictio ſi ſibi deꝛ. Signdi rō ps ſi ꝯſignificeꝛ. Hinc mod⁹ eēndi: qꝺ ꝯſtruiꝛ fac acci. Hn̄t ſe eīm illa q̄tuor ꝑdicta: vox dcō ps orōnis: ⁊ ꝯſtructibile: ſic̄ ſupius ⁊ inferius recte ſic̄ ſe hn̄t iſta q̄tuor martin⁹ vir aial ⁊ ſuba: ſic̄ eīm oē illud qꝺ ē martin⁹ ē vir: ſꝫ non ꝯuerſo: q2 non ois vir vocaꝛ martin⁹: et ois vir ē aial ſꝫ nō ꝯuerſo oē aial ē vir: ⁊ oē aial eſt ſuba ſꝫ nō ecōuerſo omnis ſuba eſt aial. Sic eſt in ꝓpoſito: omnis dictio eſt vox ſed non econuerſo ois vox eſt dcō formaľr: q2 vox vt vox eſt nuda ſꝫ dcō vltra vocē iportat ⁊ deſignat impoſitionē ad placitū. Siľr ois ps oꝛonis eſt dictio ⁊ ſcatiua ⁊ nō ꝯuerſo: omnis dictio vt ſic ē formaľr ps oꝛonis: ps oꝛonis eīm formaľr dꝛ modū ſcādi eēntialē ſpecificū rōne cui⁹ et ꝑ quē formaľr ē ps: ⁊ rōne cui⁹ aliq̄d locaꝛ ſb pte: dictio āt vt dictio ſolū ſcatū ⁊ impōnē ad placitū ad rē ſcandā deſig̃t. Siľr oē ꝯſtructibile ē ps oꝛonis q2 ꝯſtructibile etiā pſuppōit modū ſcādi eēntialē: ſꝫ n̄ ꝯuerſo ois ps oꝛonis formaľr ē ꝯſtructibile: ꝯſtructibile eīm iportat modū ſcādi accn̄talē reſpecīm rōne cui⁹ ꝯſtruitur cū alio ꝯſtructibili: ps oꝛonis autē: vt ſic n̄ importat modum ſcandi accn̄talem ſed eſſentialē tm̄: vnde dicit autor modoꝝ ſcandi: vt vir martinus animal ſuba danꝛ. Sic conſtructibile pars dictio habeantur. Iſtis notabilibus ſic ſtantibus eſt.

Concluſio rn̄ſalis: tantum octo ſunt ptes oratiōis ſpecifice diſtincte in modis ſcādi foꝛalib⁹ nō coincidētes a donato poſite ſm diuiſionē mediatā ⁊ cōiꝛ ꝯſuetā fieri. Ueritas hui⁹ ꝯcl'onis pꝫ ex ſufficiētia octo ptiū oꝛonis dꝺ q̄ dcm̄ ē ſufficienꝛ in ſcdo notabili. Dꝛ ꝑmo in ꝯcl'one: tm̄ octo ſꝫ ptes oꝛonis ſpecifice diſtincte: q2 diſtinguēdo ptes oratōnis numeraľr plures ſūt q̄ꝫ octo: pꝫ q2 plura ſunt nomina q̄ꝫ octo ſiľr v̄ba: modo oē nomen ē ps oꝛonis: ſimiliꝛ oē v̄bū: ſꝫ hec diſtinctio vľ multitudo eſt tm̄ numeraľ. Dico ſcdo in modo ſcandi foꝛali non coincidentes vel ꝯuenīētes: q2 partes orationis pn̄t coincidē vľ ꝯuenire in modo ſcādi māli vt nomē ⁊ ꝓnomē ꝯueniūt in modo ſcādi materiali: q2 tam nomē q̄ꝫ ꝓnomē ſcāt ſubam: ſꝫ non eodem modo vt poſtea diceꝛ. Pro q̄ ſciēdū modus ſcandi ē duplex. ſ. materiaľ et formaľ. Materialis eſt q̄ in pluribus partib⁹ reperiꝛ q̄ꝫ in vna vt ſcare per modū entis vel ſube ē modus ſcādi materialis nominis: q2 etiā reperiꝛ in ꝓnomine. Dꝛ eīm. j. dꝺ gn̄atione ꝙ ratio materie eſt ratio ꝯuenīētie omnia eīm generabilia ⁊ corruptibilia in mā ꝯueniūt: ⁊ hic modus ſcādi etiā generalis diciꝛ: nec ꝑ eum vna ps oꝛonis diſtinguiꝛ ab alia: ſed potius in ipo plures ptes ꝯueniūt. Modus ſcādi foꝛalis ē q̄ tm̄ repiꝛ in vna pte oꝛonis ⁊ ꝑ quē vna ps oꝛonis ab alia diſtiguiꝛ ⁊ differt vt ſcare ꝑ modū detminate appheſiōis ē mod⁹ ſcādi foꝛalis nōis. Nomē eīm diſtiguiꝛ a ꝓnoīe ꝑ h̄ ꝙ nomē ſcat ꝑ modū detminate appheſiōis: ꝓnomē v̄o ſcat ꝑ modū idetminate appheſiōis. Dꝛ ei 7. metaph. ꝙ foꝛa ē q̄ ſepat ⁊ diſtiguit. Dꝛ tcioꝭ ꝯcl'one a dōato poſite: q2 ptes oꝛonis q̄ poſite ſꝫ ab alijs pn̄t eē pl'es q̄ꝫ octo vľ eꝛ pauciores ſꝫ a donato poſite ſꝫ octo: logici eīm tm̄ ponūt duas ptes orōnis. ſ. nomē ⁊ v̄bū. Greci v̄o vltra has octo addūt nonā videlꝫ articulū. vn̄ dꝛ floriſta. Articl'os greci ponūt caruē latini. Et ponūt ptes ꝓ talib⁹ articl'ares. Dꝛ. 4º. ſm diuiſionē mediatā: q2 ſm diuiſionē imediatā ſolū eēnt due: ois ps oꝛonis aut ē declinabiľ aut indeclinabiľ: vt dcm̄ ē in ſufficiētia ptiū orōnis in tercio notabili.

☞ Arꝛ ꝑmo. nō ſꝫ octo ptes orōnis: ḡ ꝯcl'o falſa: ꝓbaꝛ an̄s: q2 nomē ⁊ ꝓnomē n̄ ſūt ptes diſticte igꝛ n̄ ſūt octo: ꝓbaꝛ an̄s. Ille ptes ſꝫ diſticte q̄ hn̄t diſtictos modos ſcādi: ſꝫ nomē ⁊ ꝓnomē n̄ hn̄t diſtictos modos ſcādi: igiꝛ: maioꝛ q2 ptes orōnis diſtiguūꝛ ꝑ modos ſcādi: minoꝛ q2 tā nomē q̄ꝫ ꝓnomē ſcāt ꝑ modū entꝭ vt dꝛ autor modoꝝ ſcādi. Dico ve2 argumētū ꝯcludit ꝙ nomē ⁊ ꝓnomē hn̄t eūdē modū ſcādi gn̄alē ⁊ materialē: ſed nō ſpecialē ⁊ formalē: vt poſtea declarabiꝛ: mō ptes orōnis diſtinguunꝛ penes modos ſcandi formales

☞ Arꝛ ſcdo: tm̄ due ſꝫ ptes orōnis ḡ n̄ octo: ꝓbaꝛ an̄s: oē v̄m v̄o cōſonat: ſꝫ tm̄ due ſꝫ ptes orōnis ſm logicū igiꝛ etiā tm̄ due ſunt ſm grāmaticū: maior ē ariſto. j. ethic. minoꝛ pꝫ auctoritate petri hiſpani q̄ dꝛ: ꝙ dyalectic⁹ tm̄ ꝯſiderat duas ptes orōnis. Dico ve2 argm̄ ꝯcludit ꝙ oē v̄m v̄o ꝯſonat ſi illa vera ꝯſideraꝛ eodē mō: ſi aūt diuerſimode nō optet: mō logic⁹ aliꝛ ꝯſiderat ptes orōnis ⁊ aliꝛ grāmaticus: logic⁹ q̄ ad ve2 ⁊ falſum: ſꝫ grāmaticus quo ad ꝯgruū: et ſic argm̄ nō ꝯcludit. Etiā dico ꝙ lꝫ logicus ponit tm̄ duas ptes orōnis expſſe tn̄ iplicite etiā ponit octo ſb noīe eīm cōphēdit ꝓnomē et pticipiū: ptes aūt indeclinabiles vocat ſinkathegreumaticas ⁊ minus ꝑncipales. Et rō hui⁹ q̄re logic⁹ tm̄ ponit duas ptes orōnis ⁊ grāmatic⁹ octo: q2 logic⁹ ꝯſiderat ptes orōnis q̄ ad veritatē ⁊ falſitatē ⁊ q̄ ad ꝓpōnis vere ⁊ falſe ꝯſtitutionē: ſed ad ꝯſtitutionē ꝓpōnis vere vel falſe ſufficiūt due ptes: ḡ tm̄ ꝯſiderat duas ptes: Grāmaticus aūt ꝯſiderat ptes orōnis inq̄ntū ꝑ eas expmiꝛ mētis cōceptus: ſi aūt mētis ꝯceptus dꝫ ꝯplete ⁊ ꝑfecte expmi ncēario reqrūꝛ octo: ⁊ ḡ grāmatic⁹ ponit octo ptes orōnis. ☞ Arꝛ. 3. tm̄ due ſunt ptes orationis igiꝛ nō octo: ꝓbaꝛ an̄s: tot ſūt ptes orōnes q̄t ſuffici

unt ad orōnē pfectā z ɔgruā: sꝫ due sufficiūt igit̃ tm̄ due sunt ptes orōnis: maior q̄a n̄ ē ponēda plītas sine nccitate: pctm̄ em̄ ē fieri p pl'a qđ p̄t fieri p pauciora: vt dr̃. j. phisic̃. minor q̄a ex noīe z v̄bo ɔstituit̃ orō pfecta. Dico veꝝ argm̄ ɔcludit q̄ orō pfecta eēntialit̃ ɔstituit̃ ex noīe z v̄bo sufficient̃ et in gn̄e: orō tm̄ pfecta ī spē z accn̄r nō sufficient̃ ɔstituit̃ ex nōie z v̄bo: q̄a ad talē etiā reqrunt̃ alie partes: z sic dico q̄ pctm̄ ē fieri p pl'a qđ eq̄ bn̄ pōt fieri per pauciora: et sic argm̄ nō ɔcludit. ☞ Ar̃. IIII. Interiectio nō ē ps orōnis igr̃ n̄ sunt octo: pbat̃ añs auc̄te p̄sciani q̄ nō ponit intiectionē: z pbat̃ rōne: oīs ps orōnis dꝫ s̄care mētis ɔceptū: sꝫ intiectio s̄cat mētis affectū igit̃: maior pꝫ ex diffōne partis orōnis: minor ex diffōne intiectiōis: intiectio em̄ s̄cat mētis affectū. Dico veꝝ argm̄ ɔcludit q̄ lꝫ ip̄e p̄scia. nō pōit intiectōꝫ exp̄sse tm̄ iplicite q̄a ɔphēdit ipam sb adūerbio. Dico āt ad rōnē q̄ lꝫ intiectio q̄ ad pferētē nō s̄cat mentis ɔceptū tm̄ q̄ ad audiētē z h̄ suffic̄: z etiā ps orōnis p̄pe dicta dꝫ s̄care mētis ɔceptū: mō intiectio ē ps cōiter sumpta: vt dicet̃ inferius.

☞ Ar̃. V. pl'es sūt ptes orōnis q̄ꝫ octo: pbat̃: q̄a barbarism⁹ z soloecism⁹ etiā sūt partes orōnis: vt pꝫ p donatū in libello de soloecismo z barbarismo. Dico veꝝ argm̄ ɔcludēt si donatus voluisset q̄ barbarismus z soloecism⁹ eēnt ptes orōnis: sꝫ vult q̄ barbarism⁹ z soloecism⁹ sūt vitia ɔmissa circa ptes orōnis. vn̄ Barbarism⁹ fit qn̄ syll'a idebite pfert̃ q̄ ad accentū: vt dicēdo dn̄s media pducta sꝫ soloecism⁹ fit qn̄ ɔstructibilia indebite ɔiungūtur sub diuersitate accn̄tiū grām̄aticaliū vt me⁹ mr̃. ☞ Ar̃. VI. Plures sunt ptes orōnis q̄ꝫ octo: pbat̃: q̄a articulus etiā ē ps orōnis: pbat̃ greci ponūt articulū ḡ etiā latini dn̄t ponē: tenet ɔn̄a: q̄a omnis latinitas ē orta a grecis dt p̄scia. in pemio maioris voluminis. Dico q̄ ɔclusio intelligit̃ q̄ tātū octo sūt ptes orōnis: veꝝ est a donato posite: z apud latinos articulus aūt ponit̃ a grecis. Et rō q̄re apđ grecos ponit̃ articulus z nō apđ latinos: q̄a dcōnes grece sunt min⁹ flexibiles s̄m vocē in diuersitate geneꝝ casuū z nūeroꝝ q̄ꝫ latine: z ido ad tollēdū hāc ɔfusionē in discretiōe gn̄is nūeroꝝ z casuū rect⁹ fuit grecis articul⁹ z nō latinis: et sic latini loco articuli ponunt pnomen articulare p qđ cog̃scūt gn̄a nūeros z casum. Ar̃. VII. Inter ptes orōnis nō ē ordo igit̃: pbat̃ Int̃ spēs eiusdē gn̄is n̄ ē ordo: sꝫ octo ptes orōnis st̃ spēs eiusdē gn̄is igit̃: maior ē porphi. q̄ ondit spēs dn̄t eē coeq̄ue sb genē z eq̄lr pticipare nām generꝭ: minor ē nota q̄a ps orōnis ē gen⁹ ad ista octo Dico veꝝ argm̄ ɔcludit q̄ int̃ ptes orōnis nō ē ordo compādo eas in ordine ad gen⁹: sed comparādo eas inter se: inter ipsas est ordo vt dictū est in tercio notabili.

☞ Ar̃. VIII. v̄bū dꝫ esse p̄ma ps orōnis: ḡ non nomen: pbat̃ antecedēs nc̄ariora dn̄t eē p̄ora: sꝫ v̄bū est pars orōnis pl⁹ nc̄caria igitur: maior ē nota: minor q2 orō perfecta nō p̄t ɔstitui sine v̄bo: sed orō perfecta p̄t ɔstitui sine nomine vt dđo ningit tonat: videt̃ ḡ q̄ v̄bū sit ps pl⁹ nc̄caria q̄ꝫ nomē. Dico veꝝ argm̄ ɔcludit q̄ v̄bū cōstituit orōnē perfectā sed nō ratione sui sꝫ rōne nt̄i sbintellectiui: et sic in v̄bis p̄dictis intelligit̃ nt̄s vel nomē nā vel d̄s: q2 vꝫ tm̄ de⁹ (vel nā tonat

☞ Ar̃. IX. Verbū dꝫ p̄cedere nomē igit̃: pbat̃: q2 accn̄s ē p̄us sb̄a sꝫ v̄bū s̄cat accn̄s nomē sbam igit̃: maior pꝫ q2 accidens duc̄ nos in cognitionē sb̄e: dr̃ em̄. j. de aīa. Accn̄a magnā partē ɔferūt ad cognoscendū q̄ q̄d est. i. subam: mō omnis cognitio fit per p̄us et noti⁹: minor q̄a v̄bū s̄cat actū vt curro s̄cat actū currēdi lego s̄cat actū legendi: currere aūt z legere sunt accn̄a. Dico veruꝫ argm̄ ɔcludit q̄ ordine a posteriori v̄bū p̄cedit nomē: sed nō ordine naturali: sic̄ em̄ ordine naturali sub̄a p̄cedit accn̄s: sic̄ cā effectuꝫ

☞ Ar̃. X. v̄bū dꝫ p̄cedē nomē igit̃: pbat̃ ps (sic etiā in pposito. magis egregia z plus digna dꝫ p̄cedē: sꝫ v̄bū ē ps magis egregia q̄ꝫ nomen ḡ: maior q̄a digniora debēt esse p̄ora: vt pꝫ in post p̄dicamentis: minor ē p̄sciani p̄mo minoris q̄ dicit q̄ verbū int̃ ceteras ptes est pars magis egregia. Dico veꝝ argumentū ɔcludit q̄ ordine pfectiōis v̄bū precedit nomen: sed nō ordine generationis v̄bū enim importat formam nomen aūt materiam: forma aūt est prior materia via pfectionis: sed q̄a v̄bū apponit̃ nomini et nomen ē suppositū: suppositū aūt ordine generationis ē p̄us illo qđ ei apponit̃

☞ Ar̃. XI. p̄pō ē p̄ma pars orōnis igit̃ nō nomē: pbat̃. Illa ps est p̄ma q̄ dr̃ a p̄ponēdo: sꝫ p̄pō dr̃ a p̄ponendo igit̃ p̄positō debet esse p̄ma: maior est nota: minor est grām̄aticoꝝ omniū q̄ interp̄tant̃ hoc vocabulū p̄pō a p̄ponendo. Dico veꝝ argm̄ ɔcludit q̄ p̄pō dr̃ a preponēdo nō absolute rōne ordis sic q̄ dn̄t esse p̄ma ps orōnis: sꝫ prepositio dr̃ a p̄ponēdo respectu casual̃ cui deseruit vt accō vl' abltō Et lꝫ aliqn̄ p̄pō suo casuali postponit̃ hoc est d per accidens: ppter bonum sonum et per figuram: vt mecum tecum.

☞ Ar̃. XII. Lr̃a donati est incōgrua igit̃: pbat̃: q2 peccat ɔ regulam grām̄aticalē ḡ: pbat̃ q2 peccat ɔ istam regulā. Quando in aliqua oratione ponūtur plura substātiua nomina tunc vnū illorū dꝫ poni in gtō: modo h̄ in lr̃a ponunt̃ plura substantiua nomina z nullū ponit̃ in gtō: vt nomen pronomen verbū aduerbiū zc̄. Dico verum argumentū ɔcludit q̄ licet h̄ non ponit̃ ɔiunctio inter illa substantiua exp̄sse tm̄ implicite sbintelligitur: q2 vꝫ tantū nomē z pnomen z v̄bū: et dimittit̃ ibi ɔiunctio causa breuitatis per vnū colorem rhetoricalem q̄ dr̃ articulus p̄ucti: qui habet fieri quādo in aliqua orōne ponunt̃ plura substātiua nomina sine ɔiunctiōe media.

Nomen quid est ꝑs ora tionis cum casu corpus aut rem ꝓprie communi terue significans: ꝓprie vt roma tyberis: comu niter vt vrbs flumen.

Utrum diffinitio no minis a donato posita sit bñ as signata. Pro intellectiõe q̄stio nis mote. Notãdũ ē p̄mo ꝙ dif finitũ p̄tis diffinitiõis est nom̄ ꝑ se ⁊ suis signatis captũ: ꝑ se ideo: q̄z hec dictio nomen etiam est nomen ⁊ ꝑs orõnis. Pro su is signatis io q̄z eiꝰ signata etiã sunt noīa: vt omnia noīa s̄cant ꝑ hoc qđ est nomē. Supponit aũt h̄ diffinitũ nomen ꝑsonal̄r ⁊ nõ material̄r vt q̄dam volũt. Q̄z autē in ista nomen est ꝑs orõnis diffinitũ nõ supponit materialit̄ pꝫ: q̄z ē r̄la cõis in logica ꝙ om̄e diffinitum supponit ꝑsonaliter rõ q̄z q̄ñcunqꝫ p̄dicat̄ genus de spē est suppositio ꝑsonal̄: mõ in oī diffõne p̄dicat̄ genus de spē: spēs em̄ diffinit̄ ⁊ genus est illud ꝑ qđ spēs diffinitur Nõ optet aũt addere in expõne diffõnis vt q̄dã volũt actu vel ap titudine. Rõ q̄z dictio noīalis etiã extra orõnē posita actual̄r ē ꝑs orationis: pꝫ p̄mo ꝑ diffõnē ꝑtis orõnis in q̄ dr̄: ꝑs orõnis ē dctõ ap ta nata integrare orõnē latinã: ꝯstat aũt ꝙ dctõ extra orõnē posita apta nata est integrare orõnē latinã: ꝗ ē ꝑs orõnis: etiã dctõ extra orõnē hꝫ modũ s̄cãdi ⁊ formã noīs: vt hec dictio hõ absolute posi ta s̄cat ꝑ modũ entis ⁊ determinate apph̄ẽsiõis: forã aũt est q̄ locat rē in spē ⁊ q̄ dat eē rei: ꝯcludit̄ ꝗ ꝙ nõ optet addē actu vl̄ aptitudīe

¶ Sciendũ etiã q̄a dr̄ in textu (cũ casu) illa ꝑticula cũ casu nõ debꝫ valere tm̄ sic cũ inflexiõe casuali: al̄s noīa indeclinabilia nõ eēnt no mina: eo ꝙ talia nõ inflectunt nec declinant̄ ꝑ casus. Nomina etiã mentalia vt cõiter dr̄ nõ essent nomina: talia em̄ nõ declinant̄ ꝑ ca sus et finales terminationes: in mente em̄ non est terminatio final̄: sed in voce: debet ergo ista particula valere tm̄ cũ casu. i. cum ꝓpri etate casuali: hoc est significare recte vel oblique.

Notandum scđo ꝙ illa dictõ dꝫ significare re cte q̄ s̄cat s̄catũ suũ sine ꝯnotatione obliquitatis: vt ntũs q̄ s̄cat ab solute suũ s̄catũ sine aliqua ꝯnotatione accidẽtali. Sꝫ ista s̄cat ob liq̄ q̄ s̄cat s̄catũ suũ cũ ꝯnotatione obliq̄tatis: vt gtũs dtũs accũs ⁊ abltũs: lꝫ ergo obliquus s̄cat idē cũ recto essential̄r: eo ꝙ rectus et obliquꝰ ponunt̄ in eodē p̄dicamẽto: tñ nõ s̄cant idē accñtalit̄: ntũs em̄ s̄cat s̄catũ suũ absolute: obliquus aũt ꝯnotatiue: gtũs em̄ ipor tat ꝓꝑetatē vt cuius: dtũs vt cui: vt postea dicet̄. Sil̄r gtũs vltra s̄catũ nti importat possessionē: dtũs acquisitionē. Sequit̄ corolla rie ꝙ illa ꝓpõ cũ in diffinitione posita non dꝫ capi associatiue: vt scꝫ valeret tm̄ ꝙ nomē s̄cat cũ aliq̄ dcõne q̄ ē alicuiꝰ casus: q̄z sic verbũ eēt nomē. Cũ em̄ dico hõ currit: h̄ ṽbũ currit s̄cat cũ isto ntõ hõ q̄ ē alicuiꝰ casus existẽter: sꝫ dꝫ capi existẽter vt vꝫ tm̄: nomē s̄cat cũ casu. i. nomē existit alicuiꝰ casus: ⁊ sic ṽbũ ñ s̄cat cũ casu. Sciẽdũ etiã dr̄ ī diffõne ꝙ nomē s̄cat corpꝰ aut rē. Corpꝰ capit̄ dupl̄r. Uno mõ sb̄a liter: vt. s. ē in p̄nto ⁊ de gñe subē: ⁊ sic dupl̄r. Primo ꝓ toto cõposi to ex mã ⁊ forã: ⁊ sic hõ diceret̄ corpꝰ: hõ em̄ d̄t mãm ⁊ forãm vt io hãnes petrus. Scđo capit̄ corpꝰ subalit̄ ꝓ adultera ꝑte cõposite: ⁊ sic mã vel corpus hoīs dꝛ corpus ⁊ sic hec est falsa sortes ē corpus q̄z valēt tm̄ ꝙ sortes eēt mã tm̄ qđ ē falsum. Alio mõ capit̄ corpus accñr vt ē: de gñe accñtis ⁊ sic dupl̄r. Uno mõ ꝓp̄e ꝓ trina dimẽsi one. s. longitudine latitudine ⁊ ꝓfunditate sil̄: vt em̄ dr̄ in p̄ntis li nea d̄t longitudinē tm̄: supꝑficies longitudinē et latitudinē: sꝫ corpꝰ d̄t longitudinē ⁊ latitudinē ⁊ ꝓfunditatē sil̄: ⁊ istis modis ñ capit̄ h̄ corpus. Alio mõ capit̄ corpꝰ cõit̄ ꝓ q̄libꝫ extẽsiõe q̄ apta nata est ꝑcipi aliq̄ sensu exteriori ñ curãdo an tal̄ sit subã vel accñs: et sic hõ in ꝓposito s̄cat corpus: sil̄r magnũ: sil̄r albedo nigredo: et isto mõ capitur in ꝓposito. Uult ergo diffinitio tm̄: aliqua nomina s̄cant corpus id est s̄cant aliquid quod sensu exteriori est perceptibile.

Notãdum tercio dr̄ in diffõne vlterius rē. Sci endũ res capit̄ dupl̄r. Uno mõ trãscẽdẽter: ⁊ sic nõ ꝯuertit̄ cũ isto t̄mino ens: ⁊ sic nõ capit̄ h̄: t̄minꝰ em̄ trãscẽdẽs ē q̄ s̄cat oē ens mõi: ⁊ s̄t sex: res ens vnũ bonũ veꝝ aliq̄d: oē em̄ qđ ē ens: ⁊ ē vnũ: ⁊ ē ali q̄d: ⁊ ē bonũ bonitate entis: ⁊ sil̄r veꝝ veritate entis. Isto mõ capi endo rē trãscẽdẽter ista ꝑticula corpꝰ sufficient̄ includeret̄ in ista ꝑ ticula rē: oē em̄ corpꝰ ē res: ⁊ isto mõ diffõ eēt nugatoria ⁊ supꝑflua: q̄z idē bis poneret̄. Alio mõ capit̄ res nõ trãscendent̄: ⁊ sic res dr̄ eē ens incorporeũ, qđ nõ ē ꝑceptibile aliq̄ sensu ext̄iori: ⁊ sic d̄s dr̄ res aīa angelꝰ: sil̄r scie ṽtutes dñr res: rõ q̄z scie ⁊ ṽtutes sũt in aīa mõ aīa ē incorpea: ꝗ etiã oē illđ qđ ē in aīa ē incorporeũ: oē em̄ qđ reci pit̄ s̄m nãm recipiẽtis recipit̄: vt d̄t ꝯmẽtator. iij. đ anima. Sequit̄ corollarie p̄mo ꝙ h̄ ꝯña ñ vꝫ: hõ s̄cat corpꝰ ꝗ hõ s̄cat rē: nec arguit̄ ab inferiori ad supiꝰ: eo ꝙ res h̄ capit̄ trãscẽdent̄ q̄ñ ⁊ supiꝰ ad cor pus: sꝫ capit̄ non trãscẽdent̄ q̄ñ ē desparatũ ad corpꝰ. Seq̄t̄ coro larie scđo ꝙ recte h̄ donatꝰ posuit ꝯiũctionē disiũctiuã int̄ illas ꝑti culas corpꝰ aut rē: pꝫ q̄a ꝯiũctio disiũctiua sꝑ iũgit int̄ diuersa mo do res ⁊ corpꝰ capiũt̄ h̄ desꝑate vt importãt ⁊ ꝯsignãt diuẽsa: No tãdũ dr̄ et in diffõne: ꝓp̄e āt cõit̄. Uñ s̄care ꝓp̄e ē s̄care cũ q̄litate ꝓp̄a. Significare āt cũ q̄litate ꝓp̄a ē s̄care tm̄ vnã rē sic ꝙ ñ plures vniuoce ⁊ diuisim vt s̄t noīa ꝓp̄a. Significare āt cõit̄ ē s̄care cũ q̄li tate appellatiua. Significare āt cũ q̄litate appellatiua ē s̄care multas

res vniuoce ꝛ diuisim vt hō aꝉ silr aliJ termi cōes Et ꝑ istā ꝑticulaȝ excludit ꝑticipiū: qđ nō ẜt cū q̄litate ꝓꝑa vel appellatiua. In fine aūt diffōnis ponit ẜcās: ꝓpt euitare appellatione q̄ ipediuisset bōitatē diffōnis: vñ nō ē idē dicē ẜcare corpꝰ ꝛ corpꝰ ẜcare: pꝫ ẜcare em̄ corpꝰ ē ẜcare aliqđ ſb rōne corꝑis: rō āt corꝑis ē esse gn̄s ſbalternū et sic iohēs hō petrꝰ nō ẜcarēt corpꝰ: exq̄ nō sūt gn̄a ſbalterna: ꝛ sic hoc nomē corpꝰ ẜt corpꝰ: qꝛ corpꝰ ē ꝑmū gn̄s ſbalternū. Sꝫ corpus ẜcare ē ẜcare rē grossam visibilē palpabilē ꝛ sensu exteriori ꝑceptibilē: vt hō aīal lignū sic ẜcāt corpꝰ. Et si dr̄ tn̄ noīa ꝛ ṽba trāsposita idē ẜcāt: ğ idē erit dicē ẜcare corpꝰ ꝛ corpꝰ ẜcare. Dico veꝝ ē non variata appellatiōe: mō h̄ variat appellatio. Cū em̄ dr̄ ẜcare corpus est appellatio: cū āt dr̄ corpꝰ ẜcare nō ē appellatio. Seqt̄ corollarie ꝑmo ꝙ diffō noīs posita a dona. ñ ē diffō eēntiaꝉ ꝛ q̄dditatiua noīs siue a priori. Rō qꝛ dat ꝑ accn̄a vt casū ꝛ q̄litatē: diffō āt q̄dditatiua ꝛ eēntiaꝉ excludit accn̄a. Corollarie scđo ꝙ ꝯuenient donatꝰ diffinit nom̄ ꝑ casū ꝛ q̄litatē: pꝫ qꝛ st̄ accn̄a noī magis ꝓꝑa ꝙ̄ alia: mō optiēres diffinit a posteriori ꝑ accn̄a ꝓꝑa: cū sepe accn̄a ꝓꝑa ponūt loco dr̄iaꝝ eēntialiū vt declarat ꝯmētator ꝑmo đ aīa. vñ aristo. dixit. j. đ aīa: accn̄a magnā ꝑtē ꝯferūt ad cognoscēdū ꝙ q̄d est. i. subām.

Notādum q̄rto ꝛ vltimo ꝙ qꝛ ꝑtes orōnis distinguūt ꝑ modos ẜcādi: oꝫ itelligē i gn̄e q̄d sit modꝰ ẜcādi. vñ notādū ꝙ modꝰ ẜcādi ē duplex actiuꝰ ꝛ passiuꝰ. Modꝰ ẜcādi passiuꝰ ē ꝓꝑetas rei ꝯẜcata ꝑ vocē vt ledē pedē ē modꝰ ẜcādi passiuꝰ huiꝰ dcōnis lapis: ꝛ taꝉ modꝰ ẜcādi passiuꝰ ñ ē đ ꝯsideratōe ḡmatici sed potiꝰ ꝑhi nālis: eiusdē em̄ artificis ē ꝯsiderare rē ꝛ ꝓꝑetates rei: vt dr̄. ij. phisic. mō ꝑhs nālis hꝫ ꝯsiderare res nāles: ğ etiā hꝫ ꝯsiderare ꝓꝑetates reꝝ nāliū Sꝫ modꝰ ẜcādi actiuꝰ ē modꝰ vꝉ ꝓꝑetas vocis ab intellectu sibi ꝯcessa q̄ mediāte ꝓꝑetatē rei cōẜcat: vt genus masculinū hꝰ noīs lapis ē modꝰ ẜcādi actiuꝰ ꝛ ꝓꝑetas hꝰ dcōnis lapis: eo ꝙ mediāte gn̄e masculino ꝓꝑetatē rei ꝯẜcat: vt illā ꝓꝑetatē q̄ ē ledē pedē dr̄ em̄ lapis q̄si ledēs pedē. Et ille modus ẜcādi actiuus ē duplex. s. eēntiaꝉ ꝛ accn̄taꝉ. Essentiaꝉ ē q̄ ē de eēntia alicuiꝰ ꝑtis vt ẜcare ꝑ modū entis ē modꝰ ẜcādi eēntiaꝉ noīs. Et ē duplex scꝫ gn̄alis ꝛ sp̄alis. Gn̄alis ē q̄ in pl'ibꝰ ꝑtibꝰ repit ꝙ̄ in vna: vt ẜcare ꝑ modū entis repit in noīe ꝛ etiā in ꝓnoīe. Silr ẜcare ꝑmodū fluxus ꝛ fieri ē modꝰ ẜcādi gn̄aꝉ ṽbi ꝛ ꝑticipij. Sp̄alis āt ē q̄ tm̄ repitur in vna ꝑte orōnis ꝛ ꝑ quē vna ꝑs orōnis distinguit ab alia: vt ẜcare ꝑ modū dētminate apphēsiōis ē modꝰ ẜcādi sp̄alis ipiꝰ noīs ꝛ ꝑ istū nomē distinguit a ꝓnoīe: qꝛ ꝓnomē ẜcat ꝑ modū indētminate apphēsiōis. Modꝰ ẜcādi accn̄taꝉ est q̄ nō est đ essentia ꝑtis: sꝫ

accidit ꝑti: vt est q̄litas cōꝑatio. Et est duplex. s. absolutꝰ ꝛ respectiuus. Absolutus ē q̄ variato nō variat ꝯgruitas: vt ē qualitas figura: sic em̄ hec ē ꝯgrua: hō currit: silr ista: iohēs currit: et tn̄ h̄ variatur q̄litas: in prima ē q̄litas appellatiua: in scđa q̄litas ꝓꝑa. Sꝫ respectiuus ē q̄ variato variat ꝯgruitas vt ē casus nūerꝰ ꝑsona: hec em̄ ē ꝯgrua hō currit: hec aūt incōgrua hoīs currit: in q̄bus orōnibus variat casus. Modus ẜcādi aūt noīs eēntialis ē iste ẜcare per modū entis et dētminate apphēsiōis. Pro q̄ intelligēdo sciēdum. Significare ꝑ modū entis ē ẜcare ꝑ modū hītꝰ ꝛ ꝑmanētie. Sꝫcare āt ꝑ modū hītꝰ ꝛ ꝑmanētie ē ẜcare rē i facto eē ꝛ nō i fieri: vt domꝰ ē nomē ꝛ ẜcat domū nō vt ē in fieri: sꝫ vt ē in ꝑfecto ꝛ ꝯpleto eē. Alij tn̄ dicūt ꝙ ẜcare ꝑ modū entis ē ẜcare subām: ſba em̄ ē verū ens: q̄mō āt accipit ſba cū dr̄ ꝙ nomē ẜcat ſbam patebit inferius. Sꝫcare āt ꝑ modū dētminate apphēsiōis ē ẜcare rē ẜm certū modū intelligēdi ꝛ i certo ꝛ determinato gn̄e entis: ens aūt dr̄ eē in certo gn̄e ꝑ suā eēntiā ꝛ forām: fora em̄ ē q̄ locat rē i gn̄e et sp̄ē. Gn̄a aūt entis vt ad ꝓpositū sufficit sunt decē: aliqđ em̄ ē ens qđ ē ſba: vt hō: aliqđ accn̄s vt albedo: aliqđ ens in aīa vt ꝯceptus rei: aliqđ ens extra aīaꝫ vt lapis: aliqđ ē ens qđ ē hītꝰ vt visus: aliqđ ē ens qđ ē ꝑuatō vt cecitas: aliqđ ē ens veꝝ vt asinꝰ: aliqđ ē ens imaginariū: vt chymera: aliqđ ē ens in actu vt celū: aliqđ ē ens in poꝰa vt antixp̄s. Dicunt aūt ista decē gn̄a entis ꝓ tanto: qꝛ omne qđ cadit sub ente in aliquo istorum includitur. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio rn̄salis. Diffō nominis a donato posita ē bn̄ assig̃ta: ꝓbat oīs diffō ē bn̄ assignata: q̄ dat ꝑ genꝰ ꝛ dr̄iaꝫ ꝛ fac̄ diffinitū differre a q̄libꝫ nō ꝯtēto ſb diffinito: sꝫ diffō noīs ē hmōi igit: maior ē boetij in lib. diffōnū: minor q̄a ꝑ gn̄e ponit ꝑs orōnis: ꝓ dr̄ia āt ponūt alie ꝑticule seq̄ntes: silr ꝑ istā diffōnē nom̄ distinguit ab alijs ꝑtibus orōnis q̄re ꝯclusio ṽa. ☞ Ar ꝑmo: dio noīs nō vꝫ: ꝓbat: nlla diffō bona dꝫ dari ꝑ disiūctionē: sꝫ ista dat ꝑ disiūctōꝫ ğ maior ē arist. 6. thop. minoꝛ qꝛ in diffōne dr̄ corpꝰ aut rē Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ nlla bōa diffō eēntiaꝉ ꝛ q̄dditatiua dꝫ dari ꝑ disiūctionē: sꝫ diffō accn̄taꝉ ꝛ descꝑtiua ꝑt dari ꝑ disiūctionē q̄ꝉ est diffō noīs. Seqt̄ corollarie ꝙ recte donatꝰ fec̄ ponēdo diffōnes accn̄tales ꝑtiū orōnis Rō q̄a diffōnes q̄dditatiue ꝑtiū orōnis ꝑ modos ẜcādi st̄ difficiles: diffōnes āt accn̄tales st̄ faciliores: eo ꝙ accn̄a notiora sunt q̄ntitatibꝰ ꝛ substātijs: vt pꝫ. j. đ aīa. Accn̄a magnā ꝑtē ꝯẜcūt ad cog̃scendū ꝙ q̄d ē: mō dona. fuit infoꝛatoꝛ iuuenū: ğ ex facilioribꝰ ꝓcessit ☞ Ar. II. Aliqđ ē nomē qđ ñ ẜt cū cāu: ꝓbat: q̄a nomē aptote foune ē nomē ꝛ ñ ẜt cū cāu: assūptū ꝓ ꝑma ꝑte notū ē.

Sz ꝓ scđa pte ꝙ nomē aptote fore ñ ſcāt cũ casu: qꝛ dr̄ ideo aptote fore: qꝛ ē sine cãu ab a qđ ē siñ ⁊ ptotos q̄ſi siñ cãu. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludēt si nomē iđo diceref aptote forme: q̄a nullũ haberet casum: sed dicif aptote forme quia nõ habet oēs casus sb vna terminatione: nec sb pluꝰ: sꝫ tm̄ habꝫ vnũ casum: vt sponte habꝫ tm̄ abltm̄: vl̄ etiã q̄a hꝫ tres casꝰ sb vna t̄minatiōe: vt nephas qđ ē gn̄is neutriꝰ: ☞ Ar̄. III. v̄bũ ſcat cũ cãu ğ diffo ñ vꝫ: ꝓbaf i ista oro (silr̄ phas ne hõ currit in q̄ h̄ v̄bũ currit ſcat cũ cãu: ꝓbaf qꝛ h̄ v̄bũ currit ſcat cũ isto nt̄o hõ: mõ hõ ē alicuꝰ casus. Dico verũ argm̄ ꝯcludit ꝙ in ista orone ho currit: h̄ v̄bũ currit ſcat cũ casu associatiue: sed nõ ex̄ ĩsteuter: modo cũ in diffinitione dꝫ capi existent et non associatiue.
☞ Ar̄. IIII. aliqđ est nomē qđ non ſcat corpꝰ aut rē igr̄ diffinitio ē insufficiēs: ꝓbaf q̄a chymera ē nomē ⁊ nihil ſcat: ꝙ chymera sit nomen notũ ē: sꝫ ꝙ nihil ſcat: q̄a chymera nihil ē. Si ğ chymera nihil ſcat: ğ nec ſcat corpꝰ nec rē: tꝫ ꝯñа a supiori negato ad ĩferiꝰ. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ h̄ nomē chymera silr̄ alia noia ficta non ſcant corpus aut rē directe: tñ indirecte: qꝛ ſcāt illđ qđ ꝑ ptes sue diffōis exp̄mif: vt caput v̄gineũ vētrē leonũ ⁊ caudā serpētinā. Vl̄ et possumus dicē ꝙ lꝫ noīs ficta nõ ſcāt rē verā tñ sufficͭ ꝙ ſcāt rē imaginabilē ⁊ q̄ p̄t imaginari. Corollarie seq̄f ꝙ impossibile est ſcabile: lꝫ non ſcatiōe directa tamē sufficͭ ꝙ indirecta: pꝫ de isto t̄mino chymera: chymerā em̄ esse est impossibile: tamen h̄ est significabile.
☞ Ar̄. V. Aliq̄ sſ noia qꝛ nec ſcant corpꝰ nec rē igr̄: ꝓbaf đ istꝭ nominibꝰ albedo nigredo: ꝙ nõ ſcāt corpꝰ ꝓbaf: qꝛ corpꝰ est ens ꝯpositũ ex mã ⁊ forā: sꝫ albedo et nigredo dicũt forām tm̄: mõ ois forā est simplex: vt đt Gilbtus porritanꝰ autor sex p̄ncipioꝝ. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ corpꝰ ꝓp̄e sumptũ est ens ꝯpositũ ex mã et forma sed h̄ corpus capif cõiter ꝓ omni illo qđ p̄t ꝑcipi sensu exteriori: et sic albedo et nigredo in ꝓposito dicunf corpus ſcare. ☞ Ar̄. VI. Diffõ noīs ē nugatoria ⁊ supflua igif nõ vꝫ: ꝓbaf añs: q̄a ista pticula corpꝰ supflue ponif: ꝓbaf q̄a sufficienf includif in ista ptitula rē: res em̄ ē t̄minꝰ trãscendens: mõ t̄minꝰ trãscendēs oia includit ğ et includit h̄ qđ est corpꝰ: ⁊ sic corpꝰ supflue ponif. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludēt si res in diffõne capef trãscendenf: sꝫ capif nõ trãscendēter vt est desparatũ ad hoc qđ est corpus vt ꝓbatũ est superius.
☞ Arguitur. VII. aliqđ est nomen quod nõ significat cũ qualitate igitur ꝓbatur hoc nomen deus nõ significat cum qualitate: probatur sic: q̄a qualitas est accñs sed in deum nullũ cadit accñs igif: maior est nota: q̄litas em̄ est accñs noīs minor ē aristo. xij. metaph̄. vbi oñdit ꝙ deꝰ est actꝰ purus: mõ actus purus excludit oē accñs Dico veꝝ argm̄ ꝯcludēt si ſcare cũ qualitate valēt tm̄ sic ſcare cũ accñte sꝫ ſcare cũ q̄litate vꝫ tm̄ sic ſcare sb ꝯceptu vniꝰ vl̄ pluriũ: ꝯstat āt ꝙ deꝰ ſcat sub ꝯceptu pluriũ quãtũ est ex parte impositionis sue.
☞ Ar̄. VIII. aliqđ est nomen qđ nihil ſcat igif nõ oē nomen sꝫcat corpus aut rē: ꝓbaf añs: qꝛ h̄ nomen pctm̄ est nomē ⁊ nihil sꝫcat: ꝓbaf aucte boetij. iij. de ꝯsol. vbi đt ꝙ pctm̄ nihil est: et theologi vocant pctm̄ nihil cũ dicũt. Sine deo factũ est nihil. i. pctm̄: q̄a deꝰ nõ inuenit pctm̄ sꝫ dyabolꝰ. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ pctm̄ nihil sꝫt positiue sꝫ ꝑuatiue: q̄a ꝑuatiōez boni. Boetiꝰ ğ dicēs: ꝙ pctm̄ nihil ē voluit dicē ꝙ pctm̄ nõ est ens morale. ☞ Ar̄. IX. aliqđ est nomē: qđ nõ ſcat ꝑ modũ det̄minate app̄hensionis igitur modus ſcandi nois nõ vꝫ: ꝓbaf: q̄a h̄ nomen deus nõ ſcat ꝑ modũ det̄minate apprehensionis: ꝓbaf: q̄a deꝰ nõ p̄t cognosci a nob̄ det̄minate: dr̄ em̄ ij. metaph̄. Sic se hꝫ oculꝰ noctue ad lumen solꝭ: ita se hꝫ intellectus nr̄ ad ea q̄ mãifestissima sſ in nã: ⁊ iij. de anima ꝙ nihil est intellectu nisi ꝑus fuerit in sensu: ꝯstat aũt ꝙ deꝰ nõ est sensibil̄: deũ em̄ nemo vidit vnq̄ꝫ vt dic̄ sc̄ptura. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ deꝰ nõ est det̄minate cog̃scibil̄ a ꝑori sꝫ bñ a posteriori ꝑ effectꝰ. Arist. em̄. xij. metaph̄. ex ordine reꝝ cog̃uit vnā esse cām p̄mā oim̄ cũ dixit. Entia nolũt male disponi: mala ē plr̄itas principiũ sit ğ vnus princeps.
☞ Ar̄. X. aliqđ est nomen qđ nõ ſcat ꝑ modũ det̄minate app̄hēsionis ğ modꝰ sꝫcandi nois nõ vꝫ: ꝓbaf: q̄a hoc nomen mã nõ significat ꝑ modũ determinate app̄hēsionis: ꝓbaf: q̄a mã nõ est intelligibilis ꝓbaf: q̄a mã p̄ma est ens in pura poñа: vt dr̄. j. ph̄icoꝝ: modo oē qđ intelligif: intelligif vt ē ens in actu: vt dr̄. ix. metaph̄. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ mã p̄ma nõ est intelligibil̄ ſm̄ se tñ sufficit ꝙ ē intelligibilis in annalogia et habitudine ad formam.
☞ Arguif. XI. aliquod est nomen quod nõ ſcat ꝑ modũ det̄minate app̄hensionis: ꝓbaf de isto nomine chymera qđ non ſcat ꝑ modũ determinate app̄hensionis: pꝫ: q̄a chymera non est intelligibil̄: ꝓbaf q̄a dr̄. iij. de anima: non ens nõ intelligif: mõ chymera est nõ ens: ⁊ ꝑ ꝯñs chymera nõ ſcat ꝑ modũ determinate apprehensionis Dico verum argumentũ concludit ꝙ hoc nomen chymera nõ ſcat ꝑ modũ determinate app̄hensionis directe tñ indirecte: nõ ens em̄ non intelligitur directe sed indirecte: ymaginamur enim chymeraꝫ
☞ Arguif. XII. Diffinitio nominis nõ valet: ꝓ- [illegible] licet non sit. [pro]batur sic. Nulla diffinitio debet dari ꝑ accñtia: sed ista daf ꝑ accñа igif non valet: maior: q̄a diffinitio rei debet dari ꝑ genus et dr̄iam mõ genꝰ et dr̄ia sunt ptes quidditatiue et essentiales rei: minor q̄a datur ꝑ casum et qualitatē q̄ sunt accñа nominis. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ nulla diffinitio a priori debet dari per accidentia sed p̄sens diffinitio est diffinitio a posteriori et ista potest dari ꝑ accñtia.

Nomini quot accidunt. Sex. Que. Qualitas. Cōparatio Genus Numerus Figura Casus:

Utrū tm̄ sex sint accidentia nois: ⁊ vtrū ꝓpriū nominis sit significare subam: ꝑ intellectione q̄stōis mote Notādū ꝑmo ꝙ h̄ q̄stio duo q̄rit: ꝑmo vtrū tm̄ sex sint accn̄a nominis. s. q̄litas: ꝯꝑatio: vt d̄r i tex. scd̄o q̄rit vtrū ꝓpriū nois sit ſ̄care subam. Pro pte ꝑma q̄stionis intelligēda. Sciendū accn̄s nois describit̄ sic. Est q̄dā ꝓprietas nois attributa noi aut rōne vocis aut rōne ſ̄catōis Aliq̄ eī accn̄tia attribuūt̄ ptib⁹ rōne vocis vt figura: q̄a illa vox d̄r simplicis figure q̄ nō pt diuidi in pl̄es ptes. Sȝ illa ꝯposite q̄ pt diuidi i plures ptes vt postea dicet̄. Aliq̄ āt accn̄tia attribuūt̄ ptib⁹ rōne ſ̄cationis: vt q̄litas casus nūerus. Illud eīn nomē qd̄ ſ̄cat rē ptib⁹ cōicabilē ē q̄litatis appellatiue: vt hō. Illd̄ āt qd̄ ſ̄cat rē singularē ⁊ indiuidualē ē q̄litatis ꝓpe vt iohes. Describit̄ etiā cōit̄ sic. Accn̄s nois ē terminus accn̄t̄ ꝑdicabil̄ de nomine in recto vl̄ in obliq̄ in ꝯcreto vl̄ in abstracto inq̄ꝫtū ē ps orōnis. Dico notant̄ in recto vel in obliq̄: q̄a accn̄a aliq̄ nominis non ꝑdicant̄ de noie in recto: q̄a h̄ est falsa: nomen est q̄litas: suffic̄ tn̄ ꝙ q̄litas ꝑdicet̄ de ipsis in obliquo vt nomen est alicuius q̄litatis. Silr̄ licet accn̄a nō ꝑdicant̄ de nomine in abstracto sufficit tn̄ ꝙ in ꝯcreto vt lȝ hec non sit vera: nomē est comparatio in abstracto: tn̄ hec est vera: nomen est compabile.

Notandum scd̄o ꝙ sicut in rebus naturalib⁹ repiunt̄ diuersa accn̄a q̄ pn̄t adesse ⁊ etiā abesse subiecto ꝑter eius corruptionē: vt d̄t porphirius in libro ꝑdicabiliū sic silr̄ in reb⁹ intētionalibus fabricatis ꝑ intellectū repiunt̄ diuersa accn̄a q̄ eisdē rebus ꝑ intellectū attribuūt̄. Duplex est ḡ silitudo accn̄tiū realium ⁊ intentionaliū vel grāmaticaliū. Prima q̄a sic̄ in rebus naturalib⁹ accn̄a pn̄t abeē sbiecto vl̄ realr̄ vl̄ ſm modū intelligēdi: albedo eīn realr̄ pt abesse sorti: caliditas āt n̄ pt abesse igni realit̄: sȝ suffic̄ ꝙ h̄ fiat ſm modū intelligendi: oē eīn pus potest intelligi nō intellecto posteriori. silr̄ ethiops pōt intelligi non intellecta ei⁹ nigredine: vt declarat porphirius in lib. ꝑdicabiliū: sic silr̄ in rebus intentionalibus vt in grāmatica accidētia dicunt̄ abesse suo sbiecto. non realr̄. nullū eīn est nomen qd̄ non eēt alicui⁹ gn̄is vl̄ q̄litatis vel nūeri: sed accn̄a nominis absunt nomini ſm modū intelligēdi: q̄a possum itelligere nomen non intellecta ei⁹ q̄litate silr̄ nō intellecto eius nūero Un̄ recte dixit aristo. y. phisicoꝝ. Abstrahentium non est mēdatiū

Scd̄a ꝯueniētia vel silitudo est q̄a sicut in rebus realibus accidentia realr̄ distinguūtur ab eoꝝ sbiectis: cū effect⁹ et cā distinguūt realit̄ ꝯstat āt ꝙ suba ē cā accn̄tis: d̄t eīn aristo. ij. phisic. ꝙ materia cū forma ē cā oīm accn̄tiū in ꝯposito sic silr̄ accn̄a grāmaticalia distinguūtur realr̄ ab ipis ptibus orōnis quaꝝ sunt accn̄a: nō sic ꝙ daret̄ aliqd̄ nomē qd̄ nō hēet accn̄a: sȝ sic ꝙ accn̄talia grāmaticalia nō sūt de eēntia ptis: oē eīn accidēs ē ꝑter intellectū et eēntiā illius cui⁹ est accidēs. Sequit̄ corollarie ex dictis ꝙ ista positio grammaticorū que dic̄ accidētia esse eadē et idēptificari cū ptibus non est veritati omnino ꝯsona vt ꝓbabitur inferius: ad bonum tamen intellectuȝ accepta poterit sustineri: vt patebit in notabili sequenti.

Notandum tercio Pro intelligentia istius: vtrū accidētia ptiū orōnis distinguūt̄ a ptibus orōnis. Notandū ꝙ aliqua distinguunt̄ duplr̄: vnomō realr̄: aliomō rōne. Illa dicūt̄ distingui rōne q̄ distinguūt̄ diuersa ꝯsideratiōe intellectus: vt q̄ in re dicūt vnū tamen intellectus accipit illa vt diuersa. vt marc⁹ tullius cicero. illa tria noia ſ̄cant eādē rem realiter: tamē intellect⁹ apprehendit ⁊ accipit illa tria: vt p̄la: idē eīn hō dicebat̄ marcus tullius ⁊ cicero: dicebat̄ marcus noie ꝓpo: dicebat̄ tullius rōne genealogie: dicebat̄ aūt cicero rōne portiuncule carnis q̄ pēdebat ei d̄ naso ad modū ciceris. Aliomō aliq̄ distinguūtur realr̄ et hoc duplr̄. Unomō rata realitate: et sic ista distinguunt̄ q̄ distinguunt̄ loco et subiecto vt sortes existens rome: et sortes existens cracouie distinguitur sic realiter. Scd̄o aliqua distinguuntur realiter realitate naturarum que sciȝ designāt diuersas naturas: licet sunt idem subiecto et numero: et sic albedo dulcedo et lac distinguuntur tali realitate: tria eīn ista sunt idem subiecto et numero tamē distinguunt̄ ⁊ differunt formaliter: dulcedo enim est obiectum gustus: albedo visus: sicut ergo visus ⁊ gustus sunt sensus realr̄ distincti sic et dulcedo et albedo in lacte: omne ergo accidens reale distinguitur realit̄ a suo subiecto realitate naturarum: Licet non realitate prima que est loco et subiecto. Ueritas primi patet: quia d̄r ꝑmo posterioruȝ essentie ꝑdicamētoꝝ sunt impmixte: ꝯstat aūt ꝙ suba et accidēs nomināt diuersa ꝑdicamēta. D̄r etiā ꝑmo phisicoꝝ: quantitas ⁊ substantia si sunt duo sunt: et oīs effectus distinguitur realiter a sua cā ꝯstat autem ꝙ accidens est effectus substantie. Ueritas scd̄i scilicȝ ꝙ accidēs et subiectum sunt idem numero et subiecto patet auctoritate aristote. primo thopicoꝝ cum dixit: ꝙ accidens et subiectum nūero sunt idem. Istis sic stantibus dicatur ꝙ accidentia ptiū orationis distinguūtur realr̄ a ptibus: nō sic ꝙ ptes orōnis realit̄ essent

et ꝑuarenť accñtibꝰ:ſʒ ſic ꝙ iſťa ps orõnis inq̃ntũ ps orõnis nulluʒ
accñs includit: vt em̃ dictũ eſt añ ps orõnis inq̃ntũ ps orõnis ſolũ
deſiĝt modũ ſ̃cãdi eẽntialẽ ⁊ ſ̃catũ qđ dictio importat: ꝓbať ꝑmo
ſic. Sic ẽ in nã ſic ẽ in arte: ſed oẽ accñs in nã realiť diſtinguiť a ſuo
ſubiecto: ğ etiã eſt ita in arte: ꝙ oẽ accñs ptis orõnis diſtinguiť a p
te orõnis: maior eſt ariſto. ij. phiſic̃. minor eſt nota: q̃a accñs ⁊ ſ̃bie
ctũ dr̃ũt ꝑntaliter: ğ realr: oĩa em̃ q̃ drñt ꝑntaliť drñt realr. Scđo ꝓ
bať: oĩa q̃ ſe trãſferũt ſm̃ aliquã ſĩlitudinẽ ſe trãſferũt: ſʒ accñtia in
tentionalia ⁊ in arte ſť trãſlata ad ſĩlitudinẽ accñtiũ realiũ: ꝯſtat ãt
ꝙ accñs reale diſtinguiť realr a ſ̃biecto: ğ ſilr etiã ẽ ita in arte: maiõ
eſt ariſto. vj. topic̃. minor ẽ nõ: q̃a ars ſeq̃ť nãm. Tercio ꝓbať ſic.
oẽ ꝑus diſtinguiť a ſuo poſteriori: ſʒ ps orõnis ſm̃ nãm eſt ꝑor ac
cidentibꝰ ſuis igiť diſtinguunť: maior q̃a idẽ nõ ẽ ꝑus et poſterius:
minor q̃a ps orõnis đt modũ ſ̃candi eẽntialẽ: ꝯſtat autẽ ꝙ modus
ſ̃cãdi eẽntialr ẽ cã accñtalr: queadmodũ ſuba eſt cã accñtis. Etiã ps
orõnis abſolute đt modũ ſ̃candi eẽntialẽ: ſuba ãt eſt ꝑor accñte nã
tᵉ ⁊ diffõne. Quarto ꝓbať: Jlla ſunt diſtincta realr q̃ꝝ vnũ vari
atur reliquo nõ mutato: ſʒ aliq̃ ps orõnis manet inuariata et eiꝰ ac
cidens variať: ğ diſtinguunť realr: maior eſt nota: minor: qꝛ đđo al
bus homo ⁊ alba hõ h̃ variať accñs qꝛ genꝰ: et tñ manet idẽ nomẽ
Jn prima orõne em̃ hõ eſt ĝñis maſculini: in ſcđa fẽi. Seq̃tur coro
larie ꝙ ſicut accñs in natura realiter diſtinguiť a ſubiecto: lʒ nũero
ſint idẽ: ſic etiam põt dici in arte ꝙ ptes orõnis diſtinguũť realiť a
ptibus: lʒ poſſumꝰ ꝯcedẽ ꝙ nũero ⁊ ſ̃biecto ſť idẽ: pʒ v̉itas corolarij:
qꝛ accñia intẽtionalia ⁊ artꝭ ſũt tranſlata ab accidentibus realibus.

Notandum quarto et vltimo ꝙ ſcđa ps que
ſtiõis q̃ fuit: vtꝝ ꝓpriũ nois ſit ſ̃care ſ̃bam. Notãdũ ꝙ piciã. ij. ma
ioris dicit: ꝓpriũ ẽ nois ſ̃ʒcare ſ̃bam cũ q̃litate. Sciẽdũ ꝙ ſ̃ba capi
tur duplr. Vno mõ ꝓpe: ⁊ ſic ſ̃ba ẽ res p ſe exñs vl̃ ps rei p ſe exñtꝭ
exem̃ ꝑmi vt hõ alr iohes petrꝰ: exem̃ ſcđi aĩa: licʒ em̃ aĩa nõ eſt p ſe
tñ anima eſt ps hoĩs: dr̃ em̃. ij. đ anima ꝙ ps ſube ẽ ſuba. Jſto mõ
nõ capiť ſ̃ba cũ dr̃: nomẽ ſ̃ʒcat ſubam. Nõ q̃a albedo nigredo ſť no
mina ⁊ nõ ſ̃ʒcãt ſic ſubam: albedo em̃ vl̃ nigredo nõ ſ̃ʒcat rẽ p ſe exi
ſtentẽ ſʒ alteri inherẽtẽ: naturalr em̃ nullũ accñs ẽ p ſe. Scđo capiť
ſuba cõiter vt tñ vʒ ſ̃ic eẽntia: et ſic capiť cũ dr̃: oẽ nomen ſ̃ʒcat ſub
ſtantiã: accñia em̃ ita hñt eſſentiã ⁊ nãm ꝓpriã: ſic ſubam: lʒ nõ ita ꝑ
fectam nãm ſicut ſuba: vt declarat doctor ſctũs in tractatu de q̃d
ditatibus reꝝ: ꝓprium ergo nominis quarto mõ eſt ſ̃care ſubaʒ cũ
qualitate. Ratio q̃a illud eſt ꝓpriũ quarto modo qđ ꝯuenit omni
ſoli ⁊ ſemꝑ: modo ſ̃care ſubaʒ ꝯuenit omni nomini: ſoli nomini ⁊ ſꝑ
vt patebit inferius. Jſtis notabilibus ſic ſtantibus eſt.

Concluſio reſponſalis: tãtum ſex ſunt accñtia
nois ſpecifice ⁊ formaliter diſtincta ſic ꝙ nõ plura ad illa irreduci
bilia grãmaticalr ipi noĩ ꝯuenientia ⁊ ꝓpriũ nois ẽ ſ̃care ſubam cũ
q̃litate. Pria ps ꝯclõnis ꝓbať p ſufficiẽtiã accñtiũ nois ⁊ ẽ iſta. Oẽ
accñs nois vel ꝯuenit noĩ rõne vocis aut rõne ſ̃catiõis: ſi rõne vocꝭ
ſic ẽ figura: nomẽ em̃ illud dr̃ ſimplicꝭ figure cuiꝰ vox ñ ẽ diuiſibilꝭ i
plꝭes ptes ſ̃catiuas. Sʒ nomẽ illđ dr̃ ꝯpoſite figure cuiꝰ vox eſt di
uiſibilꝭ in plures ptes ſ̃catiuas. Si rõne ſ̃catiõis h̃ ẽ duplr: aut rõne
ſ̃cationis abſolute aut reſpectiue: ſi abſolute h̃ ẽ duplr: aut em̃ talr
ſ̃catio ſumiť a ꝓꝑetatibꝰ diſcretiuis ſexꝰ ſic ẽ ĝñs: aut ſũiť a ſ̃catõe
ſuppoſitoꝝ ⁊ h̃ duplr: aut diuiſiue ſic ẽ q̃litas: aut collectiue ſic ẽ nũe
rus Aut tale accñs ſumiť a ſ̃catõe reſpectiã ⁊ ſic duplr: aut em̃ rõne
rectitudiſ ⁊ obliq̃tatꝭ ſic ẽ caſꝰ: aut rõne intẽſiõis ⁊ remiſſiõis: ⁊ ſic ẽ
ꝯpatio q̃re ꝑma ps ꝯclõnis v̉a: ſʒ qđ ſcđa ps ꝯclõis ſit v̉a. ſ. ꝙ oẽ no
mẽ ſ̃t ſubam pʒ auctoritate pꝛiſciani ſcđo maioris q̃ dic̃ h̃ eſſe ꝓpriũ
nois q̃rto mõ: ſ̃care ſubam cũ qualitate: q̃re ſcđa ps ꝯclõnis vera.
☞ Ar ꝑmo: plꝛa ſũt accñia nois q̃ʒ ſex igiť: ꝓbať añs: tot ſť accñia no
minis q̃t ſť noĩa: ſʒ plura ſũt nomina q̃ʒ ſex ğ: maior qꝛ accñia mlti
plicãť multiplicatione ſ̃biectoꝝ: vt dr̃. j. topic̃. minor eſt nota. Di
co vꝛꝝ argm̃ ꝯcludit ꝙ plura ſũt accñtia nominis q̃ʒ ſex nũeralr ea
diſtinguẽdo: mõ ꝯclõ vult ꝙ accñia nominis ſť ſex ſpecifice diſticta
☞ Ar. II. plꝛa ſũt accñia nominis q̃ʒ ſex: ꝓbať q̃a motio pſona fora
caſualr et ſť accñia nominis ğ plꝛa erũt q̃ʒ ſex: añs pʒ: q̃a aliq̃ nomina
moueť: ſilr omnia nomina ſunt ẗcie pſone: ſilr in nõie repiũť foꝛe ca
ſuales ſex. Dico ꝙ tñ ſex ſť accñia nominis ad ſeinuicẽ irreducibi
lia: plꝛa ãt pñt eẽ q̃ reducunť ad iſta: q̃a motio reduciť ad ꝯpationẽ
oẽ em̃ qđ cõpať cõpatiõe nominali h̃ etiã moueť: ſilr perſona redu
ciť ad nũeꝝ: q̃a nũerꝰ ⁊ pſonã ſũt accñia ꝯiugata: ſic ꝙ in q̃cũq̃ par
te reperiť vnũ in eadẽ ⁊ alteꝝ: Foꝛa aũt caſualr reduciť ad caſum.
☞ Ar. III. plura ſunt accñia nominis q̃ʒ ſex: ꝓbať: q̃a eſſe ſuppoſitũ
eſſe rectũ a v̉bo etiã ſunt accñia nominis: ꝓbať: q̃a nomẽ ẗddit ſup
poſitũ v̉bo et regiť a v̉bo a parte añ. Dico vꝛꝝ argm̃ ꝯcludit ꝙ eẽ
ſuppoſitũ et regi a v̉bo ẽ accñs nominis inq̃ʒtũ ẽ dyaſinthetice cõſi
derationis: hic aũt fit ſ̃mo de accñtibus nominis vt ipm̃ nomen eſt
ethymologie ꝯſiderationis: ſic ſilr correptio ꝓductio ſunt accñtia
nominis inq̃ʒtũ ipm̃ nomen eſt ꝓſodie ꝯſiderationis.
☞ Ar. IIII. plura ſũt accñia nominis q̃ʒ ſex: ꝓbať q̃a ꝯiugatio đcli
natio etiã ẽ accñs nõis: ex q̃ nomina declinãť đ caſu in caſuʒ. Dico
vꝛꝝ argm̃ ꝯcludit ꝙ declinatio ẽ accñs nominis: ſʒ dico ꝙ decliatõ
cõphẽdiť ſub caſu. ¶ Contra h̃ arguiť: declinatio in nomine nõ pt
ꝯphendi ſub aliq̃ accñte igiť nec ſ̃b caſu ꝓbať añs: ſicut ſe hʒ ꝯiuga

tio in v̾bo sic se h3 declinatio i noie: s3 ꝯiugatio in v̾bo expsse ponit̾ ꝛ sub nllo accn̄te cōꝑpēdit̾: ḡ etiā silr̄ ē de declinatōe in noie: maioꝛ p3 ex ꝯueniēti silitudine: sic em̄ noīa declinant̾ ꝑ casus sic v̾ba cōiugant̾ ꝑ ꝑsonas ꝛ tp̄a: minoꝛ ē nota. Dico ꝙ nō ē sile ꝺ ꝯiugatōe v̾bi ꝛ declinatōe nois. Rō qꝛ declinatō in noie tm̄ respicit vnū accn̄s. s. casus sub q̊ bn̄ pōt ꝯphēdi: s3 ꝯiugatio in v̾bo nō respic̄ vnū accn̄s tm̄ s3 plā qꝛ nūex tp̄s ꝛ ꝑsonā: ꝛ ḡ sub nllo pōt ꝯphēdi: qꝛ q̄ rōne deberet ꝯphendi sb̄ vno eadē rōne sb̄ alio: ꝛ sic optuit ꝙ ꝯiugatio v̾bi (ponēt̾ expsse ☞ Ar̄. V. nō sūt sex accn̄a nois igit̾ ꝓbat̾ oīa accn̄a nois sūt vnū igit̾: ꝓbat̾ an̄s Quecūqꝫ vni ꝛ eidē sūt eadē int̾ se sūt eadē: s3 oīa ista sex accn̄a vni ꝛ eidē noi sūt eadē: ḡ etiā int̾ se sūt eadē: ꝛ ꝑ ꝯn̄s nō distinguūt̾ specifice: ꝓbat̾ maior auc̄te arist. i. phisi. minoꝛ: qꝛ oīa ista sex accn̄a ꝯueniūt huic noi felix: h̾ em̄ nomē felix ē alicuius q̄litatis: cōꝑat̾ ē etiā alicuius gn̄is: nūeri: casus: et figure. Dico v̾m argm̄ ꝯcludit ꝙ ista sex accn̄a vni ꝛ eidē sūt eadē. ꝛ int̾ se eadē ꝓm numex ꝛ materialit̾: nō tn̄ formalit̾: sic em̄ distinguūt̾ sic̄ in sili albedo ꝛ dulcedo lactis sūt vnū nūero ꝛ materialr̄. ꝛ tn̄ distinguunt̾ formalit̾: vt dictū est in notabili tercio. ☞ Ar̄. VI. Qualitas nō ē accn̄s nois igit̾ ꝓbat̾: illud qꝺ ē de eēntia alicui⁹ nō ē accn̄s s3 q̄litas ē ꝺ eēntia nois igit̾: maior ē aristo. i. phisic̄. q̄ ōndit ꝙ illꝺ qꝺ v̾e ē nlli accidit: minoꝛ qꝛ ꝓcare ꝑ modū detminate appheñsiōis ē eēntiale noi ꝛ h̾ ē ꝓcare cū q̄litate vt cōit̾ grāmatici exponūt. Dico verū argm̄ ꝯcludit ꝙ capiēdo q̄litatē ꝓ detminata apphēsiōe tc̄ ē eēntial̾ noi s3 sic n̄ capit̾: s3 h̾ capit̾ ꝓ ꝓcatōe vni⁹ aut pluriū: ꝛ sic ē accidēs nois. ☞ Ar̄. VII. tn̄ ꝑscia. solū ponit q̄nqꝫ accn̄a nois: ḡ an̄s p3 scꝺo maioris. Dico vex argm̄ ꝯcludit ꝙ ꝑscian⁹ pōit accn̄a q̄ cōueniūt cuilib3 noi vt spēm gen⁹ nūex figurā ꝛ casū: cōꝑatiōnē āt nō posuit: qꝛ nō ꝯuenit cuilib3 noi: qꝛ solū adiectis: s3 q̄litatē ꝯphendit sb̄ nūero: qꝛ sic nūer⁹ causat̾ a ꝑlitate ꝛ singularitate sic etiā q̄litas. ☞ Ar̄. VIII. Nō ē ꝓpriū nois ꝓcare subam ḡ: ꝓbat̾: de⁹ ē nomen ꝛ nō ꝓcat subam igit̾. Qꝛ ꝑma ꝑs sit v̾a ꝙ deus sit nomen notū est S3 ꝙ de⁹ nō ꝓcat subam ꝓbat̾: suba dr̄ a sb̄stādo: sed deus nlli substat: ḡ deus nō ē suba: maior ē nō ꝛ est aristo. in ꝑ̄ntis: minoꝛ qꝛ forā simplex subiectū eē nō pōt: vt ꝺt boeti⁹ in lib. de trinitate. Dico verū argm̄ ꝯcludit ꝙ hoc nomen deus nō ꝓcat subam vt suba dr̄ a sb̄stādo: s3 bn̄ a ꝑ se eēndo quō ꝺs ē suba ☞ Ar̄. IX. Aliqꝺ est nomē qꝺ nō ꝓcat subam: ꝓbatur: qꝛ albedo nigredo sunt noīa: ꝛ tn̄ n̄ ꝓcāt subam s3 accn̄s: mō accn̄s ꝛ sb̄a sunt ꝑmo diuersa. Dico vex argm̄ ꝯcludit ꝙ hoc nomen albedo vel nigredo nō ꝓcat subam capiendo subam ꝓp̄e: sed bn̄ cōiter qualit̾ hic d3 capi. ☞ Ar̄. X. ꝑticipiū etiam ꝓcat subam igit̾ nō est ꝓpriū nois ꝓcare subam: an̄s p3 qꝛ legēs ꝓcat hoīem legētē. Dico vex argm̄ ꝯcludit ꝙ ꝑticipiū ꝓcat subam sed nō ꝓcatiōe foꝛali s3 materiali: qꝛ foꝛali ꝓcat actū vnitū sube. Vl̾ dico ꝙ l3 ip̄m ꝑticipiū ꝓcat subam: non tamen eodem modo sic̄ nomen: qꝛ nomē ꝓcat substantiam absolute sed participium cū tempe.

Qualitas nominum in quo ē: Biptita ē: Quō aut enim vni⁹ nomē est ꝛ ꝓpꝛium dr̄ aut mltoꝝ et est appellatiuum.

Utx q̄litates in nomine sint tm̄ due. Pro ītellectiōe q̄stiōis mote. Notādū ē ꝑmo ꝙ q̄litas nois ꝓm Remigiū describitur sic. Qualitas ē aptitudo nominis ꝓcādi rē suā discrete vl̾ cōmunit̾ discrete: vt iohēs: cōit̾. vt hō. Pro q̄ diffōne q̄litat̾ nois intelligēda sciēdū ꝙ ꝑ rē nois d3 ītelligi ꝓcatū nois. Significare aūt discrete ē ꝓcare vnā rē tm̄ ꝛ n̄ plr̄es vniuoce ꝛ diuisim. Dico notant̾ ꝙ nomē ꝓp̄e q̄litat̾ ꝓcat vnā rē tm̄ vniuoce: qꝛ equoce ꝑt plr̄es vt h̾ nomē iohēs ꝓcat oēs vocatos h̾ noie iohēs: h̾ tn̄ ē equoce: q̄a vno noie ꝛ diuersꝭ rōnib⁹ saltē accn̄talib⁹. Alia em̄ rōne vn⁹ vocat̾ iohēs ꝛ alia rōne alr̄: vn⁹ em̄ vocat̾ iohēs: qꝛ pr̄ su⁹ ita vocabat̾: alter: qꝛ nat⁹ ē in die iohīs. Equocatio tn̄ tal̾ nō ē ꝓp̄e dicta: si em̄ noīa ꝓp̄a eēnt equoca ꝓp̄e dicta: tc̄ nō possēt poni in ꝑ̄ntis: ex quo nullū equocū ponit̾ in ꝑ̄nto vt sic: cōstat aūt ꝙ noīa ꝓp̄a ponunt̾ in ꝑ̄nto sube ex q̊ sunt sube ꝑme. Ista ḡ equocatio ē accn̄talis tm̄ ꝛ improprie dicta. Dico notant̾ scꝺo ꝙ noīa ꝓp̄a ꝓcant tm̄ vnā rē diuisim: qꝛ ꝯiunctim ꝑn̄t ꝓcare plr̄es: vt h̾ nomen iohēs ꝓcat corpus ꝛ aīmā: s3 nō diuisim: qꝛ nec corpus ꝑ se ē iohēs nec aīa: sed corpus ꝛ aīa silr̄ ꝯstituūt totū ꝯpositū. Significare aūt cōiter est ꝓcare plues res vniuoce ꝛ diuisim vt hō ꝓcat oēs hoīes q̄ naturā hūanā participāt

Notandum scꝺo qualitas quantum elicitur ex

littera donati describit̾ sic. Qualitas est nomen vnius vel pluriu3 Que diffinitio cōiter intelligit̾ sic. Qualitas est nomen aptū natū ꝓcare tm̄ vnā rē vniuoce et diuisim vl̾ plures. In qua diffinitiōe nomen ponitur ꝓ genere: per quod datur intelligi ꝙ diffinitio qualitatis est bona: omne em̄ accidēs debet diffiniri ꝑ suum subiectū: vt ostendit̾. vij. metaphisice: mō qualitas est accn̄s nominis ergo bn̄ dr̄ qualitas est nomen. Nō est tn̄ intelligendū ꝙ qualitas simplr̄ esset nomen: eo ꝙ oē accn̄s realr̄ distinguit̾ a sb̄iecto suo vt declaratū est in ꝑ̄cedenti questiōe. Sed est intelligendū ꝙ qualitas ꝓm eē materiale est nomen: quomodo omne accidens et subiectū numero sūt

idē vt dicit̄ .1.topicoꝝ. Cū vō in diffinitiōe dicit̄ vni⁹: tāgit̄ quali-
tas ppa. vñ. Qualitas ppa ē nomē vni⁹: scʒ rei ꝑcatiuū vt iohes
Johes eñ ꝑcat indiuiduū mō oē indiuiduū ē vnū nūero. Dicit eñ
Boeti⁹ in libello q̄ intitulat̄ d̄ vno ꝛ vnitate. Oē ꝙ est iō est q꞉ vnū
nūero ꝛ singl'are ē. Cū vō dr̄: vl' pluriū tāgit̄ q̄litas appellatiā vñ
q̄litas appellatiā ē nomē pluriū scʒ reꝝ ꝑcatiñ vt hō: hō eñ est vl'e
oē āt vl'e ꝑcat oīa sua supposita q̄ in illa natura cōi ꝯueniūt. Nō ē
tñ intelligēdū ꝙ vl'ia ꝑmo et directe ꝑcāt singl'aria: q꞉ ꝑmo et dire-
cte ꝑcāt naturā cōem: ꝛ ex ꝯñti ꝑcant indiuidua q̄ illā naturā cōem:
ꝑticipiāt vñ ꝛ dixit Richard⁹ in biligā hō hoiem ꝑcat .i. naturā hu
manā ꝑmo et ꝑncipalr̄: et tñ nullū hoiem .i. singl'are ꝑcat scʒ ꝑmo et
directe: licet bñ ex ꝯñti. Quatuor aūt modis aliq̄d dicit̄ ꝑcare pl'a.
Primo actu: vt hō actu ꝑcat multa. Scd̄o opiōne: vt h̄ nomē de⁹:
sol luna mōs ꝑcāt pl'a opiōne: ꝑm⁹ eñ impositor opinat⁹ ē eē pl'es
deos sil'r mūdos et pl'es soles: licʒ ergo h̄ nomē de⁹ ꝑcat tñ vnā rē
actu aptitudine tñ ꝑcat ml'tas: sic etiā sol ꝑcat actu tm̄ vnaʒ rē: apti
tudine tñ ꝑcat ml'tas vñ et ista noia sol de⁹ mōs sūt q̄litatꝭ appella
tiue. Ista tñ aptitudo in illis nominib⁹ ꝑcare pl'a non tenet se ex ꝑ
te rei sed ex ꝑte ipōnis: vt dcm̄ est: q̄a credidit eē plures deos. Ter
cio nomē ꝑcat plura poña ꝛ successiōe: vt fenix: vnica eñ est auis in
mūdo q̄ dr̄ fenix actu: poña tñ ꝛ successione sunt plures. Dic enim
plinius ꝙ fenix est vnica auis in arabia: q̄ cū senescit tēpore calidis
simo colligit ramos exiccatos d̄ arborib⁹ nobilib⁹ ꝛ in dorsuʒ suū
ponit et volat in sursum q̄ntū altius potest in radium solis: ꝛ sic ista
ligna accendunt̄ ꝛ descēdēs in certū locū fenix ꝯburit̄: ex cui⁹ cineri
bus alia auis postea fenix gn̄at̄. Quarto nomē ꝑcat plura imagi-
natione: vt hoc nomen chymera est nomē appellatiñ ꝛ non ꝑcat plu
ra actu nec poña nec opinione: sed imaginatione ꝑcat eñ illud qd̄ ꝑ
ꝑtes sue diffinitionis exprimit̄: vt caput virgineū: ventrē leonum
et caudā serpētinam: dcm̄ eñ est ante quod chymera ē ens ꝑm ima-
ginationē q̄ imaginatio est impossibilium: vt dr̄ .iij. phisicorum.

Notandum tercio ꝙ qualitas in nomine ē du

plex. cuius ratio est ista: q̄a qualitas recipit̄ a forma: sed forma rei
est duplex ꝛ ꝯsiderat̄ dupl'r. Primo enim fo͞ra consideratur absolu-
te ꝛ ꝑm se: et sic ē vl'is: ꝛ ab illa fo͞ra sic ꝯsiderata accipit̄ q̄litas ap-
pellatiua: appellatiua enim q̄litas ꝑcat rē cōicabilē ml'tis: cōicari āt
multis est de rōne vl'is: vl'e eñ dat esse nomen ꝛ rōne suis singulari
bus vt dr̄ .7. metaph. vñ ꝛ dr̄ q̄litas appellatiua q̄si ad pl'a pulsiua
nomen eñ appellatiue q̄litatis pellit̄ ad ml'ta ꝑcāda. Scd̄o ꝯsidera
tur forma rei ñ absolute ꝛ ꝑm se: sʒ vt ē in certa mā recepta: ꝛ sic for

ma ē indiuidua ꝛ singularisata. Dic eñ thomas in de ente ꝛ essen-
tia ꝙ forma rei ꝑm se accepta vl'is est: sed ꝯsiderata vt recipit̄ i ma-
teriā q̄ materia ē principiū indiuiduatiōis: tūc forma singularisat̄
et idiuiduat̄: ꝛ a tali fo͞ra sic i materia idiuiduata recipit̄ q̄litas ppa
vñ ꝛ dr̄ q̄litas ppa q̄si poris ꝛ ml'titudine ꝑuata: q꞉ tm̄ vni cōuenit
pori eñ sūt ꝑua foramina i corꝑe aīalis ꝑ q̄ exit sudor: ꝛ sūt multa
sic ꝑ q̄ndā sil'itudinē dr̄ ppriū q̄si poris ꝛ pl'alitate ꝑcatōis ꝑuatum
pʒ ḡ vñ sumit̄ q̄litas nois originalr̄: d̄ isto tñ meli⁹ ꝑtēbit i seq̄nt ḃ⁹

Notāduʒ quarto ꝙ q꞉ qualitas est

modus ꝑcādi nois accn̄talis: oīs aūt modus ꝑcādi originalr̄ sumit̄
a re mediante mō intelligēdi. Primo eñ modus ꝑcādi sumit̄ a mō
intelligendi modus aūt intelligēdi accipit̄ a mō essendi modus er-
go essendi ē ꝑncipiū remotū ꝛ originale modoꝝ ꝑcādi: modus āt in
telligēdi ꝑncipiū ꝓpinquū: oportet ergo intelligē a quo mō essendi
originalr̄ sumit̄ q̄litas nois. Pro quo notandū ꝙ lʒ dcm̄ ē i notabi
li ꝙ q̄litas sumit̄ a forma: ꝛ forma ē duplex. s. vl'iter intellecta a qua
sumit̄ q̄litas appellatiua: et singularit̄ accepta a qua sumit̄ q̄litas
ppa: vt aūt hoc latius ꝛ distincti⁹ intelligēt̄. Sciendū ē scd̄m auto-
rē modoꝝ ꝑcādi ꝙ qualitas ponit̄ a donato ꝓ accn̄te nois: nō sic ꝙ
esset aliqd̄ nomen ꝙ nulli⁹ esset qualitatꝭ: sʒ sic ꝙ qualitas ē ꝑter in
tellectū eēntialē nois: vt possum⁹ intelligē aliqd̄ nomē esse parsoꝛō
nis ꝛ nō intelligēdo eius qualitatē: oē eñ pri⁹ potest intelligi sine
posteriori vt dt̄ porphiri⁹: ḡ possū intelligere aliq̄d esse nomen non
intelligendo eius q̄litatē. Capit̄ ergo q̄litas originalr̄ a mō eēndi
forme: qui mod⁹ eēndi ē duplex: vn⁹ eñ mod⁹ essendi forme ē cōis
q̄ñ scʒ forma absolute et ꝑm se et ei⁹ rationē absolutam cōsiderat̄: ꝛ
sic ab illo mō eēndi capit̄ q̄litas appellatiua: nomē eñ q̄litatis ap
pellatiue ꝑcat rem cōicabilē multis: formarū aūt rō est cōicare ꝛ dare
esse multꝭ. Alter est mod⁹ essendi forme appropriat⁹ vl' singularis
q̄ñ scʒ forma ꝯsiderat̄ vt ē limitata i certa materia ꝛ singl'arisata: et
ab illo mō essendi forme sumit̄ qualitas ppria: sicut eñ forma ꝯside
rata vt est in certa materia indiuiduat̄: ꝛ ei⁹ cōicabilitas terminat̄:
sic sil'r nomē pprie q̄litatꝭ tm̄ vnā rem ꝑcat: pʒ ḡ vñ originalr̄ sumit̄
qualitas appellatiua ꝛ etiam ppria. Istis notabilib⁹ sic stātib⁹ est.

E

Conclusio responsalis. Tantum due sunt qualitates in nomine. scilicet ꝓpria et appellatiua. huius conclusionis veritas patet ex his que dicta sunt. ☞ Arguitur primo. lfa donati est incōgrua ergo: ꝓbat᷑. In ea interrogatiuū ⁊ rn̄siuū disconueniunt in casu igit᷑ ē incōgrua. tꝫ ꝯn̄a: q̄ꝛ hoc est ꝯ regulā cōem grammatice in qua dr̄ ꝙ interrogatiuū ⁊ rn̄siuū dn̄t ꝯuenire in casu: an̄s q̄ꝛ interrogatiuū. s. quo est ablti casus: et rn̄siuū biptita ē nti casus. Dico ver̄ argm̄ ꝯcludit ꝙ interrogatiuū ⁊ rn̄siuū dn̄t ꝯuenire in casu qn̄ reguntur ab eodē regēte vt qs currit. rn̄det᷑ iohes. ⁊ qn̄ regunt᷑ ex eadē vi. si aūt regunt᷑ ex diuersis virib⁹ nō oportet q̄liter ē in ꝓposito: q̄ꝛ iterrogatiuū q̄ regit᷑ ab illa ꝑpōne in aptep⁹ ex vi nature ⁊ rn̄siuū biptita regit᷑ apteañ ex vi ꝑsone ab illo v̄bo est: q̄re argm̄ nō cōcludit.

☞ Ar᷑ scd̄o. Aliqd̄ ē nomē qd̄ nulli⁹ ē q̄litatis igit᷑. ꝓbat᷑. q̄ꝛ hoc nomen qs ē nomen vt notū ē ⁊ nulli⁹ ē q̄litatis. ꝓbat᷑. q̄ꝛ donatus dt in caplo de ꝓnoie ꝙ qs ē min⁹ q̄ꝫ finite q̄litatis. mō talis nec est ꝓpria nec appellatiua. Dico ꝙ donatus dicēs ꝙ hoc nomē qs sit minus q̄ꝫ finite q̄litatis nō voluit dicē ⁊ negare ꝙ qs nō esset appellatiue q̄litatis. sed voluit ibi dicē ꝙ nō ita certe s̄cat. sicut alia noia.

☞ Ar᷑ tercio. Aliqd̄ est nomē qd̄ nullius ē q̄litatis. ꝓbat᷑ d̄ isto noie magr̄. Nō ꝓpe vt notū ē. Non etiā appellatiue. ꝓbat᷑. Illud qd̄ ex impōne s̄cat vnā rē nō ē appellatiue q̄litatis. sꝫ h̄ nomē magr̄ s̄cat vnā rē ex ipōne ꝙ. maior. q̄ꝛ nomē appellatiuū ex ipōne s̄cat multas res minor q̄ꝛ h̄ nomen magr̄ iponit᷑ ad s̄cādū vnā rē qn̄ qs ꝓmouet᷑ ad dignitatē magistralē. Dico ver̄ argm̄ ꝯcluderet si hoc nomē magister imponeret᷑ ad s̄cādū vnā rē cū qs ꝓmouet᷑ in magistrū. sꝫ in tali ꝓmotiōe ꝓprie nō imponit᷑ ei hoc nomen: sed tm̄ verificat᷑ de ipso mediante copula de presenti. de quo prius non verificabatur nisi mediante copula de potest vel erit. et sic argm̄ nō concludit.

☞ Arguit᷑ quarto. Aliqua sunt noia q̄ nullius sunt q̄litatis igit᷑: ꝓbat᷑ de istis noibus ois nullus q̄libet q̄ nullius sunt q̄litatis: ꝓbat᷑ Nō appellatiue: q̄ꝛ nō sunt termini cōes in logica. ergo nec sunt appellatiue qualitatis in grāmatica: tꝫ ꝯn̄a ab eodē ad idē: q̄ꝛ termin⁹ cōis in logica est nomen appellatiuū in grāmatica: vt pꝫ de istis noibus lapis lignū. an̄s aūt est notū. q̄ꝛ ois nullus quilibet sunt sinkathegreumata. mō sinkathegreuma nō ē terminus cōis. Dico veruꝫ argm̄ ꝯcluderet si termin⁹ cōis in logica ⁊ nomē appellatiuū in grāmatica eēnt idē ꝯuertibilr̄. sꝫ h̄nt se sic supius ⁊ inferius: nomen eñ appellatiuū ē supius. ⁊ terminus cōis inferius. ois eñ terminus cōis noialis est nomē appellatiuū sꝫ nō ecōuerso. sinkathegreumata eñ sunt noia appellatiua et nō sūt termini cōes ex q̄ nō ꝑdicāt᷑ d̄ plibus

☞ Ar᷑ q̄nto. Nulla ē qualitas cōis igit᷑ nulla ē qualitas appellatiua tꝫ ꝯn̄a ab eodē ad idē. an̄s. nulla ē res cōis igit᷑ nulla ē q̄litas cōis. An̄s pꝫ auctoritate boetij in libro de vno ⁊ vnitate cū dt. ꝙ oē ꝙ est ideo est q̄ꝛ vnū nūero ⁊ singulare est. Dico ver̄ argumentū ꝯcluderet q̄litas diceret᷑ appellatiua vel cōis rōne modi essendi sed dr̄ cōis rōne modi s̄cand. q̄ꝛ nomen appellatiue qualitatis s̄cat multas res.

☞ Arguit᷑ sexto. Aliqd̄ est nomē qd̄ nullius ē qualitatis. ꝓbat᷑ de isto noie wissla Nō ꝓpe. ꝓbat᷑ Illud qd̄ s̄cat multas res nō est q̄litatis. sed wissla s̄cat multas res ꝙ. maior q̄ꝛ nomen ꝓpe qualitatis tm̄ s̄cat vnā rē. minor. q̄ꝛ hoc nomē wissla s̄cat istā aquā q̄ fluxit añ decē annos ⁊ q̄ hodie fluit et q̄ fluet p⁹ centū annos q̄ nō est eadeꝫ aq̄. Dico ver̄ argm̄ ꝯcludit ꝙ lꝫ nō ē eadē aq̄ simplr̄ q̄ fluit hodie ⁊ fluxit añ ⁊ fluet postea. suffic̄ tm̄ ꝙ ē eadē aq̄ scd̄m successionē. Pro q̄ intelligēdo. Sciēdū ꝙ aliq̄ dicūt᷑ idē trib⁹ modis. Pmo aliqd̄ dr̄ idē simplr̄ in q̄ simpliciter nulla est facta mutatō: ⁊ sic de⁹ dr̄ idē. deus eñ est imutabil. vt pꝫ. xij. metaph. Scd̄o aliqd dr̄ idē. q̄ꝛ ei⁹ ps pncipal' sp̄ ē eadē. ⁊ sic hō dr̄ idē p totā vitā suā. q̄ꝛ aīa sua sp̄ ē eadē. Tercio aliqd dr̄ idē s̄m successionē ⁊ ꝯsileꝫ sitū ⁊ ordinē q̄ ad celū. ⁊ sic ꝛ wissla dr̄ idē fluui⁹ q̄ mō fluit et fluxit añ centū annos ⁊ fluet post centum annos. q̄ꝛ ꝯtinue vna pars succedit aliam. et etiā est in sili situ ⁊ ordine ad celum. wissla ergo proprie est nomen situs ⁊ nō sbe.

☞ Arguit᷑. VII. Aliqd̄ ē nomē qd̄ nullius ē q̄litatis igit᷑. ꝓbat᷑. q̄ꝛ hoc nomē d̄s ē nomen ⁊ nulli⁹ q̄litatis. Nō ꝓpe. q̄ꝛ de⁹ est vl'e ⁊ species vt cōmuniter dicūt logici. nūc nomē ꝓpriū nō ē spēs nec vl'e Nō appellatiue pꝫ. q̄ꝛ nomē appellatiue q̄litatis s̄cat multa. sꝫ de⁹ tm̄ vni ꝯuenit. q̄ꝛ vnus ē de⁹. maior ē nota silr̄ minor. Dico ꝙ hoc nomē deus est appellatiue q̄litatis ⁊ lꝫ nō ꝯuenit multis actū tñ aptitudine. Et si dr̄. sequit᷑ tñ deus ꝯuenit vel s̄cat multa aptitudine. ergo actu. tꝫ ꝯn̄a. q̄ꝛ aptitudo est reducenda ad actū. dr̄ eñ pmo celi. frustra est calciatio cuius nō ē calciamentū. Dico ver̄ argm̄ ꝯcludere

ret si aptitudo reduceret ad actū-ꝫ non optet ꝙ aptitudo reducat ad actū-sed potius pōtia reducit ad actū. Sequit corollarie p̄mo ꝙ aptitudo ꝛ pōtia dr̄nt tripl'r-pꝫ qꝛ aptitudo sequitur formā sed pōtia materiā. Scd̄a dr̄ia-aptitudo nō reducit ad actū-sed pōtia si nō est frustra reducit ad actū. Rō quare aptitudo nō reducit ad actum-q̄a aptitudo sequit formam mō forma est ens in actu-ens enim in actu est forma vl' ens habēs formam. Sed potentia reducit in actū quia pōtia sequit materiā-mō materia nō est ens in actu sed in pōtia tm̄ vt dr̄ p̄mo phisicoꝝ. Tercia dr̄ia-qꝛ aptitudo presupponit rem eē sed pōtia nō p̄supponit rem esse-vnde hec est vera-antixp̄s potest currere-sed hec est falsa-antixp̄s aptus natus est currere.

Aptitudo
Potentia

☞ Arguit vltimo. Aliqđ est nomē qđ nullius est qualitatis-pbat-qꝛ nomē materialr̄ captū ē nomē vt notū ē ꝛ nulli⁹ ē q̄litatis-pbat nō ꝑp̄c-qꝛ nomē materialr̄ supponēs s̄cat plura igit-pbat-q̄a s̄cat se ꝛ suū sile-mō id qđ s̄cat se ꝛ suū sile s̄cat multa vel plura. Dicunt enī iuriste. ꝓlural' locutio nūeꝝ duoꝝ est ꝯtenta. Non etiā appellatiue-pbat autoritate grāmaticoꝝ q̄ dicūt. Est ꝑp̄c qualis ois vox material'. Dico vex argm̄ ꝯcludit ꝙ si nomen materialr̄ captum solū accipit ꝓ se tūc est ꝓprie qualitatis-qꝛ sic tm̄ accipit sub ꝯceptu vnius. Si aūt nomē materialr̄ supponēs accipit ꝓ se ꝛ sibi sili tunc est appellatiue q̄litatis-qꝛ sic accipit sub ꝯceptu cōmuni-ergo ꝛc.

Comparationis gradus quot sunt. Tres: Qui. Positiu⁹ vt doctus: cōparatiuus vt doctior: superlatiu⁹ vt doctissimus

Utrum tm̄ tres sint sint gradus cōpatiōis-pro intellectōe q̄stiōis mote. Notādū est p̄mo ꝙ cōpatio describitur sic. Cōpatio ē noīm eiusđ casus idē ꝯnotantiū vel idem ꝯnotare apparētiū s̄m magis et minus in diuers̄ gradib⁹ debita collatio. Que diff̄ō cōpatiōis declarat esse bona. In ea enī p̄mo pro gn̄e ponit debita collatio. vn̄ Debita collatō ē ꝙ si positiu⁹ ē s̄ris nūeri etiā ꝯpatiu⁹ ꝛ suplatiu⁹ dn̄t eē s̄ris nūeri ꝛ ꝙ h nō ē cōpatō doct⁹ ctior ctissimi. Dr̄ scd̄o noīm eiusdē casus-qꝛ si ꝯpatiu⁹ ꝛ suplatiu⁹ eēnt diuersoꝝ casuū n̄ fieret ꝯpatio. Dr̄ etiā noīm ad denotādū ꝙ vnū nomē n̄ fac ꝯpationē. Dr̄ tcio idē ꝯnotātiū.i. s̄cātiū ad dnotādū ꝙ ꝯpatiu⁹ positiu⁹ ꝛ suplatiu⁹ dn̄t s̄care idē lꝫ n̄ eodē mō positiu⁹ enī s̄cat absolute sine excessu-cōpatiu⁹ cū excessu medio cū suplatiu⁹ cū excessu i sūmo vt postea dicet. Dr̄ q̄rto-vl' idē ꝯnotare appentiū-ad includēdū illā cōpationē-nou⁹ uior uissim⁹. In q̄ lꝫ cōpatiu⁹ positiu⁹ ꝛ suplatiu⁹ nō s̄cāt idē-tm̄ videt s̄care idē ꝓpter idēptitatē vocis. Nouus enī positiuus ꝛ cōpatiuus nouior-valent tm̄ sicut recens-ꝫ suplatiu⁹ nouissimus vꝫ tm̄ sicut vltim⁹. Dr̄ q̄nto scd̄m magis.i.scd̄m excessum-vt magnus maior maxim⁹. Dr̄ sexto scd̄m minus.i s̄m decrescentiā ꝛ diminutionē-vt ꝑuus minor minim⁹. Dr̄ vltio in diuers̄ gradibus-ad denotandū ꝙ cōpatō cōpleta dꝫ fieri ꝑ tres gradus. ¶ Est aūt cōpatio duplex q̄dā reglaris ꝛ quedā irregularis. Cōpatio regularis ē cōpatio in q̄ cōpatiu⁹ ꝛ suplatiuus regularit formant a positiuo sb̄ ꝯuenientia p̄ncipij et dr̄ia finis. Ul' vbi cōpatiu⁹ excedit positm̄ in vna sillaba-et superlatiuus excedit positiuū in duabus. Et ad talem comparationem requirunt quatuor conditiones. Prima ꝙ in tali cōpatione debet esse ꝯueniētia p̄ncipij ꝛ dr̄ia finis in cōparatiuo positio et suplatio et ꝙ hic nō est cōpatio regularis-bon⁹ melior optimus-sil'r h mal⁹ peior pessimus. Scd̄a ꝯditō ꝙ cōpatiuus excedat positm̄ in vna sillaba ꝛ suplatiu⁹ in duab⁹-ꝛ ꝙ hic nō est cōpatio regularis-magnificus centior centissimus-qꝛ cōpatiuus excedit positm̄ in duab⁹ sillabis-et suplatiuus in trib⁹. Tercia ꝯditio ꝙ in cōpatiōe reglari dꝫ esse regularis formatio cōpatiui et suplatiui a positiuo-ꝛ ꝙ h nō est cōpatio regularis-arduus magis ardu⁹ arduissim⁹-eo ꝙ ibi nō ponit cōpatiu⁹ ꝫ ponit aliqđ loco cōpatiui. Quarta ꝯditio ꝙ i cōpatiōe regulari dꝫ eē idēptitas ꝛ ꝯuenientia s̄cati-ꝛ ꝙ hic nō est cōpatio regularis-nouus nouior nouissimus vt dcm̄ est supius. Sꝫ cōpatio irregularis est qn̄ cōpatiuus ꝛ suplatiuus nō regularit formant a positio sb̄ ꝯuenientia p̄ncipij ꝛ dr̄ia finis. Et fit cōpatio irregularis q̄tuor mōis. Primo ꝑ sbtractionē sillabe-vt iuuenis iunior. Scd̄o ꝑ additionē sill'e vt magnific⁹ centior cētissim⁹ vbi addit illa sill'a cen. Tercio ꝑ mutatōꝫ voc̄-vt bon⁹ melior optim⁹ Quarto ꝑ mutatō n̄ s̄cati vt nou⁹ uior uissim⁹. Sil'r pt̄ ꝯpatio irregularis fieri supple-

tione vt quando positiuus cum isto aduerbio magis ponit᷑ loco cō-
paratiui. vt pius magis pius pijssimus.

Notādū scḋo gradus cōpatiōis cō

muniter describit᷑ sic. Gradus cōpatiōis est nomē ꝯcretiue ſcans di
spositionē intēsibilē vl' remissibilē. augmētabilē vl' diminuibilē cū
excessu vel sine excessu. Dr̄ pmo in diffōne gradus cōpatiōis est no-
men ſcans ꝯcretiue. vñ. Significare ꝯcretiue est ſcare adiectiue. Si
gnificare autē adiectiue est ſcare subam ⁊ accñs. accñs formaliter ⁊
subam materialr. vt albus formalr ſcat albedinē. dr̄ eñ in p̄dicamē
tis. Albus solā qualitatē ſcat. qḋ est ꝟm formaliter. materialit᷑ aūt
albus ſcat subam vel subiectū in quo est. vñ et ꝯcretū dr̄ a con qḋ ē
sil' et cerno .i. significo. quasi sil' cernēs vel ſcans duo. Dr̄ scḋo in dif
finitione. dispositionē intēsibilē vl' remissibilē. augmētabilē vel di
minuibilē. Pro quo sciendū ꝙ intēsio ⁊ remissio ꝓp̄e ꝯueniūt quali
tatibus. augmentatio aūt ⁊ diminutio q̄titati. Vñ. Intensio est ꝑ
existentis q̄litatis i sbiecto fortificatio. vt cū aliqđ est modicū albū
⁊ postea fit magis albū ⁊ dr̄ intēsio quasi intus tēsio. Illud eñ ꝓp̄e
itēdit᷑ qḋ suscipit magis vt dr̄ i p̄ntis. Remissio aūt ē p̄existis q̄litatis
in sbiecto debilitatio. vt cū aliqđ est calidū i sūmo ⁊ postea fit tepi-
dū. Augmētatio āt ē p̄existis q̄ntitatis maioratio. vt cū aliqđ ē puūꝫ
crescēdo ⁊ vegetādo fit mai'. Diminutio est p̄existis q̄titatis mino-
ratio. noīa aūt de p̄nto qualitatis ſcāt qualitatē intēsibilē ⁊ remissi
bilē. vt albus niger bon' mal'. sꝫ noīa de p̄nto q̄titatis ſcāt dispōꝫ
augmētabilē ⁊ diminuibilē. Dr̄ tercio in diffōe cū excessu vl' sine ex-
cessu. ⁊ i istis pticul' tangit᷑ triplex ḡdus ꝯpatiōis p q̄s noīa ꝯpant᷑.
Positiu' tangit᷑ cū dr̄ sine excessu. p positiū eñ res ꝯpant᷑ absolute
sine oī excessu. vt iohēs ē ita bon' sicut petrus. Cū ꝟo dr̄ cū excessu.
tangit᷑ cōpatiu' ⁊ suplatiu': p cōpatiū res cōpant᷑ cū excessu medio
cri. vt sortes ē fortiorꝫ petro: p suplatiū aūt cōpant᷑ res cū excessu in
summo. vt iohēs ē fortissimus hoīm. Vt eñ postea dicet᷑. vltra sup
latiuū nō fit excessus. triplex itaqꝫ est gradus p quos cōpationē fa-
cimus. Primus ē positiuus. Vñ positiuus ē gradus compationis
ſcans suū ſcatū sb modo ꝯpandi res ad inuicē sine excessu absolute.
vt iohēs est ita doctus sicut petrus. q̄ vꝫ tm̄ iohēs non excedit petruꝫ

in scḋa. Vel describit᷑ sic positiuus est nomē ſcans ꝯcretiue dispositi
onē intēsibilē vel remissibilē augmētabilē vl' diminuibilē sine exces
su. Dr̄ aūt positiu' a ꝟbo pono is. ere. q᷑ ip̄e ponit fundamentū alio
rū graduū ꝯpatiui ⁊ suplati quo ad formationē q᷑ ambo formātur
ab eo vt postea dicet᷑. Silr̄ ponit fundamentū eoꝝ quo ad regimen
q᷑ quemcūqꝫ casum regit positiuus eūdeꝫ etiā regit ꝯpatiuus ⁊ sup
latiuus. vt dicet᷑ inferius. Terminationes aūt ipius positi sunt octo.
er vt paup. es vt diues. is vt humilis. vs vt magnus. ans vt amās
ens vt sapiens. ers vt solers. x vt felix. ¶ Cōpatiuus describit᷑ sic. ē
gradus cōpatiōis ſcans suū ſcatū sb mō cōpandi res ad inuiceꝫ cū
excessu mediocri ⁊ determinato. vt iohēs ē fortior platone. Vel Cō
patiuus ē nomē ꝯcretiue ſcās dispōnē intēsibilē vl' remissibilē. aug
mentabilē vel diminuibilē cū excessu mediocri ⁊ determinato. Et dr̄
ꝯparatiu' p excellētiam. q᷑ p ipm magis cōpamus res ad inuicē q̄
p alios gradus. Oīs aūt cōpatiuus aut terminat᷑ in or aut in us. et
est gn̄is cōis aut neutrius. vñ'. Cōpatiuus in or gn̄is cōis h᷑. Com
paratiuus in us gn̄is neutri' h᷑. Et de formatione compatiui p̄scia
nus duas assignat rl'as. Prima si positiuus fuerit scḋe declinatōis
tūc compatiuus format᷑ a gtō p̄ri. breuiando i. et addēdo or. vt alb'
bi. breuia i ⁊ adde or erit albior. Scḋa regula. Si positiu' fuerit ter-
cie decli. tūc compatiuus format᷑ a dtō p̄ri breuiando i ⁊ addēdo or
vt fortis ti. breuia i. ⁊ adde or erit fortior. Exceptiōes aūt istaꝝ regu
laꝝ sunt leues ⁊ cōes ideo in petro helye videant᷑. ¶ Suplatiuus de-
scribit᷑ sic est gradus cōpationis ſcans ſcatū suū sb mō cōpandi res
ad inuicē excessus summi. Vel est nomē ꝯcretiue ſcans dispōnē in-
tensibilē vel remissibilē augmentabilē vl' diminuibilē cū excessu in
summo. Et dr̄ suplatiūs a supferendo. q᷑ supfert᷑ oībus rebus colla-
tis sui gn̄is. hoc est tm̄ dicē ꝙ vltra suplatiū nō fit excessus. Et oīs
suplatiu' aut est scḋe declina. vt fortissimus. aut p̄me. vt fortissima
Et de eius formatiōe sunt tres regule. Prima si positiu' fuerit scḋe
declina. tūc suplatiuus format᷑ a gtō p̄ri addendo s ⁊ sim' vt doct'
docti. addēdo s ⁊ simus erit doctissimus. Scḋa regula. si positiu' ē
tercie declina. ⁊ terminat᷑ in is. tunc suplatiuus format᷑ a gtō p̄ri. ad
dendo simus. vt fortis adde simus fit fortissimus. Ab ista regula ex
cipiunt᷑ quinqꝫ noīa designato p hanc dictioneꝫ fagus q̄ nō formāt

suplatiuũ in simus sed in limus p geminũ l pferendo vt facil' hz facil limus agilis agillimus gracilis gracillimus humilis humillimus silis hz simillimus. Rõ aũt huius quare ista noia qnqz hñt duplex ll in suplatiuo: qr suplatiuũs in ipis formaẽ a gtõ pri deponẽdo is ⁊ addẽdo limus vt silis deponẽdo is manet simil addẽdo limus erit simillimus. Tercia regula si positiuus terminaẽ in r cuiuscũqz declinationis fuerit tũc suplatiuus formaẽ a ntõ pri addẽdo rim⁹ exem de tercia vt paup adde rimus erit pauprim⁹ de scõa miser adde rimus erit miserrimus. Exceptiões hay regulay sunt cões vñ videaẽ tur in petro helye. Terminatiões aũt suplatiui sunt octo. timus vt optim⁹ sim⁹ vt doctissim⁹ lim⁹ vt humillimus ximus vt maxim⁹ rim⁹ vt pauprim⁹ rem⁹ vt supmus fim⁹ vt infim⁹ nim⁹ vt minim⁹

Notandũ tercio Q autor modorũ

scandi dt q cõpatio p tanto a donato poniẽ p accñte nois: qr ẽ extra intellectũ eẽntialẽ nois. possum eñ intelligẽ aliqd esse nomẽ eẽnti aliter nõ intellecta eius cõparatione eo q prius põt intelligi sine posteriori ad accñs aũt suffiẽ q abest suo sbiecto sm modũ intelligẽdi vt dcm est supius ois aũt modus scandi capiẽ a mõ eẽndi origina liter. Jõ. Sciẽdũ q qr oẽ nomẽ cõpabile scat formã q lz sm sui eẽn tiam nõ suscipiat magis ⁊ min⁹ tñ sm eẽ qd hz in subiecto suscipit mag ⁊ min⁹ ⁊ intẽdiẽ ⁊ remittiẽ vt oñdit hoc aresto. in lib. pntorũ i pdicamẽto qualitatis vbi dt q qualitas sm se nõ suscipit mag ⁊ minus sed sm esse quod hz in subiecto. Et quia esse forme tripliciẽ põt se hẽre in subiecto. qñqz forma hz esse in subiecto absolute ⁊ simpliciter nõ cũ excessu respectu alterius ⁊ hoc scaẽ p positiũ vt alb⁹ Scdo forma hz esse in sbiecto cũ excessu mediocri respectu alteri⁹ ⁊ hoc esse scaẽ p compatiũ vt albior. Qñqz vo forma hz esse in subiecto cũ excessu in summo respectu alterius ⁊ hoc scaẽ p superlatiũ Ideo comparatio originaliẽ sumiẽ sm autorẽ modoy scandi ab eẽ forme qd hz in subiecto suo ⁊ qa hoc esse variatur tribus modis ergo etiam tres sunt grad⁹ cõparationis et non plures. pz igiẽ q tm̃ tres sunt gradus cõparationis i grãmatica qb⁹ noia comparantur.

Notandũ quarto. Cõpatio sm au

torẽ modoy scandi ẽ modus scãdi nois attributus ⁊ cõcessus noi ad scandũ rẽ suã intẽsibilẽ vl' remissibilẽ augmẽtabilẽ vl' diminuibilẽ vt est in sbiecto simplr: vel cũ excessu citra terminũ vl' excessu in termino. Et in ista diffõne tangiẽ triplex gradus cõpatiõis. Cũ dr simpliciter in sbiecto: tãgiẽ positiu⁹. Cũ dr cũ excessu citra terminũ: tãgiẽ cõpatiu⁹. Cũ vo dr vl' cũ excessu i tmio: tãgiẽ suplatiuũs. vñ positiu⁹ sm autorẽ modoy scãdi describiẽ sic. Positiuus ẽ mod⁹ scãdi attribut⁹ noi ad designãdũ rẽ suã vt est in subiecto simplr vt alb⁹. Cõpatiu⁹ ẽ mod⁹ scandi nois attribut⁹ noi ad designdũ rẽ suaz put ẽ i sbiecto cũ excessu citra tminũ vt albior Suplatiu⁹ ẽ mod⁹ scãdi nois attribut⁹ noi ad designandũ rẽ suã vt ẽ i subiecto cũ excessu in termino vt albissimus ¶ Sciẽdũ ẽ etiã q ẽ vna rl'a notabil' i gmmatica circa cõpationẽ attẽdẽda. Noia adiectiua q hñt i añ us vl' u añ us: vel etiam u añ is nõ hñt cõpatiũ ppuũ: sed circũlocutiũ p suũ positiũ et hoc aduerbiũ magis: exem pmi: vt egregius qd sic cõpaẽ egregi⁹ magis egregi⁹: exem scdi strennuus magis strẽnu⁹: exem tercij tenuis magis tenuis. Et illi⁹ regule duplex ẽ cã. Prima ppt euitare malũ sonũ: si eñ diceret egregius egregior arduus arduior eẽt turpis sonus ppter nimiũ ⁊ freqntẽ cõcursum vocaliũ: q cõcursus causat malũ sonũ. Scda cã ẽ repugnãtia duay rlay i grmmatica: et hec cã ẽ melior. Prima qr ẽ rl'a gñal' in grãmatica q ois cõpatiu⁹ regulariter format⁹ dz excedẽ positiũ in vna silla. Scda regula q qñ illa vocal' i poniẽ inẽ duas vocales tũc amittit vim vocalis: ⁊ fit cõsonãs ⁊ dz cõsillabicari cũ vocali seqnti. Rõne pme regule debẽt dici pius pijor p tres sill'as Rõne scde rl'e debẽt dici pijor p duas sill'as Ne ergo alicui regule eẽt cõdictio: eo q ambe sunt autentice in grãmatica: grammatici inuenerũt mediũ q talia noia hñt cõpatiũ per circũlocutionẽ positiui ⁊ h⁹ aduerbij magis. Et h tangit alexan. cuz dic. J vl' u si pit vs seqẽ magis ⁊ positiu⁹. Aut u si pit is tenuis fiet tibi testis. Strennuus ⁊ dubius pius arduus egregiusqz. Per magis ista suũ formabũt cõpatiuũ Istis notabilibus sic stantibus est.

Cõclusio rñsalis. Tãtum tres sunt gradus com

paratõnis specifice ⁊ formalr distincti: ⁊ h cõpatiõis cõplete sm diuisionẽ mediatã: ⁊ cõiẽ cõsuetã fieri. Veritas h⁹ cõclonis pz ex sufficientia ⁊ est ista. Ois gdus cõpatiõis aut scat cũ excessu aut sine excessu: si sine excessu sic ẽ positiu⁹: si cũ excessu hoc ẽ duplr. Aut cũ exces

su in sũmo sic est suplatiuꝰ: aut cũ excessu mediocri sic ē cõpatiuꝰ. Dr
pmo i ꝯclõne ꝙ tm̃ tres sūt gdꝰ ꝯpatõis ꝯplete: ppt ꝯpatõz icõpletā
q̃ tm̃ fit p duos gdꝰ vt iuuenis iunior. Dr scdo i ꝯclõe: sm̃ diuisionē
mediatā: qr sm̃ diuisionē imediatā cēnt tm̃ duo gdꝰ ꝯpatõis: vt dcm̃
ē isufficiētia. Et sūt gdꝰ ꝯpatõis iuēti duplici d cā. pmo vt vnũ et idē
accñs sm̃ spēm possit iesse eidē rei vl' etiā diuersis rebꝰ cũ excessu vl' si
ne excessu. Dico notant idē accñs sm̃ spēm: qr idē accñs sm̃ nũerũ.
nõ põt inesse diuersis rebus. Dr eñ. 7. metaph. Accñs non migrat:
d sbcõ i sbcm̃. Et. 4. phic. dr. Idē nõ ē i diuersis. Scdo cā breuitatis bre
uius ē eñ dicē: sortes ē albior pl'oe q̃ dicē: sortes ē magis albꝰ q̃ pl'o
Et breuiꝰ ē dicē: sortes ē albissimꝰ hoim q̃ dicē: sor. ē albior iſt hoies
☞ Ar. I. Nõ sūt tres gdꝰ ꝯpatõis igr: pbat: qr positiuꝰ nõ ē gdꝰ cõ
patõis: pbat p oēm gdũ ꝯpatõis res ꝯpant: sz p positiuũ res nõ ꝯpat
igr: maior ē nõ: minor: qr ois ꝯpatio fit cũ q̃dā excedētia vel excessu:
vt iohes ē doctior petro: mõ positiuꝰ fit sine excessu. Dico verũ argm̃
ꝯcludit ꝙ p ꝯpatiuũ res ꝯpat sz sine excessu: lz vt i plim̃ cõpatio fit cũ
☞ Ar. II. Nõ sūt tres gdꝰ ꝯpatõis: pbat solũ ꝯpatiuꝰ ē (excessu.
gdus ꝯpatõis: pbat aucte Biligā q̃ oñdit ꝙ ois gdꝰ cõpatõis dr
cõpatiuꝰ. Dico verũ argm̃ ꝯclu. ꝙ ois gdꝰ ꝯpatõis dr ꝯpatiuꝰ capiē
do ꝯpatiuũ cõir: sz h dz capi pprie: ꝛ sic cõpatiuꝰ dr gdus copatõis p
excellentiā: qr p ipm sepiꝰ res cõpant: ꝛ ē vsitatior q̃ alij duo gdus
☞ Ar. III. Nõ sūt tres gdꝰ ꝯpatõis igr: pbat nõ oē nomē ꝯpat p
istos tres gdus igr: pbat d istis noibꝰ iuuenis senex: q̃ solũ ꝯpant
p duos gdꝰ: vt iuuenis iunior: senex senior. Dico verũ argm̃ ꝯcludit
ꝙ tres sūt gdꝰ ꝯpa. ꝯplete i ꝯpatõe tm̃ i ꝯpleta ꝛ ipfecta nõ oz eē tres
☞ Ar. IIII. q̃nq3 sūt gdus ꝯpatõis q̃ nõ tres: pbat añs d ista (gdꝰ.
ꝯpatõe: ppe ppior pximꝰ: tc vltra: pximꝰ pximior pximissimus
Dico verũ argm̃ ꝯcludit ꝙ pximꝰ põt eē positiuꝰ ꝛ ēt suplatiuꝰ respctũ
diuersoꝝ qñ eñ iportat ppinq̃tatē loci tc ē suplatiuꝰ hꝰ ꝯpatõis ppe
ppior pximꝰ: sz qñ scat ꝯsangñitatē: tc ē positiuꝰ hꝰ ꝯpatõis pximꝰ
☞ Ar. V. pl'es sūt gdꝰ ꝯpatõis q̃ tres: q̃ pbat: qr sex sūt (ior issimꝰ
gdꝰ ꝯpatõis: pbat: qr tres sūt gdꝰ ꝯpatõis ascēdēdo: vt magnꝰ ior
ximꝰ: silr tres sūt gdꝰ descēdēdo: vt puꝰ or mꝰ. Dico ꝯcl'o itelligit ꝙ
tres sūt gdus ꝯpatõis verũ ē d ꝯpatõe q̃ fit p ascēsũ: ꝛ nõ d ꝯpatõe q̃
fit p dñsũ Tal'r dico ꝙ ꝯpatio q̃ fit p dñsũ ꝯphēdit sb ꝯpatõe q̃ fit per
ascēsuz: eadē eñ ē via ab athenis ad athebas. iij. phicoꝝ ꝛ ecꝯuerso

☞ Ar. VI. Cõpatio in gmmatica nõ ē possibilis igr pbat: qr si ssē
vl' q̃ eēt i vna dcõne vl' i plibꝰ. Nõ i vna qr ꝯpatio ē pluriũ noim vt
dcm̃ ē añ. Nõ etiā i plibꝰ: pbat: qr idē accñs nõ põt eē i diuersis sbie
ctis: dr eñ. 7. meth. ꝙ accñs nõ migrat d sbcõ i sbcm̃. Dico verũ argm̃
ꝯcludit ꝙ idē accñs nõ ē i diuersis sbiectis sm̃ nũerũ: sz bñ sm̃ spēm: et
sic dico ꝙ ꝯpatio ē i positio ꝯpatio ꝛ ēt suplatio: sz nõ eodē mõ: qr i
positio sine excessu: i cõpatio cũ excessu mediocri: i suplatio cũ exces
☞ Ar. VII. Cõpatio nõ ē accñs nois igr: pbat aucte (su i sũmo
pscia. q̃ nõ ponit cõpatõez: mõ psciañꝰ ē pnceps grammaticorũ: oī
aũt autori i sua facultate ē credēduz. Dico ꝙ locꝰ ab aucte negatiue
nõ vz: vñ nõ seqr pscia. h nõ posuit q̃ nõ ē ita: sz affirmatiue bñ valz
Et rõ q̃re pscia. nõ posuit cõpationē int' accñia nois: qr pscia. soluz
posuit illa accñia q̃ ꝯueniũt cuilibz noi: mõ ꝯpatio nõ cõuenit cuili
☞ Ar. VIII. ꝛ vltio. Cõpatiuꝰ ꝛ suplati (bet noi: qr solũ adiectis
uus nõ formāt a positio igr: pbat: oē qd fit a sibi siñi fit: sz cõpatiuꝰ:
suplatiuꝰ ꝛ positiuꝰ dñt spē: igr ꝯpatiuꝰ ꝛ suplatiuꝰ nõ formāt a positio
maior ē aristo. 7. metaph. minor pz ex declaratõe ꝯclõis. Dico verũ
argm̃ ꝯcludit ꝙ cõpatiuꝰ ꝛ suplatiuꝰ nõ formāt a positio q̃ ad scatio
nē: qr sic dñt specifice: lz bñ q̃ ad vocē: vt vox cõpati ꝛ suplati for
māt a voce positi: vt declaratũ ē i rl'is forationũ cõpati et suplati.

Que nomina cõpantur: appellatiua duntaxat ¶
q̃litatē aut q̃ntitatē scãtia: q̃litatē: vt bonꝰ ma
lus: q̃ntitatē vt magnꝰ puꝰ Cõpatiuꝰ gdꝰ cui ca
sui suit: ablt̃õ vtriusq3 numeri sin ppone. Quõ
dicimꝰ eñ vt doctior illo l' doctior ill'. Suplatiuꝰ
cui gt̃õ tm̃ pli: vel collectiuo sri. Quõ dicimus
eñ doctissimꝰ poetaꝝ fuit vgilꝰ vl' optimꝰ pleb

Utrum tm̄ nomina appellatiua qualitatē ⁊ q̄n-titatē ſ̄cātia cōparant̄: ⁊ vtrū lr̄a de regimine cōparatiui ⁊ ſuplati ſit bn̄ aſſignata. Pro intellectiōe q̄ſtiōis mote. Notanduꝫ eſt pͥmo ꝙ h̄ q̄ſtio duo q̄rit: pͥmo q̄rit vtꝝ noīa ſ̄cantia qualitatē ⁊ q̄ntitatē com parant̄: vt dꝭ lr̄a: ſcd̄o q̄rit vtꝝ regimē cōpatiui ⁊ ſuplati in lr̄a po ſitū ſit bn̄ aſſigtū. Pro intellectione ptis pͥme Notādū ꝙ ad nomen cōpabile requirūt̄ q̄nqꝫ cōditiōes. Pͥma ꝙ tale nomē ſit appella tiuū: et per hoc excludūtur noīa ꝓpͥa q̄ vt ſic. i. inquātū ꝓpͥa n̄ cō parant̄. Rō q̄ illud qd̄ dꝫ cōparari dꝫ ſ̄care rē intēſibilē vel remiſſi bilē: et dꝫ ſ̄care illud qd̄ ſuſcipit magis ⁊ minꝰ: noīa aūt ꝓpͥa ſ̄cāt ſb̄am: ſb̄a aūt nō ſuſcipit magis neqꝫ minꝰ: vt pꝫ in p̄dicamēt̄. Di co ꝙ noīa ꝓpͥa inquātū ꝓpͥa nō cōpant̄: q̄ noīa ꝓpͥa trāſumpti ue ſumpta cōpant̄ vt cū ſalomon capit̄ ꝓ ſapiēte: et pius ꝓ benig no. Scd̄a ꝯditio req̄ſita ad nomē cōpabile eſt ꝙ tale dꝫ ſ̄care quali tatē aut q̄ntitatē: ⁊ ꝑ hoc excludūt̄ termini de p̄nto ſub̄e ⁊ de alijs p̄ntis q̄ nō cōpant̄: eo ꝙ nō ſ̄cant q̄litatē aut q̄ntitatē. Tercia ꝯdi tio ē ꝙ tale nomē h̄eat vocē abilē ad cōpandū: ⁊ ꝯ̄ hoc nomē niuiꝰ nō cōparat̄: eo ꝙ nō hꝫ vocē abilē ad cōpandū: ſi eīm dicerēmꝰ ni uius niuiuior eēt nimiꝰ cōcurſus vocaliū: ⁊ ſic ꝑ ꝯn̄s malus ⁊ turpis ſonus. Sic ſil'r hoc noemn par nō cōparat̄: q̄ nō hꝫ vocē abilē ad cōparandū. Sequit̄ corollarie ꝙ candidus cōparat̄ ⁊ nō niuiꝰ. Rō q̄ candidꝰ hꝫ vocē abilē ad cōpandū ⁊ nō niui: ſil'r ſilis cōparat̄ et par nō cōpat̄: q̄ ſilis hꝫ vocē abilē ad cōparandū ſꝫ nō par. Quar ta ꝯditio req̄ſita ad nomē cōparabile: ꝙ illud dꝫ ſ̄care qualitatem aut q̄ntitatē ꝯcretiue: ⁊ ꝯ̄ abſtracta nō cōpant̄ rō: q̄ abſtracta: vt albedo nigredo ſ̄cant formā abſolute: q̄ forma nō ſuſcipit magis ⁊ minus in ſui eſſentia. Dic̄ eīm Gilbertus autor ſex p̄ncipioꝝ: Forma eſt ſimplex ⁊ in inuariabili eēntia ꝯſiſtēs. Sed ꝯcreta vt albus: ni ger cōparant̄: q̄ talia ſ̄cant formam: vt eſt in ſubiecto: mō forma ſ̄m eē qd̄ hꝫ in ſb̄iecto ſuſcipit magis ⁊ minꝰ vt dꝭ in p̄ntis. Quīta cō ditio ꝙ nomen cōpabile dꝫ eē adiectm̄ vocis ⁊ ſ̄cati ſimul: ⁊ ꝓpter hanc ꝯditionē hoc nomen qualis nō cōparatur: lꝫ eīm qualis ſ̄cat q̄litate ꝯcretiue tm̄ q̄ nō ē adiectm̄ voc̄ ⁊ ſ̄cati ſil': iō nō cōparatur.

Notādum ſcd̄o: Pro intelligentia huiꝰ quomō noīa ſ̄cantia q̄ntitatē ꝯpant̄ ex quo oē nomen cōpabile dꝫ ſ̄care rē que ſuſcipit magis ⁊ minꝰ: ⁊ ariſtotiles oſ̄dit in libris p̄dicamētoꝝ in ſcd̄a ꝓprietate p̄nti quantitatis: ꝙ q̄ntitas nō ſuſcipit magis ⁊ mi nus. Notandū magis ⁊ minꝰ capiunt̄ dupl'r. Uno mō vt magis dic̄ intēſionē maiorē ⁊ minꝰ dꝭ remiſſionē iſto: iſto mō capiēdo magis ⁊ minꝰ ꝯueniūt ſoli q̄litati: q̄ intēſio ⁊ remiſſio ſolū ꝯueniūt q̄litati bus: ⁊ ſic noīa ſ̄cantia q̄ntitatē nō ſuſcipiūt magis ⁊ minꝰ: q̄ qua litas nō ē q̄ntitas. Scd̄o magis ⁊ minꝰ capiunt̄ vt ſ̄cant extēſionē: ⁊ ſic illd̄ ſ̄cat magis qd̄ ſ̄cat maiorē extēſionē illud minꝰ qd̄ ſ̄cat mi norē extēſionē: ⁊ iſto mō magis ⁊ minus ꝯueniūt etiā q̄ntitati: vna eīm q̄ntitas eſt plus extēſa q̄ꝫ alia vt vlna eſt plus extēſa q̄ꝫ media: ⁊ iſto mō ꝯcedit̄ ꝙ noīa ſ̄ntia q̄ntitatē ſuſcipiūt magis ⁊ minꝰ. Seq̄ tur corollarie lꝫ q̄ntitas nō ſuſcipit magis ⁊ minꝰ itēſiue: tm̄ extēſiue ⁊ ſic noīa ſ̄ntia q̄ntitatē ē ſuſcipiūt magis ⁊ mi. extēſiue ſꝫ n̄ itēſiue.

Notandum tercio: ꝙ donatus in textu determi nat de regimine cōpati ⁊ ſuplatiui: nō p̄ncipali intēſiōe. Rō: q̄ ſcia donati ptinet ad ethimologiā: ſcia aūt d̄ regie ptinꝫ ad dyaſinthe ticam. Sꝫ facit hoc donā. iō vt pfecte notificaret naturam graduū cōpatiōis: q̄ natura expͥmit̄ ꝑ eoꝝ regimē ⁊ ꝯſtructionē. Pro q̄ no tandū ꝙ cōpatūs capit̄ dupl'r. Uno mō adiectiue: ⁊ iſto mō ꝯuenit cū ſuo ſubſtantio i accn̄tibꝰ ḡmmaticalibꝰ: vt fortior hō laborat: et ſic cōpatūs nullū caſum regit. Rō q̄ adiectm̄ nō regit ſubſtm̄ nec e cōuerſo: ſꝫ ſic ꝯpatūs ꝯſtruit̄ cū ſubſtātiuo ſub ꝯuenictia ḡn̄is nūeri ⁊ caſus. Scd̄o capit̄ cōpatūs cōpatiue: et ſic hꝫ duplex r̄gimē. Unū regimē accōmodatū: ⁊ ſic regit eūdē caſum quē ſuꝰ poſitūs: ſic eīm hec eſt ꝯgrua: diues agri: ſic hec ditior agri: rō hꝰ dicet̄ inferiꝰ. Se cūdū regimē hꝫ aptepꝰ ꝓpͥū: ⁊ iſto mō regit a ptepꝰ q̄n̄qꝫ abltm̄ ſin gularis nūeri: vt fortior illo: q̄n̄qꝫ abltm̄ pl'is nūeri: vt ptēbit i ꝯclo ne. Pro q̄ intelligēdo ꝙ vtriuſqꝫ i lr̄a pōt teneri dupl'r. Uno mō col lectiue ⁊ ſic nō dꝫ h̄ teneri: q̄ ſic lr̄a eēt falſa: valeret eīm tm̄: ꝙ ꝯpa tiuus regit abltm̄ vtriuſqꝫ nūeri. i. regit abltm̄ q̄ indr̄n̄ter ē i vna et eadē orōne ſ̄ris ⁊ etiā pl'is nūeri: ⁊ h̄ eſt falſum: nūerꝰ eīm ſ̄ris ⁊ pl'is nō pſit ꝯuenire vni ⁊ eidē eodē mō: ex q̄ diſtiguūtur ſpecifice. Secū do vtriuſqꝫ tenet̄ diuiſiue: vt ſit ſenſus: cōpatūs regit abltm̄ caſuꝫ vtriuſqꝫ nūeri. i. cōpatūs regit q̄n̄qꝫ abltm̄ ſ̄ris numeri vt fortior il lo: aliq̄n̄ xo abltm̄ pluralis numeri vt fortior illis.

Notandum quarto et vltimo. Donatus ostēdit regimē ipsius superlatiui dicēs ꝙ superlatiuus regit quādoqꝫ gtm̄ plis numeri nois nō collectiui vt fortissim⁹ hoim: qn̄qꝫ aūt regit gtm̄ sīgl'rem nois collecti vt ꝟgilius fuit optim⁹ pleb: vt ptēbit in ꝯclone. Pro quo intelligendo suplatiuus tenet dupl'r. Vnomō adiectiue ꝛ sic cōuenit cū suo substantiuo in nūero gn̄e et casu vt fortissimus hō: et sic nō regit aliquē casuz. adiectm̄ em̄ nō regit subm nec ꝯuerso: vt docetur in dyasinthetica. Scd̄o tenet suplatiuus suplatiue: ꝛ sic hꝫ duplex regimē: vnū ꝓpriū aliud accōmodatū: regie accōmodato regit eūdē casum app⁹ quē regit suus positiuus: sicut em̄ ꝯgrue dicim⁹ diues agri: sic etiā ꝯgrue dicimus ditissim⁹ agri. Regie āt ꝓpo regit gtm̄ sīgl'rē nois collecti vel gtm̄ plem nois nō collecti: vt ptēbit i cōclusiōe. Nō aūt isti⁹ quare cōpatiuus ꝛ suplatiuus r'e accōmodato regūt eundē casum quē positiuus: qꝛ manente eadē cā manet idē effect⁹: sꝫ eadē sīgcatio ē in positiuo cōpatiuo ꝛ suplatiuo: lꝫ nō eodē mō vt dcm̄ ē in q̄stiōe p̄cedente: et ꝑ ꝯn̄s idē regimē: tꝫ gn̄a: qꝛ sīgcatio ꝛ modus sīgcandi ē causa regis: vn̄ dixit florista. Quā sibi structuram p̄m⁹ gradus obtinet illam. Sup̄mus medius sꝑ seruabit eandē Diues agri ditior agri ditissimus agri. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio prima. Tantum nomina appellatiua sīgcantia qualitatē intēsibilē vel remissibilē: aut q̄ntitatē augmētalē vel diminuibilē ꝯcretiue ꝛ hn̄tia vocē abilē ad ꝯpandū cōpant̄ cōpatiōe noiali. Veritas h⁹ ꝯclōnis pꝫ ex p̄mo notabili. Dico p̄mo i ꝯclone: tm̄ noia appellatia. ꝓpter noia ꝓpa q̄ nō cōpant̄ vt dcm̄ ē ꝛ hoc in ꝓpa sīgcatiōe sūpta: lꝫ qn̄ capiunt̄ transumptie tūc pn̄t cōparari. Dico scd̄o: noia sīgcātia q̄litatē: ꝓpt̄ noia l'dicibilia d̄ p̄nto q̄litatis vt alb⁹ niger q̄ cōpant̄. Dico tercio vel q̄ntitatē: ꝓpter icludere dicibilia ꝛ noia d̄ p̄nto q̄ntitatis q̄ ꝯpant̄ vt magn⁹ puus. Dico q̄rto ꝯcretiue: ꝓpt̄ obstracta q̄ nō cōpant̄ vt albedo nigredo. Vn̄. Significare ꝯcretie ē sīgcare q̄litatē aut q̄ntitatē cū sbiecto vt albus niger. Sꝫ sīgcare abstractie ē sīgcare q̄litatē aut q̄ntitatē absolute sin̄ sbiecto vt albedo nigredo. Dico q̄nto: hn̄tia vocē abilē ad ꝯpandū: ꝓpt̄ ista noia par ꝛ niue⁹ q̄ n̄ ꝯpāt̄: eo ꝙ n̄ hn̄t vocē abilē ad ꝯpādū vt declaratū est i notabili p̄mo. Dico vltimo cōpatiōe noiali: qꝛ ad verbia etiā ꝯpāt̄: sꝫ nō ꝯpatiōe noiali sꝫ aduerbiali: vt postea dicet̄

Cōclusio scd̄a. Cōpatiuus cōpatiue tētus ꝟtute ꝓpa regit ablm̄ qn̄qꝫ sīgl'ris nūeri vt fortior illo: qn̄qꝫ ꝟo ablm̄ plis nu. vt fortior ill': ꝛ h' sin̄e ꝑpōe. Dico p̄mo i ꝯclōe: ꝯpatiuus cōpatie tētus: qꝛ ꝯpatie adiectie tēt⁹ nllm casū regit: eo ꝙ adiectm̄ n̄ regit sbstātiuū vt fortior hō Dico sil'r ꝯpatiuus ptitie vl' diuisiue tēt⁹ regit gtm̄ ex vi ptitiōis vt maior hoꝝ caritas Dico scd̄o ꝟtute ꝓpa qꝛ regie accōmodato a suo positio regit eūdē casū quē positiuū vt dcm̄ i tcio notabili. Dico tcio sin̄ ꝑpōe qꝛ cū ꝑpōe regit acm̄ vt for. ē fortior īt' hoies.

Cōclusio tercia. Suplatiu⁹ suplatiue tētus ꝟtute ꝓpa regit gtm̄ sīnte pl'a: aut gtm̄ sīgl'rē nois collecti aut gtm̄ plem nois nō collecti. Exemplum primi optimus plebis: exēplū scd̄i doctissimus poetaꝝ fuit ꝟgili⁹. Dico p̄mo i ꝯclōe suplatiuus suplatiue tētus: qꝛ suplatiuus adiectiue tentus nullū casuz regit: vt dictum est in quarta notabili dico virtute ꝓpa: qꝛ ꝟtute positi regit eūdē casū quē positiuus. Nō aūt h⁹ quare suplatiuus regit gtm̄ sīnte pl'a: qꝛ regimē oritur ex ꝓportōe ꝛ ꝯueniētia modoꝝ sīgcandi inter dcōnē regētē ꝛ rectā: sꝫ inter gtm̄ sīgcantē pl'a ꝛ suplatiuū ē ꝓportio modoꝝ sīgndi: g° suplatiuus regit gtm̄ sīnte pl'a: maiorē est nota: minor pꝫ qꝛ suplatiuus dnotat cōpatōēz fieri int̄ mlta: ꝛ illā mltitudinē iportat gtūs rect⁹ a superlatiuo: vt dicēdo sortes ē fortissim⁹ hoim. Seq̄t corollarie p̄mo ꝙ donat⁹ nō p̄ncipali intēsiōe determinat d̄ regie ꝯpatiui ꝛ suplatiui qꝛ determinatio regis ptinet ad dyasintetica: mō scia donati ptinꝫ ad ethimologiā. Sequit̄ corollarie scd̄o ꝙ nō optuit donatū determinare de regie positi sic determinat d̄ regie cōpatiui ꝛ suplati. Nō qꝛ regimē positi est plus variū ꝛ diuersificatū q̄ cōpatiui ꝛ suplatiui qn̄qꝫ ei positiuus regit gtm̄ vt diues agri: qn̄qꝫ dtm̄ vt silis illi: qn̄qꝫ acm̄ vt alb⁹ dentē: qn̄qꝫ ablm̄ vt dign⁹ laude: pꝫ igit̄ corollariū.

☞ Ar p̄mo. Nō tm̄ noia appellatia cōpant̄ igit̄: ꝓbat̄ an̄s qꝛ noia ꝓpa etiam cōpant̄: vt pꝫ d̄ istis noibus ꝓpijs clemēs pius salomō igit̄ cōclo nō vꝫ. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ noia ꝓpa ꝯpāt̄ nō vt ꝓpria sunt: sꝫ bn̄ transumptiue sūpta: vt dcm̄ est in notabili primo.

☞ Arguit̄ scd̄o. Nō tm̄ noia cōpant̄ igit̄: ꝓbat̄ an̄s: qꝛ inuenit̄ ipse ipsissimus: mō ipse est ꝓnomē. Dico verū argm̄ ꝯcludit cōpatōe antiqua ꝛ greca: nō aūt latina: vel ipse captū quasi i sīgcatiōe aliena bn̄ cōpatur: vt vꝫ tm̄ sicut silis: sed in ꝓpria sīgcatione non cōparatur

☞ Ar tercio. Verba etiā cōpant̄ igit̄ nō solū noia: ꝓbat̄. Illis cō-

parať qđ suscipit magis ⁊ minꝰ: ſʒ vͤba suscipiūt magis ⁊ minus ꝫ: maioꝛ ē nota ⁊ est vna ꝯditio requisita ad id qđ dʒ cōpari: minoꝛ ē gilberti poꝛritani in caplo de actōe vbi oñdit ꝙ actio suscipit magꝭ et minus siľr passio. Dico veruʒ argm̄ cōcludit ꝙ verba suscipiunt magis et minus sed hoc nō sufficit ad cōpatiōnē: sed vltra requiriť ꝙ illud quod debet cōpari debet habere voceʒ abilem ad cōpandū qualiter nō est in verbis: vt dicetur in capitulo de verbo

☞ Arᷓ q̄rto. Noīa sbstātia etiā cōpanť ꝫ nō tm̄ adiectia: ꝓbať de isto noīe vrsus qđ cōpať vrsus vrsioꝛ vrsissimꝰ: siľr hoc nomē tigris qđ ē subm̄: et cōpať tigris tigrioꝛ. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ h̄ nom̄ vrsus trāsūptiue sūptū ꝓ crudeli cōpať: ſʒ captū ꝓ aīali sic nō ꝯpatur: sic etiā hoc nomen tigris transsūptiue sūptū ꝓ crudeli sic ꝯpatur: sed captū ꝓ serpente velocis cursus ⁊ motus sic nō cōparatur.

☞ Arᷓ q̄nto. Noīa ſcātia sbam cōpanť ꝫ: ꝓbať đ isto noīe rōnalis qđ ſcat sbam: qꝛ poniť i p̄nto sbe: ⁊ tm̄ ꝯpať rōnaľ rōnalioꝛ rōnalissimꝰ. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ h̄ nomē rōnaľ inq̄ntū ſt hoiem vel sbam ꝯnotādo ipaʒ hr̄e aīaʒ rōnalē sic ē i p̄nto sbe ⁊ ñ ꝯpať: ſʒ vt rōnale đt poñaʒ ad rōcinādū: vt vʒ tm̄ sic potēs vti rōe: ⁊ sic bn̄ ꝯpať

☞ Arᷓ sexto. noīa ſcantia q̄titatē nō cōpanť ergo ꝓbať. Illud qđ cōparať suscipit magis ⁊ minus: noīa ſcantia quantitatē nō suscipiunt magis et minus ergo Maioꝛ est nota: et est vna ꝯditio requisita ad nomen cōpabile. Minoꝛ: qꝛ q̄ntitas non suscipit magꝭ ⁊ minus: vt dicit Aristo. in p̄dicamentis. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ noīa ſcantia quantitatē nō suscipiunt magis ⁊ minus: vt magis ⁊ minus dicūt intensionē et remissionē: sed bn̄ vt dicūt maioꝛē vel minoꝛē extensionem vt dictum est in notabili scđo.

☞ Arᷓ septio. Noīa ſcantia respectū cōpanť igiť ꝓbať đ isto noīe similis: ꝙ ipoꝛtat respectū ꝓbať: qꝛ referť ad aliud: đt eīm aristote. in p̄ntis ꝙ silis ē relatm̄ equipantie ⁊ referť: vt silis sili silis. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ hoc nomē silis nō cōpať vt importat respectū absolute: sed inq̄ntū ille respectus fundatur in qualitate rōne cuiꝰ ꝯpať

☞ Arᷓ octauo: magnū puū nō ſcāt q̄ntitatē ꝫ: ꝓbať: qꝛ ipoꝛtāt respectū: ꝓbať p aristo. i p̄ntis q̄ đt ꝙ magnū puū sūt in p̄nto relatōnis ⁊ ipoꝛtant respcm̄ foꝛmaľr. Dico verū argm̄ ꝯcludit ꝙ ista noīa magnū paruū ipoꝛtant respectū sed rōne istius respectꝰ nō ꝯpanť: ſʒ potiꝰ rōne fundamēti. s. q̄ntitatis q̄ est fundamētū illius respectꝰ

☞ Arᷓ nono: auctoꝛ excedit metas igiť eiꝰ ꝓcessus nō vʒ: ꝓbať: qꝛ autoꝛ h̄ determinat đ regīe: mō detminare đ regīe ptinet ad dyasintheticā: scia āt donati ē đ ethiologia. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ autoꝛ nō determinat de regimine pͥncipaliter sed incidentaliter tm̄ vt declaratū ē in tercio notabili. ☞ Arguiť decimo. Cōpatiuus nō regit abltm̄ vtriusq; numeri: igiť. ꝓbať: qa nullus ablatiuus est vtriusq; numeri. ꝓbatur: qꝛ nullꝰ abltūs ſcat singulariť ⁊ pľr simť ex q̄ illa sūt opposita Illud eīm qđ ſt singľr p modū vniꝰ: ſʒ id qđ ſt pľr ſcat p modū pluriū: mō ſcare p modū vniꝰ ⁊ pľim sūt opposita opposita aūt nō p̄nt inesse vni vt đr in postp̄ntis. Dico veꝝ argm̄ cōcludit ꝙ vtriusq; in lr̄a nō capiť collectie sed diuisiue: vt declaratū ē in tercio notabili. ☞ Arguiť. XI. Cōpatūs nō regit abltm̄ igiť: qꝛ regit gtm̄: ꝓbať in ista oꝛōne: maioꝛ hoꝝ caritas. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ cōpatūs ptitiue tentꝰ regit gtm̄: ſʒ cōpatiue tētus regit abltm̄ ⁊ hoc vult ꝯclō. ☞ Arguiť XII. ⁊ vltimo. Supltūs ñ regit gtm̄ pľeʒ noīs nō collecti: ꝓbať qꝛ si sic maxīe i ista oꝛōne: leo ē foꝛtissimꝰ lincū: ſʒ hoc nō ꝓbať vbicūq; ē regimē ibi ē ꝯgruitas: ſʒ h̄ nō ē ꝯgrua leo est foꝛtissimꝰ lincū igr̄: maioꝛ ē nota: qꝛ regimen p̄supponit ꝯgruitatē: vt đt autoꝛ modoꝝ ſcandi: minoꝛ ē alex. q̄ đt. Cōgrua nō est hec leo ē foꝛtissimus lincū. Dico veꝝ argm̄ ꝯclu. qꝰ h̄ nō ē ꝯgrua leo ē foꝛtissimꝰ lincū logicaľr: ſʒ bn̄ ē ꝯgrua grāmaticaľr Rō p̄mi qꝛ ꝯgruitas logicaľ req̄rit ꝙ res cōpate sint eiusdē spēi: vt đr. 7. phicoꝝ: mō leo et linx sunt res diuersaꝝ spēꝝ. Rō scđi qꝛ suplatūs regit gtm̄ pľem noīs nō collecti: ⁊ ꝫ ē ꝯgrua grammaticaliť.

Genera nominuʒ q̄t sunt. Quatuoꝛ. Que. Masculinum: vt h̄ magr̄. Feīm vt hec musa. Neutꝝ vt hoc scānum Cōmune vt hic ⁊ h̄ sacerdos Est preterea trium gn̄m qđ omne đr: vt hic et hec ⁊ hoc felix. Est ⁊ epichenum: id est qđ ꝓmiscuum genꝰ đr: vt hic passer hec aquila mustela miluꝰ.

Ueꝝ tm̄ q̄tuoꝛ sunt gn̄a nominum. s. masculinū feim neutꝝ ꝛ cōe. p itellectōe q̄stōis mote: nōndū ꝙ gn̄s nois dscri bit̄ sic. Gn̄s nois ē ꝓpetas discretia sex⁹ vl̄ tac̄ discretia sex⁹ vl̄ mi xtim se hn̄s vl̄ pncipaliū abnegatia. Pro c⁹ diois itelligētia hn̄da. Sciēdū ꝙ triplex ē gn̄s nois. s. reale vocale et imaginariū. Reale ē qd̄ p discretionē sex⁹ cognoscit̄: ꝛ sic dicim⁹ noia sntia res de sexu ma-sculino eē gl̄ mas. noia vō sntia res d sexu feio eē gl̄ fei. Et h gn̄s tā git̄ i dione cū dr̄: gn̄s nois ē ꝓpetas discretia sex⁹. Aliud āt ē gn̄s vo cale ꝛ ē qd cognoscit̄ p finales tminatiōes: ꝛ sic dicim⁹ ꝙ noia tminata i us sūt gl̄ mas. in a gl̄ fei: in um gl̄ neutri. Terciū gn̄s ē imaginariū ꝛ est qd cognoscit̄ a silitudine alicui⁹ ꝓpetatꝭ gl̄ realꝭ: ꝛ sic dicim⁹ h no men lapis eē gl̄ mas. nō iō q: sc̄t rē d sexu masculio: co q i lapidib⁹ n̄ ē sex⁹: sꝫ q: sc̄t rē q̄ hꝫ i se ꝓpetatē gl̄ mas. s. ledē pedē: ledē eīn ē agē. agē aūt ē ꝓpetas d sexu masculio: vt dr̄ lapis q̄si ledēs pedē. Silr̄ h nomē petra ē gl̄ fei nō iō q: sc̄t rē d sexu feio: sꝫ iō q: h nomē petra: sc̄t rē q̄ hꝫ i se ꝓpetatē gl̄ fei: ꝛ q̄ imitat̄ ꝓpetatē gl̄ fei. s. pati: dr̄ enīz petra q̄si pedib⁹ trita: ꝛ h gn̄s tangit̄ cū dr̄: vl̄ tac̄ discretia sexus. In pdicta g̃ dioē tāgūt̄ q̄tuoꝛ gn̄a pncipalia: masclin ꝛ feim tāgūt̄ cū dr̄: gn̄s ē ꝓpetas discretia sex⁹ vl̄ tac̄ discretia sex⁹: cōe āt gen⁹ tāgit̄ cū dr̄ vl̄ mixti se hn̄s: gn̄s eīn cōe designt q̄nq̄ rē d sexu mascu lino q̄nq̄ d sexu feio vt dicet̄ iferi⁹. Ultio vō cū dr̄: vl̄ pncipaliū du oꝝ abnegatia: tāgit̄ gn̄s neutꝝ: gn̄s eī neutꝝ abnegat masculinū ꝛ feim gn̄s vt dicet̄ inferi⁹. ¶ Pro q̄ diffōne lati⁹ itelligēda optꝫ in tellige qd sit sex⁹: vn̄ sex⁹ cōit̄ describit̄ sic. Sexus ē ꝓpetas reꝝ aīa taꝝ vim gn̄atiuā hn̄tiū sm quā: vnū dr̄ patiens: alteꝝ vō generās Dr̄ pmo sexus ē ꝓpetas reꝝ aiataꝝ: ꝓpt̄ excludē res inaiatas i qb⁹ nō repit̄ sexus vt in lapidib⁹: silr̄ h excludit̄ sol ꝛ corpa celestia q̄ lꝫ faciūt ad gn̄ationē tn̄ nō hn̄t sexū: dr̄ eīn. ij. phisic. hō gn̄at hoiem ꝛ sol. Q aūt sol ꝛ corpa celestia nō hn̄t sexū pꝫ: q: sexus solū cōueit rebus aiatis: corpa aūt celestia nō sunt aiata saltē aīa p inhesionez vt declarat̄ in phia. Dr̄ vltimo sm quā vnū dr̄ gn̄ans aliud vō pa ciens: ꝓpter plantas q̄ q̄uis sint aiate: eo ꝙ hn̄t aīam vegetatiam nō tn̄ hn̄t sexū: q: vna nō dr̄ gn̄ans ꝛ alia patiens. Q aūt apō me dicos vna herba dr̄ masculus aliq̄n ꝛ alia feia: hoc est improꝑe ꝛ si-militudinarie: vt in abrothano inuenit̄ mascul⁹ ꝛ feia vt declarat Auicenna in. ij. libro de simplicibus. ¶ Cognoscit̄ aūt genus nois ꝛ

modis. Primo a priori: ꝛ h penes sc̄ationē: ꝛ sic dicim⁹ ꝙ noia sc̄a-tia res d sexu masculino sūt gl̄ mas. vt Iohes: noia vō sc̄atia res de sexu feio sunt gl̄ fei. Scd̄o cognoscit̄ gn̄s in noie a posteriori: ꝛ hoc plurib⁹ mōis. Primo p demōstrationē vt iste hō: in q̄ orōne hō ē gl̄ mascu. tm̄: ꝛ absolute positū est gl̄ cōis. Scd̄o cognoscit̄ p relatōez vt hō currit qui mouet̄: in qua oratione hō est gn̄is masculini tm̄. Tercio cognoscit̄ p additionem adiectiui ad substantiū: vt alb⁹ hō Quarto per additionē econuerso substantiui ad adiectiuū vt felix vir. Quinto p terminationē vt dictum est. Sexto p ꝓpositionē ar ticuli. Illis eīn nominibus quib⁹ preponit̄ ille articulus hic sūt gl̄ masculini: qb⁹ h sunt gl̄ fei: quibus hoc sunt generis neutrius.

Notandum scd̄o: ꝙ gen⁹ nominis cōiter descri bit̄ sic. Genus nominis ē ꝓpetas nois attributa nomi aut rōne sc̄a tionis vel ex vsu gramaticoꝝ: vt sibi ꝯgrue ē ꝑponibile vnū ꝓnom articulare vel plā. In q̄ diffōne datur pmo intelligi ꝙ gen⁹ noim a liq̄n cognoscit̄ ex sc̄atiōe: vt dcm̄ est supius: q̄nq̄ vō cognoscit̄ ex vsu grammaticorum: non eīn semper potest ostendi proprietas ac tiua vel passiua in nominibus: sed sufficit ꝙ genus eorum est ex vsu gramaticorum qui ꝓferebant noia talia sub tali vel tali gn̄e: vt ptē bit inferi⁹. In q̄ diffōne scd̄o tangunt̄ gn̄a noim: cū eīn dr̄: articlare vnū tangit̄ masclin feim neutꝝ ꝛ epichenū: noibus eīn illoꝝ geneꝝ preponit̄ vnū articulare tm̄. Cū vō dr̄ plura: tangit̄ genus cōe om ne et dubium: nominibus eīn illoꝝ generꝝ preponunt̄ plura articu-laria vt patebit ex diffinitionibus sequentibus. ¶ Genus masculi num. Est proprietas nominis qua sc̄at sc̄atum suum sub proprieta te actiua scd̄m quam sc̄ationem vel vsum grammaticorū ei est pre ponibile vnum articulare ꝓnomen. s. sub quo nō est vtriusq̄ sexus sc̄atiuum. Et sic p illam particulam excluditur genus epichenum: licet eīn nomini epicheni gn̄is preponit̄ tm̄ vnū articulare. s. hic vt hic passer: tamen hoc nomen passer non est gn̄is masculini: quia sb illo articulo hic: hoc nomen passer sc̄at vtrunq̄ sexum. s. masculi-num et femininū. Comuniter aūt describitur genus masculinū. Ge nus masculinum est nomen cuius sc̄atum capitur a ꝓprietate acti-ua proprie vel similitudinarie. Uel quod habet terminationez ma-sculino generi conuenientem. Uel quia in eius declinatione prepo nitur ei vnum articulare pronomen scilicet hic: vt hic magister.

¶ Gen⁹ feim̄ ē ꝓꝓetas noīs attributa noī ea rōne q̄ ꝑt suū ꝑcatū sb ꝓp
etate passiua: ꝑm q̄m ꝑcationē vl' vsū ĝmmatico ꝝ ꝯgrue sibi ē ꝑpo-
nibile vnū articl'are ꝓnomē. s. h: sb q̄ nō ē vtriusq; sex⁹ ꝑcatiū. Et h
vltia ꝑticl'a siłr addit ꝓpt noīa epicheni ĝnis: qb⁹ lz aliqñ ꝑponit
h articl'are h: vt h aq̄la: tñ nō sūt ĝl fei: q2 sub illo articulo. s. h ꝑcat
vtrūq; sexū. s. masculinū ꝛ feim̄. Cōit āt diffinit sic. Gen⁹ feim̄ ē no-
men cui⁹ ꝑcatū capit a ꝓꝓetate passiua ꝓꝓe vl' silitudinarie: vel q2
hz terminationē feīo ĝnī ꝯuenietē: vl' q2 i ei⁹ declinatōe ꝑponit vnū
articl'are ꝓnomē qd ē h vt h musa. ¶ Gen⁹ neutꝝ Est ꝓꝓetas noīs
attributa noī ea rōne q̄ ꝑcat ꝑcatū suū indrñr se hñte ad ꝓꝓetatē ac
tiuā vl' passiuā indetminate vt aīal: vl' abnegante tā gen⁹ mascl'm
q; feīm: tā detminate q; idetermiñate vt lignū. Pro q̄ diffōne itelli
ĝeda nomē dr neutri⁹ ĝnis dupl'r vl' dnr. Aliq̄ eñ noīa dicūt neut
us ĝl: q2 abnegant vtrūq; sexū tā detminate ꝛ idetermīnate siłr: ꝛ ta
lia abnegāt vtrūq; sexū siłr: ꝛ ponūt ꝓꝓetatē nō sexatā vt lignum.
Scdo noīa dicūt neutri⁹ ĝl: q2 abnegāt vtrūq; sexū solū detmiate
lz ñ idetermīnate ꝛ ĝnal'r: sz vt indrñr se hñt ad vtrūq; vt al'. Seq̄t
corollarie ꝑmo q noīa dicūt neutri⁹ ĝl dnr: vtz ex declaratōe nota
bil'. Seq̄t corollarie scdo q neutrū i ꝓposito nō tenet pure negatie
pz q2 neutꝝ pure negatie tm̄: vz tm̄ sic nll's ꝛ sic dicē aliqd eē neutꝝ
ĝnis eēt dicē nullū ĝnis: sz neutꝝ capit h positiue aliqual'r: ꝑuat eñ
masculinū ꝛ feim̄ ĝnis ꝛ ꝓꝓetates sex⁹: tñ relinq̄t ꝓꝓetatē aliq̄m in
re q̄ nō ē sexata. Et dicūt ĝmatici q ĝnis neutꝝ ꝑuat mascl'm ꝛ feim̄
ꝛ pōit q̄ndā dispōez rei carētis sexu: vtz in isto noīe scānū: vl' gen⁹
neutrū cōit describit sic. Gnis neutrū ē cui⁹ ꝑcatū nec capit a ꝓꝓeta
te actia nec passiua: sz abnegat vtrāq; ꝓꝓetatē: vl' q2 hz t'minatōem
neutro ĝl ꝯuenietē. Vl' q2 i ei⁹ declinatōe ꝑponit vnū articulare. s.
h: vt h scānū. ¶ Pro diffōne ĝl cōis: nōndū q ĝnis cōe capit dupl'r
Vno mō ꝓꝓe ꝛ sic distinguit ꝯ gen⁹ oē ꝛ epichenū: ꝛ isto mō nō ca
pit hic. Nō q2 gen⁹ oē ꝛ epichenū: vt pz ex textu cōprehendunt sub
ĝne cōi: vt dicet in notabili tercio. Scdo accipitur genus cōe cōiter
vt sub se cōprehēdit genus oē ꝛ epichenū: et sic genus cōe cōiter ca
ptū est duplex. Quoddam ē genus cōe vni⁹ articularis tm̄ qd scilz
sub vno articulo comprehendit vtrunq; sexum vt genus epichenū
hoc eñ nomē passer sub isto articulo h ꝑcat masculū ꝛ etiaz femellā
Aliud aūt est gen⁹ cōe pluriū articulariū: ꝛ h est duplex: quoddam

duoꝝ tm̄: ꝛ hoc ē duplex: q̄ddā eñ hz duo articularia copulatim:
ꝛ hoc vocat genus cōe ꝓꝓe sumptū vt hic ꝛ hec sacerdos: quoddā
aūt hz duo articularia disiūctim: ꝛ hoc vocat dubiū: vt h ā h dies
vt dicet inferi⁹. Quoddā aūt ē gen⁹ cōe pluriū articuloꝝ q; duorū
vt triū: ꝛ h vocat omē: vt hic ꝛ hec ꝛ hoc felix. ¶ Cōmune gen⁹ ꝓ-
ꝓrie sumptū describit sic. Est ꝓꝓetas no'is qua ꝑcat ꝑcatū suum sb
ꝓꝓrietate actiua ꝛ passiua siłr ꝑm quā ꝑcationē vl' vsum grammati-
coꝝ ꝯgrue ei ꝑponūt duo articularia ꝯiunctim: vt h ꝛ h sacerdos.
Et nō dr gen⁹ cōe a cōitate essendi: q2 nulla res cōis est q̄ esset ma-
sculus ꝛ femella siłr: sz dr gen⁹ cōe a cōitate ꝑcandi: q2 nomen cōis
ĝnis qñq; ꝑcat rē de sexu masculino: qñq; rē d sexu feīo: vt hoc no
men sacerdos qñq; ꝑcat masculum qñq; feminam: iuxt eñ ritū gēti
liū: et ꝟgines et puelle fuerāt sacerdotes: vt in tēplo veste dee pu
elle mīstrabāt ꝛ sacerdotes erant. Nō est ergo hoc nomē sacerdos
īpositū in ordine religiōis xp̄iane: q2 mulieres i eccl'ia nō sit sacerdo
tes: sed est impositū ꝑm ritū ꝛ modū gentiliū. Cōiter aūt describit
sic genus cōe est gen⁹ cuius ꝑcatū accipit tā a ꝓꝓetate actia vl' pas
siua sine abnegatiōe vtriusq; ꝓꝓrietatis. Vel q2 hz terminationem
noī cōis ĝnis ꝯuenientē. Vel q2 in eius declinatiōe ꝑponunt duo
articularia ꝓnoīa copulatim: vt hic et hec sacerdos.

Notandum tercio: q donatus in textu volēs ostē
dere genus oē ꝛ epichenū dī. Est ꝑterea triū geneꝝ qd oē dr: vt hic
ꝛ hec ꝛ hoc felix. Est et epichenū. i. qd ꝓmiscuū dr: vt hic passer hec
aquila mustela miluus. In q̄ l'ra ꝑterea est vna dictio: ꝛ est ꝯiūctio
ꝯditionalis importans subdiuisionē ĝnis cōis: vt l'ra valeat tm̄: ꝑ
terea etiam vel insup. Sciendū q genus cōe est duplex. qddā eñ ē
cōe qd hz tria articularia: ꝛ h vocat oē: ꝛ qddā ē gen⁹ cōe vni⁹ ar-
ticularl' tm̄ qd vocat epicenū vl' ꝓmiscuū gen⁹ Si eñ ꝑterea i textu
eēnt due dcōnes donat⁹ ꝯdiceret sibipi: eo q ꝑius dixisset q ĝna no
minū eēnt tm̄ q̄tuor: et h sbiūgēt adhuc duo. s. oē ꝛ epichenum.
¶ Genus oē. Est ꝓꝓetas nois qua ꝑcat ꝑcatū suū sub ꝓꝓetate tā ac
tiua q; passiua vel abnegante vtramq;: ꝑm quā ꝑcationē vel vsum
grāmaticoꝝ ei ꝑponunt tria articularia ꝓnoīa ꝯiūctim: vt h ꝛ h et
h felix. Et dr oē gen⁹: q2 includit oīa ĝna ꝑncipalia. s. masculinum
feim̄ ꝛ neutrū. Vel gen⁹ oē est: cuius ꝑcatū capit tam a ꝓꝓetate ac
tiua q; passiua cū abnegatiōe vtriusq; ꝓꝓetatis Vel q2 hz termina

tionē oī gñi ꝯueniente. Uel qꝛ ī eius declinatōe ꝑponūꝶ tria articu laria.ſ.hic et hec ꝛ hoc. Rō aūt hui⁹ quare ex maſculino ꝛ feīo fit ge nus cōe: qꝛ ex actiō ꝛ paſſiuo fit vnū: queādmodū ex materia ꝛ forā fit vnū: maſculinū autē ē actīm ꝛ feīm paſſiuū: Sed ex maſculino ꝛ neutro nō fit vnū: neqꝫ ex feīo ꝛ neutro fit vnū. Rō qꝛ ex ꝑuatiōe ꝛ habitu nō fit: mō neutꝝ hꝫ ſe vt ꝑuatio: maſculinū xō ꝛ feīm vt ha bitus Seqtur corollarie ꝙ hic oē cū dꝶ hoc nomē ē oīs gñis oīs nō capiꝶ diſtributiue pꝫ: qꝛ ſi aliqꝺ nomē eſſet oīs gꝰ capiēdo oīs diſtri butiue: tūc etiā eēt gꝰ epicheni vl̕ dubiȷ̄: ſed capiꝶ oē ꝑ illo cui ꝑpo nūtur tria articularia.ſ.hic et hec et hoc. ¶ Genus epichenū. Eſt ꝓ prietas noīs q̄ ꝶcat ꝶcatū ſuū: hoc eſt ſexū vtrunqꝫ ſub vno articulo rōne cui⁹ ꝶcatōīs vel vſu grammaticoꝝ cōgrue tali noī ꝑponiꝶ vnū articulare. Et dꝶ epichenū ab epi qꝺ eſt ſupꝛa ꝛ cenon cōe q̄ſi ſup̄ cōe Illud eñ qꝺ nomen cōīs generis ꝶcat ſꝰ duob⁹ articulis.ſ.h ꝛ hec. hoc nomen epicheni generis ꝶcat ſub vno ſcilꝫ hic vel h. Quis au tē articulus ſit ꝑponēdus noī epicheni gꝰ vt grāmatici dicunt h̊ at tendiꝶ ex ꝑte vocis. Si eñ noīa epicheni gꝰ hñt ꝶminationē noīum maſculi gꝰ: vt us vel er tunc eis ꝑponiꝶ hic: vt hic paſſer hic milu⁹ Noīa aūt epicheni gꝰ que hñt terminationē noīm feī gꝰ illis ꝑponi tur hec: vt hec aquila hec muſtela Scōo genus epichenū dꝶ genus ꝓmiſcuū: qꝛ.ſ.ꝓmiſcet ꝛ cōphēdit vtrūqꝫ ſexū ſꝰ vno articulo. Cōi ter aūt deſcribiꝶ ſic. Genus epichenū eſt nomē qꝺ ſub vno articulo vtrūqꝫ ſexū.ſ.maſculinū ꝛ feīm ꝶcat. Sequiꝶ corollarie ꝑmo ꝙ gñs epichenū cōphendiꝶ ſꝰ gñe cōī quo ad ꝶcationē ſed quo ad vocē ſꝰ gñe maſculino ꝛ feīo: pꝫ corollariū ex dictꝭ. Sequiꝶ corollarie ſcōo ꝙ hoc nomen corpus vl̕ ſꝰba nō eſt epicheni gꝰ. Ratio qꝛ nomen epi cheni gꝰ dꝫ ꝶcare tm̄ res ſexatas: mō corpus ꝛ ſꝰba ꝶcant res nō ſexa tas: ſuba eñ ꝶcat lapidē: lapis aūt nō hꝫ ſexū. Etiā nomē epicheni gñis dꝫ ꝶcare rē vtriuſqꝫ ſexus adequate: mō ſuba corpus nō ꝶcant res ſexatas adequate ſicut dcm̄ eſt. Sequiꝶ corollarie tercio ꝙ noīa cōīs gꝰ nō ſunt epichena: lꝫ ꝶcent rē vtriuſqꝫ ſexus: pꝫ qꝛ nomē epi cheni gꝰ ꝶcat ſꝰ vno articlō: cōīs xō gñis nō. Sequiꝶ corollarie q̄r to ꝙ hoc nomen luceus nō eſt gꝰ epicheni: pꝫ qꝛ nō ꝶcat rē ſexatā in piſcibus eñ ꝓprie nō eſt ſexus: in piſcibus eñ ꝓprie nō eſt genera tio ꝑ mixtionē ſeminis: ſed potius ꝑ cōfricationē. Seqꝶ corollarie q̄nto ꝙ hoc nomē aīal nō ē epicheni gꝰ: lꝫ ꝶcet maſculū ꝛ femellam

ſꝰ vno articulo: pꝫ corollariū: q̄a nomē epicheni gꝰ dꝫ ꝶcare rē vtri uſqꝫ ſexus determinate ꝛ poſitiue: mō aīal ꝶcat indeterminate ꝛ ab negatiue ex q̊ ē gꝰ neutri⁹ vt dcm̄ ē añ. Seqꝶ corollarie ſexto ꝙ dōa tus dicēs in tex. Eſt ꝑterea ꝛc. nō ꝯdicꝶ ſibipi: qꝛ nō vult inuē ꝙ ꝑter q̄tuor gña ꝑdicta eēnt adhuc pl̕a gña: ſed vult dicē ꝙ ſubdiuidēdo genus cōe: adhuc erūt duo gña cōtēta ſꝰ cōī: ſcꝫ oē ꝛ epichenū quē admodū dcm̄ ē ſupi⁹ ¶ Sciēdū vlteri⁹ ꝙ dubiū genus ē etroclitū ñ ſunt gña ſpecialia ab illis diſtincta. Pro quo notandū nomē dꝶ du biȷ̄ gñis nō iō q̄a dubiū eēt de eius gñe: ſꝫ q̄a antiq̄ grāmatici nulla rōne cogēte talia noīa ſub diuerſꝭ generibus ꝓferebant: qñqꝫ ſꝰ ma ſculino qñqꝫ aūt ſub feīo: poſteriores xō grāmatici nolētes ꝯdicere ꝑorib⁹: q̄a vt dꝶ ꝑmo celi: oꝑtet patribus credere talia noīa ſꝰ illis ſilꝛ generibus poſuerūt ꝛ dicebant ea eē dubiȷ̄ gñis: vt hoc no men dies in ſꝛi eſt gñis dubiȷ̄: vñ ꝛ rōne illius ei in declinando pre ponuntur duo articularia diſiunctim: vt hic aut hec dies Dicūt tm̄ grammatici ꝙ dies ſꝰ maſculino ꝶcat certū tꝑs: ſꝰ feīo incertū: vñ dicūt. Dicim⁹ iſte dies ꝯſiſo tꝑe certo. Incertū tꝑs denotat illa di es: Talia aūt vt cōiter ḡmmatici dicūt ſunt decē: vñ⁹. Margo di es cortex ſilex pantheraqꝫ damma. Finis cū clunis adeps forceps hec dubia ſunt. ¶ Nomen aūt dꝶ etrocliti gñis nō iō ꝙ genus etro clitū eēt ſpāle genus a generib⁹ dictꝭ diſtinctū: ſꝫ dꝶ iō etrocliti gꝰ q̄a repiꝶ ꝛ hꝫ diuerſitatē in gñe: ſic ꝙ in nūero ſꝛi reperiꝶ in neutro gñe: et in plurali ſub gñe maſculino: vt patet in hoc nomine celum qꝺ in ſingulari eſt gñis neutrius et in pl̄i gñis maſculini. Uñ et di cuntur etroclita quaſi diuerſiclinia: dꝶ eñ etroclitū ab etheron gre ce quod eſt variū latine et cliſis declinatio quaſi nomen hꝫbēs va rietatē in declinatiōe vel gñe vl̕ aliȷ̄s accñtibus Fit autē etrocliſis plus ꝓꝑe q̄nqꝫ mōīs tm̄. vñ⁹. Clerice q̄nqꝫ modis etroclita noīa po nis Celū vas epulum locus et iupiter quoqꝫ iouis. Tm̄ cōiter gram matici ponūt octo modos. Primus modus ē gñe tm̄ vt celū: qꝺ in ſꝛi eſt gꝰ neutrius: ꝛ in pl̄i gñis maſculini. Secundo declinatōe tm̄ vt hoc nomen vas qꝺ in ſingulari et declinationis tercie: et in pl̄i ſcōe. Tercio gñe et declinatione: vt epulū quod in ſꝛi eſt declinaꝶ. ſcōe: in pl̄i ꝑme: ſilꝛ hoc nomen epulū in ſingulari eſt generis neu trius ꝛ ī pl̄i gꝰ feī. Quarto fit etrocliſis ꝶcatiōe tm̄ vt caro qꝺ in ſꝛi numero ꝶcat carnē humanam: ſꝫ in pl̄i ꝶcat carnes commeſcibiles:

vt carnes aialiū. Quīto fit heteroclisis formatōe casus tm̄ vt iupi-
ter iouis. Sexto p defectū in casib⁹ vt vis: h̄ eñ nomē vis in singla-
ri nūero nō h̄z oēs casus: l̄z hēat i plī: vñ dixit alexand. Uis vimq̄
dabit totū plē tenebit. Septio fit heteroclisis gn̄e ⁊ ſcatōe: vt loc⁹
h̄ eñ nomē loc⁹ in ſri nūero est gn̄is maſ. in plī xo gl neutri⁹: silr h̄
nomen loc⁹ in plī ſcat aliud q̄ȝ in ſri: in plī eñ loc⁹ ſcat clima vl̄ hi-
tatiōes hoim: sed in plī ſcat fundamētū argūti ⁊ sedē quō capit loc⁹
ij. topic. cū dicim⁹: loc⁹ iste tȝ a ɔcreto ad abstractū. Octauo fit hete-
roclisis gn̄e ſcatiōe ⁊ declinatiōe silr: vt fic⁹: ficus eñ qn̄q̄ ē ſcōe de-
clinatiōis: qn̄q̄ q̄rte: qn̄q̄ gl masculī qn̄q̄ fei: simlr diuersa ⁊ plura
ſcat. vñ⁹. Est ficus morbus ē ficus fructus ⁊ arbor. Dr̄ hic ficus p
morbo p reliquis hec. Noīa aūt que sunt heteroclita in declinatiōe
patent in his metris. Noīa bis quinq̄ dic quarte siue ſcōe. Laurus
cum quercus pinus cornus quoq̄ domus. Et colus et ficus cantus
vel ectus et ortus. Nunq̄ prima suū sed mutant vltima sensum

Notandum quarto et vltimo: q̄ q̄r vt dictum ē
aū oīs modus ſcādi ptis dȝ capi a mō essendi in re optet q̄ ondere:
vñ capiat gen⁹ in noīe: vñ. Notandū ſm autorē modor ſcandi q̄
in rebus viuētib⁹ ⁊ sexatis repiunt due ɔpetates pcipue generales
scȝ ɔpetas agētis ⁊ ɔpetas patiētis: ⁊ lȝ in oibus rebus ex materia
⁊ forma ɔpositis inueniant hec ɔpetates due: q̄r forme ɔpriū ē agē
materie xo pati: vt dr̄. ij. de gn̄atiōe: magis tm̄ distincte ⁊ ɔmpte ɔ-
prietas agētis ⁊ ɔprietas patientis videnf esse in reb⁹ aiatis ⁊ sexa-
tis: rōne cui⁹ vnū dr̄ gn̄ans: vt masculus: reliquū xo vt feia patiēs
vñ ⁊ ɔpter hoc antiq̄ gn̄s diffinūt dicētes. Gen⁹ est discretio sexus
id est genus ē modus ſcandi nois sumpt⁹ a ɔpetate actia vel passi-
ua. Que ɔpetates due in rebus sexatis magis distincte ⁊ ɔmpte re-
periunt: vñ sequit q̄ ab his ɔprietatibus duabus sumit gen⁹ in no-
mine: hec ille. ¶ Uñ genus in cōi describit sic ſm autorē modorum
ſcandi. Gen⁹ est modus ſcandi nois attribut⁹ noi mediante quo sb
ɔprietate actiue vel passiua cōſcat. Genus masculinū ē mod⁹ ſcādi
nois attributus noi mediante quo sub ɔpetate actia cōſcat: vt vir
lapis. Gen⁹ feim ē modus ſcandi nois attribut⁹ noi mediante q̄ sub
ɔpetate passiua ɔſcat vt mulier petra. Genus cōe est modus ſcan-
di nois attributus noi mediante quo sub ɔpetate vtraq̄ determia-
te ſcat vt hō virgo. Genus neutrȝ est modus ſcandi nois attribut⁹

noi mediāte quo sub ɔpetate vtraq̄ idetermiate siue sb indrn̄a ad
vtrūq̄ ſcat vt aial lignū. Uñ sbiūgit: qd̄ aliqd̄ nomē dr̄ ois gl: hoc
cōpetit adiectis q̄ gn̄s nō hn̄t ex ɔpetate rei: sed hn̄t ipm ex ɔpeta-
te rei sbstātie: vñ et adiectiū dr̄ ois generis: quia ei pt adiūgi subm
coiuslibet generis vt felix. De genere epicheno et dubio sufficiēter
dictum est superius. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio rn̄salis tātum quatuor sunt gn̄a in no-
mine formalr specifice disticta ad seinuicē irreducibilia: scȝ masclm
feim cōe ⁊ neutrū: ⁊ h̄ capiēdo gn̄s cōe cōit. Dico notāter capiēdo
gn̄s cōe cōiter: vt scȝ cōphendit sb se oīe et epichenū: q̄r si gn̄s cōe
caperet ɔprie vt distiguit cōtra oīe et epichenū: essent plura gn̄a
q̄ȝ quatuor vt declaratū ē inferi⁹. Dico silr i ɔclōe q̄ q̄tuor sūt gn̄a
in noie ſm diuisionē mediatā: q̄r ſm diuisionē imediatā solū essent
duo. Oīe eñ gen⁹ nois vel ē certū vel incertū. Si certū hoc ē du-
pliciter: aut simplex aut cōpositū. Si simplex hoc ē triplr: aut ſcat
sb ɔprietate actia ⁊ sic ē masclm: aut sb ɔpetate passiua sic ē feim:
aut abnegat vtrūq̄ sic ē neutrū. Si autē ē ɔpositū hoc ē duplr. Ul
eñ ei pponūt tria articlaria sic ē oē: vl duo tm̄ ⁊ sic ē cōe Si aūt ē in-
certū h̄ ē duplr: aut rōe sex⁹ sic ē epicenū: aut rōe auctatl sic ē dubiū
☞ Af primo: tm̄ duo sūt gn̄a in noie igit ɔbat: sicut est in natura
sic dȝ eē in arte: sȝ in natura solū duo sūt gn̄a igit etiā i arte: maior
q̄r ars imitat naturā vt dr̄. ij. phicor: minor ē prisciani quīto maior
cū dt: duo sūt gn̄a q̄ nouit natura masclm ⁊ feim. Dico xm arsitum
ɔcludit q̄ duo sūt gn̄a q̄ nouit natura. i. que immediate accipiunt
a discretiōe sex⁹ possunt tamen esse plura q̄ non capiuntur in mēte
☞ Af scdo Aliqd̄ est nomen (a discretiōe sexus vt neutȝ et cōe.
qd̄ nulli⁹ ē gl: ɔbat q̄r h̄ nomē wisla: probat maior: masculini gl:
sed h̄ nō: probat q̄r sequit bn̄ oē nomē terminatū i a exceptl excipi-
endis ē generis fei: sȝ wisla ē nomē teriatū in a exceptl excipiēdis:
q̄ wisla est gl fei: ⁊ ɔn̄a in darij: maior et minor sūt note. Dico q̄ h̄
argūtū nō est in darij: q̄r maior ē ypothetica ⁊ nō cathegorica: ad
darij autē reqritur q̄ maior dȝ eē cathegorica: est eñ regula cois in
logica: gerūdia teriata in do faciūt ɔpōem ypotheticā: silr ablti
positi i idesignatiōe ɔn̄e: qd̄ h̄ ɔtingit cū dicit exceptis excipiendis
☞ Af tertio. Neutrū gen⁹ nō est gn̄s igit nō sūt q̄tuor gn̄a noim:
aūs ɔbat: nullū gn̄s nō ē gn̄s: sȝ neutȝ gn̄s est nullū genus igit:

maior q2 illō qđ est nihil nō ē gñs:minor q2 neutrū ē signū negatiuū et valz tm̄ sic nullū vel nullum illor. Dico ꝯm argumētū ꝯcludēt si neutrꝝ h caperet pure negatiue:sꝫ dꝫ capi positiue vt dcm̄ ē supius.

☞ Arguitur quarto. Aliqđ est nomē quod nulli⁹ est gñ. pbat quia hoc nomē deitas nullius ē generis. pbat q2 maxime fei:sed hoc nō probat gñs nois habet similitudinē et originē a mō eēndi:sꝫ in re sc̄ata per h nomen deitas nō ē modus eēndi femineus et ꝓprietas passiua igit nō est gñ feminini:maior est nota:minor q2 deitas sc̄at deū:in deo autē non est ꝓprietas passiua sed maxime actiua:vnde dicit pmo metaphice Deus omnib⁹ videt causare esse:mō causare esse est agere. Dico verū argumentū ꝯcludit q2 licꝫ h nomē deitas non sc̄at rem sub ꝓprietate passiua sm se:sufficit tamen sm imaginationē nostrā:nos eñ imaginamur deum pati ab orationibus et petitionibus nostris quas suscipit:mō recipere est pati.

☞ Ar quīto. Hoc nomen sacerdos nō est gñ cōis igit: pbat nomē cōis gñ dꝫ sc̄are masclm et etiā femellā:sacerdos aūt solū sc̄at masculū:q2 solū masculi sūt sacerdotes. Dico ꝯm argumētū ꝯcludit q2 hoc nomē sacerdos solū sc̄at masculū sm religionē xp̄ianā. sed nō est impositum sm ritū religionis christiane:sed sm ritum gētiliū: in quo etiam ꝟgines et mulieres erāt sacerdotes vt dcm̄ ē supius. Uel vt aliȷ̄ dicūt q2 sacerdos vnomō dr quasi sacra cōfitiēs ⁊ est gñ masculini tm̄:sꝫ vt dr quasi sacra dans vel docēs tunc est gñ cōis: q2 mulier etiā pōt dare sacra vt baptismū tp̄e necessitatis:silr pōt docere:sꝫ nō apte in ecclia. q2 paul⁹ aplus h ꝓhibuit:tamē pōt docere in loco priuato: prima solutio est melior.

☞ Arguitur sexto: Aliqđ ē nomē qđ nullius est gñ: pbat h nomē causa: pbat Nō fei pbat ōe gñs debꝫ capi a ꝓprietate rei:sꝫ h nomē cā sc̄at sb ꝓprietate actiua igit est gnis masculini maior ē nota minor q2 causa agit et ꝓducit effectū:causa eñ ē ad quā seqt effectus mō ꝓducere est agere. Dico verū argumentū ꝯcludit q2 nō semper gñs capit a mō essendi sed sufficit q2 in plurimū:⁊ sic in isto nomine cā sumit a terminatiōe:silr in h noie fistula:⁊ ḡ autor mōꝝ sc̄ādi itelligi

☞ Ar septio. Nullū ē gñs cōe igit pbat nulla (tur vt in plurimū res ē cōis igit nullū ē gñs cōe: tꝫ a supiori negato ad inferi⁹: aūs ē bohetij in libro de vno ⁊ vnitate dicētis. Oē qđ est ideo ē q2 vnuꝫ nūero est:mō vnū nūero et singlare ꝯuertūt vt dr. iiij. metaph. Dico

verū argumētū ꝯcludit q2 gñs cōe nō dr cōe rōne mōi essendi sic q2 eēt res cōis: sed dr cōe rōne mōi sc̄ādi q2 qñq3 sc̄at rē de sexu masculino:qñq3 de sexu fc̄io: vt dictnm est superius.

☞ Arguitur vltimo. Autor ꝯdicit sibiȷ̄psi igit: pbat: q2 pri⁹ dixit q2 tm̄ q̄tuor essent gñā noim et postea dicit in textu q2 adhuc preter illa sūt oē et epichenū. Dico ꝯm argumētū ꝯcluderet si preterea in textu eēnt due dcōes:sꝫ est vna. Nō vult ḡ donat⁹ dicere q2 adhuc eēnt plā gñā q̄3 q̄tuor: sꝫ vult dicere q2 sbdiuidēdo gñs cōe adhuc st̄ duo scꝫ oē et epichenū q̄ ꝯtinent sb gñe cōi vt dcm̄ ē superius.

Numeri nominum q̊t sunt. Duo: Qui: Singularis. vt hic magister. Pluralis vt hi magistri:

Utrꝝ tm̄ duo sint numeri in nomine scꝫ singularis et plis. Pro intellectōe questionis mote. Notandū est primo q2 numer⁹ nois describit sic. Numer⁹ ē ꝓprietas nois attributa nomini ea rōne q̄ sc̄at sc̄atū suū singulariter vel plr:h est per modū vnius vel p modū pluriū. Pro cui⁹ dionis intellectu. Sciendū q2 primo dr in dione numeri. numerus ē ꝓprietas nois: ad innuēdū q2 nūer⁹ ē accñs nois: ois eñ ꝓprietas ē accidēs illi⁹ cui⁹ ē ꝓprietas: Et sic h pticula ꝓprietas nois ponit loco gnis. Dico scdo i diffinitione qua mediāte sc̄at sc̄atū suū singularit vel plriter: tangit duplex nūerus scꝫ sr̄is et plr̄s. Nūer⁹ singularis ē ꝓprietas nois atrbuta noi ea rōe q̄ sc̄at sc̄atū suū p modū vni⁹ vt h nomē hō ē sr̄is nūeri: q2 sc̄at significatū suū p modū vni⁹: vt h nomē hō ē sr̄is nu. q2 sc̄at sc̄atū suū p modū vni⁹ sic silr h nomē iohēs ē sr̄is nūeri: q2 sc̄at p modū vni⁹ Illa aūt dictio dr sc̄are in ꝓposito p modū vni⁹: cui vel ei⁹ determinabili cōgrue ꝓponit vn⁹ vel vna vel vnū sm exigentiā cōgruitatis: vt bñ dr vn⁹ hō vn⁹ iohānes. Dico notāter vl ei⁹ determinabili ꝓpter noia adiectiua q̄bus nō cōgrue ꝓponit vn⁹ vna vel vnum: silr sincathegmatib⁹: q2 nō ꝯueniēter dr vn⁹ alb⁹ sufficit tm̄ q2 eius determinabili scꝫ hō ꝓponit ꝯuenient vn⁹: q2 bene dr vnus hō: sic silr licet huic sincathegmati ois non preponitur vnus quia inepte dr vnus omnis: tñ ei⁹ determinabili scꝫ hō congrue ꝓponit vnus

¶ Sciēdū est etiā ꝙ numerꝰ ſrīs et q̄litas ꝓpꝛia dr̄ñt: licet ābo ſcāt per modū vniꝰ: hn̄t eñ ſe vt ſuperiꝰ et inferiꝰ: numerꝰ ſingularis est ſupius: q̄litas ꝓpꝛia inferiꝰ: oē eñ nomē ꝓpꝛie qualitatis est ſrīs numeri ſꝫ nō ecōuerſo oē nomē ſrīs numeri ē ꝓpꝛie qualitatis differenter tñ. Qualitas ꝓpꝛa ſt ꝑ modū vniꝰ ⁊ nomē ſrīs nūeri qꝛ nūerꝰ ſrīs ſt ꝑ modū vniꝰ ḡmaticalr̄: qꝛ noī ſrīs numeri vel eiꝰ determinabili cō grue ꝑponiſ vnꝰ vna vel vnū ſm exigentiā cōgruitatis. Sꝫ nomē ꝓpꝛie q̄litatis ſt ꝑ modū vniꝰ logicalr̄: qꝛ ſupponit ꝓ vno tm̄ et nō ꝓ plꝛibꝰ ſaltē vniuoce: vt determinatū ē circa q̄litatē ꝓpꝛaꝫ Nomē āt ſrīs numeri nō ſemꝑ ſupponit ꝓ vno tantū vt cū dico: oīs hō currit. hō ē ſrīs numeri ⁊ ſupponit ꝓ q̄libꝫ hoīe ꝓ q̄ distribuiſ Aliqñ tamē nomē ſrīs nu. etiā ſuppōit ꝓ vno tm̄ vt ioħes currit: ioħes eñ ſup ponit diſcrete. Suppone autē diſcrete ē ſuppone ꝓ vna re tātum.

Notandum ſcd̄o. Numerꝰ pluralis deſcribitur ſic ē ꝓpꝛietas nominis attbuta nomini ea ratiōe q̄ ſt ſcatū ſuū plr̄ h̄ eſt ꝑ modū pluriū. Jlla āt dcō in ꝓpoſito dr̄ ſcare ꝑ modū pluriū cui vel eiꝰ determinabili ꝯgrue ꝑponiſ plēs vel plura ſm exigentiā ꝯgruitatis: vt bñ dr̄ plures homiēs: ſilr̄ ꝯgrue dr̄ plura aīalia. Dico notāter: vel eiꝰ determinabili: qꝛ aliqñ noī plr̄is numeri nō cō uenienſ ꝑpōiſ plēs vl̄ plā: ſufficit tñ ꝙ eiꝰ determinabili: vt adiectis ſilr̄ ſincathegmatibꝰ nō ꝯuenienſ ꝑponiſ plēs vel plā: ſufficit tñ ꝙ eiꝰ determinabili quēadmodū dictū ē circa numeꝝ ſrē. Numerꝰ aūt plr̄is ⁊ q̄litas appellatiua dr̄ñt ſic ſuperiꝰ et inferiꝰ: numerꝰ eñ plr̄is est inferiꝰ ⁊ q̄litas appellatiua ſupiꝰ: oē eñ nomē plr̄is numeri ē appellatiue q̄litatis ſꝫ nō ecōuerſo oē nomē appellatiue q̄litatis ē plr̄is numeri: vt hō ē appellatiue q̄litatis ⁊ tñ ē ſrīs numeri. Unde licꝫ tā nomē appellatiue q̄litatis q̄ꝫ plr̄is nūeri ſcant ꝑ modū pluriū nō tñ eodē mō. qꝛ nomē ſrīs nūeri ſcat ꝑ modū pluriū ḡmaticalr̄: qꝛ ei vl̄ eiꝰ determinabili ꝯgrue ꝑponiſ plēs vel plura vt dcm̄ eſt: ſed nomē appellatiue qualitatis dr̄ ſcare ꝑ modū pluriū logicalr̄: qꝛ ſuppōit ꝓ pluribꝰ ꝑ modū plr̄im vt dictū eſt circa qualitatē appellatiuam.

Notandum tercio ꝙ numerus ſm Priſcianum q̄nto maioris ſic deſcribiſ. Numerus eſt forma dictionis que diſcretionē quātitatis facere pōt. Quā diffinitionē petrꝰ helie ſic declarat in ꝯmento. Numerꝰ eñ ē forma dcōis. i. terminatio dcōis. Diciſ āt rōnabilr̄ terminatio dcōis eiꝰ forma: ſic eñ res phiſice diſtiguūſ per formas vt dr̄. vij. metaph. Forma eſt q̄ ſepat et diſtiguit ſic dcōes diſtinguūſ ꝑ terminatōes finales: vñ ⁊ dt aristo. in ꝑdicamētis: ꝙ abſtractū ⁊ ꝯcretū ſcant idē formalr̄: ſꝫ dr̄ñt ſolo caſu. i. finali terminatiōe. Dr̄. ij. in diffōne: q̄ diſcretionē q̄ntitatis facē pt̄. i. per quā cognoſciſ an dcō ſcat vnū vl̄ plā: vt cū dr̄ hō: ex illa terminatōe cognoſciſ ꝙ hō ē ſrīs nu. ſꝫ cū dr̄ hoīes: ex illa terminatōe cognoſciſ ꝙ hoīes eſt plr̄is nu. Seqtur corollarie p̄mo ꝙ hec ꝯña nō vꝫ: hoc nomen ſt vnū igiſ eſt ſrīs nu. pꝫ de iſto noīe athene. Seqſ corollarie ſcd̄o ꝙ hec ꝯña nō vꝫ: hoc nomē ſcat plura: ḡ ē plr̄is nu. pꝫ de iſto noīe hō. Sꝫ ſic eſt arguēdū h̄ nom̄ ſcat vnū ꝑ modū vnius: ergo eſt ſrīs numeri: ſilr̄ hoc nomē ſcat plura ꝑ modū pluriū: ḡ eſt plr̄is nu. Sequitur corollarie tercio ꝙ lꝫ iſta noīa gens plebs populꝰ ſcāt plura: h̄ tñ ē ꝑ modū vniꝰ cū quodlibꝫ illoꝝ ſtat ꝓ vno ente aggregatiue vno Sequiſ corollarie q̄rto ꝙ dr̄ia eſt inſ nomē collectm̄ ⁊ nomē pluralr̄ numeri: qꝛ nomē collectm̄ eſt qd̄ in ſrī numero ſcat multa vl̄ plura ꝑ modū vnius. vñ. Jſta dictio ſm aliquos ſcat ꝑ modū vnius que ſic ſe hꝫ ꝙ ad veritatē ꝓpōnis in qua poniſ ſufficē veritas vniꝰ ſrīs vt poſito ꝙ ſolū vnꝰ hō ſit in mūdo: hec eſt vera: hō eſt qꝛ ſeqſ bñ ioħes ē ergo hō ē: ⁊ tꝫ ꝯña ab inferiori ad ſupius: ſilr̄ poſito ꝙ ſolum vna gens ſit: hec eſt vera: gens eſt: qꝛ ſequiſ bñ: iſta gens eſt ḡ gēs eſt: ⁊ tꝫ ꝯña ab inferiori ad ſupius Sed nomē plr̄is nu. ſcat plura per modū plr̄im vt hoīes gētes: vñ illa dcō dr̄ ſcaē ꝑ modū plr̄im: ꝙ ad veritatē ꝓpōnis in qua poniſ nō ſufficit veritas vnius ſrīs: vt poſito ꝙ ſolū vnus hō ſit in mūdo tūc hec eſt falſa hoīes ſūt: eo ꝙ hec eſt falſa ſortes eſt hoīes: qꝛ ſortes eſt vnꝰ homo. Silr̄ poſito ꝙ vna natio ſit in mūdo tūc hec eſt falſa: gentes ſunt: qꝛ hec dcō gentes ſupponit ꝓ pluribꝰ natiōibus. Sequiſ corollarie q̄nto ꝙ noīa indeclinabilia ſm ſe nō hn̄t numeꝝ: ſed numeꝝ recipiunt ex additiōe dictionū ſrīs vel plr̄is numeri. Cū eñ dico vnus neq̄: hoc nomen nequā eſt ſrīs numeri: cū vō dico plures neq̄: tūc eſt plr̄is numeri.

Notandum quarto et vltimo ꝙ qꝛ dictum ē an̄ ꝙ oīs modus ſcādi i ḡmatica dꝫ ſumi a ꝓpꝛietate ⁊ mō eēndi i re: ꝓ quo intelligēdo. Sciēdū ē ſm autorē modoꝝ ſcādi ꝙ nūerꝰ realr̄ q̄ ē in rebꝰ extra aīam ſm intētionē boetij in aritmetica ſua deſcribitur ſic. Numerꝰ ē mltitudo ex vnitatibꝰ ꝓfuſa vel ꝓueniēs: vt ſex ē mltitudo ꝓueniēs ex ſex vnitatibus ꝯiūctis. Duplex aūt eſt vnitas: q̄

dā ē vnitas q̄ ē p̄ncipiū nūeri fo̾al ⁊ ē indiuisa rei entitas: ⁊ ab illa vnitate ens d̾ vnū.i.indiuisū. ⁊ ab illa vnitate fuit mltitudo ⁊ numer⁹ fo̾alis vl̾ eēntialis ⁊ ē p quē nūeram⁹ eēntias ⁊ naturas rerū dicim⁹ eñ tres anguli: q̄tuor anguli. Alia autē ē vnitas q̄ ē p̄ncipiū nūeri materialis: ⁊ ē indiuisiua rei ꝯtinuitas a q̄ cōtinuū dici̾ vnū vt linea nō intercisa vl̾ nō diuisa d̾ vnū: q2 ei⁹ p̄tes se sil̾ tenēt ⁊ illa vnitas sepi⁹ reiterata est p̄ncipiū nūeri materialis: q̄ ori̾ ex diuisiōe cōtinui quo numerant̾ indiuidua ḡnabilia ⁊ corruptibilia dicim⁹ eñ quatuor lapides: sex hoies. In vtroq3 āt nūero reperiūtur due p̄prietates ḡnales: sc3 p̄prietas indiuisibilitatis q̄ ꝯuenit ei ratione vnitatis: et proprietas diuisibilitatis que conuenit ei ratōe multitudīs que ab vnitate causatur: et ab istis duab⁹ p̄prietatib⁹ accipi̾ nūer⁹ nois q̄ ē mod⁹ s̾ficandi nois accn̄tal̾. Nūer⁹ ḡ nois s̾m autorē modor̄ s̾cādi d̾scribi̾ sic. Est mod⁹ s̾cādi nois mediāte q̄ ipsū nomē p̄prietatē indiuisibilitatis q̄ ē p̄prietas vni⁹: vl̾ p̄prietatē diuisibilitatis q̄ ē p̄prietas mltitudinis cōs̾cat. Nūer⁹ s̾ris ē mod⁹ s̾cādi nominis cōs̾candi rē s̾b p̄prietate indiuisibili q̄ ē p̄prietas vni⁹ vt hō. Nūerus pluralis ē modus significādi nominis consignificandi re3 s̾b p̄prietate diuisibili q̄ est proprietas multitudinis vt homines animalia. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio responsalis. Tātum duo sunt numeri in nomine specifice et formaliter distincti nominū in vtroq3 nūero declinabilium sc3 singularis vt hic magister: plīs vt hij mḡri. Dico nolm in vtroq3 nūero declinabiliū: p̄pter noia q̄ carēt aliquo numero q̄ non declinantur in vtroq3 numero vt nomina propria: silr̄ ista nomina athene thebe. vt patebit inferius.

☞ Arguitur primo. Plures sūt nūeri noim q̄3 duo igi̾: p̄ba̾ quia numer⁹ dualis etiā est numerus vt p3 per priscianū quīto maioris igitur erūt tres nūeri i nomine. Dico q̄ nūer⁹ dualis cōprehēdi̾ s̾b plī: q2 q̄cq̄d excedit vnitatē cōputandum est s̾b plītate: ⁊ ille dcōes s̾m p̄scianū dicūtur dualis nūeri q̄ s̾cant duas res vt bini duo.

☞ Arguitur scd̄o. Aliq̄d est nomē q̄d nulli⁹ est nūeri: p̄ba̾ de isto noie vigintiun⁹. Non plīs p̄ba̾: nullū nomen scd̄e declinationis: in plī termina̾ in us: modo vigintiūus est scd̄e declinationis: etiā si eēt plīs nūeri tūc ḡtūs plīs i noib⁹ scd̄e dclinatōis terminare̾ i ius ⁊ d̄tūs in i: q̄ oīa sūt incōuenietia. S3 q̄ nō sit s̾ris nūeri: q2 oīa noia nūeralia excepta hac dcōe vn⁹ vna vnū sūt plural̾ nūeri. Dico q̄ h̾ nomē vigintiun⁹ ē plīs numeri: et dica̾ ꝯr̄ter q̄ ḡtūs plīs in noib⁹ scd̄e declinatiōis nō termina̾ in us ⁊ d̄tūs in i: verum est in noib⁹ scd̄e declinatōis simplicib⁹: s3 in his q̄ cōponū̾ ex dcōnib⁹ numeralib⁹ non oportet hoc esse veru3. Et declina̾ sic. Etplr̄ noiatiuo hij vigintiunus hec vigintiuna hoc vigintiunū. Ḡtō hor̄ vigitiuni⁹ har̄ vigintiunius hor̄ vigintiuni⁹. D̄tō his vigintiuni. Actō hos vigintiunū has vigintiunas h̾ vigintiunū. Vtō o vigitiune vigitiuna vigintiunū. Abltō ab his vigitiuno in fēio vigitiuna in neutro vigintiuno. Iohēs tñ ianuē. pōit duas r̄las d̄ istis noib⁹ vigitiunū vigitiduo cui⁹ nūeri sint. Prīa q̄n s̾bm p̄cedit talia noia tc̄ sūt plīs nui vt hēo denarios vigitiunū. Scd̄a r̄la q̄n s̾bm seq̄̾ talia noia tūc sūt s̾ris nu. vt vigitiunū denariū hēo: h̾ vigintiunū ē s̾ris numeri.

☞ Ar̄ tertio aliq̄d ē nomē q̄d nulli⁹ ē nūeri: p3 de istis noib⁹ athene thebe q̄ nulli⁹ sūt nūeri. Nō s̾ris p3 q2 cōit̾ ḡmatici dicūt q̄ athene thebe sūt plīs nūeri tm̄. S3 q̄ nō plīs p3 q2 istī noia p̄pria: ⁊ nō nomina p̄pria carēt plī nūero. Silr̄ ꝯcedim⁹ istā tāq̄3 cōgruā: athene ē pulcra ciuitas: venetie ē fortis ciuitas: q̄d tñ nō eēt si eēnt plīs nūeri: p3 q2 al̾s suppositū ⁊ appositū discōuenirēt i nūero. Dico x̄m argm̄ ꝯcludit q̄ athene thebe sūt s̾ris nūeri q̄ ad s̾catiōe3: q2 tantu3 vnā rē s̾cāt: sc3 vnā ciuitatē l3 q̄ ad vocē sint plīs nūeri. Vl̾ dōm q̄ q̄ ad ꝯtinēs sic sūt s̾ris nūeri: s3 q̄ ad ꝯtēra plīa: vt d̄t iohēs ianuē̾. Seq̄̾ corollarie p̄mo q̄ h̾ ē cōgrua athene ē pulcra ciuitas: ⁊ l3 suppositū ⁊ appositū discōueniūt q̄ ad vocē tñ ꝯueniūt q̄ ad s̾catiōe3: Seq̄̾ corll̾ie secundo q̄ h̾ ꝯña nō v3: athene ē plīs nūeri q̄ ad vocē ḡ ē plīs nūeri: q2 argui̾ a dcōe s̾m q̄d ad dcm̄ simplr̄. Sequitur corollarie tertio q̄ alexander dicēs. Et d3 doctas bon⁹ ire scholaris athenas indicat nūerū hui⁹ nois athenas quo ad vocem: sed quo ad significationē indicando deberet dici doctā athenam.

☞ Arguitur quarto. Plures sūt numeri in noie q̄3 duo igi̾. p̄ba̾: quia aliquis est nūerus certus: vt magister. aliq̄s incert⁹ vt mḡri: h̾ eñ dictio magistri indifferenter potest esse singularis vel pluralis numeri. Dico verum argumentum concludit q̄ numerus certus cōprehenditur sub singulari sed incertus sub plurali.

☞ Arguitur quīto: aliq̄d est nomen q̄d nullius est numeri: p̄ba̾ d̄ istis nominib⁹ ois null⁹: q̄ nō s̾ris: q2 nomē s̾ris nūeri s̾t s̾catū suū

vt vnū: ꝫ oīs nl'ls silr alia sincathegmata nihil ſcant ꝫ solū ꝯſcāt. Dico verū argm̄ ꝯcludit ꝙ lꝫ sinkathegreumata nihil ſcant capiēdo significare ꝓpue. ſed communiter bene significant.

☞ Arguit. VI. Aliqua sunt nomina q̄ nullius sūt nūeri: ꝓbat: q̄a noīa collectiua nulli⁹ ſt nūeri: ꝙ nō ſris ꝓbat q̄ ſcant pl'a ḡ ſt pl'is nūeri: ꝫ ꝯña. q̄ dcō pl'is nūeri ſt pl'a: aīs pꝫ: q̄ iō dicūt collectiua q̄ ſcant multa. Dico lꝫ nomina collectiua ſnt pl'a: nō tñ ꝑ modum pluriū: vt h̄ capit ſcare ꝑ modū pl'im: nec ē vꝫ ista ꝯña: h̄ nomē ſt pl'a ḡ est pl'is numeri: q̄ al's quilibet termin⁹ cōis eēt pluralis nūeri.

☞ Ar. VII. nūerus ſris nō est nūer⁹ igit: ꝓbat q̄ nūer⁹ ſris ⁊ vnū eq̄pollent: eo ꝙ dcō ſris nūeri ſt ꝑ modū vni⁹: ſed vnitas in arithmetica nō est nūerus ꝫ ꝑncipiū nūeri: vt dt boeti⁹ in arithmeti. ſua ḡ silr in grammatica nūerus ſris nō est numer⁹. Dico verū argm̄ cōcluderet si nūerus ſris ⁊ vnū equaliter ſcarēt vnitatē: tūc bñ eq̄pollerent: mō numerus ſris al'r ſcat vnitatē ⁊ al'r vnū q̄ vnū ſt vnitatem ratiōe ſcatiōis ꝑmarie ⁊ rōne impositōis: dcō aūt ſris nūeri ſt ꝑmarie subāꝫ et ꝯnotat illam esse vnam vl' pl'es. Etiam dūt in isto q̄ vnū ſcat vnitatē ſcatiōe essentiali: ſed nūerus ſris ſt vnū ſcatōne accñtali: ꝯueniūt tñ in isto: q̄ sicut vnitas precedit nūerū ⁊ oīs numeros: sic silr numerus ſris precedit pluralem.

☞ Ar vlti nūer⁹ ñ ē accñs noīs ḡ nl'la ſoꝛa dcōis ē accñs: nūer⁹ ē ſoꝛa dcōis ḡ: maioꝛ ē nō: q̄ ſoꝛa ē ꝑncipiū eēntiale intrinsecū rei. j. phīc. minoꝛ ē pſci. in. 5. maioꝛi q̄ dt ꝙ nūer⁹ ē ſoꝛa dcōnis. Dico verū ar. ꝯclu. ꝙ ſoꝛa eēntial' ñ ē accñs vt aīa hoīs: ꝫ ſoꝛa accñtal' pōt esse accñs vt albedo respcū soꝛt: ⁊ sic nūer⁹ est ſoꝛa accñtalis dictionis.

Figure nominum quot sunt: Due. Que. Simplex: vt decens: potens. Composita: vt indecēs impotēs. Quot modis nomina componuntur: Quatuoꝛ. Quibus. Ex duob⁹ integris: vt suburbanus. Ex duobus coꝛruptis vt efficax municeps. Ex integro ⁊ coꝛrupto: vt inept⁹ insulsus. Ex coꝛrupto et integro: vt nugigerulus. Aliq̄n ex q̄pluribus: vt inexpugnabilis imperterritus.

Utrū tm̄ due sint figure nominum. s. simplex et cōposita. Et vtrū noīa tm̄ cōponant q̄tuoꝛ mōis. Pro intellectiōe q̄stōis mote. Notādū ē ꝑmo ꝙ h̄ q̄stio duo q̄rit: ꝑm⁹ q̄rit vtrū tm̄ due sint figure in noīe. s. simplex ⁊ ꝯposita: scdo q̄rit vtrū noīa cōponant tm̄ q̄tuoꝛ mōis: ꝑ pte ꝑma q̄stōnis intelligēda. Figura noīs cōit diffinit sic. Est ꝓprietas noīs attributa noī ea rōne q̄ ipm est diuisibile vl' nō diuisibile i duas vl' i pl'es ptes intelligibiles ꝓoꝛis sensus capaces. In q̄ dīone duplex tāgit figura simplex ⁊ cōposita. Figura simplex ē q̄dā ꝓpetas noīs attributa noī ea rōne q̄ ipm nō ē diuisibile i duas vl' i pl'es ptes itelligibiles ꝓoꝛis sensus capaces. Et dr simplex nō iō q̄ nomē illi⁹ figure nō eēt ꝯpositū: ꝫ iō q̄ dcō illi⁹ figure nō est diuisibil' i pl'es ptes ſcatiuas: dctō eñ simplicis figure bñ diuidit in plures ptes: ꝫ ille nō sūt ſcatiue: scꝫ alteri⁹ a se ⁊ a sibi silī: ptes enim dcōnis simplici figure pñt eē ſcatiue suipius ⁊ sibi silis: h̄ eñ est naturale cuilibꝫ rei ⁊ voci ſcare se ⁊ suū silē. ¶ Figura ꝯposita ē q̄dā ꝓpetas noīs attributa noī ea rōne q̄ ipm ē diuisibile in duas vel in plures ptes ſcatiuas ⁊ intelligibiles ꝓoꝛis sensus capaces: vt mūiceps qd̄ diuidit in munus ⁊ capiēs. Sequit coꝛollarie: licꝫ h̄ nomē municeps nō diuidit in pl'es ptes ſcatiuas ſm se: sufficit tñ q̄ ſm ei⁹ integra ⁊ pfecta. Ad nomen aūt ꝯposite figure vt cōiter dr req̄runt quatuoꝛ ꝯditiōes. Prima qd̄ nomē ꝯposite figure dꝫ eē dcō polisillaba ita ꝙ sit diuisibil' in plures ptes ſcatiuas: ⁊ ḡ nulla dcō monosillaba est cōposite figure: vt mons fons. Monasillabū dr dcō vnius sillabe: a monos qd̄ est vnū et sillaba quasi hñs vnā sillabā. Polisyllabū dr a polis qd̄ est pluralitas ⁊ sillaba q̄si hñs pl'es sill'as. Scda cōditio requisita ad nomē ꝯposite figure: ꝙ talis dcō hēat ptes q̄si ꝑ se sumerent dꝫ eē ſcatiue: ⁊ ḡ dcōnes accepte cū sillabicis adiectiōib⁹ nō sunt ꝯposite figure vt hiccine heccine hoccine: pꝫ q̄ illa dcō cine nihil ſcat: sic etiā geminatio nō facit figurā cōpositā ꝓpe capiēdo figurā ꝯpositā vt q̄sq̄s. Tercia ꝯditio req̄sita ad nomē ꝯposite figure est: ꝙ dcō ꝯposite figure hēat ptes ſcatiās i codē idcomate: ⁊ ḡ h̄ nomē nasus nō ē ꝯposite figure: sus eñ in latino ſcat scrophā: ſed na i polonico ſcat. Quarta ꝯditio ꝙ ptes ille dñt ſcare idē i simplici qd̄

significabāt in cōposito: ꝛ ğ hoc nomē dñs nō est cōposite figure: q̄a ptes eius videlʒ do ꝛ minus in simplici ꝛ diuisim nō ſcāt idē: qͦ ſcabant in ꝯposito: ꝛ hoc voluit diffō cū dixit prioris sensus capaces.

Notandum scd̄o ꝙ grāmaticus nō ꝯdicit logyco in eo ꝙ grāmaticus dt ꝙ ptes nois ꝯposite figure dn̄t eē ſcatiue: ꝛ logicus dt ꝙ ptes nullius nois dn̄t eē ſcatiue: dr̄ eñ p̄mo pihermeniaꝝ. Nomē est vox ſcatiua ad placitū cuiꝰ nulla ptiū ſt aliqd sepate: sed vterqꝫ bñ dt: sed ſm diuersum respectū. Grāmaticus eñ vult ꝙ ptes nois cōposite figure dn̄t esse ſcatiue: veꝝ est diuisim ꝛ seorsū capte vt sunt dcōnes p se capte grāmaticus eñ dt ꝯpō dʒ eē ex ſcatiuis ptibus: logicus aūt dicēs ꝙ ptes nois nō dn̄t eē ſcatiue veꝝ ē: vt sunt in toto ꝛ vt ptes sūt: qꝛ sic totū ſcat: sic in silr̄ ps in natura vt ē in toto nō hʒ esse ſʒ totū hʒ eē. dr̄ eñ. vij. phicoꝝ ps vt ē in toto solū hʒ esse in poña ꝛ nō actu: ſʒ totū hʒ eē: sic ꝛ est in ꝑposito. Sciēdū etiā ꝙ figura ꝯposita capit̄ duplr̄. Vno mō cōit̄: ꝛ sic dē illud dc ꝯposite figure qd pōt diuidi in duas vel in plēs ptes ſcatiuas: nō curando an deriuat̄ a dcōne ꝯposite figure vl' nō: ꝛ sic capit̄ donatus figurā ꝯpositā: ꝛ sic ꝯprehēdit sub se figurā decōpositā. Scd̄o figura ꝯposita capit̄ ꝓp̄e ꝛ spālr̄: ꝛ sic illud dr̄ ꝯposite figu. qd ē diuisibile i duas vl' in plēs ptes ſcatiuas: ꝛ qd nō ē deriuatū ab alia dcōne ꝯposite figure: ꝛ sic figura ꝯposita distinguit̄ ꝯ figurā decōpositā: ꝛ sic neccario ponūt̄ in noīe tres figure: ꝛ sic h̄ nomē magnanimitas eēt figure decōposite: magnimitas venit ab h̄ noīe magnanimꝰ: qd ꝯponit̄ a magnus et animus: isto mō p̄scianus cepit figuram decompositam.

Notandum tercio ꝑ scd̄a pte questionis intelligenda. s. vtꝝ noīa ꝯponant̄ solū quatuor mōis. Sciendū ꝙ ꝯpō in grāmatica diffinit̄ sic. Cōpō ē duaꝝ dcōnū vl' pliū diuersas res ſcātiū in vnā cōbinatio: vt ops. ꝛ est ꝯpō in grāmatica inuēta q̄tuor de causis. p̄mo cā breuitatis: qꝛ breuiꝰ ē dicē ops q̄ʒ oīa potēs. Scd̄o ꝓpter metꝝ: qꝛ aliqñ in metro nō pōt poni dcō simplicis figure: ꝛ tñ ponit̄ dcō ꝯposite figure. Tercio ꝓpter remouere ꝛ tollere dubiū: qñ eñ dico facio: ſt absolute facē: ꝛ nescio si bñ vel male: cū xͦo dico bñfatō tollit̄ dubiū ꝛ ſcat̄ factio bona tm̄. Quarto ꝓpt̄ exp̄mere sufficient̄ mētis ꝯceptū: sic eñ ꝯcipimus sic loqmur eo ꝙ voces ſcāt ꝯceptꝰ p̄mo piermeniaꝝ: ſʒ ꝯcipimus aliqñ rē simplr̄ ꝛ hoc exp̄mimus p figurā simplicē: aliqñ aūt ꝯcipimꝰ rē cōplexe: ꝛ hoc exp̄mimus p nomē cōposite figure. vñꝰ. Vox ꝯponet̄ vt ſmo abbreuiet̄. Metꝝ seruet̄ sic ꝯfusa tenent̄. Cōcludit ğ donatus in textu ꝙ noīa ꝯponūt̄ q̄tuor modis. Primo ex duobꝰ integris vt suburbanus. vñ. Dictionē cōponi ex duobus integris ē ipam cōponi ex dcōnibus quaꝝ qlibʒ p se ſi pta est ſcatiua: vt suburbanus: in qua ꝯpōne tā sb q̄ʒ urbanꝰ ſcat sb eñ ſcat sbiectionē vel inferioritatē: et vrbanus ſt ciuitatē sem. Vñ iste dr̄ suburbanꝰ q habiāt ante ciuitatē. Scd̄o nomen ꝯponit̄ ex duobus corruptis vt efficax municeps. Vñ nomen cōponi ex duobus corruptis est ipm componi ex duabus ptibus quaꝝ nulla per se est significatiua: vt efficax: ꝛ hoc est veꝝ ſm se: ſʒ ſm eoꝝ integra ſcat: vt munus ꝛ capiēs ſcāt. Tercio nomina componunt̄ ex integro ex corrupto: vt ineptus insulsus. Insulsus cōponitur ab integro in et corrupto sulsus: ꝛ dr̄ insulsus quasi nō salsus sale sapientie. Ineptus cōponitur ab in quod est nō et eptus: ꝛ dicit̄ ineptus quasi non aptus. Quarto nomen cōponit̄ ex corrupto et integro: vt nugigerulus qd cōponit̄ a nomine plīs numeri nuge nugaꝝ ꝛ a nomine gerulus: et dr̄ nugigerulus iste qui dt ꝛ fert mendatia. Sequit̄ corollarie ex dictis ꝙ corruptū in ꝑposito nō capit̄ ꝓp̄e: capiendo eñ corruptū proprie tūc est nō ens: dr̄ eñ in postp̄ntis: corruptio est transitus rei ab esse ad nō esse: mō ex illo quod nō est res nō ꝯponit̄: sed capitur hic corruptū cōiter: ꝛ sic illa dictio dr̄ corrupta cui in cōpōne aliqd additur: subtrahitur vel mutat̄. Illa xͦo dictio dr̄ integra cui nihil i cōpositiōe subtrahit̄: addit̄ vel mutat̄: sed est talis in cōpōne qual' fuit extra cōpositionē. Sequit̄ corollarie scd̄o: ꝙ corruptio in grāmatica fit quatuor modis. p̄mo p additionē sillabe vel lr̄e: ꝛ hoc pōt fieri aliqñ in principio: aliqñ in medio: aliqñ in fine: vt ddo indupator ꝓ imperator. scd̄o corruptio in grammatica fit p depōnem lr̄e vel sille: vt efficax municeps. tercio fit p mutationē vnius lr̄e in aliam: vt ineptꝰ insulsus. quarto fit p transpositionē litere vt teucre pro teucer: ꝛ hoc fit per figuram que dicit̄ metathesis p quā fit transpositio: ꝛ dr̄ a meta quod est trans et thesis positio quasi transpositio.

Notandum quarto et vltimo scd̄m autorem modoꝝ ſcandi ꝙ figura vt est modus ſcandi nois nō accipit̄ a ꝓprietate vocis: vt quidā dicunt dicentes illud nomen esse simplicis figure cuius vox est simplex vt doctus: et illud cōposite figure: cuius vox est cōposita: vt indoctus: ꝛ id figure decōposite cuius vox est ꝯposite figure. Quia si hoc esset veꝝ sequeret̄ ꝙ modus ſcandi partis orationis nō acciperet̄ vel ortum haberet a ꝓprietate rei vel modo eēndi: sed potius a ꝓprietate vocis quod est falsum: ostensum est eñ ante ꝙ omnis modus ſcandi ortum habet a mō essendi mediante mō intelligendi. Dicendū est ergo ꝙ figura vt est accidens ꝛ modus significandi nominis ortum hʒ a ꝓprietate rei ꝛ mō essendi. Pro quo intelligēdo ꝙ in rebꝰ inueniunt̄ tres ꝓprietates cōes ꝛ generales scʒ

ꝓpetas simplicitatꝭ ꝓpetas cōpositiōis: ⁊ ꝓpetas ꝺ ꝯpōnis. Et ꝓpe-
tatē decōpōnis dico ꝓpetatē collectōis ex plib⁹ ꝙ̄ ex duob⁹: nā de-
cōpositū ē ꝙ ex pluribus ꝙ̄ duobus est aggregatū. Ab istis ꝰ tribus
ꝓprietatibus reptis in rebus sumit̄ figura q̄ est modus ꝯcandi acci-
talis nois: ⁊ ab his etiā ꝓprietatibus tribus logicus tres voces ad
ꝯcandū iponit. s. terminū ꝓpōnē ⁊ sillogismū: vt oñdit̄. j. ꝓo: lꝫ alr
accipiat̄ simplicitas cōpō ⁊ de cōpō in noīe simplicꝭ figure cōposite
⁊ decōposite: ꝙ̄ i t̄mio ꝓpōne ⁊ sylogismo. In ꝓpōne em̄ ⁊ syllogis-
mo est cōpō ꝯm distantiā partiū. vt in ꝓpōne ꝑdicatū ⁊ subiectū di-
stant ꝑ copulā ꝑ quā cōiungūt̄: in noīe aūt ꝯposite figure est ꝯpō ꝯm
indistantiā partiū: sic etiā alr est simplicitas ī termino ⁊ in noīe ꝯpo-
site figure. Cū em̄ terminū dicimus simplicem capit̄ cōiter simplici-
tas: vt opponit̄ cōpōni que ē ꝯm distantiā ptiū. Cū ꝟo dicim⁹ nomē
simplex: capit̄ simplicitas vt opponit̄ cōpōni q̄ est ꝯm instantiā ptiū
Seq̄t̄ corollarie ꝙ cū dico indoct⁹ est simplex dictio vl' termin⁹ ꝯm
logicū: q2 est vnū nomen: sed nō est simplex dcō vel termin⁹ ꝯm grā-
maticū: q2 est cōposite figure. ¶ Diffinit̄ ꝰ figura: vt est accñs nois.
Figura est modus ꝯcandi accñtalis nois quo mediante ꝓpetatem
simplicitatis vel cōpōnis vel decōpōnis ꝯsignificet. Figura simplx
est modus ꝯcādi nois attributus noī quo mediante ꝓpetatē simpli-
citatꝭ ꝯꝯcat: vt diues clarus. Figura ꝯposita est modus ꝯcādi acci-
talis nois attributus noī quo mediante ꝓprietatē cōpōnis conꝯcat
vt indoctus. Figura de composita est modus ꝯcandi accñtal' nois
attributus noī quo mediante ꝓprietatem decōpōnis. i. collectionis
ꝯꝯcat: vt inexpugnabilis. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio prima Tantum due sunt figure in no-
mine specifice et formaliter distincte. s. simplex ⁊ cōposita capiendo
figurā cōpositam cōiter Dico notant̄ in ꝯclōne: ꝙ tantū due sunt fi-
gure in noīe capiendo figuram cōpositam cōiter: q2 si figura ꝯposi-
ta caperet̄ ꝓpe tūc necessario poneret̄ figura decōposita: queadmo-
dum figurā decōpositā cepit ꝑscia. vt dcm̄ est in notabili. ij. in fine.

Cōclusio scda. Tm̄ q̄tuor mōis nōia cōponun-
tur q̄ sunt specifice distincti ad seinuicē irreducibiles. s. ꝑmo ex duo-
bus integris. scdo ex duob⁹ corruptis: tercio ex integro ⁊ corrupto.
q̄rto ex corrupto ⁊ ītegro. Dico notant̄ ad seinuicē irreducibiles: q̄a
plēs sūt mōi cōponēdi noīm ꝙ̄ isti q̄tuor: vt sūt illi mōi q̄s alexā. po-
nit: ꝫ isti reducūt̄ ad istos ħ po sitos: vñ ꝯm alexā. noīa cōponūt̄ etiā
q̄tuor mōis. Primo ex duob⁹ rectꝭ: vt respublica: et iste mod⁹ redu-
citur ad ꝑmū. s. ad ꝯponi ex duob⁹ ītegris: ⁊ dcō q̄ ꝯponit̄ ex duob⁹

rectis dꝫ declinari ex pte amboꝝ rectoꝝ Scdo nomē scdꝫ alexā. ꝯpo-
nit̄ ex duob⁹ obliq̄s vt tibi soli hmōi: ⁊ iste modus reducit̄ ad scdꝫ q̄
ē cōponi ex duob⁹ corruptꝭ: ⁊ tale nomē est indeclinabile simplicit̄.
Tercio nomē ꝯponit̄ ex recto ⁊ obliq̄: vt ps orōnis pr̄familias: ⁊ ta-
le nomē declinat̄ ex pte recti ꝫ ex pte obliq̄ ē īdeclinabile. Nō rect⁹
em̄ hꝫ se vt hītus obliqu⁹ vt ꝑuatio: sic ꝰ priuatio sequit̄ hītū: sic ꝺcli-
natio obliq̄ seq̄t̄ decclīatōꝫ recti ⁊ attribuit̄ recto: ⁊ reducit̄ iste mo-
dus ad t̄ciū q̄ ē ꝯpōi ex ītegro ⁊ corrupto. q̄rto nomē ꝯpōit̄ ꝯm alex.
ex obliq̄ ⁊ recto: vt legisdoctor iurispit⁹: ⁊ reducit̄ iste mod⁹ ad q̄rtū
q̄ ē ꝯponi ex corrupto ⁊ ītegro: ⁊ tal' dcō etiā declinat̄ ex pte recti: ꝫ
ex pte obliq̄ manet indeclinabil' eadē rōne q̄ dicta est superius

☞ Arguit̄ ꝑmo. Nō sunt due figure in noīe igit̄: ꝓbat̄ auctoritate
ꝑscia. q̄ ponit tres. s. simplicē cōpositā ⁊ decōpositā: mō ꝑscia. est ꝑn-
ceps oīm grāmaticoꝝ. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ capiēdo figuram
ꝯpositā ꝓpe tc̄ bn̄ ponit̄ decōposita: ꝫ dico ꝙ ħ dꝫ capi cōiter: vt cōp-
hendit sub se figurā decōpositā. ☞ Ar̄ scdo. plures sūt figure ī no-
mine ꝙ̄ due: ꝓbat̄: q2 aliq̄ est figura dubia: vt ꝺt iohes ianuenꝯ i ca-
tholicon: vñ ꝺt ista noīa infidelitas īpietas eē figure dubie. Dico ve-
rū argm̄ ꝯcludit ꝙ aliq̄ dcōnes dicūtur figure dubie: nō simplr: sed q̄
ad nos: q2 aliq̄ dicebāt talia noīa eē simplicis figure: et aliq̄ ꝯppsite
⁊ sic dn̄r eē figure dubie. ☞ Ar̄ tercio. potēs nō est simplicis figu-
re ꝰ: ꝓbat̄: q2 ē decōposite figure ꝰ: ꝓbat̄ q2 est participiū ab illo ꝟbo
possum qd ē ꝯpōsite figure: ꝰ eius pticipiū ē decōposite figure: tꝫ ꝯñā
q2 pticipiū qd deriuat̄ a ꝟbo ꝯposite figure dr̄ figure decōposite; vt
postea dicet̄: possū ēt ꝯponit̄ a potis ⁊ sū. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludēt si
potēs capet̄ ħ pticipialr: ꝫ capit̄ ħ noīalr̄ et transit in vim nomis.
☞ Ar̄ q̄rto. efficax nō ē figure cōposite ꝰ: ꝓbat̄ dcō cōposite figure
dꝫ eē diuisibil' in ptes ꝯcatiuas: ꝫ efficax nō diuidit̄ in ptes ꝯcatias
ꝰ: maior pꝫ ex diffōne ꝯposite figure: minor q2 effi ⁊ cax nihil ꝯcant.
Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ dcō ꝯposite figure dꝫ esse diuisibil' ī ptes
ꝯcatiuas ꝯm se vel ei⁹ integra: mō lꝫ in ista dcōne efficax effi et cax:
nō ꝯcant: tm̄ suffic̄ ꝙ ꝯcant scdm eoꝝ integra. s. effectū ⁊ capiēs: sic ēt
dicat̄ de municeps. ☞ Ar̄ q̄nto. Nomē nō pōt ꝯponi ex duobus
ītegris igit̄: ꝓbat̄ ex duob⁹ entib⁹ in actu nō fit terciū: ꝫ qōlibꝫ inte-
grū ē ens in actu igit̄: maior ē aristo. vij. methaph. ⁊ ꝑmo phico. Ex
actu em̄ ⁊ poña fit vnū: vt dr̄. ix. metaph. minor pꝫ: q2 ens in actu ē:
qd hꝫ: formā vl' met ē forā: mō qōlibet integrū hꝫ formā. i. modū ꝯcā-
di q̄ est forma dcōnis: igit̄ nomē nō ꝯponit̄ ex duobus integris. Di-
co veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ ex duobus entib⁹ in actu non fit terciū: nisi
vnū sit in poña ad altꝝ: vt ex farina ⁊ aqua fit tertiū: q2 panis: vnū

ēm hʒ se in potēcia ad alterū: vt farina ad aquā quā ī se recipit. Sic ēt ē in ꝓposito: vnū ēm nomē qḋ cū alio ꝯponit̄ ē in potentia ad aliud.
☞ Ar̄ sexto. Nomē nō ꝯponit̄ ex duob⁹ corruptis igit̄: pbat̄ aīs: ex nihilo nihil fit: ʒ corruptū ē nihil: ꝗ ex corrupto nihil ꝯponit̄. maior ē aristo. j. ethicorū: minor: q2 corruptio ē mutatio in nō eē: vt dr̄ in post p̄ntis. Dico verū argūm ꝯclu. ꝙ corruptū ꝓpe sūptū ꝛ phīce h̄ ē nihil: corruptū tn̄ cōit̄ sūptū ꝛ ḡmaticalr̄ bn̄ ē aliqd vt dcm̄ ē ī tcio nōbili.
☞ Ar̄ septimo. ptes noīs ꝯposite figure nō dn̄t ꝑcare illud in simplici qḋ ꝑcabāt in ꝯposito igr̄: pbat̄: q2 ptes noīs nō dn̄t ꝑcare igit̄: pbatur aīs aucte aristo. j. ꝑiermeniarū: vbi aristo. cōcludit ꝙ nulli⁹ noīs ptes dn̄t esse ꝑcatiue: dico verū ē: vt ptes sūt: ꝛ vt sunt in toto: q2 sic totū ꝑcat: ꝛ h̄ voluit aristo. ʒ bn̄ psit eē ꝑcatiue: inꝗtū sūt p se dcōnes: ꝛ hoc vult grāmaticus: de isto tn̄ sufficient' dcm̄ ē in notabili secundo.
☞ Ar̄ vltio. plures sunt mōi cōponēdi ꝗ̄ ꝗtuor: pbat̄ auctorita. donati q̄ subiungit quintū modū cū dt in textu. ex ꝗ̄pluribus: vt in expugnabilis imꝑterritus. Dico ꝙ donatus nō vult ꝙ eēt qnt⁹ mod⁹ ꝯponēdi noīa: ʒ vult ꝙ noīa aliqñ ꝯponūt̄ ex plib⁹ ptib⁹ ꝗ̄ ex duabus: vt ex trib⁹ vl' ꝗtuor: tn̄ ille mod⁹ ꝯphēdit̄ sb̄ aliq dictorū modorū.

Casus nominum q̄t sunt. Sex. Qui: Nominatiuus. Genitiu⁹. Datiu⁹. Accusatiu⁹. Uocatiu⁹. et ablatiu⁹. Per hos ēm casus oīm generū nomina ꝓnomina pticipia declinātur hoc modo.

Uerū tm̄ sex sint casus nominum. s. nominatiuus gtūs dtūs actūs vtūs ꝛ abltūs. Pro intellectōe ꝗstionis mote Notandū p̄mo ꝙ casus noīs diffinit̄ sic. Casus noīs est ꝓprietas noīs qua ip̄m nomen ꝑcat suū ꝑcatū recte vl' oblique. Pro qua diffōne intelligenda. Dr̄ p̄mo casus noīs est ꝓpetas noīs: dat̄ ītelligi ꝙ casus est accn̄s noīs: oīs ēm ꝓpetas accidit illi cui⁹ est ꝓprietas. Dr̄ scdo q̄ mediante nomen ꝑcat ꝑcatū suū recte vel obliq: ibi tangit̄ diuersitas casuū in nomine. Aliq ēm casus ꝑcant recte vt ntūs pncipalr̄ et ex ꝯsn̄ vtūs: eo ꝙ vtūs ē rect⁹ scdari⁹ vt cōiter ḡmatici dicunt. Aliq aūt casus ꝑcant obliq: vt gtūs dtūs accūs ꝛ abltūs. Uñ ꝑcare recte est ꝑcare suū ꝑcatū absolute sine ꝯnotatiōe obliqtatis: vt iohēs ꝑcat iohem absolute nulla ꝓpetate obliquitatis supaddita. Uñ sic i mathematica linea recta: vt dt euclides p̄mō elementorū est cui⁹ medium nō exit ab extremis: ꝛ q̄ nihil pticipat de obliqtate: sic ꝛ in ḡmatica ntūs ꝑcat ꝑcatū suū absolute sine aliqua ꝯnotatiōe obliquitatis. Significare āt obliq ē ꝑcare ꝑcatū suū cū ꝯnotatiōe obliqtatis supaddita: vt iohis ꝑt iohem nō absolute vt ntūs: ʒ supaddit ꝓpetatē cui⁹ vel ꝓpetatē possessiōis: sic dtūs ꝑcat nō absolute sic ntūs: ʒ supaddit ꝓpetatē cui vel ꝓpetatē acqsitiōis. Uñ sicut in mathematica linea obliq: vt dt euclides ē in q̄ mediū exit ab extremis ꝛ supaddit aliqd vltra lineā rectā: q2 exitū ꝛ eleuationē medij vltra extrema: sic in grāmatica obliq aliqd supaddūt vltra ꝑcatū ntī: q2 ꝓpetates obliqtatis que sunt ꝗtuor. s. cuius cui quē ꝛ a quo: vt dt autor modorū ꝑcādi. Sequitur corollarie ꝙ rectus ꝛ obliquus ꝑcant idē ꝑm rē ʒ nō eodē mō pʒ p̄ma ps corollorij: q2 rectus ꝛ obliquus ponunt̄ in eodeʒ p̄nto: vt iohēs iohis iohi oīa ponunt̄ in p̄nto iube: ꝛ p ꝯn̄s idem ꝑcant: pʒ aūt scdā pars corollarij: q2 ntūs ꝑcat absolute obliquus autem ꝑcat cōnotatiue: et superaddit aliquid vltra significatum nominatiui.

Notandum scdo: ꝙ nominatiuus est p̄mus casus ꝛ diffinit̄ cōiter sic. Ntūs est nomen ꝑcans ꝑcatū suū recte siue p modū vt qs. Uñ ꝑcare p modū vt qs est ꝯuenient' rn̄deri ad interrogationē factā p quis q̄ vel qḋ ꝑm exigentiā ꝯgruitatis vt cū querit̄: qs currit: rn̄det' iohēs. Dr̄ āt ntūs iō: q2 p ip̄m reb⁹ noīa īponim⁹: īpositio ēm noīm fit ī ntō. ꝛ dr̄ ntūs a v̄bo nomino as are: ab vltio supino noīatu: muta u in i ꝛ adde uus fit ntūs. Locat̄ āt ntūs p̄mo loco iō: q2 ntūs est cā aliorū casuū: eo ꝙ alij deriuāt̄ ab eo: mō cā ē p̄or effectu. Etiā iō q2 ntūs ꝑt recte ꝛ absolute: alij āt casus ꝑcāt obliq ꝛ ꝯnotatiue: mō rectū ē aū obliquū: ꝛ absolutū aū ꝯnotatm̄. Scd̄s casus ē gtūs ꝛ diffinit̄ cōiter sic Gtūs est nomen ꝑcans ꝑcatū suum p modū vt cuius. Unde illa dcō dr̄ ꝑcare p modū vt cuius que ꝯuenient' rn̄detur ad interrogationē factā per cuius: vt querendo cuius est liber rn̄detur iohannis. Et dr̄ gtūs a verbo gigno is ere: ab vltimo supino genitu muta u in i ꝛ adde uus erit gtūs. Et dr̄ gtūs ꝓ tāto: qa p ip̄m ḡnationē et genealogiā designamus. Dr̄ etiā casus patrū qa p eū genitores ꝛ patres ꝑcamus: vt cū querimus cuius es filius: rn̄det' iohis. ¶ Tercius casus est dtūs. Uñ dtūs cōiter diffinit̄ sic. Dtūs ē nomen ꝑcans ꝑcatū suū oblique et per modum vt cui. Uñ illa dctō dr̄ ꝑcare p modū vt cui que ꝯuenienter rn̄det' ad interrogationē factam per cui: vt cū queritur: cui dedisti librū: rn̄det' iohāni. Et dr̄ datiuus a verbo do das dare qḋ habet datū datu in supino: vnde mutando u in i ꝛ addendo uus fit dtūs. Et ꝑm iohem ianuensem datiuus est casus amicorum: amicorum enim est dare et tribuere.

¶ Quartus casus ē accūs ⁊ diffinit̄ cōit̄ sic Actūs ē nomē ſcās ſcatū ſuū obliq̄ ꝑ modū vt quē. Vn̄ illa ocō dr̄ ſcare ꝑ modū vt queʒ q̄ ꝯueniūt r̄ndet̄ ad interrogationē factā ꝑ quē quā vel qd̄ ſcd̄m exigetiā ꝯgruitatis: vt querēdo: quē diligis r̄ndet̄ iohēm. Et dr̄ actūs a ꝟbo accuſo as are: qd̄ hʒ in ſupino accuſatū atu: vn̄ ab vltimo ſupino accuſatu: mutando u in i ⁊ addendo uus fit actūs Et ē actūs casus ſm iohēm ianuenſ inimicoꝝ. Jnimicoꝝ em̄ ē ſe mutuo criminari et accuſare. Quīt⁹ casus ē vtūs ⁊ diffinit̄ cōiter sic. Vtūs ē nomē ſn̄s ſcatū ſuū ꝑ modū vocatōis: excitatōis vl̄ exhortatōis ſm quā ſcatōnem ꝯuenient̄ ei ꝓpōit̄ h̄ aduerbiū o: vt dicendo o petre. Et dr̄ vtūs a ꝟbo voco as are: qd̄ hʒ in ſupino vocatū vocatu: vn̄ ab vltimo ſupino mutādo u in i ⁊ addēdo uus fit vtūs. Dr̄ aūt cōiter vtūs rect⁹ ſcd̄arius triplici de cā. Primo rōne terminatiōis: q: ſepius hʒ ꝯſilem terminationē ſicut ntūs Scd̄o rōne ꝯſtructōis q: hʒ ꝯſilem modum ꝯſtruēdi ſic em̄ ntūs ꝯſtruit̄ appteāt ⁊ intrāſitiue: vt iohēs currit: ſic ⁊ vtūs: vt cōiter grāmatici dicūt: vt petre lege Vn̄ ⁊ dixit p̄ſcia. ſcd̄o minoꝛis. Ntūs ⁊ vtūs abſoluti ſūt .i. trāſitiue ꝯſtruunt̄. Tercio vtūs dr̄ rectus ſcd̄arius rōne ſcatiōis: q: nullus casus alt̄ eſt: ita affinis et ꝓportionat⁹ ntō in ſcatōe ſic vtūs. Vtꝝ tn̄ vtūs reddat ſuppoſitum ꝟbo ⁊ ſcet in rōne p̄ncipij nō eſt p̄ntis negocij: ſʒ in ſcd̄a pte alexan. determinatū eſt de hoc ſufficient̄. ¶ Sextus casus ē abltūs ⁊ diffinitur cōit̄ sic. Abltūs eſt nomē ſn̄s ſcatū ſuū obliq̄ ⁊ ꝑ modū vt a quo Vn̄ illa ocō dr̄ ſcare ꝑ modū vt a q̄: q̄ couenient̄ r̄ndet̄ ad interrogationē factā ꝑ quo: vt querēdo: a quo veniſti: r̄ndet̄ a iohē. Et dr̄ ablatiuus ab aufero aufers qd̄ hʒ ablatū atu ī ſupīo mutādo u ī i ⁊ addēdo uus fit abltūs. ⁊ dr̄ abltūs ꝓ tātu: q: ꝑ ipʒ ablationē reꝝ deſigm⁹

Notandum tercio. ꝙ casus ſm priſcia. ſexto maioꝛis diffinit̄ sic. Casus ē modica mutatio eiuſdē vocis ſuās genus ⁊ ſpēm q̄ cereberrime fit in fine Pro q̄ diffōne intelligēda. Dr̄ p̄mo in diffōne: modica mutatio: q: ſi eēt grādis mutatio nō eēt casus: vt ſi mutarē magn⁹ ī grādis nō ē casus. Dico ſcd̄ʒ eiuſdē voc̄: q: ſi eſſʒ alia vox ī recto ⁊ obliq̄ nō eēt casus: vt bon⁹ melioꝛ. Dr̄ tercio ī diōne ſuās gen⁹: ḡ h̄ nō ē casus doct⁹ doctioꝛ docta. Dr̄ q̄rto: ⁊ ſpēm: et ḡ h̄ nō ē casus doct⁹ ctioꝛ: vbi doct⁹ ē p̄mitiē ſpēi: doctioꝛ nō p̄mitiē. Dr̄ q̄nto q̄ creberrime fit ī fine: q: variatio casus aliq̄n fit in p̄ncipio: vt ego mei: aliq̄n in medio vt p̄rfamilias: ſepius tn̄ variat̄ casus ī fine. Sub casu aūt cōphendit̄ forma casual̄. vn̄ Sciendū ꝙ forma caſualis eſt quedā ꝓprietas noīs attributa noī ea rōne qua dꝛ hr̄e oēs casus in ſn̄i nūero ſb̄ vna t̄minatiōe aut ſub plurib⁹: ⁊ ſūt ſeptē Prima foꝛma casual̄ dꝛ aptota: ⁊ ē nomen h̄n̄s ſolū vnicū casum ſb̄ vna terminatiōe vt grate ſpōte q̄ ſolū h̄n̄t abltīm: vl̄ ēt illō dr̄ aptote foꝛe qd̄ hʒ tres casus ſb̄ vna terminatōe vt phas nephas: phas ē nomen neutri⁹ gn̄: mō nomē neutri⁹ gn̄ hʒ ī actō ntō ⁊ vtō vnā terminationē Et dr̄ ab a qd̄ ē ſine ⁊ ptotos casus: nō iō ꝙ abſolute nullū caſuʒ haberet: ſʒ q: caret pl̄alitate casuū. Scd̄a foꝛma casual̄ dr̄ monaptota: ⁊ ē nomē h̄n̄s oēs casus ſub vna terminatōe: vt coꝛnu: ⁊ dr̄ a monos qd̄ eſt vnū ⁊ ptotos casus quaſi h̄n̄s oēs casus ſb̄ vna terminatione. Sic etiā noīa indeclinabilia ſūt monaptote foꝛe. Tercia forma ē diptota: ⁊ ē nomen h̄n̄s oēs casus in ſn̄i nūero ſub duabus terminationibus: vt paſca. Et dr̄ a dya qd̄ eſt duo ⁊ ptotos casus q̄ſi h̄n̄s oīs casus ſb̄ duab⁹ terminatōib⁹. Triptota ē nomē h̄n̄s oēs casus ſb̄ tribus terminatiōibus vt ſcamnū. Et dr̄ a tris qd̄ eſt tres ⁊ ptotos casus q̄ſi h̄n̄s oēs casus ſb̄ tribus terminatōib⁹. Quarta foꝛma casual̄ eſt tetraptota: ⁊ ē nomen h̄n̄s oēs casus ſb̄ quatuoꝛ terminatōib⁹ diſtinct̄: vt h̄ nomē mgr̄. ⁊ dr̄ a tetra qd̄ eſt q̄tuoꝛ ⁊ ptotos casus q̄ſi nomen h̄n̄s oēs casus ſb̄ q̄tuoꝛ terminatōibus diſtinctis. Quinta foꝛa casualis ē pēaptota: ⁊ ē nomē h̄n̄s oēs casus ſb̄ q̄nq̄ terminatiōibus diſtinctis vt dn̄s. Et dr̄ a penta qd̄ eſt quinq̄ ⁊ ptotos casus q̄ſi nomen habens oēs casus ſub quinq̄ terminatiōibus diſtinctis Sexta ⁊ vltima foꝛa casualis eſt exaptota: et eſt nomen h̄n̄s oēs casus ſub ſex terminatiōib⁹ diſtinct̄ vt vn⁹ ſol⁹ tot⁹. Et dr̄ ab ex qd̄ ē ſex ⁊ ptotos casus q̄ſi nomē h̄n̄s oēs casus ſub ſex terminatiōibus diſtinctis.

Notandum quarto ⁊ vltimo: ꝙ q: omnis mod⁹

ſn̄di dʒ oꝛiginal̄r ſumi ab aliqua ꝓprietate reali ⁊ mō eſſendi: opoꝛtet intelligere vnde ſumit̄ casus qui ē modus ſn̄di accn̄tal̄ nominis Pro q̄ notādū ꝺt autoꝛ modoꝝ ſn̄di ꝙ in reb⁹ realib⁹ repiūt̄ due ꝓprietates reales cōes. ſ. ꝓpetas p̄ncipij ⁊ ꝓprietas termini. Jtē in rebus realibus ſil̄r inueniunt̄ adhuc alie ꝓpetates reales. ſ. ꝓpetas vt quod eſt aliq̄d in ſe: ⁊ ꝓprietas cui⁹ eſt aliq̄d: ⁊ proprietas vt cui aliquid dat̄ vel acq̄rit̄: ⁊ ꝓprietas vt quē et ꝓprietas vt a quo: q̄ ꝓprietates: vt ꝺt petrus helie ſcant̄ ꝑ hoc nomen q̄s et eius obliquos. A ꝓprietate ḡ principij ⁊ termini accipiunt̄ casus noīm ꝓprietatib⁹ ſecūdis ſupadditis: ab ill̄ ḡ ꝓprietatibus oꝛiūt̄ ſex casus noīm. Et deſcribitur sic casus. Casus eſt modus ſn̄di noīs quo mediāte nomē ꝓprietatē principij vel termini ꝯſcat ꝓprietatibus vt qd̄ cui⁹ cui quē: vel a quo ſupadditis. Primus ḡ casuū eſt ntūs ⁊ diffinit̄ sic. Ntūs eſt modus ſn̄di noīs rē in rōne principij mō vt qd̄ eſt alteꝝ ſupaddito cōſcans: vt hō currit. Jlle ntūs hō ſt in rōne p̄ncipij reſpectu actus verbi. ſ. currendi: ⁊ ſt ſub mō: vt ꝙ eſt alteꝝ: dr̄ em̄ .vij. metaphi. ſuba eſt p̄oꝛ accn̄te tpe natura ⁊ diffōne: ¶ Scd̄s casus ē gtūs ⁊ dif

finif sic. Est mod⁹ fndi nois rē sub rōne pncipij vl termini indrēter ppetate vt cui⁹ ē alter supaddita ɔfcās. Cū eñ dr iohis iterest currere: iste gtūs iohis ft in rōne pncipij respcū act⁹ vbi: ʒ cū dico miserior iohis. iste gtūs iohis ft in rōne termi. ¶ Tercius casus ē dtūs et diffinif sic. Dtūs ē modus fndi nois in rōne pncipij vl termini ppetate vt cui alter acquirif supaddita cōfns. Exem pimi vbi in rōne pncipij: iohi placet studere. Exem scdi vbi in rōne termini do tibi. ¶ Quart⁹ casus ē accūs ꝛ diffinif sic. Actūs ē modus fndi nois sb rōne principij vel termini ppietate vt quē supaddita ɔfns: exem p mi: iohem optet studere: exem scdi vt lego lectōnē. ¶ Quint⁹ casus ē vtūs: ꝛ ē modus fcādi nois sub rōne termini respectu dependētie act⁹ exercitati cōfcās vt o iohes. Ille vtūs iohes fcat in rōne termini respectu dependentie istius actus exercitati. s. o: duplex est ĝ act⁹

Actus = duplex

Quidā est actus signatus qui importaf p verba et participia: ōne verbū sllr pticipiū fcat actū vt lectio fcat actū legendi. Alter est actus exercitatus ꝛ est qui importaf p plationē hui⁹ aduerbij o: ꝛ hu⁹ actus terminus est vtūs. Vñ ꝛ dr vtūs: qꝛ est terminus illius vocationis ꝛ actus vocandi qui designaf p h aduerbiū vocādi o. ¶ Ultimus casus ē abltūs ꝛ diffinif sic. Ablatūs est modus fcandi nois in rōne principij vel termini indrñr: ppetate vt a quo supaddita cōfcans: exem pmi a forte legif: exem scdi vtor pane. Sequif corollarie ex dictis pmo q ntūs aliqñ fcat in rōne principij: vt iohes currit vt ntūs ɔstruct⁹ appteañ ꝛ suppōnēs. Seqf corollarie scdo q ntūs aliqñ fcat i rōne termi vt ntūs apponēs ꝛ app⁹ ɔstructus vt sum hō. Sequif corollarie tercio q obliq aliqñ fcant in rōne pncipij inqtū sunt supposita respcū verbor impsonaliū: ꝛ vt ɔstruūtur intransitiue. qñqꝫ aūt in rōne termini inqtū ɔstruunf transitiue. Sequif corollarie quarto q vtūs solū fcat in rōne termini. s. respectu actus iportati p hoc aduerbiū o: lʒ alij dicūt q etiā ft in rōne pncipij respectu actus verbalis: de isto tñ latius dcm est in scda pte alexan. cū quesitū fuit: vtr vtūs hʒ reddere suppm verbo personali. Sequif corollarie quinto q nō est incōueniēs eundē casum fcare in rōne pncipij ꝛ termini respectu diuersor: lʒ respectu eiusdem eēt incōueniens pʒ qꝛ obliqui cū ɔstruūtur intransitiue cū vbis impsonalibus tūc fcat i rōne principij: cū vo ɔstruūtur trāsitiue cū verbis trāsitiis app⁹ fcat i rōne termini vt dictū est. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio responsalis. Tm sex sunt casus nominū specifice ꝛ formalr distincti: ꝛ hoc noīm nō defectiuor. Dr notāt noīm nō defectiuor: qꝛ noīa defectiua nō hñt istos sex casus vt sunt ista noīa vis thabi ꝛ silia. Et pbaf veritas ɔclōnis p sufficientiā sex casuū noīm. Ois eñ casus nois aut est intransitiuus aut trāsitiuus Si intransitiuus aut est suppm pimariū sic est ntūs: aut suppm scdarium sic est vtūs Si aūt est transitūs hoc est dupl: aut est transitūs personarū aut actuum. Si personarum hoc est dupliciter: aut sumitur a principio sic est gtūs: aut a fine ꝛ proprietate finis: sic est dtūs. Si aūt actuū hoc est dupliciter: aut eñ fcat p modū agentis sic est actūs: aut per modum pacientis sic est ablatiuus.

☞ Arguif pmo. Ntūs nō est casus igif nō sūt sex casus noīm pbatur aūs. oīs casus dr a cadendo: ʒ ntūs a nullo cadit ꝛ deriuaf igif ntūs nō est casus: maior ē nota silr minor. Dico lʒ ntūs nō cadit ab alio casu passiue: qꝛ nō deriuaf ab alio casu: tñ cadit actiue. i. ab ipo deriuanf alij casus: et hoc sufficit ad hoc q ntūs dicatur casus

☞ Arguif scdo. Abltūs nō est casus nois igif nō sunt sex casus nominū. pbaf aūs qꝛ greci carent abltō ergo etiā latini: ʒ ɔñā: qꝛ oīs latinitas ortū hʒ a greco: vt ostdit priscianus in phemio maioris voluminis: aūs aūt est notū. Dico ver argm ɔcludit q greci nō habēt abltm expresse tñ iplicite hñt: eo q loco abltī ponūt gtm vt vbi nos dicimus tenus cruribus: greci dicunt tenus crurum: ꝛ sic licet greci nō habent sex casus quo ad vocem tamen habent quo ad officia.

☞ Arguif tercio. Aliqd ē nomē qd nō declinaf p sex casus igitur pbatur de noīe indeclinabili quod nō habet sex casus: pbatur qꝛ est indeclinabile vt neqꝫ: si eñ est indeclinabile nō hʒ sex casus p quos inflectitur ꝛ declinaf. Dico ver argm cōcludit q nomen indeclinabile nō declinaf p sex casus quo ad vocē: tñ quo ad correspondentiam diuersorum ɔceptuum hñ: cum eñ dico neqꝫ currit: Neqꝫ est nti casus cum vo dico huius neqꝫ interest currere: neqꝫ est gtī casus: cū vero dico dedi huic neqꝫ est datiui casus.

☞ Arguif quarto. octo sunt casus noīm igif nō sex pbaf aūs qꝛ quatuor sunt obliq ĝ etiam quatuor dñt esse recti ꝛ sic erunt octo: ʒ ɔña qꝛ quot modis dicif vnū oppositor tot modis et reliquū: vt pʒ quarto topicor. Sed aūs notum est: qꝛ obliqui sunt quatuor. s. gtūs datiuus actūs ꝛ abltūs. Dico q ver argm cōcludit qt modis dr vnū oppositor tot modis dr et reliquū: de vere oppositis et pprie dictis oppositis: mō rect⁹ et obliqu⁹ nō sunt ve opposita: nec opponūf ppe rectus enim et obliquus fcant idem eēntialr: vt dictū est superius.

☞ Arguif quinto. Plures sūt casus nois q sex: pbaf: qꝛ vltra sex casus adhuc ponunf septē forme casuales que etiam sunt casus Dico q ver argm ɔcludit q forme septem casuales ɔprehendunf sub casu: ꝛ sunt iste septē forme casuales septē modi declinādi ipa noia

☞ Arguitur sexto: plures sunt casus noīm q (in diuersis casibus

sex: ꝓbatᷣ: q̄ꝛ aliq̄s est abltũs cũ ꝑpõne ⁊ aliq̄s est ablatũs sine ꝑpõne Itẽ quidã est actũs cũ ꝑpõne ⁊ quidã est actũs sine ꝑpõne. Dico q̄ tales ablatiui reducuntᷣ ad abltm̃ ⁊ acci ad accm̃. Et hec fuit positõ antiquoꝝ grãmaticoꝝ quos reprobat priscianus scd̃o minoris.

☞ Arᷣ septimo. Nõ oĩa noĩa declinatᷣ ꝑ istos sex casus igitᷣ ꝓbatur de noĩbus indeclinabilibus q̄ nõ declinantᷣ ꝑ istos sex casus: q̄ꝛ sunt ĩdeclinabilia: silr̃ ista noĩa nece ꝑce q̄ carẽt ntõ ⁊ vtõ. Dico lꝫ noĩa in declinabilia nõ declinantᷣ ꝑ istos sex casus q̄ ad dr̃iam voc̄: tñ q̄ ad dr̃iam ꝟcatõis: vt dcm̃ est. Et lꝫ ista noĩa nece prece nõ declinantᷣ in ntõ ⁊ vtõ ꝟm vsum: tñ pñt declinari ꝟm artem ⁊ hoc sufficit.

☞ Arᷣ vltimo Vtũs nõ est casus igitᷣ nõ sunt sex casus noĩm: ꝓbatᷣ gñs. Oĩs casus aut ẽ rectus aut obliquus: sed vtũs nec est obliquus nec rectus igitᷣ: maior est nota ex sufficienti diuisione: minor q̄ vtũs nõ sit obliquus notũ ẽ: q̄ꝛ obliq̄ solũ sunt q̄tuor .s. gtũs dtũs actũs et abltũs. Non etiam rectus ꝓbatᷣ: q̄ꝛ rectus ꝟcat ꝟcatũ suũ absolute: sed vtũs ꝟcat ꝯnotatiue igitᷣ: maior est nota: q̄ꝛ ꝓpter hoc dr̃ rectus: minor q̄ꝛ vtũs importat excitationẽ vt dd̃o: petre lege: iste vtũs petre vltra ꝟcatum suũ importat excitationẽ. Dico vex argm̃ cõcludit q̄ rectus primarius debet ꝟcare omnino absolute: lꝫ ergo vtũs ĩportat excitationẽ: non tñ propter hoc dicitᷣ obliquus quia obliquus ꝟcat ꝑ modum: vt cuius cui quẽ et a quo: quod non ꝯuenit ipi vocatiuo.

Magister nomẽ appellatm̃ gñis masculini numeri singularis: figure simplic̄ casus: nominati et vocatiui qd̓ declinabitur sic. Ntõ hic magister. Gtõ huius magistri. Dtõ huic mgr̃o Actõ hunc magr̃m. Vtõ o magr̃. Abltõ ab hoc mgr̃o. Etplr̃. Ntõ hij magistri. Gtõ hoꝝ mgr̃o rum. Dtõ his magistris. Actõ hos magistros. Vtõ o magistri. Ablatiuo ab his magistris.

Musa nomẽ appellatm̃: gñis feminini: numeri singularis figure simplic̄ casus nominatiui et vti ⁊ ablatiui quod declinabitur sic

Ntõ hec musa. Gtõ hꝰ muse. dtõ huic muse. actõ hãc musã. vtõ o musa: abltõ ab hac musa Etplr̃ ntõ hee muse: gtõ haꝝ musaꝝ: dtõ his musꝫ: ctõ has musas. Vtõ o muse. Abltõ ab his musis.

Scamnum nomen appellatm̃ gñis neutri numeri singularis: figure simplic̄ casus Nti ⁊ acti ⁊ vocatiui: qd̓ declinabitur sic. Ntõ hoc scamnum. Gtõ huiꝰ scamni. Dtõ huic scãno. Actõ hoc scamnum. Vtõ o scamnum. Ablatiuo ab hoc scamno. Etplr̃. Ntõ hec scamna Genitiuo hoꝝ scamorum. Dtõ his scamnis. Actõ hec scamna. Vtõ o scãna Abltõ ab his scamnis.

Sacerdos nomen appellatm̃ gñis cõmunis numeri singularis figure simplicis: casus nominatiui et vocatiui quod declinabitur sic. Ntõ hic et hec sacerdos Genitõ huius sacerdotis. Datiuo huic sacerdoti. Accusatiuo hunc et hanc sacerdotẽ. Vocatiuo o sacerdos. Ablatiuo ab hoc ⁊ ab hac sacerdote vel sacerdoti. Etplr̃ Ntõ hij et he sacerdotes. Gtõ hoꝝ et haꝝ sacerdotum. Dtõ his sacerdotibus. Actõ hos ⁊ has sacerdotes Vocatiuo o sacerdotes Ablatiuo ab his sacerdotibus.

Elix nomen appellatiuum: gn̄is omnis: numeri singularis: figure simplici casus Nominatiui et Accusatiui et vocatiui quod de-clinabitur sic: Nominatiuo hic ꝛ hec ꝛ hoc felix Genitiuo huius felicis. Datiuo huic felici. Ac-cusatiuo hunc et hanc felicem et hoc felix. Voca tiuo o felix. Ablatiuo ab hoc et ab hac et ab hoc felice vel felici. Et pluraliter. Nominatiuo hij he felices et hec felicia. Genitiuo hoꝝ et harum et horum felicium. Datiuo his felicibus. Accusa-tiuo hos et has felices et hec felicia Vocatiuo o felices et o felicia. Ablatiuo ab his felicibus.

Ructus nomen appellatiuuꝫ generis ma sculini: numeri singularis Figure simpli cis: casus nominatiui et genitiui et vocatiui qđ declinabitur sic. Nominatiuo hic fructus. Gtō huius fructus. Dtō huic fructui fructui. Accu-satiuo hunc fructum. Vtō o fructus. Abltō ab hoc fructu. Et plr̄. Ntō hij fructus. Gtō horum fructuum. Dtō his fructibus. Actō hos fruct⁹. Vtō o fructus. Ablatiuo ab his fructibus.

Pecies nomen appellatiuum gn̄is femi-nini: numeris figure simplicis casus: nominati-ui et vocatiui: quod declinabitur sic. Nominati uo hec species. Gtō hui⁹ spei. Dtō huic speciei Actō hanc spēm. Vtō o species. Ablatō ab hac spē. Et plr̄. Ntō he species. Gtō haꝝ speꝝ Dtō his specieb⁹. Actō has species. Vocatiuo o spe cies. Ablatiuo ab his speciebus.

Rima declinatio q̃t lr̃as terminales hꝫ: Duas. Quas. a ꝛ s. Quot terminatōes Tres. Quas. a. as. es. Da exēplum: a vt poeta. as vt eneas: es vt enchises. Que est agnitio pri me declinatiōis. Hec ē c⁹ genitiu⁹ ꝛ datiu⁹ tres ꝛ noīatiu⁹ ꝛ vocatiu⁹ plēs in ae dipthōgon desi nunt. Accusatiu⁹ in am correptā. Vocatiuus si-milis est ntō. Ablatiuus in a pductam. Geniti-uus pluralis in arum correptam. Datiu⁹ ꝛ abla tiuus in is pductā. Accusatiu⁹ in as pductam.

Ecunda declinatio quot lr̃as terminales habet: Tres Quas r s m. Quot termi-

natiões. Sex. Quas: er ir ur us eus um: Da ex
emplum: er vt sacer: ir vt vir: vr vt satur: us vt
magnus: eus vt tydeus: um vt templum. Que
est agnitio secunde declinationis Hec est cuius
genitiuus singularis: et nominatiu' et vocatiu'
plr̄es in i pductā desinunt Datiuus et ablatiuus
in o productā. Accusatiuus in um correptā Qñ
nominatiuus in r: vl' in um desinit silis erit et vo
catiuus Qñ us mutatur in e: vt dominus dñe:
Qñ vero in ius: si sint ꝓpria nomina. abiecta us
fit vocatiuus in i: vt virgilius virgili. Et vnum
appellatiuū quod est filius o fili. Genitiu' plu
ralis in orum correptam. Datiuus et ablatiuus
in is pductā. Actūs ī os pductā vl' ī a correptā

Tercia declinatō quot litteras terminales
habet: Decem. Quas: a: e: o: c: l: n: r: s
t: x. Da exemplū: a vt poema: e vt monile: o vt
virgo: c vt lac: l vt mel: n vt nomen r vt pater: s

vt ciuitas: t vt caput: x vt felix. Quot termina
tiones: Septuaginta octo vel pauloplus. Que
est agnitio tercie declinationis hec est cuius ge
nitiuus singularis in is correptam desinit. Da
tiuus in i pductam. Accusatiuus in em vl' in im
correptam. Vocatiuus similis est nominatiuo.
Ablatiuus in e correptam vel in i productā. No
minatiuus et accusatiuus et vocatiuus plurales
in es productam vel in a correptam. Genitiuus
pluralis in um correptam. Datiuus et ablatiu'
in bus correptam.

Quarta declinatio quot litteras termina
les habet duas: Quas: s et u. Quot ter
minatiões: Similiter duas: Quas: us et u. Da
exemplū: vs vt manus: u vt cornu: Que est ag
nitio quarte declinationis hec est cuius geniti
uus singularis et nominatiuus et accusatiuus et
vocatiuus plurales in us productam desinunt.

Datiuus in ui productã Accusatiuus in um correptam Vocatiuus similis est nominatiuo Ablatiuus in u productam: Genitiuus pluralis in um correptã Datiu⁹ 𝔷 ablatiu⁹ in bus correptã

Quinta declinatio quot litteras terminales habet: Unaz Quam: s: Quot terminationes: Similiter Unam Quaz es productã vt dies Que est agnitio quinte declinatiõis hec est cuius genitiuus et datiuus singulares in ei diuisas sillabas desinunt Accusatiu⁹ in em correptam Vocatiuus similis est nominatiuo Ablatiuus in em correptam Nominatiuus et accusatiuus et vocatiuus plurales in es productam Genitiuus pluralis in erum correptã Datiuus et ablatiuus in bus correptam.

Utrum exẽplaris declinatio nominuz sit bñ posita. Pro intellectõe questiõis. Notandum primo q donatus ideo determiauit de exẽplari declinatõe noĩm vt iuuenes eo leui⁹ 𝔷 meli⁹ declĩatões noĩm itelligẽnt: exẽpla eñ: vt dt sctũs thomas sup pmo porꝝ ponũt ꝓpt facilitatẽ doctrĩe: vñ 𝔷 dt aristo. primo priorum exempla

ponim⁹ nõ q ita sint ſz vt addiſcẽtes addiſcãt. Capit ãt declinatio dupl̃r. pmo cõit: 𝔷 sic ↄphẽdit ſb se ↄiugatõꝫ: 𝔷 sic capit cũ dr vbũ declinat .i. ↄiugat d psona ĩ psonã: d mõ ĩ modũ 𝔷 d tpe ĩ tps. Alio mõ capit declinatio ꝓpe: 𝔷 sic solũ ↄuenit ptib⁹ casualib⁹: 𝔷 sic capit hꝫ diffinit sic. Declinatõ ẽ noĩs ĩ fine p obliqs variatio. Attẽdit ãt declinatio noĩs pẽs gtĩ 𝔷 dtĩ tres pncipalr: ſz etiã penes formatões aliorꝝ casuũ. Et h est dupl̃r: vel eñ tal' gtũs terminat ĩ vocalẽ vl' in ↄsonantẽ. Si in vocalẽ h est dupl̃r: vel in simplicẽ vocalẽ: 𝔷 sic ẽ declinatio scda vt dñi. Vel in duplicẽ 𝔷 hoc ẽ dupl̃r: vel explicite sic ẽ qnta: vt spẽi: vel ĩplicite 𝔷 sic ẽ pma vt muse: vbi nos loco ae dipthongi ponimus longũ e. Si aũt gtũs terminat in ↄsonantẽ hoc est dupl̃r: vel i precedit s sic est tercia declinatio vt sacerdotis: vel u pcedit s sic est quarta vt fruct⁹. Et est sciẽdũ q donat⁹ in exẽplari decliatiõe noĩm nõ attẽdit ordinẽ declinationũ: ſz gtĩ: si eñ attẽdisset ordinẽ declinationũ tũc pmo debuisset declinare hoc nomen musa: hoc eñ nomen musa est pme decli. mõ pmũ pcedit scdõ: sed attẽdebat donat⁹ ordinẽ gtĩ: gen⁹ eñ masculinũ ẽ añ feĩm: gen⁹ eñ masculinũ capit a ꝓpetate actiã: ſz feĩm a ꝓpetate passiua: vt dcñ ẽ supius: mõ agẽs est pstantius passo tercia de aĩa: 𝔷 pcedit passum: et iõ pus dona. docuit declinare hoc nomen magr q musa Et est etiã notandũ q ista noĩa magr: musa: scamnum: sacerdos: felix: species: in littera posita supponũt materialr: nõ qdẽ ꝓ se ſz ꝓ sibi silĩ psonalr accepto 𝔷 ĝ hoc nomen magr in lra nõ ẽ gĩ masculini sed potius gĩ neutrius: oẽ eniz nomẽ materialr captũ ẽ gĩ neutri⁹ 𝔷 indeclinabile vt cõit dicũt gramatici: sed supponit ꝓ ista dcõne magr in ista orõne magr legit: vbi hec dcõ magr est tris nũeri simplicis figure gĩ masculini: 𝔷 in istĩs declinationibus subintelligit hoc vbũ dr: vel ponit vl' declinat: sic q donat⁹ vult tñ dicere. In ntõ dr vel declinat h magr. In gtõ dr l' declinat huius magri: 𝔷 sic cõmittit hic quedã figura que dr eclipsis: que fit qñ in orõne subintelligit 𝔷 nõ expsse ponit aliqd verbũ qd tñ requirit ad pfectũ sensum faciendum vt hic: gloria pri 𝔷 filio: vbi ſb intelligit hoc verbũ sit: quia hec orõ valet tñ Gloria sit patri.

Notandum scdo q donatus volẽs docere exemplarẽ declinationẽ noĩm: in corꝝ declinatiõe pponit ꝓnoĩa articularia: hic hec hoc cũ eorꝝ ↄdeclineis: nõ ideo q ista articularia vel eorꝝ ppõ dictiõibus in declinando esset de essentia declinatõis: sed fecit hoc ꝓpter informationẽ iuuenũ vt melius 𝔷 facilius noscerẽt casus dcõnũ: fecit etiã hoc iõ vt haberet dĩa 𝔷 distinctio dictionũ ĩ diuersis casibus: reperitur eñ vna dictio diuersorꝝ casuum et certificatio casus nõ habet nisi ex ppõne articuli: vt hec dictio magistri põt esse

nti casus in plī et etiā gti in singulari: tñ ex ꝑpōe articuli talis diuersitas ꝯgnoscitur. Cū eñ dico hij mgr̄i est nti casus in plī: si aūt dico huiꝰ mgr̄i est gti casus in singl'ari. Rō āt huiꝰ quare ꝓnomibꝰ non ꝑponunt̄ artic'aria in declinādo sicut noībꝰ ē ista: q: noīa sūt incerta quo ad eoꝝ gn̄s et indeterminata: ꝑpō āt articularis facit certitudinem in gn̄e noīm ꝓnoīa vero sunt certa quo ad eoꝝ gn̄s nō oportet ergo vt ꝓnoībꝰ ꝑponat̄ articulus. Rō āt istiꝰ q̄re in declinatōe nominū ꝑponunt̄ hec ꝓnoīa: hic hec hoc et eoꝝ cōdeclinia: et nō alia ꝓnoīa ē ista: q: ista ꝓnoīa sunt magis discretīa et certe ꝑcantia: demonstrāt eñ tā rem p̄ntem q̄ȝ absentē tā ad sensum q̄ȝ ad intellectuȝ Alia āt ꝓnoīa vt ego tu sui ꝛc. demonstrāt tñ rem p̄ntē et ad sensuȝ Rō āt istiꝰ quare vtīo nō ꝑponit̄ articulus: q: articulꝰ ꝑponit̄ cā certitudinis faciēde: vtūs āt ꝑ se ē certus. Etiā iō: q: ꝓnoīa caret vtīo: nō pōt ğ ꝓnomē vti casus p̄eponi vtīo: ſȝ vtīo p̄eponit̄ aduerbiuȝ vocandi o. Ratio q: hoc aduerbiū o ꝑcat excitatiē: et hoc idem fit ꝑ vtm̄ eo q̄ vtūs ē terminꝰ excitatōnis: vt ergo ꝑcaret excitatio maior et eiꝰ terminatio intelligeretur: cōuenienter vtīo ꝑponit̄ aduerbium vocādi o. Rō āt huiꝰ quare abltīo ꝑponunt̄ artic'aria cum ꝑpōne a vel ab ē ista: vt hēatur dr̄a inter dtm̄ ꝛ abltm̄ sepiꝰ eñ dtūs ꝛ abltūs conueniūt in terīatōe: mō ille ꝑpōes a vel ab impoꝛtāt dr̄ām.

Notandum tertio q̄ donatus in littera ostendit lr̄as finales in quas noīa p̄ime declinationis habent terminare: et dt q̄ sunt due scȝ s ꝛ a: terīnatōnes autē finales in quas noīa p̄ime declinationis terīant̄ dt q̄t sūt tres a as et es: a vt musa as vt eneas es vt enchises. Pro quo notandū q̄ lr̄a terminalis et terīatio dr̄t. Littera eñ terīalis ē vltima littera dcōis: ſȝ terīatio: ē vltīa sillaba dcōis: qn̄q̄ȝ āt euenit q̄ idē sint lr̄a terminal' ꝛ terīatio: vt patȝ in hac dcōe maria: hoc tñ non ē eadē rōne. Intelligit̄ āt lr̄a donati q̄ terīatiōes noīm p̄ime declinatiōis sunt tres verū ē de noībꝰ latinis et in singulari numero declinabilibꝰ. Dico notant̄ noīm latinoꝝ: ꝓpter excludere terīatiōes noīm heb̄aicoꝝ p̄me declinatōis vt adā abrahā q̄ terīant̄ in am. Dico etiā noīm in ſr̄i nūero declinabiliū: propter ista noīa diuitie nuptie: q̄ sunt p̄me declinatōis et non terīant̄ in aliquā istaꝝ terīationū. Sȝ hoc nō ē cōtra lrām q: lr̄a autoꝛ intelligit̄ vt dcm̄ ē de noībus in singulari nūero declinabilibꝰ Sic silr̄ ē dōm de illis noībus athene thebe. Ostendit etiā donatus q̄ noīa p̄ime declinatōis in singulari numero in gtīo et dtīo terminant̄ in ae dipthōgon hoc ē longū e. Pro quo notandū Dipthōgus ē conglutinatio duaꝝ vocaliū in eadē sillaba vim suā retinentiū. Et dr̄ diptōgus a dya qd̄ ē duo et ptongus sonus q̄si duaꝝ vocaliū sonus

Et sunt q̄tuoꝛ quarū due scribunt̄ et ꝓferunt̄. s. au et eu. exemplū p̄mi audio: exem̄ scd̄i euge: ſȝ alie due scribunt̄ sed non ꝓferunt̄ vt ae et oe: exem̄ p̄mi vt musae. Exem̄ scd̄i coelū. Ostēdit etiā donatꝰ q̄ nomina p̄me decl'. in dtō ꝛ abltō plī terminant̄ ī is: qd̄ veꝝ ē vt ī plimū Sūt eñ ēt aliq̄ noīa p̄me decl'. q̄ ī dtō ꝛ abltō plī terminant̄ in bus: ꝛ hoc ꝯtingit in illis noībus p̄me decl'. q̄ terminā̄t in a ꝛ formant̄ a nomine masculini gn̄ terminato in us ꝛ neutrū nō sequit̄ ꝑ um: vt anīa aīabus: ꝛ cū hoc requirit̄ q̄ in illis sit discretio sexus: vt pȝ in his metris. A veniens ex us sine neutro transit in abus. Hinc anīatoꝝ sint discernentia sexū. Filia mula dea cū libertabus equabus His asinā iūgas aīabus ꝛ dn̄abus. Et famulā seruā p̄dictis annumerab. Et si sunt plura tñ vsus nō tenet illa. ¶ Ostēdit ꝯſr̄ donatus in tex. q̄ lr̄e ī quas terminant̄ noīa scd̄e decli. sunt tres: aliqua eñ terminant̄ in r vt magr̄: aliqua in us vt dn̄s: aliqua in um vt tēplū. Terminatōnes aūt noīm scd̄e decli. sunt sex: er vt mgr̄: ir vt vir: vr vt satur: us vt magnus: eus vt tideus: um vt tēplū. Tres aūt ponit regulas donatꝰ de formatiōe vtī in noībus scd̄e decli. Prima qn̄ ntūs in noībꝰ scd̄e declina. terminat̄ in ius: si sint ꝓp̄a noīa tunc abiecta us fit vtūs in i. Ut tñ distictius cognoscat̄ que noīa ꝓp̄ia hn̄t ci in vtō ꝛ q̄ ti cōiter grāmatici duas ponūt r'las quarū p̄ima est. Noīa ꝓp̄a terminata in ius que ab oꝛigie hn̄t t in vtō hn̄t ti: vt laurētius laurenti: dr̄ eñ laurentius quasi laureā tenēs: sic vincētius dr̄ q̄si victoꝛiā tenēs. Scd̄a regula. Noīa ꝓp̄a in ius terminata que ab oꝛigine hn̄t c vtm̄ casum terminant in ci: vt bonifacius bonifaci: dr̄ eñ bonifacius q̄si faciēs bona: has regulas alij dicūt sub alijs v̄bis. Noīa ꝓp̄a que terminā̄tur in cius q̄ hn̄t vocalē an̄ cius hn̄t ci in vtō: vt bonifaciꝰ faci. Sed illa noīa ꝓp̄a in ius terminata que hn̄t ꝯsonantē an̄ cius hn̄t ti ī vtō vt laurentius ti. Scd̄a regula de foꝛmatōe vtī in noībus scd̄i decli. est hec. Qn̄ ntūs noīs scd̄e decli. terminat̄ in er vel in um tūc vtūs est sīl'is ntō in terminatiōe: exem̄ d̄ er vt magister: exm̄ de um vt scām̄ num. Tercia regula qn̄ ntūs terminatur in us: tūc vtūs foꝛmat̄ mutando us ī e: vt dn̄s dn̄e: ꝛ ğ dt in tex. (qn̄ in us) rn̄det mutatur in e.

Notandum quarto ꝛ vltimo q̄ donatus ostendens de tercia declinatiōe noīm dicit: q̄ decem sunt littere terminales ꝛ finales in quas terminant̄ noīa tercie declinatiōis: aliqua eñ terminātur in a: vt dogma: aliqua in e vt monile: aliqua in o vt hō. aliqua in c vt lac: aliqua in l vt mel fel: aliqua in n vt nomē: aliq̄ in r: vt pater: aliqua in s vt ciuitas: aliqua in t vt caput: ꝛ aliqua ī x vt felix. Terminationes autem in quas nomina tercie declinationis declinantur sunt septuagintaocto vel pauloplus: que scilicet sunt

dissimiles quo ad essentiam: et etiã quo ad quantitatẽ simil: quod no tanter dr: qr loquendo determinationibus noim tercie declinatiõis q̃ sunt dissiles solum quo ad essentiã nõ essent septuagintaocto: sed vix septuaginta. Pro quo notandũ q̃ iste terminationes dicuntur dissiles quo ad essentiam que nõ cõponũtur ex eisdem literis: vt is et es Sz iste dicũt dissiles quo ad quantitatẽ que sic se hñt q̃ sunt cõ posite ex eisdẽ lfis: tñ vna corripit et alia plõgat: vt is qñq3 est breue et correptũ vt canis: qñq3 vo is est productum vt lis litis Componit aũt septuaginata septuagita et octo: et est septuagintaocto octõ plis nu. vt hij et he et hec septuagitaocto. Septuaginta autẽ componit a septem et gintos qd vz tm sicut decem: et dr septuaginta quasi septies decẽ. Pauloplus aũt est aduerbiũ quãtitatis et valet tñ sicẽ mo dico minus. Et dr a nomie paulus paula paulũ: qd vz tñ sicut mo dicus modica modicũ. Ostendit postea donatus in textu q̃ litere ter minales in quas terminant noia quarte declinatiõis sunt due s et u similite terminatiões: et exẽplum prĩmi vt fructus manus: exemplũ scdi vt cornu. Declinant autẽ nomina quarte declinatõis in u ter minata solum in plurali sed in singulari sunt indeclinabilia: vnde alexander. (U nõ mutabis donec plurale videbis. In fine ostẽdit q̃ quinta declinatio habet tñ vnam lram terminalẽ: et illa termina tionẽ in quã noia quinte declina. habent terminari: scz s vt species Ponũt autẽ grammatici cõiter duas regulas de formatione gti in nominibus quinte declinationis. prima regula est ista. Nomina quinte declinationis que habẽt vocalem ante ei illa in gtõ debent pducere ei: vt species speciei. Secunda regula est hec. Noia quĩte declinationis que habent consonantem ante ei illa in gtõ dñt cor ripere ei vt fides fidei. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio responsalis Exemplaris declinatio

nominum a donato est sufficienter assignata. patet veritas conclu sionis ex his que dicta sunt in notabilibus.

¶ Arguitur primo. Exemplaris declinatio nominũ a donato po sita ẽ male ordinata igitur: pbatur: quia prius debuit dclinare hoc nomen musa q̃ hoc nomen magister pbatur: primum est ante secũ dum sed musa est prĩme declinationis et magister secũde. ergo. Ma ior est nota: minor similiter: Dico verum argumentũ concluderet si donatus in exemplari declinatione nominum attenderet ordinẽ declinationũ: sed attendit ordinẽ generũ: mõ masculinũ ẽ añ feim.

¶ Arguit scdo. processus donati est insufficiens igit: pbat: quia si docet declinare noia ppria vt notum est. Dico q̃ declinatio noim ppriorum cõprehendit sub declinatiõe noim appellatiuorũ. Uel di

cendũ q̃ donatus docet declinare noia que declinabilia sunt i vtro q̃ nũero: nomina aũt ppria solũ declinant in singulari numero.

¶ Arguit tercio. Lra donati est intelligibilis igit male posita: pro bat: qr in ea ponũtur pla noia sine regente dcõe: igit est intelligibil: cz pñs: qr orõ intelligibil õstituit ex dcõe regente et recta: añs pz: qa i ea ponunt ista noia: magister nomen appellatiuũ: et nõ hñt dcõnẽ vñ regant. Dico iz nõ hñt dcõem regentẽ expsse tñ implicite hñt: qr ibi subintelligitur verbũ substantiuũ iuxta illã regulam (Multotiẽs ver bum substãtiuũ petis extra) et valet tñ: magister ẽ nomẽ appellatiuũ.

¶ Arguit quarto: magr nõ est nomẽ: pbat: eius ptes sunt aduerbi um: igit magr ẽ aduerbiũ: tz pña: qr totũ nõ est aliud nisi sue ptes p mo phicorũ. Sz añs pz: qr magis ẽ aduerbiũ silr ter. Dico verũ argũ pcludit q̃ magis et ter sunt ptes huius: qd est verũ ptes ethimologi satiõis: sed nõ cõpositiõis: modo auctoritas predicta intelligitur q̃ partes componentes simul sumpte nõ sunt aliud nisi suum totum.

¶ Arguit quinto. Hoc nomen magister nõ est simplicis figure: p batur auctoritate Johis ianuensis in catholicon qui ostẽdit q̃ hoc nomen magr pponit a maior et sterion grece qd est status latine: qr magister est in statu et dignitate maior q̃ discipulus Dico verũ argu mentũ concludit q̃ iohannes ianuens dicens q̃ magr est cõposite fi gure cepit figuram cõpositã cõiter p ethimologisatione et nõ ppõne proprie dicta qua dcõ dicitur esse cõposite figure.

¶ Arguit sexto. Litera donati est intelligibilis: ergo male posita: probatur sic: quia hec oratio ntõ hic magister est intelligibilis: pba tur quia est imperfecta igitur est intelligibilis: tenet: sequentia: quia oratio imperfecta causat imperfectum sensuz. Añs patet: qr in ea nõ ponitur appositũ: modo oratio perfecta est ex supposito et apposito. Dico q̃ licet in predicta oratione nõ ponitur appositum expresse: ta men implicite subintelligitur hoc verbũ dr: vel ponitur: vel declina tur: et sic predicta oratio valet tñ: in ntõ declinatur hic magister.

¶ Arguitur septimo. Nomina prime declinationis in gtõ non ha bent e productũ: pbatur: qr hñt y auctoritate virgily q̃ dixit. Aulay in medio libabant pocula bachi. Dico q̃ hoc est per figurã q̃ dicit dieresis que habet fieri qñ sillaba lõga diuiditur in duas breues: vt hic aulay p aule. vñ. Pro fin fieri dicas dieresis extat.

¶ Arguitur octauo. Noia scde declinationis non terminãt gtĩ in i: igit pbatur terminant gtĩ in ius. pbatur de istis: vnus solus to tus. Dico q̃ littera intelligitur de nominibus scde declinationis: q̃ non hñt gtĩ et dtĩ silem pnominibus scde declinatiõis: modo vnus solus totus hñt gtĩ et datiuum similem nominibus scde declina.

☞ Arguit nono. pauciores sũt lr̃e terminales noĩm tercie declinationis q̃ decẽ: pbat: q2 solũ sũt tres: pbat: q2 oẽ nomen tercie decli. aut terminat in vocalẽ aut in semiuocalẽ aut in cõsonantem. Dico ꝙ tm̃ tres sunt terminatiões noĩm tercie declĩ. ẜm genus sub alternũ distincte: sed lr̃a intelligit ꝙ sunt decẽ ẜm spẽm specialissimam

☞ Ar decio: autor est diminut⁹: pbat: q2 dt ꝙ terminatões nomĩm tercie declinatiõis sunt septuagitaocto vl' pauloplus: ⁊ nõ enũerat ipsas: videt g̃ ꝙ est diminutus. Dico ꝙ vez argm̃ ꝯcluderz si hoc faceret donatus sine cã: sed facit hoc ideo ne tediũ afferat legentibus

☞ Arguit vndecimo. plures sũt terminatiões noĩm tercie decli. q̃ septuagintaocto: pbat: q2 id etiã ẽ vna vt dauid dauidis: silr ub vt cherub: aliq̃ aph vt seraph. Dico ꝙ lr̃a donati intelligitur de noĩb⁹ latinis: ista aũt noĩa sunt hebraica aut greca et nõ latina.

☞ Arguit duodecimo. Noĩa q̃nte declinatiõis nõ terminant gtĩn ĩ ei: pbat: q2 si sic seq̃ret ꝙ h̃ nomẽ bartholome⁹ eẽt q̃nte declinatio. qđ est falsum: pz seq̃la: q2 terminat gtĩn ĩ ei. Dico ꝙ nõ sufficit ꝙ nomen quinte decli. terminat in ei: sz etiã req̃rit ꝙ terminet dtm̃ ĩ ei: mõ hoc nomẽ bartholome⁹ terminat dtĩn in o: et ergo argm̃ nõ ꝯcludit

Pronomen quid est? Pars orationis: q̃ p nomine posita tantundez pene significat personamq3 interdum recipit.

Utrum diffinitio ꝓnominis a donato posita sit bñ assignata. Pro intellectiõe questiõis mote. Notandũ pmo ꝙ rõ ordinis quare donatus statim post nomẽ determinauit de ꝓnomie: q2 nomen et ꝓnomen hñt eundẽ modũ ẜcandi gñalẽ. s. ẜcare p modũ entis ⁊ subam: lz hẽant modũ ẜcandi formalẽ diuersum: q2 nomẽ ẜt p modũ determinate apphensiõis: ꝓnomẽ ꝟo p modũ indeterminate apphẽsiõis: ⁊ g̃ ꝓpt' affinitatẽ modi ẜndi: nois cũ ꝓnoĩe donat⁹ statim post nomẽ determinat de ꝓnoĩe. Pro diffõne g̃ ꝓnoĩs intelligenda. Sciẽdũ diffinitũ pñtis diffõnis ẽ ꝓnomẽ nõ ꝓ se sed ꝓ suis sigtĩ captũ: sigta ãt ei⁹ sũt oĩa ꝓnoĩa. Pro gñe aũt in diffõe poĩt ps orõis ⁊ capit eodẽ mõ sic ĩ diffõe nois. postea dr̃ q̃ ps orõnis. s. ꝓnomẽ ponit ꝓnoĩe. Notãdũ ꝙ ꝓnomẽ ponit loco nois trib⁹ mõis. pmo offcõ tm̃: qñ. s. ꝓnomẽ hz offcĩn nois: officiũ eñ nois est reddere suppositũ ꝟbo psonali: mõ hoc ꝓnomen hz etiã vt ego lego. Scõo ꝓnomẽ ponitur loco nois ẜcatõe tm̃: qñ. s. ꝓnoĩa ẜcant idẽ sicut noĩa loco quorum ponunt: nõ tñ hñt officiũ nois: vt iohes currit ⁊ illuz diligo: vbi hoc ꝓnomen illũ ponit loco illius nois iohes: tñ nõ habet officium nois: q2 nõ reddit suppm̃ verbo personali. Tercio ꝓnomen ponitur loco nois officio ⁊ ẜcatiõe sil': qñ. s. ꝓnomen reddit suppm̃ ꝟbo psonali sicut nomẽ ⁊ etiã ẜt idẽ qđ nomẽ vt iohes currit ⁊ ille mouetur. Seq̃t corollarie pmo q2 nõ ẽ incõueniẽs vnã ptẽ ponẽ ꝓ alia que ĩ mõ ẜndi materiali ꝯueniũt: ⁊ ĩ mõ ẜndi formali dñt: q̃lit ꝯtingit ĩ ꝓposito: sz vnã ptẽ ponẽ ꝓ alia q̃ ĩ nllo ꝯueniũt nec ĩ mõ ẜndi materiali nec formali: h̃ est vitiũ qđ alij sb alijs ꝟbis dicũt: ponẽ vnã ptẽ ꝓ alia q̃ nec ĩ ẜcatõe ⁊ offõ ꝯueniũt: h̃ ẽ vitiũ: sz ponẽ vnã ptẽ ꝓ alia q̃ ĩ ẜcatiõe ⁊ officio ꝯueniũt hoc nõ ẽ viciũ qualiter cõtingit in proposito.

Notãduz scõo. In diffõe dr̃ ꝙ ꝓnom̃ ponitur loco nois: ⁊ ĩ isto tãgit cã inuẽtõis ꝓnoĩm: vñ gñalr vt grãmatici ostẽdũt sex s̃ caus ꝓnoĩa st inuẽta. Primo cã nec̃atis: oẽ eñ nomẽ erat tercie psone excepto vtõ: ⁊ sic noĩa nõ poterãt reddẽ suppm̃ ꝟbis prime ⁊ scõe psone: vt g̃ ille defect⁹ adimpleret tũc inuẽta sunt ꝓnoĩa. Scõa cã ẽ cã cõmoditatis ⁊ decẽtie: cã. s. dubij remouẽdi idẽ eñ nomen sepi⁹ in orõne positũ causat dubiũ ⁊ tediũ: sz cũ ꝓnomẽ ponit loco illius nois: tollit tale dubiũ: vt cũ dico: ayax venit ad troyã et ayax pugnauit: ẽ dubiũ si ẜmo fiat: de eodẽ ayace vel nõ: sz cũ dico: ayax veĩt ad troyam ⁊ idẽ ayax pugnauit: ẽ certitudo ꝙ idẽ ayax q̃ venit ad troyã etiã idẽ ayax pugñit Tercio ꝓnoĩa sunt inuẽta cã demõstratõis ⁊ relatiõis faciẽde: sz eñ etiã p noĩa fit demõstratio ⁊ relatio: nõ tñ ita certa ⁊ ꝓpa sic p ꝓnoĩa. Quarto ꝓnoĩa sunt adinuenta cã discretõis faciẽde q̃ sine ꝓnoĩbus fieri nõ põt. vñ Descretio est attributio alicui⁹ actus vel passiõis alicui rei cũ exclusiõe ill'⁹ act⁹: vel passiõis ab alijs rebus: vt cũ dico ego lego h̃ ẽ discretio: q2 actus legẽdi attribuit mihi ⁊ excludit ab alijs reb⁹: vz eñ ego lego ⁊ null⁹ alter legit. Quinto ꝓnoĩa sunt inuẽta cã ẜcantie faciende: vñ Significantia ẽ attributio alicui⁹ actus vel passiõis alicui psone vel rei cũ exclusiõe illius act⁹ vel passiõis ab alijs psonis ⁊ reb⁹: nõ simplr: sz p modũ excellentie: vt cũ dr̃: viuo ego dt dñs: h̃ actus viuẽdi attribuit dño deo p excellentiã ⁊ excludit ab alijs reb⁹: vz eñ hec orõ tm̃ ego deus viuo ⁊ nll's ita excellent viuit sicut ego: deus eñ viuit per essentiã: nos ãt p pticipationẽ sue bonitatis: vt dr̃ pmo celi. Ab h̃ q̃dẽ ente cunctis deriuatũ est eẽ ⁊ viuẽ. his quidẽ clarius his ꝟo obscurius. Sexto ꝓnoĩa sunt inuenta causa ꝯceptõis ⁊ euocatiõis faciende: ꝯceptio eñ ⁊ euocatio nõ põt fieri sine pronominibus.

Notanduz tercio: ꝙ donatus in diffõne ꝓnominis dicit ꝙ ꝓnomen ponit loco nois. Sciendũ ꝙ ꝓnomen ponitur

indifferēter loco noīs appellatiui et etiā ꝓprij: exemplū primi: hō cur
rit et ille mouet᷑: exm̄ scḋi: iohānes currit ⁊ ille legit: ꝯuenitius tamē
ponit᷑ loco noīs ꝓprij q̄ȝ appellatiui: q̄nymo si aliqn̄ ꝓnomen ponit᷑
loco noīs appellatiui: tn̄ in illo appellatiuo loco cui⁹ ponit᷑ sbintelli
gitur nomē ꝓpriū. Cū em̄ dico hō currit et ille mouet᷑: h̄ ꝓnomē ille
ponit᷑ loco ꝓprij nois. Rō qꝛ hoc ꝓnomē ille in ṗdicta orōe ꝭcat ho
minē q̇ currit: mō act⁹ currēdi ꝯuenit rei singlari. Dicit᷑ em̄ ṗmo me-
taph̄. Act⁹ sūt suppositoꝝ ⁊ singulariū. Ratio aūt isti⁹ quare ꝯueni-
entius ponit᷑ loco noīs proprij q̄ȝ appellatiui est ista: qꝛ noīa propria
ꝭcant certe ⁊ deteīate: sic etiā pronoīa posita in demōstratōne et re-
latione etiā certe et determinate ꝭcant: et ḡ ꝯueniēt pronomē ponit᷑
loco noīs proprij. ¶ Pro latiori declaratione diffōnis. Donatus dt
ꝙ pronomē tantūdē pene ꝭcat sicut nomē: in q̇ donat⁹ innuit ꝯueni
entiā pronoīs cū noīe: ambo em̄ ꝭcant sbam: lȝ driter: nomē em̄ ꝭcat
sbam ꝑ modū deteīate apph̄ēsionis: pronomē v̇o ꝑ modū indeter-
minate apphensiōis vt dicet᷑ inferi⁹. Et tātundē cōponit᷑ a tm̄ ⁊ ideȝ
lȝ scḋm alios a tm̄ et demū Eius aūt declinatio ptȝ ī his metris. Tā-
tundē neutꝝ dat tantidē gtm̄. Deficit in reliq̄s totidē plurale fit oīs
Sȝ pene ē aduerbiū silitudinis et vȝ tm̄ sicut q̄si. Alij tn̄ dicūt ꝙ ē ad
uerbiū remissiuū: inde deriuat᷑ penit⁹. ¶ Ultimo donat⁹ dt in diffōe
ꝑsonāq̄ȝ interdū recipit. Un̄ pronomē recipere ꝑsonā possum⁹ intelli
gere duplr̄. Uno mō inquātū ꝑsona capit᷑ pro accn̄te quod ē ꝑsona:
et sic. Recipere ꝑsonā ē recipe ṗdicationē hui⁹ accn̄tis persona: et sic
pronomē nō dr̄ in proposito recipere ꝑsonā: qꝛ pronomē sꝑ hȝ ꝑsonā.
oē em̄ pronomē aut ē ṗme aut secūde aut tertie ꝑsone Secūdo capit᷑
ꝑsona pro certo et deteīato ꝭcato: ⁊ sic capit᷑ h̄ ꝑsona: pronomē ergo
recipit ꝑsonā id est certā et deteīatā rē ꝭcat in demōstratione et rela
tione. Dicit em̄ priscian⁹ ṗmo minoris. Pronomē ad oē suppositū
mūdi ꝑtinet: id est quātū ē de vi vocis pronoīalis nullā certā rē ꝭcat
vt dicet᷑ inferi⁹: lȝ certitudinē ꝭcati recipit ex demōstratione ⁊ relatio
ne. Dic̄ em̄ prisci. j. minoris Pronoīs demr̄atio vl̄ relatio ē ei⁹ vltima
ta ꝭcatio: quicquid em̄ pronomē demōstrat vl̄ refert hoc etiā ꝭcat.

Notandum quarto et vltimo ꝙ modus ꝭcandi
pronoīs ꝭm autorē modoꝝ ꝭcādi: est ꝭcare per modū entis et indeter
minate apph̄ēsionis. Pro quo mō ꝭcandi intelligēdo. Scīm ꝙ pro
nomē hȝ duplicē modū ꝭcandi gn̄alē et spēalē. Gn̄alis ē ꝭcare ꝑ mo-
dum entis: et in isto mō ꝭcandi ꝯuenit cū noīe: nomē em̄ etiā ꝭcat ꝑ
modū entis: et iste mod⁹ ꝭcandi noīs ē material' dr̄ em̄ ṗmo de gn̄ati
one ꝙ rō materie est rō ꝯueniētie. Modus ꝭcandi āt foīalis pronoīs
ē ꝭcare ꝑ modū indeteīate apph̄ēsiōis: et iste ē mod⁹ ꝭcandi foīalis

pronominis: per istum enim pronomen distiguitur a nomine: nomē
enim vt dictum est significat per modum determinate apprehensio-
nis. Ratio enim forme est distiguere: dicitur enim. vij. metaph̄. Foīa
est que separat et distiguit. Unde autem capitur modus significādi
per modum entis: et quid sit significare per modum entis dictum ē
sufficienter in nomine: vnde non oportet hec hic repetere: dicitur em̄
viij. topicorum. Conturbat qḋ frequentatur. Pro intellectione aūt
istius vnde sumitur modus significandi formalis pronominis scȝ ꝭ-
care per modum indeterminate apprehensionis. Notandum est ꝭm
autorem modorum significandi: ꝙ modus significandi per modum
indeterminate apprehensionis habet ortum a proprietate vel a mō
essendi materie prime: ita ꝙ materia prima ꝭm se est indifferēs ad oēȝ
formam sibi possibilem: cuius rationem aristotelis: primo ph̄icorum
assignat. Ostendit enim ꝙ materia prima est pura potentia nullam
formam actu includens nec aliquam excludens: vnde et materia pri
ma non est nihil: sed est prope nihil creata vt dixit augustinus. Si
ergo materia prima est in potentia ad omnem formam concluditur
ꝙ ipsa ꝭm se est indifferens ad omnem formam: hoc tamen speciali⁹
et latius declaratur primo ph̄icoꝝ. Ab ista ergo proprietate materie
prime que est proprietas indeterminationis: determinabilis tn̄ sumit᷑
modus significandi pronominis formalis scilicet significare per mo
dum indeterminate apprehensionis: non sic ꝙ pronomen materiam
primā significaret: sed quia ex modo essendi reperta in materia ṗma
intellectus noster mouetur ad significandā aliquā essentiā: sic inde-
terminatā de se ad imponendam sibi vocē sub modo essendi indeter
minate: est ergo proportio et conuenientia inter modū essendi mate-
rie ṗme et modū ꝭcandi ꝓnois: sicut em̄ materia ṗma est indifferens
ad omnē formā sibi possibilē vt dictū est: sic pronomē nullā certā rem
ꝭcat: sed est indifferēs ad omnē ꝭcatū: quicquid em̄ ꝓnomē potest de
monstrare aut referre vt dictū est: qꝛ pronoīs demonstratō aut relatō
est ei⁹ vltimata ꝭcatio: ꝓnomē em̄ quantū est de vi vocis nihil certe
ꝭcat sed est indifferēs ad oē ꝭcatū: vnde recte dixit priscian⁹ ꝙ ꝓno-
mē ad oē suppositū mōi ꝑtinet: ṗmo minor: prolata em̄ voce ꝓnoīali
nullum certum significatum inde habetur vt cum dico ille: absolute
substantiam quidem significat. sed nullam determinate: sed certitu-
dinem sue significationis pronomen accipit ex demonstratione ⁊ re
latione: sicut materia prima modum essendi determinatum recipit a
forma que dat esse materie: et etiam ipsam ad esse specificum ducit ⁊
deteīatū: lȝ cū dico iste hō: homo determinate significat hominem:
eo ꝙ demonstrat certe hoiem. Huc ḡ modū ꝭcandi ꝓnois recte alij

grãmatici expresserũt dicentes. Pronomẽ ẽ ꝑ ſbam ſine qualitate: in eo ꝙ dico ſbaʒ: tango modũ ſcandi ꝓnoïs gñalẽ: ſcʒ ſcare ꝑ moduʒ entis. Sed in eo ꝙ dico: ſine q̃litate: tãgo modũ ſcandi formalẽ pronoïs: ſcʒ ſcare ꝑ modũ indeteri͠ate apphẽſiõis. Iſtis ſic ſtãtib⁹ eſt.

Cõcluſio reſponſalis Diffinitio ꝓnominis a donato eſt ſuff.tienter aſſignata. Ueritas hui⁹ concl'onis pʒ. Diffinitio illa eſt bona q̃ indicat naturã diffiniti: ſed dĩo ꝓnoïs ẽ hmõi ergo eſt bene aſſignata: tʒ ꝯña in darij virtualr maior eſt bohecij in libro diuonũ: dĩo eñ debet indicare et oñdere naturã dĩti: dĩt eñ ꝯmẽtator. vij. methaphĩce. dĩo ẽ ſmo q̃ditatis et eẽntie: minor patʒ ex declaratõe

☞ Arĩ p̃mo: ordo donati in locatõe ꝓnoïs nõ vʒ ꝗ: ꝓbaꝛ añs: ꝟbuʒ dʒ poni poſt nomẽ ꝗ nõ ꝓnomẽ: ꝓbaꝛ añs: ex noïe ꝛ ꝟbo ꝯſtituitur orõ ꝑfecta ſicut totũ ꝯpoſitũ ex maĩa et forma: igiꝛ ꝟbũ dʒ ſequi nomẽ: tʒ ꝯña: qꝛ act⁹ et poña ꝺñt eſſe cõiũcta vt dĩr ſcðo de aĩa et. ix. methaphĩce. Et etiã pʒ auc͠te priſciani q̃ ſtatĩ poſt nomẽ poſuit ꝟbũ. Dico ꝟm argm̃ ꝯcluderet ſi dõat⁹ habuiſſet talẽ reſpectũ ꝛ ꝯſideratõeʒ ſʒ donat⁹ habuit aliũ r̃ſpectũ vicʒ iſtũ: ꝙ ipm ꝓnomẽ ꝯuenit cũ noïe in ſcato: qꝛ vtrũqʒ ſcat ſbam: lʒ non eodẽ mõ et ergo ꝓpter hãc affinitatẽ ſcatõis donatus poſuit ꝓnomẽ ĩmediate poſt nomen

☞ Arguitur ſcðo Pronomen non poniꝛ loco noïs ꝗ: ꝓbaꝛ: vnam ꝑtẽ ponere pro alia ẽ vitiũ ſʒ nomẽ et ꝓnomẽ ſũt ꝑtes diſtincte ergo ꝓnomẽ non poniꝛ loco noïs: maior eſt donati in libello de barbariſmo et ſoleociſmo:: minor eſt nota: qꝛ nomẽ et ꝓnomẽ hñt diſtinctos modos ſcandi eẽntiales et formales ꝑ quos diſtiguũtur ꝑteſ orõis inter ſe. Dico verũ argm̃ cõcludit ꝙ ponere vnã ꝑtem pro alia que nec in mõ ſcandi materiali nec officio cõueniũt hoc ẽ vitiũ: vt ꝑpoſitõeʒ ꝓ noïe. ſed ponere vnã partẽ ꝓ alia que in modo ſcãdi materiali cõueniunt: hoc non ẽ vitiũ: ſic aũt eſt de noïe et pronomine,

☞ Arguitur tercio. Pronomẽ nõ poniꝛ loco noïs ꝗ: ꝓbaꝛ qꝛ nec loco noïs ꝓprij nec loco noïs appellatiui. Nõ loco noïs ꝓprij: quia cũ dico homo currit ꝛ ille moueꝛ: hoc ꝓnomẽ ille poniꝛ loco illius noïs appellatiui ſcʒ homo. Nec etiã poniꝛ loco noïs appellatiui: ꝓbatur autoritate priſciani: xij. maioris in capitulo de ꝓnomine qui oſtendit ꝙ pronomẽ poniꝛ loco noïs ꝓprij tm̃ Dico verũ argmentũ cõcludit ꝙ pronomẽ ſemꝑ poniꝛ loco noïs ꝓprij: cuius cauſa eſt dicta ĩ tercio notabili. Et licʒ aliq̃ñ poniꝛ loco noïs appellatiui: tñ in illo nomine appellatiuo ſolet intelligi nomẽ proprium.

☞ Arguitur quarto Pronomina nõ ponũtur loco noïs ꝓprij ergo ſolutio nõ vʒ: ꝓbaꝛ añs de ꝓnoïb⁹ poſſeſſiuis q̃ nõ ponũtur loco nominũ ꝓprioꝝ: ꝓbaꝛ: incertũ nõ poniꝛ loco certi: ſʒ pronoïa poſſeſſiua ſcant in certe: ꝓpa aũt certe: ꝗ ꝓnoïa poſſeſſiua nõ ponũꝛ loco noïʒ ꝓprioꝝ: maior ẽ nota: minor pʒ: qꝛ ꝓnoïa poſſeſſiua ſcãt duplicẽ ꝑſonam: poſſeſſorẽ ꝛ rẽ poſſeſſam: ꝛ ſic ſcãt plura ꝛ multa vbi aũt eſt pl'alitas ibi eſt incertitudo. Dico veꝝ argm̃ ꝯcludit ꝙ ꝓnoïa poſſeſſiua ſcãt icerte ꝛ indetminate: extra demõſtratõʒ ꝛ relationẽ: ſʒ in demonſtratõe ꝛ relatiõe ſcant certe.

☞ Arguiꝛ quinto. Ex diffõne ſequiꝛ falſum ergo: ꝓbaꝛ ex diffõne ſequiꝛ ꝙ apl's eſſet ꝓnomẽ: ſilr ph̃s: probaꝛ: qꝛ hoc nomen apl's poniꝛ loco noïs ꝓprij. ſ. paul⁹: ꝛ ſcat determinatã rẽ: ſilr hoc nomẽ ph̃s poniꝛ loco illi⁹ noïs ariſtotiles. Dico veꝝ argm̃ cõcludit ꝙ hoc nomen ph̃us poniꝛ loco hui⁹ noïs ariſtotiles: et aplus loco illi⁹ noïs paulus: ſed nõ rõne demõſtratiõis ꝛ relationis: ſed hoc eſt cauſa excellentie vel anthonomaſie: ꝓnomẽ autem poniꝛ loco noïs ꝓprij rõne demõſtratiõis et relationis.

☞ Arguiꝛ ſexto. Ex diffõne ꝓnoïs ſeq̃ꝛ ꝙ h̊ relatiũ q̃ relatiue tentũ eẽt ꝓnomen qð ẽ falſũ: q̃ eñ ẽ nomen ꝛ nõ ꝓnomẽ: vt ꝓbabiꝛ iferi⁹: ꝓbaꝛ ſeq̃la ex diffõne: h̊ eñ relatiũ q̃ poniꝛ loco noïs ꝛ ſcat id ſic nomen ꝛ recipit ꝑſonã. i. q̃ñqʒ certã ꝛ determinatã rẽ ſcat: q̃ñqʒ aũt icertã: vt idemõſtratõe ꝛ rela. ſcat certã: extra demõſtrationẽ ꝟo ꝛ relat. ſcat incertã rẽ. Dico ꝙ nõ ſufficꝛ ad dcõem q̃ dʒ eſſe ꝓnomen qð põitur loco noïs: ſʒ req̃riꝛ ꝙ nõ reſoluaꝛ incertioreʒ modũ ſcandi: mõ ly q̃ relatiue captũ reſoluiꝛ incertioreʒ modũ ſcãdi: qꝛ reſoluiꝛ ĩ et: ꝛ in ille: vt dĩt hugo: qꝛ hec hõ currit q̃ moueꝛ: reſoluiꝛ ſic: hõ currit et ille moueꝛ: ꝓnomen eñ in demõſtratiõe ꝛ relatiõe certiſſime ſignificat.

☞ Arĩ ſeptio. ꝓnomen nõ recipit ꝑſonã: ꝗ diffõ nõ vʒ: ꝓbaꝛ: nihil recipit illð qð hʒ: ſʒ ꝓnomen ſꝑ recipit ꝑſonã ꝗ: maior eſt nota: qꝛ aliq̃d recipit illud qð nõ habet: minor qꝛ quocunqʒ ꝓnoïe dato ipm eſt alicuius perſone: aut prime aut ſcðe aut tercie. Dico veꝝ argm̃ concluderet ſi perſona caperetur hic pro accidente quod eſt perſona: ſed capitur hic perſona ꝓ certo et determinato ſcato: qð ſolum habʒ ꝓnomen in demonſtratione ꝛ relatõe: vt dictũ eſt in notabili tercio

☞ Arguiꝛ octauo. ꝓnomen nõ ſcat ꝑ modũ indeterminate apprehenſionis: ergo modus ſcandi ꝓnominis nõ valet: ꝓbatur añs: q̃a ſi ſic ſequereꝛ ꝙ hoc nomen homo eſſet ꝓnomen quod eſt falſum: probatur ſequela: quia hoc nomen homo ſcat ꝑ modum indeterminate apprehenſiõis: dicit eñ biligã hõ hoïem ſcat ꝛ tñ nullũ certũ hoïem Si ergo nõ ſcat certũ hoïem ꝯcludiꝛ ꝙ hõ ſcat ꝑ modũ indeterminate apprehenſiõis Dico veꝝ argm̃ ꝯcludit ꝙ homo ſcat indeteri͠ate reſpectu ſuppoſitoꝝ: qꝛ nullum ſcat adequate: ratione tñ ſcatiõis vltimate ſcat determinate: qꝛ determinate ſcat naturam humanam ꝓnomen aũt ſcat indeterminate ratione ſignificationis eſſentialis.

Pronomini quot accidunt: Sex. Que: Qualitas. Genus. Numerus. Figura. Persona. Casus. Qualitas pronominum in quo est. Duplex est: quomodo: Aut enim finita sunt pronomina aut infinita. Que sunt finita: Que recipiunt personas vt ego tu ille. Que sunt infinita: que non recipiunt personas: vt quis que quod.

Utrum tantum sex sint accidentia pronominis. Et vtrum qualitas pronominis sit duplex. Pro intellectione questionis mote. Notandum primo: quod hec questio duo querit: primo querit vtrum tantum sex sint accidentia pronominis. scilicet qualitas genus: numerus: figura: persona: et casus Secundo querit: vtrum tantum duplex sit qualitas pronominis. scilicet finita et infinita. Pro intellectione partis prime Notandum quod demonstratio et relatio etiam sunt accidentia pronominis: accidit enim pronomini capi relatiue vel demonstratiue. In oratione capitur relatiue vel demonstratiue: extra orationem autem non capitur demonstratiue aut relatiue. Sciendum ergo quod demonstratio est rei subiecte oculis vel tanquam subiecte certa representatio In qua diffinitione tangitur duplex demonstratio scilicet ad sensum et ad intellectum: cum dicitur rei subiecte oculis: tangitur demonstratio ad sensum. Cum vero dicitur vel tanquam subiecte oculis. tangitur demonstratio ad intellectum. Unde Demonstratio ad sensum est quando res demonstrata subiacet visui. Et est duplex. scilicet personalis et impersonalis. Personalis est quando idem in numero quod demonstratur etiam intelligitur: vt dicendo iste homo currit. Sed impersonalis est quando non idem in numero quod demonstratur intelligitur: sed aliud: vt cum dico: hec herba crescit in orto meo: hic vnum demonstratur. scilicet herba presens oculis: et alia herba intelligitur. Similiter cum sacerdos benedicit sal: dicit: helizeus misit te aquis: hic vnum sal demonstratur et aliud intelligitur. Demonstratio autem ad intellectum est quando res demonstrata non subiacet visui: vt hic deus: demonstrando deum: deus enim visui non subiacet: dicit enim scriptura. Deum nemo vidit vnquam. Relatio autem describitur sic. Relatio est antelate rei recordatio: vt homo currit et ille mouetur. Et intelligitur sic. Relatio est recordatio. id est reiteratio ante late rei. id est antecedentis: relatiuum enim facit secundam noticiam de antecedente. Illud enim quod antecedens significat primarie: relatiuum significat secundario: relatiuum enim vt dicunt gramatici capit significationem

ab antecedente. Duplex est autem relatio quedam personalis et quedam simplex. Relatio personalis est quando antecedens et relatiuum supponunt pro eadem re in numero vt iohannes currit et ille mouetur. Relatio simplex est quando antecedens et relatiuum non supponunt pro eadem re in numero sed bene in specie: vt mulier saluauit que damnauit. In qua oratione antecedens mulier supponit pro virgine gloriosa que salutem dedit: et relatiuum que supponit pro eua que induxit damnationem. Sequitur corollarie quod licet donatus non posuit demonstrationem et relationem expresse tamen implicite: quia comprehendit eam sub qualitate: patet quia pronomina in demonstratione et relatione sunt qualitatis finite: extra demonstrationem et relationem sunt qualitatis infinite.

Notandum secundo: pro secunda parte questionis intelligenda: quod qualitas pronominis diffinitur sic. Est proprietas pronominis attributa ei ea ratione qua significat significatum suum certe vel incerte: in demonstratione et relatione certe: extra demonstrationem et relationem autem et incerte. In ista ergo diffinitione tangitur duplex qualitas. scilicet finita et infinita. Qualitas finita est proprietas pronominis attributa ei ea ratione qua significat significatum suum vel significata sua certe et determinate vt ego curro: vnde est regula generalis de pronominibus que sunt finite qualitatis. Omne pronomen siue primitiuum siue deriuatiuum positum actualiter in demonstratione et relatione semper est finite qualitatis. exemplum de primitio ego curro: de deriuatiuo meus asinus currit Et hoc tetigit donatus in textu. cum dixit (que sunt finita que recipiunt personas). id est que significant certam et determinatam rem: et hoc fit in demonstratione et relatione. Qualitas infinita est proprietas pronominis attributa pronomini ea ratione qua significat significatum suum vel significata sua incerte et indeterminate vt ille: pronomina enim extra demonstrationem et relationem posita actualiter nullam certam rem significant: sed prescia, dixit ea pertinere ad omnem suppositum mundi. Unde de pronominibus infinite qualitatis est hec regula generalis. Omne pronomen siue primitiuum siue deriuatiuum extra actualem demonstrationem et relationem positum est qualitatis infinite: exemplum de primitiuo vt ille: exemplum de deriuatiuo: vt meus. Et hoc tetigit donatus in textu. cum dixit (que sunt infinita que non recipiunt personas. id est que non significant certam et determinatam rem: et hoc est extra demonstrationem et relationem actualiter.

Notandum tercio: quod donatus volens exemplificare de qualitate infinita: exemplificat per nomina: dicit enim quod quis qualis talis sunt qualitatis infinite: constat autem quod quis quis talis qualis sunt nomina et non pronomina: vt postea dicetur. Quare autem hoc donatus fecit quod ipse exemplificat de qualitate infinita per nomina: dicunt aliqui quod hoc fecisset propter reuerentiam et complacentiam sui magistri Didimi qui posuit quod quis qui talis qualis essent pronomina: sed ista ratio est modica: dicitur enim. i. ethicorum. Duobus existentibus amicis sanctum est prehonorare veritatem. Alij autem dicunt quod solum posuisset ea pro exemplis: quorum non semper requiritur veritas: dicitur enim. j. priorum. Exempla ponimus non quod ita sint sed vt addiscentes addiscant. Alij dicunt quod donatus non voluit quod quis et qui essent pronomina: sed solum declarat intentionem suam per ista nomina: voluit enim ostendere quod pronomina extra demonstrationem et relationem posita sunt

incerte ⁊ indeterminate: mō ꝯstat ꝙ iste dcōnes q̄s ⁊ q̄ q̄ qđ talis qual' incerte etiā ſ̄nt ⁊ ꝯfuse: ⁊ ḡ ꝓpter ꝯueniētiā quā hn̄t cū ꝓnoib⁹ exēplificat p ea. Ueritatē tn̄ dđo planū ē ꝙ intētio dōati fuit ꝙ q̄s q̄ tal' qualis eēnt ꝓnoīa: ⁊ tpe donati sic tenebāt. H̄ eīn manifeste etiā ꝫt Jsid. i lib. ethimologiaꝝ. ca. đ ꝓnoīe: ⁊ enūerat etiā q̄s q̄ tal' qual' int' ꝓnoīa mlta eīn tpib⁹ p̄scia. tenebāt q̄ nūc ꝫrio ordine dicunt': ars eīn ⁊ ingeniū ꝯtinue crescit: ⁊ p̄mo elēchoꝝ đr: scīe crescūt p additamenta: patz. igitur quare donatus posuit quis qui talis qualis ꝑ exemplis.

Notandum quarto et vltimo ꝙ priscianus p̄mo minoris dixit ꝓnoīa ex̄ demōstrationē ⁊ relationē eē cassa ⁊ vana: qđ dcm̄ nō q̄dē simplr̄ est intelligendū. Dupl'r ḡ aliq̄d cassum ⁊ vanum ſ̄m autorē modoꝝ ſ̄ndi đr. Primo simplr̄: qđ. s. nullius est vtilitatis nec attingit suū finem: ⁊ sic cultell⁹ q̄ scindē nō pōt vt plūbe⁹: van⁹ ⁊ inutilis đr: sic silr̄ ocul⁹ q̄ vidē nō pōt đr inutilis. Vn̄ đr .iiij. methaurorū. Oīne ens hꝫ ꝓꝓriā opationem in quā dū pōt đr tale: si non pōt nō đr tale: ⁊ sic ꝓnomen nō đr cassum ⁊ vanū: ꝓnomen eīn est pars oro̅nis in grāmatica sine q̄ mentis ꝯceptus cōplete exp̄mi nō pōt. Et vt dcm̄ est in p̄cedenti q̄stiōe: ꝓnoīa sex de causis sunt inuēta. Scđo aliq̄d đr cassū ⁊ vanū in respcū: sꝫ nō simplr̄: qđ eīn nō ē vtile respctū vni⁹: est vtile ⁊ necessariū respectu alteri⁹: ⁊ sic ꝓnoīa dicunt' cassa et vana ꝓ tāto: q꞉ ꝓnomen q̄ntū est de se nihil certi ſ̄t ⁊ determinati: eo ꝙ ad oē suppm̄ mūdi ptinet vt dixit p̄scia. Uoluit ḡ priscia. dicē ꝙ ꝓnomina ex̄ demonstrationē sunt cassa et vana. i. nullā certā rem designant: sed quālibet pn̄t ſ̄care: q̄cq̄d eīn ꝓnomen demōstrat vl' refert: hoc ſ̄cat: vt eīn idē priscian̄. dixit: pronominis demonstratio vel eius relatio est eius vltimata ſ̄catio. Jstis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio rn̄salis: tm̄ sex sunt accn̄a ꝓnomīs spēcifice ⁊ formal'r distincta ad seinuicē irreducibilia apud grāmaticos cōiter vsitata oī pronoī ꝯuenientia inq̄ntū est ps oro̅nis ſ̄m diuisiōeꝫ mediatā ⁊ cōiter ꝯsuetā fieri. Silr̄ q̄litas pronoīs est duplex: quedam est finita ⁊ q̄dā infinita. Ueritas h⁹ ꝯclōnis pro ambabus ptibus: pꝫ ex notabilibus ⁊ manifestabit' latius in argumentis.

☞ Arguit' p̄mo. plura sunt accn̄a pronoīs q̄ꝫ sex: probat': q꞉ discretio ſ̄cātia etiā sūt accn̄a pronoīs: probat' p pronoīa fit discretio: fit silr̄ p ꝓnoīa ſ̄cātia. Dico ꝙ ꝯclō intelligit' ꝙ tm̄ sex sunt accn̄a pronoīs apđ ḡmaticos cōit' vsitata: mō discretio ſ̄cātia nō sūt accn̄a pronoīs cōit' vsitata: quid aūt sit discretio: quid significantia dictum est superius.

☞ Arguit' scđo. plura sunt accn̄a pronoīs q̄ꝫ sex: probat' q꞉ demōstratio ⁊ relatō etiā sunt accn̄a pronoīs ḡ: probat' aūs: q꞉ aliqn̄ pronomia capiunt' demōstratiue aliqn̄ relatiue. Dico veꝝ argm̄ cōcludit ꝙ demōstratio ⁊ relatio sunt accn̄a ꝓnoīs: sed reducunt' ad qualitatē nō.

☞ Arguit' tercio. pl'a sūt accn̄a ꝓnoīs q̄ꝫ sex: pbat': q꞉ eē possessiuum eē ex vtraq̄ꝫ pte singulare: eē ex vtraq̄ꝫ pte pl'e: etiā sūt accn̄a ꝓnoīm: vt postea dicet'. Dico ꝙ ꝯclō intelligit' ꝙ tm̄ sex sunt accn̄a ꝓnoīs oī ꝓnoī ꝯueniētia: mō esse possessiuū: esse ex vtraq̄ꝫ singulare: eē ex vtraq̄ꝫ pte pl'e: nō ꝯueniūt cuilibet ꝓnoī: sed aliquibus tm̄: vt patebit.

☞ Ar' q̄rto. pl'a sūt accn̄a ꝓnoīs q̄ꝫ sex: pbat': q꞉ declō spēs fo̅ra casualis motio. Dico ꝙ declō ꝯp̄hēdit' sb casu: spēs sb figura: fo̅ra casual' sb casu: sꝫ motio sb gn̄e. ☞ Ar' q̄nto. p̄sona nō ē accn̄s ꝓnoīs ḡ: pbatur: q꞉ p̄sona n̄ enūerat' int' accn̄a noīs: ḡ nec ꝓnoīs: tꝫ ꝯn̄a: q꞉ nō ē rō diuersitat': aūs āt ē notū. Dico ꝙ rō diuersitat' ē ista: q꞉ p̄sona ꝯueīt ꝓnoī ſ̄m oīs suas dr̄ias: q꞉ inueniūt' ꝓnoīa p̄me p̄sone vt ego: scđe vt tu: tercie vt ille: sꝫ p̄sona nō ꝯuenit noī ſ̄m oēs suas dr̄ias: q꞉ nll'm ē nomē p̄me p̄sone. ☞ Ar' sexto: nulla q̄litas ē idiffinita: pbat': nll'm īfinitū ē ḡ nll'a ē q̄litas īfinita: tꝫ ꝯn̄a a supiori negato ad īferi⁹: aūs ē aristo. iij. phicoꝝ. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ nullū īfinitū ē capiendo īfinitū p̄hice: sꝫ infinitū grāmaticale bn̄ ē iux' detminatiōeꝫ supi⁹ dictā.

☞ Ar'. vij. Nullū ꝓnomē ē q̄litatis finite igit': pbat' sꝑ ꝓnomē ē q̄litatis indiffinite: tꝫ ꝯn̄a: q꞉ q̄litas indiffinita ſ̄cat incerte: aūs pbat': illud qđ ē đ eēntia rei nūq̄ꝫ aufert' a re: sꝫ ſ̄care p modū indeterminate app̄hēsiōis ⁊ incerte ē eēntiale ꝓnoī: ḡ ꝓnomē nūq̄ꝫ ē qualitat' finite maior ē aristo. vij. metaph. minor pꝫ ex q̄stiōe p̄cedēti. Dico veꝝ arg. ꝯcl. ꝙ ꝓnom̄ sꝑ ſ̄t p modū īdeterminate app̄hēsiōis eēntialr̄ ī demrātiōe: tn̄ ī relatiōe ſ̄cat detminate ⁊ accn̄talr̄ rōne cui⁹ đr q̄litat' finite.

☞ Ar' vltio: exēpla donati sūt inualida ⁊ impꝑtinētia ꝓbat': q꞉ exēplificat p noīa đ ꝓnoib⁹ igr̄ exēpla sūt inualida: tꝫ ꝯn̄a: q꞉ exēpla dn̄t conforari scīe cui⁹ sūt exēpla. Dico veꝝ argm̄ ꝯcluderet si donat⁹ voluisset ex isto ꝯcludē ⁊ fecisset iō ꝙ q̄s ⁊ q̄ silr̄ talis tantus qual' essent pronomina: sed fecit hoc alia rōne: vt dcm̄ est in tercio notabili.

Gn̄a ꝓnominuꝫ q̄t sunt. Eadē fere q̄ ⁊ nominuꝫ. Masclīn vt q̄s. Feim̄ vt q̄. Neutꝝ vt qđ. Cōmune vt qualis talis. Trium geneꝝ qđ oē dr̄ vt ego tu sui. Numeri ꝓnominum q̄t sunt. Duo. Qui. Singularis vt h̄ Pl'is vt hij. Figure ꝓnominuꝫ

L

quot sunt: Due. Que. Simplex vt q̄s Cōposita vt q̄sq̄s. Persone ꝓnoim̄ q̊t sunt: Tres. Que. p̄ma: vt ego: scd̄a vt tu. tercia vt ille. Casus itē ꝓnominum quot sunt. Sex: queādmoduȝ ⁊ noim̄ Per hos eni casus omnium geneꝝ nomina ꝓnomina participia inflectuntur hoc modo.

Utꝝ lr̄a donati ꝺ gn̄e: numero ꝑsona ⁊ casu ꝓnominū sit bn̄ assigta. Pro itellectōe q̄ōnis mote Notādū p̄mo q̄ don. i lr̄a volēs determinare ꝺ gn̄e ꝓnoim̄ ꝺr: q̄ eadē fere sūt gn̄a ꝓnoim̄ sic ⁊ noim̄. p̄ q̄ intelligēdo: gn̄s in ꝓnoīe diffinit᷑ dupl̄r. Unomō a p̄ori pēs fcatōeȝ: sic ē ꝓp̄etas ꝓnois attributa ꝓnoi ea rōne q̄ ipȝ ft fcatū suū sb̄ ꝓp̄etate actīa vl̄ passiua vl̄ neutral̄r se hn̄te ad vtrūq̄. Cui⁹ diffinitiōis declaratio pȝ ex his q̄ dcā sūt i noīe ꝺ gn̄e. Sȝ a posteriori diffinit᷑ sic: ē ꝓp̄etas ꝓnois attributa ꝓnoi ea rōne q̄ ipȝ ē ordinabile ad nomē: tāq̄ terminatio ad suū determinabile: ea rōne q̄ ipm̄ ē alicui⁹ g̃l: vt cū dico ego iohēs vidi celū aptū: gn̄s h⁹ ꝓnois ego cog̊scit᷑ ex gn̄e h⁹ nois iohēs: ego eni fm̄ se ē g̃l oīs: sȝ cū dico ego iohēs: ego ē g̃l mas. Seq̄t᷑ corollarie p̄mo q̄ gn̄s ꝓnois cog̊scit᷑ q̄n̄q̄ ex gn̄e nois vt cū dico: ego iohēs vidi: sil̄r gn̄s nois q̄n̄q̄ cog̊scit᷑ ex gn̄e ꝓnois vt dd̄o iste hō: hō fm̄ se ē g̃l cōis: sȝ cū dico iste hō ē g̃l mascl̄i tm̄ rōne hu⁹ ꝓnois iste: ⁊ n̄ ē icōueniēs h̊ i his ptib⁹ q̄ hn̄t ꝯueniētiā magnā int᷑ se. Ex his dc̄onib⁹ facil̄r p̄t elici diffō g̃l mas. fei ⁊ neutri⁹. vn̄ Gn̄s masclin ē ꝓp̄etas ꝓnois attributa ꝓnoi ea rōne q̄ ipm̄ ē ordinabile ad nomē masc. g̃l: tāq̄ determinatio ad suū determinabile vt ille iohēs sedet. Sic et dicat᷑ ꝺ gn̄e feīo ⁊ neutro Seq̄t᷑ corollarie scd̄o q̄ gn̄s i ꝓnoīe cog̊scitur dupl̄r vnomō a p̄ori: scd̄o a posteriori. A p̄ori pēs fcatōȝ. A posteriori ⁊ sic dupl̄r. Uno mō rōne teriatōis: ⁊ sic illa ꝓnoīa q̄ teriant᷑ i r l'i us sūt g̃l mas. vt nr̄ vr̄ me⁹ tu⁹ Jlla q̄ in a vt mea tua g̃l fei. Jlla q̄ in um g̃l neutri⁹ vt meū tuū. Jlla q̄ i as g̃l cōis vt nr̄as vr̄as Quid āt sit cognosci gn̄s a p̄ori ⁊ a posteriori dcm̄ ē i noīe Seq̄t᷑ corollīe tc̄io q̄ gn̄s i ꝓnoīe ꝯueīt cū gn̄e nois: ⁊ etiā differt ab eo Conueit p̄mo: q̄ sic gn̄s i noīe cog̊scit᷑ a ꝓp̄etatib⁹ discretis sex⁹: sic i ꝓnoīe. Differt aūt dupl̄r.

p̄mo q̄ gen⁹ i noīe cog̊scit᷑ ex ꝓpōne articl̄i: sȝ i ꝓnomīe nō vt dcm̄ est Scd̄o differt: q̄ gn̄s i noīe cog̊scit᷑ a ꝓp̄etatib⁹ discretis sex⁹ imediate sȝ in ꝓnoīe mediate: q̄ mediāte demr̄atōe ⁊ relatōe. Seq̄t᷑ corollīe q̄rto q̄ dona. i lr̄a ꝺr fere. q. d. tot q̄si st̄ gn̄a i ꝓnoīe sic i noīe: ⁊ h̊ ꝺr ꝓpt᷑ gn̄s dubiū ⁊ epichenū q̄ n̄ inueniūt᷑ i ꝓnoīe. Nō p̄mi q̄re gn̄s dubiuȝ nō ē i ꝓnoīe: q̄ gen⁹ dubiū sūit᷑ ab incertitudīe: ꝓnoīa āt st̄ determiāta ⁊ certa: q̄ solū q̄ndeci: sic ḡ int᷑ multa ē ꝯfusio ⁊ incertitudo sic int᷑ pauca ē certitudo Nō scd̄i q̄re i ꝓnoīb⁹ nō repit᷑ gn̄s epichenū q̄ gen⁹ epichenū ē qd̄ fcat vtrūq̄ sexū sb̄ vno articlo: mō ꝓnoīb⁹ nō ꝓponūt᷑ articularia: vt declaratū ē i noīe: ⁊ ḡ ꝓnoībus nō repit᷑ gen⁹ epichenū.

Notādum scd̄o q̄ eōdē mō sic diffinit⁹ ē numer⁹ ⁊ figura i noīe: sic sil̄r h̊ p̄t dici i ꝓnoīe: solū mutādo gn̄s: vbi eni dcm̄ ē in noīe. Nūer⁹ ē ꝓp̄etas nois: h̊ dicat᷑ nūer⁹ ē ꝓp̄atas ꝓnois. Et lȝ ꝓnoīb⁹ nō ꝯuenient ꝓponit᷑ vn⁹ vna vl̄ vnū: pl̄es vl̄ pl'a fm̄ se: q̄ h̊ ē icepta vn⁹ ille suffic̄ tn̄ q̄ eoꝝ determinabilib⁹: q̄ h̊ ē ꝯgrua ⁊ bōa locutio vn⁹ hō: queādmodū ēt dcm̄ ē ꝺ sinkathegmatib⁹ ⁊ adiectis. Seq̄t᷑ corollarie q̄ lȝ ꝓnoīa p̄mitia sūt termi fres: nō tn̄ optet q̄ ḡ carē dn̄t pl̄i nūero. Nō q̄ t̊min⁹ fris p̄t fcare pl'a collectim: lȝ n̄ diuisiȝ: ⁊ sic ꝓnoīa p̄mitia i pl̄i nu. fcāt pl'a ꝯiūctim vt isti hoīes currūt. Sic sil̄r dd̄m ē ꝺ figura: hȝ ḡ figura ꝓnois eōd mō diffiniri sic figura nois nisi variādo gn̄s Scīm tn̄ q̄ figu. ꝯpo. i noīe capit᷑ pl⁹ ꝓp̄e q̄ i ꝓnoīe: ad nomē ei ꝯpo. figu. req̄rit᷑: q̄ āb̄e ptes dn̄t eē fcatīe: sȝ i ꝓnoīe suffic̄ q̄ vna ps sit fcatīa: vt hiccine heccine hoccine st̄ ꝯpo. fi. tn̄ vna ps. s. cine nihil ft: vt eni postea dicet᷑ sillabica adiectio nihil ft: tn̄ dat alijs fre ⁊ augmētat fcatōȝ i alijs dcōib⁹. Tn̄ ēt aliq̄n ꝓnom̄ ꝯpo. figu. ꝯpōit᷑ ex duab⁹ ptib⁹ fcatīs: vt idē ꝯpōit᷑ ab is ⁊ demū: ⁊ āb̄e ptes ille st̄ fcatīe. Seq̄t᷑ corollīe q̄ ꝓnom̄ ꝯpōit᷑ q̄ttuor mōis. p̄mo ꝯpōit᷑ cū ꝓnoīe vt egoipse scd̄o cū noīe vt hmōi: tc̄io cū aduerbio vt eccū ellū vt ei postea dicet᷑ eccū ꝯpōit᷑ a ꝓnoīe illū ⁊ aduerbio ecce: ⁊ vȝ eccū q̄si vide illū: sil̄r idē ꝯpōit᷑ a ꝓnoīe is ⁊ aduerbio demū: ꝺponēdo s ⁊ ū ⁊ manȝ idē: q̄rto ꝓnom̄ ꝯpo. cū sillabica adiectōe vt egomet tuimȝ suimet vt dicet᷑ infer⁹

Notādum tercio q̄ ꝑsona i ꝓnoīe diffinitur cōiter sic: ꝑsona ē ꝓp̄etas ꝓnois attributa ꝓnoi ea rōne q̄ ft fcatū suū vl̄ fcata sua sb̄ mō loq̄ndi ꝺ se vt ꝺ se: ad aliū vt ad aliū: ꝺ alio vt de alio Jn q̄ diffōne tāgit᷑ triplex ꝑsona. Cū eni ꝺr sb̄ mō loq̄ndi ꝺ se vt de se tāgit᷑ ꝑsona p̄ma. Cū ṽo ꝺr sb̄ mō loq̄ndi ad aliū: tāgit᷑ scd̄a ꝑsona: cū ṽo ꝺr sb̄ mō loq̄ndi ꝺ alio: tāgit᷑ tercia ꝑsona: vn̄. Persona p̄ma diffinit᷑ sic: est ꝓp̄etas ꝓnois attributa ꝓnoi ea rōne qua fcat fcatū suuȝ vel fcata sua sub mō loq̄ndi de se vt de se: vt ego cum suis obliquis.

Scd̄a p̄sona est ꝓprietas ꝓnoīs attributa ꝓnoī ea rōne qua ip̄m ſt̄ ſcatū ſuū vel ſcata ſua ſub mō loquēdi ad aliū vt ad aliū vt tu cum ſuis obliquis Tertia p̄sona ē proprietas ꝓnoīs attributa ꝓnoī ea ratione q̄ ip̄m ꝓnomē ſcat ſcatū ſuū vl̄ ſcata ſua ſb̄ mō loq̄ndi de alio vt de alio. Et oīa ꝓnoīa ſunt tertie p̄sone excepto ego cū ſuis obliq̄s qd̄ ē prime perſone: et tu cū obliq̄s qd̄ ē ſcd̄e p̄sone: vn̄ᵒ. Eſt ego p̄me tu ꝯo ſcd̄e. Cetera nō ſperne p̄sone dicere terne. Et ratio quare vnū ē tm̄ ꝓnomē prime p̄sone et vnū ſcd̄e et multa tertie p̄sone: q̄ꝛ prima et ſcd̄a p̄sone ſunt certe et determīate in ſcando: et ergo ſufficit vnum ꝓnomē cū ſuis obliq̄s ꝑ prima p̄sona: ſilr̄ vnū ſufficit ꝑ p̄sona ſcd̄a et ſuis obliq̄s: ſed tertia p̄sona ſcat incerte et cōfuſe multū: q̄ꝛ aliq̄n rē p̄ntē: aliq̄n rē abſentē: nūc ad intellcm̄: nūc ad ſenſū: et ergo ꝓpter il lā diuerſitatē exp̄mendā neceſſario req̄runt̄ plā ꝓnoīa tertie p̄sone.

Notanduꝫ quarto et vltimo: q̄ caſᵒ in ꝓnomine eodem mō habꝫ diffiniri ſicut caſus in noīe niſi variādo genᵒ: ſicut em̄ noīa ſcant recte vel oblique ſic et ꝓnoīa Pro intellectōne ergo iſtius quibᵒ dcōibus cōuenit h̄re vtm̄ ꝛ quibᵒ nō. Scim̄ q̄ tres ꝯditōnes requirunt̄ ad hoc q̄ aliqua dcō h̄eat vtm̄. Prima q̄ dcō que dꝫ habere vtm̄ debet ſcare preſentialr̄: et propter hāc cām ꝓnoīa tertie p̄sone carēt vtīo: q̄ꝛ ſcant abſenteꝫ vt ille Scd̄a ꝯditio q̄ dcō q̄ debꝫ h̄re vtm̄ debet ſcare certe: et ergo dcōes indiffinite vt quis quicunq̄ carēt vtīo: q̄ꝛ ſcant icerte. Tertia ꝯditio q̄ dcō q̄ dꝫ h̄re vtm̄ dꝫ ſcare rem ad quā ſermo dirigit̄: et ergo hoc ꝓnomē ego caret vtīo: q̄ꝛ ſcat ſb̄ modo loquēdi de ſe vt de ſe vt dcm̄ eſt in p̄cedēti queſtione. Et he cōditōes tres tangunt̄ in his metris. Dant quītū caſū p̄ns directō certū. Expers ſi quā triū ſit dcō nō hꝫ illum. Sequit̄ corl̄ie primo ex dictis q̄ dcōes queſitiue ꝛ interrogatiue vt q̄s carēt vtīo: patet quia vocatiuᵒ ſcat certe: iſte āt dcōes ſcant incerte Sequit̄ corl̄ie ſcd̄o q̄ dcōes diſtributiue carēt vtīo: pꝫ quia iſte dcōes ſcant incerte: ex q̄ diſtribuūt: vbi em̄ ē diſtributio ibi ē mlt̄iplicatio termi coīs ꝑ ſignū vl̄e facta: vbi aūt eſt multiplicatio et multitudo ibi ē incertitudo. Seq̄t̄ corl̄ie tertio q̄ dcōes relatiue vt ille ipſe iſte carēt vtīo: pꝫ quia vtīs ſt̄ directe: dcōes aūt relatiue faciūt ſcd̄am noticiā de re: qd̄ em̄ an̄s ſt̄ p̄marie hoc relatm̄ ſcat ſcd̄arie. Sequit̄ corl̄ie quarto q̄ dcōes negatiue vt nullus et ſil̄es carēt vtīo: pꝫ q̄ꝛ tales ſūt diſtributiue: mō dictiones diſtributiue carēt vtīo. Etiā ideo: q̄ꝛ vtīs ſcat affirmatīe. Sequit̄ corl̄ie quinto q̄ dcōes indiffinite carēt vtīo: vt q̄cunq̄ q̄liſcūq̄ patꝫ vtīs ſcat certe iſte āt dcōes ſcāt incerte. Seq̄t̄ corl̄ie vltimo q̄ tm̄ q̄tuor ſūt ꝓnoīa q̄ h̄nt vtm̄. vn̄ allexā. Quatuor exceptis ꝓnoīa nulla vocabit. Tu meᵒ ꝛ noſter n̄ras h̄ ſola vocamᵒ ꝯſil ſic poſitū ē.

Cōcluſio r̄n̄ſalis l̄ra donati de gn̄e: numero figura p̄sona ꝛ cāu ꝓnoīm ē ſufficient̄ aſſiḡta: pꝫ ꝯclō ex his q̄ dicta ſunt.

☞ Arguit̄ p̄mo. Nō ſūt eadē gn̄a noīm ꝛ ꝓnoīm igr̄ l̄ra falſa: ꝓbat̄ an̄s: q̄ꝛ ſi eēnt eadē gn̄a noīm ꝛ ꝓnoīm ſeq̄ret̄ q̄ accn̄s migraret d̄ ſubiecto i ſbiectū qd̄ ē falſū ꝛ ꝯ ariſto. vij. metaph. ꝓbat̄ ſeq̄la: q̄ ſi eēnt eadē gn̄a noīm ꝛ ꝓnominū tūc gn̄a nominū eēnt genera ꝓnoīm: et ſic accn̄s migraret ꝛ eſſet in diuerſis ſbiectis. Dico vex argm̄ ꝯcludit q̄ eadē ſunt gn̄a in noīe ꝛ ꝓnoīe quo ad ſpēm: ſꝫ quo ad nūex nō: et ſic accn̄s migrat de ſubiecto in ſubiectū ſm̄ ſpēm ſꝫ nō ſm̄ numerum.

☞ Ar̄ ſcd̄o. Nō ſūt eadē gn̄a ꝓnominū ſic noīm g̊: ꝓbat̄: q̄ꝛ in nomine rep̄it̄ gn̄s dubiū ꝛ epichenū q̄ nō rep̄iunt̄ in ꝓnoīe: cuiᵒ cā dicta ē in notabili p̄mo. Dico vex argm̄ ꝯcludēt ſi donatᵒ in tex. dicēt oīmo d. i ſilitudinē ſꝫ d̄r aliquālē tm̄. ☞ Ar̄ tercio. Aliqd̄ ē ꝓnomē epicheni gl̄ g̊ ꝓbat̄ hec ē ꝯgrua paſſer volat ꝛ ille mouet̄: in q̄ orōne h̄ ꝓnomen ille ē epicheni gl̄: probat̄: an̄s ꝛ relatm̄ dn̄t ꝯuenire in genē: ſꝫ an̄s ſcꝫ paſſer ē epiceni gl̄: g̊ et relatm̄ ille ē epicheni gl̄: tꝫ ꝯn̄a: maior ē floriſte q̄ d̄r. Vult gn̄s ꝛ nūex p̄cedes ſiue relatū. Minor ē nota: ſic eodē mō ꝓbaret̄ q̄ in ꝓnoīe eēt genᵒ dubiū d̄do iſte dies: in q̄ orōne dies ē gl̄ dubij: ſic ſilr̄ h̄ ꝓnomē iſte: ex q̄ demōſtratm̄ ꝛ ſuū demr̄abile dn̄t ꝯuenire i gn̄e ſic adiectm̄ ꝛ ſubſtm̄. Dicūt aliq̄ q̄ nō op̄tet an̄s ꝛ relatiuū: ſilr̄ demōſtrm̄ ꝛ ſuū demonſtrabile ꝯuenire in generibus minus principalibus: ſed ſufficit q̄ conueniant in generibus principalibus mō genᵒ dubiū ꝛ epicenū ſunt gn̄a minᵒ p̄ncipal: ſed h̄ ſolo nō valet q̄ꝛ al̄s iſta eēt ꝯgrua alba paſſer: ſilr̄ iſta paſſer volat: ꝛ illa ē alba: qd̄ ē falſuꝫ: meliᵒ g̊ d̄r q̄ nō op̄tet q̄ an̄s ꝛ relatm̄ ſp̄ ꝯueniāt in gn̄e: ſimilr̄ demōſtratm̄ ꝛ ſuū demōſtrabile: ſꝫ ſufficit q̄ genᵒ vniᵒ includit̄ i gn̄e alteriᵒ: ꝛ ſic ē h̄: q̄ꝛ gn̄s hᵒ relati ille includat̄ in gn̄e epicheno: ex q̄ epichenū eſt mixtū ex maſculino ꝛ feminino: ſic ſilr̄ hic: iſte dies: gn̄s huius ꝓnoīs iſte includit̄ in genere huius ſubſtantiui dies.

☞ Arguit̄ q̄rto. Genᵒ nō ē accn̄s ꝓnoīs g̊: ꝓbat̄ genᵒ ſumit̄ a ꝓprietate actiua vl̄ paſſiua: ſꝫ genᵒ ꝓnoīs nō ſumit̄ a ꝓprietate actīa l̄ paſſiua igit̄: maior ē autoris modox ſcādi: minor q̄ꝛ ꝓnomē ſt̄ ſbam ſine q̄litate: igit̄ ſine ꝓprietate actīa vl̄ paſſiua: tꝫ ꝯn̄a a ſup̄iori negato ad inferiᵒ: oīs em̄ ꝓprietas actīa ꝛ paſſiua ē qualitas: ex q̄ ē natural̄ potēa vl̄ impotēa: an̄s aūt q̄ ꝓnomē ſcat ſine qualitate dcm̄ ē an̄. Dico x m argm̄ ꝯcludēt ſi ꝑ q̄litatē cū d̄r ꝓnomē ſcat ſine q̄litate intelligeret̄ ꝓprietates accn̄tales ꝓnoīs: ſꝫ ꝑ q̄litatē intelligit̄ modᵒ indeterminate app̄heſiōis: ꝛ ſic n̄ arguit̄ a ſup̄iori ad iferiᵒ: ſꝫ bn̄ vex eēt ſi q̄litas caperet̄ ꝑ q̄litate accn̄tali. ☞ Arguit̄ q̄nto: pl̄es ſunt nūeri in ꝓnoīe q̄ꝫ duo igit̄ ꝓbat̄ q̄ꝛ in ꝓnoīe rep̄it̄ nūerus vterq̄: ꝓbat̄: q̄ꝛ h̄ ꝓnomē

sui est vtriusq3 nūeri: vt ptēbit inferi⁹. Dico q̄ donat⁹ nō vult dicē q̄ vterq3 nūerus eēt spālis nūer⁹: sz volut dicē q̄ h̄ pnomē sui ē vtriusq3 nūeri .i. qñq3 sīris nu. qñq3 plis: vt patebit īferi⁹: ⁊ sic argm̄ nō ɔcludit

☞ Arguit sexto. pnoīa nō hñt plēm nūeꝝ ꝑ pbat: q: pnoīa ponūt loco ppꝛioꝝ noīm: sz noīa ppa carēt pli nūero: ꝑ etiā pnoīa q̄ ponūt loco ipoꝝ: maioꝛ ē nota sīr minoꝛ. Dico veꝝ argm̄ ɔcludēt si pnoīa eēnt inuēta: nō vt tm̄ ponēnt loco ppoꝝ noīm: sz ēt ponūt loco noīm apellatiuoꝝ: ⁊ ēt nō ē sīle: q: pnoīa ... sīcāt pla ɔiūcti: noīa āt ppa n.

☞ Arguit septimo. aliqđ ē pnomē qđ nulli⁹ ē nūeri: pbat de istis nr̄ ⁊ vr̄. Nō sīris: pbat auctē donati q̄ dīt: q̄ sūt ex vtraq3 pte plīa: vt postea dicet: ꝑ sūt plis nu. Dico q̄ dona. nō vult q̄ vr̄ ⁊ nr̄ eēnt ex vtraq3 pte plāria q̄ ad eēntiā ⁊ sīcationē nūeri: sz q̄ ad resolutioz: l' q: i vtroq3 numero deriuant a primitiuo plis numeri: vt postea dicetur.

☞ Arguit octauo. Aliqđ est pnomē qđ nullius ē figure: pbat d' istis pnoib⁹ eccū ellū: pbat q̄ nō cōposite: ptes nois cōposite figure dēnt esse sīcatiue: sed istaꝝ dictionū eccū ellū ptes nō sunt sīcatiue ꝑ: maioꝛ est vna ɔditio requisita ad dictionē cōposite figure: minoꝛ ē nota. Dico veꝝ argm̄ concludit q̄ partes istaꝝ pronominū eccum ellum sīm se nō sunt sīcatiue: sufficit tamē q̄ sīm eoꝛum integra

☞ Arguit nono. Aliqđ ē pnomē qđ nullius est psone: pbat de isto pnoīe egoipse. Nō pme: q: finis ē tercie psone: ꝑ totū est tercie psone: tenet ɔña: omnia sunt denoīanda a fine: vt dī scđo de aīa. Dico veꝝ argm̄ ɔcludit q̄ omnia sunt denominanda a fine in rebus naturalibus sed nō artificialibus: et etiam vt in plurimū verum est q̄ omnia denominantur a fine: q: etiā aliqñ res denoīat a pncipalioꝛi pte: mō in ista dcōne egoipse: ly ego est pars principalioꝛ: quia reddit suppositum verbo et conuenit cum eo: cum dico egoipse curro.

☞ Ar. x. aliqđ ē pnomē qđ nlli⁹ ē psone: pbat d' isto pnoīe egomet. Nō pme q: solū ē vnū pnomē pme pso. vt dcm̄ ē añ. Dico q̄ tm̄ vnū ē pnomē pme pso. simplex sz ɔposita pñt eē plīa: mō egomet ē ɔpo. fi.

☞ Ar. xj. vtūs ñ ē casus i pnoīe ꝑ nō sūt sex casus pnoīm pbat añs q: plā sūt pnoīa q̄ ñ hñt vtm̄ casū q̄ q̄ hñt: igit vtūs nō ē cas⁹ pnois sz ɔña a maioꝛi dz fieri denoīatio: vt dī. viij. ph̄. c. pbat añs: q: solū q̄tuoꝛ hñt vtm̄ ⁊ vndeci carent. Dico veꝝ argm̄ ɔcludit q̄ a maioꝛi dz fieri denoīatio in positis sz nō in puatis: mō carē vtō est qđ puatiuū

☞ Ar. xij. pnoīa dēnt hēre oēs casus ꝑ nō deficiūt i vtō pbat añs. nullū adiectm̄ dz deficē in aliq̄ casu: sz pnoīa sunt adiectia ꝑ: maioꝛ q̄a h̄ est vna ppꝛietas adiectiuoꝛ: nō deficē in casu: minoꝛ ē nota: q: mouēt d' gñe i gñs: mō motio ē accñs qđ ɔuēit adiectis. Dico veꝝ argm̄ ɔcludit d' adiectis vocē ⁊ sīcati sīr: mō pnoīa sunt adiectia vocis tm̄.

Ego pnomen finitum gñis omnis numeri singularis figure simplicis psone prime casus nti: quod declinabitur sic. Ego mei vl' mis michi me a me. Et plr̄ nos nostꝝ vel nostri nobis nos a nobis. Persone scđe gñis omnis Tu tui l' tis tibi te o tu vel a te. Et plr̄. Vos vestrum vl' vr̄i vobis vos o vos a vobis. Persone tercie generis omnis vtriusq3 numeri Sui sibi se a se. Et plr̄ sui sibi se a se Gñis masculini. Ille illius illi illū ab illo. Et plr̄ illi illorum illis illos ab illis. Gñis feminini illa illius illi illā ab illa. Et plr̄ ille illaꝝ illis illas ab illis Gñis neutri illud illius illi illud ab illo. Et plr̄ illa illoꝝ illis illa ab illis. Gñis masculini Ipse ipsius ipsi ipm̄ ab ipo. Et plr̄ ipi ipoꝝ ipis ipsos ab ipsis. Gñis feminini ipsa ipius ipsi ipam ab ipa. Et plr̄ ipse ipsaꝝ ipis ipsas ab ipsis. Gñis neutri ipm̄ ipius ipsi ipm̄ ab ipso. Et plr̄ ipsa ipsoꝝ ipis ipsa ab ipsis. Gñis masculini. Iste

istius isti istum ab isto. Et plr isti istoꝝ istis istos ab istis. Gn̄is feminini ista istius isti istā ab ista Et plr iste istarum istis istas ab istis. Gn̄is neutri istud istius isti istud ab isto. Et plr ista istoꝝ istis ista ab istis. Itē articulare prepositm̄ vl' demonstratm̄. Gn̄is masculini. Hic hꝰ huic hunc ab hoc. Et plr hij horum his hos ab his. Generis feminini hec huꝰ huic hāc ab hac. Et plr he harum his has ab his. Gn̄is neutri hoc huꝰ huic hoc ab hoc. Et plr hec horꝫ his hec ab his. Itē subiunctm̄ vel relatm̄. Gn̄is masculini. Is eius ei eum ab eo. Et plr ei eorum eis eos ab eis. Generis feminini. Ea eius ei eam ab ea. Et plr ee earum eis eas ab eis. Gn̄is neutri id eiꝰ ei id ab eo Et pluraliter ea eorum eis ea ab eis.

Utrum exēplaris declinatio ꝓnoim̄ a donato sit sufficient' assigta. pro itellectiōe q̄stiōis mote. Notādū p̄mo: q declinatiōes i pronoie sūt tm̄ q̄ttuor: ⁊ in noie q̄nqꝫ cuiꝰ rō diuersitat' ē q ꝓnoia sīt pauca: q solū q̄ndeci: sꝫ noia sūt multa ⁊ q̄si īfinita: nō g opꝫ q tot sūt decl'ones in ꝓnoie sic in noie: q finiti ad īfinitū nll'a ē ꝓpoꝛ

tio: vt dr. viij. ph'icoꝝ ⁊ p̄mo celi. Et rō q̄re sūt tm̄ q̄ttuor decl'ones in ꝓnoie: q declinatio in ꝓnoie attēdit' penes variationē gti ⁊ dt'i: sꝫ h' in ꝓnoibꝰ solū fit q̄tuor mōis: vt dicet' inferiꝰ: ⁊ p ꝯn̄s tm̄ q̄tuor sunt declinatōes in pronoie. Pro q̄ notādū: prima declinatio in pronoie diffinit' sic: est que mittit gtm̄ frem in i vel in is: vt ego mei vl' mis. et sunt tria. s. ego tu sui cū eoꝝ obliquis. Declinant' aūt pronoia prime declinatiōis irregulariter propter duas causas. Prima q p obliq̄s istoꝝ pronominū fit discretio psonaꝝ: necesse g fuit q talia pronomina habuerunt aliā vocē specialē a voce nti: al's cm̄ p ipa nō fieret discretio: sed potius ꝯfusio. Secūda q de q̄to aliqd ē certius in fcādo de tanto dꝫ eē incertius in declinādo: vt q̄d accrescit in vno decrescit in alio. sed pronomina prime declina. sunt certissima in fcādo: g dn̄t esse incerta ⁊ irregularia in declinando. Alij etiā dicūt q hoc pronomen ego declinat' irregulariter propter coincidētiā euitādā huiꝰ nominis ego egnis qd ē nomē pastoris: de quo loquit' v'gilius tercia egloga: ꝯstat aūt q gen' dꝫ euitare coincidentiā vocū hec tm̄ rō ē modica. Et donatus ponēs exēplarē declinationē pronominū: primo dclinat hoc ꝓnomen ego ⁊ dt in textu (Ego pronomē finitū g' ois nūeri fris figure simplic' qd declinat' sic. Ego mei vl' mis michi me a me) habet aūt hoc ꝓnomen ego duplicē gtm̄. s. mei ⁊ mis: ꝓpter exp'mē duplicē possessionē. s. purā q exprimit' p mei: ⁊ impurā que exprimit' p mis. vꝰ. Si tua res agitur dicasqꝫ mei tuiqꝫ. Mistis respōdes si tua nō sit. Unde possessio pura est quādo res possessa pure ⁊ pfecte ptinꝫ ad possessorē. Impura est quando res possessa nō pure nec pfecte ptinet ad possessorē. Sciendū etiā q mei repitur tā in primitiuo q̄ȝ deriuatiuo: sed est dn̄a quadruplex inter mei primitiuū et deriuatm̄ Prima q mei primitm̄ solū fcat vnam psonā. s. possessorē: sed mei deriuatiuū fcat duplicē psonā: scꝫ possessorē ⁊ rē possessam. Scda dn̄a: q mei primitiuū p se reddit suppm̄ verbo: sed deriuatiuū nō p se sed cū substantiuo suo vt mei fratris interest currere. Tercia dn̄a: q in mei deriuatiuo intelligitur mei primitm̄ sed non ecōuerso: ratio huius: q effectus dat intelligere suam cām: sed mei primitm̄ est causa mei deriuatiui. Quarta dn̄a q mei primitm̄ pōt ꝯuenire cū substantiuo in quolibet genere: ex quo est g' omnis: sed mei deriuatm̄ solum ꝯuenit cū substātiuo gti casus vel nti plis: de fri vt mei fratris: de ntō pli mei fratres. Postea donatus docet declinare hoc pronomen tu: et dicit in textu Persone scde generis omnis Tu tui vel tis tibi te o tu a te. Rō aūtē istius quare hoc pronomen tu habet vtm̄ est ista: q hoc pronomē tu inuentum est sub proprietate scde persone: que proprietas est vocatiui: ergo hoc pronomen tu habet vocatm̄ casum. postea donatꝰ in l'ra

docet declinare hoc pronomē sui ꝛ dicit. Persone tercie generis om nis sine nominatiuo et vocatio vtriusqꝫ numeri. Sui sibi se a se. Pro quo notandū ꝙ hoc pronomē sui est reciprocū. vnde Pronomē reci procum est qd aptum natū est referre subiectū totale ꝓpositionis kathegorice. Et ponit in eadē ꝓpōe kathegorica cū suo antecedēte denotans actū importatū per verbū trāsire in rem ſcatā per añs: vt ego diligo se: que valz tm̄. i. ego diligo me. Pronoīa aūt reciproca ꝓprie loquēdo solū est vnū scȝ sui cū suis cōdeclineis: tamē grāmatici etiaȝ dicūt ꝙ obliqui illoꝝ ꝓnoīm ego et tu etiā construūtur reciproce. Rō aūt huius quare sui caret ntō ꝛ vtō est hec. Prima q: hoc ꝓnomen sui est reciprocū: mō reciprocatio hȝ fieri in obliqs: cui⁹ ratio ē ista: q: reciprocatio est quedā trāsitio: sed obliqui cōstruūtur trāsitiue. Rtūs aūt et votūs absoluti sūt. i. intrāsitiue construūt vt dt priscian⁹ pmo minoris. Scōa cā ꝓpter euitare coincidētiā vocū q: si hoc ꝓnomen sui hēret vtm̄ tūc vl hēret sis vel si: mō sis ē v̓bū et si ē ꝯiūctō. Tercia cā ꝓnomē eīn grecū qd ei correspōdȝ carȝ vtō. g̊ etiā h̓ ꝓnomē sui: tȝ ꝯñā q: latinū originē hȝ a greco vt oñdit prisci. pmo maioris in ꝓhemio.

Notandum secundo ꝙ secunda declinatio diffi-
nitur sic: est q̄ mittit gtm̄ singulare in ius et hoc diuisim vel cōiūctim et dtm̄ in i. diuisim vt ille illius ipse ipsius: coniūctum hic huius: is ei⁹. Et ꝓnoīa scōe declinatōis sunt quinqꝫ scȝ ille ipse iste h̓ is. Et pmo donat⁹ declinare docet ista tria ꝓnoīa ille ipse iste: et dt: ꝓnone tercie gnis masculini ille illi⁹: ipse ipsius: iste istius: vt pȝ in textu. Pro quo intelligēdo. Notandū aliqua ꝓnoīa scōe declinatōis vt tria ista: ille ipse iste hñt ius in gtō diuisim: sed ista duo hic hui⁹: is ei⁹ hñt ius coniūctim: vnde habere ius in gtō diuisim est i et us in gtō facere diuisas et distinctas sillabas vt ille illius. Sȝ habere ius coniūctim est i et us i gtō nō facere diuersas et distinctas sillabas vt is ei⁹ h̓ hui⁹. Rō aūt istius q̄re ista duo hic et is hñt ius coniūctum est duplex. Prima ꝓpter euitare malū sonū quē grāmatic⁹ dȝ euitare: ꝙ aūt fieret mal⁹ sonus si haberēt ius diuisim: q: esset magn⁹ cōcursus vocaliū: mō magnus hyatus ꝛ ꝯcursus vocaliū cāt malū sonū vt oñdit priscian⁹ pmo maioris. Scōo hoc fit q: est regla prisciani pmo maioris ꝙ illa lrā i posita inter duas vocales tūc perdit viȝ vocalitatis: et dȝ consillabicari cū vocali sequēti vt maior: et sic etiā est hic: patȝ ergo ꝙ ista duo hic et is habent ius coniūctim: sed ista tria ille ipse iste habēt diuisim. Postea donat⁹ docet declinare hoc ꝓnomē hic ꝛ dicit in textu. Itē articulare prepositiuū vel demōstratiuū generis masculini: hic huius vt patȝ in textu. Pro quo. Notandū ex lrā habem⁹ ꝙ hoc ꝓnomen hic habȝ tria officia. Primo ē articulare et hoc duplici de cā. pma q:

hoc ꝓnomen hic cum suis obliquis supplet vicem vnius partis que dr̄ articulus: vt dt floista. Scōo hoc ꝓnomē hic dicit articulare: q: artat dcōnes ad certū genus numeꝝ ꝛ casum: vt hoc nomē hō p se ē gñis cōis: sed cū dico hic hō est gl masculini tm̄. Scōo hoc ꝓnomen hic est demōstratiuū tam ad sensum q̄ ad intellectū: ad sensum vt hic currit: ad intellectum vt hic deus. Tercio est ꝛ dr̄ ꝓpositiuū: q: preponitur dictionibus in declinatione. Etiam hoc ꝓnomen hic in dtō regulariter deberet hr̄e hui: q: noīa scōe declinatiōis in dtō terminant in i: sed p figuram que dr̄ paragoge assumit c in dtō ꝓpter coincidentiaȝ vocū euitandā huius interiectiōis hui: quā coincidentiam grāmaticus maxime dȝ euitare ꝓpter ꝯfusionē ꝛ dubiū tollendum. Habȝ autē fieri pagoge qñ in fine dcōnis lrā vel sillaba apponit. Et dr̄ a para qd est iuxta ꝛ gogos ductio quasi ductio vel appositio lr̄e vel sillabe i fine dcōnis. vñ⁹. Aufert apocopa finē quē dat pagoge. Postea donatus docet declinare hoc ꝓnomen is et dicit in textu. Item subiunctiuum vel relatiuū: gñis masculini. Is eius ei. Vñ ex lrā hoc ꝓnomē is habet duplex officiū: primo est subiunctiuū: quia habet poni in oratione que alteri orationi subiungitur: ꝛ que aliam ante se requirit: vt sortes currit ꝛ is mouetur. Scōo dr̄ relatiuū: q: refert ꝛ facit scōam noticiam de añte vt iohannes currit et is mouetur. Sequitur corollarie ex dictis primo ꝙ duo sunt pronomina demonstratiua et relatiua simul: scȝ ille ꝛ ipse. Et licet alexander dicat. Ille refert monstrat nō facit hoc aliud: verum est in communi vsu. Alij tamen dicunt ꝙ metrum alexandri debet ita poni. Ille refert monstrat facit hoc aliud q̄ ipse: quia dicunt ꝙ nō est rationabile ꝙ alexander omnia metra alia posuisset exametra: ꝛ solum vnum pentametrum: fecisset enim cōtra consuetudinem horum qui scribunt carmina.

Notandum tercio declinatio diffinitur sic. Est q̄
mittit gtm̄ frem in i ꝛ dtm̄ in o: in masculino et in neutro gñe: vel genitiuū et dtm̄ in e in feminino genere: exemplum primi: vt meus mei meum mei: exemplū scōi mea mee. Et sunt talia quinqꝫ scȝ meus tuus suus nr̄ et vester. Et docet pmo declinare tria. s. meus tuus su⁹: ꝛ dicit in textu. Itē possessiua finita ad aliquid dicta ex vtraqꝫ parte singularia: meus mei meo: tu⁹ tui tuo: su⁹ sui suo. Pro quo intelligēdo. Istoꝝ triū ꝓnoīm meus tuus suus ex textu quatuor sunt ꝓprietates. Prima ꝙ sunt possessiua: q: ſcant duplicē personam scȝ possessoris et rei possesse: personam possessoris singulariter et minus principaliter et indirecte: et personam rei possesse cōmuniter principaliter ꝛ directe: vt cum dico meus asinus: hoc ꝓnomē meus significat asinū cōiter et principalr: sȝ me ſcat min⁹ principalr et singularit. Scōa p

ꝓprietas est ꝙ sunt finita: et h̄ intelligit̄ dupl'r. Primo sūt finita: ⁊ hoc in demōstratōne et relatōe posita: q꞉ extra demōstrationē et relatōnē sūt infinita. Scd̄o dicunt̄ finita: q꞉ finite et singl'ariter possessorē ꝯcāt. Tercia ꝓprietas: ꝙ sūt ad aliq̄d dicta: et h̄ dupl'r. Primo dicūtur ad aliq̄d dicta id ē respectiue ꝯcant ⁊ relatiue nō sic ꝙ essent ī p̄dicamēto relatōis: sꝫ sic q꞉ impoꝛtāt respectū rei possesse ad possessoꝛē ⁊ ecōuerso. Scd̄o dicunt̄ ad aliq̄d: id ē ad sua sb̄stātiua q̄bus addūtur ad orōez ꝑfectā ꝯstituēdā: vt meꝰ asinꝰ currit. Quarta ꝓꝑetas ꝙ sūt ex vtraqꝫ ꝑte singl'aria: nō sic ꝙ sꝑ essent singular̄ nūeri: sꝫ dicūt̄ ex vtraqꝫ ꝑte singularia q̄ ad resolutōez: q꞉ tā in nūero singulari q̄ꝫ pl'i resoluūt in ḡtōs primitiuoꝝ singularis nūeri. Exem̄ de s'ri vt hoc ē meū id ē mei aliq̄d. Exem̄ de pl'i h̄ sūt mea id ē mei aliquid. ¶ Postea doātꝰ docꝫ declinare alia duo ꝓnoīa scd̄e declinatōis scꝫ noster et vester ⁊ dt in textu. Itē possessiua finita ad aliq̄d dicta ex vtraqꝫ ꝑte pl'ia ḡl masculini vt noster nostri nostro: vester vestri vestro. ⁊c̄. Pro q̄ intelligēdo ꝙ ista duo ꝓnoīa nr̄ et vr̄ dicunt̄ pl'ia ex vtraqꝫ ꝑte: nō sic ꝙ sꝑ essent pl'is nūeri: sꝫ dicūtur ex vtraqꝫ ꝑte pl'ia q̄ ad resolutōnē: q꞉ tā in s'ri q̄ꝫ ī pl'i ꝓnomē resoluit̄ in ḡtōs p̄mitiuos pl'is nūeri: exem̄ vt hoc ē nr̄m quod resoluitur sic: hoc est nostri aliquid: exemplū de plurali: hec sunt nostri .i. hoc ē nostri aliquid: in quibus orōnibꝰ ly nr̄i est pl'is nūeri.

Notanduꝫ quarto et vltimo ꝙ quarta declinatō in ꝓnoīe diffinit̄ sic: est q̄ mittit ḡtm̄ singularē in atis et dtm̄ in ati vt nr̄as nr̄atis: vr̄as vr̄atis. Et talia sūt duo tm̄ et vocant̄ gētilia apud grecos: q꞉ ꝑ ip̄a gentē vnde quis natꝰ ē ꝯcamꝰ: vt cū q̄rit cuias ē iste .i. de q̄ gente: rn̄detur nr̄as .i. de nr̄a gente. Sil'r cū q̄rit̄ cuias est iste rn̄det̄ vr̄as .i. de vestra gente. Nō āt huiꝰ q̄re donatꝰ nō docet declinare ꝓnoīa q̄rte declinatōis: q꞉ talia sūt pauca: mō ꝓpter pauca nō opoꝛꝫ ponere nouū ḡnꝰ demōstratōis vt dr̄ p̄mo posterioꝝ: etiaꝫ eoꝝ declinatō est ex declinatōe noīm tercie declinatōis terīatoꝝ in as: q꞉ ad similitudinē illoꝝ declinant̄: et sic q꞉ eoꝝ declinatō ē facilis donatus eam nō ponit. Istis notabilibus sic stantibus est

Conclusio responsalis: exemplaris declinatio ꝓnoīm a donato ē sufficienter assignata. Ueritas hꝰ ꝯcl'ois pꝫ ex his q̄ dcā sūt ī notabilibꝰ. ¶ Ar̄ p̄mo: ego nō ē ꝓnomē ḡ exēplaris declo ꝓnoīm male ponit̄: ꝓbat̄ aīs: dcō materialr̄ tēta ē nomē: sꝫ ego ī textu tenet̄ materialr̄ ḡ maioꝛ ē nō: sil'r minoꝛ: vn̄ grāmatici dicūt. Dcō q̄cūqꝫ fuerit tibi material'. Est sb̄stās neutꝝ indeclinabile nomē. Dico veꝝ argm̄ cōcludit ꝙ ego in l'ra est nomen ex q̄ tenet̄ materialr̄: sꝫ donatꝰ vult ꝙ ego qn̄ tenet̄ ꝑsonalr̄ tūc est ꝓnomē ḡl ois vt h̄ ego lego

Ar̄ scd̄o. Ego n̄ ē ḡl oīs: ꝓbat̄ dcōi oīs ḡl ꝑponūt̄ tria articl'aria ī declinādo: sꝫ huic dcōi: ego: nullū ꝑpōit̄ articl'are ḡ: Dico veꝝ arg. cōcludit ꝙ dcōi oīs ḡl noīali ꝑponūt̄ tria articl'aria ī declinādo nō āt ꝓnoīali.

Arguit̄ tercio: ego n̄ ē p̄me ꝑsone: ḡ l'ra falsa: ꝓbat̄: q꞉ redd(it) suppm̄ v̄bo t'cie ꝑsone: dr̄ em̄ in l'ra: ego ē ꝓnomē. Dico v̄m ar. cōclu. ꝙ ego ē p̄me ꝑsone qn̄ tenet̄ ꝑsonalr̄: vt ego lego: mō in l'ra tenet̄ materialr̄: ⁊ sic bn̄ ē tercie ꝑsone. Ar̄. iiij. sui nō ē vtriusqꝫ nūeri ig'r ꝓbat̄. Illud qd̄ ē vtriusqꝫ nūeri est s'ris ⁊ etiā pl'is numeri: sꝫ nulla dictio pōt eē s'ris ⁊ pl'is nu. igit̄: maioꝛ est nota: minoꝛ ꝓbat̄: q꞉ oīa nō pn̄t ꝯuenire vni: sꝫ s'ris nūerus ⁊ pl'is st̄ opposita ḡ: maioꝛ ē aristo. ī pꝰ ꝑntis minoꝛ ē nota: q꞉ nūerꝰ s'ris ⁊ pl'is st̄ sp̄ēs distīcte q̄ opponūt̄ foꝛaliter. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludēt si donatꝰ vellet dicē ꝙ hoc ꝓnomē sui in vna oꝛōne eēt s'ris ⁊ pl'is nūeri: sꝫ hoc nō vult dicē: sed vult ꝙ hoc ꝓnomē sui aliqn̄ in vna oꝛōne est s'ris numeri et in alia pluralis.

Arguit̄ q̄nto. Sui nō caret ntō ⁊ vtō: ꝓbat̄: q꞉ sequit̄ bn̄ h̄ ꝓnomen sui caret ntō: ḡ etiā caret obliq̄s: tꝫ ꝯn̄a: q꞉ deficiēte cā defic̄ effectus: mō ntūs ē cā obliquoꝝ vt dcm̄ est de casu in noīe. Dico veꝝ argumētū ꝯcludēt si ntūs eēt causa totalis ip̄oꝝ obliquoꝝ ⁊ ꝯpleta: sed volūtas grāmaticoꝝ: ꝯcatio: ⁊ p̄maria impō: est cā sufficiens ip̄oꝝ obliquoꝝ: vn̄ rōne ꝯcatōis repugnat huic ꝓnoī sui ꝙ hēat ntm̄ ⁊ vtm̄: ex quo est reciꝓcum: vt declaratum est in primo notabili.

Arguit̄ sexto. Hoc ꝓnomen meus nō dꝫ hr̄e vtm̄: ꝓbat̄ q̄cq̄d est in effectu verius est in cā: sed hoc ꝓnomen mei qd̄ est causa huius ꝓnoīs meus caret vtō ḡ etiā meus: maioꝛ est p̄ncipiū metaphisice: minoꝛ est nota. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ hoc ꝓnomen meus nō habꝫ vtm̄ rōne ꝯcatōis quā hꝫ a mei: scꝫ inquātū ꝯcat possessionē: sed habꝫ vtm̄ rōne rei possesse. Sequit̄ coꝛollarie ꝙ meus ⁊ noster hn̄t vtm̄: q꞉ significant rem ad quam sermo dirigitur: vt fili mi.

Arguit̄ septimo. Meus nō hꝫ mi ī vtō: ꝓbat̄: q꞉ dꝫ hr̄e me: ꝓbat̄ q꞉ tercia declinatio ꝓnoīs est sil'is scd̄e declinatōni noīs: sed nomīa scd̄e declinatiōis in us terminata hn̄t e in vtō: ergo etiā meus debet habere me in vtō et nō mi. Dico veꝝ argumentū concludit ꝙ hoc ꝓnomen meus regulariter deberet habere me: sed habꝫ mi irregularit̄.

Arguit̄ octauo. Meus nō dꝫ hr̄e mi ī vtō: ꝓbat̄: q꞉ hꝫ meꝰ vt in exēplo: ꝓpl'e meus q̄d feci tibi. Si em̄ ibi meus esset nti casus orō eēt incōgrua. Dico veꝝ argm̄ cōcludit ꝙ in ista oꝛōne: popule meꝰ: meꝰ ponit̄ ꝓ mi ꝑ figuram que dr̄ antitesis. vn̄. Sepius meus ꝓ mi scripturis ponere vidi. Uel etiā dico ꝙ meus in ꝑdicta oꝛatiōe nō ē adiectiuū huius substantiui popule: vt pꝫ ex resolutōne: hec em̄ popule meus q̄d feci tibi resoluit̄ sic: o ꝓpl'e q̄ es meus ꝓpl's quid feci tibi.

Itē finita. Gn̄is masculini Quis vł qui cui⁹ cui
quē a q̄ vel a q̄. Et plr̄ q̄ quoꝝ q̄s vel q̄bus quos
a q̄s vel a quib⁹. Gn̄is feminini. Que vł q̄ cui⁹
cui quā a qua vł a q̄. Et plr̄. Que quaꝝ q̄s vł q̄b⁹
q̄s a q̄s vł a q̄b⁹. Gn̄is neutri Qđ vel q̄d cui⁹ cui
qđ vel q̄d a q̄ vł a q̄. Et plr̄ q̄ vel q̄ quoꝝ q̄s vel q̄
bus q̄ vł q̄ a q̄s vł a q̄b⁹. Itē possessiua finita ad
aliq̄d dicta ex vtraq₃ pte singularia Gn̄is mascu
lini. Me⁹ mei meo meum o mi a meo. Et plr̄ mei
meoꝝ meis meos o mi a meis. Gn̄is femi. Mea
mee mee meā o mea a mea. Et plr̄ mee meaꝝ me-
is meas o mee a meis. Gn̄is neutri. Meum mei
meo meum o meuꝫ a meo. Et plr̄ mea meoꝝ me-
is mea o mea a meis. Gn̄is masculini. Tuus tui
tuo tuuꝫ a tuo. Et plr̄ tui tuoꝝ tuis tuos a tuis.
Gn̄is feminini tua tue tue tuā a tua Et plr̄ tue tu
aruꝫ tuis tuas a tuis Gn̄is neutri tuum tui tuo
tuuꝫ a tuo. Et plr̄ tua tuoꝝ tuis tua a tuis Gn̄is

masculini Suus sui suo suuꝫ a suo. Et plr̄ sui su-
orum suis suos a suis Gn̄is femini Sua sue sue
suā a sua. Et plr̄ sue suaꝝ suis suas a suis. Gn̄is
neutri. Suum sui suo suum a suo. Et plr̄ sua suo-
rum suis sua a suis. Itē possessiua finita ad aliq̄d
dicta ex vtraq₃ pte pluralia Gn̄is masculini No
ster nr̄i nr̄o nr̄m a nr̄o Et plr̄ nr̄i nr̄oꝝ nr̄is nr̄os o
nr̄i a nr̄is. Gn̄is feminini Nr̄a nr̄e nr̄e nr̄am o no
stra a nr̄a Et plr̄ nr̄e nr̄aꝝ nr̄is nr̄as o nr̄e a nostri
Gn̄is neutri nr̄m nr̄i nr̄o nr̄m o nr̄m a nr̄o. Et plr̄
nr̄a nr̄oꝝ nr̄is nr̄a o nr̄a a nr̄is. Gn̄is masculi ve
ster vr̄i vr̄o vestꝝ a vr̄o: Et plr̄ vr̄i vr̄oꝝ vr̄is ve-
stros a vr̄is. Gn̄is femini vr̄a vr̄e vr̄e vr̄am a vr̄a
Et plr̄ vr̄e vr̄aꝝ vr̄is vr̄as a vr̄is: Gn̄is neutri ve
struꝫ vr̄i vr̄o vestꝝ a vr̄o Et plr̄ vr̄a vr̄oꝝ vr̄is vr̄a
a vestris: Da hoꝝ cōposita: vt egomet: tuimet:
suimet: sibimet: illic: istic: illiccine: isticcine: hic-
cine: heccine: hoccine: ab hoccine: Idē in mascu

lino gn̄e ꝓductā: in neutro vero correptā: vt q̄ſ-
quis: quiſnā: quiſpiā aliquis: et cetera.

Utrum q̄s ⁊ q̇ ſint ꝓnomina. Et vtrum lr̄a dona
ti. (Da hoꝝ cōpoſita) ſit bn̄ aſſignata. Pro ītellectōīe q̄ſtionis mote
Notādū ē ṗmo ꝙ hec q̄ſtio duo q̄rit: ṗmo q̄rit vtꝝ q̄s ⁊ q̇ ſint ꝓnoīa
vl̄ noīa ſcd̄o q̄rit vtꝝ iſta lr̄a dona. Da hoꝝ ꝯpo. ſit ſufficient̄ aſſig̃ta
Propter ṗma intelligēda vtꝝ q̄s ⁊ q̇ ſint noīa vl̄ ꝓnoīa. Sciēdū ꝙ
apud grāmaticos diuerſe ⁊ ꝯr̄ie ſūt opiniōes ḋ iſtis dcōib⁹ q̄s ⁊ qui
Aliq̇ eñ dicūt ꝙ q̄s ⁊ q̇ eēnt vnū nom̄: ſic ꝙ q̄s hr̄et duplicē nūm ſilr̄
gtm̄ ꝓpter diuerſa officia ſua: vn̄ q̄s cū tenet̄ interrogatīe dicūt q̄s i
ntō: ſʒ cū tenet̄ relatīe hʒ q̇: ſilr̄ cū q̄s tenet̄ interrogatīe hʒ cui⁹ ī gtō
ſʒ cū tenet̄ relatiue hʒ cui: Sʒ h̄ ē fīm: q̄s eñ ⁊ q̇ ſunt diuerſe dictiōes
¶ Aliȷ̄ āt dicūt ꝙ q̄s ⁊ q̇ ſūt diſtincta ꝓnoīa: ⁊ ꝓbāt h̄ aucte dona. q̇
poſuit ea int̄ ꝓnoīa: qḋ nō fecit alia rōne niſi qꝛ ſūt pronoīa: h̄ iteꝝ n̄
ē veꝝ vt dicet̄ inferi⁹. ¶ Aliȷ̄ āt dicūt ꝙ q̄s ſp ſit nomē: ſʒ q̇ relatīe ca-
ptū ē ꝓnomē vt iohēs currit q̇ mouet̄: ⁊ probāt h̄ ꝑ totā diffōnē ꝓno
minis: qui eñ relatiue captū ponit̄ ꝓ noīe ⁊ idē ſcat ſicut nomē et re
cipit ꝑſonā. Inferius tn̄ ꝓbabit̄ ꝙ nō pōt ꝯcludi ex diffōne iſta pro-
nominis ꝙ q̇ eſſet pronomē. Aliȷ̄ āt ⁊ hoc ē veꝝ dicūt: qḋ quis ⁊ q̇ ſūt
diuerſa et diſtincta nomina: et hoc ꝓbabitur inferius.

Notādum ſcd̄o ꝙ q̄s capitur q̄tuor modis: ṗmo
capit̄ interrogatiue vt q̄s currit rn̄det̄ iohēs: ſcd̄o q̄s tenet̄ admirati
ue: vt īportat admirationē vl̄ ſtupefactionē: ⁊ ſic capit̄ ꝓ q̄tus vl̄ ql̄
vt q̄s furor o ciues. i. q̄tus furor vel q̄ta ira: tercio capit̄ q̄s vt vʒ tm̄
ſic aliq̄s: vt q̄s ponat arma lūbis. i. aliq̄s: q̄rto capit̄ infinite: vt ꝓſpi
ce q̄s veniat. Silr̄ q̇ capit̄ trib⁹ mōis. ṗmo indiffinite vt q̇ inuēt⁹ fue
rit iuſtus celo potiet̄: ſcd̄o tenet̄ relatiue vt ſortes q̇ currit mouet̄: ter
cio tenet̄ rn̄ſiue vt q̄rendo q̇ arat rn̄det̄ q̇ iugū ſulcat Et ē ſciendum
ꝙ iſti oblīq cui⁹ cui quē indrn̄r ꝯn̄dūt ⁊ veniūt a quis vel a qui: ſʒ nō
eadē rōne q̄n eñ cui⁹ cui quē tenent̄ interrogatiue tūc veniūt a quis
vt querēdo cui⁹ ē liber: rn̄det̄ iohīs: cui dediſti libꝝ rn̄det̄ iohī: quē ꝑ-
cuſſiſti: rn̄det̄ iohēm. In iſtis orōnib⁹ cui⁹ cui quē veniūt a q̄s. Sed
q̄n iſti oblīq tenent̄ relatiue: tūc veniūt ⁊ deriuant̄ a q̇ vt iohēs ē bo-
nus cui⁹ ē liber: dedi petro cui faueo. Sciēdū etiā ꝙ aliq̇ additiōes
vel ſillabice adiectōes addūt̄ huic qḋ ē q̄s ⁊ nō huic qḋ ē q̇: ⁊ ecōuer
ſo aliq̇ addūt̄ huic qḋ ē q̇ ⁊ nō addūtur huic qḋ ē q̄s. Cū q̄s addūt̄
quinq̄ vt quiſnā quiſq̄ quiſpiā quiſputas et q̄ſq̄. vn̄⁹. Cū quis nāq̄
piam ſine qui iūge putaſq̄ Sʒ ſillabice adiectiones que addūt̄ huic
qḋ eſt qui et nō cū quis ſunt quatuor: vt quidā quiuis quicūq̄ q̇libet
vn̄⁹. Dam vis cunq̄ libet qui ſine quis retinebit.

Notandum tercio ꝙ illi qui dicunt ꝙ quis et q̇
ſunt ꝓnoīa ex varijs volūt hoc probare. Primo ex iſtō qꝛ donatus
poſuit ea īter pronoīa et docuit eoꝝ declinationē inter ꝓnomina qḋ
nō fecisset niſi eſſent ꝓnoīa: habent eñ iſte dctōes modū declinādi
ſicut pronomina: eo ꝙ declinant̄ ſicut pronoīa ſcd̄e declinationis.
Voluerūt ſcd̄o hoc deducere ex diffōne ꝓnoīs quā ponit donat⁹ et
arguūt ſic. Cuicunq̄ ꝯuenit diffō ei cōuenit ⁊ diffinitū: ſʒ iſtis dcōib⁹
quis et qui cōuenit diffinitio ꝓnoīs: ⁊ maxime huic dcōī qui relatiue
capte: ergo qui relatiue captū eſt pronomē: maior eſt nota qꝛ vt dicit
thomas in de ente et eſſentia diffō et diffinitū nomināt eādē eſſentiā.
licet nō eodem mō: ergo cui ꝯuenit vnū eidē cōuenit ⁊ alterū: minor
patʒ qꝛ hec dcō qui relatiue capta ponit̄ loco noīs: vt iohēs currit q̇
mouetur: et ſcat idē ſcat h̄ nomē iohēs: eo ꝙ relatiuū capit ſuppōem
et ſcationē ab antecedēte. Et hoc relatiuū qui recipit perſonā: quia
q̄nq̄ ſcat certā et determinatā rem: extra eñ relationem ſcat incertā
rem ſʒ in relatione ſcat certā ⁊ determinatā rem cū eñ dico iohānes
currit qui mouet̄: hoc relatiuū qui ſcat certā rem qꝛ iohēm: ſʒ cū dico.
qui inuētus fuerit iuſtus celo potietur: tūc ſcat incertā rem videt̄ ḡ ꝙ
tota diffō ꝓnoīs a donato poſita ꝯueniat huic dcōī q̇ relatiue capte.
Tercio volūt h̄ ꝓbare ex modo ſcandi eſſenciali ꝓnoīs quem ponit
autor modoꝝ ſcandi: et arguūt ſic. Cuicunq̄ ꝯuenit modus ſcandi
eſſentialis ꝓnoīs hoc eſt ꝓnomen: ſed his dcōibus quis et q̇ ꝯuenit
modus ſcandi eſſentialis ꝓnoīs: ergo quis ⁊ qui ſūt pronoīa: maior
patʒ: quia modus ſcandi ē forma partiſorationis: mō forma locat rē
inherēte et ſpecie: et poſita forma ponit̄ res: minor patʒ: quia modus
ſignificādi eſſentialis pronominis eſt ſcare per modū entis ⁊ indeter
minate apprehenſionis: et hoc ꝯuenit iſtis dcōibus quis et qui: pʒ qꝛ
quis et qui ſcant ſubſtantiā vt notum eſt: ⁊ ſignificāt indeterminate
q̄s eñ ē interrogatiū: mō dcō interrogatiua ſignificat indeterminate
Silr̄ ter qui capitur infinite: modo dcō infinita ſcat incerte ⁊ indeter
minate. ¶ Volunt quarto hoc deducere ſic. Nomini in declinādo
preponūtur articularia: ſʒ his dcōibus quis et qui in declinādo non
preponūtur articularia: ergo videtur ꝙ nō ſunt noīa: ſʒ poti⁹ ꝓnoīa.
Maior ē nota ⁊ patuit h̄ circa capitulū de noīe: circa declinationē
noīs Minor ſilr̄ ter ē nota His ⁊ ſilib⁹ rōib⁹ volūt q̇dā deducē ꝙ qui
relatīe captū: ſimiter et q̄s eēnt ꝓnoīa. Sʒ nō ē verū quod dicūt: q̄s
eñ ſp ē nomē: ſilr̄ q̇ ſiue capiat̄ relatīe ſiue idiffinite ſiue rn̄ſiue vt pa

M

tebit circa ꝯclőez Rőes ğ eoꝝ ꝛ cauillatőes ħ adducte soluēꝝ ī arſit.

Notādum q̄rto ꝛ vltimo. Scđa ps q̄stionis q̄si-
uit: vtꝝ lr̄a donati ƀ ꝯpőe ꝑnoīm cū đt ī tex. Da hoꝝ ꝯposita vt ego
met tuimet suimet ⁊c̄. sit bñ posita. Notādū q̄ ꝯpő in ꝑnoīe fit q̄tuor
mőis: pmo ex duob⁹ rect̄ vt egoipe: scđo ex duob⁹ obliq̄s: vt meme:
ꝛ talia st̄ ideclinabilia tercio ex duob⁹ corupti vt idē qđ ꝯponiꝝ ab is
ꝛ dem: q̄rto ex ītegro et corrupto: vt q̄ñ fit ꝯpő ex ꝑnoīe et sillabica
adiectőe: vt egomet: sillabica eñ adiectio hȝ se q̄si corruptū: vñ. Sil
labica adiectio diffiniꝝ sic. Est ap̄pő alicu⁹ sill'e q̄ p se ñ ē ꝑcatīa tñ ali
is causat ꝛ augmētat ꝑcatőez: ꝛ st̄ iuente sex ƀ cauꝝ. pmo cā discretio
nis ꝛ certe ꝑcatőis faciēde vt egomet feci. i. ego ꝛ nll's alt̄ fec̄. ē ħ certa
ꝑcatio: scđo cā ornat⁹ vt q̄spiā: tcio ꝑpt̄ distributőez: vt q̄libȝ: q̄rto ꝑp
ter pticularizatőȝ: vt q̄dā: q̄nto ꝑpt̄ īfinitatőȝ: vt q̄cūq̄ȝ vult salu⁹ ē.
sexto cā diuersitat̄ ꝑcāde vt q̄sq̄s Seq̄ꝝ corollarie pmo q̄ sillabica ad
iectio ī ḡmatica hȝ se sic̄ cifra ī aritmetica: sic̄ eñ cifra ī aritmetica ni-
hil ꝑt: ȝ dat alijs ꝑcaē: sic sillabica adiectio ī ḡmatica nihil ꝑt ȝ addi
ta alijs dcőib⁹ auget ꝑcatū. Seq̄ꝝ corollr̄ie scđo: q̄ sillabica adiectio ñ
ꝯueniēꝝ addiꝝ ꝑnoīb⁹ deriuatis: ñ ē ğ dđm me⁹met tu⁹met: pȝ q̄ sil
labica adiectio addiꝝ dcőib⁹ rőne discretőis faciēde: ȝ ꝑnoīa deriua
tiua ñ pñt facē discretőȝ. Sūt āt sillabice adiectőes q̄ addūꝝ ꝑnoīb⁹
triplices. s. cine met ꝛ pte pma sillabica q̄ addiꝝ ꝑnoīb⁹ ē met ꝛ addiꝝ
trib⁹ ꝑnoīb⁹ ego vt egomet: tu vt tuimet: sui vt suimet: ꝛ nő addiꝝ ħ
sillabica adiectio met huic ꝑnoī tu in ntő: q̄ nő ē dđm tumet ȝ ī gtő
tuimet. Rő ꝑpt̄ euitare coincidētiā vocis cū isto v̄bo tumeo tumes
tumē: qđ in tercia ꝑsona hȝ tumet: grāmatic⁹ eñ dȝ euitare coincidē
tiā vocū ꝛ malū sonū. ꝛ talia declināꝝ sic eoꝝ simplicia: nisi q̄ ī gtő ñ
dr̄ tuimet nisimet ex vsu grāmaticoꝝ. Scđa sillabica adiectio est pte:
cū q̄ ꝯponūꝝ q̄nq̄ȝ ꝑnoīa sei gl. s. mea tua sua nr̄a ꝛ vr̄a: ꝛ sunt inde
clinabilia: ȝ aliq̄ dicūt q̄ debeāt declinari sic̄ eoꝝ simplicia: ħ tñ nő ē
coē: ꝛ ꝑcāt morē vl' ꝯsuetudinē vt meapte. i. ƀ meo more: vestrapte. i.
de vr̄o more. v⁹. Dic ideoma meū tu ꝑcare meati. Usuȝ vl' moēs dic
ꝑcare meapte. Tercia sill'a adiectio ē cine: cū q̄ ꝯponūꝝ ħ tria ꝑnoīa
ħ ille iste: vt hiccine illiccine isticcine: ꝛ dñt đclinari ī ist̄ casib⁹: vbi ħ
ꝑnomē hic hȝ c: vt ī mascl'o hiccine hoccine ab hoccine. In pl'i caret
q̄ nll's casus ī pl'i hȝ c: sic dicaꝝ ƀ femō ꝛ neutro. Dicūt tñ aliq̄ q̄ ī dtő
nő sit dicēdū huiccine: q̄ ħ ꝑnomē hic in dtő nő hȝ c naturalr̄: sed p
figurā: vt dcm̄ est añ. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio r̄nsal'. q̄s ꝛ q̄ sunt nőīa distincta: simlr̄
ista lr̄a donati. Da hoꝝ ꝯposita: ē sufficient' assig̃ta: pma ps h⁹ ꝯclőis

q̄ q̄s ꝛ q̄ sūt nőīa ꝑbaꝝ pmo autoritate ꝑsciani pmo minoris q̄ đt q̄ q̄s
q̄ q̄lis talis sūt nőīa: q̄uis hēant silem declinatőem ꝑnoīb⁹: et ꝯclu-
dit ibidē ꝑscian⁹ q̄ q̄ ꝑnomē poniꝝ loco ꝑꝑij nőīs et ꝑcat certā rem
mő quis q̄ q̄lis talis nő ꝑcāt ꝑsonā et rē ex q̄ teneāꝝ interrogatiue vl'
indiffinite: mő interrogatiñ et infinitū ꝑcant icerte. Scđo ꝑbaꝝ ꝯcl'o
autoritate petri hispani in tractatulo de relatis. dicētis. q̄ quedā sūt
relatiua ꝑnoīalia vt ille quedā nőīalia vt q̄ vt sortes currit q̄ moueꝝ
q̄re conclo v̄a: ȝ q̄ argm̄ in artib⁹ ab autoritate est minimū: ȝ ratőe
maximū: oportȝ ğ ponere rőnes quib⁹ cōcl'o hȝ ꝑsuaderi et probare.
¶ Prima rő. Oē ꝑnomē aut ē pmitiñ aut deriuatiñ sed quis et q̄
nullū illoꝝ sūt ğ ñ sunt ꝑnoīa: maior ē nota: minor: q̄ ꝑnoīa pmitia
sūt octo vt ego tu sui ille ipse iste hic is: ȝ deriuatia sūt septē vt meus
tu⁹ su⁹ nr̄ vester nr̄as et vr̄as: mő q̄s ꝛ q̄ ſb nullo enumerāꝝ ¶ Scđa
ratio. Nullū ꝑnomē forat de se abstractū: ȝ ħ dcő qui forat de se ab-
stractū ğ qui nő est ꝑnomē relatiue captū maior ē nota: q̄ abstractū
ꝑcat formā determinatā a qua denoīatur et imponiꝝ noī cōcreto vt
albedo respectu albi: ꝑnomē aūt ꝑcat p modū indeterminate app̄hē-
sionis: minor q̄ a qui venit q̄ditas. Nec ē instātia de isto ꝑnoīe idē
qđ forat ħ abstractū idēptitas: q̄ idēptitas nő venit ab idē vt ē ꝑno
men: ȝ vt ē nomē vt postea diceꝝ. Siliter nő ē instātia de isto ꝑnoīe
hec qđ ꝑm aliquos forat ħ abstractū heccitutas: q̄ hoc nő ē in vsu: ȝ
est ꝑm fictionē volūtatis et nőīs nulla rőne oñdente. Tercia rő ꝑno
mina sine demr̄atőe et relatőe sūt cassa et vana: sed quis ꝛ q̄ sine de-
mōstratőe et relatőe nő sunt cassa ꝛ vana ergo nő sunt ꝑnoīa: maior
est ꝑsciani pmo minoris. minor q̄ he dcőes quis ꝛ qui extra demō
strationē et relationē teneāꝝ interrogatiue vel indiffinite: vt q̄s tene
tur interrogatiue dđo quis currit: ȝ q̄ teneꝝ indiffinite vt dđo q̄ inuē-
tus fuerit iustus celo potieꝝ ¶ Quarta rő ꝑnomē ē q̄litatis finite vl'
infinite: sed q̄s et qui nec sūt qualitatis finite nec infinite igiꝝ: maior
ē nota: minor est donati q̄ đt q̄ q̄s ꝛ me⁹ sūt min⁹ q̄ finita. ¶ Quīta
ratio. Si quis ꝛ q̄ essent ꝑnoīa maxime ꝑpter hoc: q̄ hñt silem decli
nationem ꝑnoīm: sed hoc nő cōcludit dcőnē poni ſb certa pte orőis
ꝑbaꝝ q̄ alias sequereꝝ q̄ vn⁹ solus tot⁹ etiā deberent esse ꝑnomina
ex quo etiā hñt silem declinatőez cū ꝑnoībus. Itē declinatio sola nő
pőt dcőem poni ſb certa parte orőis sed potius mod⁹ ꝑcādi eētialis
mő mod⁹ ꝑcādi eētialꝝ ꝑnoīs nő ꝯuenit q̄s ꝛ q̄ vt patebit. ¶ Sexta
rő. Oē ꝑnomē poniꝝ loco ꝑꝑij nőīs: ȝ q̄s ꝛ q̄ nő pñt poni loco p-
ꝑij nőīs: ğ maior ē nő: minor q̄ ꝑꝑa nőīa ꝑcāt certe ꝛ determīate ȝ q̄s
ꝛ q̄ ꝑcāt icerte: pȝ q̄ q̄s capiꝝ interrogatiue ꝛ q̄ īfinite: mő interrogatiue
dcőnes et infinite ꝑcant incerte: pȝ ergo q̄ quis et qui nő sūt ꝑnoīa

¶ [..] aūt scđa ps questōnis sit vera.s.q̄ ista lr̄a donati. Da hoꝝ cō-
p[..]sita sit bn̄ posita: pȝ ex ð̄claratōe textus Quō āt soluēde sūt rōnes
[..]ꝝ: qui dicūt quis et qui esse ꝓnomina: que ratones adducte sunt
in tercio nota bili: patebit ex argumentis sequentibus.

☞ Arꝫ pmo. Quis ꝛ q̄ sunt ꝓnoia: pbaꝫ ꝓpa passio nō derelinq̄t su
um subiectū: ſȝ ꝓpaū ꝓnois ꝯuenit huic qđ ē q̄s ꝛ q̄ ğ sūt ꝓnoia: ma
ior ē nota: q: ꝓpa passio insepabilr̄ sequiꝫ suū subiectū: minor ē nota
q: sicut ꝓnoia scđe decl. terminanꝫ in gtō in ius ꝛ in dtō i i: sic silr̄ q̄s
et qui. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit q̄ q̄s ꝛ q̄ hn̄t ꝯsile modū declinandi
sic̄ ꝓnoia: ſȝ nō hn̄t scđaꝫ declinatiōeꝫ ꝓnois: q: h̄ solū ꝯueit ꝓnoib⁹

☞ Arꝫ scđo: q̄s ꝛ q̄ sunt ꝓnoia ğ: cuicūq̄ ꝯueit dio illi ꝯueit ꝛ diffini
tū: ſȝ q̄s ꝛ q̄ ꝯueit dio ꝓnois ğ: maior ē nota: q: diffō ꝛ diffinitū verifi-
canꝫ d̄ eodē: mior q: tota dio ꝓnois ꝯuenit q̄ relatie capto: ponit eni
loco nois ꝛ fit idē sic̄ nomē ꝛ recipit p̄sonā: vt h̄ hō currit q̄ mouetur.
Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit q̄ cui ꝯueit dio eēntial illi ꝯuenit ꝛ diffinitū
nō optȝ aūt q̄ dio accn̄tal: mō dio ꝓnois ē dio accn̄tal: res eni poniꝫ
sub certo gn̄e rōne foꝛe sbalis ꝛ nō accn̄tal'. Uel dico q̄ tota dio ꝓno
minis nō ꝯueit huic q̄ ē q̄: q: hec p̄ticula: recipit p̄sonā nō ꝯueit ei: re
cipe eni p̄sonā nō ē absolute s̄care certā ꝛ determinatā rē: sed est s̄caē
certā ꝛ determinatā rē: ꝛ q̄ talis dcō nō ē resolubilis i certioꝛē modū
demr̄andi ꝛ referendi Cū eni dico: iste sedet: hoc ꝓnomen iste recipit
p̄sonā: q: nō ē resolubile in certioꝛē modū s̄candi exquo ad sensū de-
monstrat mō nihil ē certius sensu: ꝯstat aūt q̄ hoc ꝓnomen qui ē reso
lubile in certioꝛē modū s̄candi: q: resoluiꝫ in et: et in ille vt docet hu
go. Hoc relatiū qui q̄ qđ positū inter duo verba ꝛ refer ēs subiectū re
soluiꝫ in et ꝛ in ille: vt soꝛtes currit qui mouetur: resoluiꝫ in istam: soꝛ
tes currit ꝛ ille mouetur: et sic argumentum non cōcludit.

☞ Arguiꝫ tercio. Quis ꝛ q̄ sunt ꝓnoia ğ: pbaꝫ. Illud qđ s̄cat per
modū indeterminate app̄hensiōis nō ē nomen: sed quis ꝛ q̄ s̄cant p
modū indeterminate app̄rehēsiōis ğ: maior q: hoc est ꝓpriū nois: mi
nor q: q̄s teneꝫ interrogatiue ꝛ q̄ infinite: mō dctō infinita ꝛ interro
gatiua s̄cāt p modū indeterminate apprehēsiōis. Dico veꝝ argm̄ cō
cludit q̄ quis ꝛ qui s̄cant indeterminate: sed nō sicut ꝓnomen: q: ꝓ
nomen s̄cat p modū indeterminate apprehensiōis essentialr̄: ſȝ q̄s in
terrogatiue sumptū ꝛ qui infinite s̄cant indeterminate quo ad nos:
s̄cant eni essentialiter determiate rōne modi eēndi quē designāt s̄cāt
eni sub mō essendi limitato quo ad esse commune vel singulare

☞ Arguiꝫ quarto. q̄s ꝛ q̄ nō sunt noia: pbaꝫ Illud cui⁹ declinatio
poniꝫ inꝫ ꝓnoia ē ꝓnomē: ſȝ declo h⁹ qđ ē q̄s ꝛ q̄ poniꝫ inꝫ ꝓnoia ğ:
maior ē nota: q: al's positio nō eēt ꝯgrua ꝛ oꝛdinata: minor pȝ in tex.

Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit q̄ illud qđ poniꝫ inter ꝓnoia ꝛ hȝ modū si-
gnificandi ꝓnois hoc ē ꝓnomē. mō dcm̄ ē q̄ q̄s ꝛ q̄ nō hn̄t modum
significādi ꝓnois nec diffō ꝓnois eis ꝯuenit. ☞ Arguiꝫ q̄nto. O ē
nomē aut ē q̄litatꝭ appellatiue vꝫ ꝓpe: ſȝ q̄s ꝛ q̄ nec sunt q̄litatis ꝓpei
nec appellatiue ğ: maior ē nota ex his que dicta sunt in diffōne nois
minor q̄ nō sūt q̄litatis ꝓpꝛie notū est. Q aūt nō sunt qualitatis ap
pellatiue: q: nō sūt termini cōes: igiꝫ nō sūt qualitatꝭ appellatie: tenet
ꝯn̄a: q: qualitas appellatiua ꝯuenit terminis cōib⁹: an̄s aūt ꝓbatur:
q: nō p̄dicanꝫ de plib⁹. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludēt si termin⁹ cōis et no
men appellatiū eēnt idē: sed hn̄t se sicut supius ꝛ inferius: nā termi-
nus communis est inferius ad nomen appellatiuū: omis eni termi
nus cōis est nomen appellatiū: sed nō ecōuerso oē nomē appellatiū
est terminus cōis: q: ois nullus ꝛ alia sinkathegmata sūt noia appel
latiua ꝛ nō sunt termini cōes: exquo nō p̄dicanꝫ nec sūt vl'ia i logyca

☞ Arguiꝫ sexto. Noi in declinādo p̄ponūꝫ articularia: sed q̄s ꝛ qui
nō p̄ponūꝫ articularia ğ: maior ē nota ex dictꝭ: minor silr̄. Dico veꝝ
argm̄ ꝯcludit q̄ oi noi in declinādo p̄ponūꝫ articularia vel ei vꝫ suo
determiabili vel r̄n̄siuo ei⁹: mō lȝ istis dcōnib⁹ nō p̄ponūꝫ articularia
s̄m se: tn̄ sufficit q̄ s̄m eoꝝ deteriabilia vꝫ r̄n̄siōes lȝ ğ huic dcōi q̄s nō
p̄poniꝫ articlare i declando: tn̄ huic dcōi hō prepōiꝫ qđ est r̄n̄siuū ad
q̄s: vt cū q̄riꝫ q̄s currit r̄n̄ꝫ hō: silr̄ lȝ huic dcōi relatie q̄ nō preponitur
articlare: tamen eius an̄te: vt homo currit qui mouetur.

¶ Arguit. 7. Quis et q̄ sꝫ ꝓnoia: pbaꝫ. Cuilibȝ autētico i sua arte ē
credēdū: ſȝ donat⁹ ē gramatic⁹ autētic⁹ qui dicit q̄s ꝛ qui eē ꝓnoia ğ
sꝫ ꝓnoia: maior ē nota silr̄ minor. Dico veꝝ argm̄ cōcludit q̄ cuilibet
autētico in sua arte ē credēdū si nō est ratō foꝛtior i oppositū. Modo
dōat⁹ ponēs q̄s et q̄ iter ꝓnoia nō voluit tn̄ p hoc ondere qđ eēnt ꝓ
noia: ſȝ voluit ondē qđ haberēt ꝯsilem modū declinādi cū ꝓnoibus

☞ Arꝫ vltio Idē nō ē ꝓnomē ğ lr̄a dōati fl̄a pbaꝫ an̄s. Nullū ꝓno
mē foꝛat de se abstractū: ſȝ idē foꝛat de se abstractū ğ idē nō ē ꝓnomē
maior ē nota ex dictꝭ: mior q: format hoc abstractū idēptitas. Dico
q̄ veꝝ argm̄ ꝯcludit q̄ idē nō format de se abstractū inq̄ntū ē ꝓnom
sed inq̄ntū est nomen. Itē nullū ꝓnomē regit dtm̄: sed idē regit dtm̄
igiꝫ: maior est nota: q: multi gramaticoꝝ dicūt q̄ ꝓnomē tn̄ regiꝫ vt
dt flouista: tn̄ si ꝓnoia regūt tc̄ regūt dtm̄ vt alexand dt: minor pȝ in
isto exēplo hō est nō idē asino. Dico silr̄ q̄ idē inq̄ntū ē ꝓnomē nō re
git dtm̄ sed inq̄ntū ē nomē: vn̄ Idē capiꝫ duplr̄: vno mō vt iportat re
spectū ad seipsum: vt idē respectu eiusdē ideꝫ. ꝛ sic est nomen ꝛ regit
dtm̄ secundo capitur relatiue: et sic est pronomen.

Erbum q̄d ē ps oꝛonis cuȝ tpe ꝛ p̄sona si

ne casu aut agere aliq̃d aut pati aut neutꝝ ẜcans

Trum diffõ ꝟbi a donato sit bñ assigñata

Pro intellectõe questitõis mote. Notãdũ ē p̃io q̃ð diffinitũ p̃ntis diffõnis ē ꝟbũ nõ ꝑ se ſ; ꝑ suis signatis captum. Sua āt sigñta sũt oĩa ꝟba vt amo lego doceo. Pro gñe āt i diõe ꝟbi ponit̃ pars orõis: ⁊ capit̃ eodē mõ sic antea incõplexe ꝑ dictõe q̃ apt a nata ē itegrare oratõeʒ latinã. Dicit doñat⁹ ꝙ ꝟbũ ẜcat cũ tp̃e. Notãdũ dr̃a ē iter ẜcare tp̃us et ẜcare cũ tp̃e. Sẜcare eñ tp̃us est ẜcare rem tp̃is: et sic ista noĩa ann⁹ dies mēsis hora ẜcāt tp̃us. q: ẜcant ptē tp̃is vnũ eñ est tēpus quod fluxit a principio mundi ẜm continuationē: ⁊ durabit vsq; in finē mũdi: quod tēpus vt Aristo. octauo phisico: ꝟ voluit, ē mensura primi motus primi celi. In illo ergo toto tēpe nos ponimus et assignamus diuersas partes. Dicimus eñ annũ esse spacium: de illo toto tempore: trecentorum sexagintaquinq; dierum: di eñ dicimus spaciũ. xxiiij. horaꝝ. Significare aũt cũ tp̃e ē significare cũ certa vl' certis differētijs tp̃m: dr̃e tp̃m sunt tres: p̃ns ptm̃ ⁊ futuꝝ. Significare aũt cũ tp̃e capit̃ dupl'r. Vno mõ cõiter ⁊ gñaliter: et sic ẜcare cũ tp̃e ē vltra ẜcatũ p̃ncipale iportare tp̃s: ⁊ sic hodiern⁹ hesternus ⁹ẜcāt cũ tp̃e: hodiernũs eñ ẜcat tēpus ⁊ diē cũ p̃ntia: sic hesternus ẜcat diem cum preteritione: et isto mõ non significant verba cũ tp̃e. Alio mõ ẜcare cũ tp̃e est ẜcare cũ certa vel certis differentijs tp̃m ⁊ sic verba ẜcant cũ tp̃e. Aliqua eñ ẜcant cũ tp̃e p̃nti vt lego: aliqua cũ tp̃e p̃terito vt legi: ali qua cum tp̃e futuro vt legam. Sequitur corollarie: licet participiũ ẜcat cũ tp̃e nõ tamen eodem modo sic̃ ꝟbuʒ p;: q: verbũ ẜcat cũ tp̃e illimitabiliter: ꝑticipium aũt ẜcat cum tēpore limitabiliter: quid aũt sit ẜcare cum tp̃e limitabiliter: et quid illimitabiliter: patebit circa tempus participij.

Notandum scðo. Donatus dicit in textu ꝙ verbum ẜcat cũ persona. Pro quo intelligendo. Significare cũ ꝑsona est ẜcare cũ ꝓprietate ꝑsonali. Significare aũt cũ ꝓprietate ꝑsonali est ẜcare actionē vel passionē ꝓut attribuit̃ rei que facit mentionē de se: vt de se ad aliuʒ: vt ad aliũ de alio vt de alio. Aliqua eñ ꝟba sunt prime ꝑsone vt lego: aliqua scðe. vt legis: aliqua tercie vt legit. Postea donatus dicit in textu: ꝙ verbum ẜcat sine casu: que ꝑticula vʒ tm̃ sicut nõ ex̃ns alicuius casus: solũ eñ tres ꝑtes sunt que ẜcāt cũ casu: hoc est cũ ꝓprietate rectitudis vel obliquitatis. Nõ dʒ aũt cuʒ in diffõne verbi capi associatiue: verbũ eñ sic ẜcaret cũ casu: q: verbum constructum cum supposito in orõne: ẜcat cũ dictõne casuali: ex quo

facit orationē congruã et perfectã cũ supposito: sed debet capi in diffinitione exñter vt tantũ valet ẜcat non ex̃ns alicuius casus.

Notandum tercio dicitur vltra in diffinitione: agere aliquid: q̃ð vʒ tm̃ sicut actionem inquãtum illa actio ꝓducit̃ et fluit ab agēte. Et in ista particula includũt̃ verba actiua vt lego scribo: lego eñ ẜcat actũ legendi inquantũ procedit ab agente. Dicitur pati aliquid. i. passionē inquantũ talis passio recipit̃ in passum: vt eñ dicit̃. iij. ph̃: coꝝ actio ꝓcedēs ab agēte fluit ⁊ recipit̃ in passũ. Et in ista particula includũtur verba passiua vt amor legor. Dicitur vltimo in diffõne: neutrũ ẜcans. Notãdum ꝙ ista particula neutruʒ in diffõne ꝟbi dupl'r potest exponi et teneri. Vno mõ pure negatiue et sic vʒ tm̃: verbũ ẜcat neutrũ. i. nec actionē nec passionē: sed puraʒ essentiã rei: vt ꝟbũ subm̃ sum nec ẜcat actionem nec passionē ſ; neutrum. i. purã rei eentiã. Scðo ista ꝑticula neutrũ capit̃ et exponitur positiue: et sic vʒ tm̃: verbũ ẜcat neutrũ. i. nec actionē tm̃ nec passionē tm̃ sed vtrunq; indñter: vt sunt verba cõia vt osculor criminor que ẜcant actionē ⁊ passionē sil'. Sequit̃ corrolie p̃mo ꝙ exponēdo diõeʒ ꝟbi: hec ꝑticula aliquid debet addi ad oēs ꝑticulas ꝓcedētes: ⁊ in h̃ innuitur duplex ẜcatũ verbi materiale et formale: materiale est sub̃a vel res in q̃ est act⁹ ꝟbi: formale aũt ē act⁹ ꝟbi vt lego formalit̃ ẜcat actũ legēdi materialr̃ vo ẜcat sb̃am in q̃ est talis act⁹ ꝟbi. Sequitur corrollie scðo ꝙ lʒ verbũ h̃ʒ duplex ẜcatũ tñ nõ sequit̃ ergo ꝙ sit equiuocum: q: equiuocatio ē in dcõne illa que eq̃ p̃mo ẜcat pl'a mõ ꝟbũ ẜt ẜcatũ materiale et formale non eque p̃mo q: formalr̃ ẜcat actũ ꝟbalē ⁊ p̃mo: materialr̃ āt ⁊ ex ꝯñti ẜt sb̃am in qua ē talis actus ꝟbi.

Notandum quarto ⁊ vltimo ꝙ ẜm autorem modorum significandi. Modus significandi verbi est significare ꝑ modum fluxus et fieri distantis a substantia. Pro quo. Notanduʒ ꝙ verbum habet duplicem modũ ẜcandi materialē et formalem. Materialis est significare per modum fluxus et fieri. Et dicitur material' pro tanto q: in isto modo ẜcandi ip̃m verbũ ꝯuenit cũ participio q̃ð etiã significat per modũ fluxus et fieri: ratio eñ materie est rõ ꝯueniẽtie vt dicitur p̃mo de generatione. Modus ẜcandi aũt formal' ꝟbi: est ẜcare per modũ distantis a substantia. Et dicitur formal' q̃a per ĩm verbũ formaliter distinguit̃ a participio: participiũ eñ ẜcat per modũ indistantis a sb̃a: rõ aũt forme est facere differre: dicitur eñ vij. metaph̃ice. forma ē q̃ sepat et distinguit. Verbũ āt ẜcat ꝑ modũ fluxus e fieri. Vñ. Sẜcare ꝑ modũ flux⁹ et fieri: ē ẜcare aliquid vt est in ꝯtinua successione et fluxu: vt lego ẜt actũ legendi vt ꝯtinue fluit

et fit:sed nõ ſcat p modū hītus ⁊ pmanentie: vt lectio ſcat lectionē nō vt est in fieri sed vt est in pfecto ⁊ ɔpleto eē. Uerbū etiā ſcat p modū distantis a sba ſm eēntiā ⁊ naturā suā:lʒ ſcatū vbi ſm eē sit ɔiunctuʒ sbe vt lego ſcat actū legēdi q̄ ſm esse ⁊ existē ē ɔiūct⁹ sbe:q: est accñs mō accñs ſm eē i suba ē. accñtis eñ nō ē p se eē: vt dr̄ 4 metaph:tñ actus legēdi ſm eēntiā ⁊ naturā distat a suba:q: accñs formalr nō ē sba Dicit eñ pmo phisic. Suba ⁊ q̄titas nō sunt duo sūt. Nō iplicat aūt q multa sunt ɔiūcta ſm esse q tñ distinguūr ſm eēntiā ⁊ eēntialr:albedo eñ dulcedo ⁊ lac sunt vnū ſm esse in lacte:tñ formalr dulcedo nō ē albedo:nec lac. albedo eñ est obiectū visus: dulcedo aūt gust⁹ mō sicut visus ⁊ gustus sunt sensus distincti sic albedo ⁊ dulcedo q̄ percipiunr his sensibus:etiā distinguuntur eēnr ⁊ formalr. ¶ Alij tñ dicūt q modus ſcādi eēntial' verbi ē ſcare p modū fluxus ⁊ fieri ⁊ p modū dicibilis de altero:⁊ dicunt q p hoc vbū ſcat p modū dicibil' de alto distinguir ab ipo pticipio qd nō ſcat p modū dicibil' de alto. Absolute tñ loquēdo ſcare p modū dicibilis d altero nō ɔuenit vbo vt est grāmatice ɔsideratiōis:sʒ poti⁹ vt est logice ɔsideratōis. logic⁹ eñ ɔsiderat dicibilitatē vni⁹ de altero ⁊ nō grammaticus. Itē pticipiū etiā est dicibile de altero:quinimo pticipiū dr̄ ⁊ p̄dicar loco vbi:i hac eñ ppōne hō currit:currit nō ē p̄dicatū ſm se:sed est p̄dicatū i ordine ad suū pticipiū in qd resoluir: vñ hec:hō currit:resoluir:hō ē currēs. Sequir corollarie q aristo. nō dt pmo piermenia⁊ q verbū ſcat p modū dicibil' de altero:sed dt q verbū substiñ est nota ⁊ copula corū. i. p̄dicatoꝝ q̄ de altero dicunr:bñ ğ dicūt cōes grāmatici q verbū ſcat p modū flux⁹ ⁊ fieri distantis a suba. Istis notabilib⁹ sic positis ē.

Cōclusio rñsalis. Diffinitio verbi a donato posita est sufficienter assignata: videlʒ ista: verbū est pars orōnis cū tpe ⁊ persona sine casu agere aliquid aut pati aut neutrum ſcans. patʒ veritas conclusiōis ex his que dicta sunt in notabilibus.

☞ Arguir pmo. Uerbū nō ē pars orōnis ğ: pbar vbū est tota orō ğ nō est ps orōnis:tʒ ɔñā q: totū ⁊ ps distinguūtur añs pbar. Illud qd causat pfectū sensum est orō:sed vbū causat pfectū sensum ğ:maior q: hoc est ppriū orōnis causare pfectū sensum:minor pʒ q: cū querir:qd fac iohes:rñder legit:hic hoc vbū legit causat pfectū sensum. Et etiā dt priscia. pmo minoris:q in oi verbo pme vel scde psone rectus intelligitur ntūs. In verbis aūt tercie persone intelligitur nominatiuus incertus. Dico veꝝ argumentū cōcludit q verbū facit pfectū sensum nō rationne sui sed q̄tū est de bonitate intelligētis: q: si intelligens vel audiēs vult ibi intelligē ntm tūc est orō. Si silr dicatur q in oi vbo pme vl' scde psone intelligir ntūs:nō q̄tū ē rōne verbi:sed q̄tū est de bonitate intellectus.

¶ Ar scdo. Nomē ſt cū tpe ğ: pbar ann⁹ dies mēsis sūt noīa vt notū ē ⁊ ſcāt cū tpe vt videt. Dico q ista noīa annus dies mēsis bñ ſcāt tpus vl' rem tpis:sed non ſcant cū tpe vt dctm est in notabili primo.

¶ Ar. 3. Uerbū nō ſt cū tpe ğ pbar. Illd qd absoluir a tpe nō ſt cū tpe:sʒ verbū absoluir a tpe ğ:maior ē nota: qñ eñ aliqs priuar aliq̄ re nō ampli⁹ hʒ eā:mior ē ğmaticoꝝ oim dicētiū qd i ista orōne tonitru est son⁹ fact⁹ i nubib⁹:hoc vbū est absoluir a tpe. Aristo. eñ prio metheuroꝝ ɔcedit istā:tonitru ē son⁹ fact⁹ i nubib⁹ et tñ si eēt pñtis tpis ppō eēt falsa:ex q̄ nūc nō ē tonitru nec son⁹ fact⁹ in nubibus. Dico veꝝ argm ɔcludit q verbū absoluir a tpe:nō sic q nullius eēt tpis:sʒ sic q nullius ē certi tpis:sed oīa includit sil':vt pʒ in p̄dicta ppōne q valet tm:qñcūqʒ ē vel erit vl' fuit tonitru tūc ē vl' fuit vl' erit son⁹ i nubibus

☞ Arguir quarto. Uerbū nō ſcat cū tpe. pbar in ista ppōne deus ē: pbar:q: si ſcaret cū tpe tūc ſcaret deū eē i pñti tpe sed hoc ē falsum pbar. Eterna nō sunt in tpe:sed deus est eternus:ğ. maior est aristo. iiij. phisicoꝝ tps eñ ē mensura reꝝ corruptibiliū: minor est nota. Dico q lʒ eterna nō sūt in tpe cōmensuratiue:tñ coexistēter:q: sunt:qñ tps est.

☞ Arguir q̄nto. Uerbū nō ſcat cū psona: pbar de verbis impsonalibus: pbar:q: verbū dr̄ impsonale ab in qd est non ⁊ psona quasi sine psona. Dico veꝝ argm ɔcludit q verbū impsonale quātū est de se nullius est persone certe: sed includit omnes generaliter simul:sed certitudinem persone recipit a supposito qd ei additur. Cū eñ dico. a me legir est pme persone:cū dico a te legir est scde psone:cū dico a iohanne legir est tercie persone

☞ Arguir sexto. Aliqd est verbū qd nō ſcat cū psona: pbar de infinitiuo:dt eñ donat⁹ q infinitiuus ē sine nūero ⁊ psona. Dico q argm veꝝ ɔcluderet si donat⁹ voluisset dicē absolute q infinitiuus nullius eēt psone:sʒ voluit q infinitiuus nulli⁹ ē psone certe q̄tū est de se:lʒ certitudinē psone recipit a supposito quod ei additur.

☞ Arguir septimo. Uerbū ſcat cū casu ğ: pbar q: gerūdia sūt vba vt donat⁹ vult ⁊ ſcāt cū casu: pbar. Illud cui p̄ponir p̄positio p apponē ſcat cū casu:sʒ gerūdio p̄ponir ppō p apponē ğ maior:q: prepō per apponē solū preponir ptib⁹ casualib⁹:mior pʒ dicēdo vado ad legēdū Itē dt florista:q gerūdia hñt oēs casus excepto vtō. vñ dt. Cūctos gerūdiuū hʒ casus nisi q̄ntū. Dico veꝝ argm ɔcludit q gerūdio p̄ponir prepō p apponē nō rōne sui sʒ rōne acti sbintellecti: vñ predcā orō vado ad legēdū vʒ tm vado ad locū i q̄ legā. Sic silr ē dicēdm q florista dicēs q gerūdia hñt oēs casus pret vtm: veꝝ ē nō q̄ ad exñtiā sed silitudinē termiatōis hñt eñ t'minatōes ɔcōnū casualiū:q: terminat

in do dū. ☞ Ar. 8. Aliqđ ē v̄bū qđ nō ꝑcat cū tpe: ꝓbaꝛ de isto v̄bo creo: creatio eñ fit in instāti: ꝓbaꝛ creare soli deo ꝯueīt: ds āt agit in istāti: actōes eñ dīne nō mēsuraꝛ tpe: vt dr. 4. phic. Dico ꝙ lꝫ creatō ꝑm se nō fit ī tpe: ſꝫ q̄ ad modū apphēdēdi nr̄m nos imagiamur ꝙ fiat successiue ꝛ sb tpe. ☞ Ar. 9. Aliq̄ sūt v̄ba q̄ nō ꝑcāt cū tpe: ꝓbaꝛ: q: dr. 2. d aīa: illūinatio fit in instāti. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ illūinatio q̄ntū ē d se fieret in instāti: q: nō hꝫ ꝯriū in medio: ſꝫ tñ q̄ntū ad recipiētia illā illūinatōeꝫ: vt regiōes ꝛ climata: tūc fit successiue cici⁹ eñ fit illis dies in oriēte q̄ȝ ill' in occidēte: vt ostendūt astronomi. ☞ Ar. 10. Aliq̄ sūt v̄ba q̄ nō ꝑcāt cū tpe: ꝓbaꝛ genero corrūpo ānihilo. ꝓbaꝛ auc̄te arist. 5. phicoꝝ q̄ ꝓbat ꝙ gñatio corruptio fiūt ī istāti. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ capiēdo gñationē ꝓ vltīo īstāti īductōnis vel eductōis forē: tē fit ī istāti: silr capiēdo corruptionē ꝓ vltīo instanti recessus anime: tunc corruptio fit in instanti: sed capiendo generationē ꝓ toto tempore que materialiter exp onitur ꝓ forma suscipiēda: tūc gñatio fit successiue: q: ī hoīe fit q̄tuor mēsib⁹ in q̄rto ei mēse ds īfūdit aīam: sic etiā capiēdo corruptionē ꝓ toto tpe q̄ ē ad mortē: tē corruptio fit successiue: ꝛ sic ptꝫ quō gñatio corruptio annihilo ꝑcāt cū tpe. ☞ Ar. 11. Ex diffōe seq̄ꝛ fim: ꝓbaꝛ: q: seq̄ꝛ ꝙ tria tm̄ eēnt gña v̄bi: ꝓbaꝛ q: dr: aut agē aut pati aut neutꝝ: mō cū dr agē tāgiꝛ gen⁹ actūm: pati passiuū: neutꝝ gen⁹ neutꝝ. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ gña ī v̄bo p̄ncipalia sūt tm̄ tria: ꝛ ista tāgūꝛ ī diffōe: ꝓ h̄ tñ nō negatur q̄n adhuc sint pla: vt postea diceꝛ. ☞ Ar vltio ꝛ. 12. Verbū nō ꝑcat ꝑ modū distātꝭ a sba: ꝓbaꝛ: q: v̄bū ꝑcat actū ꝛ accñs: ſꝫ oīs act⁹ ꝛ oē accñs ē ꝯiūctū sbe ꝑ: maior ē nota: q: oīs act⁹ adueīt sbe p⁹ ꝯpletū eē sbe: mō oē qđ aduenit rei p⁹ ei⁹ eē ꝯpletū ē accñs vt dt ꝯmētatō scđo d aīa: minor ē aristo. 4. metaph. cū dt accñtis nō ē ꝑ se esse sed ī alio eē: q: in suba: vñ ꝛ dr accñs quasi cadens ad aliud q: ad subam. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ act⁹ ꝛ accñs nō distat a suba q̄ ad esse eēntie: q: est in suba subiectiē: tñ distat ab ea scđm esse quiditatis eēntie: ꝛ formalr: q: accñs nō ē suba: vt dcm̄ est sufficient in vltio notabili.

Verbo q̄t accidunt: septem: q̄. Qualitas: ꝯiugatio: gen⁹: numer⁹: figura tp̄s: ꝛ ꝑsōa. Qualitas v̄boꝝ in q̄ est: in mōis ꝛ in forīs. Mōi q̄ sunt Indicatiu⁹ vt lego. Imꝑatiu⁹ vt lege. Optatiuus vt vtinam legerem. Coniunctiuus vt cum legam Infinitiuus vt legere. Impersonalis vt legitur:

Vtꝝ tm̄ sex sunt accñā: et vtꝝ qualitas ꝯuenienter diuidaꝛ in modū et formā qui mōi in v̄bo sūt tm̄ quiq;. Pro intellectione questōis mote. Notādū ē p̄mo. ꝙ q̄stio ista tria q̄rit: p̄mo querit vtrū accñā in v̄bo sūt tm̄ septē. Scđo q̄rit vtꝝ q̄litas v̄bi bñ diuidaꝛ in modū et in formā: tertio querit vtrū modi in v̄bo sint tm̄ quiq;. Pro intellectōe ptis prime: vtrū tm̄ septē sint accidētia verbi Sciendū ꝑm ꝑscianū octauo maioris: accñā v̄bi sūt octo: ꝑcatō vꝛ gñs tp̄s mod⁹ species figura cōiugatio ꝑsona ꝛ numer⁹. Nō tñ ē cōtra positionē donati q: donat⁹ determinat de accñtib⁹ v̄bi ad seīnuicem irreducibilib⁹. Si aūt volum⁹ loq̄ de accñtib⁹ reducibilibus pla sunt q̄ȝ septē: ꝑcatio eñ cōprehēditur sb gñe: mod⁹ et spēs sb qualitate: vel etiā spēs ꝯprehendiꝛ sub forma: v̄ba eñ ꝑfecte forme sunt ꝑmitiue speciei: ſꝫ imꝑfecte forme deriuatiē spēi. Declinatō cōmūiter sūpta bñ accidit v̄bo ſꝫ ipa comp̄hendiꝛ sub ꝯiugatōe. Compatō āt nō potest ꝯuenire v̄bo rō hui⁹ ē triplex. Prima sūitur ex pte ꝑcatōis v̄bum eñ ꝑcat ꝑcatū suū sub fluxu et successiōe vt pꝫ ex ei⁹ mō ꝑcadi materiali. flux⁹ āt ꝛ oīs successio mēsuraꝛ tpe vt dr. iiij. phicoꝝ: tp̄us aūt q: est quātitas que quātitas nō suscipit magꝭ ꝛ min⁹: nec pōt intendi nec remitti vt dt aristo. in p̄dicamētis Scđa ratō sūitur ex pte regīs: si eñ v̄bū deberet cōpari tūc non regeret eūdem casū quē ꝛgit suū verbū: qđ ē vle principiū in gr̄matica: ptꝫ sequela: q: compatiuus debet regere abltm̄ et suplt̄us gtm̄: mō nō oībus v̄bis ꝯuenit regere abltm̄ vel gtm̄ aptep⁹: quare verbū nō cōpatur. Tercia rō sumiꝛ ex pte formatōis ꝛ vocis: dcō eñ q̄ dꝫ ꝯparari dꝫ hr̄e vocē abilē ad cōparandū mō verbū nō hꝫ vocē abilē ꝛ ꝯcinnā ad cōpandū: ptꝫ igiꝛ quare comparatio nō accidit verbo. Sequiꝛ ꝙ verbū potest comparari circūlocutiōe: sed hec nō est comparatio ꝓp̄ie dicta: patꝫ quia actio ꝛ passio suscipit magis et minus vt diceꝛ in predicamentis: bene ergo dicitur amo: magis: amo maxime amo

Notandum scđo ꝓ secunda parte questionis intelligēda quō q̄litas diuidiꝛ ī modū et in formā Scim̄ q̄litas v̄bi diꝛ sic: ē ꝓp̄etas v̄bi attributa v̄bo ea rōe q̄ fit ꝑcatū suū vꝛ ꝑcata sua sb affectu aī vꝛ sb ea rōe q̄ ē originatū vꝛ nō originatū ab alio sb diuersitate ꝑcatōis. Et ī ista diffōe tāgiꝛ mod⁹ ꝛ etiā forā. Cū eñ dr sb affectu aī tāgiꝛ mod⁹. Cū v̄o dr: sb ea rōe q̄ ē originatū vꝛ nō originatū: tāgiꝛ forā: de qb⁹ diceꝛ iferi⁹. Dic̄ āt dōt⁹ ꝙ q̄litas ē ī modꝭ ꝛ ī forīs ī eo mō eēndi ī q̄ supi⁹ ē ī suo iferiori: vꝛ gñs ī suis spēb⁹: q̄litas eñ ē supi⁹ ad modū ꝛ forā: supi⁹ āt ē ī suo iferiori actu eo ꝙ oē supi⁹ ē d eēntia sui iferioꝛ: eēntia āt ē actu ī eo de cui⁹ est eēntia vt pꝫ: vij. metaphice.

Notãdum tercio q modus in vbo diffinitur sic

Modus ē ppꝛietas vbi attributa vbo ea rōne qua sͣcat sͣcatū suum vel sͣcata sua sub aliquo affectu aī determinate vel indeterminate in q diffōne tangunt quinq mōi in verbo: cū eñ dr sb affectu aī determinate: ibi tāgūt quatuoꝛ mōi: idicatūs impatūs optatūs ⁊ ꝯiūctūs. Cū vo dr idetminate tāgit ifinitūs mod⁹. vñ Verbū indicatiui mōi ē vbū sͣcās sͣcatū suū vl sͣcata sua sb affectu aī p modū idiciȷ vt lego. Verbū ipati mōi ē vbū sͣcās sͣcatū suū vl sͣcata sua sb affectu aī p modū iperiȷ vt ama. Verbū optati mōi ē vbū sͣcās sͣcatū suū vl sͣcata sua sb affectu aī p modū optatōis: vt vtinā eēm bon⁹ cleric⁹. Verbū ꝯiūcti mōi ē vbū sͣcās sͣcatū suū vl sͣcata sua sub affectu aī p modū dubitatiōis: vt si veneris ad me dabo tibi equū. Verbū infinitiui modi ē vbū sͣcās sͣcatū suū vl sͣcata sua sub affectu aī indeterminate repñtās vt legē. Sequit corollarie pmo q vbū idicati modi dr ab indicando: q vbū eñ idicati mōi idicam⁹ ⁊ oñdimus nos aliqd agē vt lego vl pati vt legoꝛ. Seqt corollarie scdo q vbū impati mōi dr ab impando: q p vbū impati mōi nos desigm⁹ ⁊ expmim⁹ actū ipandi vt lege. Seqt corollarie tercio q vbū optati mōi dr ab optatione q p ipm optationē desigm⁹ ⁊ expmim⁹. Seqt corollarie qrto q vbū ꝯiūcti mōi dr a ꝯiūgēdo: q ipm reqrit sibi ꝯiūgi aliud vbū i orōne si dz ꝯstituē ⁊ facē orōnē ꝯgruā ⁊ pfectā: vt cū dico si studuisses: necesse est subiūgi aliud vbū si dz fieri orō pfecta pmot⁹ fuisses. Sequit corollarie qnto q vbū ifiniti mōi dr ab ifinitatōe ⁊ incertitudine: vbuȝ eñ ifiniti modi qntū ē de se nulli⁹ est certi nūeri ⁊ psone: sȝ certitudinē sui nūeri ⁊ psone capit ab additiōe suppositi: vt dicet inferi⁹. Sequitur corollarie sexto q vbū indicati mōi sͣcat p modū indiciȷ accñtaliter: hoc aūt verbū indico cū suis ꝯdeclineis sͣcat p modū indiciȷ eēntialiter: nō optet ḡ q hoc vbū indico sit indicati modi in oībus modis: sed solū in vno. Sic silr dicat de istis vbis impero opto: que significant ex impositione vltimata per modū optationis vel imperiȷ: sed verba impatiui modi sͣcant per modum imperiȷ accidētaliter: nō optet ergo q hoc verbū impero sit impatiui modi in quolibȝ modo.

¶ Mod⁹ etiā vbi cōiter diffinit sic. Modus ē ppꝛietas verbi attributa verbo ea rōne qua sͣcat sub varia inclinatiōe aīe varios affect⁹ aīe demōstrans. Pro quo intelligēdo Sciēdū q affectus est duplex vel capit dupliciť. Primo eñ capit affect⁹ p motu vehemētī ⁊ magne passiōis i aīa: mouēs aīam ad gaudiū. spez doloꝛē vel timoꝛē. Et isto mō interiectio sͣcat affectū aīe: anima eñ cū audit aliquid delectabile aut rarum mouetur ad delectationē: cum percipit aliqd terribile vel triste mouetur ad timoꝛē. Secundo capitur affectus p ppꝛietate vel dispositōe que sequit inclinationē aīe: que supaddit inditiū vel imperiū: et hoc modo modus verbi significat sub affectu animi. Sequitur corollarie q interiectio significat affectū anime: vt cum sequitur gaudiū doloꝛ timoꝛ aut spes. Sed verbum significat affectuȝ vt cū sequitur imperium indicatio vel optatio.

Notandum quarto et vltimo q indicatiu⁹ ponitur

primo loco inter modos vbi quinq de causis. Prima q res vbi imposita est in indicatiuo: sicut eñ res nōis est imposita in ntō: sic res verbi ē imposita in indicatiuo: et sicut ntūs est pꝛim⁹ casuū: sic indicatiu⁹ est pꝛim⁹ modoꝝ. Secunda cā: q indicatiuus est certioꝛ in numeris et personis q aliȷ modi: cuilibet eñ psone in indicatiuo specialis vox corñdet: et q̄uis etiā cōiunctiu⁹ sit pfectus in tpib⁹ et sub distinctis vocib⁹ distinctas habȝ terminatōes: tñ ipse coincidit cum vocib⁹ optatiui. Tercia cā: q oēs aliȷ modi deriuātur ab indicatiuo mō cā ē pꝛioꝛ effectu: et oē pmitiuū pꝛecedit deriuatīū. Quarta rō: q p ipm indicatīū res vbi directe sͣcat ⁊ expꝛimit: p alios aūt indirecte quadā ppꝛietate supaddita mō absolutū ē ante respectīū et ꝯnotatīū. Quinta rō: q oēs grāmatici locauerūt ipm indicatīū pmo loco: et p ꝯñs et nos: opoꝛtȝ eñ patrib⁹ credere vt dt aristo. pmo celi. Sequit corollarie q lȝ impatiu⁹ pfectioꝛ sit q idicatiu⁹: q meli⁹ est imperare q indicare: tñ ab isto nō capit h oꝛdo in modis vbi. Sȝ indicatiuus pcedit impatīū et alios modos ex causis dictis. Et tenet indicatiu⁹ qtuoꝛ modis. Pꝛimo indicatiue vt petr⁹ legit. Scdo qsitiue vel interrogatiue vt qs legit. Tercio dubitatiue vt nescio qs legit. Quarto cōcomitatiue vt si asin⁹ volat asin⁹ hȝ pēnas. Impatiu⁹ āt ponit añ alios mōs ideo: q ipe pfectū sēsū facit p se sine deteīatōe alia. Sicut eñ illa nōia pax rō nō indigēt adiectiuali deteīatōne nō eñ opoꝛtet dicere bona pax: q pax ip ē bona: sic etiā impatiu⁹ nō indigȝ aliqua deteīatōe. Ponit aūt impatiu⁹ cōpetēter añ optatīū: q meli⁹ ē imparare q optare. Optatiu⁹ aūt pcedit cōiūctiuū: q optatiu⁹ respectu cōiūctiui sͣt certe ⁊ cōiūctiu⁹ incerte: mō certū pꝛi⁹ ē icerto. Signa āt optatiui patēt in his metris. Optatiu⁹ hȝ vt vtinā qtin⁹ ⁊ ne. Vltio āt inter mōs finitos ponit ꝯiūctiu⁹: q ipe ē impfectioꝛ aliȷs i sͣcādo ⁊ etiā faciēdo orōem pfectā. Hȝ āt ꝯiūctiu⁹ tria nōia. Pꝛimo eñ vocat cōi nōie ꝯiūctiu⁹ ⁊ h duplici de cā. Pꝛio q reqrit sibi ſbiūgi alia vba si debet facere orōem pfectā: vt si veneris ad me dabo tibi equū. Secundo dr cōiūctiu⁹: q petit et vult q ei cōiugat signū p qd ꝯgnoscit. Et sig cōiunctiui modi patēt in his metris. Cū dum qñ nisi sūnt cōiungentia signa. Scdo vocatur ſbiunctiu⁹: q requirit sibi adiungi aliō vbū vt faciat orōēȝ pfectā: vt cū venerit paclet⁹ docebit vos oīa

Tercio dr dubitatiu⁹: qꝛ p ip̄m orōnes dubias exp̄mim⁹ vt vtꝝ hō sit aial. Ultio v̄o loco pōit īnitiuū: qꝛ ip̄e ē ip̄fectior oib⁹ alijs modis ī tpib⁹ ꝛ psonis ꝛ ſcatōe: ꝛ ḡ ḡmatici recte eū locauerūt ī fine. Antō modoꝝ ſndi ita diffinit modū. Modus ē modus ſcandi v̄bi actiuus q̄ mediante ꝓꝓetatē vel modū indicij: imperij: voti. i. optatōis vel dubij circa rē v̄bi ꝛ depēdētiā ad suppm̄ cōſcat. Et dicit ꝙ modus accipitur a ꝓprietate que est ꝓprietas qualificatiōis ꝛ dispositōis ꝛ inclinatiōis rei verbi ad suppm̄ qualitate indicij: imperij vel dubij: vl' optationis. Jstis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio rn̄salis: tm̄ septē sunt accn̄a v̄bi. Et qua-

litas bn̄ diuidit ī modū ꝛ ī formā q̄ ui mōi ī v̄bo sunt quinq̄. s. indicatiuus impatiu⁹ optatiu⁹ ꝯiūctiuꝰ ꝛ infinitiuus: patꝫ veritas ꝯclusiōis: ꝓ omnibus partibus ex notabilibus et ex his que dicta sunt

☞ Ar pmo. pl'a sūt accn̄a v̄bi q̄ȝ septē ḡ: ꝓbat qꝛ ꝯpō vl' cōponē p̄dicatū cū s̄biecto etiā ē accn̄s v̄bi: ꝓbat auc͠te Aristo. pmo piermeniaꝝ q̄ d̄t ꝙ h̄ v̄bū substantiū sum ip̄ortat actū cōplexiuū p̄dicati cū subiecto. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ cōpō est accn̄s verbi inq̄ꝫtū verbū est logice ꝯsiderationis sed nō grāmatice ꝯsideratōis. Ar. 2. q̄litas verbi n̄ ē ī modis ꝛ forīs ḡ ꝓbat. Jdē nō ē ī diuersꝭ: ſꝫ mod⁹ ꝛ forā sūt spēs diuerse ḡ q̄litas n̄ ī mōis ꝛ ī forīs: maior ē aristo. 4. ph̄ic. mīor ē nō: q̄a mod⁹ ꝛ forā d. n̄t specifice. Dico veꝝ argm̄ ꝯcl. ꝙ idē s̄b rōne accn̄tis nō ē in diuersis: ſꝫ idē s̄b rōne gl bn̄ ē ī diuersꝭ: imo qdlibꝫ vl'e ē vnū in mltis ꝛ vnū d̄ mltis: vt dr. 1. poster. Ar. 3. q̄litas nō ē ī mōis ꝛ ī forīs ꝓbat vnū accn̄s nō ē ī alio: ſꝫ q̄litas ē accn̄s ꝛ mod⁹ ꝛ forā ēt sūt accn̄a ꝛ ꝑ ꝯn̄s q̄litas nō ē ī mōis ꝛ ī forīs. Dico ꝙ accn̄tis real' inhesiōis nō ē accn̄s: ſꝫ bn̄ p̄dicatōis ꝛ denoīatōis qualiter est in ꝓposito. Uel etiam dōm ꝙ accn̄tis nō ē accn̄s rōne sui: sed bn̄ in v̄tute substantie. Ar. 4. q̄litas nō ē accn̄s v̄bi: ꝓbat auc͠te remigij q̄ d̄t ꝙ q̄litas nō reqrit ī v̄bo: si ḡ nō reqrit ī v̄bo nō erit accn̄s v̄bi. Dico veꝝ argm̄ ꝯcluderet si remigi⁹ absolute vellet ꝙ q̄litas nō reqrit in v̄bo: ſꝫ vult ꝙ q̄litas nō reqrit ī v̄bo. i. nō dꝫ q̄ri cui⁹ q̄litatꝭ ē v̄bū: ſꝫ disticte dꝫ q̄ri: cui⁹ mōi ꝛ cui⁹ forē: si em̄ q̄reret cui⁹ q̄litatꝭ eēt dubiū an debēt r̄ndēri mod⁹ aut forā. Ar. 5. q̄litas nō ē ī mōis ꝛ ī forīs: ꝓbat oē qd ē ī aliq̄ ē ī eo aliq̄ mō eēndi in. Sꝫ q̄litas nō ē ī mōis ꝛ ī forīs: aliq̄ mō eēndi in igr: maior ē nō: ꝛ ē aristo. 4. ph̄icoꝝ: minor qꝛ nō videt q̄ mō eēndi in. Dico ꝙ q̄litas ē ī mōis ꝛ ī forīs sic gn̄s ē ī suis īferioribus ꝛ spēb⁹ genus aūt ē ī spēbus actu: qꝛ ē de eēntia ip̄aꝝ specieꝝ essentia aūt actu ē ī eo: d̄ cui⁹ ē eēntia: vt dr. 7. metaph. ☞ Ar. 6. ples sūt mōi ī v̄bo q̄ȝ q̄nq̄: ꝓbat: qꝛ ē sext⁹ mod⁹ vt ip̄sonal': dr em̄ in tex. ip̄sonal' vt legi. Dico ꝙ dona. nō vult ꝙ ip̄sonal' mod⁹ eēt sext⁹ mod⁹: ſꝫ vult dicē ꝙ sicuti ī v̄bo psonali ſpiūt q̄nq̄ mōi disticti: sic ēt ī v̄bo ip̄sonali.

☞ Arguit. 7. ordo donati in modis nō vꝫ: ꝓbat: qꝛ impatiu⁹ dꝫ p̄cedere indicatiū: ꝓbat magꝭ dignū dꝫ p̄cedere minus dignū: ſꝫ impatiuus ē dignior indicatiuo ḡ: maior ē aristo. ī p̄ntis: minor qꝛ meli⁹ ē imperare q̄ȝ indicare. Jndicare em̄ ē ſuoꝝ: impare aūt dn̄oꝝ. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludēt si donat⁹ h̄ attēdēt: ſꝫ attendit ꝙ indicatiūs est cā aliorū modoꝝ ꝛ pfectior ip̄is: ꝛ ḡ indicatiū p̄posuit alijs modis oībus

☞ Arguit vltio: aliqd ē v̄bū qd nulli⁹ ē mōi: ꝓbat de isto v̄bo miserere ī ista orōe Miserē mei d̄s. Nō ipati ꝓbat: qꝛ nll's pōt impare do ḡ nō ē impati. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludēt si impatiu⁹ h̄ tenereſ impatiue sed teneſ oratiue: teneſ em̄ impatiūs octo mōis. vꝫ. Jmpat hortaſ: ꝓmittit ꝯsulit orat. Temptat ꝛ applaudit indignaturq̄ ſcds.

Forme v̄borum q̄t sunt. Quatuor. Que. Perfecta vt lego. Meditatiua vt lecturio. Freq̄ntatiua vt lectito. Jnchoatiua vt feruesco calesco.

Utꝝ tm̄ q̄tuor sint forē v̄boꝝ: pfecta: inchoatiua: meditatiua: et frequentatiua.

Pro intellectione questionis mote Notandum pmo ꝙ forma verbi diffinitur communiter sic: est proprietas verbi attributa ipsi verbo ea ratione qua ipsum est originatū vel non originatum ab alio verbo sub diuersitate significatiōis. Jn ista ergo diffinitione duplex tangitur forma verbi perfecta et imperfecta: perfecta tangitur cum dicitur nō originatum: imperfecta tangitur cum dicitur originatum. vnde. Forma perfecta diffinitur sic: ē proprietas verbi attributa verbo ea ratione qua ipsum non est originatum ab alio verbo sub diuersitate significationis: vt lego. Dico notanter ab alio verbo: quia verba perfecte forme possunt deriuari a nomine vt verba imitatiue forme deriuātur a nomine: vt matrisso a mater: et tamen sunt perfecte forme: vt enim postea dicetur imitatiua forma reducitur ad perfectam. Est autem regula generalis d̄ verbis perfecte forme hec: verba perfecte forme regularia non defectiua in prima persona indicatiui modi terminantur in o vel in or. vt lego legor. Dico regularia: propter hoc verbum sum quod etiam est perfecte forme: sed non oportet ꝙ terminetur in o vel in or: qꝛ ē irregulare. Dico non defectiuū: propter aue salue vale: que sunt perfecte forme: sed non oportet ꝙ termineſ in o vel in or: qꝛ sūt defectiua.

Seq̄r corollarie q̄ vba pfecte forme ꝛ impfecte forme fcāt diuersa n̄ sim pl'r: q2 vba ipfecta forme pticipāt ꝛ hn̄t aliq̄lē fcationē sui pmitiui: oīs eñ effect⁹ pticipat naturā sue cause: ꝫ dicūr hr̄e diuersam fcatōez q̄ ad modū fcādi: q2 hoc qd vbū pfecte forme fcat absolute: h vbū impfecte forme fcat quadā ppetate supaddita: vt patebit inferius.

Notādum scdo. Impfecta forā diffinitur cōiter sic: est ppetas verbi attributa vbo ea rōne q̄ ipm ē originatū ab alio vbo sb diuersitate fcatōis: ꝛ tales fm doñ. sunt tres ꝛ h pncipales vt meditatiua inchoatiua et freq̄ntatiua: lꝫ p̄sci. 8. maiorꝫ adhuc ponit diminutiuā imitatiuā et desideratiuā: d qbus dicet inferius. vñ Verbū illud dr̄ inchoatie forme qd vltra fcatū sui vbi pfecte forme inchoationē ipoꝛtat vt ferueſco venit a ferueo et vltra fcatū sui pmitiui inchoationē ipoꝛtat: ferueſco fcat incipe ferue. Et oīa talia terminanr̄ in co et formanr̄ a scda psona pn̄tis tpis indicatī mōi addēdo co vt ferueo ferues: adde co ꝛ erit ferueſco. Et sunt tercie ꝯiuga. et neutri⁹ gñ et carēt ptō pfecto: cui⁹ rō est: q2 vba inchoatiue forme ipoꝛtāt inchoationē: mō inchoatio repugnat ptō: oē eñ q̄ inchoam⁹ h est sb pn̄ti. Eb ista tñ rl'a excipir̄ hoc vbū hyſco qd regularir̄ debēt dici hyaſco. Regl'a grāmatical' d forātiōe vboꝝ inchoatie forme. Si a vbo inchoatiue forme deponir̄ vltia terminatio co ꝛ manet scda psona pn̄tis tpis alicui⁹ vbi: tūc illd vbū ē inchoatie forme vt ferueſco depone co manet scda psona h⁹ vbi ferueo es. Seq̄r corollarie pmo q̄ diſco gliſco nō sunt inchatie forme: pꝫ q2 deponēdo illā terminatōem co nō manet scda psona alicui⁹ verbi. Verbū aūt illud dr̄ meditatie forme qd vltra fcatū sui vbi pfecte forme meditationē ipoꝛtat vt esurio qd deriuar̄ ab illo vbo edo is ere inq̄tū fcat comedē: ꝛ in vltio supino hꝫ esu addēdo rio fit esurio Et talia terminanr̄ in rioꝛ sūt q̄rte ꝯiuga. ꝛ carēt pteritis pfectis. Dic̄ tñ iohes ianueñ. h vbū esurio inq̄tū ē meditatiū et fr̄ meditationē esuriei sic caret ptō: ſꝫ inq̄tū fr̄ absolute famē pati hꝫ ptm̄ esuriui: vt ibi. Esuriui et dedistis mihi comedere. Itē iesus p⁹q̄ ieiunasset. xl. dieb⁹ ꝛ noctib⁹ postea esuryt. Sīlr̄ hoc vbū parturio inq̄tū ē meditatiū caret ptō: ſꝫ inq̄tū fr̄ absolute gñare sic hꝫ ptm̄: ꝛ sic ponir̄ ibi. Parturient montes nascetur ridiculus mus.

Notādum tercio. Tercia forā impfecta dr̄ freq̄ntatiua. vñ Illud verbū dr̄ freq̄ntatiue forme qd vltra fcatū sui vbi pfecte forme freq̄ntationē ipoꝛtat vt lectito. i. frequenr̄ lego. Et talia terminanr̄ in to: ꝛ sunt talia pme ꝯiuga. sed q̄ terminant in so vt viso sūt tercie ꝯiuga. sīlr̄ illa q̄ terminanr̄ in xo etiā sunt tercie ꝯiuga. vt flexo Tres aūt sunt regule de formatiōe verborū frequentatiue forme fm p̄scia. 8. maioris. Prima vba frequētatiue forme aliqñ formār̄ simplr̄: ab vltimo supino: mutādo u in o vt viso forar̄ ab vltimo supino hu⁹ vbi video qd hꝫ visu in vltio supio: muta u in o erit viso visis visere: qd fcat cū freq̄ntia vl' desiderio vidē. Scda regl'a: qñ vba freq̄ntatie forme formanr̄ a vbis pfecte forme q̄ hn̄t a pductā i pnl'a sill'a supini: tūc a mutar̄ in i ꝛ u in o vt rogatu. muta a in i ꝛ u in o erit rogito as are Tercia regl'a qñ vba freq̄ntatiue forme formanr̄ a vbo qd hꝫ gt in ptō pfecto: tūc tale vbū freq̄ntatiue forme forar̄ a tali ptō pfecto addendo to vt lego legi: addēdo to erit legito. Seq̄r corollarie q̄ vnū ꝛ idem vbū pōt d se forare tria freq̄ntatiua vt lego forat pma lecto as are. scdo lectito qd vēit a lecto: tercio format legito: lectito tñ immediate nō venit a lego ſꝫ mediate: q2 mediante illo qd ē lecto: vt dictum est.

Notandum quarto ꝛ vltimo: q̄ priscia. viij. maioris capl'o de spē ponit adhuc tres foras imitatiuā diminutiuā ꝛ desideratiuā: vñ Illud verbū dr̄ imitatiue forme qd vltra fcatū sui pmitiui imitationē ipoꝛtat: vt matriso. i. matrē sequoꝛ. patriso. i. patreꝫ sequoꝛ: fantaso. i. fantasma sequoꝛ: ꝛ reducir̄ fora imitatiua ad pfectam q2 talia verba nō deriuanr̄ ab alijs vbis. Sꝫ illud vbū dr̄ desideratiue forme qd vltra fcatū sui vbi pfecte forme desideriū ipoꝛtat: vt capeſſo. i. desidero cape: faceſſo. i. desidero facē. Et reducir̄ illa fora desideratiua ad meditatiuā: q2 desideriū est cū quadā meditatiōe. Sed illd verbū dr̄ diminutiue forme qd vltra fcatū sui primitiui diminutionem impoꝛtat: vt sorbillo. i. parū sorbeo. Et talia terminanr̄: vt dt̄ p̄scia. ibidē in loco: et reducir̄ diminutiua fora ad inchoatiuā: q2 vbi est diminutio ibi est inchoatio aliqua. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio rn̄salis: tm̄ quatuoꝛ sunt forme vboꝝ specifice ꝛ formalr̄ distincte sic q̄ nō plēs ad illas nō reducibiles fm diuisionē mediatā. Dico notāter ad seinuicē irreducibiles: q2 plures sunt q̄ reducunr̄ ad istas: vt iste tres q̄s priscia. ponit q̄ cōphēdūr̄ sb istis prioribus: vt declaratū est in notabili q̄rto. Et dt̄ autoꝛ modorū fcandi q̄ forma in vbo sumir̄ ab eadē ppꝛietate a qua sumir̄ spēs in noīe: vt aūt dcm̄ est in noīe spēs primitiua ab eē pmario ſꝫ spēs deriuatiua ab eē scdario sic fora pfecta in vbo sumir̄ ab eē pmario: sed deriuatiua ab eē scdario: vñ ꝛ fora fm autorē modoꝝ fcādi diffinir̄ sic. Fora ē mod⁹ fcādi actiu⁹ vbi attribut⁹ vbo ea rōne q̄ ipm vbū modū exn̄di pmariū vl' scdariū ꝯfcat: exem̄ pmi vt lego: exem̄ scdi: vt lectito

Arguir̄ pmo: nō sūt q̄tuoꝛ forme vboꝝ: pbar̄: Sic̄ se hꝫ spēs in noīe sic fora in vbo: ſꝫ spēs in noīe est tm̄ duplex. s. pmitiua et deriuatiua: sic etiā forme in vbo dn̄t eē tm̄ due: maioꝛ ē p̄scia. 8. maioris minoꝛ est nō. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit q̄ forme in vbo in gñe sunt tm̄

due: scꝫ perfecta et imperfecta: tñ in specie psit eẽ plures: ⁊ sic est hic.
☞ Ar. 2. vbũ pfecte fo͛e ⁊ ipfecte fo͛e nõ ſcãt diuersa: igit͛ diffõ fo͛e
nõ vꝫ: pbat͛ añs: oĩs effect⁹ gerit silĩtudinẽ sue cause: sed vbũ ipfecte
fo͛e ẽ effect⁹ vbi pfecte fo͛e g̃ nõ ſcãt diuersa: illa eñ q̃ diuersa ſcant
nõ pticipãt: maior ẽ autorꝫ modoꝝ ſcãdi: mior ẽ nõ ex dictꝫ in tercio
nõbili. Dico veꝝ argñ ꝯcludẽt si vbũ ipfecte fo͛e simplr ſcarꝫ diuer
sa respcũ vbi pfecte fo͛e: sꝫ ſcat diuersa solũ modalr: qꝛ illõ qḋ vbum
pfecte fo͛e ſt absolute: h vbũ ipfecte fo͛e ſcat cũ aliqua additione.
☞ Ar. 3. aliqḋ ẽ vbũ ꝙ nulli⁹ ẽ fo͛e: pbat͛ qꝛ h vbũ sũ ẽ vbũ ⁊ nllius
ẽ fo͛e. Qꝛ h vbũ nulli⁹ ẽ fo͛e: pbat͛: qꝛ si alicui⁹ maxĩe pfecte sꝫ h nõ
pbat͛ vbũ pfecte fo͛e ĩ pma psona termĩat͛ in o vl͛ in or: sꝫ h vbũ sum
nec terminat͛ in o nec ĩ or ĩ pma psona g̃ nõ ẽ pfecte forme: maior est
nota vt patuit ex notabili pmo: minor est nota. Dico veꝝ argñ ꝯclu
dit ꝙ omne verbũ pfecte forme terminatur in o vel in or: veꝝ est hoc
de verbis regulariter declinatis: mõ sum declinatur irregulariter
☞ Arguit͛. 4. pl͛es sũt fo͛e vboꝝ q̃ꝫ q̃tuor: pbat͛ aucte pici. 8. maio
ris: q̃ adhuc addit tres. s. imitatiuã: desideratiuã ⁊ diminutiuã. Dico
ꝙ veꝝ argñ ꝯcludit ꝙ tñ tres sunt fo͛e verboꝝ pncipales ad seinui
cẽ irreducibiles: mõ iste tres q̃s ponit pscia. reducũt͛ ad istas q̃tuor
☞ Ar. 5. Diffõ verbi inchoati‑ (pdictas: vt dcm̃ ẽ ĩ notabili q̃rto.
ue fo͛e nõ vꝫ: pbat͛: qꝛ si sic seq̃: ẽt ꝙ ĩchoo ĩcipio eẽnt ĩchoatĩe forme
qḋ ẽ fsm̃: pbat͛ qꝛ ĩportãt ĩchoatõem ⁊ ĩceptõeꝫ. Dico veꝝ argñ ꝯclu
deret si ista vba ĩportarẽt ĩchoatõꝫ vl͛ ĩceptõeꝫ ſcatõe min⁹ pncipali
sꝫ ista verba ĩportãt ĩchoatõeꝫ ſcatõe eẽntiali ⁊ pncipali ⁊ ſcatõe ad
☞ Ar. 6. Ordo formaꝝ ñ ẽ bñ assigt⁹ g̃: pbat͛ añs: qꝛ iste (placitũ
tres fo͛e dñt pus põi q̃ꝫ pfecta: pbat͛: qꝛ sicͭ ẽ in natura sic dꝫ eẽ ĩ arte
sꝫ in natura ita ẽ ꝙ pri⁹ meditamur ḋ re q̃ꝫ ipam pfecte facimus: igit͛ ⁊
ĩ arte fo͛a meditatĩa dꝫ p̃locari pfctẽ: maior ars imitat͛ naturã. 2. phi
sico. mior ẽ nõ: pri⁹ eñ cogitam⁹ ḋ re q̃ꝫ eã facim⁹. Dico veꝝ argñ ꝯ
cludit ꝙ ordĩe nature fo͛e iste tres ipfecte debẽnt pcedẽ pfectã: sꝫ do
nat⁹ istã ꝯsideratõeꝫ ñ hũit: sꝫ dona. h artẽdebat ordinẽ pfectõis ⁊ do
ctrine pponẽdo pfectã fo͛aꝫ istꝫ ipfectꝫ. ☞ Ar. 7. vba meditatĩe fo͛e
nõ carẽt ptis igit͛: pbat͛: qꝛ esurio ẽ meditatiue forme: ⁊ tñ hꝫ ptm̃: p
bat͛ hꝫ esuriui: vt ĩ euãgl. Esuriui ⁊ dedistꝫ mihi comedẽ. Dico veruꝫ
argñ ꝯcludit ꝙ esurio hꝫ ptm̃ sꝫ nõ inq̃ntũ meditatĩe forme sꝫ vt ab
solute ſcat famẽ vl͛ esuriẽ pati: vñ ḋ:. 2. ḋ aĩa. esuries ẽ appetit⁹ calidi
☞ Arguit͛ vltio. pl͛es sũt forme ĩ vbo q̃ꝫ pdcẽ: pbat͛ aliq̃ ẽ (⁊ sicci.
forma apparitatĩa: vt ḋt iohẽs ianuẽ. vt albito ẽ apparitatĩe fo͛e: vꝫ eĩ
sic ĩcipio appere albũ Dico ꝙ forma apparitatia ꝯphẽdit͛ ſm aliq̃s sꝫ
fo͛a ĩchoatia: sꝫ alij volũt ꝙ deãt ꝯphẽdi sꝫ fo͛a pfctã: pmũ tñ ẽ meli⁹

Coniugatiões vboꝝ quot sunt: tres: q̃. Prima in
a. Scḋa in e. Tercia in i. Prima q̃ est: q̃ in indica
tiuo mõ tpe pñti numero sĩn scḋa psona vbo acti
uo et neutrali. a pductã hꝫ añ nouissimã lr̃am s
passiuo cõi et deponenti añ nouissimã sillabã ris
vt amo amas amor amaris. Et futuꝝ tps eiusdẽ
modi in bo ⁊ in bor sillabã mittit vt amo amabo
amor amabor. Scḋa q̃ ẽ q̃ in indicatiuo mõ tpe
pñti numero singulari scḋa psona verbo actiuo
et neutrali e pductã hꝫ añ nouissimã lr̃am s. pas
siuo cõi ⁊ deponẽti añ nouissimã sillabã ris: vt
doceo doces doceor doceris. Et futuꝝ tps eius
dem modi in bo ⁊ in bor sillabã mittit: vt doceo
docebo doceor docebor. Tercia q̃ est q̃ in indica
tiuo mõ tempore pñti numero singulari scḋa p
sona verbo actiuo ⁊ neutrali i correptam vel i p
ductam habet añ nouissimã lr̃am passiuo cõi et
deponenti p i lr̃a e correptam vel i pductã habꝫ

ante nouissimã sillabã: vt lego legis legor legeris: audio audis: audior audiris. Et futur tp̃us eiusdẽ modi in am ꝛ in ar sillabã mittit: vt lego legã legor legar: audio audiã: audio audiar Ubi pñt hec discerni hec in impatiuo ꝛ in infinitiuo mõ statim discerni pñt vtꝝ i lr̃am correptã habeant an ꝑductã. Nã i lr̃a correpta si fuerit in e cõuertitur: ꝑducta si fuerit nõ mutatur. Est qñ tercia cõiugatio futur tp̃us nõ in am tm̃ sed etiã in bo et in bor sillabã mittit. Interdum cum i litteram correptam nõ habuerit sed productaȝ vt eo is ibo: queo quis quibo eam vel queam.

Utꝝ tm̃ tres sint cõiugatiões in verbo. s. prima scd̃a ꝛ tercia. Pro itellectõe gõius mote Notadũ est p̃mo ꝙ ꝯiugatio: vt ẽ accñs ṽbi cõit diffinit sic. Cõiugatio ẽ ṽbor ꝺ ꝑsona in ꝑsonã: ꝺ mõ i modũ: ꝺ tp̃e in tp̃s: ꝺ nũero in nũex: ꝯseq̃ns vl' inꝯñs variatio. In q̃ diffõne tãgit duplex ꝯiugatio in gñe. Cũ eñ dr̃ ꝯñs tãgit ꝯiugatio regularis. Cũ ṽo dr̃ incõseq̃ns tãgit ꝯiugatio irreglaris. Cõiugatio regularis ẽ: vbi vna ꝑsona regularit' forat' ab alia et vn⁹ nũerus ab alio sƀ ꝯueniẽtia pricipij ꝛ ꝺria finis. Et dr̃ alio noie ꝯñs siue normala: norma eñ grece ẽ regula latine. Sȝ ꝯiugatio irregularis ẽ vbi vna ꝑsona nõ regularit' forat' ab alia ꝛ vn⁹ nũerus ab alio sƀ ꝯueniẽtia principij ꝛ ꝺria finis. Et hec alio noie dr̃ i ꝯñs siue anormala. Anormalũ eñ dr̃ ab a qd̃ ẽ sine ꝛ norma rl'a q̃si sine rl'ari ꝯiugatõe. ꝛ talia ṽba anormala vt cõit' grãmatici ponũt sũt q̃ttuor

ṽbus. Sũ volo edo fero tot sũt anormala credo. Prisci. ãt. g. maioris i fine ꝺ ꝯiugatõe diffinit ꝯiugatõeȝ di. Cõiugatio ẽ ꝯñs ṽbcꝝ declinatio. Et diffinit solũ cõiugationem regularẽ que i grãmatica est principalior et plus intenta.

Notandum secundo ꝙ coniugatio in verbo cognoscitur trib⁹ modis. Primo penes infinitm̃: ꝛ sic illa ṽba q̃ hñt a ꝑductũ añ re i infinitiuo sunt p̃me ꝯiugatõis vt amare: q̃ e ꝑductuȝ sũt scd̃e vt docẽ: q̃ e correptũ tercie vt legẽ: q̃ ṽo i ꝑductũ sũt q̃rte vt audire. Et hunc modũ attẽdit remigi⁹: sȝ h̃ mod⁹ attẽdendi ꝯiugatõnem nõ est sufficiẽs ꝛ vl'is: fallit eñ i isto ṽbo do qd̃ ẽ prime ꝯiugatõnis tñ in infinitiuo añ re nõ hȝ a ꝑductũ sȝ correptũ. ṽsus Qui dare vult alijs nõ dȝ dicere vultis. Scd̃o ꝯiugatõ i verbis attẽdit' penes impatm̃: et sic illa verba q̃ hñt a ꝑductũ in impatiuo sũt p̃me ꝯiugationis vt ama: q̃ ꝑductũ scd̃e vt doce: q̃ e correptũ sũt tercie vt lege q̃ ṽo i ꝑductũ sũt q̃rte: vt audi. Et h̃ mod⁹ ẽ alr̃i ꝛ etiã nõ ẽ sufficiẽs ꝛ vl'is: fallit eñ i istis ṽbis duco dico facio: que sũt tercie ꝯiugatiõis et tñ i impatiuo nõ hñt e correptũ: q: duco hȝ duc irregularit' ꝑ duce ꝑpter euitare coincidentiã cũ abltõ hui⁹ nois dux ducis. silr̃ facio hȝ fac et nõ face ꝑpter euitare coincidẽtiã cũ abltõ hui⁹ nois fax facis. Et dico hȝ dic et nõ dice ꝑpter euitare coincidẽtiã cũ gtõ ꝛ dtõ hui⁹ nois dica dice: g̃matic⁹ eñ marie hȝ euitare coincidẽtiã ꝛ malũ sonũ. Tercio cognoscit' ꝯiugatõ i verbo penes indicatm̃: et istũ modum docet donatus hic in textu: et ẽ modus vl'is ꝛ sufficiens.

Notandum tercio ꝙ ƀm donatum ṽbum id dicitur p̃me ꝯiugationis qd̃ i scd̃a ꝑsona pñtis tp̃is indicatiui modi i singulari nũero hȝ a ꝑductã añ vltimã lr̃am i voce actiua et neutrali: vl' añ nouissimã h̃ est vltimã sillabã i voce passiua cõi ꝛ deponẽtali: ꝛ cũ h̃ futuꝝ tp̃s eiusdẽ mõi i bo vl' i bor sillabã mittit: exm̃ ꝺ ṽbo actiuo vt amo amor: de ṽbo neutrali sto stas de passiuo amor amaris: de deponẽtali vagor vagaris: de cõi criminor criminaris. Sȝ ṽbũ illd̃ dr̃ scd̃e cõiugatõnis qd̃ i scd̃a ꝑsona pñtis tp̃is indicatiui modi i singlari nũero hȝ e ꝑductũ añ vltimã lr̃am i voce actiua et neutrali: vl' añ nouissimã sillabã i voce passiuali cõi ꝛ deponẽtali: ꝛ futuꝝ tp̃s eiusdẽ modi i bo et i bor sillabã mittit: exem̃ de ṽbo actiuo vt doceo doces: de passiuo doceor doceris ꝺ neutrali sedeo sedes: de deponẽtali vt cõfiteor ꝯfiteris: de cõi nõ dat': q: nullũ ẽ ṽbũ cõe scd̃e ꝯiugatõis. Intelligit' g̃ lr̃a dõati ꝯd cõnalr̃: si eẽt aliqd̃ ṽbũ scd̃e ꝯiugatõis cõe tũc hẽret e ꝑductam i scd̃a ꝑsona añ nouissimã sillabã. Uerbũ ãt illd̃ dr̃ tercie ꝯiugatõis qd̃ i scd̃a ꝑsona pñtis tp̃is indicatiui mõi i s̃ri nũero hȝ i ꝑductã vl' i correptã añ nouissimã lr̃aȝ i voce actiua ꝛ neutrali: vl' e correptã vel i

ꝓductā añ nouissimā sillabā i voce passiua cōi ꝛ depōnētali Et futurum tp̄s eiusdē mōi i am vł i ar sillabā mittit exem̄ de tercia ꝯiugatōne ſm̄ ſe de ꝟbo actiō vt lego legis. de passiuo vt legor legerſ de neutrali curro curꝭ de deponētali loq̄r loquerꝭ: de cōi ā̄plector ā̄plecteris Exem̄ de q̄rta ꝯiugatōe q̄ ꝯp̄hēdit̄ ſb tercia ſm̄ donatū. de ꝟbo actiuo vt audio audis: de neutrali vt veio venis: de passiuo audior. ris de deponētali vt partior partiris: de cōmuni largior largiris.

Notādum quarto et vltimo ꝙ donatus in textu dat doctrinā et modū quō possum⁹ cognōscē q̄ ꝟba tercie ꝯiugatōis hñt i ꝓductā vł i correptā i scd̄a ꝑsona añ vltimā lr̄am: vñ dt in textu Ubi pñt hec discerni. scȝ q̄ ꝟba hñt i ꝓductā vł i correptā i scd̄a ꝑsona pñtꝭ tp̄is indicati: ꝛ dt ꝙ hec cognosci pñt i impatiuo ꝛ infinitiuo eorūdē ꝟboꝝ: vtꝝ hēant i correptā vł ꝓductā Si ei hñt i scd̄a ꝑsona i correptā tūc i formatōe impatiui et infinitiui mutat̄ i i e vt lego legꝭ hȝ i correptā añ vltimā lr̄aȝ scȝ s: q2 i impatio hȝ e ꝛ in īfinitiuo vt lege legē. Producta āt i si fuerit nō mutat̄ vt audio audis in impatio et infinitiuo manet i vt audi audire. Subiūgit donat⁹ ꝙ aliq̄ñ ē. i. contingit ꝙ i tercia ꝯiugatōe futuꝝ tp̄s nō tm̄ i am vł in ar teriat̄ sed etiā in bo ꝛ i bor: ſȝ h̄ ꝯtingit raro: et h̄ fit i illis q̄ hñt i ꝓductā i scd̄a ꝑsōa pñtꝭ tp̄is indicati mōi vt eo is ibo: q̄o q̄s quibo: eā vł queā. Notādū etiā ꝙ tcia ꝯiugatō capit̄ dupl'r Uno mō ꝓp̄e et sic distiguit̄ ꝯ q̄rtaȝ ꝛ sic illud verbū dr̄ tercie ꝯiugatōis qd̄ i scd̄a ꝑsona pñtꝭ tp̄is idicati mōi añ vltimā lr̄am in voce actīa ꝛ neutrali i correptā hȝ: vł e correptam añ nouissimā sillabā i voce passiua: deponētali ꝛ cōi: vt explicatū est superi⁹. Illud āt ꝟbū dr̄ q̄rte cōiugatōis quod i scd̄a ꝑsona pñtis tp̄is idicatiui mōi hȝ i ꝓductā añ nouissimā lr̄am i voce actīa et neutrali vł i ꝓductā añ nouissimā sillabā i voce passiua cōi ꝛ deponētali vt etiā explicatū ē in fine tercij nōbilis. Alio mō capit̄ tcia ꝯiugatio cōiter vt ꝯp̄hēdit ſb ſe q̄rtā: et sic diffinit̄ vt diffinita ē i tercio nōbili. Seq̄tur corollarie ꝙ aliter donat⁹ capit ꝯiugatōem ꝟbi terciam q̄ꝫ priscian⁹ p̄ici. em̄ cepit ꝓp̄e vt tercia distiguit ꝯtra quartā q2 ponit q̄tuor ꝯiugatōes vt pȝ. viij maiorꝭ. Donat⁹ āt cepit cōiter vt tercia cōp̄hendit ſb ſe q̄rtā. Diffinit̄ āt ꝯiugatō ſm̄ autorē modoꝝ ſcandi sic. Cōiugatō ē mod⁹ ſcādi ꝟbi ſcās rē ꝟbi vt inflectit̄ ꝑ diuersas ꝓp̄etates. tp̄m. mōꝝ. nūeroꝝ ꝛ ꝑsonaꝝ cōſcans. Sic em̄ declinatō i noīe ē mod⁹ ſcādi rē noīs cōſcās vt inflectit̄ ꝑ diuersas ꝓp̄etates casuales. sic ꝯiugatō ē mod⁹ ſcandi ꝟbi rē ꝟbi cōſcās vt ꝟbū inflectit̄ ꝑ diuersas ꝓp̄etates tp̄m. nūeroꝝ. mōꝝ. ꝛ ꝑsonaꝝ. Seq̄t̄ corollarie ꝙ ꝯiugatō in ꝟbo distiguit̄ a declinatōe i noīe. pȝ q2 ꝯiugatō ꝟbi attēdit̄ penes ꝑ̄la accñ̄a: q2 nūeꝝ ꝑsonā tp̄s ꝛ modū: ſȝ declīatō i noīe solū attendit̄

pēs vnū accñs. s. casū: vtȝ ex diuib⁹ ꝯiugatōis ꝛ declatōis. Istꝭ nōbilib⁹ sic stātib⁹ ē

Cōclusio rñsal'. Tm̄ tres sunt ꝯiugatiōes in verbo specifice ꝛ formalr̄ distincte ad seinuicē irreducibiles ꝛ h̄ capiēdo terciā ꝯiugationē cōit̄ vt cōp̄hēdit ſb ſe q̄rtā. Dico notant̄ capiēdo terciā ꝯiugatōeȝ cōit̄ vt cōp̄hēdit ſb ſe q̄rtā: q2 capiēdo tciā ꝯiuga. ꝓp̄e: tc̄ nc̄cario oȝ ponē q̄rtā ꝯiuga. vt dcm̄ ē i nōbili q̄rto ꝛ vltio.

☞ Ar̄ p̄mo. pl'es sūt ꝯiugatōes i verbo q̄ꝫ tres igit̄: ꝓbat̄ sic se hȝ declinatio i noīe sic ꝯiugatio i verbo: ſȝ decl'o in noīe ē q̄ntuplex: ḡ etiā ꝯiugatio i verbo dȝ eē q̄ntuplex: maior pȝ ex ꝯuenienti silitudine: sic em̄ noīa declinat̄ d casu in casū: sic verba declinat̄ d ꝑsōa i ꝑsonā: d nūero i nūeꝝ: mior pȝ ex his q̄ dcā st̄ i noīe. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ sic se hȝ decl'o i noīe sic ꝯiugatio i verbo: q̄ ad aliq̄ nō āt q̄ ad oīa. Ad h̄ hȝ se silr̄: q2 sic noīa declinant̄ ꝑ diuersos casus: sic ꝟba ꝯiugāt̄ ꝑ diuersa tp̄a: ꝑsonas ꝛ modos: ſȝ q̄ ad nūeꝝ declinationē et ꝯiugationū n̄ ē silē. ☞ Ar̄. 2. pl'es sūt ꝯiugatōes in verbo q̄ꝫ tres: ꝓbat̄ oīs latītas ortū hȝ a grecꝭ: ſȝ greci hñt decē ꝯiugatōes igit̄ ꝛ latini: maior ē p̄scia. p̄mo maioris in ꝓhemio: minor ē eiusdē p̄scia. octauo maioris vbi ondit ꝙ greci hñt cōiugatiōes decē. Dico veꝝ argumētū ꝯcludēt si greci ꝛ latini eodē mō distinguerēt declinatōnes latini em̄ distinguūt declinatōes pēs vocales greci ꝟo pēs ꝯsonātes

☞ Ar̄ tcio. q̄nq3 sūt ꝯiugatōes in verbo: ꝓbat̄ multiplicata cā mltiplicat̄ effect⁹ sed vocales q̄ sūt cā distinctionū i ꝯiugatōib⁹ sūt q̄nq3 ḡ et cōiugatōes i verbo sūt q̄nq3: maior ē nota: q2 cā ꝛ effect⁹ dicūtur relatiue: mō posito vnū relatiuoꝝ ponit̄ ꝛ aliō: vt dr̄ in p̄ntis: minor ē nota. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludēt si distictio ꝯiugationū caperet̄ pēs oēs vocales: ſȝ capit̄ tm̄ pēs q̄tuor: nō optet ḡ tot eē ꝯiugatōes i verbo q̄t sūt vocales

☞ Ar̄. 4. Quatuor sūt cōiugatōes in verbo: ꝓbat̄ aucte allri remigij silr̄ prisciani. 8. maioris. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ quatuor sunt cōiugatiōes in verbo capiendo cōiugationē terciam ꝓp̄e: donatus aūt cepit cōiter: vt cōp̄hendit ſb ſe quartam.

☞ Ar̄. 5. Aliq̄d ē verbū qd̄ nulli⁹ ē cōiugatiōis: ꝓbat̄ de isto verbo sū: ꝓbat̄ examināti textū ꝛ declarationē dōati ſm̄ quā ſb nulla p̄t ꝯtineri ꝯiugatōe. Dico ꝙ lr̄a ꝛ declaratō donati intelligit̄ d ꝟbis ꝑfectꝭ ꝛ nō defectis: ꝛ regularit̄ ꝯiugatis: mō sum est verbum irregulare.

☞ Arguit̄ sexto. Sum est scd̄e ꝯiugatiōis: ꝓbat̄ sic. Illud ꝟbū est scd̄e ꝯiuga. qd̄ hȝ e ꝓductā in scd̄a ꝑsona pñtis tēpis indicati modi ſris numeri: sed sum est hmōi: vt pȝ in ista scd̄a ꝑsona es vbi e ē lōgū Dico veꝝ argm̄ cōcludit: sed hoc nō sufficit ad verbū scd̄e ꝯiugationis: ꝙ dȝ hr̄e e ꝓductā in scd̄a ꝑsona: sed vltra requirit̄ ꝙ futuꝝ tp̄us eiusdē mōi terminet̄ i bo vł i bor: mō hoc nō est in isto verbo sum.

Arguit̃.7. Aliqđ ẽ v̾bũ q̃ nulli⁹ ẽ ꝯiugatõis ꝓbat̃ đ istis orior morior: Q̃ nõ tercie ꝓbat̃: hñt ptã v̾boꝝ q̃rte ꝯiuga. ḡ sũt q̃rte ꝯiuga. ꝫ ꝯña: q̃ ꝑatio arguit formã: vt đt ꝯmẽtator in de sub̃a orb: illđ ḡ qđ hꝫ silitudinẽ formatõis: sicũ v̾ba q̃rte ꝯiugatõis: illđ videt̃ eẽ q̃rte cõiugatõis. Dico veꝝ argũ ꝯcludit: q̃ ista v̾ba sũt tercie ꝯiuga. capiẽdo terciã ꝯiuga. cõit̃: ꝫ capiẽdo eã ꝓp̃e: tũc ista v̾ba sũt q̃rte ꝯiugatõ.
Arguit̃ vltio. Nullũ ẽ v̾bũ scđe ꝯiuga. cõis gl: ḡ lr̃a donati non vꝫ cũ loq̃t̃ in scđa ꝯiuga. đ v̾bis cõib⁹: ꝓbat̃ añs enũerãdo oĩa verba cõia nullũ iuenit̃ scđe ꝯiuga. Dico q̃ lr̃a dona. dꝫ itelligi ꝯdictõnaliter si aliqđ tale eẽt: tũc hr̃et in scđa ꝑsona: vt dona. đt. Vl' ẽt possumus dicẽ q̃ mlta v̾ba sunt: nũc deponẽtis gl q̃ antea fuerũt gñis cõis

Genera verboꝝ quot sunt: q̃nq₃: q̃: actiua: passiua: neutra: deponentia: ⁊ cõia.

Actiua q̃ sunt: q̃ in o desiuunt ⁊ accepta r lr̃a faciunt ex se passiua: vt lego legor. Passiua q̃ sunt q̃ in r desinunt ⁊ ea dẽpta r lr̃a redeunt in actiua vt legor lego. Neutra q̃ sunt: q̃ in o desinunt vt actiua ꝫ accepta r lr̃a latina nõ sunt vt sto curro stor curror nõ dr̃. Sunt p̃ter ea neutropassiua: vt gaudeo gauisussum: soleo solitussum fio fis factussuꝫ. Deponẽtia q̃ sunt q̃ in r desinunt vt passiua ꝫ eadẽpta r lr̃a latina nõ sunt: vt luctor: loq̃r: seq̃r: nascor: orior. Cõia q̃ sunt q̃ in r sil'r desinunt vt deponentia ꝫ in duas formas cadunt agẽtis scꝫ ⁊ pacientis: vt osculor criminor: dicim⁹ enim osculor te: osculor a te: criminor te criminor a te.

Utꝝ tñ quinq₃ sint gña v̾boꝝ. s. actiuum passiuũ neutꝝ cõe ⁊ deponẽs. Pro itellectõe q̃stiõis mote Notãdũ p̃mo q̃ gñs v̾bi diffinit̃ sic. est ꝓp̃etas v̾bi ex s̾catõe actõis vl' passiõis vel vtriusq₃ sil' vl' neutri⁹: ⁊ ex terminatõe i o vel i or ꝯcta. In q̃ diffõe tãgunt̃ q̃nq₃ gña v̾bi. Cũ eñ dr̃ ex s̾catõe actõis tãgit̃ gñs actiũ vl' etiam deponẽs: mlta eñ v̾ba deponẽtis gl s̾cãt actiue tñ vt loq̃r. Cũ v̾o dr̃ vel passiõis: tãgit̃ gñs passiuũ sil'r gñs deponẽs: q̃ multa v̾ba đponẽtis gl s̾cãt passiue tñ vt nascor. Cũ v̾o dr̃ vel vtriusq₃ sil': tãgit̃ gñs cõe: verba eñ cõis gl vt postea dicet̃ indr̃ñr s̾cat actõem vl' passionẽ. Cũ v̾o dr̃ neutri⁹: tãgit̃ gñs neutꝝ. Seq̃t̃ corollarie q̃ gñs i v̾bo cog̃scit̃ tripl'r p̃mo ex s̾catõe: scđo ex terminatõe: tercio ex s̾catõe ⁊ terminatiõe sil': sed vtꝝ pl⁹ ex s̾catõe vl' terminatõe dicet̃ inferi⁹. Dic̃ petr⁹ helie q̃ pl⁹ ex terminatõe: vñ đt. Porro scias q̃ vox pl⁹ đt q̃₃ s̾catũ discẽni gña: ⁊ ꝓbat h̃ ex trib⁹. Primo q̃ ista v̾ba facio noceo s̾cant actiue: tñ nõ sunt acti gl ꝫ neutri⁹. vñ dr̃. Vox facio neutꝝ ꝫ s̾care dat actũ. Scđo ꝓbat: q̃ metuo timeo sũt gl acti ⁊ tñ s̾cãt passiue Tercio ꝓbat q̃ vapulo exulo s̾cãt passiue: ꝫ tñ sũt neutri⁹ gl: vapulo eñ vꝫ tñ sicꝑcutior. vñ dr̃ in euãgl. Seruus sciẽs volũtatẽ dñi sui ⁊ nõ faciẽs vapulabit. i. ꝑcutiet̃ plagl multis. Seq̃t̃ corollarie q̃rto q̃ h̃ verbũ sum q̃ ad vocẽ nulli⁹ ẽ gl: tñ q̃ ad s̾cat dẽꝫ ẽ gl neutri⁹: pꝫ p̃mũ: q̃ sum nec terminat̃ in o nec in or: mõ o est terminatio gl actiui ⁊ neutrius: ꝫ or est terminatio gl passiui cõis et deponẽtis: pꝫ scđm q̃ hoc v̾bũ sũ nec s̾cat actionẽ nec passionẽ: sed s̾cat purã essentiã rei: et sic hoc verbum sum s̾cat neutrum et ꝑ cõsequens est generis neutrius significatione.

Notãduꝫ scđo p̃muꝫ gñs in v̾bo ẽ gñs actiuum vñ. Verbũ actiui gl est qđ in p̃ma ꝑsona p̃ñtis tp̃is indicati mõi terminat̃ in o: ⁊ in eadẽ p̃ma ꝑsona põt recip̃e r sup o ⁊ facẽ ex se passiuũ vt amo amor. Est aũt dr̃ia inter verbũ actiuũ ⁊ acti gl Verbũ eñ actiuũ est qđ actionẽ s̾cat nõ curãdo cui⁹ gl sit: et sic hoc verbũ loquor qđ est verbũ deponẽtis gl s̾cat actionẽ: ⁊ est verbũ actiuũ. Sed v̾bũ illud dr̃ acti gl qđ s̾cat actionẽ ⁊ cũ hoc in p̃ma ꝑsona indicati modi terminat̃ in o ⁊ recipit in eadẽ p̃ima ꝑsona r sup o: vt amo. Et ad tale verbũ actiui gl requirunt̃ tres ꝯditõẽs. Prima q̃ terminet̃ in o in p̃ma ꝑsona in indicatiuo in p̃ñti. Scđa qđ recipiat i p̃ima ꝑsona r super o. Tercia q̃ s̾cet actũ transeuntẽ in rẽ rõnalẽ: ⁊ ista ꝓp̃ietas ter-

Genus verbi

Differentia inter verbum activum et verbum activi generis

Nota

cia intelligit̃ in v̾bis acti gl̾ ꝓpe dictis: q2 nõ sp̄ requirit̃ ad v̾bũ acti gñis qd̾ oz ꝑcare actũ transeuntẽ in rẽ rõnalẽ vt lego lectionẽ. vnde Illud verbũ dr̃ acti gñis ꝓpe dctm̃ qd̾ ꝑcat actũ transeuntẽ in rẽ rõnalem. Sed illud dicitur actiui generis cõmuniter dctm̃ qd̾ ꝑcat actũ transeuntẽ nõ curando sĩ in rem rõnalem vel non. Sequit̃ corollarie q̄ verbũ actiui generis est inferius ad verbũ actiuũ: q2 sequit̃ bñ omne verbũ actiui generis est actiuũ: sed nõ econuerso: omne v̾bum actiuũ est actiui generis: patet: quia loquor est verbũ actiuũ ⁊ nõ est actiui gñis. Sciendũ etiã q̄ verbũ dicit̃ actiui gñis tripliciter. Primo voce tm̃ sicut video: video eñ ꝑcat passiue: q2 videre ꝑcat species visibiles in potentiã ⁊ organũ suscipere: mõ recipere est pati: et etiam dr̃ scd̾o de aĩa: sensus est virtus passiua. Scd̾o verbũ dicit̃ actiui generis ꝑcatõe tm̃: vt audior qd̾ ꝑcat actiue q2 ꝑcat spẽs audibiles de se multiplicare: mõ multiplicare ẽ agere. Tercio verbũ dr̃ actiui generis voce et ꝑcatõne sil' vt amo lego. Sz verbũ illud dr̃ passiui generis qd̾ in prima ꝑsona p̄ñtis tp̄is indicatiui teriat̃ in r et ĩ eadẽ prima ꝑsona põt dimittere r ⁊ redire in suũ actiuũ vt amor amo. Et ẽ dr̃a inter v̾bum passiuũ et passiui gl̾. Verbũ illud dicit̃ passiuũ qd̾ passionẽ ꝑcat nõ curando cui⁹ gñis sit: ⁊ sic nascor ẽ verbũ passiuũ lz sit deponẽtis generis. Sz verbũ passiui generis ẽ qd̾ ꝑcat passionẽ et in prima persona indicatiui modi teriatur in r et in eadem p̄ma ꝑsona p̄t dimittẽ r et redire in suũ actiuũ vt amor legor. Sequitur corollarie q̄ verbum passiui generis est inferius ad v̾bũ passiuũ. pz omne eñ verbũ passiui generis est passiuũ sed nõ econuerso oẽ verbũ passiuũ est passiui gñis nascor eñ ẽ verbũ passiuũ q2 ꝑcat passionẽ: tñ nõ est passiui generis: sed deponentis Tres aũt ꝯdicões requirũtur ad verbũ passiui gñis Prima q̄ in prima persona teriẽtur in r. Scd̾a q̄ in eadẽ ꝑsona põt dimittere r et redire in suũ actiuũ. Tercia q̄ ꝑcet passionẽ ab extrĩsico illatam vt ꝑcutior crucifigor. Sequit̃ corollarie q̄ palleo rubeo egroto: ꝑcãt passionẽ: sz ab extrĩsico aduenientẽ ⁊ ĝ nõ sũt passiui gl̾. Seq̄t̃ corollarie q̄ v̾bũ passiui gl̾ dr̃ tripl'r: p̄mo voce tm̃ vt audior videor: talia eñ ꝑcãt actiue vt dctm̃ ẽ: scd̾o ꝑcatõe tm̃ vt vapulo. i. ꝑcutior. veneo. i. vẽdor: ⁊ ꝯpõit̃ a venũ ⁊ eo: tercio voce ⁊ ꝑcatiõe simul vt amor legor

Notandum tercio. Verbum neutrius generis ẽ

qd̾ in prima persona p̄ñtis tp̄is indicatiui modi terminat̃ in o ⁊ ĩ eadem prima ꝑsona nõ potest recipẽ r sup o ⁊ facere ex se passiuũ vt sto curro: nõ eñ dr̃ in prima persona stor curror Sequit̃ corollarie primo q̄ licet verba neutrius generis in tercia ꝑsona recipiunt r vt vinũ bibitur: via curritur: nõ tñ ꝓpter hoc sunt passiui generis. Sequitur corollarie scd̾o q̄ v̾ba neutri⁹ gl̾ in p̄ma ꝑsona recipiũt r ꝑ ꝓsopopeyã: vt ego

bibor q̄si vinũ loqueret̃. Est aũt dr̃a inter verbũ neutrale ⁊ neutri⁹ generis. Verbũ neutrale ẽ qd̾ nec ꝑcat actionẽ nec passionẽ nõ curãdo quã terminationẽ h̄eat: et sic hoc v̾bũ sum dicit̃ verbum neutrale Sz verbũ illud dr̃ neutrius gl̾ qd̾ nec actionẽ nec passionẽ ꝑcat ⁊ cũ hoc in p̄ma ꝑsona terminat̃ in o: ⁊ s̄m vsum nõ põt recipe r sup o: vt sto. Sequit̃ corollarie: verbũ dr̃ neutri⁹ gl̾ tripl'r: p̄mo voce tm̃ vt vapulo: scd̾o ꝑcatõe tm̃ vt sum: tercio voce ⁊ ꝑcatione sil' vt curro. Verbũ ãt illud dr̃ deponẽtis gl̾: qd̾ in p̄ma ꝑsona p̄ñtis tp̄is indicati modi singularis nũeri terminat̃ in r: ⁊ in eadẽ prima ꝑsona nõ põt dimittere r: q2 si dimitteret r nõ eẽt latinũ: vt loquor: nõ eñ dicimus latine loquo. Et v̾bũ dr̃ deponẽtis gñis tribus de causis Prima q2 aut deponit ꝑcatõez actiuã ⁊ ꝑcat passiue tm̃ vt nascor. Aut depõit ꝑcationẽ passiuã ⁊ ꝑt actiue tm̃: vt loquor. Scd̾o dicitur deponens: q2 deponit futuꝝ participij in dus: a verbis eñ deponentis generis non formantur participia in dus terminata: et ergo loquendus nascendus baccalariandus magistrãdus noĩa sunt ⁊ nõ p̄ticipia: vñ dicit petrus helic. Rursus de neutris vel deponentalibus in dus. Nomĩa ꝓcedũt que participantia nõ sunt. Tercio dicunt̃ deponẽtis gl̾ ꝑ antifrasim: id est contrariam locutionẽ: q̄a minime deponũt illam lr̃am r: q2 al's nõ essent latina vt loquo nõ est latinũ. Tres aũt ꝯditiões requirũtur ad verbũ deponẽtis gñis: p̄ma q̄ terminet̃ in r: scd̾a q̄ nõ põt dimittere r in prima ꝑsona in singulari numero indicatiui. Tercia q̄ aut significet actionem tm̃, vt loquor: aut passionem tm̃ vt nascor.

Notandum quarto ⁊ vltimo. Verbuz cõis gñis

est q̄ in prima ꝑsona p̄ñtis tp̄is indicatiui modi terminat̃ in r ⁊ nõ p̄t dimittere r: ⁊ in eadẽ prima ꝑsona ꝑcat actionẽ et passionẽ simul: vt criminor experior osculor. Tres ergo ꝯditiões requirunt̃ ad verbũ cõis generis: p̄ma q̄ terminet̃ in r: scd̾a q̄ nõ põt dimittere r: tercia q̄ ꝑcet actionẽ ⁊ passionẽ simul: tñ q̄ñ regit actm̃ ꝑcat actiue tm̃ vt criminor te id est vilipendo ⁊ cõfundo te: sed q̄ñ regit ablt̄m ꝑcat passiue tm̃: vt criminor a te. Sequit̃ corollarie primo q̄ omne verbum cõe s̄m se et ꝑ se sumptũ ẽ equiuocũ: pz q2 ꝑcat plura vno noĩe ⁊ diuersis rõnibus q2 actionẽ ⁊ passionẽ. Seq̄t̃ corollarie scd̾o q̄ hic nõ est ꝓpõ ego criminor: pz q2 ẽ orõ equiuoca. Seq̄t̃ corollarie tercio q̄ hic est ꝓpõ ego criminor te: sil'r h̄ ego crĩor a te: pz q2 hoc v̾bũ criminor in istis orõnibus tenet̃ vniuoce: in prima eñ ꝑcat actiue tm̃ q2 regit actm̃: in scd̾a passiue tm̃ q2 regit ablt̄m. Seq̄t̃ corollarie q̄rto q̄ dona. dicẽs in textu q̄ v̾bũ cõi gl̾ cadit in duas for̄as: ꝑ formã intelligit ꝑcationẽ: ideo q̄a ꝑcat entia naturalia q̄ distinguunt̃ ph̄ice per formas: vt homo et asinus ꝑ aĩam rõnalẽ: dr̃ eñ. vij. metaph. Forma est que separat et distin-

guit:sic i gmatica ocões distiguūt p scatões. Autor modorū scādi ondit q gnis verbi capit a mō essendi et ppetate rei vbi q ē pprietas dependētie rei verbi post se ad obliquū i rōne termi nō cōtracti sz con trahibil' Verbū em scat actū q ē accns: accns aūt: q2 hz se eē fluxibile nō teriatū ex natura sua reqrit teriari: z hūc terminū st obliqu' app rect' vt amo iohem: act' amādi teriat in iohāne. Diffinit gnis verbi sm autorē mōx scādi sic. Gnis ē mod' scādi activ' vbi q mediāte p pietatē dependētie rei vbi ad obliquū post se sb rōe termi ɔscat Dif finit āt vbū actiui passiui neutri' deponētis et cōis gnis codē mō sic dctm ē i notabilib': ideo nō ē necesse h repetere Dic em. Verbū acti generi ē qd sb teriatōe voci in o possibile ē suscipe r z freqnti' actionē ɔscat vt amo: sic etiā ōt de alijs. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio rñsalis: tm quinq3 sunt genera vbi scz actiuū passiuū neutrū depones z cōe: specifice et forsaliter disticta ad seinuicē irreducibilia. Dico notāter ad seinuicē irreducibilia: q2 pla assignant gna vbi q3 ista quiq3: sz reducūt ad ista. Aliqd em est gnis neutropassiuū: aliud passiuūneutrū. sz ista reducūt ad gnis neutr vn Verba neutropassiua sūt q sub voce neutrali hnt ptenta vbox passi uorum. Et sūt quiq3 magi vsitata: vn allr. Audeo cū soleo fio quoq3 gaudeo fido. Quiq3 puer nūero neutropassiua tibi do. Prādeo cū mereo pdicti anumerabis Vel neutropassiuū ē vt alij dicūt q i pnti z i tpibus a pnti deriuati hz vocē neutralē: sz i ptenito et i tpib' a ptō deriuatis hz vocē passiualē. Et neutropassiuū ē nomē ɔpositū ex rec to et obliq: et ex pte recti scz passiuū tm declinat: et sic cū dr neutra passiua accipit i pli nūero: sz i sri nūero dr neutropassiuū. Sed vba passiuaneutra sūt q sub voce passiua hnt ptenta vbox actiuox vt cō perior hz ɔperi. diuertor, diuerti. z sunt tria. vs' Passiua neutra tria sūt hac lege notāda. Nā dat diuertor diuerti ɔperior q3 ɔperi. Dat p teritū mereor meruiq3: tn sm allexādrū addit quartū. vt fio. Vl' vbū passiuūneutr est qd i pnti et i tpib' a pnti forsatis hz vocē passiualem sed i preterito et i tpib' a pterito pfecto formatis hz vocē actialē. Et passiuaneutra ɔponit ex duob' rectis: i sri em dr passiuūneutrū z de clinat ex pte vtriusq3 recti: et capit h i pli cū dr passiuaneutra. Sz v ba neutrapassiua sūt q sb voce neutrali scāt passiue vt vapulo veneo Et sūt qtuor vsus. Exulo vapulo veneo fio qtuor ista Sēsū passiui sb voce gerūt aliena. Et exulo dr qsi extra solū. i. terrā ppā pellor: q em exulat ō tra ppa pscribit z expellit. Et neutrapassiua cōpōit ex duob' rectis: z i sri dr neutrpassiuū z declīat ex pte vtriusq3 recti z sic capit h i pli cū dr neutrapassiua. Ista tn gna reducūt ad gnis neutr.

☞ Arguitur pmo. Aliqd est verbū quod nulli' est generis g. pbat

sum est verbum et nullius est gl: pbatur nō neutri': pbatur verbum neutrius generis terminat in o: sz sum nō teriatur in o g nō ē neutri' generis: maior est donati in textu: minor nota. Dico vm argumētuz concludit q sum nullius est generis quo ad vocē: tn est generi neu trius quo ad scatōem: vnde dicit petrus helie. Sū quoq3 dic neutrū quod essendi denotat actum. Quāuis finis in o nō inueniat in illo.

☞ Ar scdo. Do ē vbū z nullius gl g: pbatur nō actiui: pbat q2 vbū actiuū recipit r sup o in pma psona: sz h: do nō pōt facē g: maior est in textu: minor pz: q2 nō bene dr dor vt oēs dicūt grāmatici: vn allr. Ex do passiua nisi dor solum lego dicta. Dico ver argumētū ɔcludit q do non habet dor in prima psona scōm vsum: licz bene scōm artem.

☞ Argnit tercio. Plura sunt gna in verbo q3 quinq3: pbat q2 gnis epicenū etiam ē gnis in verbo pbatur sicut em in noie reperit nomē qd scat vtrūq3 sexū simul: vt passer: sic etiam inuenit verbū qd st ac tionem z passionē simul: vt verbū cōe. videt ergo q in verbo repiat genus epicenum. Dico q nō est simile q2 in noie reperitur nomē qd scat vtrunq3 sexū simul vniuoce et vno conceptu vnico: sed in vbo nō reperitur verbū qd scat actionem et passionē simul vniuoce quia criminor est verbū equiuocū p se et absolute sumptū vt dcm ē supi'.

☞ Ar qrto. aliqd ē vbū qd nullius ē gl: pbat de isto vbo facio. Nō actiui: pbat sic: vbum actiui gl forsat de se passiuū in or: sz facio non forsat de se passiuū i or g facio nō ē gl actiui: maior ē ex textu et vna cō ditione reqsita ad gnis actiuū: minor q2 nō dicim' facior. Dico veruz argumentū ɔcludit q facio ē gl actiui quo ad scatōem: lz q ad vocez sit gl neutri' vt dcm ē ante et habet passiuum fio quo ad scationem.

☞ Arguitur quinto. Aliqua sunt vba q nullius sunt gl: pbatur de verbis vtis. Nō passiui: pbatur vbum passiuū dimittit r z redit i ac tiuum sz vba vtia nō pnt dimittere r inquātum vtia: dicūt em gma tici q vba vtia solū sunt sub voce passiua et nō actiua: maior ē vna conditio reqsita ad vbum passiui generis: minor ē nota. Dico veruz argm cōcludaret si vba vtia deberēt dici passiui gl: sz magl deponēt generis: q2 nō deponūt illam lram r tn isti qui ponūt vba vtia tā in voce actiua q3 passiua hērent cōcedere q ipa eēnt passiui generis.

☞ Arguitur sexto. Plura sunt gna in vbo q3 quinq3. pbatur quia aliqua verba sunt neutropassiua et aliqua passiuaneutra. ergo plura sunt gna q3 quinq3. Antecedens ptz de istis vbis audeo soleo Dico q tantum quinq3 sunt gna in verbo ad seinuicē irreducibilia pnt tn esse plura que reducuntur ad ista: vt sunt verba neutropassiua et pas siuaneutra que reducuntur ad genus neutrum.

☞ Arguit septimo Verba cōmunis generi nō cadūt in duas forsas

pbaꝛ: sic ē i natura sic ē i arte: ſꝫ i natura n̄ ē possibile vnā rē hr̄e duas fo⁊as: g̃ nec i arte vna dcō pt hr̄e duas ſcatōes: maioꝛ ē aristo. 2. phic̄ mioꝛ ē nō: qꝛ vni⁹ rei ē vna fo⁊a sic eē. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ vna dcō simplr̄ vna ⁊ vnica n̄ hꝫ pl'es ſcatiōes: ſꝫ dcō equoca pt hr̄e pl'es ſcatōes: nec eꝛ dcō equoca ē vna dcō simplr̄: ſꝫ ē vna ſm vocē ſꝫ pl'es ☞ Aꝛ vltio. O ē vbū ſt actōez: g̃ nullū ſt passionē aſs pꝫ (ſm nūeꝝ qꝛ oē vbū ſt actū g̃ oē vbū ſt actōꝫ: tꝫ ꝯn̄a ab eodē ad idē: aſs ē autoris mōꝝ ſndi. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludēt si idē eēt act⁹ ⁊ actō: ⁊ si id eēt ſcare actū ⁊ actōez ſꝫ h̄ n̄ ē idē: act⁹ em̄ ē supi⁹ ad actiōez: oē em̄ qd ſt actōem ſt actū ſꝫ n̄ ecōuerso: passio g̃ ēt pt dici act⁹: pꝫ g̃ ꝙ ar. n̄ ꝯclu.

Numeri vboꝝ qt sunt: duo: q. Simplex vt lego plis vt legim⁹. Figure vboꝝ qt sunt: due: q: simplex vt lego: cōposita vt negligo. Tpa vboꝝ qt sunt: tria: q pn̄s vt lego. ptm̄ vt legi: futuꝝ vt legā. Quot sunt tpa in declinatōe vboꝝ: qnqꝫ: q: Pn̄s vt lego: ptm̄ impfcm̄ vt legebā: ptm̄ pfcm̄ vt legi: ptm̄ plusqꝫpfctm̄ vt legerā: futuꝝ vt legā. Persone vboꝝ quot sunt: tres: q: Prima vt lego. Secunda vt legis. Tercia vt legit.

Utꝝ l'ra donati d numero figura psona ⁊ tpe sit bn̄ assigta: p itellectōe qōnis mote. Notādū pmo: ꝙ nūer⁹ vbi cōiter ditur sic: ē ppetas vbi atrbuta vbo ea rōe q ipm ſt ſcatū suū vt attribuiꝛ vni l' plib⁹: vni vt ego lego: plib⁹ vt nos legim⁹. In q dioe tāgiꝛ duplex nūer⁹ vbi: ſris tāgiꝛ cū dr̄ vni: plis tāgiꝛ cū dr̄ plib⁹. vn̄. Nūerus ſris ē ppetas vbi attributa vbo ea rōe q ſt ſcatū suū vbale vt attribuiꝛ vno vt ego lego. Nūer⁹ plis ē ppetas vbi attributa vbo ea rōne q ſt ſcatū vbale vt attribuiꝛ plib⁹ vt nos legim⁹. Seqꝛ corollie pmo ꝙ nūer⁹ i vbo cogſciꝛ dupl'r. Uno mō rōne ſcatōis ⁊ h̄ ē a pori: vt dcm̄ ē i diffōnib⁹. Scdo nūer⁹ i vbo cogſciꝛ rōne ꝯstructiōis: ⁊ h̄ ē a posteriori. Illd em̄ vbū qd ꝯstruiꝛ cū supposito ſris nu. ē ſris nūeri vt ego lego: illd vo qd ꝯstruiꝛ cū suppō plis nu. ē plis nu. vt nos legim⁹. Seqꝛ corollie scdo ꝙ dr̄ia ē inꝛ nūeꝝ nois ⁊ verbi: qꝛ i noie repiꝛ noīe qd ſb vna voce qn̄qꝫ ē singularis nu. qn̄qꝫ plis: licet ſb diuerso mō vt mgr̄i. In verbo aūt nl'a repiꝛ vox q eēt ſris ⁊ plis nūeri: et h̄ itelligēdo d vbo psonali finiti mōi: penitet em̄ pt eē ſris ⁊ plis nu. ſꝫ ē ipsonale: sic ēt ifinitūs pt eē ſris ⁊ plis nu. ſꝫ nō est vbū finiti mōi.

Notādum scdo ꝙ figura vbi eodē mō hꝫ diffiniri sic i noie: nisi mutādo gn̄s. Uerbū g̃ ꝯpōiꝛ qtuoꝛ mōis: pmo ex duobus integris vt aduenio: scdo ex duobus corruptis vt negligo: qd ꝯponiꝛ a nec ⁊ lego ōposita i ⁊ abiecta c: ⁊ addita illa l'ra g: et rō qre i ei⁹ ꝯpōne nō mutaꝛ c in g: qꝛ tūc g debēt eē pcedētis sill'e. Tercio verbū ꝯponiꝛ ex integro ⁊ corrupto vt pficio. Quarto ꝯpōiꝛ ex corrupto ⁊ itegro vt asscribo assurgo: asscribo em̄ ꝯpōiꝛ ab ad ⁊ scribo mutādo d in s. Seqꝛ corollie pmo ꝙ guberno ſm iohem ianuē. ē ꝯposite figure. ꝯponiꝛ em̄ a verbo cohibeo ⁊ hibna. Est em̄ gubnare dirigē nauē in picul' maris. Cohibeo em̄ ſcat mitigare vl' ipedire: hyberna autē significat tēpestatē maris. Seqꝛ corollie scdo ꝙ negligo nō ꝯponiꝛ a nō ⁊ lego: vt cōiꝛ dicūt: qꝛ vt iohes ianuen̄. docet solū tria verba ꝯponūꝛ a nō: vt nolo nescio ⁊ neqo. ſꝫ poti⁹ ꝯpōiꝛ a nec ⁊ lego: vt dcm̄ ē.

Notandum tercio tēpus in vbo cōiter diffinitur sic. Est ppetas verbi attributa verbo ea rōne q ipm ſcat ſcatū suum ſb aliq dr̄ia tpis real': q sūt pn̄s ptm̄ ⁊ futuꝝ. Uerbū aūt illd dr̄ pn̄tis tpis qd ſcat ſcatū suū vbale ſb dr̄ia tpis pn̄tis vt lego. Illd vbū dr̄ pti tpis qd ſcat ſcatū suū verbale ſb dr̄ia tpis pti vt legi. Illd vbū dr̄ futuri tpis qd ſt ſcatū suū vbale ſb dr̄ia tpis futuri vt legā. Seqꝛ corollarie pmo ꝙ recte tps dr̄ eē accn̄s verbi: pꝫ qꝛ verbū ſt actiōez vl' passionē: sed ois actio ⁊ passio mēsuraꝛ tpe: vt dr̄. 4. phic̄. Seqꝛ corollarie scdo ꝙ tps i vbo tm̄ ē triplex: patet vbū ſt actionē vl' passiōem: ſꝫ ois actio aut hꝫ fieri in tpe pn̄ti aut ſcā ē i ptō aut erit i futuro Seqꝛ corollarie tcio ꝙ pn̄s tps nō diuidiꝛ ppt ei⁹ puitatē: lꝫ em̄ tps pn̄s ſm se ē diuisibile: qꝛ est ꝯtinuū tn̄ ꝯsideraꝛ indiuisibilr̄: ⁊ sic nō diuidiꝛ ppter eius puitatē. Seqꝛ corollarie qrto ꝙ futuꝝ tps non diuidiꝛ ppt eius incertitudinē: dr̄ em̄ pmo piermeniaꝝ. De futuris ꝯtingētib⁹ nō ē determinata veritas: Seqꝛ corollarie qnto ⁊ vltio ꝙ ptm̄ ꝯueniens diuidiꝛ ppt ei⁹ certitudinē: qm̄ em̄ ptm̄ ē certū ē ꝙ fuit. Pro q itelligēdo ptm̄ tps diuidiꝛ vt donat⁹ dt in tex. in ptm̄ impfectū. in ptm̄ pfectū: et ptm̄ plusqꝫpfectū. Illud verbum dr̄ pteriti impfecti tempis qd ſcat suū ſcatū vbale: put esse in cōplete pfectū modicū distans a pn̄ti vt legebā. Sed illud dr̄ pti plusqꝫpfecti tpis qd ſcat ſcatū suum vt est plusqꝫpfecte cōpletū remotissime distans a pn̄ti vt legerā. Illd āt verbū dr̄ pti perfecti tpis qd ſcat ſcatū suum vt est perfecte cōpletuꝫ remote distans a pn̄ti vt legi. Et ista tpa donatus tetigit in tex. cū dixit. Quinqꝫ sunt tempora in declinatiōe verboꝝ. Autoꝛ modoꝝ ſcādi sic diffinit tps. Tps est modus ſcandi accn̄talis verbi quo mediāte verbū circa rem modū tpis conſcat. Tempus presens est modus

ꝯcandi rẽ ỽbi ꝓut cadit ſb dr̃ia tp̃is p̃ñtis. Tp̃s ptm̃ est modus ꝯcan di rẽ verbi ꝓut cadit sub dr̃ia tp̃is pt̃i. Tp̃s futuꝝ est modus ꝯcãdi rẽ verbi ꝓut cadit sub dr̃ia tp̃is futuri. Sequit̃ corollarie q̃ sicut in natura tempus cõsequit̃ motũ celi sicut mensura mensuratum: ⁊ passio ſb iectum: sic in grammatica tẽpus cõsequit̃ modũ esse fluxus ⁊ successionis: quõ aũt aliqua ꝯcant̃ eẽ in tp̃e ꝯmensuratiue vt corruptibilia ⁊ quõ aliq̃ coexistẽter vt eterna dcm̃ est in capitulo de verbo.

Notandum quarto et vltimo q̃ persona ỽbi diffinit̃ cõiter sic: est ꝓp̃etas verbi attributa ỽbo ea rõne qua ꝯcat ꝯcatũ suũ ꝓut põt attribui rei vt fac̃ mẽtionẽ d̃ se vt de se ad aliũ vt ad aliũ de alio vt d̃ alio. In q̃ diffone tangit̃ triplex p̃sona: p̃ma tãgit̃ cũ dr̃: de se vt de se: scd̃a tangit̃ cũ dr̃ ad aliũ vt ad aliũ: tercia tangit̃ cũ dr̃ de alio vt de alio. Diffinit̃ aũt prima persona sic: est ꝓp̃etas verbi attributa verbo ea rõne qua ꝯcat ꝯcatũ suũ ꝓut attribuit̃ rei que facit mẽtionẽ de se vt de se vt ego lego. Scd̃a persona ẽ ꝓprietas verbi attributa verbo ea rõne qua ꝯcat ꝯcatum suum ꝓut attribuit̃ rei que facit mentionẽ ad aliũ vt ad aliũ vt tu legis. Tercia persona est ꝓprietas verbi attributa verbo ea rõne qua ꝯcat ꝯcatũ suum ꝓut attribuitur rei q̃ facit mentionẽ de alio vt de alio: vt ille legit. Sciẽdũ scd̃m autorẽ modoꝝ ꝯcandi q̃ persona capit̃ a mõ essendi reꝝ rõnabiliũ: videlꝫ a mõ loq̃ndi: q̃ modus loq̃ndi ẽ triplex: ⁊ ĝ etiã persona in ptib⁹ orõnis reperit̃ triplex. Persona ĝ ꝯuenit ỽbo nõ rõne sui rei ⁊ ꝯcati ꝓprij: sed ex eo q̃ ꝯcatũ ỽbi vel res verbi est applicabil' ⁊ attribui põt rei ꝯcate per suppositũ: vñ Persona verbi diffinit̃ sic: est modus ꝯcãdi verbi quo mediante verbũ cõꝯcat ꝓprietatẽ loquendi nõ inherentem rei verbi sed vt res verbi applicabilis est rei suppositi subsistẽt i per se ꝓprietati loquendi. Sequit̃ corollarie q̃ p̃sona ꝯuenit verbo non rõne sui: sed in cõpatione eius ad suppositũ. Sequit̃ corollarie scd̃o: q̃ illud verbũ dr̃ esse prime persone cuius ꝯcatũ est applicabile supposito ꝓut ꝯcat sub modo loquendi de se vt de se: sic silr̃ dicat̃ de persona scd̃a ⁊ tercia. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cõclusio rñsalis. Litera donati de numero figura persona et tempore verbi est sufficienter assignata. Patet ex his (q̃ dicta sũt in notabilib⁹

☞ Arguit̃ p̃mo. Nũerus nõ ẽ accñs ỽbi: ꝓbat̃: q̃ multa verba sunt sine nũeris: d̃t em̃ donat⁹ q̃ ỽba ip̃sonalia sunt sine numero ⁊ p̃sona. Dico veꝝ argm̃ ꝯcluderꝫ si donatus absolute voluissꝫ q̃ ỽba eẽnt sine nũeris ⁊ p̃sonis: sꝫ vult q̃ aliq̃ sunt ỽba q̃ sibi nullũ certũ nũeꝝ ⁊ p̃sonã determinãt: sꝫ p̃ñt eẽ oĩm numeroꝝ et personaꝝ indr̃ñter: ⁊ que certitudinẽ p̃sone ⁊ nũeri accipiũt ab additione suppositi: vt sunt verba impersonalia et infinitiui modi.

☞ Ar̃. 2. Nũer⁹ plr̃is nõ repit̃ i ỽbo: ꝓbat̃ Illud ẽ plr̃is nu. cui⁹ ꝯcatũ attribuit̃ plr̃ib⁹: sꝫ ꝯcatũ ỽbi ñ p̃t attribui plurib⁹ ĝ: maior pꝫ ex diffõe nũeri plr̃is: mĩor q̃ ꝯcatũ ỽbi ẽ accñs: mõ idẽ accñs nõ p̃t ꝯuenire pluribus: dr̃ em̃. 4. phisic̃. Idẽ nõ ẽ i diuers̃. Dico veꝝ argm̃ ꝯcludit idem ꝯcatũ ỽbi ꝯm nũeꝝ nõ ꝯuenit plr̃ib⁹: tñ bñ ꝯm sp̃ẽm: ⁊ sic etiã idem ꝯm sp̃ẽm p̃t eẽ i diuers̃. ☞ Ar̃. 3. plr̃es sũt figure in ỽbo q̃ꝫ due. ꝓbat̃ q̃ aliq̃ ẽ figura de ꝯposita: vt pꝫ p̃ p̃scia. 8. maioris ca. d̃ figura: vt ꝯcupisco pterrefacio. Dico q̃ figura decõposita cõp̃hẽdit ſb figura ꝯposita

☞ Ar̃. 4. Negligo nõ ẽ figure ꝯposite: ꝓbat̃ dcõ cõposite figu. dꝫ diuidi in plr̃es ptes ꝯcatiuas: sꝫ negligo nõ diuidit̃ i plr̃es ptes ꝯcatiuas: ĝ: maior ẽ nota: minor pꝫ de se. Dico lꝫ hꝫ ỽbũ negligo ꝯm se nõ diuidit̃ in plr̃es ptes ꝯcatiuas: tñ suffic̃ q̃ diuidit̃ in ptes ꝯcatiuas ꝯm ei⁹ itegra: vt in nec ⁊ lego. ☞ Ar̃. 5. dona. in tex. ꝯ̃dicit sibip̃i ĝ ꝓcessus su⁹ ñ vꝫ ꝓbat̃ añs: q̃ p̃mo in tex. d̃t q̃ tp̃a in ỽbo sũt tria: ⁊ postea d̃t q̃ tp̃a in declinatõe ỽboꝝ sũt q̃nq̃ꝫ. Dico veꝝ argm̃ ꝯcludẽt si hoc eẽt ad ideꝫ q̃ ꝯ̃dictio dꝫ fieri ad idẽ: mõ in p̃mis donatus ponit tria tp̃a i ỽbo ad seinuicẽ irreducibilia ⁊ postea ſbiũgit alia q̃ r̃ducũt̃ ad ista: q̃ ad ptm̃

☞ Ar̃ 6. Tp̃s nõ ẽ de ꝯsideratõe grãmatici ĝ: ꝓbat̃ q̃ est de ꝯsideratiõe natural' ph̃i: vt pꝫ. 4. ph̃icoꝝ. vbi aristo. diffinit tp̃s. Dicat̃ q̃ ꝯsiderare de tp̃e q̃ ad eẽ ptinet ad naturalẽ ph̃m sed quo ad ꝯcare vl' cõꝯcare ptinet ad grãmaticũ. ☞ Ar̃. 7. Nõ sunt tria tp̃a in ỽbo: ꝓbat̃ q̃ ptm̃ ⁊ futuꝝ nõ sunt tp̃a: ꝓbat̃. Illud q̃d nõ ẽ nõ ẽ tp̃s: sed ptm̃ et futuꝝ nõ sunt ĝ: maior ẽ nota: q̃ nõ ens nõ ẽ aliq̃d: minor q̃ ptm̃ ñ ẽ: q̃ dr̃ p̃mo celi. Ad ptm̃ nõ est poñа: q̃ abijt: et futuꝝ etiã nõ ẽ sꝫ veniet. Dico lꝫ ptm̃ ⁊ futuꝝ nõ sunt q̃ ad eẽ: tñ sufficit q̃ sunt q̃ ad ꝯcari q̃ p̃ñt ꝯcari: ꝯcedũt em̃ logici q̃ etiã ipossibile ẽ ꝯcabile: nec optet q̃ partes tales sint sil': q̃ tp̃s est res successiua: mõ rei successiue repugt̃ h̃re oẽs ptes suas sil': ⁊ sic q̃ñ arguit̃. Illud nõ ẽ cui⁹ ptes nõ sunt: lꝫ ptes tales nõ sunt: maior est ỽa de rebus permanẽtibus et nõ successiuis.

☞ Ar̃ vltimo: persona nõ ẽ accñs ỽbi: ꝓbat̃: persona ꝯcat ſb mõ loquẽdi: sed ỽbo nõ ꝯuenit modus loq̃ndi igit̃. Maior ẽ nota ⁊ ẽ autoris modoꝝ ꝯcandi: minor q̃ modus ꝯcãdi ꝯuenit reb⁹ aĩatis rõnalibus: ỽbũ aũt ꝯcat accñs cui nõ ꝯuenit modus loq̃ndi. Dico verũ argumẽtũ ꝯcludit q̃ verbũ ꝯm se nõ hꝫ personã nec ei ꝯuenit ꝯm se: sed persona ꝯuenit ỽbo in cõpatiõe ad suppositũ cui ꝯuenit modus ⁊ ꝓprietas loquendi: vt dictum est in vltimo notabili.

Verbium q̃d ẽ ps orõnis q̃ adiecta ỽbo significationẽ eius explanat atq̃ꝫ implet.

Utrum diffinitio aduerbij

a donato sit sufficiēter assignata. Pro intellectiōe questionis mote. Notandū primo ꝙ donatus post ꝙ̄ determinauit de ꝑtibus declinabilibus ⁊ principalibus eas diffiniendo et earum accñtia ostenden do: iam ꝯñter determinat de partibus indeclinabilibus et minus principalibus. Et ratō huius quare breuius expedit se de partibus indeclinabilibus. Et etiam pauciora accñtia partium indeclinabilium ponit ꝙ̄ declinabilium: quia partes indeclinabiles nō ꝑcant rem sed solum circumstantias reꝝ: ⁊ ergo ab eoꝝ ꝑcatis nō ꝑñt oriri et accipi: tūc modi ꝑcandi ꝑcant a significatis ꝑtium declinabilium: partes em̄ declinabiles significant rem: indeclinabiles ꝟo modū rei tm̄: et ergo q: partes indeclinabiles noīant modū essendi modicum etiam hñt modos ꝑcandi paucos modi em̄ ꝑcandi presupponunt modos essendi: plurificatis autē caussis etiam plurificantur effectus: et paucificatis caussis etiam paucificanť effectꝰ exq̄ sūt relatiua

¶ Pro diffinitione aūt aduerbij intelligenda. Sciendum diffinitū ꝑñtis diffōnis est aduerbium in suppōne personali captum: non pro se sed pro suis signatis. id est dictionibus aduerbialibus. Pro genere autem in ista diffinitione ponitur pars orationis ⁊ capitur eodem modo sicut antea capiebatur: scʒ ꝓ ocōne apta nata ingredi orōneʒ latinā. Est aūt aduerbiū pars orōnis indeclinabilis: nō em̄ inflectitur et declinatur de casu in casum sicut ꝑtes precedentes. Dr̄ scđo i diffinitiōe que adiecta: hoc ē adiectiualr̄ apposita ipi verbo: in qua ꝑticula donatꝰ vult ꝙ aduerbiū est adiectm̄ ipsiꝰ verbi: ⁊ vult ꝙ aduerbium respectu ꝟbi hʒ ꝓprietatē adiectiui: ꝓpriū em̄ adiectiui est determinare ⁊ specificare illud cuiꝰ est adiectm̄ vt albus homo: sic silr̄ aduerbium determinat ⁊ specificat ꝯfusam ꝑcationē verbi vt curro bñ: curro em̄ per se positū ꝑcat oēm actum currendi: siue bonū siue malum: sed cum dico curro bñ. solum ꝑcat actum currendi bonū. Qꝫ aūt aduerbiū sit adiectm̄ verbi tetigit hoc priscianus ꝑmo minoris cū dixit Aduerbium est vi verbi adiectm̄: quod intelligitur sic: aduerbiuʒ est adiectiuum .i. deriuatiuum verbi scʒ ipsius: vi .i. ex suo modo ꝑcandi

Notandum scđo ꝙ licet aduerbiuʒ

determinat ꝟbū: nō tm̄ oportet ꝙ sit eiusdē ꝑtis orationis cū verbo cuiꝰ est adiectm̄: quemadmodū adiectm̄ noīs est eiusdē ꝑtis orōnis cū sꝰbstātiuo qđ determinat: q: adiectm̄ noīs hʒ eūdem modū ꝑcandi gñalem cū illo cuiꝰ ē adiectm̄: ꝗnimo ⁊ spālē ⁊ forālē: ꝑ quā aliquid dicitur esse nomē: vt hꝫ adiectm̄ albꝰ cū illo sꝰbstātiuo hō: ābo ꝑcāt ꝑ modū entis ⁊ determinate apphēsionis sʒ aduerbiū cū ꝟbo qđ dteīat nec hʒ eūdē modum ꝑcādi gñalē nec spēalē et ꝑ ꝯñs nō oportʒ ꝙ adiectm̄ ꝟbi sit eiusdem ꝑtis orōis cū ꝟbo qđ determinat. Sciēdū etiā ꝙ lʒ aliqñ aduerbium etiā deteīat alias ꝑtes orōis nō tm̄ sicut ꝓpa deteīatio: sʒ aduerbium deteīat verbū sic ꝓpa deteīatio: et sic aduerbiū aliqñ deteīat ꝑticipiū vt legēs bñ: sʒ hꝫ fit rōne verbi cuiꝰ ꝑcatōem hʒ ꝑticipiū. Determinat āt aduerbiū ꝟbū tribꝰ modis. Primo supaddenť: qñ scʒ aduerbium additū ꝟbo facit ipm latius accipi ꝙ̄ acciperet sine tali addicione: vt dđo sortes currit ymaginabilr̄: cū em̄ sor currit ꝑcatur tm̄ actꝰ currēdi ꝑm existentiam et rem: sʒ cū dico sortes currit ymaginabiliter nō solū ꝑcať actꝰ currēdi ꝑm veritatē et exñtiā sʒ etiā ꝑm ymaginatōꝫ Scđo aduerbiū deteīat ꝟbū distrahēter: vt sunt aduerbia negādi ꝗ addita ꝟbis negāt ⁊ distrahūt ꝑcata illoꝝ ꝟboꝝ vt sor nō legit. Et istis duobꝰ modis aduerbiū satis iproꝑe deteīat ꝟbū Deteīare em̄ ex ꝟtute vōbuli ē specificare: mō deteīare supaddenť nō ē specificaę sed pociꝰ latius et ꝯfusius facere stare. Silr̄ aduerbia negādi nō ꝓꝑe deteīant q: negaē ē destruere et nō specificare. Negatō em̄ ē signum malignātis nature vt dixit bohetiꝰ: ꝗquid post se iuenit totū destruit et eius oppositū inducit. Tercio aduerbiū deteīat ꝟbum diminueť qñ scʒ aduerbiū additū ꝟbo facit ipm accipi pro paucioribus ꝙ̄ acciperet sine tli additōe vt curro bñ: qñ em̄ absolute dico curro: accipiť ꝓ ꝗlibʒ actu currēdi: sʒ qñ dico: curro bñ: solū accipiť ꝓ actu. cur. bō

Notandum tercio Donatus dr̄ in textu: explaāt

atʒ implet: grāmatici in expōe haꝝ ꝑticulaꝝ diuersificati sunt: quidaʒ em̄ volūt ꝙ iste ꝑticule due idem sunt et ꝑcant in re: differūt tm̄ rōne. Et isti ꝯñter dicūt ꝙ ista ꝯiūctio ⁊ in diffōne posita dʒ capi expositiue et nō copulatiue. Meliꝰ tm̄ dr̄ ꝙ iste due ꝑticule explanare et implere ad diuersa dñt referri et diuersa importare. Explanare em̄ absolute vʒ sicut adiectiualr̄ deteīare sʒ implere vʒ tm̄ ꝯfusam ꝑcatōem verbi specificare et remouere. Sequiť corllie primo ꝙ explanare conuenit cuilibet aduerbio: oē em̄ aduerbiū ē vi ꝟbi adiectm̄: et oē aduerbium deteīat verbū: mō explanare vʒ tm̄ sicut adiectiualr̄ deteīare. Sequitur corllie scđo ꝙ implere nō ꝯuenit cuilibet aduerbio: ꝓꝑe eniʒ iplere cōuenit aduerbijs ꝗ deteīant ꝟbū diminueť tm̄ Seqť corllie tercio ꝙ aduerbiū nō sic iplet ꝑcatōeʒ ꝟbi ꝙ ꝑcatō ꝟbi eēt ipfecta ⁊ icopleta ꝟbū em̄ ē ꝑtis orōis ꝑfecta i sua specie ⁊ naťa: eo ꝙ hʒ modū ꝑcādi formalē a mō ꝑcandi formali aliaꝝ ꝑtiū distinctū: modo perfectio rei est a forma: sed aduerbiū diciť ꝯplere ꝑcatū verbi ⁊ implere ad istū sensum: sic ꝙ ipsum aduerbium confusā ꝑcatōem verbi quo ad aim

Proprium adiectiui quid

Explanare et implere quid

audiētis ⁊ apphendētis determiāt: vt cū dico curro absolute ꝭt oēm actū currēdi: ſꝫ cū dico curro bñ: ſolū accipiꝭ ꝓ actu currendi bono. Sequiꝭ corollarie q̄rto ꝙ recte donat⁹ poſuit iſtas ꝑticulas diuerſas explanat: atqꝫ īplet: patꝫ qꝛ aduerbia determināt verba varijs modis oīa eñ aduerbia determināt ꝟbū: co ꝙ hoc ē ꝓpꝛiū aduerbij: mō ꝓpꝛium ꝯuenit cuilibet ꝯtento ſb ſpē: ſed aliqua aduerbia vltra illā determinationē gn̄alē oī aduerbio ꝯuenientē determinant diminuent pꝛimā determinatōeꝫ gn̄alē exꝓſſit ꝑ hāc ꝑticulā explanat: ſcd̄aꝫ ꝑ īplet.

Notandum quarto et vltimo: ꝙ ſm autoꝛē modoꝝ ꝭcādi. Modus ꝭcādi aduerbij ē iſte: aduerbiū eſt ꝑs orōnis ꝭns ꝑ modū determināt̄ꝭ alteꝝ qd̄ ꝑ modū flux⁹ ⁊ fieri ꝭcat: Jn q̄ mō ꝭcandi aduerbij totali innuiꝭ dupl'x modus ꝭcādi aduerbij ꝑtial'. Sꝫcare eñ ꝑ modū determināt̄ꝭ alteꝝ ē modus ꝭcādi gn̄al' vl' material' aduerbij. Alie eñ ꝑtes īdeclinabiles etiā determināt. ꝑtes eñ īdeclinabiles ꝭcāt diſpōeꝫ reꝝ: mō diſpō rei determinat illud cui⁹ ē diſpō. Sꝫ cū dr̄ ꝙ aduerbiū deteriat illud qd̄ ꝑ modū fluxus ⁊ fieri ꝭcat: ibi tāgiꝭ modus ꝭcādi foꝛalis aduerbij ꝑ quē diſtinguiꝭ ab alijs ꝑtibus orōnis: et ꝑ quē aduerbiū ſb eſſe ꝑtis orōnis ꝯſtituiꝭ. Jn illo g̃ mō ꝭcandi foꝛali tangiꝭ ꝓpꝛiū aduerbij: videlicet ꝙ ipm aduerbiū determinat verbū: qd̄ ꝟbū ꝭcat ꝑ modū fluxus et fieri. Sequiꝭ corollarie ꝙ aduerbiū etiam determinat ꝑticipiū: pꝫ qꝛ aduerbiū determinat illud qd̄ ꝭt ꝑ modū fluxus ⁊ fieri: ꝯſtat aūt ꝙ etiā ꝑticipiū ꝭcat ꝑ modū fluxus ⁊ fieri. Sequiꝭ corollarie ſcd̄o lꝫ aduerbiū etiā determinat ꝑticipiū: tñ magſ ꝯuenienter aduerbiū dr̄ adiectm̄ ꝟbi q̄ꝫ participiū. Rō qꝛ aduerbiuꝫ determinat verbū ſm omēs ſpecies ſui: ſed nō participiū patꝫ: qꝛ aduerbia aliqñ determinant verba gr̄a ꝯpoſitionis ⁊ gr̄a mōi q̄ eſt qualitas cōpōnis ⁊ modi. Sꝫ determinatio nō ꝯuenit ꝑticipio pꝫ: qꝛ ꝑticipium modū ⁊ cōpōnē nō hꝫ. Jſtis notabilibus ſic ſtantibus eſt.

Cōcluſio rn̄ſalis. Diffinitio aduerbij a dōato poſita eſt bñ aſſignata. Patet declaratio ex his que dicta ſunt.

☞ Arguiꝭ ꝑmo. Diſſō ē incōgrua g̃ nō vꝫ: ꝓbaꝭ añs: in ea añs ⁊ relatiuū diſcōueniūt ī gñe g̃ ē inꝯgrua: tꝫ ꝯña: qꝛ qñ añs ⁊ relatm̄ diſcōueniūt ī gñe orō eſt incōgrua: ꝓbaꝭ añs: qꝛ relatm̄ q̄ eſt gl̄ fei: ⁊ añs aduerbiū gl̄ neutrius. Dico veꝝ argm̄ cōcluderet ſi hoc relatm̄ q̄ referret hoc añs. ſ. aduerbiū: ſꝫ refert hoc añs. ſ. ꝑs orōnis: ⁊ ſic diſſō vꝫ tm̄ aduerbiū eſt ꝑs orōnis: que. ſ. ꝑs orōnis aduerbiū: ⁊ ſic illa ꝑs orōnis aduerbiū nō eſt ſimpl'r congrua: ſed ꝑ figurā que dicitur appoſitio.

☞ Arguiꝭ ſcd̄o. Aduerbiū nō eſt ꝑs diſtincta a verbo: ꝓbatur: ſicut ſe habꝫ adiectm̄ nois ad ſuū ſubſtm̄ ſic ſe hꝫ aduerbium ad verbum ſꝫ adiectm̄ nois cū ſubuo ſuo ē eiuſdē ꝑtis: g̃ etiā adiectm̄ ꝟbi vt aduerbiū ē eiuſdē ꝑtis orōis cū ꝟbo et ſic aduerbiū ⁊ ꝟbū non erūt ꝑtes diſtincte: maioꝛ qꝛ adiectm̄ nois dteriat ſuū ſub̄m: ſic aduerbiū determinat verbū: minoꝛ ē nō. Dico ꝙ nō ē ſile ⁊ rō diuerſitatꝭ ē iſta: qꝛ adiectiuū nois cū ſuo ſubuo vl' deteriabili hꝫ eūdē modū ꝭcādi gn̄alē ⁊ ſpēalē: ſic āt nō ē de adiectio ꝟbi vt aduerbio rſpc̄tu ꝟbi vt dclaratū.

☞ Arguiꝭ tercio Aduerbiū nō eſt ꝑs orōis īdeclina(ē ī ſcd̄o nōbili, bilis. ꝓbatur ſic nulla ꝑs indeclinabil' reddit ſuppoſitū ꝟbo: ſꝫ aduerbiū reddit ſuppoſitū verbo g̃ maioꝛ qꝛ reddē ſuppoſitū ſolū ꝯuenit ꝑti caſuali: et illa eſt declinabilis: minoꝛ pꝫ dd̄o mane eſt. ſero eſt. Dico ꝙ aduerbiū inquātū aduerbiū nō reddit ſuppoſitū ꝟbo ſꝫ vox ſilis aduerbio reddit ſuppoſitū vt mane ē. ſero eſt: Sequiꝭ corl'ie cū dr̄ mane ē ſero ē: aduerbiū trāſit ī vim nois vt poſtea dicetur.

☞ Ar quarto. Aduerbiū non explanat ꝭcatōem ꝟbi: ꝓbaꝭ deſtruē nō eſt explanare: ſꝫ aliqd̄ aduerbiū deſtruit ꝭcatōem ꝟbi g̃ maioꝛ eſt nota qꝛ explanare ē deteriare et nō deſtruere: minoꝛ pꝫ de aduerbijs negādi q̄ deſtruūt ꝭcatōem verbi. Negatō eñ vt dt̄ boheti⁹ ē maligñātis nature q̄cquid p⁹ ſe īuenit totū deſtruit ⁊ oppoſitū ei⁹ inducit. Dico ꝟm argm̄ ꝯcludit ꝙ aduerbia negādi nō deteriant ꝭcatōem ꝟbi diminuēt ſꝫ bñ diſtrahēter ⁊ h̄ ſufficit vt dcm̄ ē in ſcd̄o notabili.

☞ Arguitur quinto. Aduerbium nō implet ꝭcatōem verbi g̃ ꝓbaꝭ Jllud quod ē ſcd̄ꝫ ſe ꝑfectū nō pōt impleri: ſꝫ ꝭcatio aduerbij ſcd̄ꝫ ſe eſt ꝑfecta igiꝭ: Maioꝛ qꝛ ꝑfectū nō ſuſcipit yperbole vel additionem vt dicitur quinto metaphice. Minoꝛ quia aduerbiū habet modū ſignificandi foꝛmalē diſtinctū a qualibet ꝑte alia modo res eſt perfecta per ſuā foꝛmā: ab eodem eñ res habet eſſe ⁊ eſſe ꝑfectū. vt dt̄ boheci⁹ in libello de vno et vnitate. Dico verū argumentuꝫ concluderet ſi aduerbium ſimpliciter ipſum verbū perficeret: ſic ꝙ verbū eſſet incōpletum in eius modo ꝭcandi: ſed aduerbium implet ſignificationem verbi quo ad audientē et modum ſupponēdi: cum enim abſolute dr̄ curro. incertum eſt quo ad audientem qualis ſit actus currendi bonus vel malus: ſed cum dico: curro bene: certificatur animus audientis ꝙ actus currendi eſt bonus.

☞ Arguitur ſexto. Aduerbium nō determinat verbū igiꝭ: ꝓbaꝭ q̄a aduerbium deteriat nomē ꝓbatur in iſta oratione valde bon⁹ Dico ꝟm argumētum cōcludit ꝙ aduerbiū deteriat ꝟbū ſicut deteriatōeꝫ ꝓpꝛiā ⁊ vt in plurimū tñ etiā pōt alias ꝑtes dteriare: ſꝫ ī ꝓpꝛie vt raro.

☞ Arguiꝭ ſeptimo. Aduerbium nō deteriat verbū. ꝓbaꝭ aduerbiū deteriat totā ꝓpōem vel totā ꝯpōem: ſed ꝓpō vel tota ꝯpoſitio non eſt aduerbium ergo: maioꝛ eſt nota ⁊ ē petri hiſpani pꝛimo trac. cap.

de modalib⁹: vbi dt ꝙ aduerbiũ qñqꝫ deterīat totã ꝓpõnẽ vł ꝯplexũ qđ supponit ꝓ ꝓpõe: vt hꝫ: nccãrio hõ ẽ aial: vbi nccãrio est aduerbiũ ⁊ determinat totã ꝓpõnẽ: qꝛ vꝫ tm̃: hec ꝓpõ hõ ẽ anial ẽ nccãria. Dico vez argm̃ ꝯcludit ꝙ aduerbiũ aliqñ determinat totã ꝓpõnẽ: habꝫ tñ aptitudinẽ adhuc ad determinãdũ ꝟbũ: quinimo aduerbiũ qđ determinat ꝓpõnẽ hꝰ fit respectu ꝟbi sp ⁊ copule q̃ ẽ cã forał illi⁹ ꝓpõis lꝫ. Ad vltio. Nõ ẽ ꝓpriũ aduerbij deterīare ꝟbũ igr̃: ꝓbał qꝛ interiectio etiã deterīat ꝟbũ ⁊ interiectio ñ ẽ aduerbiũ: ꝓbał ī ista orõe heu mori qđ mortalib⁹ iduci Itẽ ī ista heu mori q̃ue mors em̃ q̃uissima rerũ: ī qb⁹ exẽplis inꝉiectio heu determinat hꝰ ꝟbũ mori. g̃ nõ ẽ ꝓprium aduerbij determinare ꝟbũ ꝓpriũ em̃ est qđ cõuenit soli oĩ ⁊ sp. Dico vez argm̃ ꝯcludit ꝙ etiã interiectio determinat ꝟbũ sed nõ eodẽ mõ sic aduerbiũ: aduerbiũ em̃ determinat verbũ cognita voce: ītericctõ aũt incognita voce. Sequit̃ corollarie ꝙ determinare absolute ꝟbũ nõ est ꝓpriũ aduerbij: qꝛ etiã ꝯuenit interiectiõi: sed determinare verbum cognita voce hoc est ꝓprium aduerbij q̃rto mõ respectu verbi.

Aduerbio quot accidunt: tria: q: significatio: cõparatio ⁊ figura Significatio aduerbioꝝ in quo ẽ: qꝛ sunt aduerbia: aut loci: aut tp̃is: aut numeri aut negandi aut affirmãdi aut demõstrãdi aut optandi aut hortãdi aut ordinis aut interrogãdi aut silitudinis aut qualitatis aut q̃ntitati aut dubitandi aut ꝑsonalia aut vocãdi aut rñdẽdi aut separandi aut iurãdi aut eligẽdi aut ꝯgregãdi aut ꝓhibendi aut euentus aut cõpãdi. Da aduerbia loci vt hic vel ibi illuc inde intro vel foras. Da tẽporis: vt hodie heri nunc nuq̃ cras aliqñ olim iã

cum dum mane mõ sero sp. Da numeri vt semel bis ter quater. Da negandi vt haud nõ neqꝫ Da affirmandi vt etiã quin ni certe. Da demõstrãdi vt en ecce Da optandi vt vtinã osi. Da hortãdi: vt eia age. Da ordinis vt deinde deinceps. Da interrogãdi: vt cur quare q̃obrẽ ꝑsertim. Da similitudinis: vt quasi ceu sicut sicuti velut veluti tanq̃ vt vti. Da qualitatis vt docte pulcre fortiter viriliter bene male. Da q̃titatis vt multum paꝝ modicum minimum minime valde. Da dubitandi: vt forsan forsitan fortassis vel fortasse. Da ꝑsonalia: vt mecum tecum secum nobiscum vobiscum. Da vocandi vt o. Da respondendi vt heus. Da sepandi vt seorsum retrorsum. Da iurandi: vt edepol castor hercle mediusfidius. Da eligendi vt potius immo Da ꝯgregãdi vt simul vna pariter. Da ꝓhibendi vt ne. Da euentus vt forte fortuitu. Da cõparandi vt magis minus vł

tam maximum minimum minime valde Compa
tio aduerbiorum in quo est. in tribus gradibus cō
paratiōis. s. Positiuo. Cōpatiuo. et Superlati-
uo. Da aduerbia positiui gradus: vt docte. Da
cōpatiui vt docti⁹. Da suplatiui vt doctissimuz
vł doctissime. Figure aduerbiorum quot sunt: due
Que. Simplex: vt docte prudēter. Cōposita: vt
indocte īmprudenter. Aduerbia localia sunt hec
in loco vel de loco vel ad locum vel p locum. Sz
in loco et de loco eandē significationē habēt: vt
intus sum intus exeo: foris sum foris venio. Ad
locum autē et p locum aliam significationem ha
bent: vt intro eo foras exeo: deintus autē et de-
foris sic non dicitur: quo em afforas vel inforas
per locum autem: vt hac illac istac.

Utrum lr̄a donati de accñtibus aduerbij sit bñ assi
gnata. Et vtrum tm̄ quatuor sint aduerbia interrogatiua locorum. p itel
lectione q̄stiōis mote. Notandū ē pmo q hec questio duo querit. pri
mo q̄rit vtrum lr̄a donati de accñtibus aduerbij sit bñ assigta. Scdo q̄-
rit vtrum tm̄ quatuor sint aduerbia interrogatiua locorum. Pro pte pri-
ma q̄stiōis intelligēda. Sciendū donat⁹ dt in tex. q accñā aduerbij

sunt tria. s. sicatio cōpatio z figura. Pro quo notandū: Significatio
aduerbij diffinit sic: est ppetas aduerbij attributa aduerbio ea rōne
qua est determinatiū vbi vel pticipij aliqua determinatōe accñtali z
speciali supaddita. s. rōne loci: tpis numeri aut qualitatis. Capitur ḡ
sicatio duplr. Uno mō absolute z simpliciter p mō determinantis al
terū qd p modū fluxus z fieri sicat: non hñdo respectū ad aliquā habi
tudinē accñtalē i spāli: scz rōne loci numeri: z isto mō sicatō ē eēntialr
aduerbio: eo q hoc exprimit in mō sicādi eēndi ipius aduerbij. Scdo
capit sicatio spālr z determinate. s. vt vltra actū determinādi gñalez
iportat modū determinādi in spāli. s. aut rōne loci: aut nūeri aut tē-
poris: z sic sicatio ē accñs ipi⁹ aduerbij: z sic capit h. Seqt corollarie
primo q nō ē ipueniēs idē esse s eēntia alicui⁹ z etiā accñs sm diuer
sum modū z respectū: patz corollariū ex notabili. Seqtur corollarie
scdo q determinare ipm vbū absolute ē eēntiale aduerbio: eo q h ex
primit ei⁹ modū sicādi eēntialr: sz determinare verbū sic vł sic h est ei
accñle vt deteriare vbum rōne numeri aut loci aut temporis hoc est
accñle. Dic aūt in tex. donatus q sicatiōes aduerbiorum sunt. 24. verū
est pncipales z ad seinuicē irreducibiles: qr plures sunt sicatiōes ad-
uerbiorum q̄ reducunt ad istas: vt pz p priscianū. xv. maioris. Aliq̄ em̄
st aduerbia ɔfirmatiua: vt quippe: z ista reducūt ad aduerbia affirmā
di: aliqua sunt remissiua vt paulatim: z reducunt ad aduerbia qua-
litatis. Aliqua sunt aduerbia intēsiua vt valde: z reducūt ad aduer
bia cōpandi. Aliqua discretiua vt sociatim: z ista reducunt ad aduer
bia ɔgregādi. Aliq̄ sepatia vt singillatim: z reducūt ad aduerbia se-
pandi. Aliqua ordinatiua vt dehinc: z reducunt ad aduerbia ordi
nis. Aliqua suplatiua vt maxime: z reducunt ad aduerbia cōpandi
Aliq̄ suspēsiua vt pusq̄ postq̄: z reducūt ad aduerbia ordis. Aliqua
exclusiua vt tm̄ solū. Aliq̄ exceptia vt pter pterq̄: z reducunt ad ad
uerbia sepandi. Aliq̄ reduplicatiua: vt intm̄ inq̄tū: z reducūt ad ad
uerbia q̄litatis. Declaratio aūt harum spērum satis declarat in lectura z
ɔmēto nō ē ncce hīc repetere. qr em̄. 8. topic. ɔturbat qd frequētatur.

Notandum scdo q scdm accñs ipius aduerbij ē
ɔpatio: z diffinit cōpatio aduerbij sic. Est ppetas aduerbij attributa
aduerbio ea rōne q̄ aduerbiū intēsibilr vel remissibilr cū excessu vł si
ne excessu ē sicatiū. Seqt corollie q tres st gdi⁹ ɔpatōis i aduerbio sic
i noie: positiūs vt docte: cōpatiūs vt docti⁹: Suplatiūs vt doctissimū vł
doctissime. Seqt corollie scdo q ɔpatio i aduerbio ē duplex: sicut in
noie. s. regularis z irregularis: regularis vt docte doctius doctissimū
vel doctissime. Irregularis vt pue minus minimū vł minime. Seqt
corollarie tercio q cōparatio in aduerbio ē triplex: quedā vocis tm̄ vt

Significatio ad uerbij quid et quot modis accipiatur

Comperatio ad uerby quid

nouiter nou⁹ nouissimū vel nouissime. Quedā ꝑcatōe tm̄: vt bn̄ meli us optimū vl' optie. Quedā vocis ⁊ ꝑcatōis sil': vt docte doctius do ctissimū vl' doctissime. Sequit̄ corollarie q̄rto ꝙ solū aduerbia q̄lita tis ⁊ quātitatꝭ cōpant̄: ⁊ hoc illa que descēdūt a noibus adiectis: ex cepto hoc aduerbio sepe qđ cōpat̄: ⁊ tn̄ nō descendit a noie adiectio cōpabili. Sciēdū etiā dr̄ia ē inter cōpatiūm noialē ⁊ aduerbialē ista: qꝛ cōpatūs noialis hʒ modū ꝑcādi nois ⁊ regit p⁹ se abltm̄ vt aial forti us asino currit. Sʒ cōpatūs aduerbial' nō regit abltm̄ sed determiat aduerbiū vt iste fortius laborat q̄ȝ iste. Sequit̄ corollarie q̄nto ꝙ ois gradus cōpatiōis in aduerbio aut ꝑcat cū excessu aut sine excessu: si sine excessu sic ē positūs: sic̄ excessu hoc est dupl'r: aut cū excessu medi ocri sic est cōpatūs aut cū excessu in summo: ⁊ sic est superlatiuus.

Notandum tercio: ꝙ tercium accn̄s aduerbij est figura ⁊ diff.nit̄ eodē mō sicut in noie solum mutando gn̄s vt vbi in noie dcm̄ est ꝓprietas nois: hic dr̄: figura est ꝓprietas aduerbij Et di cit p̄iscia. xv. maioris ꝙ figura in aduerbio est triplex: simplex vt do cte cōposita vt indocte: decōposita vt misericorditer qđ venit a mise ricors: ⁊ misericordialiter venit a miser et cor vel a miserās vt alij vo lunt. Sed donatus cōp̄ehendit figurā decōpositā sꝫ cōposita: et ce pit figurā cōpositā cōiter. Sequit̄ corollarie ꝙ aduerbia cōponūtur quattuor moīs: p̄mo ex duobus integris vt indocte: scđo ex duobus corruptis vt efficaciter: tercio ex integro et corrupto vt iepte q̄rto ex corrupto ⁊ integro vt semiplene. Regule aūt de formatōe aduerbio rū iuxta p̄scia. xv. maioris sunt tres. Prima si nomē fuerit scđe de clinatiōis: tūc aduerbiū format̄ a dtō ꝑri: mutando o in e ꝓductā: vt doctus docto: muta o in e erit docte: excipit̄ ab ista regula bn̄ male q̄ licet terminent̄ in e: tn̄ nō in e ꝓductū sed breue: sil'r excipit̄ cito itera to q̄ nō terminant̄ in e sed in o. Scđa regula. Si nomē fuerit tercie declinatōis ⁊ t'minat̄ in ans vel in ens ⁊ hʒ tis in gtō: tūc mutādo tis in ter fit aduerbiū vt sapiens sapienter: prudens prudēter. Tercia re gula. Si nomen fuerit tercie declinationis ⁊ terminat̄ in alias termi natiōes q̄ȝ in ans vel in ens ⁊ habet tis in gtō: tunc aduerbiū forma tur a dtō singulari corripiendo ti ⁊ addendo ter: vt fortis fortiter

Notandum quarto ⁊ vltimo ꝙ donatus in fine in capitulo de aduerbio oñdit ꝙ quattuor sunt aduerbia interroga tiua locoꝝ. s. quo qua vbi et vnde. ⁊ ista quatuor aduerbia interroga tiua locoꝝ circūloquimur p̄ hec cōplexa in loco: de loco ad locū: ⁊ p̄ locum: per in loco intelligit vbi: per de loco vn̄: p ad locū quo: p per locum ꝯo intelligit qua. Et dicit ꝙ in loco hoc est vbi: et de loco. i. vn̄

habent eandē ꝑcationē. i. eandē r̄n̄siua vt cū querit̄ vbi es: r̄n̄det̄ in tus sum: sil'r cum querit̄ vnde venis intus exeo: vbi hoc aduerbium intus r̄n̄det̄ ad vbi ⁊ etiā ad vn̄: sil'r hoc aduerbiū foris r̄n̄det̄ ad vbi ⁊ etiā ad vn̄: querendo eī̄m vbi es: r̄n̄detur foris sum: sil'r querendo vn̄ venis: r̄n̄det̄ foris venio. Subiungit ꝙ ad locū. i. quo: ⁊ p locū. i. qua hn̄t aliā ꝑcationē. i. alia r̄n̄siua: quia ad quo r̄n̄detur intro et foras: vt locū. i. qua. r̄n̄det̄ hac illac istac: vn̄ querendo qua vadis: r̄n̄det̄ hac il querendo quo vadis: respondetur eo intro: ex eo foras. Sed ad locū lac istac. Pro latiori huius intellectōe. Sciendū ꝙ modus r̄n̄dendi ad ista quattuor aduerbia interrogatiua locoꝝ patet in hoc mēbro. Quo petit ad qua p: in vbi: sed vnde petit de. Et vult hoc metrum quattuor: p̄mū ad interrogationē factā p quo dʒ r̄n̄deri actūs cū p̄pōne ad vt quo vadis r̄n̄det̄ ad domū: scđm ad interrogationē factaȝ p qua dʒ r̄n̄deri actūs cū p̄pōne p: vt qua vadis: r̄n̄det̄ p domū: terciū ad iterrogationē factā p vbi dʒ r̄n̄deri abltūs cū p̄pōne in: vt vbi es respondet̄ in domo. quartū ad interrogationē factā p de r̄n̄det̄ abla tiuus cum p̄pōne de: vt vnde venis: r̄n̄detur de domo. Quō aūt ale xander docet r̄n̄dere ad iterrogationē factā p ista quattuor aduerbia satis dcm̄ est in scđa p̄te alexan. Istis notabilibus sic stantibus est

Conclusio responsalis. Littera donati de acciden tibus aduerbij: et de aduerbijs quattuor interrogatis locoꝝ ē sufficien ter alliḡta. Ueritas h⁹ ꝯclōnis satꝭ pʒ ex his q̄ dicta sunt i notabilib⁹

☞ Arguit̄ p̄mo. pl'a sunt accn̄a aduerbij q̄ȝ tria: ꝓbat̄: qꝛ motio etiaȝ est accn̄s aduerbij: ꝓbat̄ qꝛ aduerbiū cōpat̄ ḡ etiā mouet̄: tȝ ꝯn̄a qꝛ oē qđ cōpat̄ hoc etiā mouet̄: vt doctus cōpat̄ ⁊ etiā mouet̄: ⁊ pʒ iductiē de similibus. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit ꝙ oē illud qđ cōparat̄ cōpatōe noiali hoc etiā mouet̄: sed nō oportet ꝙ illud qđ cōparat̄ cōpatione aduerbiali: ꝙ hoc deberet moueri.

☞ Arguit̄ scđo. plura sūt accn̄a aduerbij q̄ȝ tria: ꝓbatur q̄a ordo eti am est accidens aduerbij igitur ꝓbatur: qꝛ aliqua sunt aduerbia pre positiui ordinis: que scȝ tn̄ p̄ponuntur: vt sunt aduerbia suspensiua: vt priusq̄ȝ postq̄ȝ. Simil'r optandi interrogandi. Et aliqua sunt ad uerbia que dicunt̄ postpositiui ordinis: vt omnia alia cōiter Dico ve rum argm̄ cōcluderet si ordo ꝯueniret aduerbio ꝑm omnem eius spe ciem vel dr̄iam: mō hoc hic nō fit: q̄a ordo communis ei nō cōuenit. nō oportet ergo ꝙ ordo sit accidens aduerbium.

☞ Arguit̄ tercio. plura sunt accn̄tia aduerbij q̄ȝ tria: ꝓbat̄ qꝛ species etiā est accn̄s aduerbij: ꝓbat̄ q̄a aduerbia cōiter deriuant̄ a noie. Di co veꝝ argm̄ cōcludit ꝙ tn̄ tria sunt accn̄tia aduerbia ad seinuicē ir reducibilia: modo species reducitur ad comparationem.

☞ Arguitur quarto. Siginificatio nõ est accidens aduerbij. ꝓbatur Illud quod est de esseutia rei non est ei⁹ accñs: ꝫ ꝭcatio est accñs aduerbij igitur ꝓbatur maior: qꝛ qð nõ est nulli accidit vt dr̃ ꝑmo phicoꝝ et ꝯmentator ibidem dixit. Illud qð in vno ẽ subã in alio nõ ẽ accñs minor quia hᵒ ẽ de essentia aduerbij ꝙ dꝫ esse ps ꝭcatiua. Dico ꝟm argumentũ concludit ꝙ ꝭcatio absolute sumpta ẽ essentialis aduerbij ſꝫ ꝭcatio h vel ista in specie est bene accñs vt dictũ ẽ in ꝑmo nõbili.

☞ Arguitur quinto. Sꝫcatio nõ est accidens aduerbij ꝓbatur. Idez non ẽ in diuersis: sed ꝭcatio reperit in qualibꝫ parte orõis ergo ꝭcatõ nõ est spẽale accidens aduerbij: maior qꝛ idem non est in diuersis: vt dicitur .iiij phicorum: minor est nota: quia in qualibet parte. vt dicit autor modoꝝ ꝭcandi reperiunt tria: scꝫ vox ꝭcatio et modus ꝭcandi Dico verum argumẽtũ concludẽt si caperet h ꝭcatio ꝓ mõ quo dcõ repñtat ꝭcatũ suũ: quomõ accipit ꝭcatõem autor modoꝝ ꝭcãdi: i ꝑncipio dicẽs ꝙ i qualibet pte sit tria vox significatio et mod⁹ ꝭcãdi ſꝫ capit h ꝭcatõ ꝓ mõ õteriãdi alteꝝ i spẽali qð ꝭcat ꝑ modũ flux⁹ ⁊ fieri.

☞ Arguitur sexto. Compatio nõ est accñs aduerbij igitur ꝓbatur Illð qð compatur intenditur et remittitur: sed aduerbium nõ intenditur nec remittitur igitur: maior qꝛ hec est vna ꝯdicio reqnisita ad ꝯpatõꝫ vt declaratum est in noĩe circa compationem: minor probatur. Illud qð ĩtẽdit h predicatur cũ magis: et illud qð remittit hoc predicatur cum minus sed aduerbia nõ ꝑdicãtur ergo: maior est nota ex ꝑdicamentis: quia intendi ẽ ꝑdicari cũ magis: remitti ẽ ꝑdicari cũ minus vt cõiter dicũt logici: minor ꝓbatur qꝛ aduerbiũ est sinkathegma: mõ sinkathegmata nõ ꝑdicãt. Dico ꝟm argm̃ ꝯclu. ꝙ aduerbia nõ ꝑdicãt ꝑ se tñ suffic ꝙ cũ addito ⁊ ꝑ circũlocutõꝫ vt h exñs hᵒ ẽ exñs qñ.

☞ Arguitur septimo. Plura sũt aduerbia interrogatiua locorũ q̃ꝫ q̃tuor probatur qꝛ quorsum quousqꝫ etiã sunt aduerbia interrogatiua locoꝝ. ad q̃rsum enĩ rñdet actũs cũ ꝑpõe ꝟsus: vt q̃rendo q̃rsũ vadis rñdet ꝟsus ciuitatẽ. Ad q̃usqꝫ rñdet actũs cũ ꝑpõe vsqꝫ: vt q̃usqꝫ vadis: rñdet vsqꝫ ad montẽ dñi. Dico verũ argumentum concludit ꝙ tñ q̃tuor sit aduerbia interrogatiua locoꝝ simplitia: ſꝫ ista h enũerata sit

☞ Ar octauo. Ubi et vnde non habent eandem ꝭcatõꝫ(cõposita. probatur. Illa que differunt specie nõ habent eandẽ ꝭcationem: sed vbi et vnde differunt specie ergo: maior est nota: quia sicut res reales distinguunt per formas sic termini per ꝭcatõem: minor est nota: vbi enim q̃rit de mobili vt est in loco: sed vnde querit ð mobili vt venit de loco vt dictum est in vltimo notabili. Dico verum argumentum concludẽt si caperet hic ꝭcatio ꝓ modo quo dcõ ꝭcat. sed capit hic ꝭcatio ꝓ rñsiuo vt dictũ ẽ in vltimo notabili:

Articipium quid est pars orationis partem capiens nominis ⁊ verbi Recipit enĩ a nomine genera et casus: a verbo autem tẽpora et significationes ab vtroqꝫ numerum ⁊ figurã.

Trũ diffinitio pticipij a donato posita sit sufficienter assignata. Pro intellectõe q̃õnis mote Notãdũ ꝑmo ꝙ donat⁹ in text. ita diffinit pticipiũ. Participiũ ẽ ps orõnis capiẽs ptẽ noĩs ptẽqꝫ verbi: recipit enĩ a noĩe gña ⁊ casus: a ꝟbo tpa ⁊ ꝭcatiões ab vtroqꝫ aũt numeꝝ ⁊ figurã. Pro qua diffõne intelligenda. Sciẽdũ ꝙ diffinitũ pñtis diffõnis est pticipiũ in suppõne psonali captũ ꝓ suis signis ſꝫ petrus hyspanus vult ꝙ oẽ diffinitũ supponit simplr: logici tñ cões dicũt ꝙ oẽ diffinitũ supponat psonalr ꝓ suis signatis ⁊ inferiorib⁹: ꝓ gñe aũt in ista diffõne ponit ps orõnis: ⁊ capit h pars orõnis incomplexe ꝓ dcõne apta nata integrare orõnẽ latinã. Et dicit postea i textu: ꝙ pticipiũ recipit pattẽ noĩs. ꝓ q̃ intelligẽdo pticipiũ recipe ptẽ noĩs possum⁹ intelligẽ duplr. Primo ꝙ pticipiũ recipet ptẽ materialẽ: ⁊ isto mõ pticipiũ nõ recipit ptẽ noĩs ⁊ ꝟbi: alꝫ enĩ armiger dapifer essent pticipia: armiger enĩ recipit ⁊ cõponit a voce noĩali arma armoꝝ: ⁊ a voce ꝟbali. s. gero: sic etiã dapifer ꝯpõit a noĩe daps dapis: ⁊ a ꝟbo fero Scðo pticipiũ recipere ptẽ noĩs intelligit partẽ formalẽ ⁊ sic duplr Unomõ formalẽ ⁊ modũ ꝭcãdi eẽntialẽ: et sic pticipiũ iterũ nõ recipit partẽ noĩs: qꝛ modus ꝭcãdi noĩs formal' est alter q̃ꝫ modus ꝭcandi participij: silr modus ꝭcandi ꝟbi formal' est alter q̃ꝫ modus significandi pticipij. Scðo intelligit ꝙ participiũ recipit ptem formalẽ noĩs ⁊ ꝟbi accñtalẽ: ⁊ sic adhuc duplr. Unomõ ꝓpe ⁊ sic iterum nõ recipit: qꝛ si sic tũc sequeret ꝙ nomẽ et ꝟbũ ꝑuarent ill' accñtibus quod est falsum: sed intelligitur hoc similitudinarie: sic ꝙ participium habet aliqua accidentia similia nomini ꝭm speciem: ⁊ habet aliqua accidentia similia verbo ꝭm specieꝫ: ⁊ sic hoc est veꝝ. Dico notanter ꝭm speciem: qꝛ ꝭm numeꝝ accidentia q̃ sunt in nomine ⁊ ꝟbo nõ reperiunt in participio: dr̃ enĩ q̃rto phisicoꝝ Idem ꝭm numerum non est in diuersis. ⁊. vij. metaphisice: dicitur qð accidẽs nõ migrat ð subiecto in subiectum ꝭm numerum licet bñ ꝭm speciẽ.

Notandum secundo ꝙ donatus dicit in textu ꝙ participium recipit a noīe gn̄a et casus: et non a ꝓnomine: cū tamen pronomen etiam habeat illa accidentia. Ratio huius est ista: quia a principaliori debet fieri denominatio vt dicitur. viij. phicoꝝ: ſ; nomē est pars principalior q̄ ꝓnomen igiẜ ꝑticipium cōuenientius accipit partem noīs q̄ pronoīs. Declaratur ꝙ ꝓnomē sit pars principalior: quia ꝓnomen est inuentū ꝓpter nomē et sic est vicarius et seruꝰ eius mō seruus est minus dignus q̄ dominꝰ. Et dicit ꝙ participiū recipit a verbo tempora et significatōnes. Pro quo intelligendo licȝ ẜcatō nō sit accidens verbi expresse positū ante: tamen cōprehendiẜ sub genere: et sic per ẜcationem verbi hic intelligiẜ gn̄s verbi: vt eñ postea dicetur ꝙ cuius generis est ipm̄ verbū illius ẜcatōis est ipm̄ ꝑticipiuȝ vt in plurimū. Et hoc dicit allexāder in scd̄a parte sui In ꝟbi genere que sit signatio quere. Dicit autor in fine: ꝙ ab vtroq̄ recipit nūerū ꝛ figuram. i. sicut in noīe et verbo reperiẜ numerꝰ et figura: sic etiam in participio vt postea dicetur specialiter circa accidentia participij.

Notandum tercio ꝙ priscianus .xi. maioris ita diffinit participiū. Participium est pars orōīs que pro verbo accipiẜ ex quo deriuaẜ naturalr̄: genus et casum habens ad similitudinem noīs et accidentia ꝟbi absq̄ discretōe personaꝝ et modoꝝ. Que quidem diffinitio quāuis ī ꝟbis alia sit a diffōne participij quā ponit donatus: tñ eadē est ẜm rem. Et subiūgit ꝙ ꝑticipiū ē iuentū duplici rōnē. Prima vt duo actꝰ iūgi possent vni sube sine medio vt iohānes legens ꝓficit: vbi actus legendi et ꝓficiēdi ẜcanẜ inesse iohi. Scd̄o ꝑticipium est inuentū vt verba passiua ꝯstrui possent cū ablt̄o intrāsitiue vt me legente ꝓficior. i. informor. Notandū etiā ꝙ ꝑticipiū habȝ duplex ẜcatū: quoddā materiale et h̄ est suba: et aliud formale et hoc est actus quē designat. Rōne primi reddit suppositū verbo: suppositum eñ dȝ ẜcare rē vnde egrediẜ actus ꝟbi: et hoc nō pōt ꝯuenire ꝑticipio rōne ẜcati formalis sed materialis tm̄. Rōne scd̄i ꝯuenit cum verbo: sicut enim verbum ẜcat actum sic participiū: licet non eodem mō vt patebit in modo ẜcandi participij in notabili quarto. Sequiẜ corollarie ꝙ licet ꝑticipiū ẜcat vnū materialr̄ et aliud formalr̄ nō tñ sequiẜ ꝙ ergo ꝑticipiū sit equiuocū: equiuocū eñ ē qd̄ ẜcat multa eq̄ primo et ẜcatōe formali: participiū aūt ẜcat multa nō eque primo et formaliter: ẜcatōe enim formali ꝛ principaliter ẜcat actū: ex cōsequēti autem et materialiter: ẜcat subam in qua est talis actus: vt hoc participium legens ẜcatione formali significat actum legendi: sed ẜcatōe materiali tm̄ subam legentē vel q̄ facit et in qua est actus legendi

Participium duplici [illegible] ē inuentum

Notandum quarto ꝛ vltimo ꝙ modus significādi participij ẜm autorē modoꝝ ẜcandi est iste. Participiū est ꝑs orōnis ẜcans ꝑ modū fluxus ꝛ fieri indistantis a substantia. In quo mō ẜcandi totali ꝑticipij duplex reperiẜ modus ẜcandi participij partialis: vnus generalis ꝛ materialis in quo cū ꝟbo ꝯuenit. s. ẜcare ꝑ modū fluxus ꝛ fieri: sicut eñ ꝟbū ẜcat actum sub fluxu ꝛ fieri: sic et participium: quid autem sit ẜcare per modū fluxus ꝛ fieri dictum est sufficienter in caplo de diffinitiōe verbi. Et est etiam ibi dictum vnde ꝛ a q̄ ꝓprietate rei capitur talis modus ẜcandi. Aliter aūt est modus ẜcādi participij formalis: quo sub esse partis formaliter ꝯstituiẜ: et ꝑ quē ab alijs partibus formalr̄ distinguiẜ scȝ significare ꝑ modū indistātis a substantia: vt eñ dcm̄ est: verbū ẜcat ꝑ modū distantis a substātia qr̄ verbum ẜcat actum qui est accidens: qd̄ accn̄s ẜm esse essentie nō est substantia: sed distat a substantia: accn̄s eñ nō est substantia: sȝ essentialiter distat a substantia: qr̄ dr̄ primo phisicoꝝ. Accn̄s et substantia si sunt duo sunt ꝛ non vnū. ꝑticipiū aūt ẜcat actum ꝛ accn̄s ꝑ modum indistantis a suba: ẜm eñ esse exn̄tie oē accn̄s est ꝯiūctum substātie. Dr̄ eñ accn̄s quasi cadens ad aliud: qr̄ ad subaȝ. Et. iiij. metaph. dr̄. Accidentis nō est esse sed in alio esse. Sed vnde sumiẜ modus indistantis a suba vel vnius sube: dt̄ autor modoꝝ ẜcandi ꝙ oriẜ ab eadem ꝓprietate a qua oritur modus adiacentis in nomine que est ꝓprietas inherens alteri ẜm esse. Sequiẜ corollarie ꝙ licȝ ꝑticipiū ẜcat accidens ꝛ subam cōcretiue: et etiam nomen adiectiuū: nō tñ eodē mō: qr̄ nomen adiectiū ẜcat subam et accidens ꝑ modū habitus et q̄etis et permanentie: sed participium ẜcat substantiam et accidens ꝑ modum fluxus ꝛ successionis: actum quidem principaliter. ꝛ substantiaȝ dat intelligere ex ꝯsequenti quō relatiū vt pater dat intelligē correlatiuum vt filiū: nō tñ ẜcat eū. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio responsalis diffinitio ꝑticipij a donato posita ē sufficienẜ assigta. pȝ veritas huiꝰ ꝯclusionis ex notabilibꝰ.

☞ Arguiẜ primo. ꝑticipiū nō est ꝑs orōnis a noīe distincta ergo: ꝓbatur Illud qd̄ transit in vim noīs non distinguiẜ a nomine: sed ꝑticipiuȝ transit in vim nominis ergo: maior est nota: qr̄ illud quod transit in vim noīs hoc fit nomen: minor est grammaticoꝝ oīm qui ostēdūt q̄tuor modos q̄bus ꝑticipiū transit in vim noīs. Dico vꝫ argm̄ cōcluderet si ꝑticipium transiret in vim noīs formalr̄: sed hoc solū fit materialiter: sic ꝙ reperiẜ vna vox ẜm spēm que reperitur tā in nomine q̄ in participio vt amans: licet non sub eadem forma et modo ẜcandi.

☞ Arguiẜ secundo. participiū non capit accidentia nomine ꝛ ver-

modus ẜcandi participij

bo: ꝓbaᷣ q₂ sic sequereᷣ ꝙ accñs migraret de subiecto i subiectū. mō
h̄ est impossibile vt ꝓbatur septimo metaph̄ice Dico verū est ꝙ accñs
non migrat de subiecto in subiectum scōm numerum: ſ₃ bene scōm
spēm: et sic est in proposito vt declaratū est in pmo notabili.
☞ Arᷣ tercio. Participiū nō recipit ptem nōis et verbi accñtalem.
ꝓbatur q₂ tūc seqreᷣ ꝙ nomē ⁊ vbū pūarenᷣ accñtibꝰ suis: ꝓbaᷣ q̄a
illud qđ recipiᷣ ab aliq̄ nō ē i eo a q̄ recipiᷣ: vt cū ab aliq̄ recipiᷣ tu-
nica amplꝰ nō h₃ eā. Dico vm argm̄ ꝯcludēt si pticipiū realr ⁊ ꝓpe
recipēt ptē nōis ⁊ vbi ꝟ rcipit solū silitudinarie vt dcm̄ ē i pmo nōbili.
☞ Arguiᷣ quarto: pticipiū nō capit ꝟcatōem a vbo: ꝓbaᷣ nihil dat
qđ nō habet: sed vbū nō h₃ ꝟcatōem: ǵ maior ē aristo. pmo elencorū
minor q₂ ꝟcatio nō enūeratur inter accñā vbi vt pt₃ ex dictis in vbo
circa accñā verbi. Dico vm ē ꝙ ꝟcatio nō ē accidens vbi expsse poss
tum: tñ bñ implicitū eo ꝙ ꝯprehēdiᷣ sub gñe vt dcm̄ ē i scđo nōbili.
☞ Arguiᷣ quinto. pticipiū nō recipit a nōie genera et casus ꝓbaᷣ
q₂ recipit a ꝓnoīe: ꝓbatur quia ꝓnomen habet etiā gñā et casus vt
pt₃ ex dictis ante. Dico vm argumentū ꝯcludit ꝙ ꝓnomē etiam h₃
gñs et casum: q₂ tñ nomē est ps principalior q̄₃ ꝓnomen vt dictum ē
in notabili ideo ꝯueniētius pticipiū dr recipe ptē nōis q̄₃ ptē ꝓnōis.
☞ Arguiᷣ sexto. Diffinitio pticipij nō v₃: ꝓbaᷣ nulla diffō debet eē
interpretatio sed diffinitō pticipij est interpretatio ǵ nō v₃: maior est
nota: q₂ diffō d₃ oñdere rem vbi vt dr. vij. metaph̄. interptatio autē
solū oñdit quid nōis minor pt₃: hec diffinitio pticipij interptatur q̄d
itelligiᷣ p h̄ vōbulū pticipiū: dr eñ pticipiū q̄si ptē capiēs. Dico vm
argm̄ concludit ꝙ nulla diffinitio q̄dditatiua ⁊ eēntialis d₃ eē interp
tatō: ſ₃ diffō dscriptia ⁊ accñtalꝭ pt eē iterptatia: q̄lis ē ista dio pticipij.
☞ Arguiᷣ septimo: pticipiū nō capit ptē nōis ⁊ verbi: ꝓbaᷣ q₂ seq-
retur ꝙ armiger dapifer eēnt pticipia: ꝓbatur q₂ capiūt ptē nōis ⁊ v-
bi armiger eñ ꝯponiᷣ a nōie arma armorū et gero Dico verū argm̄ ꝯ-
cludit ꝙ armiger et dapifer capiunt partem nōis et vbi materialem.
mō ista diffō intelligiᷣ de pte formali accñtali vt dcm̄ ē i nōbili secūdo
☞ Arguiᷣ vltio: pticipiū nō ꝟcat p modū indistātis a suba: ꝓbatur
sic pticipiū ꝟcat p modū distantis a suba ǵ: ꝓbatur oē accñs ⁊ actus
distat ab alio cuiꝰ ē accñs: sed pticipiū ꝟcat actū et accñs: igiᷣ ptici-
pium ꝟcat p modū distātis a suba: maior est nota: q₂ accñs ⁊ suba dif
ferūt ꝑntaliter: mō ꝑnta sunt nature et q̄dditates distātes et diuerse.
dr eñ pmo posteriorū Essentie ꝑntorū sunt impmixte minor ē nota
et patuit ex his que dcā sunt. Dico verū argm̄ ꝯcludit ꝙ accñs ⁊ ac
tus distat ab eo cuiꝰ ē accñs ꝟm eēntiā et naturā: tñ nō ꝟm esse: mō h̄
fit mētio ꝙ pticipiū ꝟt actū q̄ ꝟm eē nō ē distās a suba ſ₃ ei ꝯiūctus.

Participio quot accidunt. Sex. Que. Genꝰ Ca
sus Tempus Significatio Numerus ⁊ Figura
Gñā participiorū quot sunt. Quatuor. Que ma
sculinum vt hic lectus. Femī vt hec lecta. Neu-
trum vt hoc lectum. Omne vt hic et hec et hoc
legens. Casus pticipiorū quot sunt. Sex. q̄. No-
minatiuus: vt hic et hec et hoc legēs. Genitiuꝰ
vt huius legētis Datiuꝰ vt huic legenti. Accu
satiuus vt hunc et hāc legentē et hoc legēs. Vo
catiuo vt o legēs Abltō vt ab hoc ⁊ ab hac ⁊ ab
hoc legente vel legenti. Tempora pticipiorum
quot sunt. Tria. Que. Presens vt legens. Pre-
teritum vt lectus. Futurū vt lecturꝰ vel legēdꝰ.

Utrū lr̃a donati de gñe casu ⁊ tpe pticipij sit suffi
cienᷣ assigta. p intellectōe q̄ōnis nc te. Notādū ē pmo. ꝙ dona. post
q̄₃ determinauit đ diffōne pticipij eiꝰ diffōe₃ oñdēs: iā ꝯsir đ eiꝰ accñti
bus determiat vt eo meliꝰ pticipij natura posset intelligi: dr eñ .i. de
aia ꝙ accñā magnā ptē ꝯferūt ad cognoscēdū ꝙ q̄d ē. Et dt ꝙ accñā
pticipij sunt sex. s. genꝰ casus tps ꝟcatio nūerꝰ ⁊ figura: qđ intelligē-
dū ē ad seīnuicē irreducibilia: q₂ pl'a sūt accñā pticipij q̄₃ ista sex: ſ₃ re-
ducunᷣ ad ista: motio eñ etiā ē accñs pticipij: q₂ pticipia mouenᷣ: tñ
motio reducit ad gñs: psona etiā accidit pticipio ſ₃ reduciᷣ ad nūerū
q₂ nūerꝰ ⁊ psona sūt accñā ꝯiugata ⁊ sīlr ligata vt est iuꝯius tactū: de
Q

motio reducitur ad genus, persona ad numerum

clinatio etiã est accñs pticipij sed reducit ad casum: silr forã casualis Spẽs aũt reducit ad figurã: oĩa enĩ pticipia sunt deriuatiue spẽi: q̃a deriuant ꝛ descẽdũt a verbis vt postea dicet. Nõ aũt hꝰ q̃re donatꝰ nõ posuit personã ꝛ spẽm expsse: qꝛ donatꝰ posuit illa accñã q̃ cõueniunt pticipio fm ordinẽ eiꝰ oriam et spẽm sic aũt nõ ẽ d psona ꝛ spẽ: nullũ enĩ ẽ pticipiũ pme psone: nec aliqd est pticipiũ pmitiue spẽi: exquo oĩa deriuant et descẽdũt a v̄bo. Seq̃t corollarie q cõparatio nõ pt eẽ accñs pticipij: pꝫ qꝛ pticipiũ fit p modũ fluxꝰ et fieri et successiõis: successiõi aũt nõ cõuenit intẽsio nec remissio. Successio enĩ ẽ de gñe q̃titatis: q̃titas aũt nõ suscipit magis et minꝰ. Etiã alia rõ: qꝛ cõparatiũ dꝫ regẽ ablm̃: vt dcm̃ ẽ in caplõ d noĩe: modo pticipiũ dꝫ regẽ illũ casum quẽ regit suũ v̄bũ: cõstat aũt q nõ oĩa v̄ba regũt ablm̃. Seq̃t corollarie scdõ q qñ vox pticipialis cõparatur vt amãs amãtior amãtissimꝰ: nõ ẽ pticipiũ: sꝫ trãsit i vim noĩs: veritas huiꝰ corollarij patebit in sequentibus latiꝰ cuꝫ dicetur q participiũ transit quatuor modis in vim nominis.

Notanduꝫ scdõ q genus participij diffinitur sic est ꝓpetas pticipij attributa pticipio ea rõne q̃ sibi ex ꝓpetate sue fcatiõis vl' ex vsu grãmaticoꝝ cõgrue ẽ ci ꝓponibile vnũ articulare pnomen vl' plã: vnũ vt h lectꝰ: plã vt h ꝛ h ꝛ h legẽs. Notãdũ ẽ etiã fm priscianũ. xj. maioris q oẽ pticipiũ ẽ gñs oĩs sb vna terminatõe aut sb pluribus sb vna vt amãs legẽs: sb plibꝰ vt lectꝰ lecta lectũ. Cuiꝰ rõ ẽ ista qꝛ v̄ba a qbꝰ pticipia nascũt ꝛ deriuãt oĩ gñi associãt: cõgrue enĩ diciꝰ vir legit: mlr legit: mãcipiũ legit: ꝛ p cõñs ẽt pticipia a talibꝰ v̄bis deriuata etiã oĩs gñs dicũt. Seq̃t corollarie pmo q grãmatici dicẽtes q futuens gñans sunt gñs mascu. tm̃. silr pregnãs pariens sunt gñs femi tm̃ loquunt valde ꝓpe de genere pticipioꝝ: attendo stricte fcationẽ pticipioꝝ: generans enĩ ꝓprie conuenit masculis tm̃: vñ et dicitur scdõ phisicoꝝ. Homo generat hoĩem et sol: vbi p hoĩem intelligit pr̃ generans. Silr pregnãs ꝓprie cõuenit femellis et pariens. Improprie tm̃ et false pñt talia pticipia attribui cuilibet gñi: ꝛ p cõñs gñis oĩs dicuntur: possum enĩ cõgrue loq: iohẽs est pregnans: iohẽs ẽ pariẽs: pꝫ qꝛ he orõnes ꝛ ꝓpõnes sunt false: g̃ cõgrue: tꝫ cõñã. qꝛ veꝝ ꝛ falsuꝫ psupponũt cõgruũ pmo periermeniaꝝ Grãmatici aũt dicẽtes talia pticipia esse vnius certi gñs: loquũtur ex vsu ꝛ nõ arte: arti enĩ nõ repugnat talia pticipia cõstrui sub gñe oĩ. Postea donatꝰ determinat de casu pticipioꝝ dicens q casus pticipioꝝ sunt sex sicut ꝛ noĩm: vñ ꝛ casus in pticipio eodẽ mõ diffiniri poterit sicut et in noĩe: vt sic. Casus est ꝓprietas pticipij attributa participio ea rõne qua fcat fcatũ suum recte vel oblique. Sequit corollarie q ꝓprium est pticipioꝝ: vt dicit iohẽs ianuẽsis nõ deficere in casibus: patet qꝛ pticipia sunt adiectiua: mõ adiectiua nõ debẽt deficere in casu: pꝫ qꝛ adiectm̃ dꝫ determinare substãtiuũ in quolibet casu: ꝛ p cõñs adiectiua nõ dñt deficere in aliquo casu.

Notandum tercio q tp̃s pticipij diffinitur sic: ẽ ꝓprietas pticipij attributa ei ea rõne qua fcat fcatum suum sub aliq̃ dria tpis: q̃ drie tpm sunt tres. s. pñs vt legens: ptm̃ vt lectus. futuruꝫ vt legẽdus. Sequit corollarie pmo q pticipium cũ pdit tp̃s ampliꝰ nõ est pticipiũ sed trãsit in vim noĩs vt hic natus meus pulcer ẽ: in q̃ orõne natus nõ fit cũ tpe: sꝫ ẽ nomẽ. Sed cũ dico: xp̃s natus ẽ i bethleem iude: h natus ẽ pticipiũ ꝛ fit cũ tpe ptõ. Sequit corollarie scdõ: q tp̃s i pticipio cognoscit dupl'r: vnomõ a porꝛ: ꝛ h ẽ ex fcatõe ꝛ sic illud pticipiũ qd fcat sub dria pñtis tpis est pñtis tpis vt legẽs. illd qd fcat sub dria pti tpis ẽ pti tpis vt lectus: illud v̄o qd fit sub dria futuri tpis est futuri tpis vt legẽdus. Sequit corollarie tercio q tp̃s recte et cõgrue dr accidere pticipio: rõ qꝛ pticipiũ fit actũ: mõ oĩs actꝰ ꝛ actio mẽsurant tpe: vt dr. iiij. phicoꝝ. Scdõ tp̃s cognoscit in v̄bo a posteriori: hoc est ex terminatõe: ꝛ sic illa que terminant in ans vl' i ens sunt pñtis tpis vt amans legẽs: illa que terminant in tus sus vl' xus sunt pti tpis: sed illa que terminant in dus sunt futuri tpis. Sũt tria tpa pticipij ad seinuicẽ irreducibilia: qꝛ ptm̃ põt subdiuidi i pticipio: sic in v̄bo: in ptm̃ pfectũ cõplete: in ptm̃ impfectũ ꝛ ptm̃ plusq̃pfectũ sed hoc nõ est cõiter vsitatũ. Sufficientia aũt istoꝝ tpm triũ capitur sic. Oẽ tp̃s aut est pñs aut distans a pñti. Si est pñs tũc est primum mẽbrum. Si aũt distat a pñti hoc est dupl'r. Aut distat a pñti p pus sic est ptm̃. Aut p posterius sic est futurum.

Notandum quarto et vltimo: q lꝫ verbum etiã fcat cũ tpe et etiã pticipiũ: nõ tamen eodẽ mõ: qꝛ verbũ fcat cũ tpe illimitabil'r: sed pticipiũ fcat cũ tpe limitabil'r. vñ Sigñcare cũ tpe limitabil'r est fcare cũ certa vel certis differẽtijs tpm: ita q p dcõnẽ importãtẽ tp̃s põt trahi ad aliã driaꝫ tpis accñr vt hõ fuit legẽs: in qua hoc pticipiũ legẽs est pñtis tpis essentialiali'r: trahit tñ ad ptm̃ tp̃us rõne huius verbi fuit accñr. Tñ Notandũ: verbũ limitari a tpe intelligitur dupl'r. Vnomõ simpl'r ꝛ absolute: sic q verbũ pñtis tpis fieꝫ pti aut futuri tpis: et hoc nõ est possibile. Ratio prima. qꝛ sicut est in natura sic parifomiter est in arte: Dicitur enĩ scdõ phisicoꝝ. Ars imitatur naturam: sed in natura presens vt sic non est preteritum nec futurũ: qꝛ sunt ptes tpis realiter distincte: sic etiam in arte verbũ pñtis tpis nõ põt fieri pti vel futuri tpis. Scdã ratio qꝛ sic periret scia ampliationũ: qua destructa multaꝝ ꝓpõnũ cõiter cõcessaꝝ periret. Sed q sequeret hoc: scꝫ q concesso isto q pticipiuꝫ limitaretur simpliciter

a tpe. Tercia ampliationū periret: q2 sequeret q verba preteriti vel futuri tpis: vel eo2 participia posita a parte predicati nō hērent ampliare subiectū vt ī ista homo ē mortu9: vl' hō ē gñand9. Illud eīn qd debz ampliare oz includere diuersas drīas tpm: si g̃ in p̄dictis orōib9 participia limitarent a preterito ad pñs: vel a futuro ad pñs: nulla esset ampliatio: q2 pticipia pñtis tpis nō hñt ampliare: ex quo nō icludūt diuersa tpa vel diuersas drīas tpm. Nō ē ergo simplr̄ xm̄ 2 absolute intelligendū q pticipiū posset limitari a tpe. Scd̄o g̃ intelligit q pticipium limitat a tpe ad bonū intellecctū: vt sic. Participiū vel vox pticipialis p dcōnē importantē tp̄s trahit accidentalr̄ ad aliud tp̄s: et ad supponendū ad aliud tpūs qd̄ aliqñ fuit pñs: vt h adam fuit legens: h pticipiū legēs limitat 2 trahit accñtalr̄ p hoc xbū fuit preteriti tpis ad tp̄s preteritū: nō sic q h pticipiū legens in dcā orōne esset preteriti tpis: sed sic q designant q act9 legendi fuit pñs ade: lz nūc est preteriti: et sic legens supponit p tpe nūc p̄terito q̄ aliqñ fuit presens ade. Silr̄ hui9 q2 cū dico. Iste hō currit hō ēntialr̄ s̄cat oēs hoies: q2 terminus vbicūq3 ponit eque multa s̄cat tñ ī dcā orōne restringit ad s̄candū 2 supponendū p vno hoie tm̄ et ergo p̄dicta ppō est singularis: et iste hō ē terminus singularis: sic eodē mō est in proposito. S3care āt cū tpe illimitabilr̄ est s̄care cū certa vl' certis differētijs tpm sic q p nullā dcōem importantē tp̄s pōt trahi ad aliā drīa3 temporis priori differētia tpis remanēte vt curro ē pñtis tpis 2 nō p̄t trahi ad aliō tp̄s: h eīn ē inepta fui curro: ero curro: Istis nōbilib9 sic stātib9 ē.

Significare in tempore illimitabiliter:

Conclusio responsalis. Littera donati de genere casu et tpe xbi ē bñ assignata: p3 ex his que dcā sunt in notabilib9.

☞ Arguit primo. Plura sunt gña in pticipio q̄3 q̄tuor: pbat q2 in pticipio etiā reperit gñs epicenū vt hic: volans passer mouet: in qua oratione volans est generis epiceni: pbat passer est gñs epiceni ergo etiā volans: 13 ꝯña q2 adiectm̄ et substantm̄ dñt cōuenire in genere: Silr̄ genus dubiū reperit in pticipio: pbatur in ista orōne: finis cōsumēs: in qua orōne finis est g̃l dubij ergo etiam consumēs: 13 ꝯña: q2 adiectm̄ et substantiuū dñt cōuenire in genere. Dico q nō oportz q sp adiectm̄ et subm cōueniāt in gñe: s3 sufficit q gñs vni9 includat ī genere alterius: et sic est hic: genus eīn epicenū includit genus masculinum vel femininū vt etiam dcm̄ est in capitulo ō nomine.

☞ Arguitur scd̄o. Aliqd̄ ē pticipiū quod nulli9 est generis: pbatur de illis participijs gñans pariens. Non oīs pbat q2 gñans ē masculini generis tm̄: silr̄ pariens est g̃l feminini tm̄ vt dt Hebrardus. Nō etiā sunt generis masculini nec feminini: pbat pticipiū desinēs in ans vl' in ens est generis oīs: sed generās pariēs desinūt in ans vel in ens. g̃ sunt generis oīs: maior ē oīm g̃maticoꝝ: minor est nota. Dico ver̄ xm̄ argm̄ ꝯcludit q gñans quo ad s̄catōem est generis masculini tantū et pariens ē generis feminini tm̄ quo ad s̄catōem. sed nō quo ad vocem: nō gñs plus attendit rōne vocis q̄3 s̄catōis: lz g̃ illa participia vere et p̄pe tātum conueniāt vni sexui: vt generans sexui masclino tantum: et pariens feminino tm̄: tñ improprie 2 false pñt etiā attribui rebus alterius sexus vt dictum est in tercio notabili.

☞ Arguitur tercio. Legens nō ē g̃l cōmunis g̃: probatur legens est generis omnis g̃ nō cōmunis: tenet ꝯña ex oppositis autecedēs pbat. Illa dcō est generis omnis cui p̄ponunt tria articularia ī declinādo sed huic dcōi legens preponuntur tria articularia ergo ē generis oīs et non cōmunis: maior est nota ex communi dicto grammaticorum minor est nota: quia dicimus hic et hec et hoc legens. Dico ver̄ argumentum concludit q hoc participium legens est generis cōmūis capiendo genus cōmune cōmuniter vt comprehendit sub se omne: tamen hoc participium legens est generis omnis capiendo genus cōmune proprie vt distinguitur contra genus omne: de quibus satis dictum est in capitulo de nomine de genere nominis.

☞ Arguitur quarto. Casus nō est accñs participij: ergo pbat casus est accñs illius ptis q̄ s̄cat subam: sed pticipium nō s̄cat subiam. S3 dr̄ dispō sube vt dicit auto2 modoꝝ s̄candi: minor quia pticipiū s̄cat actum q̄ ē accñs. Dico xm̄ argumentū ꝯcludit q pticipiū s̄cat actū formalr̄ nō quidē absolute: sed actum vnitū sube: et sic pticipiū etiam dat intelligere subam vt dcm̄ est in notabilib9 p̄cedētis questionis.

☞ Arguitur quinto. Participia deficiunt in casib9 ergo scd̄m nōbile est male positū: pbatur dcōes negatiue et distributiue carēt casū sed aliqua participia negant et distribuūt ergo: maior est nota ex his que dicta sunt superius: minor patet de istis participijs carens ignorans nesciens. Dico xm̄ argumentū concludit q participio non deficiunt in casu de his que non dñdunt a xbis negatōem includētib9 et s̄cātib9: nō predicta descēdūt a xbis que negatōem includunt.

☞ Arguitur sexto. Tempus nō ē accñs pticipij ergo: pbatur omne accidens debet abesse suo subiecto: sed tp̄s nō abest pticipio g̃ maior est porphirij in diffinitione accñtis: minor q2 qñ pticipio abest temp9 transit in vim nois et amplius nō est pticipiū. Dico ver̄ argumētu3 concludit q tp̄s nō abest pticipio s̄m esse et rē: tñ suffic̄ q s̄m modu3 intelligendi possum eīn intelligē pticipiū absolute quo ad ei9 modū s̄candi essentialem: nō intellecta eius tpe: quemadmodū possum intelligere ethiopem nō intellecta eius nigredine: prius eīn p̄t intelligi sine posteriori. Et scd̄o phicoꝝ dr̄. Abstrahentium nō ē mendatium.

Arguit septimo. plura sunt tpa pticipioꝝ ꝙ tria: pbat tps ꝯuenit pticipio rõne verbi: ꝫ in verbo sunt quinqꝫ tpa: ptm̄ em̄ diuidit ī ptm̄ ĩpfectũ: ptm̄ pfectũ: ꝛ in ptm̄ plusq̄pfectũ ꝙ maior est nota: qꝛ pticipiũ recipit a verbo tpa et fcatões: vt dcm̄ est minor ē nota ex pcedẽtibus. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludit qꝛ in pticipio repiunt plura tpa: ꝫ ista reducunt ad alia: vt ptm̄ impfectũ ꝛ plusq̄pfectũ reducunt ad ptm̄ et sic sub vna terminatione participium includit omnia ista.

☞ Arguit octauo. pticipiũ nõ fcat cum tpe: pbat. Illud qδ limitatur a tpe non fcat cũ tpe: sed pticipiũ limitat a tpe ꝙ: maior est nõ: qa limitari a tpe est pdere tps et nõ fcare cũ tpe: minor patet ex q̄rto notabili et tercio in quibus dcm̄ ē qꝛ pticipiũ fcat cũ tpe limitabilit. Dico veꝝ argm̄ concluderet si participiuꝫ simplr limitaretur a tpe sic qꝛ perderet tps: sed limitatur a tempore. i. trahitur ad aliud tempus accidentaliter: ad illũ intellectum qui est expressus in notabili quarto: vt hic iohannes fuit legens: iohannes erit legens.

Significationes pticipioꝝ in quo sunt Quia ab actiuo verbo duo participia veniunt. Pñs et futurum vt lectus legendus. A neutro quot duo: sicut ab actiuo. Pñs et futuꝝ vt stans staturus A deponenti quot tria. Que Pñs preteritum ꝛ futurum vt loquens locutus locuturus. A communi quot: quattuor. Que Pñs ptm̄ et duo futura vt criminans criminatus criminaturus vel criminandꝰ Numeri participioꝝ quot sunt: duo qui. Singularis vt hic legens. Plis vt hij legẽtes. Figure pticipioꝝ quot sunt: due: que Simplex vt legens. Decomposita vt negligens.

Legens pticipium veniens a verbo actiuo tpis pñtis gñis omnis numeri Sris figure simplicis casus nti ꝛ acti et vocatiui qδ declinabitur sic. Ntõ hic et hec et hoc legẽs Gtõ huius legentis. Dtõ huic legẽti. Actõ hunc ꝛ hãc legentẽ et hoc legẽs. Vtõ o legens. Abltõ ab h et ab hac et ab hoc legente vl' legenti. Eplr ntõ hij ꝛ he legẽtes ꝛ hec legentia. Gtõ hoꝝ ꝛ haꝝ et hoꝝ legẽtum vl' legẽtiuꝫ. Dtõ his legentibꝰ Actõ hos et has legentes: et hec legentia. Vtõ o legentes ꝛ o legẽtia. Abltõ ab his legẽtibus.

Lecturus participium veniens a verbo actiuo tpis futuri numeri singularis figure simplicis casus nominatiui qδ declinabitur sic. Ntõ hic lecturꝰ hec lectura hoc lectuꝝ. Gtõ huius lecturi lecture lecturi. Dtõ huic lecturo lecture lecturo. Actõ hunc lecturum hanc lecturaꝫ

hoc lecturum. Vtõ o lecture lectura lecturum.
Ablatiuo ab hoc lecturo: ab hac lectura: ab hoc
lecturo. Et plr. Ntõ hij lecturi hee lecture hec le
ctura. Gtõ hoꝝ lecturorum harum lecturarum
horum lecturorum. Datiuo hijs lecturis. Accu
satiuo hos lecturos has lecturas: hec lectura.
Vocatiuo o lecturi lecture lectura. Ablatiuo ab
his lecturis.

Ectus participium veniens a verbo pas-
siuo temporis preteriti numeri singularis
figure simplicis casus nominatiui quod declina
bitur sic. Nominatiuo hic lectus: hec lecta: hoc
lectum. Genitiuo huius lecti lecte lecti. Datiuo
huic lecto lecte lecto. Accusatiuo hunc lectum:
hanc lectam: hoc lectum. Et pluraliter Nomina
tiuo hij lecti he lecte hec lecta. Genitiuo horum
lectorum harum lectarum horum lectoruꝫ. Da
tiuo his lecti. Accusatiuo hos lectos has lectas

hec lecta. Vocatiuo o lecti lecte lecta. Ablatiuo
ab his lectis.

Egendus participium veniens a v̄bo pas
siuo: temporis futuri numeri singularis
figure simplicis casus Nominatiui quod decli-
nabitur sic. Nominatiuo hic legendus hec legen
da hoc legendum. Genitiuo huius legendi legē
de legendi. Datiuo huic legendo legende legen
do. Accusatiuo hunc legendum hanc legendam
hoc legendum. Vocatiuo o legende legenda le-
gendum. Ablatiuo ab hoc legendo ab hac legen
da ab hoc legēdo. Et pluraliter Nominatiuo hij
legendi hee legende hec legenda. Genitiuo ho-
rum legendorum harum legendarum horum le-
gendorum. Dtõ hijs legendis. Accusatiuo hos
legendos has legendas hec legenda. Vocatiuo
o legendi legende legenda. Ablatiuo ab hijs le-
gendis.

¶ Utrum littera donati de significatione: nume-
ro: et figura: exemplari declinatione participiorum sit bene assignata
Pro intellectione questiõis mote Notandũ ẽ primo ꝙ Significatõ
ꝑticipij diffiniẜ sic cõiter. Est ꝓprietas ꝑticipij attributa ꝑticipio ea
ratõe qua est actõis tm̃ vl' passionis tm̃ vel neutriꝰ vel vtriusqꝫ simul
ẜcatiõ. In qua diffinitõe tanguntẜ qnqꝫ ẜcatiões ꝑticipioꝝ. Actialis
tangiẜ cũ dꝛ actõis tm̃: et ibi etiã tangiẜ diponẽtalis: et hoc i illis ꝑti-
cipijs que deriuanẜ a vbis deponẽtalibꝰ que acõtem tm̃ ẜcãt. Passi-
ualis tãgiẜ cum dꝛ passiõis tm̃ siliẜ ibi tãgiẜ deponẽtalis et hoc in illis
ꝑticipijs que deriuanẜ a verbis deponẽtalibꝰ que passionẽ tm̃ ẜcant
vt postea dicetur. Neutralis tãgiẜ cuꝫ diciẜ neutriꝰ. Cõmunis tãgiẜ
cũ diciẜ vtriusqꝫ siẜ. Alij aũt breuiꝰ ita diffiniũt. Significatõ ꝑticipij
est ꝓprietas ꝑticipij attributa ꝑticipio ea ratione qua est originatũ vel
deriuatũ a verbo alicuiꝰ gñis. Significatõ actialis ẽ ꝓprietas ꝑticipij
attributa ꝑticipio ea rõne qua ipm̃ est deriuatum a verbo actiui gñis
vt amãs. Significatõ neutralis ẽ ꝓprietas ꝑticipij attributa ꝑticipio
ea rõne q̃ ipm̃ ẽ deriuatũ a verbo neutriꝰ gñis vt currẽs. Significatõ
passiualis est ꝓprietas ꝑticipij attributa ei ea rõne vt ipsum est deriua
tũ a verbo passiui generis vt amatus. Significatõ deponẽtalis ẽ ꝓprie
tas participij attributa ꝛ ꝯueniẽs ei ea rõne q̃ ipm̃ ẽ deriuatũ a verbo
deponentis gñ vt loquens nascens. Significatio cõis est ꝓprietas ꝑ
ticipij attributa ꝑticipio ea rõne qua ipm̃ est deriuatũ a verbo cõis gñ
vt criminãs. Sequiẜ corollarie primo ꝙ ẜcatio ꝑticipij cognosciẜ ex
gñe verbi: sic ꝙ ꝑticipiũ est illius ẜcatõis cuius gñ est verbũ qđ ab eo
descendit: veritas huiꝰ corollarij dicetẜ inferius latius. Seqẜ corolla
rie scđo ꝙ sicut quinqꝫ sunt gña in verbo sic qnqꝫ ẜcatões in ꝑticipio.
Ratio qꝛ ẜcatio ꝑticipij cognoscitur ex gñe verbi: vñ dicit Alexanđ
in scđa parte. In verbi gñe que sit signatio quere.

Notandum scđo ꝙ a verbis actiui generis duo
veniunt ꝑticipia: pñs in ans vel in ens: et futurum in rus vt ab amo
venit amans ꝛ amaturus. Pro quo intelligendo sciendũ ꝙ ẜm intẽ
tionem prisciani ꝑticipia pñtis tpis in ans vel in ens terminata for-
mantur a prima persona pti impfecti tpis indicatiui modi mutando
bam vel bar terminationẽ in ns vt amabã amãs: loq̃bar loq̃ns. Rõ
aũt istius quare potius formãẜ a pma psona q̃ scđa vl' tercia: qꝛ pma
psona ẽ dignioꝛ alijs. mõ a digniori dꝫ fieri denoĩatio: vt declarat ari
sto. 8. phisicoꝝ. Sꝫ ꝙ pma psona sit ceteris dignioꝛ: qꝛ pma psona con
cipit scđam ꝛ terciã ꝛ nõ ecõuerso: mõ de agẽs est pstantius passo. iij.
de aĩa. Scđm aũt alios grãmaticos ꝑticipia pñtis tpis aliẜ formãẜ in

verbis eñ pme et scđe ꝯiugatõis formanẜ a scđa psona pñtis tpis in
dicatiui modi interponendo n inter s ꝛ pñam lrãm vt amas interpo
nendo n inter s et a erit amans: sic doces interponendo n erit docẽs
Sed in verbis tercie ꝛ quarte coniugationis formantur a prima per
sona pñtis tẽporis indicatiui mõi mutando o in ens vt lego legens:
audio audiens Ab ista regula excipiunẜ isti duo: eo ꝛ queo: q̃ non sic
formant: quia eo habet iens et queo quiẽs. Sed participiũ futuri tem
poris in rus terminatum: formaẜ ab vltimo supino breuiando u: et
addendo rus: vt amatu: breuia u et adde rus erit amaturus. A verbo
neutrali vt dicit in textu: veniũt etiam duo participia presens in ans
vel in ens ꝛ futuꝝ in rus: vt a sto venit stans et staturus. A verbo au
tem passiuo veniunt duo: ptm̃ in tus sus vel xus terminatum ꝛ futu-
rum in dus: vt ab amor venit amatus ꝛ amandus: ptm̃ in tus termi
natũ vt amatus formaẜ ab vltimo supino amatu addẽdo s erit ama
tus. Sed ꝑticipia futuri tpis in dus terminata formanẜ a gtõ singu-
lari: mutãdo tis in dus: vt amans amantis: muta tis in dus erit amã
dus. A verbis autẽ deponentis gñis veniunt tria participia: pñs in
ans vel in ens: ptm̃ in tus: et futurũ in rus: vt a loquoꝛ venit loquẽs
locutus ꝛ locuturus. Sequitur corollarie ꝙ loquendus baccalarian
dus magistrãdus noĩa sunt ꝛ nõ ꝑticipia: vñ dcm̃ ẽ añ. Rursus đ neu
tris vel deponentalibus in dus. Noĩa ꝓcedunt que participantia ẜ
sunt: Sed a verbis cõis gñis veniũt quattuoꝛ ꝑticipia: pñs in ans vl'
in ens: ptm̃ in tus ꝛ duo futura: vnũ in rus: ꝛ aliud in dus: vt a crimi
noꝛ venit criminans criminatus criminaturus et criminandus. Se
quitur corollarie ꝙ iste regule date de formatione ꝑticipioꝝ intelligũ
tur: dũmõ ꝑticipia nõ deriuanẜ a verbis defectiuis ꝛ carẽtibꝰ supinis
et ergo si ꝑticipiũ careret supino: non format futuꝝ in rus: vt patet đ
de isto verbo studeo qđ caret supinis: ergo etiam caret futuro ꝑticipij
in rus. Rõ huiꝰ corollarij: qꝛ deficiente causa deficit ꝛ effectus: mõ su
pinũ est causa participij futuri tpis. Si ergo deficit supinum necessa
rio deficit et participiũ futuri temporis: Sequitur corollarie secũdo:
ꝙ omnia verba significantia splendorem carent participijs futuri tẽ
poris. Ratio quia carent supinis ergo etiam participio futuri tempo
ris. Quod autem omnia verba significantia splendorem carent supinis
excepto vno patet in istis metris. Omnia splendorem dicas caruere
supinis. Excipias vnum quod dat tibi fulgeo fulsum.

¶ Notandum tercio ꝙ ex littera donati habetur
ꝙ ꝑticipiũ ẽ illiꝰ ẜcatõis cuiꝰ gñ est vbũ a q̃ descẽdit. Et hoc nõ ẽ vni
uersaliter veꝝ: Sed intelligiẜ dũmõ participiũ est ita latum in signi
ficando sicut verbum a quo descendit: quia si participium nõ est ita

Significatio quid:
Significatio actiualis:
neutralis
Significatio participij unde cognoscitur:
nota
nota diligenter
nota

latū in ſcando ſicut verbū a quo deſcēdit: nō oportet ꝙ ꝑticipiū ſit illi⁹ ſcatiōis cui⁹ gn̄s ē ſuū ꝟbū: pȝ criminoꝛ ē gn̄s cōis: dixit eñ donat⁹ añ ꝙ ꝟba cōia ſm ſe ſumpta cadunt in duas formas .i. duplicem ſcationē qꝛ ſcant actiue ⁊ paſſiue ſil': tñ hoc ꝑticipium criminans deriuatū ab eo nō ē ſcationis cōis ſed ſolum actiualis: ſic criminaturus licet veit a verbo criminoꝛ qd̄ eſt cōis gn̄s: tñ ſolū eſt ſcatōis actiualis: ſic criminatus nō eſt ſcatiōis cōis: ſed paſſiualis tm̄: ſed hoc participiū criminandus eſt ſcatiōis cōis. ꝟſus. Sola ꝑ ans ens rus actio ſcaꝛ. Tus ſolū patitur ꝑ dus vtrūq ſcaꝛ. Sequiꝛ corollarie ꝙ licȝ hoc ꝟbū criminoꝛ regit actm̄ et ablm̄ indifferenter: ex quo ſcat actiue et paſſiue: tñ criminans ſolū regit actm̄: qꝛ ſcat actiue tm̄: ſilr criminatus regit ablatm̄ tm̄: qꝛ ſcat paſſiue tm̄: ſed criminandus indifferenter regit actm̄ vel ablatiuū: qꝛ retinet ſcationē verbi et ſignificat tā actionē ꝙ paſſionē

¶ Notandum quarto ⁊ vltimo ꝙ numerus in ꝑticipio eodem modo diffinitur ſicut in nomine ſolum variando genus: vt vbi in nomine dr̄ numerus eſt ꝓprietas noīs: ſic hic dr̄ numerus eſt proprietas participij. Eſt tñ differentia inter numerum nominis et participij: qꝛ nomina deficiunt in numero: aliqua in ſl'ri vt diuicie nuptie: aliqua in plurali vt nomina ꝓpria ſed participia nō deficiunt in numero: patet quia participia ſunt adiectiua: mō adiectia nō dn̄t deficere in numero: ex quo dn̄t determinaꝛe ſubſtātiua in quolibȝ numero. Sic eodē mō dōm eſt de figura ꝑticipij ſicut noīs: niſi eñ in noīe dr̄ figura eſt ꝓpetas noīs: in ꝑticipio eſt dōm figura ē ꝓpetas ꝑticipij. Sequiꝛ corollarie ꝙ nullū ꝑticipiū eſt cōpoſite figure ſed ſimplicis aut decōpoſite ſi eñ ꝑticipiū venit a verbo ſimplicis figure ipſum eſt ſimplicis figure vt legens: ſi venit a verbo ꝯpoſite figurē tunc ꝑticipiū eſt decōpoſite figure vt negligens qd̄ venit a verbo negligo ꝯpoſite figure. Negligo eñ cōponiꝛ a nec et lego deponendo c ⁊ apponendo i vt dcm̄ eſt añ in figura de verbo. ꝟſus. Participās oē dic ſimplicis eſt figure. Aut decōpoſite dicere nō dubites. Sequiꝛ corollarie ꝙ ſi aliqua vox ꝑticipialis cōponiꝛ cū ꝓpōne tm̄ qua ſuū verbuȝ cōponi nō pōt. tūc talis vox nō eſt ꝑticipiū ſed nomen vt indoctus.

nota

¶ Poſtea donatus in fine oñdit exēplare declinationē ꝑticipioꝝ: ꝑ ꝙ itelligēda ꝙ dona. ſolū declinat ꝑticipiū actiue et paſſiue ſcatiōis ⁊ aliaꝝ ſcationū nō. Rō qꝛ iſte due ſcatōes ſunt principales: mō de ꝑncipalioribus dȝ eſſe ſmo et locutio. Alia cā: qꝛ ꝑticipioꝝ aliaꝝ ſcationū declarationē reliqt foꝛe notā ex declaratione ꝑticipioꝝ actiue et paſſiue ſcatiōis ſicut eñ declinaꝛ amans ſicut currens. Tercia rō ꝓpter breuitatē: ponere eñ declinationē ꝑticipioꝝ cuiuſlibet ſcationis fuiſſet res longa et tediosa. Iſtis notabilibus ſic ſtantibus eſt.

tediosa

Concluſio reſponſalis. Littera donati de ſcatōe numero et figura: et exemplari declinatione participiorum eſt ſufficienter aſſignata: patet concluſio ex notabilibus iam declaratis.

☞ Arguiꝛ pmo. Tm̄ due ſunt ſcatōes participioꝝ ergo nō quinqȝ probaꝛ qꝛ ois ſignificatō participij aut eſt eſſentialis aut accidentalꝛ eſſentialis vt ſcare ꝑ modū fluxus et fieri: accn̄talis vt ſcare ſingulariter vel pluraliter. Dico ꝟm argumentū concludit ꝙ ſignificatōes participiorum in genere ſunt tantum due: licet in ſpecie ſunt plures ꝙ due: quia ſignificatio accidentalis ſubdiuidiꝛ in quinqȝ membra.

☞ Arguitur ſcdo. Aliqd̄ eſt participiū quod nullius eſt ſcationis ergo: ꝓbatur criminans eſt ꝑticipiū et nullius eſt ſcatōis Non actiualis probatur participium debet eſſe illius ſcationis cuius generis eſt verbum: ſed criminoꝛ ē generꝭ cōis ergo criminās dȝ eſſe ſcatōis cōis: maioꝛ ē nota: qꝛ ſcatio participij oritur a genere ꝟbi: minoꝛ ē nō ſilr ex dictis in genere verbi. Dico ꝟm argm̄ concludit ꝙ participiū dȝ eſſe illi⁹ ſcatōis cui⁹ generis eſt verbū: ꝟm ē qñ ꝑticipiū ē ita latuȝ i ſcando ſicut verbū a quo deſcendit: ſed hoc particpium criminās nō ē ita latū in ſcando ſicut crimioꝛ vt declaratū ē in tercio nōbili.

☞ Arguitur tercio. Tm̄ tres ſunt ſcatōes ꝑticipioꝝ: ꝓbaꝛ oē ꝟbuȝ aut ſcat actiue aut paſſiue aut neutraliter ergo tm̄ tres ſunt ſcatōes participioꝝ: antecedēs pȝ qꝛ oē verbum ſcat actionē tm̄: aut paſſionem tm̄ aut neutrū: vt patet in diffinitione verbi: ꝙ etiā oē ꝑticipiuȝ aut ſcat actiue tm̄: aut paſſiue tm̄: aut neutrū. Dico ꝟm argm̄ concluderet ſi ſcatio in participio ſolum attenderet ex ꝑte ſignificatōis ꝑticipij: ſȝ etiā attendiꝛ ex ꝑte gn̄s i ipō ꝟbo: mō gn̄a ꝟboꝝ ſunt qnqȝ.

☞ Arguitur quarto. Aliqd̄ ē participium quod nulli⁹ ē ſcatōnis ꝙ ꝓbatur ſcatio attendiꝛ ex genere: ſȝ hoc verbū ſum a ꝙ deriuaꝛ. ens nullius eſt generis ergo ens eius participiū eſt nullius ſcatōis maioꝛ eſt nota: minoꝛ qꝛ hoc verbū ſum nec terminatur in o nec in oꝛ: ꝙ ſum nullius eſt generis: tȝ ꝯña qꝛ gen⁹ ꝟbi ſumiꝛ ex teriatōe in o vl' i oꝛ vt dictum eſt circa genus verbi. Dico ꝟm argumentū concludit ꝙ licȝ hoc verbum ſum nullius eſt generis quo ad vocē: tamen quo ad ſignificationem eſt generis neutri⁹: et ergo etiā ens ē neutralꝛ ſcatōis.

☞ Arguitur quinto. Significatio nō ē accn̄s ꝑticipij: ꝓbaꝛ Idē nō eſt in diuerſis: ſed ſcatio reperiꝛ in qualibet parte ergo: maioꝛ ē ariſto. iiij. phicoꝝ: minoꝛ quia in qualibet ꝑte reperiꝛ ſcatio et mod⁹ ſcandi vt dt̄ autoꝛ modoꝝ ſcādi. Dico ꝟm argumētū concludit ꝙ capiēdo ſcationem vt eſt repſentatio rei per vocem ad placitū ſic reperitur in qualibet ꝑte: ſed ita nō capitur hic: ſed capiꝛ hic ſcatio pro quodam mō ſcandi participij accidētali qui ꝯuenit ꝑticipio rōne gn̄s verbi.

☞ Arguit̃ sexto. Figura ꝯposita etiã repit̃ ĩ pticipio g̃ ples sũt figurẽ ĩ pticipio q̃z duę: ꝓbat̃ añs: q꞉ figura ꝯposita etiã repit̃ ĩ pticipio ꝓbatur figura decõposita repit̃ ĩ pticipio g̃ etiã ꝯposita: tꝫ ꝯña ab inferiori ad supiꝰ: oẽ em̃ qđ est figure decõposite ẽ ꝯposite figure ⁊ nõ ecõuerso illud qđ ẽ ꝯposite figure ẽ decõposite figure. Dico veꝝ argm̃ ꝯcludit ꝙ oẽ qđ ẽ figure decõposite ẽ figure ꝯposite capiẽdo figurã ꝯpositã cõiter: ſꝫ talit̃ nõ põt capi in ꝓposito q꞉ ħ potiꝰ capiunt̃ desperate.

☞ Arguit̃ septimo. Aliqđ est pticipiũ qđ nullius ẽ figure: ꝓbat̃ potens est participiũ ⁊ nullius figure: ꝙ nõ sit simplicis figure ꝓbat̃ q꞉ venit a vbo ꝯposite figure. s. possum: possum em̃ cõpouit̃ a potis ⁊ sũ ergo potẽs est figure decõposite: tenet ꝯña: q꞉ illud pticipium dr̃ figure decõposite qđ deriuat̃ a verbo ꝯposite figure. Q꞉ aũt possum non sit decõposite figure: pꝫ auctoritate donati qui dicit in capitulo đ nomine ꝙ potens ẽ figure simplicis. Dico veꝝ argm̃ cõcludit ꝙ potẽs inq̃ꝫtũ nomẽ est simplicis figure: sed inquantũ pticipiũ est figure decomposite: vt dictum est in capitulo de figura nominis.

☞ Arguit̃ vltio: ꝓcessus donati ẽ ĩsufficiẽs: ꝓbat̃ q꞉ nõ declinat pticipia aliaꝝ ꝯiugationũ vt neutral' deponental' ⁊ cõis Dico ꝙ eoꝝ declinationẽ reliq̃t fore notã ex declinatõe pticipioꝝ ꝯiugationis actual' vl' passiualis: vl' etiã dimisit hoc ꝓpter breuitatẽ vt dcm̃ ẽ ĩ nõbili vltio

Coniunctio quid est pars orationis annectens ordinansqꝫ sententiam

Trum diffinitio coniunctionis a donato in textu sit sufficienter assignata: in qua dicitur. Coniunctio est pars oratõnis annectens ordinansqꝫ sententiam. Pro intellectõe questionis mote. notandum pmo ꝙ diffinitũ pñtis diffinitiõis est cõiũctio in suppositione ꝑsonali ꝓ suis signatis. scilicet ꝓ omnibus coniunctionibus vt sunt iste: et vel si et similes. ꝓ genere aũt in diffinitõne ponit̃ pars orõnis indeclinabilis: et per hoc ſm aliquos excludit̃ hoc relatm̃ qui quod etiã ꝯiungit: q꞉ facit ꝓpõnem ypoteticã: dt eniꝫ hugo ꝙ hoc relatm̃ qui que qđ positũ inter duo verba ⁊ referẽs subiectum totalẽ facit ꝓpõnẽ ypoteticã et resoluit̃ in et ⁊ in ille: vt sortes currit qui mouet̃: resoluit̃ in istã: sortes currit ⁊ ille mouetur. Aliqñ tñ videtur esse aliter dicendũ vt patebit in sequentibus. Dr̃ scđo ĩ diffinitione ꝯiũctio est ps orõnis annectens: quod valet tm̃ sicut ꝑ vim: coniũgens scꝫ absolute: scꝫ ꝙ vltra actum cõiungẽdi nihil aliud designat et importat. Pro quo intelligendo: ꝯiũctio cõiungit dupliciť Primo cõiũgit ꝑ vim: qñ scꝫ ꝯiungit ea que nõ denotantur habere aliquam dependentiam et sequelã ad inuicem vt hõ et asinꝰ currit hõ em̃ et asinus sunt desperata: desperata aũt non vident̃ nec hñt đpendentiã et sequelam ad inuicem. Et tales ꝯiungunt ꝯiunctiones copulatiue et disiũctiue. Dictũ est notanter in diffinitione: annectẽs id est per vim coniũgens absolute: sic ꝙ vltra vim ꝯiũgẽdi nihil aliđ importat: per hoc ſm aliquos excluditur verbũ substantiñ qđ ꝯiũgit subiectũ cum ꝑdicato: dr̃ em̃ primo ꝑiermeniaꝝ: hoc verbũ subm̃ importat actum complexiuũ quẽ sine extremis nõ est intelligere: nõ tñ sequit̃ ꝙ ergo hoc vbũ subm̃ sit cõiũctio: q꞉ vltra talem actũ ꝯiũgẽdi aliqđ aliud designat et importat: vt tp̃s vel actum essendi absolute. Similiter per hoc excludit̃ hoc relatiuũ q̃ q̃ qđ: quod licꝫ etiã ꝯiũgit vt dcm̃ est: ex quo facit propõem yppoteticam: nõ tñ est ꝯiũctio: quia vltra actũ ꝯiũgendi aliqđ aliud importat: q꞉ actũ referẽdi: ⁊ sic nõ cõiũgit absolute. Aliȷ tñ volũt excludẽ vbũ subm̃ silr̃ relatiuũ ꝑ gñs cũ dcm̃ ẽ coniũctio est pars orationis indeclinabilis vt dictum est.

Notandum secundo dicitur tercio in diffinitiõe ordinansqꝫ sententiam: que particula valet tm̃: coniũctõ ẽ ordinãs. i. ꝑ ordinem coniũgẽs: sententiam. i. orões vel orões sniam facientes scꝫ absolute: sic ꝙ vltra actũ ꝯiũgendi nihil aliud importat ⁊ đsigat Unde. Coniũgẽ ꝑ ordinem est cõiũgere aliqua que denotãtur hẽre dependentiã ad se inuicẽ vt si sortes currit sortes mouet̃: cursus eniꝫ et motus depẽdent ad se inuicẽ esse sicut causa ad effectũ: quicquid em̃ currit ħ mouet̃ et nõ econuerso. Silr̃ hic: si asinus volat asinꝰ hꝫ pennas: volare et habere pennas vnũ hñt respectũ et dependentiaꝫ ad aliud. Et isto modo ꝯiũgunt ꝯiũctiones causales et rationales. Sequitur corrollarie ꝙ ꝯiũctiones expletiue proprie nec ꝯiungunt ꝑ vim nec per ordinem: nec sunt de necessitate orationis: sed de bene esse: et ꝯiuncta tantum ornant vt tu aũt domine miserẽ nobis: hec cõiunctõ autem non ponitur de necessitate sed causa ornatus ornatior enim est sermo cũ pono autem q̃ꝫ si dimitterem. Aliȷ tamen dicunt ꝙ coniunctões expletiue etiam coniungũt per vim et per ordinem: sed occulte vt hic: siquidem noscat dilectio vestra in qua oratione hec ꝯunctio expletiua siquidem coniũgit per ordinem occulte: q꞉ ꝯiũgit adiectiuum vestra et substantiuum dilectio: modo adiectm̃ et subm̃ habent dependentiam ad inuicem sicut determinatio et suum determinabile: primum tamen est communius et melius. Sequitur corrollarie ex dictis ꝙ licet aduerbia localia tempo:alia etiã coniũgunt:

quia faciunt propositiones ypotheticas vt dicunt logici copulatiuas vt vbi sortes currit plato mouetur: que valet istam: in quo sor currit: et in eodem loco plato mouetur: tamen nõ sunt coniunctiones: quia cõiunctio coniũgit absolute: sed aduerbia localia et tẽporalia vltra actum coniungendi important aliqđ aliud: quia determinãt verba aut ratione loci: aut tpis vt dictum est in capitulo de aduerbio.

**Notandum tercio. q̄ hec coniunctio q₃ in diffinitione non debet capi copulatiue pro et: nulla enĩ est coniunctio q̄ cõiungit tam per vim q̄₃ per ordinem. S₃ dz capi pro vel: sepius enim in scriptis capitur et p vel: vt enĩ ostendit thomas.ij.phi.cõ in diffinitione nature et capit p vel cum dr. Natura ẽ principiũ mouẽdi et quiescendi: nõ enĩ in oibus rebus natura ẽ principiũ mouẽdi q₂ in terra nõ. Dicit enĩ commentator scđo celi. Si omnes dij descenderent terram mouere nõ possent. Nec etiã natura est principium quiescẽdi q₂ in celo nõ. Dicatur enĩ.ix.metaphice. Nõ ẽ negandũ q̄ celum siet Sic et in pposito q₃ capit p vel. vt diffinitio valeat tm̃ cõiunctio cõiungit per vim aut p ordinẽ. Non tñ debet capi vel hic disiũctiue. alias enĩ diffinitio cõstitueret vnã ypotet cã falsam cũ diffinito: quia valeret tm̃ ois cõiũctio cõiũgit p vim: vel ois coniunctio cõiũgit per ordinem que tota disiũctiua est falsa: quia ambe eius partes sunt false. S₃ dz capi vel disiũctim vt facit vnã kathegoricã de disiũcto pdicato et sic valebit tm̃: omnis cõiũctio cõiungit per vim vel per ordinem.

¶ Et est cõiunctio inuenta fm intentiõem prisciani.xvj. maioris tribus de causis. Primo vt duo casualia cum eodẽ vbo cõstrui possent vt iohes et petrus currũt. Scđo vt econuerso duo verba vniri et cõiungi possent vni casuali vt iohãnes legit et currit. Tercio vt illa q̄ per se vniri et coniungi nõ possunt: vt desperata: cõiũgerentur p cõiũctionem vt homo et asinus. Quarto ideo põt adiũgi. ppter facere ppositiones ypoteticas et diuersas kathegoricas de copulatiuis conditionatis et disiunctis extremis que sine cõiũctiõib₉ fieri nõ possunt

Notandum quarto et vltimo: q̄ coniunctiones modus signandi fm autorem modor₂ signandi est iste. Coniunctio est pars orationis signans per modũ coniungẽtis duo extrema. Coniunctio enim vt dcm̃ est: est inuẽta propter hoc vt ea cõiungeret q̄ per se vnibilia non sunt: vt desperata: recte ergo dr q̄ modus signandi coniunctiõis est coniungere duo extrema Sciendum aũt vt dictum est prius superius q̄ omnis modus signandi in grãmatica si nõ est fictus: oportet q̄ sumatur ab aliquo modo essendi in natura: et ab aliqua ppetate rei: oportet ergo q̄ mod₉ signãdi cõiũctiõis pporcionet aliq̄ mõ essendi in natura. In natura aũt reperiẽ diuersitas in vnibilibus: aliqua enĩ sũt q̄ vniũẽ seipis sine medio intrinsico vt materia et forma: silr actus et potentia. Inter enĩ vnionẽ materie et forme: similiter actus et potentie non cadit mediũ intrinsicũ vt declaraẽ.ix.metaph.et.ij.de anima. Dicit enĩ aristo. q̄ nõ oportz querere mediũ quare ex corpe et anima fit vnũ sicut nõ oportet querere cãm quare ex sigillo et cera fit vnum rõ huius ẽ p se nota: q₂ vnũ hz se vt act₉ et aliud vt poña: mõ ex actu et potentia fit vnũ per se vt dr.ix.metaph. Alia aũt in natura sũt vnũ per mediũ p qđ cõiũguntur adinuicem: vt due res diuerse q̄ fm se vniri nõ pñt vniũtur per mediũ: vt duo asseres iũgunẽ p clauũ mediũ: sic pportionabilr in arte inueniẽ q̄ aliqua vniũtur sine medio vt determinatio et determinabile vt alb₉ hõ: deteriatõ enĩ hz se vt act₉ s₃ determinabile vt potentia: sicut g̃ ĩ natura ex actu ⁊ potentia fit vnum sine medio: sic et in arte ex deteriatõne et deteriabili fit vnũ. Etiam sunt aliq̃ in arte que p se vniri nõ pñt: sed vniũtur p medium: qđ illa cõiũgit sic sunt duo desperata vt hõ et asin₉: ⁊ ad talẽ vnionẽ faciẽdã inuẽta ẽ cõiũctio: recte g̃ dt: mod₉ signãdi ipi₉ cõiunctõis est q̄ cõiũctio ẽ pars orõis signans p modũ cõiũgentis duo extrema. Capiẽ g̃ mod₉ signandi cõiũctiõis a ppetate rei et mõ essendi q̄ repiẽ in reb₉ realib₉ q̄ apte sunt cõiungere res aliquas ad inuicẽ: vt in clauo vel bitumine reperitur aptitudo q̄ põt iũgere duos asseres silr. Istis nõbilib₉ sic stantib₉ ẽ.

Conclusio responsalis. Diffinitio coniunctõnis a donato posita est bene et sufficienter assignata Veritas huius cõclusionis patet ex declaratione et notabilibus.

☞ Arguitur primo Diffinitio cõiũctõnis nõ v₃: pbaẽ nulla diffõ d₃ cõueniri alteri a diffinito: sed diffinitio cõiũctionis cõuenit alteri a diffinito g̃: maior est nota: q₂ ẽ vna cõdtõ bone diffõnis: minor pat₃: quia cõuenit vbo subũo: verbũ enĩ subm est copula pdicati cũ subcõ. Dico ꝯm argm̃ concludit q̄ vbum substantm̃ cõiũgit: sed nõ eodem modo sicut coniũctio: q₂ coniũctio coniũgit absolute: sic q̄ vltra actũ coniũgendi importat aliqđ aliud mõ vbũ substãtiuũ vltra actũ cõiũgẽdi importat aliquid aliud. q₂ tps: ⁊ etiã excludiẽ per gñs diffõnis: cõiũctõ enĩ est pars indeclinabilis: verbũ aũt substantiuũ ẽ ps declinabilis.

☞ Arguitur scđo. Diffinitio adhuc cõuenit alteri a diffinito ergo: pbatur q₂ cõuenit huic relatiuo q̄: pbaẽ. Illud qđ facit ppõem ypoteticã copulatiuã ẽ cõiũctio: sed q̄ facit ppõem ypoteticã copulatiuam g̃ q̄ ẽ cõiunctio: maior ẽ nota: q₂ ppõ ypotetica ẽ illa in qua cõiungũtur due ppões kathegorice p hanc cõiũctionẽ et vel sibi similẽ mior ẽ hugonis q̄dt q̄ q̄ positũ inẽ duo vba facit ppõem ypoteticã copulatiuã. Dico ꝯm argm̃ cõcludit q̄ h relatiuũ q̄ facit ppõe₃

Coniunctio e adinuenta

Desperata coniungere que ... ad ... ...

modus signandi coniunctionis

ypoteticam non ratione sui sed rōne coniunctionis copulatiue iclu-
siue: qa resoluit in et et in ille. Et dico consequenter ꝙ licet hoc rela-
tiuum q̇ coniungit: tamen nō absolute sicut cōiunctio: quia vltra ac
tum coniungendi importat actum referendi.

☞ Arguit tercio. Diffinitio cōiunctionis nō valet: ꝓbat ois diffini
tio debet predicari ꝺ diffinito vniuersalr: sed diffinitio cōiunctōis nō
est hmōi ḡ: maior est vna conditio bone diffinitionis: minor q̄ hec est
falsa: ois cōiunctio coniūgit ꝑ vim et ꝑ ordinē. Dico veꝝ argm̄ ꝯclu-
deret si ꝙ teneret in diffinitiōe copulatiue: sed tenetur ꝓ vel.

☞ Arguit quarto: etiā tenendo ꝙ ꝓ vel diffinitio nō valebit: ꝓbat:
omnis diffinitio est mala ex qua cū diffinito ꝯstituit ꝓpō falsa: sed ac
cipiendo ꝙ ꝓ vel ex diffinitiōe ⁊ diffinito ꝯstituit ꝓpō falsa: maior est
nota: q̄ diffinitio dꝫ predicari de diffinito vlr et affirmatiue: minor qa
hec est falsa: omnis ꝯiunctio cōiungit ꝑ vim vel ois ꝯiunctio coniun
git ꝑ ordinem: patet qa est vna disiunctiua falsa: q̄ ambe ꝑtes sūt fal
se. Dico veꝝ argm̄ ꝯcluderet si ꝙ captū ꝓ vel in diffōne teneret dis-
iunctiue: sed dꝫ teneri disiunctiue vt ꝯstituit vnā kathegoricam ꝺ dis
iuncto extremo: et sic valebit tm̄: omnis ꝯiunctio ꝯiungit per vim vl
per ordinem: et hoc est veꝝ: vt dcm̄ est in tercio notabili.

☞ Arguit quinto. Diffō ꝯiunctionis nō vꝫ: ꝓbat ois diffinitio dcbꝫ
cōuenire cuilibet ꝯtento sub diffinito: sed aliqua est ꝯiunctio cui hec
diffinitio nō ꝯuenit igitur: maior est nota ex vna ꝯditione bone diffō
nis: minor q̄ nō ꝯuenit ꝯiunctionibus expletiuis: ꝓbatur: q̄ grāmati
ci dicūt ꝙ ꝯiunctōes expletiue nō cōiungūt nec ꝑ vim nec ꝑ ordinem
sed tm̄ coniūcta ornant. Dico veꝝ argm̄ concludit ꝙ ꝯiunctiones ex
pletiue non coniungunt nec ꝑ vim nec per ordinem expresse tm̄ īplici
te et virtualiter vt dictum est in scđo notabili.

☞ Arguit sexto. Cōiunctio conditionalis nō coniungit ergo: ꝓbat
omne coniūgens debet poni in medio inter illa que coniūgit: sed cō
iunctio conditionalis non ponit in medio inter illa que cōiungit: er-
go maior est nota: quia ligamentū et vnio debꝫ poni inter illa q̄ vnit
et coniungit: minor patet: qa ponitur in principio: vt cuꝫ dr: si homo
currit homo mouetur. Dico verū argumentū concludit ꝙ coniūctio
conditionalis non ponitur in medio quo ad vocem: tamen bn̄ quo
ad virtutem: et sic hec ꝯiūctio si dirigit virtutem in mediū.

☞ Arguitur septimo. Cōiūctio disiūctiua non coniūgit ergo: ꝓbat
Illud quod disiūgit non coniūgit: sed coniūctio disiunctiua disiun-
git ergo maior est nota: qa coniūgere ⁊ disiungere sunt opposita: mō
opposita nō pn̄t inesse vni: vt dicit in postꝑdicamentis: minor qa cō-
iūctio disiūctiua dr disiūctiua a disiungendo. Dico veꝝ argumētuꝫ
ꝙ coniunctio disiunctiua cōiungit et disiungit respectu diuersorum
coniungit eniꝫ dictiōes ⁊ disiūgit sensus: vt hic homo vel asinus cur
rit significatur ꝙ vnum illorum currit: homo vel asinus.

☞ Arguit vltimo. Cōiunctio copulatiua nō ꝯiungit per vim ergo
ꝓbatur sequela. Illa coniūctio cōiungit per vim que ꝯiungit ea que
depēdētiā nullam habēt ad inuicē: sed cōiūctio copulatiā ꝯiungit ea
que habēt depēdentiā ad inuicē: ergo non ꝯiungit per vim: maior est
nota: q̄ hoc est cōiungere per vim: minor q̄ ꝯiūctio copulatiā ꝯiun-
git superius et inferius vt homo et aīal currūt: mō superiꝰ et inferius
habent dependentiam ad inuicē: ex quo sunt ad aliud. Dico verum
argumentū ꝯcludit ꝙ cōiunctio copulatiua cōiungit ea que habent
depenttiam ad inuicem: tamē hoc non requiritur ad eā: ⁊ etiam non
denotat ea habere dependentiam: cum ea coniungit.

Coniunctioni quot accidunt: tria: que potestas:
figura et ordo. Ptās cōiunctōnum quot species
hꝫ. Quinq̄: quas. Copulatiuas. Disiunctiuas.
Explatiuas. Causales et rationales. Da copula-
tiuas: vt et etq̄ at atq̄ ac ast. Da disiunctiuas:
vt aut ve vel ne an neq̄. Da expletiuas vt quidē
equidem saltem videlicet q̄ q̄uis quoq̄ autem
porro licet tn̄ veruntn̄. Da causales vt si etsi etiā
si siquidē: qn̄ qn̄qdē quin q̄netiā quatenꝰ sin seu
siue ne ve nā nāq̄ ni nisi nisisi ne sed interea q̄ob
rem ꝑsertim itē itemq̄ ceterum alioquin ꝑterea.
Da ratiōales: vt ita itaq̄ enim enīuero quia qua

propter qm̄ qm̄quidē quippe nēpe ergo ideo igi-
tur scꝫ videlicet ꝑpterea iccirco. Figure cōiuncti
onum quot sunt: due. que Simplex vt nā. Cōpo
sita vt nāqꝫ. Ordo coniunctionum in quo est: q̄a
aut prepositiue coniunctiones sunt: vt at ac ast.
Aut subiunctiue: vt qꝫ ne ve. Aut communes vt
ergo ideo igitur.

¶ Utrum litera donati de accidentibus coniun-
ctionis sit sufficienter assignata. p intellectione questionis mote Notandum est primo ꝙ donatus accn̄a ꝯiūctōis ostendit esse tria scꝫ potestatem figurā ⁊ ordinem. Priscianus tn̄. xvj. maioris etiam ponit speciem: sed donatus eam comprehendit sub figura: ꝯiunctiones em̄ simplicis figure sunt primitiue speciei: coniūctiones vero composite figure sunt deriuatiue speciei. Diffinitur aūt potestas cōiunctōnis sic cōmuniter est ꝓprietas coniūctionis attributa ei ea ratiōe prout vltra actū ꝯiūgendi simplr ipoꝛtat actū ꝯiūgendi in speciali: scꝫ aut copulatiue aut disiūctiē aut expletiē aut causalr̄ aut rōnalr̄. In q̄ diffinitione tangūr quinqꝫ ptātes ꝯiunctionū scꝫ potestas copulatiua cū dicitur copulatiue: disiunctiua cū dicir̄ disiunctiue expletiua cū dicitur expletiue: causalis cū dicir̄ causaliter: rationalis cū dicir̄ rationaliter. Sequir̄ corollarie primo ꝙ tm̄ quinqꝫ sunt potestates coniūctionū ad seinuicem irreducibiles: qꝛ plures sunt que reducunr̄ ad istas priscianus em̄. xj. maioris ponit plures. Alique em̄ ꝯiunctiones sunt abnegatiue: alique aduersatiue: alique discretiue: sed hoc non est contra positionem donati: qꝛ donatus ponit potestates plus cōes ⁊ vsitatas. Aliquas dicebat collectiuas vt sunt rationales: aliquas dicebat approbatiuas vt quidē: aliquas cōiunctiuas vt si quatenus. Sequir̄ corollarie scd̄o ꝙ coniungere absolute est essentiale coniunctōni: sed coniūgere sic vel sic in speciali hoc accidit coniūctioni: sicut etiaꝫ dictū est in aduerbio ꝙ determinare ꝟbū absolute est essentiale aduerbio: sed determinare aduerbiū sic vel sic in speciali: scilicet ratiōe nūeri: loci tpīs: ꝫ ē accn̄tale aduerbio. Seqr̄ corrollrie tercio ꝙ ē icōuenieñs idē eē eēntiale alicui: qd̄ tn̄ aliomō acceptū ē accn̄tale: sic pꝫ i ꝓposito ꝯiūgē em̄ absolute ē eēntiale ꝯiūctōi: ꝫ sic vel sic ꝯiūgere ē ei accn̄tale

¶ Notādum scd̄o ꝙ sufficiētia har̄ potestatum sic sumir̄. Ois ꝯiūctio alicui⁹ ptātis aut est de eēntia orōnis ⁊ nccitate aut de bn̄ esse. Si de eēntia hoc est duplr̄: aut ꝯiūgit per vim aut p ordinē. Si p vim hoc est duplr̄: aut ꝯiūgit sensus et verba vel dictiones simul sic est ꝯiūctio copulatiua. Aut ꝯiūgit dictiones ⁊ disiungit sensus sic est ꝯiūctio disiūctiua. Si aūt ꝯiūgit p ordinē hoc est dupliciter: aut pl⁹ ptinet ad ptē āntis sic est causalis. Uel pl⁹ ptinet ad ptem ꝯn̄tis sic est rōnalis. Si aūt est de bn̄ esse sic est ꝯiūctio expletiua: tales em̄ nō nccārio ponūr in orōne: ꝫ sūt de bn̄ esse ⁊ ornatu orōnis. Diffinir̄ aūt ptās copl'atiua sic: est ꝓpetas ꝯiūctōis attributa ei ea rōne q̄ nata ē cōiūgē p vim sensus et ꝟba. Que aūt ꝯiūctiōes sūt ptātis copl'atiē donat⁹ enūerat in tex. dicēs. Da. i. dic copl'atias ꝯiūctiōes: vt et etqꝫ at atqꝫ ac ast. Ptās disiūctia diffinir̄ sic: est ꝓpietas ꝯiūctōis attributa ei ea rōne q̄ apta nata est cōiūgere p vim dcōnes sed nō sensus vt hō vel asin⁹ currit. Enūerat aūt donat⁹ i tex. ꝯiūctiōes disiūctias ⁊ dic. Da disiūctias vt aut ve vel ne nec an neqꝫ.

¶ Notandum tercio. Potestas causal' diffinitur sic: est ꝓprietas ꝯiūctōis attributa ei ea ratiōe qua ipsa nata est ꝯiūgē p ordinē magis se tenēs ad ptē āntis q̄ꝫ ꝯn̄tis vt si hō currit al' currit. Rō āt h⁹ q̄re ꝯiūctiōes causales magis se tenēt ad ptē āntis ē ista: q̄a ponūr circa āns: dr̄ em̄ petr⁹ hispan⁹ caplo de ypoteticis hec ꝓpō cui in mēte ꝓponir̄ hec ꝯiūctio si dr̄ āns. Enūerat aūt donat⁹ in tex. ꝯiūctiōes causales ⁊ dr̄. Da causales vt si etsi etiāsi siqdē qn̄ qn̄qdeꝫ qn̄ qnetiā q̄tin⁹ sin seu siue neue nanqꝫ ni nisi nisisi ne sed interea q̄obrē p̄sertim item itemqꝫ ceterū alioqn preterea. Potestas aūt rōnal' diffinir̄ sic. est ꝓpetas ꝯiūctiōis attributa ei ea rōne q̄ apta nata est ꝯiūgē p ordinē magl' se tenēs ad ptē ꝯn̄tis q̄ꝫ āntis. Rō h⁹ q̄re ꝯiūctiōes rōnales magl' se tenēt ad ptē ꝯn̄tis: qꝛ dnotāt ꝯseq̄ns seq̄ ex ānte. Enūerat aūt dona. in tex. ꝯiūctōnes rōnales ⁊ dr̄. Da rōnales: vt ita itaqꝫ em̄ etem̄ em̄uero: qꝛ q̄ ꝓpter qm̄ qm̄quidē q̄ppe nempe ergo ideo igir̄ scꝫ videlꝫ ꝓpterea iccirco. Ptās expletia est ꝓprietas ꝯiūctōis attributa ei ea rōne q̄ apta nata est ꝯiūgere p vim vl' p ordinē: non tn̄ ex n̄ns de nccitate orōnis sed de bn̄ esse vel ornatu. Et enūerat eas in textu dicens. Da expletias vt q̄dem eq̄dem saltem videlicet q̄ q̄uis quoqꝫ aūt porro licet tamen verūtamen: sin aūt aliter.

¶ Notandum quarto et vltimo ꝙ figura cōiun-

ctionis eodem modo est diffinienda sicut figura in nomine vel alijs partibus: solū variando gn̄s: vt vbi dcm̄ est in noīe: figura ē ꝓpetas noīs: hic dicatur: figura ē ꝓpetas coniūctōis. Et diffinit̄ sic. Figura ē ꝓprietas ꝯiūctionis attributa ei ea rōne qua ipa ē diuisibilis vl' nō diuisibilis in plures partes. Et ē duplex: simplex vt at ꝯposita vt atq̧.

figura qd

¶ Postea donatus in fine deteriat de ordine ꝯiūctionis. Pro quo notandum ordo cōiūctionis diffinitur sic. Ordo est proprietas coniunctionis attributa ei ea rōne qua ex vsu grammaticorū vel ex suo modo ꝑcandi dcōibus vel orationibus quas coniūgit ē p̄ponibilis tantum: vel postponibilis tantum: vel ī medio ponibilis. Sequitur corrollarie primo ꝙ ordo attribuit̄ ꝯiūctioni duplr. primo rōne vsus gmaticoꝝ: scḋo rōne ꝑcatōis et modi ꝑcandi. Sequitur corrllie scḋo ꝙ coniūctiones iste que bn̄ sonant in principio dn̄r prepositiui ordis: que bene et pulcre in fine dicūt̄ subiūctiui ordinis: que vero ī medio dicūtur cōis ordinis: Sequit̄ corrollarie tercio ꝙ sequit̄ duas ꝯiūctōnes esse eiusdē ptātis ꝛ tn̄ eē diuersoꝝ ordinum: vt vel et ve ambe sūt coniūctiones disiunctiue: tamen vel est ordinis cōis ꝛ ve est ordinis subiūctiui Sequitur corrllie quarto ꝙ triplex ordo tangit̄ ī diffintōe predicta ordinis. Cum em̄ dr̄ preponibilis tm̄ tangit̄ ordo p̄positiu⁹ Cum dicitur postponibilis tm̄ tangit̄ ordo subiūctiu⁹ Cū vero dicit̄ in medio ponibilis tangitur ordo cōmunis. Ordo p̄positiu⁹ diffinit̄ sic: est proppietas cōiūctionis atrtibuta ei ea rōne qua ex suo modo ꝑcandi vl' vsu grammaticoꝝ nata est preponi dcōibus vel orōnibus quas cōiūgit. Et tales sunt. xv. in numero ꝟsus. Ordinis has fieri tu dicas prepositiui. Sicut ac ast aut at vel nec deniq̧ si sin. Quin seu ni siue neu neue potes associare. Unde neue est vna ꝯiūctio ꝛ vꝫ tm̄ sicut vl': et aliqn̄ apocopatur sic ꝙ deponit̄ e et manet neu qḋ etiā tm̄ valet sicut vel. Ordo subiūctiu⁹ diffinitur sic: est ꝓprietas cōiunctionis attributa ei ea rōne qua ex suo mō ꝑcandi vel vsu g̃maticorū apta nata est postponi dcōibus vel orationibus quas coniūgit. Et tales sunt octo. ꝟsus. Subiūgas: q̧ ve ne quoq̧ vero da simul autē. Iunge q̄dem vel em̄ sed cōes alie sunt. Ordo cōis est proprietas cōiūctionis attributa ei ea rōne qua ex suo modo ꝑcandi vel vsu g̃maticorum nata est in medio poni inter dcōnes vel orationes quas cōiūgit. Et oēs s̄t cōis ordīs pret. xv. q̄ s̄t prepositi ordīs. ꝛ octo q̄ s̄t ordīs sbiūcti. Et nō dr̄ ꝯiūctio ideo cōis ordis ꝙ posset poni ī ꝑncipio et ī fine: sꝫ dr̄ ideo cōis: qꝛ ponit̄ ī medio: mō mediū ē qḋdā cōe respitiēs ꝑncipiū ꝛ finē: qꝛ mediū ꝯiūgit ꝑncipiū ꝛ finē sil'. Isti nōbilib⁹. ꝛc̄

Ordo qd

Ordo ppositiu

Ordo subiunctiu

Ordo comunis

Cōclusio rn̄salis. Lr̄a donati de accn̄tib⁹ ꝯiunctionis ē bn̄ assigta. Ueritas h⁹ ꝯclōnis pꝫ ex his q̄ dcā s̄t in notabilib⁹

☞ Arguit̄ p̄mo. Plura sūt accn̄a ꝯiūctiōis quā tria: ꝓbatur quia nūerus etiam est accn̄s ergo: ꝓbatur q̄a figura est accidēs ꝯiunctiōis ergo et nūerus: tenet ꝯn̄a in ꝯiunctōe simplicis figure ē vnus nūerus quia vna dictō: sꝫ in dictōe ꝯposite figure est pl'is nūerus: qꝛ due ptes vel due dictiones. Dico verum argumentum concludit de numero realiter capto: sed non de numero grammaticaliter capto.

☞ Arguitur scḋo. Plures sunt potestates coniūctionū quam: tres ꝓbatur quia aliqua est potestas conditionalis: hec enim coniunctio si est potestatꝭ conditionalis. Dico verum argumentum concludit ꝙ potestas conditionalis comprehenditur sub causali.

☞ Arguit̄ tercio. Potestas cōditionalis non potest cōprehēdi sub causali ergo solutō non valet: ꝓbatur antecedēs: q̄a stat cōditionalē esse verā et causalē esse falsā: ergo vna nō potest comprehēdi sub alia tenet ꝯseq̄ntia: qꝛ diuersitas ꝓprietatū arguit et designat diuersitatē rerū: antecedēs ꝓbat̄ de ista ꝓpositiōe si hō est risibilis homo ē rationalis. Inquātū est cōditiōalis tūc est vera: quia ꝑcat ꝙ consequens seq̄tur ex an̄cedēte et hoc est verū: bene eniꝫ sequit̄: homo est risibilis ergo hō est rational': qꝛ nihil ē risibile nisi sit rationale: et hec ꝓpositō est falsa in q̄ntū est causalis: q̄a ꝑcat qḋ risibile esset causa rationalis qḋ ē falsū: potius enim ecōuerso est causa rationalis. Rōnale em̄ dt causam et risibile effectū. Dico qḋ cōiunctio non dicit̄ ideo causalis q̄a denotaret causaꝫ: sꝫ q̄a ordinat dictōes ī aliq̄ oratōe ꝛ denotat eas se plus tenere ad an̄cedēs tanq̄ ad causaꝫ: q̄ ad ꝯn̄s tanq̄ ad effectū

☞ Arguit̄ q̄rto: oīs ptās ē copulatiua: g̃ nō sūt q̄nq̧ ptātes in ꝯiūctione: ꝓbat̄ an̄s: qꝛ oīs ptās ꝯiūctōis ē ꝯiūctiā g̃ oīs ē copulatiā: tꝫ ꝯn̄a ab eodē ad idē: qꝛ idē ꝑcāt cōiūctm̄ ꝛ copulatm̄. Dico ꝙ nō sūt idē: qꝛ ꝯiūctm̄ ē in pl⁹ q̄ copulatm̄: oīs em̄ cōiunctio cōiūgit: sꝫ nō oīs copl'a copulat: ꝛ sic arguit̄ a supiori ad inferi⁹ affirmatiue ꝛ sine distributōe

☞ Arguit̄ q̄nto: pl'es sūt ptātes ī ꝯiūctōe q̄ q̄nq̧ ꝓbat̄ qꝛ ptās enclectica etiā ē ptās: ꝓbat̄: qꝛ aliq̄ ꝯiūctōes sunt enclectice vt sūt ille q̄ inclināt sup se accētū ꝑcedētꝭ sill'e: vt sūt ille tres q̧ ve ne. Dico veꝝ argm̄ ꝯcludēt si ꝯiunctōi eē enclecticā ꝯueniret rōne modi: sꝫ hoc ei cōuenit rōne vocis: mō ptās cōiunctionū orit̄ a ꝑcatiōe et non a voce.

☞ Arguit̄ sexto. Nll'a ꝯiūctio ē p̄positi ordīs: ꝓbat̄ oīs cōiunctio dꝫ poni ī medio g̃ nll'a ē p̄positi ordīs: an̄s pꝫ: qꝛ oē ligam̄tū ꝛ vnicēdꝫ poni ī medio: sꝫ oīs ꝯiunctio vnit ꝛ cōiūgit: g̃ q̄libꝫ dꝫ pōi in medio: maior est nō: minor sil'r. Dico veꝝ argm̄ cōcludit ꝙ oīs cōiūctio dꝫ poni ī medio q̄ ad ꝟtutē: nō sp reqrit̄ ꝙ q̄ ad vocē ꝛ sitū: et sic ī ista ꝓpōe: si hō currit hō mouet̄: hec cōiunctio si ponit̄ in ꝑncipio q̄ ad vocē: tn̄ ponitur in medio quo ad ꝟtutē: q̄a virtutē suam dirigit in medium

¶ Arguit septimo. Nulla est ꝯiunctio cõis ordinis: pbat nulla ꝯiunctio pt indrīr ꝑponi ꝛ pᵒponi: ergo nulla est cõis ordinis: tꝫ ꝯña: qꝛ ꝯiunctio: iõ dr cõis ordis ex diffõne ordis: aña aũt est notũ: qꝛ nulla tal' est. Dico q̃ ꝯiũctio nõ dr iõ cõis ordis: qꝛ posset ꝑponi et postponi simul sed dr ordinis cõis: qꝛ hꝫ se vt mediũ ꝛ ponit in medio: mõ mediũ respicit ambas partes: sicut pũctus in medio linee respicit ambas ptes linee: quia est principium vnius ꝛ finis alterius.

¶ Arguit octauo ꝛ vltimo: plures sunt ordines ꝯiũctiõis q̃ tres. pbat: qꝛ aliqs ẽ ordo ãnpositiuᵒ: aliqs ẽ ordo postpositiũs: ergo sunt plures q̃ tres. Dico q̃ tm̃ sunt tres ordines coniunctionũ ad seinuicem irreducibiles: modo ordo ãnpositiuus reducitur ad ordinem ꝑpositiuum et ordo postpositiuus reducitur ad subiunctiuum.

Prepositio quid est ps orationis que preposita alijs partibus in oratione significationem earum aut cõplet, aut mutat, aut minuit.

Truꝫ diffinitio prepositiõis

a donato data sit sufficienter assignata: videlꝫ ista: ꝑpõ ẽ ps orõnis q̃ ꝑposita alijs ptibᵒ in orõne ficationẽ carꝫ aut cõplet aut mutat aut minuit. Pro intellectiõe huiᵒ diffõnis. Notadũ primo q̃ diffinitũ pñtis diffõnis ẽ ꝑpositio i suppõne psonali capta p suis signatis. Pro gñe aũt in diffinitione ponit pars orationis: et capitur eodẽ modo sicut capta ẽ añ: scꝫ p dictione latina que apta nata est ingredi orationem latinã. Et dicit ꝑpositio a preponendo nõ ideo q̃ omnibus partibᵒ preponi debeat in ordine: qꝛ nomen est prima et alijs preponitur fm oẽs grãmaticos: sed dr a preponendo: qꝛ preponi dꝫ suo casuali cui deseruit scilꝫ actõ vel ablatiuo Sequit corollarie q̃ si aliqñ prepositio postponitur suo casuali: hoc est figuratiue: vt mecũ tecũ secũ pubetenᵒ cordetenᵒ. Et talis postpositio fit ppter euitare turpẽ sonũ: qđ grammaticᵒ maxime debꝫ vitare: pulcrius eñi sonat mecũ q̃ cũ me. Dr aũt talis figura anastrofa que est recti ordinis peruersio: ꝛ dicit ab ana qđ est rectũ et strofin conuersio quasi recti ordinis peruersio.

¶ Notandum scđo q̃ ꝑpositio duplr preponitur partibus orationis. s. p cõpõnem ꝛ appositionẽ. Per appositionẽ: tẽ preponit qñ prepositio et dictio cui preponit sũt diuersarum partiuꝫ orationis vt ad patrem: et sic solum preponitur tribus partibᵒ scꝫ noi pronomini et participio: et ideo: quia prepositio ꝑponit illis partibᵒ per appositionem q̃ habent casum: sed tm̃ tres sunt partes q̃ hñt casũ exñr et originaliter scilicet nomẽ pnomen et participiũ. Sequit corrollarie q̃ cũ dicitur vado ad legendum. hec prepositio ad non preponit huic gerundio legendũ patet qꝛ legendum est verbũ: mõ vbo non preponit prepositio: sed preponit actio incluso scilicet locũ: valꝫ enim tantũ: vado ad legendũ. i. vado ad locũ in quo legam. Et hꝫ prepositio in appositione tria officia scilicet exigit regit et retorquet. Regit quando ipsa prepositio partiorationis collata facit ipm stare in tali casu: ita q̃ non in alio: vt hec prepositio ad regit illũ accusatiuũ patrem: cũ dico vado ad patrẽ Scđo ꝑpõ exigit qñ ipa ꝑpositio stãs sub forma ꝑpositionis certũ casuale requirit: vt hec ꝑpositio ad requirit certũ casum scilicet actm̃. Tercio prepositio retorquet: quando scꝫ ꝑpositio verbũ disponit et adiuuat q̃ regit certũ casum quẽ sine tali ꝑpositione regere non potest vt vado ad patrem Illud verbũ vado est verbũ debilis transitionis: per se nõ potest regere accm̃ sed cũ iuuamine ꝑpositionis bene requirit. Scđo prepositio preponit dcõibᵒ per compositõem quando scilicet ꝑpositio et dcõ cui preponit intrãt in eandẽ partem orationis vt iniuitus ꝛ isto mõ ꝑpositio ꝑponit oibᵒ partibus excepto pnomine et interiectione: exem̃ de noie vt iniustᵒ. de verbo extorquo: đ aduerbio exhinc: de participio vt incurrens. đ cõiunctione vt absq̃: de prepositione vt iupterritus. Rõ ãt huiᵒ q̃re ꝑpõ nõ ꝑponitur pnoi p ꝯpõem: qꝛ ꝑpõ in ꝯpõne aut ꝯplet aut mutat aut minuit vt patebit inferius: pnomẽ ãt ficat subam mere: suba aũt nõ pt augeri nec minui: vt dt aristo. in ꝑdicamentis. Rõ ãt huius q̃re ꝑpõ nõ ꝑponit interiectõni p ꝯpõem: fm iohẽm ianuẽsem ẽ ista: qꝛ sic opposita ficarent inesse vni et eidem qđ est ꝯtra aristo. i postpñtis opposita eñi se expellũt: patꝫ seqla: qꝛ interiectio ficat mentis affectũ et ꝯꝯñs passionẽ. aĩa eñi cũ afficit patit: fꝫ qꝛ ꝑpũ passionis est destruere ꝯpõnis ãt propriũ est ꝯponẽ: si ergo interiectioni ꝑponeretur ꝑpõ per cõpositionem: directe opposita ficarent esse in eodem. Propõ ãt i ꝯpõe hꝫ tria etiam officia. Primo complet: qñ dcõ ꝯposite figure rõne prepositionis ei addite pfectiᵒ ficat q̃ suum simplex vt perficio qñ enim dico facio: ficat absolute facere: sꝫ qñ dico pfitio fꝫ pfecte ꝛ ꝯplete facere. Scđo ꝑpõ in ꝯpõne mutat: qñ dcõ ꝯposite figure rõe ꝑpõnis ei addite mutat et variat ficatõem sui simplicis vt iiustᵒ. Tercio ꝑpõ i ꝯpõne minuit: qñ ꝯpositũ rõne ꝑpõis ei addite minuit ficatõꝫ sui simplicis vt subrideo qđ significat parum ridere.

¶ Notandum tercio q̄ diuisio prepositionis in ꝑpositionē in appōnem ꝛ cōpositionē nō est diuisio gn̄is in suas species: sed potius est diuisio analogi in sua analogata. In diuisiōe enim generis i species ip̄m gn̄s debet predicari vniuersal̄r affirmatiue ꝛ directe de speciebus suis: vt aīal predicatur de homine et asino vl̄r directe ꝛ affirmatiue: ꝯstat aūt q̄ ꝑpō nō predicat̄ vl̄r et affirmatiue ꝛ nē de ꝑpōne in cōpōne: hec eīn nō est vera: prepositio in cōpōne est ꝑpositio: sed hec est vera: ꝑpō in appōne est ꝑpō. Q̄ autē ꝑpō in cōpositione nō sit prepositio: huius sunt quatuor cause. Prima q̄ ꝑpositio debet esse dictio ex qua dz esse ps orōnis: prepositio autē in cōpositione non est dictio sed est pars dictionis. Scd̄a q̄ prepositio debet retorq̄re verbū ad casuale: hoc ꝑpositio in compositōe non facit. Tercia q̄ ꝑpositio deseruit actō vel abltīo prepositio aūt in compositiōe nulli casui seruit: sed indrn̄ter cuilibet casui ꝑponit̄. Quarta: q̄ sequeretur q̄ dictio cōposite figure esset diuersaꝝ ꝑtium orōis qd̄ est falsum indoctus eīn est vna dictio: et si in esset ꝑpositio et doct⁹ nomē tunc hec dictō indoctus eēt nomē et ꝑpositio. Est ergo ista diuisio potius analogi in sua analogata. Analogū autem ē qd̄ per prius dicitur de vno et ꝑ posterius de alio. Et omne analogum ꝑ se positū stat ꝓ ꝟcato ꝑncipaliori. Cū ergo ꝑpositō ꝑ se ponit̄ semꝑ accipit̄ ꝓ ꝑpositione in appositōe si aūt debet capi pro ꝑpositōe in compositone oportet q̄ restringat̄. Sequit̄ corollarie q̄ hec ꝯn̄a non valet: hec ē ꝑpositio in compōe: ḡ ē ꝑpō: q̄ arguit̄ ab īferiori ad supius: scʒ a dicto ꝟm q̄d ad dictū simpl̄r q̄ ꝯn̄a nō vʒ: q̄ in sil̄i nō seq̄t̄: h̄ ē pict⁹ hō ḡ hoc est homo

¶ Notādum quarto et vltimo q̄ absolute loq̄ndo diffinitō donati data de ꝑpōe nō valet ideo: q̄ donatus diffinit ꝑpositionē in compositōe: ex quo officia prepositōnis in compositōe hic exprimit ꝯstat āt q̄ ꝑpositio in compōe non est ꝑpositio vt dc̄m est in notabili tercio. Si ergo diffinitio donati dībet ꝯuenire ꝑpositioni in appositōe que est vera ꝑpositio: oportet eā supplere: vt sic dicatur. Prepositio est pars oratiōis que ꝑposita alijs ꝑtibus: scʒ in cōpositōne aut appositione: ꝟcationē earum in cōpōne complet mutat aut minuit: ꝛ tunc diffinitio bn̄ valebit. Alij tn̄ dicunt aliter: q̄ donatus fuisset illius opinionis q̄ ꝑpositio in compositione esset vera ꝑpositio: sed hoc non est verum. Alij autem dicunt q̄ non est imputandum donato q̄ ipse diffinit ꝑpositionem in compositione: quia ipse nō potuit ponere diffinitionem ꝑpositionis in appositione non transgrediendo limites sue scientie. Et deducūt hoc sic: donatus eīn non potuit ponere diffinitionem ꝑpositionis in appositione essentialem: quia tūc esset repugnantia ad diffinitiones precedentes: oēs eīn diffinitiones precedentes fuerant accidētales date per accidentia partiū oratōis sola aūt diffinitio prepositionis fuisset essentialis: qd̄ nō fuisset conueniēs Non potuit donatus etiam ponere diffinitionem cōpositionis i appositione nisi excessisset metas: patet sic quia prepositio in appositōe dʒ diffiniri per exigere regere et retorquere: constat autem q̄ exigē regere retorquete conueniūt prepositioni vt est dyasinthetice considerationis: hic autem determinatur d̄ ꝑpositione vt est ethimologie cōsiderationis: dc̄m ē est enim ante q̄ scientia donati pertinet ad ethimologiam. Concludunt ergo q̄ donatus talem diffinitionē prepositionis posuit quam potuit et ergo diffinit ꝑpositionem in cōpositōne licet non sit vera prepositio. Melius tamen est dicendum quemadmodū dictum q̄ ista diffinitio prepositionis pōt intelligi tam de prepositione in appositione q̄ʒ in compōne: iuxta expositionem dictā in ꝑncipio quarti notabilis. Diffinitur autem prepositio ꝟm autorē modorum ꝟcandi sic. Prepositio est pars orationis ꝟcans per modum disponentis et retorquentis casuale ad actum verbi. Et iste ē mod⁹ ꝟcandi ipsius ꝑpositionis. Sequitur corollarie q̄ licet cōmuniter ḡmatici dicunt q̄ prepositio retorquet casuale ad actū verbi: tamen h̄ absolute non est verum: sed potius est dicendū q̄ ꝑpositio retorquet et disponit verbum ad regendum casuale: et patet hoc sic: verba eīn absoluta sunt debilis transitōnis: sic q̄ ꝑ se non possunt regere obliquum casum sed indigent auxilio prepositōnis ꝟtute cuius regunt post se obliquū. Casuale ḡ quātū ē de se sꝑ susciperet regimē ꝟbi: defectus āt ē i ꝟbo ꝛ nō i dcōne casuali: pʒ ḡ q̄ ē dōm meli⁹ q̄ ꝑpō retorq̄t verbum ad casuale q̄ʒ econuerso. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio responsalis. Diffinitio prepositionis a donato posita est bene assignata. Patet veritas conclusionis ex his que ostensa sunt et dicta in notabilibus.

☞ Arguitur primo. Ordo donati in locatione prepositionis nō est bene assignat⁹ igit̄: ꝓbat̄ q̄ ꝑpō dʒ esse ꝑ̄ma pars orationis in ordie ꝛ nō septīa: probatur ꝑpō dicitur a ꝑponēdo ḡ dʒ ꝑponi ceteris ꝑtibus ḡ ordo donati nō vʒ ꝓbatur aīs ex vi vocabuli: tenet ꝯn̄a ab eodem ad idem Dico ꝟm argumentū concluderet si ꝑpositio diceret̄ a preponendo ideo q̄ oībus partibus deberet preponi: sʒ dr̄ a ꝑponendo nō absolute sʒ i ordie ad suū casuale cui deseruit: vt actio vel abltō.

☞ Arguit̄ scd̄o. Prepō nō ꝑponit̄ casuali cui deseruit ḡ solutō nō valet: ꝓbat̄ q̄ postponit̄ ei: ꝓbat̄ cū dico mecū: tecū: cordeten⁹: pubeten⁹ Dico ꝟm argm̄ ꝯcludit q̄ ꝑpō postponit̄ suo casuali nō simpliciter: sed figuratiue ꝑ figurā q̄ dr̄ anastrofa vt dc̄m ē i ꝑmo nōbili.

ꝯ Arguit tercio. Diffinitio p̄pōnis nō valet: ꝓbat ois diffinitio d3 ꝯuenire cuilibet ꝯtento sub diffinito: sed ista diffinitio nō est hm̄oi ḡ: maior est vna ꝯditio bone diffōnis: minor q2 nō ꝯuenit p̄pōni in com positione: ꝓbat q2 p̄pō est ps orōnis ⁊ dcō: sed p̄pō in cōpōne non est dictio. Dico ver̄ argm̄ ꝯcludit ꝙ diffinitio debet ꝯuenire cuilib3 ꝯtē to sub diffinito ꝓ quo dr: vt autē dcm̄ ē in quarto notabili hic nō dr ꝓꝑe p̄pō in cōpōne: sed in appositione que est vera prepositio.

ꝯ Arguit quarto: aliqua est prepositio que nec conplet nec mutat: nec minuit: ergo diffinitō non valet ꝓbat quia prepō in appositione nec cōplet nec mutat nec minuit. Dico verū argmētū ꝯcludit ꝙ ad diōem in expositiōe debet addi in appositiōe vel incōpositiōe.

ꝯ Arguit q̄nto. Diffinitio p̄positiōis nō val3: ꝓbat nll'a diffō debet dari per opposita: s3 ista datur per opposita: ḡ nō val3: maior q̄a ptes diffiōis debēt cōuenire diffinito: mō opposita nō cōueniūt vni vt di- cit in postpredicamētis: minor q̄a dat ꝑ istas duas pticulas minuit aut cōplet que sūt opposita. Dico ver̄ argm̄ ꝯcludit ꝙ nll'a diffinitio deb3 dari ꝑ opposita copulatiue: sed bene disiūctiue et sic ē in ꝓposito

ꝯ Arguit sexto: p̄positō nō mutat: ergo diffinitō nō valet: ꝓbat q2 sequeret ꝙ termin⁹ nō s̄caret idē vbicūq3 poneret qd̄ ē ꝯtra marsiliū in ampliatōib⁹ dicentē ꝙ termin⁹ vbicūq3 ponit eque mlt'a s̄t: ꝓbat seq̄la: q2 termin⁹ in simplici aliter s̄caret ⁊ aliter in compositiōe: ex q̄ p̄positō mutat s̄catōe3 simplicis. Dico ꝙ p̄pō i ꝯpositōe mutat s̄catū simplicis ad illum intellectū ꝙ ipm ꝯpositū aliter s̄cat q3 simplex: vt aliter s̄cat iniustus et aliud q3 iustus ex quo sunt diuerse dictiones.

ꝯ Arguitur septimo diffinitō p̄positionis non val3: ꝓbat nll'a diffō debet dari ꝑ disiunctōe3: sed ista datur ꝑ disiunnctionē: ergo non val3 maior est aristotiles. vj. topicor̄: minor est nota quia datur per ly aut Dico verum argumentum concludit ꝙ nulla diffinitio essentialis ⁊ quidditatiua debet dari per disiunctionem: sed presens diffinitio est diffinitio accedentalis et huic non repugnat ꝙ dat ꝑ disiunctionem

ꝯ Arguitur octauo et vltimo: Prepositio nō cōplet significationē verbi ergo diffinitio non valet. ꝓbatur illud qd̄ est perfectum non p̄t perfici: sed s̄catio verbi est perfecta ergo ipsa prepositio addita verbo non potest eius s̄cationem perficere: maior est aristotiles quinto me- thaphisice. perfectū enim non sufficit yperbole vel additionem: minor quia verbum habet modum s̄candi formalem quo in esse partis con- stituitur: mō perfectio rei est a forma: vt dicit boetius i libello de vno ⁊ vnitate. Dico verum argumentum concludit ꝙ ipsa prepositio nō perficit significatum verbi simpliciter: sed quantum ad certitudinem apprehendentis et intelligentis vt declaratum est in scd̄o notabili.

Prepositioni quot accidunt vnum. Quid casus tm̄ quot casus: duo. Qui Accusatiuus et Abla tiuus. Da prepositiones casus accusatiui: vt ad apud: ante aduersum: cis citra circum circa con- tra erga extra inter intra infra iuxta ob pone per prope propter scdm̄ post trans vltra preter su- pra circiter vsq3 secus penes. Quomodo dicim⁹ enim ad patrem: apud villā: ante edes aduersum inimicos: cis rhenum: circa forum: circum vici- nos: circa templum: contra hostes: erga propin quos: extra terminos: inter naues: intra menia: infra tectum: iuxta macellum: ob augurium: po ne tribunal: per parietem: prope fenestram: pro- pter disciplinam: scdm̄ fores: post tergu3: trans ripā: vltra fines: preter officium: supra celu3: cir citer annos: vsq3 occeanum: secus vos: penes ar bitros. Da prepositiones casus ablatiui: vt ab abs cu3 coram clā de e ex pro pre palā sine absq3

tenus. Quomodo dicimus enim: a domo ab homine abs quolibet cum exercitu coram testibus clā custodibus de foro e iure ex prefectura: p clientibus pre timore palam omnibus sine labore: absq; iniuria tenus pube quod nos dicimus esse pubetenus. Da prepositiones vtriusq; casus vt in sub super et subter. Quando accusatiui casui: seruiunt quando nos vel quoslibet ad locum ire isse vel ituros esse significamus. Quando ablatiuo casui seruiunt: quando nos vel quoslibet ī loco esse vel fuisse vel futuros esse significam⁹. In accusatiui casus: vt itur in antiquā siluā In ablatiui casus vt stans celsa in puppi. Sub accusatiui casus vt potesq; sub ipos nituntur gradibus. Sub accusatiui casus vt arma sub aduersa posuit radiantia quercu Super quā vim habet vbi locuz significat magī accusatiuo q̄z ablatiuo. Ubi vero mentionem alicuius rei facimus abltō tm̄:

vt multa sup priamo rogitans super hectore multa: hoc est de priamo et de hectore. In quam vim habet etiam tunc accusatiuo casui seruit cum significat ɔtra vt in adulterum ⁊ in desertorē. Subter quā vim habet eandem q̄z et superiores ad locum et in loco significantes. Que prepositiones sunt que a dictionibus separari non possunt: vt di dis re se an con. Quomodo dicimus enim: vt diduco distraho recipio secubo amplector cōgredior. Que sunt que coniungi nō possunt: vt apō et penes. Que coniunguntur et seperantur reliquae pene omnes.

Utrum tm̄ vnum sit accidens ꝑpositionis scz casus. Pro intellectione questionis mote. Notandum est primo q̄ donatus dicit in textu q̄ casus est accidens prepōnis. Sciendum q̄ aliter casus cōuenit partibus declinabilibus. s. noī ꝓnomini ⁊ participio et aliter prepositioni partibus enim declinabilibus conuenit extrinsece ter ⁊ radicaliter vel originaliter. scilicet quo ad ꝓprietates casuum: q̄ sunt significare recte ⁊ oblique: vt dictum est in nomine: prepositioni autē non sic conuenit. q: prepositio non significat recte nec oblique: nec in ratione principij nec termini que sunt ꝓprietates casuuz: vt dictum est in caplō de casu nominis: prepositio autem habet casum solum deseruitiue et improprie: q: scilicet deseruit dictionibus casualibus scz actō et ablatiuo. Sequit corollarie primo q̄ hec ɔňa nō valz

prepositio habet casum:ergo reddit suppositum:q2 reddere supposit ū ꝯuenit illis ptibus que habēt casum originaliter quo ad ꝓprietates: casus que sunt significare recte vł oblique. Sequitur corollarie scđo ꝙ hec ꝯña nō valet prepositio habet casui deseruire ergo habet casuȝ quia arguit a dicto ſm quid ad dictum simplr que ꝯña non valet.

¶ Notandum scđo: ꝙ prepositio soluȝ deseruit duobus casibus scȝ accusatiuo et ablatiuo Ratio aūt huius q̄re non deseruit ntō et vtō est hec: quia prepō cū illis casibus quibꝰ deseruit. cū illis construitur trāsitiue: nominatiuus autē et vtūs intrāsitiue cō struūtur: vt dicit priscianus primo minoris. Ratio autem huiꝰ quare prepositio non deseruit genitiuo et datiuo est ista: quia vt dictum est prepositio retorquet casuale ad actū verbi:sed cuilibet actui et motui corrn̄dēt duo termini scȝ terminus a q̄ et terminꝰ ad quē: vt dr̄ q̄nto phicoꝝ sed isti duo termini sufficienter exprimunt per actm̄ et abltm̄ p actm̄ exprimitur terminꝰ ad quem:per ablatiuū terminus a quo:et per consequens prepositio solum deseruit accusatiuo et abltīo Seqt corollarie ꝙ licet in isto exemplo tenus crux ista prepositio tenus de seruit genitiuo scilicet crurum:hoc est more grecorum:et ille genitiuꝰ ponitur loco ablatiui: valet eīn p̄dcā orō tm̄:tenꝰ crux.i.tenꝰ cruribꝰ

¶ Casus p̄positionis diffinitur sic: est ꝓpetas p̄positionis attributa ei ea ratione qua apta nata ē deseruire alicui casui:retorquēs casuale ad actum verbi vel pticipij Sequitur corollarie ꝙ vox p̄positionalis qn̄ in oratione ponitur sine casuali non est p̄positio sed aduerbiū: vt feci hoc coram.i.manifeste. Vsus. Voces p̄posite nequeūt sine casibꝰ esse. Si careant illis dn̄t aduerbia dici. Sequitur corllrie scđo. ꝙ i istꝭ orationibꝰ p̄die ydꝰ. pridie kalēdas. pridie est aduerbiū et ponit loco illius p̄positionis ante: vȝ eīn tm̄:pridie kalendas.i.p̄die an̄ kalēdas.

Notādum tercio: ꝙ p̄positiones que deseruiunt accusatiuo sunt triginta vt dicit donatus in textu. versus. Construe ter denas cum quarto prepositurns. Que autē deseruiunt ablatiuo tm̄ sunt quindecim Vsus. Sed sunt ter quinqꝫ cum sexto consociāde Que autē deseruiūt vtriqꝫ casui.i.qn̄qꝫ actīo et qn̄qꝫ abltīo:sunt qua tuor scȝ in sub super et subter. Et lȝ allr in scđa pte enumerat subtꝰ q̄ etiā deseruit actō et abltīo simul:tamen hoc nō est ꝯtra donatum: q̄a subter et subtus hn̄t eandē sc̄atōem:lȝ voce differant. Qn̄ āt iste ppo sitiones seruiūt actō et qn̄ abltīo donatꝰ dat duas regulas. Prīa qn̄ eīn fcamꝰ nos vł q̄slibȝ alios esse in loco: vel fuisse i loco vel futuros esse tūc seruiūt abltīo:h̄ ē tm̄ dicere:qn̄ iste p̄positiones ponūt i orōne et construūtur cum verbo vel pticipio fcante quietē in loco:exēm̄ de in qn̄ fuit abltīo vt stans celsa in puppi.exēm̄ de sub qn̄ fuit ablatiuo

vt arma sub aduersa posuit radiantia quercu. Scđa regula quando fcamus nos vel quoslibȝ alios ire isse vel ituros eē in aliquo loco tūc seruiūt accusatiuo:h̄ est tm̄ dicere qn̄ iste p̄positiones ponūtur i orōe et construūtur cū verbo vel participio fcante motum de loco ad locum:tunc construūt cū accusatiuo: exemplū de in vt itur in antiquā siluam:exēm̄ de sub vt fures nitūtur sub ip̄os postes vt intrent domū in gradibus.i.sub gradibus. Similiter subiūgit ꝙ ista p̄positio in qn̄ valet tm̄ sicut contra tunc regit accusatiuū vt in adulterum.i.contra adulterum:in desertorem.i.contra desertorem:vnde desertor dicitur qui reliquit ꝓpriam domū in bello ab eo fugiens. Similiter hic Salustius scripsit in cathelinam id est contra cathelinam Similiter hic dicit ꝙ illa p̄positio. Super qn̄ ponitur in oratione per quam fcatur motus de loco ad locum tunc fuit accusatiuo casui: vt. Ille scandit sup turrim. Sed quando absolute facimus mentionē de aliq̄ re tunc regit ablatiuū tm̄:et valet tm̄ sicut de vt multa super priamo rogitās de hectore multa sup priamo.i. de priamo. Similiter subiūgit. Ista prepositio subter habȝ eandem significationem sicut p̄dicte enūerate quando eīn ista p̄positio subter ponitur in oratione p quā fcat motꝰ de loco ad locum:tunc construitur cū accusatiuo vt ego vado subter castrū Sȝ qn̄ subter ponit in oratione p quā fcat quies in loco vł mo tus i loco tūc ꝯstruitur cum ablatiuo vt canis iacet subtus scamno.

¶ Notādum quarto et vltimo ꝙ donatꝰ in fine ostendit tria. Primo ostendit ꝙ p̄positiones insepabiles sunt sex: vt di dis re se an con: vt diduco distraho recipio secubo amplector et cō gredior. Et dicunt insepabiles ideo quia nunqꝫ p̄ponūtur dcōnibus in appositione sed solum in ꝯpositione:et sic nūqꝫ sepatim inueniūtur vn̄ ⁊ neqꝫ p̄pōnes dn̄t dici:ptȝ q2 p̄pō ꝓpe dcā vt dcm̄ ē addit i appōe actō vł abltīo:sȝ h̄ nō ē v̄m de illꝭ sex: vn̄ improprie dicuntur p̄pōnes.

¶ Postea dicit scđo ꝙ due sunt p̄pōnes q̄ nunqꝫ addunt dcōnibus in compōne: vt apud et penes: ⁊ hoc est v̄m vt i plurimū q2 aliq̄n pēs suenit additū p ꝯpōem vt penultimꝰ: ⁊ dr penultimꝰ q̄si pēs vltimū.

¶ Tercio dicit ꝙ alie p̄positiones generaliter addunt tam in ꝯpōne q̄ȝ in appositione: vnde dicit in textu. Que sunt que coniūgi non pn̄t vt apud penes. Subiungit. Que coniunguntur et separantur:et rn̄ det: relique pene omnes. Istis notabilibus sic stantibus est

Conclusio responsalis. Tantum vnum est accn̄s p̄positionis scilicet casus. Veritas huius conclusionis patet ex his que dicta sunt in notabilibus.

☞ Arguit primo. Casus nō est accn̄s p̄pōnis igit: ꝓbat casus ꝯueit

alis partibus que ſcant ſubſtantiā:ſed ꝑpō non ſcat ſubſtantiā ergo maioꝛ:qꝛ caſus eſt diſpō ſubſtantie ad actum vt dicit autoꝛ modoꝛū ſcandi:minoꝛ qꝛ prepō ſcat diſpōnem ſube:mō diſpoſitio ſube nō eſt ſuba. Dico verꝫ argm̄ ꝯcludit ꝙ prepō non habet caſum ꝓprie et oꝛiginaliter queadmodū ptes declinabiles habent:ſed ſolum habet caſum deſeruitiue:vt dictum eſt in notabili pꝛimo.

☞ Arguiꝛ ſcdo:plura ſunt accn̄a ꝑpōnis ꝙ vnū:ꝓbaꝛ qꝛ ſpēs ꝛ figura etiā ſunt accn̄a ꝑpōnis:ꝓbatur qꝛ aliqua eſt prepō ſimplicis figure ꝛ pꝛimitiue ſpeciei vt circa:et aliqua eſt prepō deriuatiue ſpeciei et figure compoſite vt circiter:quod componiꝛ a circū. Dico verꝫ argm̄ ꝯcludit ꝙ tm̄ vnū eſt accidens ꝑpōnis magis famoſum et plus vſitatum.tamen per hoc nō negatur quin ſint plura nō ita cōiter vſitata.

☞ Arguiꝛ tercio.ꝑpō deſeruit gtō igiꝛ lr̄a falſa:ꝓbaꝛ in illa oꝛōne. In ſupꝛeme noctis cene recūbens cū fratribus:in qua oratiōe illa ꝑpoſitio in deſeruit gtō ſupꝛeme noctis. Dicunt aliqui ꝙ non deberet ita poni:ſed ſic. In ſupꝛeme noctis cena.et valebit tm̄:in cena ſupꝛeme noctis.id eſt vltime noctis. Alij dicunt licet in pꝛedicta oratione ly in additur genitiuo.hoc tamen eſt moꝛe grecoꝛū qui caruerūt ablatiuo et loco ablatiui poſuerunt genitiuum.

☞ Arguitur quarto.prepō deſeruit gtō. ꝓbatur in iſta oꝛōne de ſancto Johanne euangeliſta. Johannes in feruentis olei doleum miſſus:vbi illa prepoſitio in pꝛeponitur gtō feruētis olei. Dico ꝙ hoc ſolum fit cauſa oꝛnat⁹:ſed ſm verꝫ modū ꝯſtruēdi ꝑponiꝛ huic actō doleum vt ſic ſtabit. Johannes fuit miſſus in doleum feruentis olei.

☞ Arguitur quinto: Solum ſunt quatuor pꝛepōnes igitur nō ſunt triginta:pꝛobatur:quia omnis pꝛepō importat circumſtantiam cauſe:ſed tm̄ quatuoꝛ ſunt cauſe igitur tm̄ quatuoꝛ ſunt pꝛepōnes: maioꝛ eſt nota et eſt autoꝛis modoꝛum ſignificandi:minoꝛ eſt ariſto.ij.phiſicoꝝ. Dico verum argumentū concludit ꝙ tm̄ quatuoꝛ ſunt cauſe in genere:tamen ille cauſe diuerſificantur multū: ꝛ ad illam diuerſitatē cauſarum expꝛimēdū etiam requiruntꝛ plures pꝛepōnes ꝙ quatuoꝛ.

☞ Arguiꝛ ſexto. Aliqua eſt prepō q̄ nulli caſui ſuit:ꝓbaꝛ in illa oꝛōne:ille locutus eſt hoc coꝛam:in qua oꝛōne ly coꝛā nulli caſui ſeruit: Dico verꝫ argm̄ cōcludit ꝙ pꝛepō manēs pꝛepoſitio ſemper ſeruit caſui:ſed ſi pꝛepoſitio nō manet pꝛepoſitio tunc nulli caſui ſuit:mō in ꝑdicta oratione coꝛam eſt aduerbiū ex notabili quarto vbi fuit dictū ꝙ qñ vox ꝑpōnalis nullum caſum regit:tunc eſt aduerbium.

☞ Arguiꝛ ſeptio. Nulla ꝑpō pōt regere actm̄ ꝛ abltm̄:ꝙ nō ſūt quatuoꝛ ꝑpōnes que ſeruiunt vtriqꝫ caſui:ꝓbaꝛ añs. Idē ſolum facit idē ſed quelibet pꝛepoſitio eſt vna: igiꝛ quelibet pꝛepō tm̄ regit vnū caſū

aut actm̄ tm̄ aut abltm̄ tm̄:maioꝛ ē ariſto.ij.ꝺ gn̄atione:minoꝛ ſiliꝛ eſt nota. Dico verꝫ argm̄ concludit ꝙ idem eodem mō ſe habēs ſolū facit idem:ſed idem diuerſi mode ſe habens poteſt facere plura:ſic eſt in ꝓpoſito.licet enim eadem pꝛepoſitio poteſt regere actm̄ ꝛ ablatm̄.non tamen eodem modo:vt dictum eſt in notabili tercio.

☞ Arguiꝛ.viij.plꝛes ſūt ꝑpōes iſepabiles ꝙ ſex ꝙ lr̄a donati ſlā.ꝓbaꝛ añs:qꝛ co etiā ē vna vt pꝫ i iſto ꝟbo coopioꝛ qꝺ ꝯponiꝛ a co ꝛ operioꝛ. Dico ꝙ coopioꝛ non ꝯponiꝛ a co ſꝫ a cō ꝛ opioꝛ:et ꝙ argm̄ nō ꝯcludit

Nteriectio quid eſt pars orationis ſignificans mentis affectum voce incognita. Interiectioni quot acciduut:vnum quid ſignificatio tm̄. Significatio interiectionum in quo eſt quia aut leticiam mētis ſignificat vt euax aut doloꝛem vt heu:aut ammirationē:vt pape aut metum vt tat tat tat: et ſi qua ſunt ſimilia.

Trum diffinitio interiectionis quā donatus ponit in textu ſit bene aſſignata. Interiectio eſt pars orationis ſcans mētis affectum voce incognita. Pro intellectiōe queſtionis mote. Notandū eſt pꝛimo ꝙ diffinitū pꝛeſentis diffinitiōis eſt interiectio ꝓ ſuis ſignatis accepta.ſ.ꝓ omnibus interiectionibus. ꝓ genere autem ponitur ps orationis:et capitur hic pars orationis cōmuniꝰ ꝙ in diffinitionibus aliarum partiumorationis.vnde. Pars orationis capitur dupliꝛ. Vno modo ꝓprie ꝓ dictione latina que finaliter ē ad inuenta ad expꝛimendū mentis conceptū.ꝛ iſto modo interiectio nō eſt pars orationis.interiectio em̄ non ſignificat mentis conceptū ſed affectum. vt dicit diffinitio. Secūdo capitur pars orationis generaliter pro qualibet dictione ſiue latina ſiue alterius ideomatis:non curando an per eam expꝛimatur mentis conceptus vel affectus: et ſic

interiectio est pars orationis. Sciendū etiaȝ q interiectio dupliciter potest considerari: Uno modo quo ad proferentem: qui scilicȝ pfert voces interiectiões ex aliq affectu accĩte et eueniẽte circa animā: et isto modo interiectio significat mentis affectum ⁊ hoc vult diffinitio. Secundo potest considerari interiectio quo ad audienteȝ: ⁊ sic significat mentis conceptum ille enim qui audit format conceptus de voce interiectionali per aliquem prolata: vt si dolor occurrit vel euenit alicui proferens sine deliberatione profert vocem interiectionalem: ille autem qui audit determinate format conceptum de dolore vel passione illius proferentis vocem interiectionalem.

¶ Notandum scdo Differentia est inter affectuȝ conceptum et effectum. Affectus est motus vel passio existens in anima: non tamen existens similitudo rei extra animam: vt spes dolor timor ⁊ gaudium sunt quatuor affectus: quibus anima afficitur et mouetur. Effectus aũt est res facta ⁊ pducta ab aliqua causa: et dr̄ effectus ab eo quod est extra et factio quasi extra factio: vel res facta ab alio: vnde et dicitur septimo metaphisice: domus ab extra fit a domo ab intra. Conceptus autem est similitudo rei extra animā apprehensa ab aia: ⁊ sic species vel silitudo lapidis exñs in anima dicitur conceptus lapidis: dicitur enim cõceptus quasi captum ab alio: quia cõceptus abstrahuntur a rebus per intellectum: intellectus enim: vt dicitur tercio de anima est locus id est receptaculum et reseruaculū specierum: id est conceptuum et similitudinum rei: dicitur enim tercio d̄ anima: lapis non est in anima sed species lapidis. Sciendum etiam q affectus dicuntur passiones anime: quarum passionum et affectuū virtutes morales sunt moderatrices: et refrenatiue: et fundãtur in appetitu sensitiuo: dolorem eñi magnum consolatur patientia: gaudiū magnum medetur molestia vel temporantia: et sunt tales affectus q̄tuor principales scilicet gaudium: dolor spes ⁊ timor: de quibus dicetur inferius minus tamen principales sunt plures:

¶ Notandum tercio q in diffinitione interiectionis dicit donatus in fine: voce incognita. Unde ista particula incognita voce: fm varios diuersimode exponitur. Primo sic. Incognita voce. id est voce non deliberata: quia interiectiones communiter proferuntur ex vsu et sine deliberatione. Secundo hec particula exponitur incognita voce: id est imperfecta et semiplena voce: quando q enim interiectio est imperfecta vox: sic q etiaȝ scribi non pōt. Tercio exponitur. id est voce non imposita ad fcandum: interiectões eñi non solum fiunt ⁊ pferunt in latino sed etiam in alijs ideomatibus.

¶ Quarto exponit hec particula incognita voce. i. non regulat expressione: interiectionis enim non debito accentu regulantur: sȝ fm affectum hominū proferuntur. Inter omnes autem has expositões tercia videtur esse melior: patet quia per istam expositionem interiectio differt a verbo: verbum etiam fcat affectum vel sub affectu mẽtis vt dictum est circa modum verbi: non tamen eodem modo sicut interiectio: interiectio enim significat affectū mẽtis incognita voce sed verbum fcat sub affectu cognita voce: de isto tamen sufficienter dictum est in capitulo de modo verbi. Modus autẽ fcandi interiectionis fm autorem modoꝝ significandi: est pars orationis fcans per modum afficientis animū voce incognita. Cuius diffinitionis intellectus patet sufficienter ex his que dicta sunt. Dicit autẽ interiectio ab interiacendo: quia iacet in anima eam afficiens: et est affect⁹ medium inter conceptum et vocem: et ergo iacet vel interiacet et inter ista. Est autem inuenta interiectio propter exprimẽ diuersos affect⁹ quibus anima mouetur et afficitur. Necesse ergo fuit inuenire talem partem per quam tales diuersi affectus anime exprimerentur: qui āt sunt illi affectus patebit in notabili sequente.

Notandum quarto et vltimo q accidens interiectionis est tantum vnum scȝ significatio: licet enim in interiectõne etiam reperitur species et figura: omnes eñim interiectiones sunt primitiue speciei et figure simplicis vt cõmuniter grāmatici dicunt Nec est instantia de ly: prochdolor: quia est simplicis figure ⁊ nõ cõposite licet alij ymaginantur oppositum. ¶ Diffinitur autem fcatio interiectionum sic. est proprietas interiectionis attributa ei ea ratione qua significat significatum suum sub ratione affect⁹ animi in speciali: scȝ ratione gaudij timoris doloris aut spei. Seqt corrollarie q fcatõ interiectionum est quadruplex: patet quia significatio interiectionum fcat sub affectu anime: sed affect⁹ anime sunt quatuor scȝ spes gaudium dolor et timor: et per consequens etiam significatio interiectõnum est quadruplex. Pro quo. Notandum. Significatio capit dupliciter. Uno modo absolute et simpliciter pro modo determinãtis actum v̄balem sub rõne affectus simpliciter: isto modo significatio est de essentia interiectionis: designare enim affectum anime ponit in diffinitione essentiali interiectionis. Scdo capitur significatio specialiter pro modo determinantis actum verbalem in speciali scilicet ratione gaudij vel spei vel doloris vel timoris: et isto mõ significatõ est accidens interiectionis. Sequitur corrollarie q nõ est inpueniẽs idem esse essentiale rei et etiam accidentale fm diuersum modū acceptū: pȝ h̄ de fcatõe iteriectõnū: et idẽ fuit dcm̄ de fcatõe aduerbij Se

quitur corollarie secundo ꝙ significatio interiectionū est quadruplex patet ꝑ sufficientiam significationis interiectionum. Omnis enim significatio interiectionis aut est circa bonum aut circa malum Si circa bonum hoc est dupliciter: aut circa bonum presens: sic est gaudiū aut circa futurum et sic est spes: gaudium enim ḋ presenti bono. spes vero circa fututum bonum. Si autem est circa malum hoc est dupliciter: vel est circa p̄ñs malum sic est dolor: si circa futurum sic est timor: dolor enim est circa p̄ñs malum: timor vero circa futurum malum. Istis notabilibus sic stantibus est.

¶ Conclusio responsalis. Diffinitio interiectōis a donato posita est sufficienter assignata: ꝓbatur veritas conclusiōis ex notabilibus et declarationibus.

☞ Arguitur primo. Interiectio est pars orationis ab alijs distincta ꝓbatur auctoritate prisciani qui non ponit eaȝ: vt patet quindecimo maioris. Dico licet priscianus non ponit interiectionem expresse tamē implicite: quia comprehendit eam sub aduerbio Melius tamen dicitur ꝙ priscianus ponit etiam interiectionē: sed dicit ꝙ greci comprehendunt interiectionem sub aduerbio.

☞ Arguitur secundo. Interiectio nō est ps orationis: ꝓbatur: Omnis ps orationis est dictio latina: sed interiectio non est dictio latina: ergo maior est nota quia ps orationis est dictio latina que integrat orationem latinam: minor patet in quolibet ideomate inueniuntur interiectiones. Dico verum argumentum concludit ꝙ interiectio non est pars orationis capiendo ꝑtem orationis ꝓp̄e sed bene communiter: vt declaratum est in primo notabili.

☞ Arguitur tercio: omnis ps oratōis debet ſcare mentis ꝯceptū sed interiectio nō est hmōi ergo nō est ps oratiōis: maior est nota: q2 ꝑtes orationis sunt adinuente ꝓpter exprimere mentis conceptuȝ: minor patet ex diffinitione in qua dicitur ꝙ interiectio significat mentis affectum. Dico veꝝ argm̄ concludit ꝙ interiectio significat mentis affectum: verum est quo ad proferentem: licet quo ad audientem significat mentis conceptum.

☞ Arguitur quarto. Interiectio nō significat mentis affectuȝ: ergo: probatur verbum significat sub affectu animi: sed interiectio non est verbum ergo maior patuit circa diffinitionem modi. Minor est nota: quia interiectio et verbum sunt ꝑtes orationis distincte. Dico verum argumentum concludit ꝙ verbum significat sub affectu animi cognita voce: sed interiectio incognita voce: vt dictū ē in ᷤcio nōbili

☞ Arguitur quinto. Interiectio non est pars orationis ab alijs distincta: probatur greci non ponunt interiectionem ab alijs partibus distinctam: sed omnis latinitas habȝ ortum a grecis: ergo interiectio non est pars orationis ab alijs distincta: Maior est prisciani. xv. maioris: minor est prisciani in ꝓhemio maioris voluminis. Dico verum argumentum concludit ꝙ greci non ponunt interiectionē partē distinctam ab aduerbio: sed comprehendunt eam sub aduerbio.

☞ Arguitur sexto. Interiectio non est vltima pars oratiōis: ergo ordo donati non valet: ꝓbatur antecedens. Illa pars orationis nō debet esse p̊ma quā primo natura pronunciat et generat sed interiectionem primo natura generat et forat. Ergo interiectio debȝ esse prima pars orationis: maior est nota: quia natura dirigitur ab intelligentia non errante ⁊ sic non errat: minor quia cum masculus generatur clamat a: et cū femina clamat e. Dico verū argm̄ ꝯcludit ꝙ interiectio ē bene prima pars orationis via ḡnationis sed non ꝑfectionis: mō donatus hic ponit ordinem ꝑfectionis inter partes orationis.

☞ Arguitur septimo. Significatio non est accidens interiectionis: ergo. Illud quod est de essentia rei non est eius accidens. sed significatio est de essentia interiectionis ergo: maior quia quod nunc ē nulli accidit primo phisicoꝝ: minor quia significatio non potest abesse interiectioni: omnis eñ pars oratōnis est formaliter pars orationis per significationem et modū significandi vt dicit autor modoꝝ significādi: et etiā significatio est modus determinandi interiectionis: vt dicit autor modoꝝ significandi: quod exprimitur in modo significandi essentiali interiectionis. Dico verum argumentum concludit ꝙ significatio absolute et simpliciter accepta est de essentia interiectiōis: sed significatio in speciali capta est accidens interiectionis: vt dictuȝ est in vltimo notabili.

☞ Arguitur octauo et vltimo. Plures sunt significationes interiectionum q̄ȝ quatuor: ergo: probatur quia aliqua est interiectio significationis derisiue vt vah qui destruis templum dei. Item aliqua ē interiectio tristicie sicut heu: aliqua gaudij vt eia: aliqua est stuporis vt o admirabile commercium: aliqua lamentationis vt au: ve: aliqua ꝓpulsionis vt hele: aliqua indignantis vt rach ach: aliqua ridentis vt cha cha: aliqua despectiua vt phi. Quinimo apud priscianum et alios grammaticos. xvij. colliguntur significationes interiectionū. Dico verum argumentum concludit ꝙ tm̄ quatuor sunt significationes interiectionum principales: possunt esse plures sed minus principales et reducibiles ad illas quatuor.

¶ Sequitur Textus.

A Mo verbuz actiuum in indicatiuo modo
dictuz tpis pñtis numeri singularis figu
re simplicis psone prime coniugatõis pri
me quod coniugabitur sic. Amo amas amat. Et
pluraliter amamus amatis amant. Preterito im
perfecto amabã amabas amabat. Etplr amaba-
mus amabatis amabant Ptõ pfecto amaui ama
uisti amauit. Etplr amauimus amauistis amaue
runt vel amauere. Ptõ plusq̃perfecto amauerã
amaueras amauerat Etplr amaueramus amaue
ratis amauerant Futuro amabo amabis amabit
Etplr amabimus amabitis amabunt. Impatiuo
mõ tpe pñti ad scdam ⁊ terciam psonã ama amet
Etplr amemus amate ament. Futuro amato tu a
mato ille. Etplr amemus amanto vel amantote.
Optatiuo mõ tpe pñti et ptõ impfecto vtinam a
marẽ amares amaret. Etplr vtinã amarem⁹ ama
retis amarẽt. Ptõ pfecto ⁊ plusq̃pfecto vtinam
amauissez amauisses amauisset. Etplr vtinã ama
uissemus amauissetis amauissent. Futuro vtinã
amẽ ames amet. Etplr vtinã amemus ametis a-
ment. Coniunctiuo mõ tpe pñti cuz amẽ ames a
met. Etplr cuz amemus ametis ament. Ptõ im-
perfecto cum amarẽ amares amaret. Etplr cum
amaremus amaretis amarent. Ptõ pfecto cuz a
mauerim amaueris amauerit. Etplr cuz amaue-
rimus amaueritis amauerint. Ptõ plusq̃pfecto
cuz amauissem amauisses amauisset. Etplr cuz a
mauissemus amauissetis amauissent Futuro cuz

amauero amaueris amauerit Etplr cuz amauerl
mus amaueritis amauerint. Infinitiuo modo si
ne numeri ⁊ personis tpe pñti ⁊ ptõ impfecto a-
mare. Ptõ pfecto ⁊ plusq̃pfecto amauisse. Futu
ro amatuz ire vel amatur esse. Verbo impsona-
li mõ tpe pñti amatur. Ptõ impfecto amabatur
Ptõ perfecto amatuz est vel fuit. Ptõ plusq̃per
fecto amatuz erat vel fuerat. Futuro amabitur.
Impatiuo mõ tpe pñti ametur. Futuro amator.
Optatiuo mõ tpe pñti et ptõ imperfecto vtinaz
amaretur Ptõ pfecto et plusq̃perfecto vtinã a-
matuz esset vel fuisset. Futuro vtinã ametur. Cõ
iunctiuo mõ tpe pñti cuz ametur. Ptõ imperfe-
cto cuz amaretur. Ptõ pfecto cuz amatuz sit vel
fuerit. Ptõ plusq̃pfecto cuz amatuz esset vel fu
isset. Futuro cuz amatum erit vel fuerit Infiniti
uo modo sine numeris ⁊ psonis tpe pñti ⁊ prete
rito imperfecto amari. Ptõ pfecto et plusq̃pfectõ
amatuz esse vl' fuisse. Futuro amatuz iri. Gerun
dia vel participialia verba sunt hec amandi amã
do amanduz. Supina amatuz amatu. Duo pti-
cipia trahuntur ab hoc verbo actiuo pñs ⁊ futu
rum. Presens vt amans. Futur vt amaturus.

Mor amaris vel amare amatur. Etplr a-
mamur amamini amantur. Preterito im
perfecto amabar amabaris vel amabare⁊
amabatur. Etplr amabamur amabamini amabã
tur. Preterito pfecto amatus suz vl' fui es vl' fui
sti est vel fuit. Etplr amati sumus vl' fuim⁹ estis

vl' fuistis sunt fuerunt vl' fuere. Ptō plꝰ q̄ȝpfecto
amatꝰ erā vl' fuerā eras vl' fueras: erat vl' fuerat:
Et plr amati eramꝰ vl' fueramꝰ eratis vl' fueratis
erant vl' fuerāt. Futuro amabor amaberis vl' aābe
re aābitur: ⁊ plr amabimur aābimini aābuntur.
Impatiuo mō tpe pn̄ti ad scdā ⁊ terciā psonā a
mare ametur. Et plr amemur amemī amētur. Fu
turo aātor tu aātor ille. ⁊ plr amemur aāminor a
mātor. Optatiuo mō tpe pn̄ti ⁊ ptō ipfctō vtinā
aārer aāreris vl' aārere aāretur. Et plr vtinā aāre
mur aāremī aārētur. Ptō pfcō ⁊ plꝰ q̄ȝpfcō vtin̄
aātꝰ eēm l' fuissē eēs l' fuisses eēt l' fuissȝ: ⁊ plr vtin̄
aāti eēmꝰ l' fuissemꝰ eētis l' fuissetis eēnt l' fuissent
Futuro vtinā amer aēris l' amere aētur: ⁊ plr vti
nā aēmur aēmī amētur. Coniunctiuo mō tpe pn̄ti
cuȝ aēr aēris l' aēre ametur: ⁊ plr cū aēmur aēmī
amētur. Ptō impfcō cuȝ aārer aāreris l' aārere a
maretur: ⁊ plr cuȝ aārem̄ aāremī aārētur Ptō p
fecto cuȝ aātꝰ sim l' fuerī sis l' fueris sit l' fuerit. et
plr cuȝ aāti simꝰ l' fuerimꝰ sitis vl' fueritis sint l' fue
rint. Ptō plꝰ q̄ pfcō cuȝ aātꝰ eēm l' fuissem eēs vl'
fuisses eēt l' fuissȝ: ⁊ plr cuȝ aāti eēmꝰ l' fuissemus
eētis vl' fuissetis eēnt l' fuissent. Futuro cuȝ aātꝰ
ero l' fuero eris l' fueris erit l' fuerit Et plr cuȝ aāti
erimꝰ l' fuerimꝰ eritis vl' fueritis erint vl' fuerint.
Infinitiuo mō sine numeris ⁊ psonis tpe pn̄ti et
ptō impfecto amari. Ptō pfecto ⁊ plꝰ q̄ȝpfecto a
matuȝ esse vl' fuisse. Futuro amatuȝ iri. Duo par
ticipia trahuntur a verbo passiuo: preteritum et

futurū. Ptm̄ vt amatus. Futurū vt amandus.
Doceo vbuȝ actm̄ in indicatiuo mō dictuȝ
tpis pn̄tis numeri sīgris figure simplici p
sone pme ꝯiugatiōis scde qd̄ ꝯiugabitur
sic. Doceo doces docet: ⁊ plr docemꝰ docetis docēt
Ptō impfecto docebā docebas docebat: ⁊ plr do
cebāmꝰ docebatis docebāt. Ptō pfecto docui do
cuisti docuit. Et plr docuimꝰ docuistis docuērt vl'
docuere. Ptō plusq̄ȝpfctō docuerā docueras do
cuerat: ⁊ plr docueramꝰ docueratis docuerāt. Fu
turo docebo docebis docebit. Et plr docebimus
docebitis docebunt. Impatiuo mō tēpe pn̄ti ad
scdā ⁊ terciā personā doce doceat. ⁊ plr doceāꝰ
docete doceant. Futuro doceto tu doceto ille: et
plr doceamꝰ docetote docēto l' docētote. Opta
tiuo mō tpe pn̄ti ⁊ ptō impfecto vtinā docerē do
ceres doceret. Et plr vtinā doceremus doceretis
docerēt. Ptō perfecto ⁊ plꝰ q̄ȝperfecto vtinā do
cuissem docuisses docuisset Et plr vtinā docuisse
mus docuissetis docuissent. Futuro vtinā doceaȝ
as at. Et plr vtinā doceamus atis ant. Coniuncti
uo mō tpe pn̄ti cum doceā as at. Et plr cuȝ doce
amus doceatis doceant. Ptō imperfecto cum do
cerem doceres doceret. Et pluraliter cum doce
remus doceretis docerent. Preterito pfecto cuȝ
docuerim docueris docuerit. Et plr cum docueri
mus docueritis docuerint. Ptō plusq̄ȝperfecto
cum docuissem docuisses docuisset. Et plr cuȝ do
cuissemꝰ etis docuissent. Futuro cuȝ docuero do

cueris docuerit. Et plr̃ cuz docuerim⁹ docueritis
docuerint. Infinitiuo mō sine numeris ⁊ p̄sonis
tp̄e p̄nti ⁊ p̄tō imp̄fecto docere P̄tō p̄fecto ⁊ pl⁹
q̄ꝫperfecto docuisse. Futuro doctuz ire vl' doctuz
esse. Verbo imp̄sonali mō tp̄e p̄nti docetur. P̄tō
imperfecto docebatur. P̄tō perfecto doctuz ē vel
fuit. P̄tō plusq̄ꝫp̄fecto doctuz erat vel fuerat Fu
turo docebitur. Imp̄atiuo modo tēpore presenti
doceatur. Futuro docetor. Optatiuo mō tp̄e p̄n
ti ⁊ p̄tō imperfecto vtinam doceretur. P̄tō p̄fe-
cto ⁊ plusq̄ꝫperfecto vtinā doctuz esset vl' fuissꝫ
Futuro vtinā doceatur. Coniunctiuo mō tp̄e p̄n
ti cuz doceatur. P̄tō imperfecto cuz doceretur.
P̄tō perfecto cuz doctuz sit vel fuerit. P̄tō plus
q̄ꝫperfecto cuz doctuz eēt vl' fuisset. Futuro cuz
doctuz erit vel fuerit. Infinitiuo modo sin̄ nume
numeris ⁊ p̄sonis tp̄e p̄nti ⁊ p̄tō imperfecto do-
ceri. P̄tō perfecto et plusq̄ꝫp̄fecto doctuz esse vl'
fuisse. Futuro doctuz iri. Gerundia vel participi
alia v̄ba sunt h̄ docēdi docēdo docēduz. Supina
doctuz doctu. Duo participia trahuntur a v̄bo
actiuo presens ⁊ futuruz. Presens vt docens.
Futurum vt docturus.

Doceor doceris vel docere docetur Et plr̃
docemur docemini docentur. P̄tō imper
fecto docebar docebaris vl' docebare do
cebatur. Et plr̃ docebamur docebamini docebā
P̄tō perfecto doctus suz vel fui es vel fuisti ē vl'
fuit. Et plr̃ docti sumus vel fuimus estis vel fui-
stis sunt fuerunt vel fuere. P̄tō plusq̄ꝫperfcō do
ctus erā vel fuerā eras vel fueras erat vel fuerat
Et plr̃ docti eramus vel fueramus: eratis vel fue
ratis erant vel fuerant. Futuro docebor docebe
ris vl' docebere docebitur. Et plr̃ docebimur do
cebimini docebuntur. Imparatiuo modo tēpo-
re p̄senti ad scd̄aꝫ ⁊ terciā personā docere docea
tur. Et plr̃ doceamur doceamini doceātur. Futu
ro docetor tu docetor ille. Et plr̃ doceamur doce
minor docētur. Optatiuo mō tēpore p̄nti ⁊ pre
terito ī perfecto vtinā docerer docereris vel do-
cerere doceretur. Et plr̃ vtinā doceremur docere
mini docerentur. P̄tō perfecto ⁊ plusq̄ꝫperfecto
vtinā doctus essem vl' fuissem esses vel fuisset eēt
vl' fuisset. Et plr̃ vtinā docti essemus vel fuissem⁹
essetis vl' fuissetis essent vl' fuissent. Futuro vtinā
docear docearis vl' doceare doceatur. Et plr̃ vti-
nā doceamuur doceamini doceātur. Cōiunctiuo
mō tēpore p̄nti cum docear docearis vl' doceare
doceatur. Et plr̃ cuz doceamur doceamini doceā
tur. P̄tō imperfecto cuz docerer docereris vl' do
cerere doceretur. Et plr̃ cuz doceremur doceremi
ni docerētur. P̄tō perfecto cuz doctuz sim vl' fue
rim sis vl' fueris sit vl' fuerit. Et plr̃ cuz docti sim⁹
vl' fuerimus sitis vl' fueritis sint vel fuerint. P̄tō
plusq̄ꝫperfecto cuz doctus essēz vl' fuissez eēs vl'
fuisses eēt vl' fuisset. Et plr̃ cuz docti eēmus vl' fu
issemus eētis vl' fuissetis eēnt vl' fuissent. Futuro
cuz doctus ero vl' fuero eris vl' fueris erit vl' fue

rit. Etplr cum docti erim⁹ vl fuerim⁹ eritis vl fu
eritis erint l fuerint. Infinitō mō sin numeri ꝛ p
sonis tpe pnti ꝛ ptō impfcō doceri. Ptō pfecto ꝛ
pl⁹ qpfecto doctu3 eē l fuisse. Futuro doctu3 iri
Duo participia trahuntur ab hoc vbo passiuo p
teritu3 ꝛ futuꝝ. Ptm vt doct⁹. Futuꝝ vt doced⁹

Ego vbu3 actm in indicatiuo mō octm tē
poris pntis numeri sris figure simplici p
sone pme ꝯiugatōis tercie qd ꝯiugabitur
sic. Lego legis legit. Etplr legim⁹ legitis legunt
Ptō imperfecto legebā legebas legebat. Etplr
legebam⁹ legebatis legebāt. Ptō pfecto legi le
gisti legit. Etplr legimus legistis legerūt vl legē.
Ptō plusqpperfecto legerā legeras legerat ꝛplr
legeramus legeratis legerāt. Futuro legā leges
leget. Etplr legemus legetis legent. Impatiuo
mō tpe pnti ad scdā3 ꝛ terciā psonā lege legat Et
plr legam⁹ legite legāt. Futuro legito tu legito
ille. Etplr legam⁹ legitote legunto vl leguntote
Optatiuo mō tpe pnti ꝛ ptō imperfecto vtinā le
gerē legeres legeret. Etplr vtinā legerem⁹ lege
retis legerēt. Ptō perfecto ꝛ plusqpperfecto vti
nam legissem legisses legisset. Etplr vtinā legis
semus legissetis legissent. Futuro vtinā legā le
gas legat. Etplr vtinā legamus legatis legant.
Coniunctiuo mō tēpore pnti cum legam legas le
gat. Etplr cum legam⁹ legatis legāt. Ptō imper
fecto cum legēm legēs legēt. Etplr cum legere
mus legeretis legēnt. Ptō perfecto cum legeri3

legeris legerit. Etplr cum legerimus legeritis le
gerint. Preterito plusquāperfecto cum legissem
legisses legisset. Etplr cum legissem⁹ legissetis
legissent. Futuro cum legero legeris legerit. Et
plr cum legerimus legeritis legerint. Infiniti
uo modo sine numeris ꝛ personis tēpore pnti ꝛ
pterito imperfecto legere. Ptō perfecto ꝛ plusq
perfecto legisse. Futuro lectum ire vel lecturum
esse. Verbo impersonali modo tempore presenti
legitur. Ptō imperfecto legebatur. Ptō perfec
to lectum est vel fuit. Preterito plusquāperfctō
lectum erat vl fuerat. Futuro legetur. Impara
tiuo modo tempore presenti legatur Futuro legi
tor. Optatiuo modo tempore presenti ꝛ preteri
to imperfecto vtinam legeretur. Preterito perfe
cto ꝛ plusqpperfecto vtinam lectum esset vl fuis
set. Futuro vtinā legatur. Coniunctiuo mō tēpo
re pnti cum legatur. Ptō imperfecto cu3 legere
tur. Ptō perfecto cum lectum sit vl fuerit. Ptō
plusqpperfecto cum lectum eēt vl fuiss3. Futuro
cum lectum erit vel fuerit. Infinitiuo modo sine
numeris ꝛ personis tempore presenti ꝛ pterito
imperfecto legi. Preterito perfecto ꝛ plusquam
perfecto lectum esse vl fuisse. Futuro lectum iri.
Gerundia vel participialia verba sunt hec legē
di: legendo: legendum. Supina lectum lectu.
Duo participia trahuntur ab hoc verbo actiuo:
Presens ꝛ Futurum: Presens vt legens. Futu
rum vt lecturus.

Egoꝛ legeris vł legere legitur. Etplr legi
mur legimini leguntur. Ptō impfecto le
gebar legebaris vel legebare legebatur.
Etplr legebamur legebamini legebātur. Prete
rito perfecto lectus sum vel fui es vł fuisti est vł
fuit. Etplr lecti sumus vł fuimus estis vł fuistis:
sunt fuerunt vł fuere Ptō plusq̃pperfecto lectus
erā vł fuerā eras vł fueras erat vł fuerat Etplr le
cti eramus vł fueramus eratis vł fueratis erāt vł
fuerāt. Futuro legar legeris vel legere legetur.
Etplr legemur legemini legētur. Imparatō mō
tēpoꝛe pn̄ti ad scđam ꝛ terciā personā legē lega
tur. Etplr legamur legimī legātur. Futuro legi
toꝛ tu legitoꝛ ille. ꝛplr legam̄ legimī oꝛ leguntoꝛ
Optatiuo mō tēpe pn̄ti ꝛ ptō ipfecto vtinā lege
rer legēris vł legerē legētur. etplr vtinā legerem̄
legeremini legerētur. Ptō perfecto ꝛ plusq̃pper
fecto vtinā lectus eēm vł fuissem eēs vł fuisses es
set vł fuisset. Etplr vtinā lecti eēmus vł fuissem⁹
essetis vł fuissetis eēnt vł fuissent. Futuro vtinā
legar legaris vł legare legatur. Etplr vtinā lega
mur legamini legātur. Coniunctiuo mō tēpoꝛe p̄
senti cum legar legaris vł legare legatur. Etplr
cum legamur legamini legātur Ptō imperfecto
cum legerer legereris vł legerē legeretur. Etplr
cum legeremur legeremini legerētur. Ptō per
fecto cum lectus sim vł fuerim sis vł fueris sit vł
fuerit. Etplr cum lecti simus vł fuerimus sitis vł
fueritis sint vł fuerint. Ptō plusq̃pperfecto cum

lectus essem vel fuissem esses vł fuisses eēt vł fu
isset. Etplr cum lecti essemus vel fuissemus esse
tis vel fuissetis essent vel fuissent. Futuro cum le
ctus ero vel fuero eris vł fueris erit vł fuerit. Et
pluraliter cum lecti erimus vł fuerimus eritis vł
fueritis erint vł fuerint. Infinitiuo mō sine nume
ris et psonis tpe pn̄ti ꝛ ptō imperfecto legi. Ptō
perfecto ꝛ plusq̃pperfecto lectum esse vel fuisse.
Futuro lectum iri. Duo pticipia trahuntur ab h
v̄bo passiuo preteritum et futurum. Preteritum
vt lectus. Futurum vt legendus.

Audio verbum actiuum in indicatiuo mō
dictuȝ tpis pn̄tis numeri s̄ris figure sim
plicis psone p̄me ꝯiugatiōis q̈rte qđ ꝯiu
gabitur sic. Audio audis audit. Etplr audimus
auditis audiunt. Ptō impfecto audiebā audiebas
audiebat. Etplr audiebam⁹ audiebatis audiebāt
Preterito pfecto audiui audiuisti audiuit. Et plu
raliter audiuimus audiuistis audiuerunt vel au
diuere. Preterito plusq̃pperfecto audiueram au
diueras audiuerat. Etpluraliter audiueram⁹ au
diueratis audiuerant. Futuro audiam audies au
diet. Etplr audiemus audietis audient. Impara
tiuo modo tpe presenti ad scđam ꝛ terciam perso
nam audi audiat Etplr audiamus audite audiant
Futuro audito tu audito ille. Etpluraliter audia
mus auditote audiunto vel audiuntote. Optati
uo modo tempoꝛe presenti et preterito imperfcō
vtinam audire audires audiret. Etpluraliter vti

nam audiremus audiretis audirent. Ptō perfcō
et plusqꝫperfecto vtinā audiuissem audiuisses au
diuisset. Etplr vtinaz audiuissemus audiuissetis
audiuissent. Futuro vtinā audiam audias audiat
Etpluraliter vtinam audiamus audiatis audiāt.
Coniunctiuo modo tpe presenti cum audiā audi-
as audiat Etplr cum audiamus audiatis audiāt.
Preterito imperfecto cum audirem audires audi
ret Etplr cum audiremus audiretis audirēt Pre
terito perfecto cum audiuerim audiueris audiue
rit. Etpluraliter cum audiuerimus audiueritis au
diuerint. Preterito plusquāperfecto cuz audiuis
sem audiuisses audiuisset. Etpluraliter cum audi
uissemus audiuissetis audiuissent Futuro cuz au
diuero audiueris audiuerit. Etpluraliter cum au
diuerim⁹ audiueritis audiuerint. Infinitiuo mo
do sine numeris ꝛ personis tempore presenti ꝛ p̄
terito imperfecto audire. Preterito pfecto et pl⁹
quāperfecto audiuisse. Futuro auditum ire vl'au
diturum esse. Verbo impersonali modo tempo-
re pn̄ti auditur. Ptō impfecto audiebatur. Ptō
perfecto auditum est vel fuit. Ptō plusqꝫperfectō
auditum erat vel fuerat. Futuro audietur. Impa
ratiuo tpe p̄senti audiatur. Futuro auditor. Op-
tatiuo modo tpe pn̄ti et preterito impfecto vtinā
audiretur. Ptō pfecto et plusquāperfecto vtinaz
auditum esset vel fuisset Futuro vtinā audiatur.
Coniunctiuo modo tempore presenti cum audia-
tur. Ptō imperfecto cum audiretur. Ptō pfecto

cum auditum sit vel fuerit. Ptō plusqꝫperfecto
cum auditum esset vel fuisset. Futuro cum audi-
tum erit vel fuerit. Infinitiuo modo sine numerī
et personis tpe pn̄ti et ptō impfecto audiri. Ptō
perfecto et plusqꝫpfecto auditum esse vel fuisse.
Futuro auditum iri. Gerundia vel participialia:
verba sunt hec audiendi audiēdo audienduz. Su
pina auditum auditu. Duo participia trahuntur
ab hoc verbo actiuo presens et futuruz. Presens
vt audiens. Futurum vt auditurus.

Audior audiris vl'audire auditur. Etplr au
dimur audimini audiuntur Ptō impfecto
audiebar audiebaris vel audiebare audie-
batur. Etpluraliter audiebamur audiebamini au
diebātur. Ptō pfcō audit⁹ sum l'fui es l'fuisti ē vl'
fuit. Etplr auditi sum⁹ vl'fuim⁹ estis vl'fuistis sunt
fuerunt vel fuere. Ptō plusquāpfecto audit⁹ erā
vel fuerā eras vl'fueras erat vl'fuerat Etplr audi
ti eram⁹ vel fueram⁹ eratis vel fueratis erant vel
fuerant. Futuro audiar audieris vel audiere audi
etur. Etplr audiemur audiemini audiētur. Impa
tiuo mō tpe pn̄ti ad scdam et terciā psonā audire
audiatur. Etplr audiamur audimini audiātur Fu
turo auditor tu auditor ille Etplr audiamur audi
minor audiuntur. Optatiuo mō tpe pn̄ti ꝛ ptō ī
pfecto vtinā audirer audireris vl'audirere audire
tur. Etplr vtinā audiremur audiremini audirētur
Preterito perfecto ꝛ plusquāperfecto vtinā audi
tus essem vl'fuissem esses vl'fuisses esset vl'fuisset

Etpluraliter vtinā auditi essemus vel fuissemus
essetis vel fuissetis essent vel fuissent. Futuro vti
nam audiar audiaris vel audiare audiatur. Etplr
vtinam audiamur audiamini audiantur. Coniun-
ctiuo mō tpe pn̄ti cum audiar audiaris vel audia
re audiatur Etplr cum audiamur audiamini audi
antur. Ptō impfecto cum audirer audireris vl'au
direre audiretur. Etpluraliter cuz audiremur au
diremini audirentur. Ptō pfecto cuz auditus sim
vel fuerim sis vel fueris sit vel fuerit. Etplr cum
auditi sim9 vel fuerimus sitis vel fueritis sint vl'
fuerint Ptō plusqꝫpfecto cum auditus essem vel
fuissem esses vl'fuisses esset vel fuisset. Etplr cuz
auditi essem9 vl'fuissem9 eētis vl'fuissetis eēnt vl'
fuissent. Futuro cuz audit9 ero vl'fuero eris vl'fu
eris erit vl'fuerit. Etplr cum auditi erimus vl'fue
rimus eritis vel fueritis erunt vel fuerint. Infini
tiuo mō sine numeris et psonis tpe pn̄ti ꝛ ptō im
pfecto audiri. Ptō pfcto et plusqꝫpfectō audituz
esse vel fuisse. Futuro auditum iri. Duo pticipia
trahuntur ab hoc v̄bo passiuo ptm̄ ꝛ futuꝝ Pre
teritum vt auditus. Futurum vt audiendus.

Fero verbum anormaluz in indicatiuo mō
dcm̄ tpis pn̄tis numeri s̄ris figure simpli
cis psone p̄me ꝯiugatiōis incōseqn̄tis qd
cōiugabitur sic. Fero fers fert. Eplr ferimus fer
tis ferunt. Ptō impfecto ferebā ferebas ferebat
Etplr ferebamus ferebatis ferebant Ptō pfecto
tuli tulisti tulit. Etplr tulim9 tulistis tulerunt vl'
tulere. Ptō plusquāperfecto tuleram tuleras tu-
lerat. Etplr tuleramus tuleratis tulerant. Futu-
ro feram feras ferat. Etplr feremus feretis ferēt
Impatiuo modo tempore presenti ad scdaz ꝛ ter
ciam psonā fer ferat. Etplr feramus ferte ferant.
Futuro ferto tu ferto ille. Etplr feramus fertote
ferunto vel feruntote. Optatiuo mō tpe pn̄ti ꝛ p̄
terito imperfecto: vtinam ferrē ferres ferret. Et-
pluraliter vtinā ferremus ferretis ferrent. Prete
rito perfecto et plusqꝫperfecto vtinam tulissez tu
lisses tulisset. Etplr vtinam tulissemus tulissetis
tulissent. Futuro vtinā feram feras ferat. Etplr
vtinā feramus feratis ferant. Coniunctiuo modo
tempore presenti cum feram feras ferat. Etplu-
raliter feramus feratis ferant. Preterito imper-
fecto cum ferrem ferres ferret. Etpluraliter cum
ferremus ferretis ferrent Preterito perfecto cuz
tulerim tuleris tulerit. Etpluraliter cum tuleri-
mus tuleritis tulerint. Preterito plusquāperfcō
cum tulissem tulisses tulisset Etpluraliter cuz tu
lissemus tulissetis tulissent. Futuro cuz tulero tu
leris tulerit. Etpluraliter cum tulerimus tuleri-
tis tulerint. Infinitiuo mō sine numerꝫ et psonis
tpe pn̄ti ꝛ preterito impfecto ferre. Ptō pfecto ꝛ
plusquāpfecto tulisse. Futuro latum ire vl'latuꝝ
esse. Verbo impersonali mō tempore presenti fer
tur. Ptō impfecto ferebatur. Ptō pfecto latuz ē
vel fuit. Preterito plusquāperfecto latuz erat vl'
fuerat. Futuro fertur. Impatiuo modo tempore

pñti feratur. Futuro fertor. Optatiuo mō tpe p̄senti ⁊ ptō impfecto vtinā ferretur. Ptō pfecto ⁊ plusq̄pfecto vtinā latum esset vł fuisset. Futuro vtinā feratur. Cōiunctiuo mō tpe pñti cum feratur. Ptō impfecto cum ferretur. Ptō pfecto cuz latum sit vel fuerit. Ptō plusq̄pfecto cum latuz esset vel fuisset. Futuro cum latum erit vel fuerit Infinitiuo modo sine numeris ⁊ personis tempe pñti ⁊ ptō impfecto ferri. Ptō perfecto et plusq̄ perfecto latum esse vel fuisse. Futuro latum iri. Gerundia vel participialia verba sunt hec ferendi ferendo ferendum. Supina latuz latu. Duo pticipia trahuntur ab hoc verbo actiuo pñs et futurum. Pñs vt latus. Futur̄ vt laturus.

Feror ferris vł ferre fertur. Etplr ferimur ferimini feruntur. Ptō impfecto ferebar ferebaris vł ferebare ferebatur. Etplr ferebamur ferebamini ferebantur. Ptō pfecto latus sum vel fui es vel fuisti est vel fuit. Etpluralr lati sumus vł fuimus estis vel fuistis sunt fuert vł fuere. Ptō plusq̄pfecto lat⁹ erā vł fuerā eras vł fueras erat vł fuerat. Etplr lati eramus vł fueramus eratis vel fueratis erāt vel fuerant. Futuro ferar fereris vł ferere feretur. Etplr feremur feremini ferentur. Impatiuo mō tpe pñti ad scdam ⁊ terciā psonā ferre feratur. Etplr feramur ferimī ferātur. Futuro fertor tu fertor ille. Etplr ferām ferimī feruntor. Optatiuo mō tpe pñti ⁊ ptō imperfecto vtinā ferrer ferreris vł ferrere ferretur.

Etplr vtinā ferremur ferremini ferrentut. Ptō pfecto ⁊ plusq̄pfecto vtinā lat⁹ eēm vł fuissem esses vł fuisses eēt vł fuisset. Etplr vtinā lati eēm⁹ vł fuissem⁹ essetis vł fuissetis eēnt vł fuisset. Futuro vtinā ferar feraris vł ferare feratur. Etplr vtinā feramur feramini ferātur. Cōiunctiuo mō tpe pñti cum ferar feraris vł ferare feratur. Etplr cuz feramur feramini ferātur. Ptō impfecto cuz ferrer ferreris vł ferrere ferretur. Etplr cum ferrem̄ ferremini ferrētur. Preterito pfecto cum lat⁹ sim vł fuerim sis vł fueris sit vł fuerit. Etplr cum lati simus vł fuerim⁹ sitꝫ vł fueritis sint vł fuerint Ptō plusq̄pfecto cum latus essem vel fuissem esses vł isses esset vel isset. Etplr cum lati essem⁹ vł fuissemus essetis vel issetis essent vł issent. Futuro cuz latus ero vel fuero eris vel fueris erit fuerit. ⁊plr cum lati erimus vel fuerimus eritis vel fueritis ⁊ erint vel fuerint. Infinitiuo mō sine numeris ⁊ psonis tpe pñti et ptō impfecto ferri. Ptō pfecto ⁊ plusq̄pfecto latum eē vel fuisse. Futuro latuz iri Duo pticipia trahuntur a v̄bo passiuo ptm̄ ⁊ futurum. Preteritum vt latus. Futur̄ vt ferēdus.

Sum verbum anormalum et substātiuum in indicatiuo modo dictuz temporis pñtis numeri singularis Figure simplici psone pme ꝯiugatiōis incōseq̄ntis qđ cōiugabitur sic. Suz es ē. Etplr sum⁹ estis sunt. Ptō ipfecto erā eras erat. Etplr eram⁹ eratꝫ erāt. Ptō pfecto fui fuisti fuit. Etplr fuimus fuistis fuerunt vel fuere.

Preterito plusq̄pfecto fueram fueras fuerat. Et pluraliter fueramus fueratis fuerāt. Futuro ero eris erit. Et plr̄ erim⁹ eritis erunt. Impatiuo mō tp̄e presenti ad scđam et terciam personā sim sis sit. Et plr̄ simus estote sunto vel suntote. Optatiuo mō tēpore presenti ⁊ ptō imperfecto vtinā essem esses esset Et plr̄ vtinam essemus essetis eēnt Ptō perfecto et plusq̄pfecto vtinā fuissem fuisses fuisset. Et plr̄ vtinā fuissemus fuissetis fuissent. Futuro vtinā sim sis sit. Et plr̄ vtinā simus sitis sint. Coniunctiuo mō tp̄e presenti cum sim sis sit Et plr̄ cum simus sitis sint. Ptō imperfecto cum essem esses essz. Et plr̄ cum essemus essetis essent Preterito pfecto cum fuerim fueris fuerit Et plr̄ cum fuerim⁹ fueritis fuerint Preterito pl⁹q̄pfecto cum fuissem fuisses fuisset. Et plr̄ cum fuissemus fuissetis fuissent. Futuro cum fuero fueris fuerit. Et plr̄ cum fuerimus fueritis fuerint. Infinitiuo mō sine numeris et psonis tp̄e p̄nti ⁊ ptō imperfecto esse. Ptō pfecto et plusq̄pfecto fuisse. Futuro caret. Gerundia vel pticipialia v̄ba sunt hec essendi essendo eēndum Supinis caret. vnuz participium habet quod est ens.

Volo verbuz anormaluz in indicatiuo mō dictum tp̄is p̄ntis numeri singularis figure simplicis psone prime ꝯiugatiōis incōsequentis qđ coniugabitur sic. Volo vis vult Et pluraliter volumus vultis volunt Ptō impfecto volebā volebas volebat. Et plr̄ volebamus volebatis volebant. Ptō pfecto volui voluisti voluit Et plr̄ voluimus voluistis voluerunt vel voluere Ptō plusq̄pfecto voluerā volueras voluerat Et plr̄ volueramus volueratis voluerāt. Futuro volam voles volet. Et plr̄ volemus voletis volent. Imparatiuo caret. Et suo futuro. Optatiuo modo tempore p̄senti et preterito imperfecto vtinam vellem velles vellet. Et pluraliter vtinā vellemus velletis vellent. Preterito perfecto ⁊ pl⁹quampfecto vtinam voluissem voluisses voluisset. Et pluraliter vtinam voluissemus voluissetis voluissent. Futuro vtinam velim velis velit. Et pluraliter vtinam velimus velitis velint. Coniunctiuo modo tempore presenti cum velim velis velit. Et pluraliter cum velimus velitis velint. Preterito imperfecto cuz vellem velles vellet. Et pluraliter cum vellemus velletis vellent. Preterito perfecto cum voluerim volueris voluerit. Et plr̄ cum voluerimus volueritis voluerint Preterito plusquāperfecto cum voluissem voluisses voluisset. Et pluraliter cum voluissem⁹ voluissetis voluissent. Futuro cum voluero volueris voluerit Et pluraliter cum voluerimus volueritis voluerint. Infinitiuo modo sine numeris ⁊ personis tēpore presenti et preterito imperfecto velle. Preterito pfetto et plusq̄perfecto voluisse. Futuro caret. Gerundia vl' participialia verba sunt hec volendi volendo volendum. Supinis caret. Unum participium habet quod est volens.

Queritur vltimo. Utrum exemplaris declinatō verboꝝ a donato sit sufficienter assignata. et Utrum gerundia sint nomina vel verba. Pro intellectione questionis mote. Notandum primo ꝙ hec questio duo querit: primo qrit vtrū exemplaris declinatō verboꝝ a donato posita sit sufficienter et bene assignata. Scdo qrit vtrū gerūdia sint nomina vel verba. Pro pte pma intelligēda. Sciēdum ꝙ donat⁹ non ponit exemplarē declinationē verboꝝ in caplo ꝺ verbo sicut posuit exemplarem declinatōem noīm inꝰ noīa: et exemplarem declinationem participioꝝ inter participia. Cui⁹ ratio est ista ne scʒ induceret tedium legentib⁹ exemplaris em̄ declinatō verboꝝ est longa: longam digressionem fecisset inter partes orationis: vt ergo illud tedium euitaret: donat⁹ in fine determinat de exēplari declinatione verboꝝ per se: et determinat de ea propter facilem informatōeʒ iuuenum in declinatōne verboꝝ: exempla em̄ non sunt de eēna artꝭ: sed ꝓpter facilitatem doctrine vt ꝺt thomas primo prioꝝ. Notādum est etiam ꝙ tpa formata in ꝯiugatione ꝟborum sunt duplicia: quedā em̄ formātur a pn̄ti et quedam a preterito. Illa que formanꝭ a p̄terito perfecto indicatiui sunt quinqꝫ scʒ p̄teritū plusq̄ꝑfectum indicatiui: preteritū ꝑfectum et plusq̄ꝑfectum optatiui et coniūctiui: preteritum ꝑfectum coniūctiui: futurum coniūctiui: et p̄teritū perfectum et plusq̄ꝑfectum infinitiui: versus. Preteritū primi format de se tpa quina Ram sem rim ro se formabit cetera presens. Alia autem omnia tpa formantur a presenti.

Notāduʒ secundo ꝙ in verbis passiuis p̄terituʒ perfectum est per circumlocutionem huius verbi sum et cōdeclinioꝝ eius: et ꝑticipium preteriti tpis: vt amor amatus sum: legor lect⁹ sum. Et non est vna dictio amatus sum vt quidam opinanꝭ: cui⁹ rō pma est ista: quia ꝭm priscianū in capitulo de verbo qui ꝺt ꝙ suppletio preteriti in verbis passiuis fit ꝑ circumlocutionem ꝑticipij preteriti tpis et huius verbi sum: si ergo fit per participiū et hoc verbū sum: plane cōcluditur ꝙ amatus sum non est vna dcō sed due: participiū em̄ et verbū nō pn̄t facē vnum: ex his em̄ que differunt specie non fit vnuʒ vt ꝺt porphirius in tractatu secdo suoꝝ p̄dicabilium: cū ꝺt vna spēs non addiꝭ alteri vt gignat terciam spēm. Alia ratio: quia si amat⁹ suʒ vel lectus sum esset vna dcō: tunc de perfecto fieret imꝑfectum qꝺ est contra ordinem nature: quia potius de imꝑfecto fit ꝑfectum. hoc aūt fieret hic patet quia de oratione fieret dcō: modo oratio est perfectior dictione: hec aūt est oratio amatus sum: quia valʒ tm̄ ego sum amat⁹ Sequitur corollarie ꝙ in ista: amatus sum: amatus non reddit suppositum huic verbo sum: sed hoc quod est ego. Si em̄ amatus redderet suppositum huic qꝺ est sum: oratio esset incongrua: valebit ergo tātū: amatus sum. i. ego sum amatus Sequitur corollarie scdo ꝙ hec non est incongrua: amatus sum: licet amatus sit tercie ꝑsone: et sum pme pʒ quia non requiritur ꝯuenientia constructibiliū in accn̄tib⁹ grāmaticalibus app⁹: dicunt em̄ ḡmatici ꝙ solum nominatiuus supponens requirit ꝯuenientiam cum verbo et non nominatiuus apponens: mō in ista ego sum amatus: amatus est nominatiuus apponens. Qꝛ autē non requiriꝭ ꝯuenientia cū nominatiuo apponente dcm̄ ē sufficienter in scda parte alexandri hec em̄ est congrua: ego sum homines: similꝛ ista: ego sum animalia: et tamen hoīes et aīalia non ꝯueniūt in nūero et ꝑsona cū isto verbo sum: et per consequēs nō requiriꝭ conueniētia cum ntō apponente. Qꝛ āt iste sunt ꝯgrue: ego sum homines: ego sum animalia: patet quia sunt false ergo congrue tenet consequentia: qꝛ ꝟm et falsum presupponūt congruū vt dicitur primo piermeniarum.

Notādum tercio ꝙ de materia presentis questionis: vtrum gerundia sint nomina vel verba: apud grāmaticos varie inueniunꝭ positiones. Aliqui em̄ dicunt ꝙ gerundia sint simpliciter nomina: et de ista via videꝭ fuisse priscian⁹ in maiori volumine caplo de verbo: qui dixit. Gerundia mihi nomina esse vidētur. De ista etiā positione est florista qui in suis ostendit floribus ꝙ gerundia habent omnes casus excepto vocatiuo: si ergo gerundia hn̄t casus ꝯcluditur ꝙ gerundia erunt nomina. Rōnes āt hoꝝ ponuntur in argumentis. ¶ Alia autem est positio ḡmaticorum: nūc cōmunis: que ꝺt gerūdia esse verba: et dicunt ꝙ debent declinari sicut eorum verba indicatiui modi: et de ista via videtur fuisse donatus qui ꝺt gerundia esse verba et hec positio videtur esse magis veritati consona: et mō ꝭcandi gerūdiuorum conformis vt patebit in rationibus circa conclusionē inferius ponendam. Unumquodqꝫ em̄ vt dcm̄ est prius debet poni sb̄ illa parte cuius partis modus ꝭcandi ei ꝯuenit: mō mod⁹ ꝭcādi vt ꝓbabiꝭ inferi⁹ ipius ꝟbi ꝯuenit gerūdijs: recte gerūdia dicūꝭ esse verba

Notandum quarto et vltimo ꝙ adhuc alie inueniuntur apud grāmaticos opiniones q̄ꝫ he due dicte. Aliq̄ em̄ dicūt ꝙ gerundia essent nomina et verba simul: sic ꝙ haberent vim nois ⁊ ⁊ vim verbi. Et probant hoc sic: quia ex quo gerundia habent accn̄a nominis et verbi: quia habent tempus et casum: modo tempus est accidens verbi et casus est accidens nominis: ⁊ per consequens ipsi volunt concludere gerundia esse nomina et verba simul. Sed hoc non est verū: ptʒ qꝛ vnūquodqꝫ ꝯstructibile locaꝭ sub certa pte ꝺ̄ois rōne

modi significandi sui formalis et proprij: modo impossibile est q̄ ea-
dem dictio habeat modum significandi nominis et etiam verbi. Si
cut eñ due forme in natura desperate non possunt conuenire vni rei
sic ⁊ in arte vnum constructibile non potest habere duos modos sig
nificandi formales diuersarum partium. ¶ Alia etiam positio gram-
maticorum dicit: gerundia esse participia: et probant: quia gerundia
recipiunt partem nominis et verbi modo hoc est de ratione partici-
pij: vt dictum est in diffinitione participij. Q̄ autem gerundia reci-
piunt partem nominis: quia recipiunt a nomine casum: a verbo tem-
pus: ab vtroq̄ recipiunt personam. Sed hec positio iterum non po-
test esse vera. Non enim sufficit ad vocem participij q̄ habeat accidē
tia similia nomini et verbo: quia accidentia non reponunt dictiones
sufficienter sub parte orationis: sed vltra hoc requiritur q̄ talis dictio
habeat modum significandi participij: modo gerundia non habent
modum significandi participij. Gerundia enim significant actum di
stantem a substantia: vt dicetur in conclusione: participium autem si
gnificat actum indistantem a substantia. Ideo omnibus illis opini-
onibus abiectis est.

¶ Conclusio responsalis ista. Gerundia sunt ver
ba. Probatur primo autoritate donati: sed quia argumentum in arti
bus autoritate est minimum. sed ratione maximũ: probatur igiť ista
ratione prima. Omne illud est verbum cui conuenit modus signifi-
candi essentialis et formalis verbi: sed modus significandi formalis
et essentialis verbi conuenit gerundijs: igitur gerundia sunt verba:
maior est nota: quia quelibet dictio locatur sub certa specie ratiõe mo
di significandi essentialis ⁊ formalis sui: quia forma est que locat rem
in certo genere et specie: minor quia gerundium significat actum di-
stantem a substantia: vt amandi significat actum amandi: modo mo
dus significandi formalis verbi est significare actum distantem a sb-
stantia. Secundo probatur conclusio. Nullum nomen regit actm̃ a
partepost sine figura: sed gerundium regit actm̃ sine figura ergo: ma
ior est nota: q̄ nomē regit bene actm̃ per figuram que dicitur sinodo-
ches: vt albus dentem: sed nullum nomen regit actm̃ sine figura: mi-
nor ꝓbatur ꝑ communē regulam grāmatice que dicit. Quēcunq̄ ca
sum regit verbũ indicatiui modi apptepost eundē regunt omnia eiꝰ
condeclinia: gerundia et participia. Tercia ꝓbatur conclusio. Nul-
lum nomē est appositũ: sed gerundium est appositum ergo: maior ē no
ta: quia solũ vna pars est appositũ: scilicet verbũ: minor est alexandri
in secunda parte cũ dicit. Hunc gerundiuis casum veteres posuere.
Ut supponentem quod multorũ tenet vsus.

☞ Arguitur primo. Gerundia non sunt verba igitur: probať nullũ
verbum est alicuius casus: sed gerundia habent omnes casus preter
vocatiuum: igitur gerundia non sunt verba. maior est nota: q̄ v̄buꝫ
significat sine casu vt patet ex diffinitione verbi: minor ē floriste q̄ dt
Cunctos gerundia retinent casus nisi quintũ. Dico verũ argumētũ
concludit q̄ florista voluit q̄ gerundia habent casum non existenter
q̄ essent alicuius casus: sed solum ſm similitudinem terminatõnis. i.
habent terminationes similes dictionibꝰ casualibꝰ: q̄ teriantur in di
do ⁊ dũ. Sic silr̃ dr̃ de supis q̄ teriāť in um ⁊ in u tñ sť v̄ba ⁊ nõ noia.
☞ Arguitur scdo. Gerundia non sunt verba: probatur nulli verbo
preponitur prepositio per appositionem: sed gerundijs preponitur ꝑ-
positio per appositionem ergo: maior est nota: quia prepositio solũ pre
ponitur tribus partibus per appositionem: nomini pronomini et par-
ticipio: minor patet cum dico vado ad legendum. Dico verũ argm̃
concludit q̄ in ista oratione vado ad legendum prepositio non ꝑpo-
nitur huic gerundio legendum: sed accusatiuo incluso: quia valet tm̃
vado ad legendum. i. vado ad locum in quo legam.

☞ Arguitur tercio. Gerundia non sunt verba: igiť probatur oē ver-
bum est dicibile de altero: sed gerundium non est dicibile de altero ꝫ
gerundia non sunt verba: maior est aristo. primo periermeniarũ mi-
nor est nota quia gerundium non est predicatuꝫ: hec enim ē icõgrua
iohannes est amandum. Dico verum argumentum concludit q̄ licꝫ
gerundia non predicantur per se: sufficit tamen q̄ cum addito: vt io-
hannes vadit ad amandũ que valet istam: iohannes est vadens ad
locum in quo amat. Nec etiam omne verbum est predicatum: sed so-
lum finiti modi et presentis temporis: mõ gerundia sunt infiniti mõi
et etiam vt dictum est ante: verba predicantur rõne suoꝝ ꝑticipioꝝ.
☞ Arguitur quarto. Gerundia non sunt verba: probatur nullũ ver
bum reddit suppositum: sed gerundium reddit suppositum ergo gerũ-
dia non sunt verba: maior est nota: quia tantum partes casuales red
dunt suppositum minor patet in his orationibus: legendũ est: cantā-
dum est. Dico verum argumentum concludit q̄ in istis orationibus
legendum est: cantandum est: gerundia nõ reddunt suppositum: nec
construuntur appñ: sed potius obliquus subintellectus reddit suppo
situm: et sic in predicta oratione ly est capitur impersonaliter: et valꝫ
predicta oratio tantum: ab aliquo est cantandum: ab aliq̄ ē legendũ.
☞ Arguitur quinto. Gerundia sunt participia igitur: probatur quia
recipiunt partem nominis et verbi ergo sunt participia. tenet conse-
quentia. quia hoc est de ratione participij antecedens probatur: q̄
recipiunt a verbo tempus: et a nomine casum ergo erunt participia.

antecedens est notum. Dico verum argumentum concluderet si cuz
hoc etiam eis conueniret modus significandi essentialis participij.
scilicet ꝙ significarent per modum indistantis a substantia: mō gerū
dia ſcant per modum distantis a suba vt declaratū est in ꝯclusione.
☞ Arguitur sexto. Gerūndia sunt nomina ergo non sunt verba: ꝓ-
batur antecedens: operatio arguit formam: sed gerundia hn̄t opera-
tionem nominum ergo: maior est commentatoris in de substantia or-
bis: minor probatur: quia gerundia habēt variationem de casu in ca-
sum vt legendi legendo legendum. Dico verum argumentum con-
cludit ꝙ gerundia habent operationem casuum quo ab vocem: sꝫ nō
quo ad ſcatōem. quia nec significant recte nec oblique.
☞ Arguitur septimo. Gerundia hn̄t casum ſcatiue ergo non sunt
verba ꝓbatur añs: fama quā omnes famant non omnino deperdit.
sed hec est cōis fama in formatione iuuenū in scolis: legendi est geni
tiui casus: legendo est ablatiui vel datiui casus. maior est nota minor
similiter. Dico verum argumentum concludit ꝙ fama vera et q̄ non
repugnat veritati: modo talis fama informatione iuuenū repugnat
veritati: vnde non sic iuuenes sunt informandi: nec debet ita dici: sꝫ
potius deberent informari de tempore gerundioꝝ vel etiā possumus
dicere ꝙ legendi est genitiui casus solum quo ad terminationem.
☞ Arguitur vltimo. Gerundia non sunt verba ergo: probat Illud
qd̄ significat cum tempore limitabiliter non est verbum: sed gerūdia
significant cum tempore limitabiliter: ergo gerundia non sunt verba
sed potius particicia: maior est nota: quia significare cum tempore li-
mitabiliter hoc conuenit participio: minor: quia gerundium limitat
ad omnia tempora: vt legendum est: legendum fuit: legendum erit:
igitur: ꝛc. Dico ꝙ argumentum verum concludit ꝙ verbū finiti mōi
non absoluitur a tempore sed non concludit ꝙ verbum infiniti modi
vt gerundium potest absolui a tempore: modo gerundium est verbū
infiniti modi. Et tm̄ ꝓ quo deus sit benedictus in secula. Amen.

amen

Finit foeliciter.

BIBLIOTH. UNIV. JAGELLONICAE

120